

בנק אגוד לישראל

בערבון מוגבל

דוחות כספיים

31 בדצמבר 2010

דירקטוריון

מר זאב אבליס, יו"ר דירקטוריון הבנק

מר ישעיהו לנדאו, סגן יו"ר דירקטוריון הבנק

מר חיים אלמוג

מר אלברטו גרפונקל

מר עוזי ורדי-זר

ד"ר יעקב ליפשיץ

מר יגאל לנדאו

גב' מירי לנט-שריר

מר גיורא מורג

מר יצחק מנור

ד"ר זלמן סגל

תוכן העניינים

3	דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות
181	סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו
198	הצהרות המנהל הכללי הראשי והחשבונאית הראשית
202	דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
203	דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2010

דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

תוכן עניינים

<u>עמוד</u>	<u>נושא</u>
4	1. מידע צופה פני עתיד
4	2. התפתחויות כלכליות
8	3. פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו
14	4. רווח ורווחיות
19	5. התפתחות הנכסים וההתחייבויות
28	6. יעדים ומדיניות עסקית
29	7. השליטה בבנק
30	8. השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו
31	9. חלוקת דיבידנדים
32	10. הסכמים מהותיים
36	11. רשיונות, היתרים ואישורים
37	12. פעילות חו"ל
38	13. הליכים משפטיים
41	14. רכוש קבוע ומתקנים
44	15. פעילות חברות מוחזקות
52	16. הון אנושי
56	17. תיאור מצב המיסוי
57	18. תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות
79	19. הלימות ההון
94	20. החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
130	21. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים
141	22. עדכוני חקיקה
150	23. עסקאות עם בעלי שליטה
157	24. פעילות למען הקהילה ותרומות
158	25. גילוי בדבר המבקר הפנימי
161	26. הדירקטוריון
166	27. חברי ההנהלה ונושאי משרה בכירה
170	28. גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
172	29. בקרות ונהלים
174	30. תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה
179	31. שכר רואה החשבון המבקר

דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

בישיבת הדירקטוריון של הבנק, אשר התקיימה ביום 28 בפברואר 2011, הוחלט לאשר את הדוחות הכספיים של הבנק והחברות המאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2010. הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות ההיסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ובעיקר התפתחויות המשבר הפיננסי העולמי ואי הוודאות הכרוכה בהשלכותיו, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, התנהגות המתחרים ושינויים ספציפיים שיפורטו להלן.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "מתעתד", "צפי", "אמור", "חזוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "מתכננים", וביטויים דומים להם כגון: "יכול", "יהיה".

השימוש בביטויים צופי עתיד אלו, כרוך בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהוא מבוסס על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים לא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר על תחזיות לעתיד בנושאים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ועל תוכניות העבודה ותקציב הבנק לשנת 2011. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הנכלל בדוחות אלה, לרבות בגין השפעת נסיבות או אירועים שיקרו לאחר פרסום הדוחות על מידע כאמור.

התפתחויות כלכליות

כללי

לאורך שנת 2010 נמשך תהליך ההתאוששות בכלכלה העולמית, אם כי עדיין נותרה אי וודאות בנוגע להמשך המגמה, בין היתר לנוכח משבר החוב של חלק ממדינות אירופה. האינדיקציות השונות מצביעות על עליה בקצב ההתאוששות בארה"ב, בין היתר הודות למדיניות המוניטארית והפיסקאלית המרחיבה שנוקטים הממשל והבנק המרכזי. עם זאת לא חל שיפור ברמת התעסוקה והאבטלה נותרה ברמה גבוהה. גוש האירו ממשיך להתמודד עם בעיות של חוסר איזון בין המדינות החברות בו, הגירעונות הכבדים ושיעור האבטלה הגבוה. לצד זה ממשיכות מדינות רבות לנקוט בקיצוצים פיסקאליים נרחבים ונמשכת המדיניות המוניטארית המרחיבה של הבנק המרכזי של הגוש האירופי. השלכות המשבר ניכרות בעיקר באירלנד, פורטוגל ויוון לנוכח החששות כי הסקטור הממשלתי במדינות אלו לא יעמוד בהחזר חובותיו הגבוהים ויגיע לכדי חדלות פירעון, חשש שהוביל להורדת דירוגי האשראי של מדינות אלו. בסין נמשכה הצמיחה המואצת וזאת על אף הצעדים המרסנים שהממשל נוקט באמצעות העלאת דרישת הלימות ההון על השקעות שונות והעלאת שיעור הריבית לאור האצת האינפלציה. ביתר שוקי מזרח אסיה, ובהם הודו, נמשכת גם כן הצמיחה הגבוהה

שמקורה הן בגידול בביקושים המקומיים והן מהמשך זרימת הון המשקיעים למשקים אלו. על רקע זה ממשיכות הממשלות והבנקים המרכזיים המקומיים במדינות אלו לנקוט במהלכים רגולאטורים ומוניטאריים מתוך מטרה למתן את זרם תנועות ההון הנכנסות וההאצה בקצב האינפלציה.

לקראת סוף חודש ינואר 2011 נפתחה חזית נוספת המהווה איום על המשך מגמת התאוששות, המהומות שהחלו בתוניסיה והתפשטו לעבר מצרים. אירועים אלו עוררו את החששות כי חוסר יציבות שלטונית תגרום במדינות נוספות במזרח התיכון ותביא לעליה במחירי האנרגיה ולחוסר יציבות כלכלית. בתגובה לכך הגיבו השווקים בעולם ובישראל בירידות שערים ושערו של הדולר התחזק.

פעילות המשק הישראלי התרחבה אף היא בשנת 2010. לאיתנות המשק תרמה יציבות המערכת הפיננסית. העליה בצריכה הפרטית, בהשקעה בנכסים קבועים וביצוא הסחורות והשירותים תרמו לגידול בתוצר המקומי הגולמי. על פי אומדן ראשון למחצית השנייה של שנת 2010 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, התוצר המקומי הגולמי עלה במחצית השנייה של שנת 2010 ב-5.4%, בחישוב שנתי (כל הנתונים בפסקה להלן הינם במונחים שנתיים), לאחר עליה של 5.0% במחצית הראשונה ועליה של 3.4% במחצית השנייה של שנת 2009. התפתחות התוצר לפי רבעונים מראה כי התוצר עלה ברבעון הרביעי של 2010 ב-7.8%, לאחר עלייה של 4.4% ברבעון השלישי, עליה של 5.2% ברבעון השני ועליה של 4.9% ברבעון הראשון של שנת 2010. עוד עולה כי התוצר העסקי עלה בשנת 2010 ב-6.1%, לאחר עלייה של 0.1% ב-2009 ו-4.7% ב-2008. הצריכה הפרטית עלתה במחצית השנייה של שנת 2010 ב-4.5%, לאחר עליה של 4.1% במחצית הראשונה ועליה של 7.4% במחצית השנייה של שנת 2009. התאוששות הפעילות המקומית באה לידי ביטוי גם במדד המשולב למצב המשק שעלה בסיכום שנת 2010 בכ-4.2%, לאחר ירידה של כ-1.2% בשנת 2009.

תעסוקה וצריכה פרטית

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2010 נרשמה מגמת התאוששות בשוק העבודה ושיעור הבלתי מועסקים מכוח העבודה האזרחי ירד מ-7.1% בחודש דצמבר 2009 לשיעור של 6.5% בחודשים אפריל-יולי 2010. החל מחודש אוגוסט ועד לנובמבר 2010 חלה עליה קלה בשיעור הבלתי מועסקים עד לרמה של 6.8%. עליה קלה זו נרשמה על רקע ההאטה בהתרחבות הפעילות הכלכלית, כפי שצוין, בשילוב עם גידול מקביל בשיעור ההשתתפות בכח העבודה. בשנת 2010 נרשם גידול של 8.2% בהיקף הרכישות בכרטיסי אשראי על ידי צרכנים פרטיים, ביחס לשנה הקודמת ובהמשך לעליה בשיעור של 4.6% בשנת 2009. סך הפדיון של רשתות השיווק עלה בסיכום שנת 2010 בשיעור של 3.4%, ביחס לשנה הקודמת וזאת בהמשך לעליה של 4.2% בשנת 2009. שנת 2010 היוותה שנת שיא ביציאות של ישראלים לחו"ל, חלה עלייה של 6.6% בהשוואה לשנה הקודמת.

סחר חוץ, תנועות הון ושערי חליפין

הגירעון המסחרי הסתכם בשנת 2010 ב-7.7 מיליארד דולר, לעומת גירעון בסך 4.9 מיליארד דולר בשנת 2009, עליה בשיעור של כ-57%. שיעור היצוא מהיבוא (ללא אוניות, מטוסים ויהלומים) היה ב-2010 83.3%, לעומת 86.6% בשנת 2009. יבוא הסחורות בשנת 2010 עלה ב-24.9% לעומת השנה הקודמת כאשר הגידולים המרכזיים שנרשמו הינם, בין היתר, גידול של 29.4% ביבוא חומרי האנרגיה, 23.4% ביבוא חומרי הגלם ו-59.2% ביבוא היהלומים. יצוא הסחורות עלה אף הוא, בשיעור של 21.0%, בהשוואה לשנת 2009 ומהנתונים עולה כי ביצוא התעשייתי חלה עליה של 16.5%, היצוא החקלאי עלה ב-10.5% ויצוא היהלומים רשם עליה של 50.8% ביחס לשנת 2009.

במהלך שנת 2010, בדומה למגמה בשנה שקדמה לה, נמשכה התחזקות השקל אל מול הדולר כך שבסיכום השנתי חל ייסוף של כ-6% בשערו של השקל מול הדולר. מול האירו והליש"ט התחזק השקל בשיעור של 12.9% ו-10.1%, בהתאמה ולעומת זאת מול היין היפני נחלש השקל בשיעור של 6.7%.

התחזקותו של השקל אל מול המטבעות העיקריים נובעת מהיציבות היחסית בכלכלה הישראלית והן משיעורי הריבית הגבוהים ביחס ליתר המדינות המפותחות. הייסוף אל מול הדולר הושפע, מעבר לסיבות שצוינו, גם מגידול משמעותי בהיקף הפעילות של תושבי החוץ בנגזרות מט"ח ובמק"מ, בין היתר במטרה לנצל את עליית הריבית במשק לעומת חו"ל.

על מנת למנוע את המשך השחיקה בשער החליפין וכתמיכה בענפי הייצוא, המשיך בנק ישראל במדיניות של התערבות בשוק המט"ח ובמהלך שנת 2010 ביצע רכישות מט"ח במהלך המסחר בסכום של 12.3 מיליארד דולר. בנוסף, על מנת לשפר את יכולתו של בנק ישראל להשיג את יעדי המדיניות המוניטארית והמדיניות בתחום מטבע החוץ והיציבות הפיננסית, הפיץ בנק ישראל במהלך חודש ינואר 2011 טיטות צו לדיווח על פעילות בשוק נגזרות המט"ח, בשוק המק"מ והאג"ח הממשלתיות הקצרות (תחת הקריטריונים שהוגדרו בצו) וכן החל מסוף חודש ינואר 2011 הוטלה על הבנקים חובת שמירת נזילות על עסקאות בנגזרי מט"ח של תושבי חוץ.

בסוף חודש ינואר 2011 החליט משרד האוצר אף הוא להתערב בעקיפין בנעשה בשוק המט"ח והודיע על החלטתו לפעול לביטול הפטור ממס הניתן למשקיעי חוץ על רווחים הנובעים מהשקעה במק"מ ובאגרות חוב ממשלתיות קצרות. מהלך זה נועד להקטין את כדאיות ההשקעה על ידי משקיעים מחו"ל המנצלים את הפטור ובכך מזרימים מט"ח שבעיקרו מיועד ליצירת רווח פיננסי לטווח קצר כתוצאה מפערי הריבית בין ישראל לחו"ל.

מדיניות פסקאלית

במהלך חודש יולי 2010 אישרה הממשלה את הצעת חוק התקציב והתוכנית הכלכלית לשנים 2011-2012. הגירעון הממשלתי בשנת 2010 הסתכם ב-30.2 מיליארד ש"ח, כ-3.73% מהתמ"ג, ולעומת התכנון המקורי בתקציב המדינה של גירעון בשיעור 5.5% מהתמ"ג. ירידה זו ברמת הגירעון מהווה נקודת מפנה לאחר שנתיים רצופות של עלייה ברמת הגירעון. בהוצאות הממשלה נרשמה עלייה בשיעור של 3.5% בהשוואה לשנת 2009. בהכנסות הממשלה נרשם גידול של 8.6% בהשוואה לשנת 2009. בהכנסות המדינה ממיסים נרשם גידול בשיעור של 10.0% בהשוואה לשנת 2009, כ-12.3 מיליארד ש"ח מעל התכנון התקציבי השנתי המקורי.

מחירים ומדיניות מוניטארית

נגיד בנק ישראל העלה את הריבית הנומינלית לאורך שנת 2010, ארבע פעמים ברבע אחוז בכל פעם, עד לרמה של 2% בדצמבר. בסוף חודש ינואר 2011 העלה נגיד בנק ישראל את הריבית הנומינלית פעם נוספת בשיעור של 0.25% לרמה של 2.25%.

תהליך העלאת הריבית נועד לשמור על האינפלציה בתוך תחום היעד, בפרט לנוכח המשך עליית מחירי הדיור מתחילת השנה והעלייה במחירי האנרגיה והסחורות, שהחריפה בחודשים האחרונים. התהליך נעשה באופן מתון והדרגתי על מנת לשמר את היציבות הפיננסית תוך התחשבות בצמיחה במשק הישראלי והעולמי, במדיניות המוניטארית של הבנקים המרכזיים העיקריים ובהתפתחות שערי החליפין של השקל.

בסיכום שנת 2010 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 2.7%, וזאת לעומת עלייה של 3.9% בשנת 2009. לעליית מדד המחירים לצרכן בשנת 2010 תרמו בעיקר הסעיפים של: דיור, ירקות ופירות, הלבשה והנעלה.

שוק ההון

המסחר בשוקי ההון בארץ ובעולם התאפיין בשנת 2010, בדומה לקודמתה, בתנודתיות רבה שמקורה בחוסר הוודאות באשר להמשך מגמת וקצב התאוששות השווקים מהמשבר העולמי שהחל בשנת 2008. תנודתיות זו באה לידי ביטוי בירידות שנרשמו בשערי המניות בארץ ובעולם במחצית הראשונה של השנה ושינוי מגמת המסחר לחיובית לאורך המחצית השנייה של שנת 2010.

בסיכום השנה עלו מדדי "ת"א 25", "ת"א 100", וה"תל טק 15" בשיעור של 15.8%, 14.9% ו-4.9% בהתאמה. עליות השערים הקיפו את כל הענפים אך ענף חיפוש הנפט והגז בלט במיוחד ועלה מתחילת השנה בשיעור של 48.9%, על רקע הצלחת קידוחי הגז מול חופי ישראל. מחירי מניות חברות המסחר והשירותים, חברות הנדל"ן והבינוי, חברות ההשקעה והאחזקות וחברות הביטוח עלו גם הם בשיעורים דו-ספרתיים של 25.7%, 23.7%, 21.3% ו-20.6% בהתאמה.

המסחר במניות התאפיין במחזורים גבוהים מאלו של השנה הקודמת, בין היתר כתוצאה משדרוגה של ישראל לקבוצת השווקים המפותחים על ידי MSCI, חברת המדדים הגדולה בעולם, וכן הודות לגידול ניכר במחזורי המסחר של חברות ושותפיות הנפט והגז. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות הסתכם בשנת 2010 ב-2.0 מיליארד ש"ח, מחזור הגבוה בכ-20% מהמחזור הממוצע היומי בשנת 2009 וקרוב לשיא שנרשם בשנת 2007.

גם בתחום גיוסי ההון נרשמה בשנת 2010 התאוששות לעומת השנה הקודמת כך שבסיכום שנת 2010 גויסו בשוק המניות המקומי, בהנפקות ובהקצאות פרטיות, כ-12.8 מיליארד ש"ח, מתוכם כ-2 מיליארד ש"ח על ידי חברות נדל"ן וכ-0.5 מיליארד ש"ח על ידי הבנקים המסחריים, לעומת כ-6.5 מיליארד ש"ח בכל שנת 2009.

שוק אגרות החוב בשנת 2010 התאפיין, על פי רוב, בעליות שערים בכל איגרות החוב לסוגיהן, בדומה לשנה הקודמת. במהלך 2010 עלה המדד הכללי של אגרות החוב בשיעור של 8.0%, מדד אגרות החוב הצמודות למדד המחירים לצרכן רשם עליה בשיעור של 10.7% ומנגד, מדד אגרות החוב צמודות המט"ח רשם ירידה בשיעור של 0.9%. עליות שערים אלו השתקפו מנגד בירידה בתשואה הריאלית של מדד אגרות החוב הכללי ומדד אגרות החוב צמודות המדד מרמה של 11.2% ו-20.2% נכון לסוף שנת 2009, בהתאמה, לרמה של 5.6% ו-8.2% בסוף שנת 2010 בהתאמה. היקפי המסחר בשוק אגרות החוב רשמו מגמה הפוכה לזו שבשוק המניות ובשנת 2010 מחזור המסחר היומי הממוצע באגרות חוב הסתכם ב-3.3 מיליארד ש"ח, נמוך בכ-20% ממחזור המסחר היומי הממוצע בשנת 2009.

במהלך שנת 2010 נמשכו גיוסי ההון על ידי החברות, בין היתר הודות לריבית הנמוכה במשק שהביאה לירידה בתשואות המבוקשות, ובסיכום שנת 2010 גייס הסקטור העסקי, מהציבור וממשקיעים מוסדיים, כ-43 מיליארד ש"ח באמצעות הנפקות והקצאות פרטיות של אג"ח – גבוה בכ-18% לעומת השנה הקודמת. הסקטור הבנקאי וחברות הנדל"ן בלטו עם גיוסים בהיקף של כ-15.3 וכ-8.5 מיליארד ש"ח בהתאמה, כ-40% ו-20% בהתאמה, מסך הגיוס באגרות החוב הסחירות.

במהלך שנת 2010 רשמו מדדי האג"ח הקונצרני ה"תל בונד 20" וה"תל בונד 40", עליות שערים של 11.1% ו-10.8% בהתאמה.

בשנת 2010 צמצמה הממשלה את פעילותה בשוק האג"ח בשיעור חד, לנוכח העלייה בהכנסות מגביית מיסים והירידה בגירעון הממשלתי, ובסיכום השנה גייסה הממשלה סכום של כ-9.5 מיליארד ש"ח נטו, לעומת כ-30 מיליארד ש"ח בכל אחת מהשנים 2009 ו-2008. מדד אגרות החוב הממשלתיות עלה בסיכום שנת 2010 בשיעור של 6.3%. בנוסף, בחודש מרס 2010, חידשה הממשלה, לאחר הפסקה בת שנה, את הנפקות האג"ח בחו"ל וגייסה באירופה סכום של כ-1.5 מיליארד אירו.

פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו

בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן "הבנק") נוסד בשנת 1951. הבנק הוא תאגיד בנקאי בעל רשיון בנק לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981. הבנק נוסד על ידי החברה הכלכלית הארצישראלית (ארה"ב) מניו יורק והחברה הכלכלית בע"מ - הלונדונית, אשר המשיכו את פעילות המחלקה הבנקאית של האגודה הארצישראלית, אשר החלה בפעילותה בארץ ישראל עוד בשנת 1922. משנת 1983 ועד ליום 17 במאי 1993 הוחזקה השליטה בבנק על-ידי מדינת ישראל (באמצעות בל"ל בטוחות) ועל ידי בנק לאומי לישראל בע"מ שרכש את מניות הבנק בשנת 1954 ובשנת 1961. בעקבות הסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, הועבר גרעין השליטה בשנת 1993 לשלמה אליהו אחזקות בע"מ, ישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ ונכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ, אשר הינם המחזיקים בגרעין השליטה בבנק כיום.

מניות הבנק רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

לבנק 34 סניפים הפזורים ברחבי הארץ וכן שני מרכזים ללקוחות בנקאות פרטית (פרמיום). הבנק מספק ללקוחותיו מגוון שרותי בנקאות. למיטב ידיעת הבנק, הבנק הוא השישי בגודלו במערכת הבנקאית בישראל בהתאם לנתונים שפורסמו בדוחות כספיים מאוחדים של כלל הבנקים בישראל ליום 30 בספטמבר 2010.

להלן פרטים על חלקו של הבנק במערכת הבנקאות במספר תחומים:

ליום 31 בדצמבר 2008	ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 30 בספטמבר *2010	
%	%	%	
2.5	2.7	2.8	אשראי לציבור
3.4	3.1	3.5	פקדונות הציבור
2.6	2.9	2.9	הון עצמי
2.9	2.1	2.1	רווח נקי

* מתייחס לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2010.

פעילותו העסקית של הבנק מתמקדת במספר תחומים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים לבין לווים. הרווח בגין פעילות זו מקבל את ביטויו ברווח מפעילות מימון של הבנק והוא מהווה את מקור הרווח העיקרי שלו.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות, במגוון פעילויות, בתחומי המט"ח, סחר בינלאומי, ניירות ערך, שירותי מידע, ייעוץ וניהול פיננסי בנקאי, מכשירים פיננסיים נגזרים ועוד.
- השקעת ההון העצמי של הבנק וניהול סיכוני שוק.

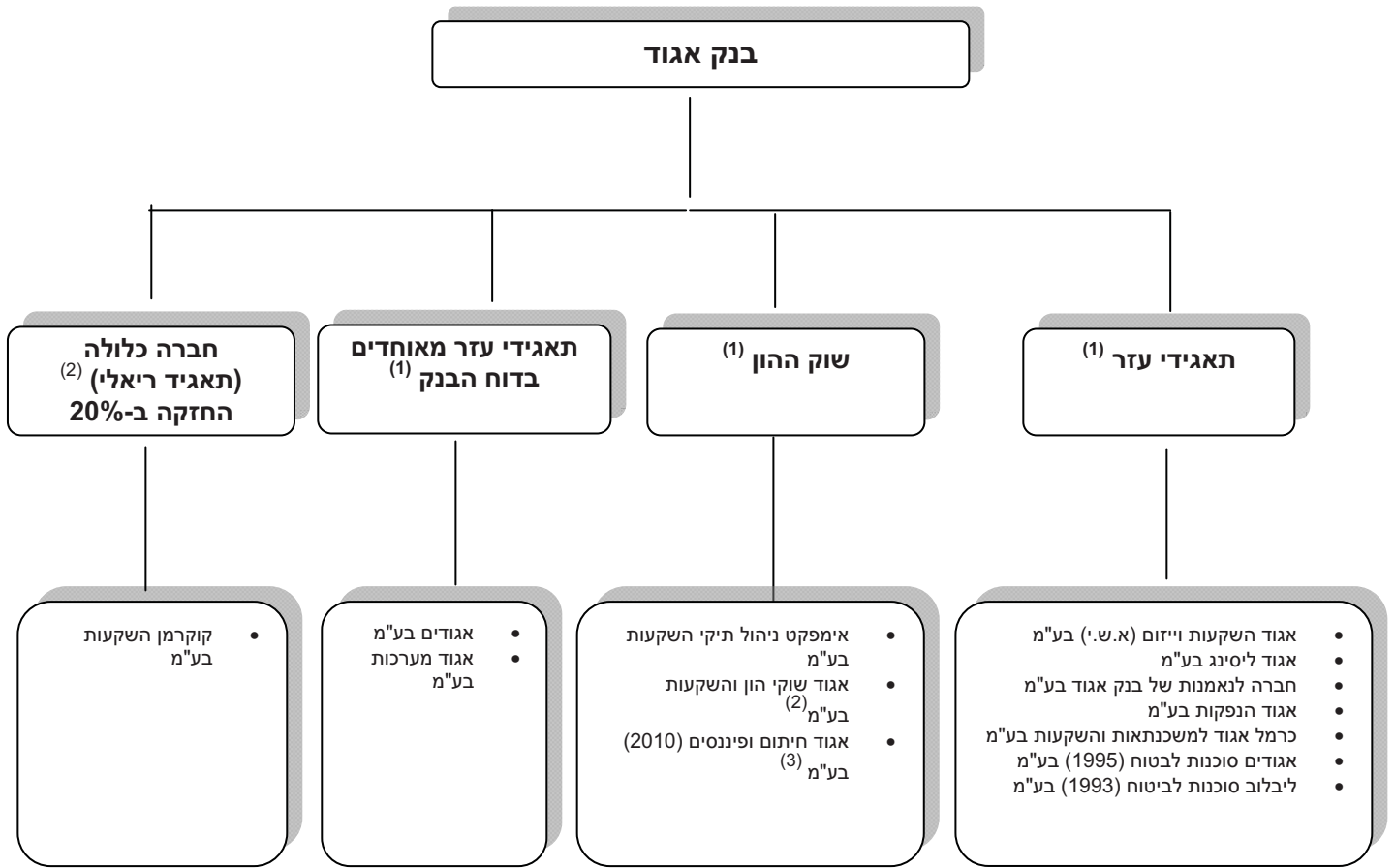
ביום 16 בדצמבר 2010 הודיעה חברת "מידרוג" כי דירוג הבנק ואופק הדירוג נותר ללא שינוי לעומת שנה קודמת והינו כדלקמן:

Aa3	פקדונות לזמן ארוך
P-1	פקדונות לזמן קצר
A1	כתבי התחייבויות נדחים (הון משני תחתון)
A2	שטרי הון נדחים (הון משני עליון)
יציב	אופק הדירוג

כמו כן הודיעה חברת מדרוג על מתן דירוג **A1** למסגרת גיוס כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון) בסך של עד 600 מיליון ש"ח ע.ג., שבכוונת הבנק לנצל באופן הדרגתי במסגרת תשקיף מדף. לפירוט בדבר הניצול בפועל - ראה פרק "השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו".

דירקטוריון הבנק קובע בהתאם לתיאבון הסיכון וסיבולת הסיכון שנקבעים על ידו את מדיניותו העסקית של הבנק ומנחה ומכוון את הנהלת הבנק בהתאם לה. במסגרת זו נדונים ומאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים, הקצאת המשאבים לתוכנית העבודה והתקציב.

להלן תרשים חברות מוחזקות עיקריות של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010:

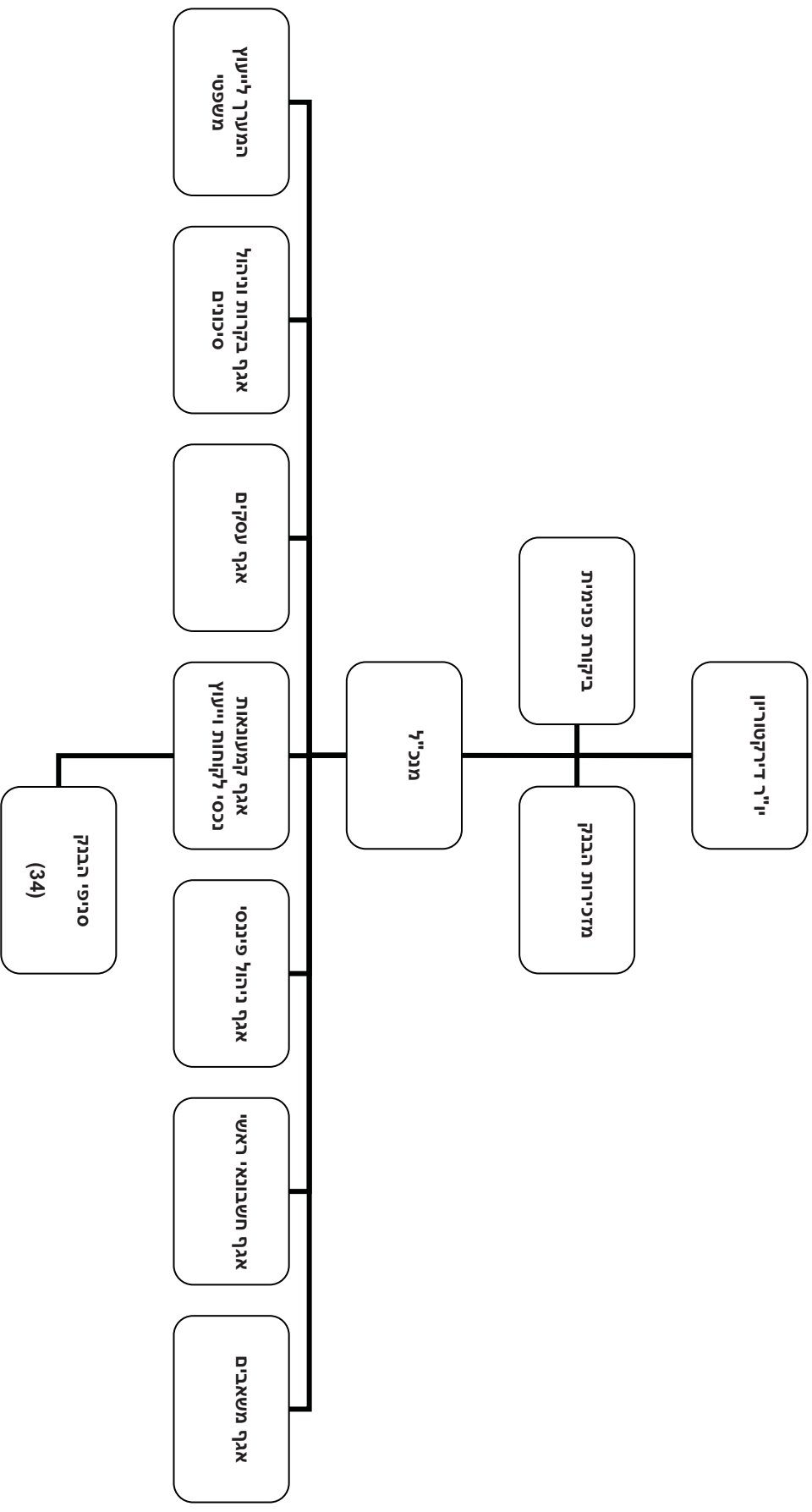
(1) מוחזקים ב- 100%, למעט אגוד חיתום ופיננסיים – ראה הערה (3) להלן.

(2) מוחזקות על ידי אגוד השקעות וייזום (א.ש.י) בע"מ.

(3) ביום 10 בינואר 2010 הוקמה חברת אגוד ייעוץ להנפקות (2010) בע"מ וביום 15 בדצמבר 2010 שונה שמה לאגוד חיתום ופיננסיים (2010) בע"מ. החברה מוחזקת על ידי אגוד שוקי הון והשקעות בע"מ בשיעור של 85%.

(4) פרטים בדבר החברות המוחזקות של הבנק, תחומי פעילותן ותרומתן לרווחיות הבנק, ראה בבאור 6 לדוחות הכספיים, ובפרק "פעילות חברות מוחזקות".

המבנה הארגוני של הבנק
להלן תרשים המתאר את המבנה הארגוני של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010:

תיאור תחומי אחריות

להלן תיאור קצר של חלוקת תחומי האחריות בבנק בהתאם למבנה הארגוני הנוכחי של הבנק:

- א. **אגף קמעונאות, נכסי לקוחות וייעוץ** – אחראי על ניהול מערך סניפי הבנק בפעילות מול לקוחות פרטיים (משקי בית ובנקאות פרטית) ועסקים קטנים (לרבות אשראי ללקוחות אלו) ואליו כפופים בין היתר, מערך שיווק, פרסום וערוצים ישירים, מערך משכנתאות ומערך ניהול נכסי לקוחות וייעוץ כמו כן מקיים האגף מעקב אחר פעילות חברות הבת: אימפקט ניהול תיקי השקעות בע"מ, אגוד ליסינג בע"מ.
- ב. **אגף עסקים** – אחראי על ניהולו השוטף של האשראי (למעט אשראי ללקוחות פרטיים, עסקים קטנים ומשכנתאות, שבאחריות אגף קמעונאות נכסי לקוחות וייעוץ) ודירוג האשראי. כמו כן, אחראי האגף על טיפול בחובות בעייתיים ונקיטת הליכי גביית החובות באמצעות ענף אשראים מיוחדים.
- ג. **אגף ניהול פיננסי** – אחראי על ניהול הנזילות השוטפת של הבנק, ביצוע פעולות בניירות ערך ישראלים וזרים, ביצוע מט"ח, ניהול הנוסטרו של הבנק, ניהול הנכסים וההתחייבויות בשקלים, מט"ח, מדד, ריביות ומתן ציטוטים לעלות המקורות ועשיית שוק באג"ח ממשלתי. לאגף כפופים מערכים אחוריים (back office), במט"ח, ני"ע זרים וני"ע ישראלים. כמו כן, מקיים האגף מעקב אחר הפעילות של חברות הבת: א.ש.י. אגוד השקעות ויזום בע"מ (א.ש.י.), אגוד שוקי הון והשקעות בע"מ, אגוד חיתום ופיננסיים בע"מ, החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ ואגוד הנפקות בע"מ.
- ד. **אגף משאבים** – אחראי על ניהול משאבי הבנק בתחום ההון האנושי, מערכות מידע, רכש ולוגיסטיקה, אבטחת מידע, נכסים, בינוי ואחזקה ותקציב ההוצאות התפעוליות של הבנק. כמו כן, מקיים האגף מעקב אחר פעילות חברות הבת: אגוד מערכות בע"מ ואגודים בע"מ.
- ה. **אגף חשבונאי ראשי** – אחראי על הנהלת החשבונות והדיווחים הכספיים של הבנק וחברות הבת שלו (לציבור, לדירקטוריון, להנהלה ולגורמי הפיקוח השונים), לביצוע, תכנון וניתוח כלכלי לרבות ריכוז תוכנית העבודה של הבנק והתקציב, ריכוז יישום הנדבך השלישי של באזל 2 (לרבות מעורבות ביישום הנדבכים הראשון והשני), ריכוז מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי (SOX 404), ואחריות על יחידת ביצוע מטבעי ישראל.
- ו. **אגף בקרות וניהול סיכונים** – אחראי לפיתוח מודלים ותהליכים לבחינת סיכונים וביצוע הערכת סיכונים במגוון תחומי הפעילות של הבנק. אחריות זו כוללת את הגשת מסמך החשיפות הרבעוני וריכוז התהליכים לגיבוש מסמך ה- ICAAP של הבנק. בנוסף, האגף אחראי על תהליכי בקרת סיכונים, בקרה על היחידות הסוחרות, ניהול הסיכונים התפעוליים, תחום הציות והמעקב אחר הקשרים מול בנקים זרים.
- ז. **המערך לייעוץ משפטי** - מעניק תמיכה משפטית למכלול פעילותו של הבנק על האורגנים השונים שלו, יחידות המטה, מערך הסניפים והחברות הבנות. התמיכה המשפטית באה לידי ביטוי במתן ייעוץ משפטי שוטף, בהכנת חוות דעת משפטיות, ניסוח ועריכה של מסמכים והסכמים, ובניהול ובטיפול בהליכים משפטיים. כמו כן, כולל המערך לייעוץ משפטי את ניהול תחום איסור הלבנת ההון בבנק.

ח. **מזכירות הבנק** – אחראית לליווי עבודת הדירקטוריון, בהתאם למתחייב מהוראות הרגולציה הרלוונטיות לחברה ציבורית ולתאגיד בנקאי ובהתאם לנוהלי הבנק והחלטות הדירקטוריון, וכן מדווחת מטעם הבנק דיווחים מידיים לרשות לניירות ערך ולבורסה ודיווחים לבנק ישראל בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. כמו כן, מטפלת מזכירות הבנק בזימונן והכנתן של האסיפות הכלליות של הבנק ובדיווחים על-פי דין המתחייבים בקשר אליהן.

ט. **ביקורת פנימית** – כפופה ליו"ר הדירקטוריון ואחראית על ביצוע ביקורות פנימיות ביחידות הבנק ובחברות הבת שלו בתדירות הנקבעת במסגרת תכנית עבודה רב שנתית, הנסמכת על סקר סיכונים אשר מעודכן באופן שוטף. עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת בהתאם לקבוע בחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב – 1992, פקודת הבנקאות, 1941, כללי בנקאות (הביקורת הפנימית), התשנ"ג, 1992, הוראות הפיקוח של הבנקים והנחיות מקצועיות של לשכת המבקרים הפנימיים בישראל.

רווח ורווחיות (מאוחד)

שנת 2010 הסתכמה ברווח נקי של 142 מיליון ש"ח לעומת רווח נקי של 115 מיליון ש"ח בשנת 2009, גידול של כ- 23.5%.

תשואת הרווח הנקי להון העצמי (לפי בסיס הון ממוצע) הסתכמה בשנת 2010 ב-7.0% לעומת 6.6% בשנת 2009. שיעור הגידול בתשואה נמוך יותר מאשר שיעור הגידול ברווח, עקב גידול בהון העצמי, בין היתר כתוצאה מגידול בקרן ההון בגין התיק הזמין למכירה ומגיוס ההון שבוצע בספטמבר 2009.

להלן השינויים ברווח הנקי בשנת 2010 לעומת שנת 2009 בסעיפים העיקריים:

- עליה בשיעור של 15.5% ברווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים.
- ירידה בשיעור של 8.4% בהפרשה לחובות מסופקים.
- עליה בשיעור של 4.2% בעמלות התפעוליות.
- ירידה ברווח מהשקעות במניות ובהכנסות אחרות בשיעור של 76.7% (נובע בעיקר מהכנסות חריגות מדיבידנד וממכירת מניות בזק בשנת 2009 – ראה פירוט בהמשך).
- עליה בשיעור של 10% בהוצאות התפעוליות והאחרות.
- ירידה בשיעור ההפרשה למיסים מ- 45.3% ל- 32.5% (ההפרשה למס בתקופה המקבילה אשתקד הושפעה מקיטון ביתרות המס הנדחה בשל הפחתת מס החברות – ראה פירוט בהמשך).

הרווח הנקי מפעולות רגילות הסתכם בשנת 2010 ב-141 מיליון ש"ח לעומת 117 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 20.5%.

תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות על ההון העצמי (לפי בסיס ההון הממוצע) הסתכמה ב- 7.0% לעומת 6.7% בשנת 2009.

הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם בשנת 2010 ב-209 מיליון ש"ח לעומת 214 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 2.3%.

תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים על ההון העצמי הייתה בשנת 2010 10.3% לעומת 12.3% בשנת 2009.

התפתחות ההכנסות, ההוצאות וההפרשה למיסים

הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בשנת 2010 ב- 716 מיליון ש"ח לעומת 620 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 15.5%.

הגורמים הבאים גרמו לעליה ברווח מפעילות מימון:

- גידול בהיקף האשראי הממוצע ועלייה במרווח הפקדונות.

- גידול בתשואה על ההון הפנוי כתוצאה מעליית הריבית השקלית במשק.
- גידול בסך של כ- 20 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש והתאמת ערך של אגרות חוב (לא כולל הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני).
- קיטון בהפרשות לירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני באגרות חוב קונצרניות בסך 17 מיליון ש"ח.
- גידול בסך של כ- 17 מיליון ש"ח בעמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות. מנגד, הגורמים הבאים קיזזו חלקית את העלויות הנ"ל:
- קיטון בהיקף תיק ניירות הערך הממוצע.
- הצגת פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים על פי שווי הוגן (כנדרש לפי כללי חשבונאות) גרמה בשנת 2010 להוצאות מימון בסך של כ- 5 מיליון ש"ח, בשנת 2009 נרשמה הכנסה בסך של כ- 19 מיליון ש"ח בגין סעיף זה (לרבות בגין אופציות).

ניתוח תמציתי של שיעורי הכנסה והוצאה לפי בסיסי הצמדה (למידע מפורט ראה תוספת ג' לסקירת ההנהלה):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2009				2010				
תרום לרווח המימוני כולל השפעת הנכסים	תרום לרווח המימוני כולל השפעת הנכסים	תרום לרווח המימוני כולל השפעת הנכסים	תרום לרווח המימוני כולל השפעת הנכסים	תרום לרווח המימוני כולל השפעת הנכסים	תרום לרווח המימוני כולל השפעת הנכסים	תרום לרווח המימוני כולל השפעת הנכסים	תרום לרווח המימוני כולל השפעת הנכסים	
פער הריבית כולל השפעת נגזרים	פער הריבית ללא השפעת נגזרים	פער הריבית כולל השפעת נגזרים	פער הריבית כולל השפעת הנכסים	פער הריבית כולל השפעת נגזרים	פער הריבית ללא השפעת נגזרים	פער הריבית כולל השפעת נגזרים	פער הריבית כולל השפעת הנכסים	
ב-1.56**	ב-1.65**	ב-0.42	ב-0.81	ב-1.63	ב-1.76	ב-0.34	ב-0.60	
340**	20	115	118	405	23	99	174	
52	11	37	100	52	11	37	100	
מטבע ישראלי	לא צמוד	צמוד מדד	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ) אופציות	הכנסות מימון אחרות, נטו	סה"כ			
1.08	1.38	*620	1.09	2.10	*716	100		

* רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים.

** סווג מחדש.

המגזר השקלי הלא צמוד – חלה עליה של 0.07 נקודות אחוז בפער הריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

המגזר השקלי הצמוד למדד – חלה ירידה של 0.08 נקודות אחוז בפער הריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת בעיקרה מירידת מרווח האחזקה על אגרות החוב בתיק ניירות הערך של הבנק.

מטבע חוץ – חלה ירידה של 0.21 נקודות אחוז בפער הריבית, הנובעת בעיקרה ממדידת מכשירים נגזרים על פי שווים ההוגן ומתנודתיות בשער הדולר.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בשנת 2010 ב-87 מיליון ש"ח לעומת 95 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 8.4%.

שיעור ההפרשה לחובות מסופקים מכלל האשראי לציבור עמד בשנת 2010 על 0.4%, לעומת 0.5% בשנת 2009.

היקף החובות הבעייתיים ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם ב-1,077 מיליון ש"ח, ירידה בשיעור של כ-25.9% לעומת 31 בדצמבר 2009.

הקיטון בהיקף החובות הבעייתיים נובע בעיקרו מקיטון בחובות בהשגחה מיוחדת (מאזני וחוזי מאזני) בעיקר כתוצאה מהסרת הסיווג מקבוצת לווים עקב שיפור בפעילותה ונתוניה הפיננסיים.

שיעור יתרת החובות הבעייתיים מתוך ההון העצמי עמד ביום 31 בדצמבר 2010 על כ-52.5% לעומת כ-74.8% ביום 31 בדצמבר 2009.

שיעור יתרת החובות הבעייתיים מתוך סך האשראי עמד ביום 31 בדצמבר 2010 על כ-5.0% לעומת כ-7.6% ביום 31 בדצמבר 2009.

לפירוט בדבר השפעת נתוני האשראים הבעייתיים בעקבות אימוץ לראשונה של הוראת "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" ביום 1 בינואר 2011 על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 (פרופורמה) ראה פרק- "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם", תת פרק "סיכוני אשראי".

להלן נתוני האשראים הבעייתיים לפי הסיווגים שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים (במיליוני ש"ח):¹

ליום 31 בדצמבר

2009	2010	
111	144	אינו נושא הכנסה
101	146	אורגן מחדש ²
325	245	מיועדים לארגון מחדש
21	22	בפיגור זמני
409	236	בהשגחה מיוחדת ^{5,3}
967	793	סה"כ אשראי מאזני ללווים בעייתיים ¹
414	226	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ^{5,4}
73	58	אגרות חוב קונצרניות
1,454	1,077	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים

¹ לא כולל חובות בעייתיים המכוסים על ידי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313).

² אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות (לא כולל אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות ללא ויתור על הכנסות: 31 בדצמבר 2010 – 46 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2009 - 37 מיליון ש"ח).

³ מזה חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית שנוכחה מהחבות (למעט אשראי לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור) – בסך 18 מיליון ש"ח לעומת 16 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, ואשראי לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור בסך 15 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009 - 17 מיליון ש"ח).

⁴ כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי.

⁵ הקיטון בהיקף החובות הבעייתיים בהשגחה מיוחדת (לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני שכולו בהשגחה מיוחדת) נובע בעקרו מהסרת הסיווג בשתי קבוצות לווים (בענף הפיננסיים, היהלומים, הבינו והנדל"ן) עקב שיפור בפעילותה ונתוניה הפיננסיים והקטנת החוב אצל מספר לקוחות המסווגים בהשגחה מיוחדת.

הרווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בשנת 2010 ב- 629 מיליון ש"ח לעומת 525 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 19.8%.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2010 ב- 287 מיליון ש"ח לעומת 332 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 13.6%. חל קיטון מהותי ברווח מהשקעות במניות נטו, עקב הכנסות חריגות בשנה הקודמת מדיבידנד וממכירת מניות בזק. ירידה זו קוזזה בחלקה על ידי גידול בעמלות התפעוליות, כמפורט להלן.

העמלות התפעוליות הסתכמו בשנת 2010 ב- 270 מיליון ש"ח לעומת 259 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 4.2%. עליה זו נבעה בעיקרה מגידול בעמלות מטיפול באשראי ובעמלות מניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים בעקבות הרחבת הפעילות.

הרווח מהשקעות במניות נטו, הסתכם ב-13 מיליון ש"ח לעומת רווח של 66 מיליון ש"ח בשנת 2009. הקיטון נבע בעיקרו מהגורמים הבאים:

- ירידה ברווחים, נטו ממכירת מניות זמינות למכירה – רווחים, נטו של כ-5 מיליון ש"ח בשנת 2010 לעומת רווחים, נטו של כ-47 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (מזה 34 מיליון ש"ח בגין מכירת מניות בזק).
- הכנסות מדיבידנד הסתכמו ב-8 מיליון ש"ח לעומת 19 מיליון ש"ח בשנת 2009 (מזה 11 מיליון ש"ח מבזק).

ההכנסות האחרות הסתכמו ב-4 מיליון ש"ח לעומת 7 מיליון ש"ח בשנת 2009. הקיטון נובע מכך שבשנת 2009 נכללו בהכנסות האחרות עיקר ריווחי היעודה לפיצויים לתקופה זו בסך של 3 מיליון ש"ח, כאשר בתקופה הנוכחית לא נכללו במסגרת סעיף זה הכנסות כאמור.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2010 ב- 707 מיליון ש"ח לעומת 643 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 10%.

הוצאות השכר הסתכמו בשנת 2010 ב-405 מיליון ש"ח לעומת 360 מיליון ש"ח בשנת 2009, גידול בשיעור של 12.5%. בשנת 2010 נערכה הערכה מחודשת לאומדן ההתחייבות לזכאות לפנסיה של אוכלוסיית המנהלים ומורשי החתימה הוותיקים של הבנק, אשר גרמה להוצאות בסך של כ-15 מיליון ש"ח - ראה פירוט בפרק "מדיניות חשבונאית קריטית ואומדנים חשבונאיים קריטיים". בנוסף, בתקופה המקבילה אשתקד נרשמה עלות תוספת שכר נמוכה מהמקובל בשנים האחרונות והכנסות גבוהות במיוחד מהקופה המרכזית לפיצויים. פרטים בדבר הערכה אקטוארית עליה מתבסס הבנק לגבי זכויות העובדים ראה בהערכת האקטואר מר דן הרשקוביץ שצורפה למערכת גילוי נאות אלקטרוני (מגנ"א) של רשות ניירות ערך ובבאור 15 לדוחות הכספיים.

הוצאות אחזקה ופחת בנינים וציוד הסתכמו בשנת 2010 ב-127 מיליון ש"ח לעומת 116 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 9.5%. העליה נובעת הן מגידול בהוצאות אחזקה עקב עליה במצבת הסניפים ושטחי המטה והן מגידול בפחת מחשב.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשנת 2010 ב-175 מיליון ש"ח לעומת 167 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 4.8%. עליה זו נבעה בעיקרה מגידול בהוצאות המחשוב ובהוצאות בגין שירותים מקצועיים, אשר קוזז בחלקו על ידי קיטון בהוצאות אחרות הנובע בעיקרו מסיום הפחתת מוניטין בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות עמד בשנת 2010 על 40.6% לעומת 51.6% בשנת 2009.

שיעור ההוצאות התפעוליות והאחרות מתוך סך ההכנסות (רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים והכנסות תפעוליות ואחרות) עמד בשנת 2010 על 70.5% לעומת 67.5% בשנת 2009.

ההפרשה למיסים בשנת 2010 הייתה בשיעור של 32.5% לעומת 45.3% בשנת 2009. ההפרשה למס בתקופה המקבילה אשתקד כוללת הוצאות מס בסך של כ-10 מיליון ש"ח כתוצאה מקיטון של יתרת נכס מס נדחה בשל הפחתה הדרגתית של שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידים בנקאיים, החל משנת 2009 ועד לשנת 2016, בה יעמוד שיעור המס הסופי על 29%. שיעור המס הסטטוטורי בשנת 2010 הוא 35.3% לעומת 36.5% בשנת 2009.

בשנת 2010 נרשם **רווח מפעולות בלתי רגילות** אחרי מיסים בסך של כ-1 מיליון ש"ח אשר נובע ברובו ממכירת חלק משירותי הנאמנות לאגרות חוב בחברה לנאמנות של הבנק - לפרטים נוספים ראה באור 18 ג. (15) בדוחות הכספיים. בשנת 2009 נרשם הפסד מפעולות בלתי רגילות אחרי מיסים בסך 2 מיליון ש"ח אשר מורכב מהפרשה לירידת ערך בסך 4 מיליון ש"ח בגין נכס אשר מיועד למכירה, בקיזוז רווח נטו בסך 2 מיליון ש"ח ממכירת נכס.

התפתחות הנכסים וההתחייבויות (מאוחד)

מאזן הבנק הסתכם ביום 31 בדצמבר 2010 ב-35,293 מיליון ש"ח לעומת 30,323 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 16.4%.

האשראי לציבור הסתכם ביום 31 בדצמבר 2010 ב-21,713 מיליון ש"ח לעומת 19,052 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 14%. היתרה הממוצעת של האשראי לציבור בשנת 2010 עמדה על 20,299 מיליון ש"ח, לעומת 18,881 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 7.5%.

פקדונות הציבור הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2010 ב-29,040 מיליון ש"ח לעומת 24,985 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 16.2%. היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור בשנת 2010 עמדה על 27,052 מיליון ש"ח, לעומת 26,648 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 1.5%.

ניירות ערך הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2010 ב-4,553 מיליון ש"ח, לעומת 5,545 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 17.9%. הקיטון בתיק ניירות הערך משקף את מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על רקע סביבת הריבית הנמוכה.

היתרה נכון ליום 31 בדצמבר 2010 מתפלגת כדלקמן:

כ-57% מתיק ניירות הערך מושקע באגרות חוב ממשלתיות, כ-23% מושקעים באגרות חוב של בנקים וכ-17% מושקעים באגרות חוב קונצרניות בעיקר של חברות ישראליות.
 כ-83% מהתיק מסווג כניירות ערך זמינים למכירה (ראה פירוט נוסף בבאור 4 לדוחות הכספיים). ניירות הערך בתיק הזמין למכירה מוצגים במאזן לפי שוויים ההוגן, כאשר הפער בין השווי ההוגן לעלות המופחתת נזקף לקרן הון, למעט ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני אשר אינן נזקפות לקרן הון אלא לדוח רווח והפסד.
 בשנת 2010 נזקפו לרווח והפסד ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני בגין אגרות חוב בסך של כ-4 מיליון ש"ח ובגין מניות בסך של כ-3 מיליון ש"ח. לעומת סך של 21 מיליון ש"ח ו-5 מיליון ש"ח בשנת 2009, בהתאמה.
 בסוף דצמבר 2010 קרן ההון נטו הינה חיובית ועומדת על כ-122 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס), ומורכבת מקרן הון חיובית בסך 139 מיליון ש"ח, בקיזוז קרן הון שלילית בסך (17) מיליון ש"ח.
 בסוף דצמבר 2009 קרן ההון נטו הייתה חיובית ועמדה על כ-90 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס), מזה קרן הון חיובית בסך 120 מיליון ש"ח, בקיזוז קרן הון שלילית בסך (30) מיליון ש"ח.

להלן התפלגות קרן ההון והשווי ההוגן בתיק הזמין למכירה ליום 31 בדצמבר 2010 (במיליוני ש"ח):

קרן הון נטו	קרן הון חיובית (רווחים שטרם מומשו)	קרן הון שלילית (הפסדים שטרם מומשו)	הערך במאזן (המהווה שווי הוגן)	
38	38	- **	137	מניות
39	43	(4)	1,836	אגרות חוב ממשלתיות
3	7	(4)	1,049	אגרות חוב של בנקים אגרות חוב קונצרניות:
5	5	-	143	חברות ממשלתיות
15	18	(3)	191	ענף הנדל"ן
22	28	(6)	423	אחרות
42	51	(9)	757	סה"כ אג"ח קונצרניות
*122	139	(17)	3,779	סה"כ תיק זמין למכירה

* קרן הון זו משקפת רווחים שטרם מומשו, נטו, והיא כלולה בדוחות הכספיים בהון העצמי של הבנק, בסך של כ-82 מיליון ש"ח, לאחר השפעת מס. ראה דו"ח על השינויים בהון העצמי – התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

במהלך שנת 2010 נרשמה תנועה חיובית נטו בקרן ההון לאחר השפעות המס בסך של כ-23 מיליון ש"ח.

להלן התפלגות קרן ההון השלילית (הפסדים שטרם מומשו), לפי שיעור הירידה מתחת לעלות ולפי טווחים של משך הזמן* בו השווי ההוגן נמוך מהעלות (במיליוני ש"ח):

סך הכל	מעל 12 חודשים	9-12 חודשים	6-9 חודשים	עד 6 חודשים	
					אגרות חוב זמינות למכירה:
					אחרות -
14	5	-	1	8	עד 20%
-	-	-	-	-	20%-30%
-	-	-	-	-	30%-40%
-	-	-	-	-	מעל 40%
14	5	-	1	8	
					מגובי נכסים -
2	2	-	-	-	עד 20%
1	1	-	-	-	20%-30%
-	-	-	-	-	30%-40%
-	-	-	-	-	מעל 40%
3	3	-	-	-	
17	8	-	1	8	סך הכל

* נקודת ההתייחסות לקביעת משך הזמן בו השקעה הייתה בפוזיצית הפסד שטרם מומש הוא תאריך המאזן של תקופת הדוח שבמהלכה ארעה ירידת הערך לראשונה, ללא קשר לשיעור הירידה.

מדיניות ונהלי הבנק בדבר בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, מפורטים בפרק "מדיניות חשבונאית קריטית ואומדנים חשבונאיים קריטיים".

להלן פירוטים נוספים ליום 31 בדצמבר 2010 (במיליוני ש"ח):

הערך במאזן (המהווה שווי הוגן)	תיק זמין למכירה:
137	מניות ¹
1,833	אגרות חוב ממשלתיות:
3	ממשלת ישראל
1,836	אחר
820	אגרות חוב של בנקים ² :
229	בנקים בארץ
1,049	בנקים בחו"ל ⁷
143	אגרות חוב קונצרניות ³ :
191	חברות ממשלתיות ⁴
423	ענף הנדל"ן ⁵
757	אחרות ⁶
3,779	סה"כ תיק זמין למכירה
תיק למסחר:	
14	מניות:
5	חברות ישראליות
19	חברות זרות
742	אגרות חוב ממשלתיות - ישראליות
13	אגרות חוב אחרות
755	
774	סה"כ תיק למסחר
4,553	סה"כ תיק ניירות הערך

- ¹ כולל 23 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר הינה 55 מיליון ש"ח.
- ² כולל 15 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 604 מיליון ש"ח בגין אג"ח בנק הפועלים.
- ³ כל אגרות החוב הקונצרניות הינן של חברות ישראליות למעט יתרה של 24 מיליון ש"ח אשר הונפקה על ידי מנפיק זר.
- ⁴ כולל 3 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 125 מיליון ש"ח.
- ⁵ כולל 49 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 23 מיליון ש"ח.
- ⁶ כולל 80 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 53 מיליון ש"ח.
- ⁷ המנפיקים הינם בנקים מארה"ב, בריטניה, גרמניה, הולנד, צרפת ושוודיה.

הנכסים האחרים הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2010 ב-1,099 מיליון ש"ח לעומת 711 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009.

ההתחייבויות האחרות הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2010 ב-1,782 מיליון ש"ח לעומת 1,507 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009.

התנודתיות בנכסים אחרים ובהתחייבויות אחרות נובעת בעיקרה מתנודתיות בשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, בעיקר כתוצאה מפעילות לקוחות באופציות מעוף, הנגזרת בין היתר, מהתנהגות השווקים. לפירוט נוסף ראה באור 8 ו-12 לדוחות כספיים.

ההון העצמי של הבנק הסתכם ביום 31 בדצמבר 2010 ב-2,050 מיליון ש"ח לעומת 1,945 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, גידול של 5.4%. הגידול נבע מהרווח הנקי בגין שנת 2010 ומגידול בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו, בקיזוז דיבידנד שחולק לבעלי המניות בדצמבר 2010 בסך 60 מיליון ש"ח (ראה פירוט בפרק- "חלוקת דיבידנד").

יחס ההון לרכיבי סיכון

החל מיום 31 בדצמבר 2009 מחושב יחס ההון המזערי לרכיבי סיכון לפי הוראות הנדבך הראשון של באזל 2 - ראה פירוט בפרק "הלימות ההון".

להלן יחס ההון ליום 31 בדצמבר:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
באזל II	באזל II
באחוזים	באחוזים
8.6*	8.5
13.7*	14.6**

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון (הון ליבה)
יחס הון כולל לרכיבי סיכון

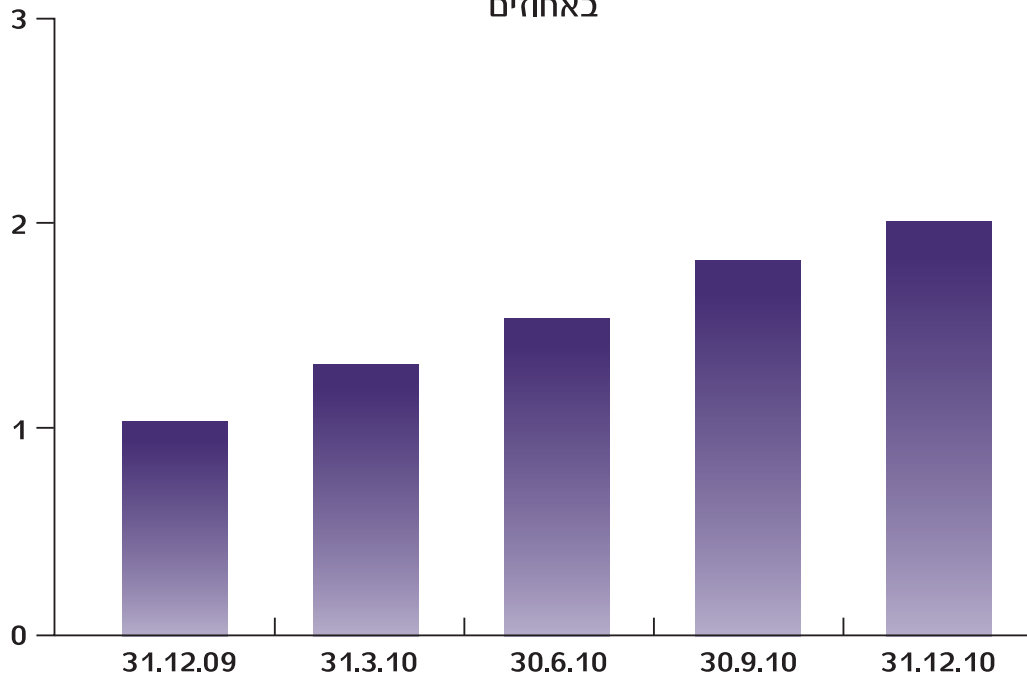
* בעקבות מכתב המפקח על הבנקים לתאגידים בנקאיים מיום 25 במרס 2010 בנושא סיווג קבוצות רכישה כנדל"ן (ראה פירוט בפרק "עדכוני חקיקה") הוצגו מחדש מספרי השוואה ליום 31 בדצמבר 2009 על מנת לאפשר השוואה.

נכון ליום 31 בדצמבר 2010 השלכת סוג קבוצות הרכישה כנדל"ן גרמה לקיטון של כ- 0.28 נקודות האחוז ביחס ההון הכולל ולקיטון של כ- 0.16 נקודות האחוז ביחס הון רובד 1, לעומת קיטון של 0.2 נקודות האחוז וקיטון של 0.13 נקודות האחוז נכון ליום 31 בדצמבר 2009, בהתאמה.

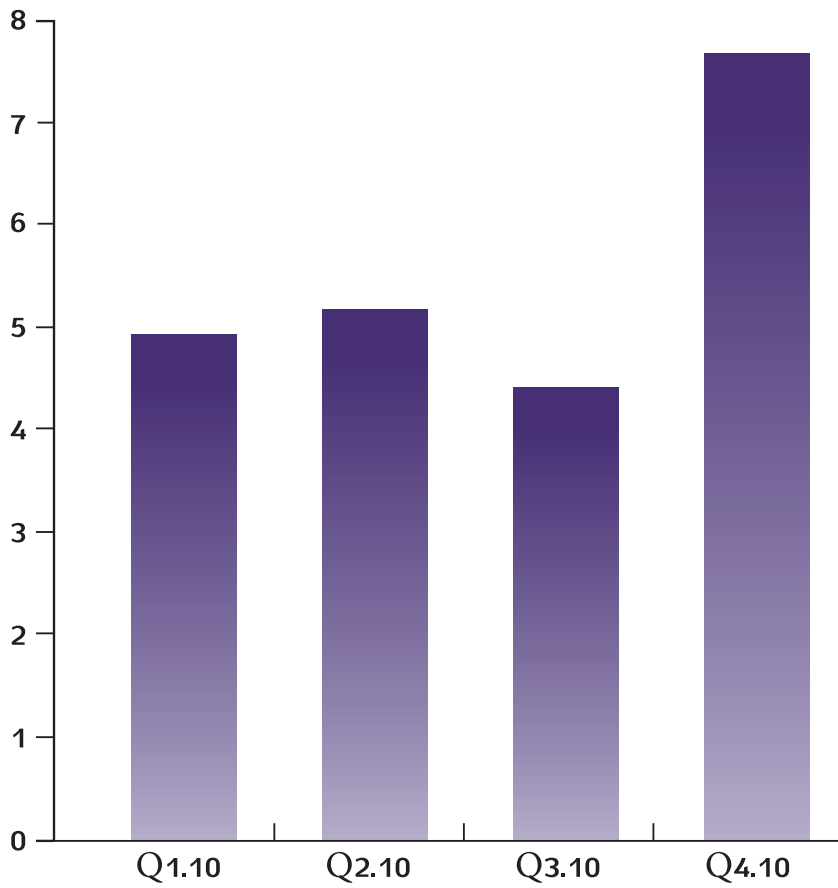
** הנתונים ליום 31 בדצמבר 2010 כוללים השפעת הנפקת שטרי הון בהיקף של כ- 235 מיליון ש"ח ב- 21 בדצמבר 2010.

פירוט בדבר מדיניות הבנק בנושא יחס הלימות ההון ראה בפרק "הלימות ההון", תת פרק "הלימות ההון" על פי באזל 2.

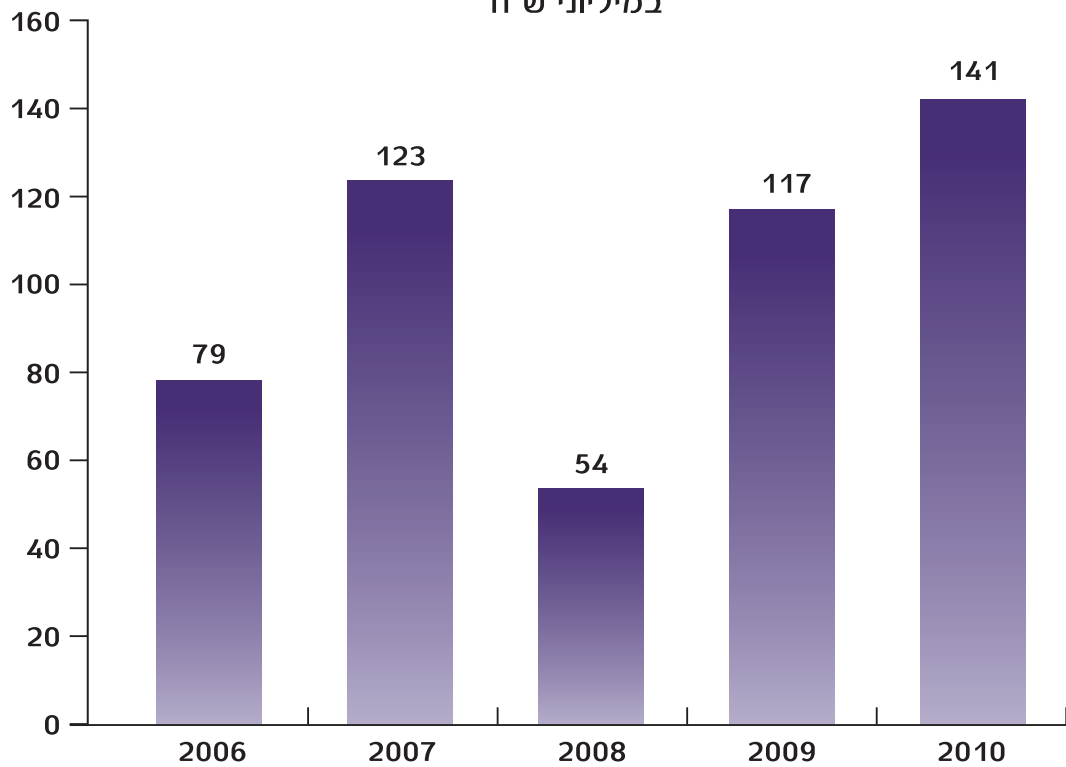
ריבית בנק ישראל
באחוזים

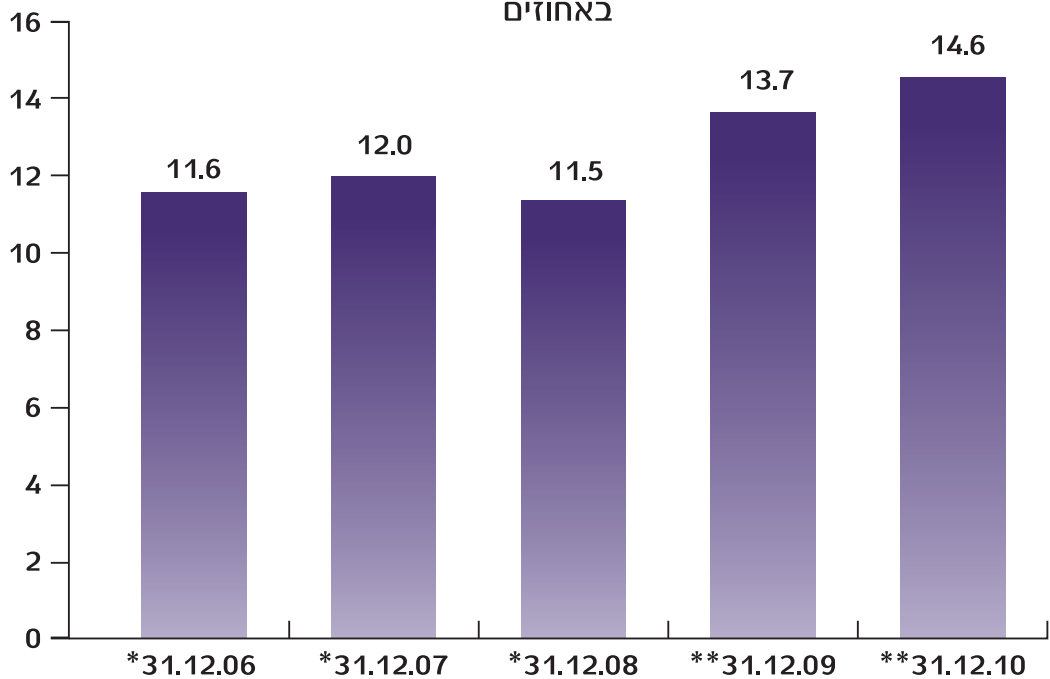
קצב גידול התמ"ג
באחוזים

התפתחות הרווח הנקי מפעולות רגילות
במיליוני ש"ח

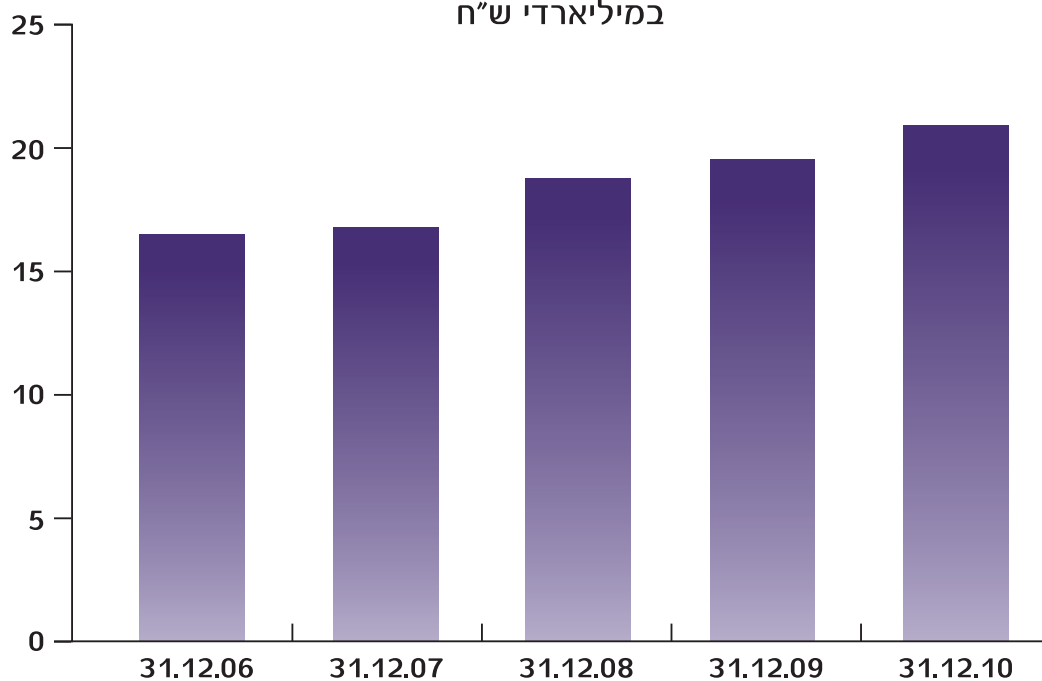

יחס הלימות הון
באחוזים

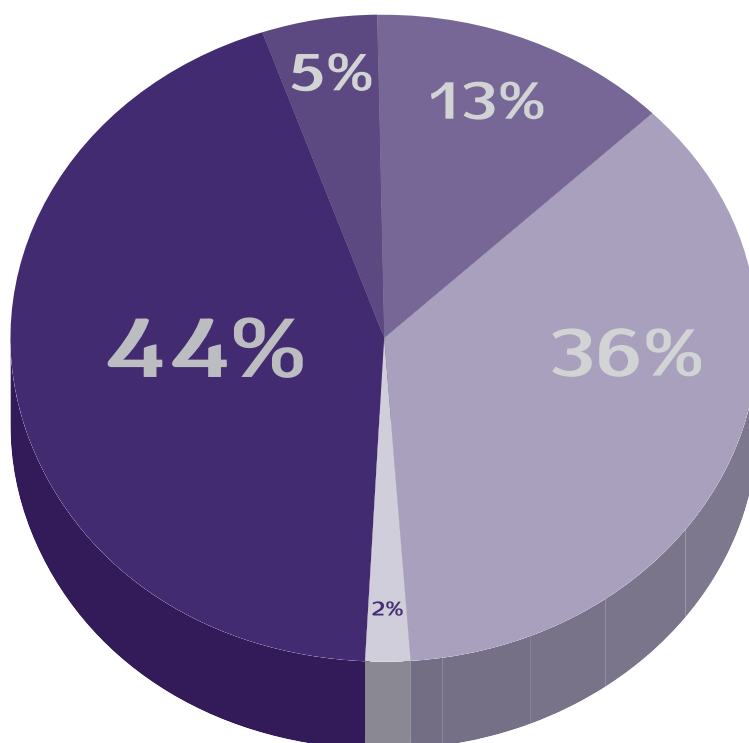

* באזל 1
** באזל 2

התפתחות האשראי לציבור
במיליארדי ש"ח

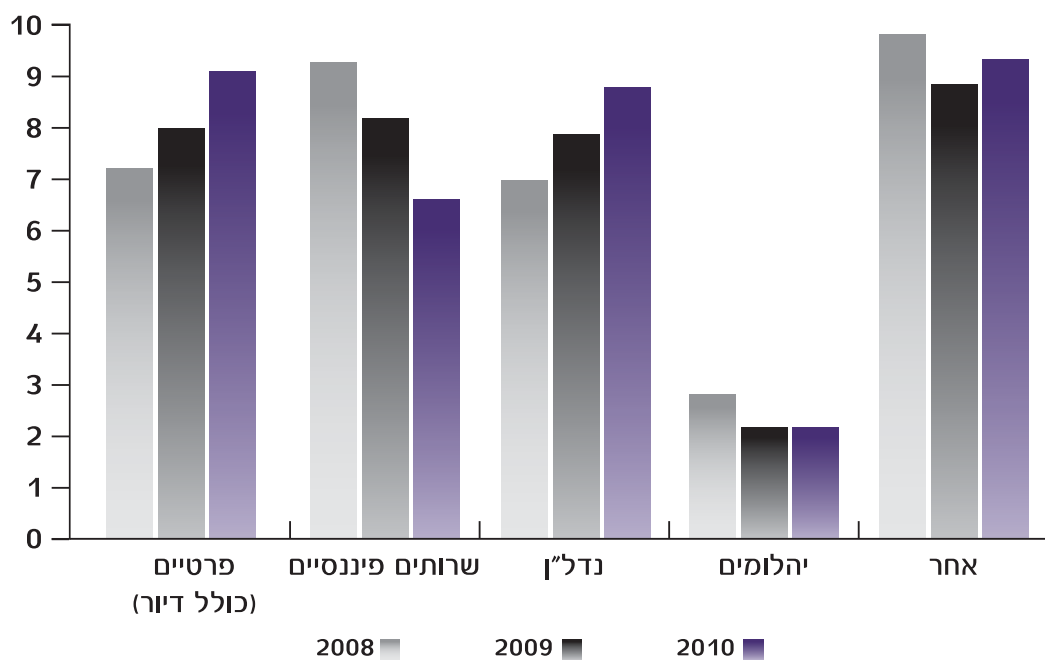

התפלגות החובות הבעייתיים לסוף שנת 2010
באחוזים

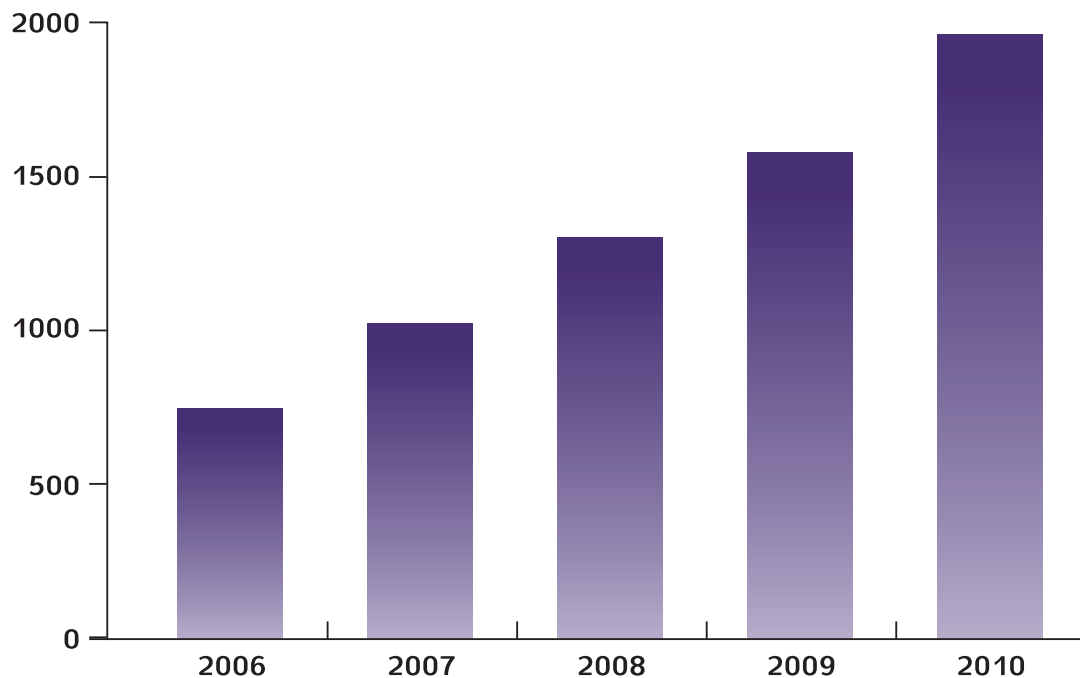

- אינו נושא הכנסה
- אורגן מחדש ומיועד לאירגון מחדש
- בפיגור זמני
- בהשגחה מיוחדת
- אג"ח קונצרניות

התפתחות סיכון האשראי הכולל לפי ענפי המשק במיליארדי ש"ח

התפתחות ביצועי המשכנתאות במיליוני ש"ח

יעדים ומדיניות עסקית

הבנק פועל על פי תוכנית אסטרטגית לשלוש שנים קדימה, המתעדכנת לקראת כל סוף שנה לשלוש שנים נוספות. האסטרטגיה נקבעת על בסיס תיאבון הסיכון, סיבולת הסיכון ויעדי ההון, כפי שהוגדרו על ידי הדירקטוריון ועל רקע הוראות באזל 2 (לפירוט נוסף ראה פרק "הלימות ההון"). דירקטוריון הבנק קבע בסוף אוקטובר 2010 את **האסטרטגיה התלת שנתית עבור השנים 2011-2013**.

תחומי הפעילות והנושאים המרכזיים אליהם מתייחסת האסטרטגיה התלת שנתית של הבנק הינם:

קמעונאות – המשך ההתרחבות בפעילות הקמעונאית במקביל לשימור, הרחבת והעמקת הפעילות עם הלקוחות הקיימים, וזאת באמצעות מהלכים שיווקיים משולבים, פיתוח מוצרים ייחודיים ומינוף התשתית המשודרגת של הערוצים הישירים.

אשראי – מינוף הרחבת בסיס ההון להמשך גידול הדרגתי בהיקף האשראי (הן העסקי והן בתחום המשכנתאות והאשראי הקמעונאי), תוך המשך פיתוח תחומי הליבה של הבנק ובחינת כניסה למגזרים עסקיים נוספים כולל שיתופי פעולה עם גופים אחרים. כל זאת, תוך שמירה על איכות גבוהה של תיק האשראי והגדלת הפיזור בתיק. השגת היעדים תיעשה בהלימה להוראות באזל 2 ותאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון, תוך הקפדה על הקשר שבין התשואה לסיכון וכן בהתחשב במכלול הסיכונים בתחומי הפעילות השונים.

שוק ההון – המשך הרחבת הפעילות בשוק ההון, תוך התמקדות באוכלוסיות יעד שאותרו, בין היתר באמצעות הרחבת פעילויות הייעוץ ושימוש במערכות מסחר מתקדמות, תוך יישום תהליכי בקרה נאותים.

בקרת וניהול סיכונים – המשך הטמעת כללי ממשל תאגידי תקין, ניהול סיכונים ותהליכי בקרה, בין השאר, על בסיס העקרונות של באזל 2.

תוכנית העבודה לשנת 2011 נגזרה מהתוכנית האסטרטגית התלת שנתית דלעיל. התוכנית נבנתה על בסיס ההערכה כי בשנת 2011 תימשך ההתאוששות האיטית של כלכלת העולם והצמיחה החיובית במשק הישראלי. יעדי תוכנית העבודה מבוססים בין היתר על תכנון הון שבוצע לשנה זו - ראה פירוט בפרק "הלימות ההון" תת פרק "תכנון ההון לשנת 2011".

היעדים המרכזיים בתוכנית העבודה לשנת 2011 הינם:

- הרחבת הפעילות הקמעונאית – התמקדות בגיוס לקוחות מקבלי משכורת, העמקת והרחבת הפעילות עם לקוחות קיימים, יישום מהלכים לצמצום נטישה, המשך פיתוח הרשת הקמעונאית באמצעות הרחבת הסינוף ותשתית הערוצים הישירים, חיזוק וטיפוח מותג הבנק ככלל ובתחום המשכנתאות בפרט, הגברת הפעילות בשוק ההון וצמיחה באשראי הקמעונאי במטרה להעמיק את הפיזור בתיק האשראי של הבנק.

- בתחום הפעילות העסקית - המשך גידול היקף תיק האשראי באופן הדרגתי במהלך השנה, מיצובו של הבנק בתחום העסקי וניהול נכסי הסיכון תוך התאמת התשואה לסיכון ותוך שמירה על תיאבון הסיכון שנקבע על ידי דירקטוריון הבנק.

- בתחום הפעילות בשוק ההון – הגברת הפעילות בתחום ניירות ערך בקרב אוכלוסיות היעד שאותרו באמצעות הרחבת הפעילות היזומה של יועצי ההשקעות ותוך מינוף התשתית המחודשת של הערוצים הישירים ומערכות המסחר המתקדמות.

- בתחום מערכות המידע מתוכנן המשך הרחבת מימוש התוספת להסכם קבלת שירותי תפעול עם לאומי והמשך חיזוק וביסוס תשתיות המערכות העצמאיות כהשלמה למערכות לאומי תוך שילובן במערכות הקיימות.

- המשך תהליך הטמעת ערכי הקוד האתי.

- העמקת תהליכי ניהול הסיכונים בדגש על הערכת סיכונים ותהליכי בקרה.

מידע נוסף בדבר יעדים ומדיניות עסקית של כל מגזר פעילות מופיע בפרק "תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות".

המידע שבפסקה זו הינו **מידע צופה פני עתיד** כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר מבוסס על האסטרטגיה העסקית ועל תוכנית העבודה של הבנק, אשר הותאמו לסביבה הכלכלית הישראלית והעולמית על רקע ההתאוששות מהמשבר העולמי, על הערכות הגורמים העסקיים בבנק באשר לסיכויים ולאפשרות להשיג מטרות ולבצע פעילויות, כמו גם על הסביבה הרגולטורית והפנים ארגונית בהן פועל הבנק. המידע האמור נשען גם על התחזית המקרו כלכלית של בנק ישראל ושל ענף מחקר ומוצרים בבנק. תוכניות העבודה והיעדים על-פי האסטרטגיה העסקית שקבע עשויים שלא להתממש, כולם או חלקם, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, והגורמים העיקריים העשויים להשפיע על כך הם: שינויים בתנאי המקרו של השווקים לעומת ההערכות הקיימות, תנודתיות חריפה בשוקי ההון והסחורות ושינויים רגולטורים המשפיעים על פעילות הבנק. העמידה בתוכנית העבודה תלויה גם בהצלחת מאמצי השיווק, בתחרות, בהצלחת השיפורים הטכנולוגיים המתוכננים ובמידת הצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו הפנים ארגוניות.

השליטה בבנק

בעלי המניות העיקריים בבנק למועד פרסום הדוחות הכספיים:

22.92%	שלמה אליהו אחזקות בע"מ*
24.77%	ישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ*
15.15%	נכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ*
7.69%	נכסי שרודר בע"מ
4.20%	אליהו חברה לביטוח בע"מ

* מהווים את גרעין השליטה בבנק, המתחלק באופן שווה בין חבריו.

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

- א. בהתאם להודעה שנמסרה לבנק, ביום 21 ביולי 2010 חתמו גב' דרורה זכאי ובתה, ד"ר יעל אלמוג, על הסכם אשר במסגרתו תעביר גב' דרורה זכאי לד"ר יעל אלמוג את מלוא החזקותיה בחברת נכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ובחברת נכסי שרודר בע"מ, הנמנות על קבוצת בעלי השליטה בבנק. גב' דרורה זכאי הינה הבעלים של מחצית מהמניות וזכויות ההצבעה בכל אחת מהחברות נכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ונכסי שרודר בע"מ, אשר שיעור החזקותיהן במניות הבנק עומד על 15.15% ו-7.69%, בהתאמה. על פי ההודעה שנמסרה לבנק, העברת המניות בחברות הנ"ל תבצע ללא תמורה וכפופה לקבלת היתר שליטה על ידי ד"ר יעל אלמוג, מאת בנק ישראל על פי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. בהתאם להודעה נוספת שנמסרה לבנק, ביום 4 באוגוסט 2010 השלימו גב' דרורה זכאי וד"ר יעל אלמוג את ביצוע העברת ההחזקות כאמור והיתר השליטה ואחזקת אמצעי השליטה בבנק, על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א – 1981, תוקן באופן בו במקום שמה של הגב' דרורה זכאי יופיע בהיתר ובנספחיו שם בתה, ד"ר יעל אלמוג.
- ב. ביום 21 בדצמבר 2010 פרסמה חברת הבת אגוד הנפקות בע"מ (להלן: "אגוד הנפקות") דו"ח הצעת מדף על פי תשקיף מדף של אגוד הנפקות שפורסם ביום 31 באוגוסט 2009, על פי דו"ח הצעת המדף הונפקו (בדרך של מכרז על שיעור הריבית) 235,000 יחידות כתבי התחייבויות נדחים (סדרה יח') כשהרכב כל יחידה הינו 1,000 ש"ח ערך נקוב והתמורה ברוטו בגין הסתכמה ב- 235 מיליון ש"ח.
- ביום 20 בספטמבר 2010 פרסמה אגוד הנפקות דו"ח הצעת מדף על פי תשקיף מדף של אגוד הנפקות שפורסם ביום 31 באוגוסט 2009, על פי דו"ח הצעת המדף הונפקו (בדרך של מכרז על שיעור הריבית) 115,000 יחידות כתבי התחייבויות נדחים (סדרה יז') כשהרכב כל יחידה הינו 1,000 ש"ח ערך נקוב והתמורה ברוטו בגין הסתכמה ב- 115 מיליון ש"ח.
- ג. באוגוסט 2009 פרסם הבנק תשקיף הנפקה בדרך של זכויות לכל בעלי המניות הרגילות של הבנק (להלן: "תשקיף הבנק") ותשקיף מדף (להלן: "תשקיף המדף של הבנק"). ביום 14 בספטמבר 2009 השלים הבנק הנפקה של 14,711,462 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ערך נקוב כל אחת של הבנק וזאת במסגרת תשקיף הבנק. כל בעלי השליטה בבנק ניצלו את מלוא הזכויות שהוצעו להם על פי תשקיף הבנק מכח אחזקותיהם במניות הבנק. ההנפקה הגדילה את הון המניות של הבנק ב-149 מיליון ש"ח (נטו, לאחר הוצאות הנפקה). לפירוט נוסף לגבי תוצאות ההנפקה ראה דיווח מיידי שפרסם הבנק ביום 15 בספטמבר 2009.
- ד. בדבר תשקיפי מדף של הבנק ואגוד הנפקות ראה באורים 11 ו-13 לדוחות הכספיים.
- ה. בדבר אופציות שהונפקו למנכ"ל הבנק – ראה ביאור 15א לדוחות הכספיים.

חלוקת דיבידנדים

ביום 31 באוקטובר 2010 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנדים לשנים 2011-2013, על פיה בכל שנה יחלק הבנק סך שיהווה לפחות 40% מהרווח הנקי של הבנק מפעולות רגילות בשנה שקדמה לחלוקה, ובלבד שתשואת הבנק בגין השנה שקדמה לחלוקה תהיה לפחות בשיעור של 6%, וזאת בכפוף להוראות הדין בעניין "חלוקה" ולעמידתו של הבנק לאחר החלוקה בהוראות רגולטוריות (לרבות הוראות הנובעות מדרישות הפיקוח על הבנקים כפי שתהיינה מעת לעת) ובמגבלות שתקבענה על ידי דירקטוריון הבנק מפעם לפעם בכל הנוגע לתאבון וסיבולת הסיכון של הבנק, והכל ככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או במצב המשק ו/או שינויים בסביבה הרגולטורית שיש בהם להשפיע לרעה על הבנק. אין באמור לעיל כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסויימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד.

יובהר כי, כל חלוקת דיבידנד בפועל, כפופה לעמידה, בכל התנאים הדרושים לבנק על פי דין, למגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה, ולהחלטות ספציפיות של הדירקטוריון. בכל זה כפופה חלוקת דיבידנד בפועל, בין היתר, למגבלות שקבע המפקח על הבנקים לעניין חלוקת דיבידנדים, הכוללות: איסור על חלוקת דיבידנד, ככל שהנכסים הלא כספיים של הבנק עולים על ההון העצמי או ככל שחלוקת הדיבידנד תגרור למצב זה, איסור על חלוקת דיבידנד מתוך קרנות הון, או כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד ולקיום דרישות סעיף 23 א לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, לפיו נקבעה מגבלה לגבי שיעור ההון אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים, וכן לעמידה במגבלות שקבע המפקח על הבנקים בעניין מתן אשראי כשיעור מההון. בהתאם להיתר לרכישת אמצעי השליטה בבנק משנת 1993, נאסר על הבנק לחלק דיבידנד מרווחים צבורים מהתקופה שלפני הרכישה אלא לפי אישור מראש ובכתב של המפקח על הבנקים. סכום הרווחים הצבורים בגינם לא ניתן לחלק דיבידנד ליום 31 בדצמבר 2010 הינו 463 מיליון ש"ח.

בנוסף, יצוין כי בהתאם לתנאי הנפקתם של שטרי הון משני עליון שהונפקו על ידי אגוד הנפקות בע"מ חברה בת של הבנק בשליטתו המלאה ("אגוד הנפקות") ביום 10 בספטמבר 2009 ובהתאם לתשקיף המדף של אגוד הנפקות מיום 31 באוגוסט 2009 ולתשקיף המדף של הבנק מיום 20 באוגוסט 2009 כפי שתוקן ביום 30 באוגוסט 2009 כל עוד לא שולמה ריבית שסילוקה נדחה בגין שטרי הון המורכבים שהונפקו, לא יוכל הבנק לחלק דיבידנד ולבצע חלוקה כמשמעות מונחים אלה בחוק החברות.

ביום 7 בדצמבר 2010 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את המלצת דירקטוריון הבנק מיום 31 באוקטובר 2010 לחלוקת דיבידנד במזומן בסך של 60 מיליון ש"ח על בסיס יתרת רווחי הבנק (כהגדרתם בסעיף 302 (ב) לחוק החברות), בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני 2010 (הדיבידנד שחולק בגין כל מניה רגילה בת 0.01 ש"ח ערך נקוב של הבנק הנו בסך 0.8154 ש"ח. הסכומים הנ"ל הינם לפני כל מס, לרבות מס במקור). ביום 29 בדצמבר 2010 בוצעה חלוקה בפועל של הדיבידנד בהתאם להחלטה המפורטת לעיל.

הסכמים מהותיים

פרט להסכמים בדרך העסקים הרגילה, ולהסכמים נוספים הנזכרים בדוחות הכספיים, ההסכמים המפורטים להלן שהבנק צד להם או זכאי לפיהם, עשויים להיחשב כהסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל:

• הסכמי עבודה קיבוציים

יחסי העבודה בבנק מושתתים על חוקת העבודה, על הסכמים קיבוציים נוספים הנחתמים בבנק ועל הסדרי עבודה שונים המתגבשים, בעיקרם, בדיונים בין הנהלת הבנק לבין נציגות העובדים. אוכלוסיית העובדים מן המניין בבנק נחלקת מבחינה תפקודית, כמו גם מבחינת תחולת הסכמי עבודה, לשלושה: פקידים, מנהלים ומורשי חתימה ובעלי חוזים אישיים.

להלן תמצית ההסכמים העיקריים שנחתמו עם נציגי הפקידים ונציגי המנהלים ומורשי החתימה:

א. פקידים

מערכת יחסי העבודה עם הפקידים מושתתת על הסכם קיבוצי מיוחד לעובדי הבנק (להלן: "חוקת העבודה") המתעדכן על ידי הסכמי שכר שוטפים. חוקת העבודה נערכה, בין הבנק לבין הסתדרות העובדים הכללית, בשנת 1990, והיא מסדירה את תשתית יחסי העבודה עם הפקידים, כגון: סדר קבלת עובדים, המשמעת בעבודה, סדר קידום עובדים, הזכויות לחופשה ומחלה, תוספות שונות המשתלמות לעובדים והתנאים לתשלומם, זכויות סוציאליות, סדרי התפטרות ופיטורים, פיצויי פטורים וכד'.

החוקה עומדת בתוקפה כל עוד לא יודיע צד מן הצדדים על רצונו בביטולה או בהכנסת שינויים בה. ביום 22 באוגוסט 1996 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בדבר הצטרפות הפקידים לקרן הפנסיה "עמית". על פיו, תשלומי הבנק לקרן הפנסיה מיום 1 בינואר 1995 יבואו במקום חובת תשלום מלוא פיצויי הפטורים להם יכול הפקיד להיות זכאי על פי דין עבור אותה תקופה.

ביום 17 בספטמבר 1998 נחתמו הסכמים בין הבנק לבין ארגון עובדי בנק אגוד-הועד הארצי וכן בין הבנק לבין ארגון המנהלים ומורשי חתימה (להלן: "מו"ח") של הבנק, המסדירים את המעבר למתכונת עבודה של 5 ימים בשבוע החל מיום 1 בנובמבר 1998.

הסתדרות העובדים הכללית החדשה והסתדרות הפקידים/חטיבת עובדי הבנקים הינן צד לכל ההסכמים. בנוסף לאמור לעיל נעשים מידי תקופה הסכמים עיתיים. בהסכמים אלו מעודכן השכר והתנאים הנילווים של הפקידים לדרגותיהם, וכן נושאים נקודתיים אחרים הטעונים הסדר.

ביום 10 בספטמבר 2007 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בעניין תנאי עבודה לעובדים בניסיון בין הבנק לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה והועד הארצי של עובדי הבנק, על-פיו הופחתו תשלומים שונים המשולמים לעובדים חדשים בניסיון במסגרת התוספות הנלוות לשכרם. כמו כן, על פי ההסכם הוארכה תקופת הניסיון לגבי עובדים בניסיון בתפקידים מסויימים.

בחודש נובמבר 2010 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בדבר תוספת שכר לפקידים בגין שנת העבודה 2009 ואשר עיקריו: תשלום תוספת שכר לפקידים הקבועים בבנק בשיעור של 5%, יצירת מנגנון קידום אישי לפקידים, הגדלת תקציבי רווחה, עדכון טבלת שכר והתחייבות לשינוי שיטת חלוקת התגמול האישי לפקידים משנת 2011 ואילך.

בחודש יוני 2010 נחתם הסכם מענקים עם ועד הפקידים לשנים 2009 עד 2012. נוסחת גובה המענקים מבוססת על רווחיות הבנק וכפופה להשגת שיעור תשואה העולה על 6%.

ב. מו"חים (מנהלים ומורשי חתימה)

את יחסי העבודה עם המו"חים מסדיר הסכם קיבוצי מיוחד משנת 1979, אשר מצמיד את תנאי השכר של המו"חים אל תנאי השכר של המו"חים בבנק לאומי (להלן: "הסכם היישום"). כן מתייחס הסכם היישום לזכאות מו"ח לבחור בהגיעו לגיל פרישה ונצבר לו וותק של 15 שנות עבודה בבנק (או במקרה של נכות או מוות אם נצבר לזכותו וותק של 5 שנים), בין קבלת פיצויי פיטורין והחיסכון בקופת התגמולים, לבין קבלת פנסיה מהבנק. בהתאם להסכם קיבוצי מיוחד מיום 24 בפברואר 1997 הועבר ביטוחם הסוציאלי של המנהלים ומורשי החתימה בבנק אל קרן הפנסיה "עמית", כפי שנעשה אף לגבי הפקידים כמפורט לעיל. הסכם זה מסדיר את זכויות הפנסיה של מו"חים ותיקים לפי הקיים בבנק לאומי תוך שילוב עם קבלת הפנסיה מ"עמית". זכויות הפנסיה של מו"חים חדשים נצברים ב"עמית" בלבד. כמו כן קובע ההסכם כי התשלומים ל"עמית" בגין המו"חים החדשים באים במקום תשלום מלוא פיצויי הפיטורים לאותם מו"חים. בנוסף לאמור לעיל קיימים ונעשים, מעת לעת, הסכמים בנושאים נקודתיים.

בחודש יוני 2010 נחתם הסכם מענקים עם ועד המנהלים ומורשי החתימה לשנים 2009 עד 2012. נוסחת גובה המענקים מבוססת על רווחיות הבנק וכפופה להשגת שיעור תשואה העולה על 6%.

ג. בעלי חוזים אישיים

ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל, לכל חברי ההנהלה ולעובדים נוספים יש חוזי העסקה אישיים עם הבנק.

• הסכם לקבלת שירותי מחשוב מבנק לאומי לישראל בע"מ (להלן "לאומי")

ביום 29 בספטמבר 2001 – נחתם הסכם תפעול ומחשוב עם לאומי לתקופה של 11 שנים, החל משנת 1998, לפיו מספק לאומי לבנק שירותי תפעול, בגין מערכות התשתית הבנקאיות זאת בנוסף לזכאות הבנק לקבל את מרבית מערכות המידע הפועלות בלאומי, אשר מרביתן הוטמעו בבנק (להלן: "ההסכם").

השירותים שלאומי מתחייב לבצע באמצעות מערך התפעול והמנהלה שלו או כל גוף שיבוא במקומו (להלן: "מת"מ") מתבססים על שירותי המחשוב שמת"מ מעניק ללקוחות מת"מ בתוספת שירותים אחרים כמפורט בהסכם. כן מספק לאומי לבנק שירותי תמיכה ותחזוקה שוטפים ומלאים ושירותי הדרכה בקשר עם המערכות המשמשות למתן השירותים ושירותי התפעול. שירותי תפעול, תחזוקה ופתוח מערכות מסופקים על ידי לאומי, ברמת שרות דומה לזו הניתנת ליחידות לאומי וסניפיו.

לאומי מתחייב בהסכם להעביר לבנק מידע תפעולי המתייחס למערכות, לשמור על רמת אבטחת מידע גבוהה לנתוני הבנק, וכן, בכפוף לקבלת תמורה מיוחדת, להכין תשתית להסבת מערכות ולהגירה למערכות מחשוב עצמאיות במידה והבנק יחליט ליישמן. כמו כן, נטל לאומי על עצמו התחייבות הסכמית לשמירת סודיות באשר לנתוני הבנק. בסיס הנתונים של הבנק נפרד מבסיס הנתונים של לאומי.

ביום 31 בדצמבר 2007 נחתמה, לאחר שנבחנו על ידי הבנק חלופות, תוספת להסכם על-פיה הוארך תוקפו של ההסכם ב-10 שנים החל מיום 1 בינואר 2007 תוך שיפור תנאי ההסכם במישור הכספי – על דרך הקטנת עלות השירותים השוטפים וצמצום חוסר הודאות הקשורה לעליה בלתי מבוקרת של עלות השירותים בעתיד וכן במישור של רמת השירות – על דרך חתימת הסכם רמת שירות (SLA). המחיר השנתי של השירותים השוטפים יעמוד על

פי התוספת להסכם על 37-40 מיליון ש"ח בשנתיים הראשונות ויעלה בהדרגה עד לסך של 42-45 מיליון ש"ח החל מן השנה השישית, וזאת בהתאם לגידול מדורג במכלול השרותים שהבנק זכאי להם על פי ההסכם האמור. הסכומים צמודים למדד המחירים לצרכן של דצמבר 2006 ועשויים להשתנות בהתאם לשינוי בהיקף הפעילות של הבנק.

במסגרת התוספת להסכם נכללו מערכות אשר עד כה לא עברו לשימוש הבנק ואשר יש בהן, בין היתר, כדי לסייע לבנק לעמוד בדרישות רגולטוריות שונות.

● שיפוי לדירקטורים ונושאי משרה

א. כתב התחייבות לשיפוי נושא משרה בבנק- לפירוט ראה באור 18.ג.(13), כמו כן ראה דוח מידי מיום 14 במאי 2009 ודוח מידי בדבר תוצאות האסיפה מיום 22 ביוני 2009.

ב. לענין התקשרות הבנק לרכישת פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה שאושרה על ידי האסיפה הכללית של הבנק ביום 27 באוקטובר 2010 - ראה פרק "עסקאות עם בעלי שליטה", סעיף ד' (1).

● שירותים ותחומי פעילות המעוגנים בהסכמים או הסדרים מיוחדים

א. **כרטיסי אשראי** - הבנק קשור בהסדרים חוזיים עם חברות כרטיסי אשראי. ההסכמים קובעים, בין היתר, הוראות בקשר לחלוקת האחריות בין חברות כרטיסי האשראי לבנק נוכח הוראות חוק כרטיסי חיוב, וכן את התנאים העסקיים, התפעוליים והמשפטיים הרלוונטיים.

ביום 1 ביולי 2010 נחתם הסכם בין הבנק לבין כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן "כאל") והסכם נוסף בין הבנק לבין חברת דיינרס קלוב ישראל בע"מ (להלן "דיינרס"), חברה בשליטת כאל (להלן "ההסכמים"). לפירוט ראה באור 18.ג.(5). בדוחות הכספיים.

ביום 3 בפברואר 2011 התקשר הבנק עם ישראלכרט בע"מ בהסכם לתקופה של חמש שנים, להנפקת כרטיסי חיוב של המותגים "ישראלכרט" ו- "מאסטרדקארד". לפירוט ראה באור 18.ג.(6) בדוחות הכספיים.

ב. **עשיית שוק** - הבנק משמש כעושה שוק לאג"ח ממשלתי לפי חוק מלווה מדינה.

ג. **ייעוץ פנסיוני** - בד בבד עם מכירת פעילות קופות הגמל על-ידי הבנק בשנת 2006 החל הבנק לעסוק במתן שירותי ייעוץ פנסיוני ללקוחות באמצעות יועצי השקעות בסניפים שהוכשרו וקיבלו רישיון לביצוע ייעוץ מסוג זה.

ד. **רכישת זכויות בתיק הלוואות צרכניות** - בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק, הכוללת שימת דגש על תחום הבנקאות הקמעונאית, התקשר הבנק ביום 14 בפברואר 2010 בהסכם מסגרת עם מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ (להלן "מימון ישיר"), במסגרתו הוסכם כי הבנק ירכוש ממימון ישיר בהמחאת זכויות והתחייבויות על דרך מכר, תיקי הלוואות שהועמדו על ידי מימון ישיר ללקוחות פרטיים לצורך רכישת כלי רכב וכן את כל הביטחונות שניתנו להבטחתם עד לסכום של 180 מיליון ש"ח (להלן "הסכם המסגרת"), להלן "הסכום המירבי"). הסכם המסגרת נכנס לתוקף ביום 15 במרס 2010 למשך שישה חודשים מיום כניסתו לתוקף או עד להמחאת הסכום המירבי כאמור לעיל, לפי המוקדם מביניהם. ביצוען של עסקאות ההמחאה מכח

הסכם המסגרת הוכפף לקיומם של תנאים שסוכמו במסגרת ההסכם ולכל דין. בחודשים אפריל, יוני, יולי ואוקטובר 2010 בוצעו המחאות על דרך המכר של כל ההלוואות בהתאם להסכם המסגרת. במועד רכישת ההלוואות ממימון ישיר, עם קיום התנאים להכרה בנכס פיננסי (על פי FAS 166) רושם הבנק את ההלוואות הנרכשות בספריו בגובה התמורה קרי, שווי הוגן, למעט ההלוואות אשר לגביהן לבנק יש זכות החזרה לתקופה שהוגדרה בהסכם אשר נרשמות כחוב מובטח למימון ישיר. הכנסות המימון בעסקה נרשמות בהתאם לריבית האפקטיבית של ההלוואות הנרכשות. ביום 6 בפברואר 2011 נחתם הסכם מסגרת נוסף בין הבנק לבין מימון ישיר, במסגרתו הוסכם כי הבנק ירכוש ממימון ישיר בהמחאת זכויות והתחייבויות על דרך מכר, תיקי הלוואות שהועמדו על ידי מימון ישיר ללקוחות פרטיים לצורך רכישת כלי רכב וכן את כל הביטחונות שניתנו להבטחתם עד לסכום נוסף של 180 מיליון ש"ח הסכם המסגרת יעמוד בתוקפו למשך שנה מיום חתימתו או עד להמחאת הסכום המירבי כאמור לעיל, לפי המוקדם מביניהם. ביצוען של עסקאות ההמחאה מכח הסכם המסגרת הוכפף לקיומם של תנאים שסוכמו במסגרת ההסכם ולכל דין.

ה. להסכמים הקשורים בפעילות הבנק בחו"ל, לרבות בשוקי ההון בחו"ל ראה פרק "פעילות חו"ל".

- **הסכמי שעבוד -** כמפורט בבאור 18.ד. בדוחות הכספיים.
- להתחייבויות נוספות הנוגעות לתשקיף הבנק ולתשקיף אגוד הנפקות בע"מ מאוגוסט 2009, ראה פרק "השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו" ובאורים 11 ו-13 לדוחות הכספיים.
- לגבי הסכמים בין הבנק לחברות מוחזקות- ראה פרק "פעילות חברות מוחזקות", תת פרק "הסכמים, עסקאות ותשלומים בין חברות הקבוצה".

רשיונות, היתרים ואישורים

על הבנק וחברות הבנות חלות הוראות דין שונות המיוחדות לתאגידים בנקאיים, ובכלל זה כללים והנחיות הנובעים מהוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים בבנק ישראל, ומחוזרים ומהנחיות שונות המוחלים מעת לעת על ידי הפיקוח על הבנקים.

במסגרת מילוי דרישות אלה, בידי הבנק רשיון לנהל את עסקיו בהתאם לחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981, והיתרי סניף לסניפיו.

נוסף על אלה, בידי הבנק, שהינו חברה ציבורית וחבר הבורסה לניירות ערך בת"א בע"מ, חבר מסלקת הבורסה וחבר מסלקת מעו"ף, ובידי חברות בנות שלו, הפעילים בתחומי שונים של שוק ההון ובתחומים נוספים המותרים להם על פי דין, רשיונות, היתרים ואישורים מאת רשויות מוסמכות שונות ובתוכם רשות ניירות ערך, הממונה על שוק ההון, הממונה על הגבלים עסקיים ועוד. להלן יימנו רשיונות, היתרים ואישורים הנוגעים למגזרי פעילות שונים של הבנק.

בין הרשיונות אשר ניתנו מאת רשות ניירות ערך מצויים רשיון ניהול התיקים לחברת הבת בבעלות מלאה שהנה מנהל תיקים כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות התשנ"ה-1995, כמו כן, אישרה רשות ניירות ערך רישום ברשם החתמים בהתאם לתקנות ניירות ערך (חיתום), התשס"ז-2007 של חברת חיתום בשליטת הבנק שהנה חתם כהגדרתו בתקנות הנזכרות לעיל(לעניין פעילות חברת החיתום ראה פירוט בפרק "פעילות חברות מוחזקות"), כן קבלו עובדי הבנק המוסמכים לעסוק בייעוץ השקעות, ועובדי החברה הבת המוסמכים לעסוק בניהול תיקי השקעות רשיונות מתאימים מאת רשות ניירות ערך.

בידי הבנק רשיון ייעוץ פנסיוני כמשמעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק פנסיוני ובשיווק פנסיוני) התשס"ה-2005, מאת הממונה על שוק ההון במשרד האוצר לצורך עיסוקו זה, ובידי עובדיו העוסקים בייעוץ פנסיוני רשיונות מתאימים אף הם מאת אותו גורם. כן מצויים בידי שתי חברות בנות בבעלות מלאה של הבנק שהנן סוכני ביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981, ולהוראות סעיף 11(ב)(2) לחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 רשיון סוכן ביטוח המאפשר להן לפעול בתחום עיסוקן. למנכ"ל כל אחת מחברות אלה רשיון סוכן ביטוח כנדרש.

הבנק היה שותף לבקשות לפטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין להגבלים עסקיים להסדר כובל, אשר הוגשו לממונה על הגבלים עסקיים, וקיבלו את אישורו, בקשר לתחומים שונים של פעילותו, כדלקמן:

1. ביום 18 בנובמבר 2008 הודיע הממונה על הגבלים עסקיים על הארכה של הפטור הקיים להסדר בין התאגידים הבנקאיים, בעניין תפעול מאגר נתונים ממוכן לניהול סיכונים, למשך ארבע שנים. הסדר זה מאפשר המשך תחזוקתו והפעלתו של מאגר נתונים כללי אודות נתוני שוק, הנדרש לבנקים השונים לשם ניהול סיכונים שוק, כלומר לצורך הערכת הסיכון לו חשוף תיק הנכסים וההתחייבויות של הבנקים השונים כתוצאה משינויים בשווקים הפיננסיים.
2. ביום 13 בפברואר 2008 האריך הממונה את הפטור שניתן על-ידו בעבר להסכם בין בנק אגוד לבין בנק לאומי בדבר מתן שירותי מחשוב ותפעול לבנק אגוד על ידי בנק לאומי, למשך שבע שנים נוספות. לפרטים בדבר הסכם המחשוב עם בנק לאומי ראה פרק "ההסכמים מהותיים".

כמו כן, ביום 8 במרץ 2007 הודיע הממונה לבנקים בישראל, ובתוכם הבנק, מהם התנאים בהם אין בכוונתו לאכוף את הוראות חוק ההגבלים העסקיים על קונסורציום אשראי שהצדדים לו הם בנקים בלבד. בהתאם להחלטה זו, קונסורציום אשראי בין בנקים יותר בתנאים הבאים: חבירה של מספר בנקים בקונסורציום חיונית במובן זה שאלמלא החבירה לא

יתאפשר מתן אשראי ללקוח בתנאים סבירים; החבירה הייתה לפי הסכמת הלקוח מראש ובכתב, על גבי טופס נפרד; ללקוח תינתן אפשרות לנהל משא ומתן על תנאי מתן האשראי עם מי מהבנקים החברים בקונסורציום, לרבות באמצעות אדם אחר מטעמו, ועוד.

נוסף על האמור, ביום 2 במרס 2008 הודיע הממונה מהם התנאים בהם לא יאכפו הוראות חוק ההגבלים העסקיים על קונסורציום אשראי בחבירה בין בנקים לחברות ביטוח ובין חברות ביטוח לבין עצמן. תנאים אלו דומים במהותם לתנאים שנקבעו לעניין קונסורציום אשראי שהצדדים לו הם בנקים בלבד, למעט התנאי הנוגע להסדרים להם צד בנק הפועלים ובנק לאומי ועניינו דרישת מינימום אשראי.

בחודש דצמבר 2010 קיבל הבנק את החלטת הממונה על ההגבלים העסקיים ליתן פטור מאישור הסדר כובל למשך חמש שנים לאופציה שהוענקה על ידי כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן "כאל") במסגרת התקשרות בין הבנק לבין כאל, ובהתייחס להסכם בין הבנק לכאל ולהסכם נוסף בין הבנק לבין חברת דיינרס קלוב ישראל בע"מ, חברה בשליטת כאל, מן הנימוקים שנמנו בהחלטה, וביססו את החלטת הממונה, כי אין בתנית הבלעדיות הנכללת בהסכם לעניין האופציה בכדי לפגוע בתחרות פגיעה של ממש. נקבע עוד כי בתום תקופת חמש השנים, ניתן יהיה לשוב ולבקש להאריך את תקופת הפטור.

פעילות חו"ל

פעילות מול בנקים וגופים פיננסיים בחו"ל

פעילות הבנק מול בנקים זרים וגופים פיננסיים בחו"ל מתמקדת במספר תחומים עיקריים: הפקדת עודפי נזילות, קבלת ערבויות, פעילות עסקאות בשערי חליפין (FORWARD, SPOT, אופציות וכד'), ובשערי ריבית (IRS – החלפת ריביות וכד') ומכשירים אחרים, פעילות סליקה, העברת כספים ופעילות בניירות ערך זרים. הבנק קובע מעת לעת את מדיניות החשיפה על-פי קריטריונים שונים להערכת סיכון בפעילות מול בנקים וגופים פיננסיים אלה. התמודדות עם סיכון האשראי הנובע מהפעילות בעסקאות שערי חליפין ועסקאות עתידיות מול חלק מהבנקים הזרים כאמור, נעשית בעיקר בדרך של התקשרות בהסכמי ISDA (International Swaps And Derivatives Association), שהינם הסכמי המסגרת לפעילות שבין הבנק וכל אחד מן הבנקים הזרים ובהסכמי בטוחות מסוג CSA (Credit Support Annex), המצורפים כנספח לחלק מהסכמי ה-ISDA, ותומכים בהם. ההתקשרות בהסכמים האמורים, שנוסחם מהווה סטנדרט בינלאומי נוהג, מסייעת בידי המוסדות הפיננסיים הקשורים בהם להקטין את החשיפה לסיכונים הכרוכים בפעילות המסחר ביניהם, בראש ובראשונה באמצעות השימוש בקיזוז (netting) של עסקאות. מאז תחילת שנת 2008, צמצם הבנק את היקף פעילותו מול בנקים בחו"ל, הן מבחינת מספר הבנקים מולם הוא עובד והן מבחינת היקף החשיפות המאושרות לפעילות עם בנקים אלו. כמו כן, קשור הבנק בהסכם (Continuous Linked Settlement) CLS, אשר נועד לוודא קבלת תקבול מול תשלום, לשם מזעור סיכוני סליקה בעסקאות קניה ומכירה במטבע חוץ.

הסכמים לקבלת שירותי מסחר ומשמורת בניירות ערך ובנכסים פיננסיים עם מוסדות פיננסיים בחו"ל

הבנק קשור בהסכמים שונים מול ברוקרים, בנקים ומסלקות מחוץ לישראל (להלן- גופים פיננסיים זרים), לצורך ביצוע פעילות המסחר בניירות ערך ובנכסים פיננסיים שונים עבור הבנק ועבור לקוחותיו. כמו כן קשור הבנק בהסכם משמורת

(GLOBAL CUSTODY) עם מוסד פיננסי בינלאומי מוכר (ועם גורמים פיננסיים אחרים אשר אותו מוסד מתקשר עימם לעניין זה), על-פיו מחזיק הבנק אצל אותו מוסד פיננסי ניירות ערך זרים עבור עצמו ועבור לקוחותיו, ולעיתים, פקדונות כספיים במשמורת. השירותים העיקריים הניתנים לבנק על-פי הסכם זה כוללים, משמורת, ביצוע סליקת עסקאות בניירות ערך זרים, טיפול בנושאי מיסוי רלוונטיים נלווים לעסקאות, מתן הודעות ועדכונים בקשר אליהן (ALERTS), מתן הודעות מאת התאגיד שניירות הערך שלו מצויים במשמורת (corporate actions) וביצוע פעולות נלוות דוגמת קבלת דיבידנדים, מניות הטבה, השתתפות בהצעת זכויות וכדומה. המוסד הפיננסי מבצע את הפעולות הנ"ל בהתאם להוראות הבנק, כפוף להוראות הדין הרלוונטי. כן מקבל הבנק מעת לעת שירותי משמורת מן גופים הפיננסיים הזרים, אגב מילוי תפקידיהם האחרים במסגרת זו מחזיק הבנק את עיקר אחזקותיו באג"ח זרות במסלוקה אירופית גדולה.

סניפים/נציגויות בחו"ל

בעקבות החלטת דירקטוריון הבנק מחודש מרס 2010 סגר הבנק ביום 31 במרס 2010 את הנציגות שלו (REPRESENTATIVE OFFICE) בניו יורק, והחזיר רישונה לרשויות הפיקוח בארה"ב. (יש לציין כי הנציגות לא הייתה פעילה).

הליכים משפטיים

להלן מידע בדבר הליכים משפטיים אשר הינם בסכומים מהותיים העולים על 1% מהון הבנק, תביעה לסעד הצהרתי ותביעה ייצוגית:

א. התחייבות תלויה בקשר עם החברה המאוחדת כרמל - אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (להלן "החברה"): ביום 2 בנובמבר 1997 הוגש בבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב תביעה נגד החברה ושלושה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של כ-500 מיליון ש"ח. כמו כן הוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. התביעה עוסקת בנושא עמלות בגין ביטוח חיים ורכוש. פרטים נוספים ראה בבאור 18.ג.(18).ה.1 לדוחות הכספיים ובחוות הדעת של רואי החשבון המבקרים.

ב. ביום 13 במרס 2006 הגישו שלמה אליהו אחזקות בע"מ ומר שלמה אליהו (מבעלי השליטה בבנק) תביעה כנגד בעלי השליטה האחרים בבנק, כנגד הבנק עצמו וכנגד נתבעים נוספים, בהם יו"ר הדירקטוריון של הבנק. לפרטי התביעה ראה דיווח מיידי שפרסם הבנק ביום 15 במרס 2006. התביעה תוקנה באופן שהיא כוללת כעת כנגד הבנק וכנגד יו"ר הדירקטוריון סעד הצהרתי בלבד, וכנגד בעלי מניות השליטה האחרים – גם סעד כספי. הסתיים שלב שמיעת הראיות וכעת ממתינים לפסק דין. להערכת עורכי הדין המטפלים בתביעה מטעם הבנק, סיכויי התביעה כנגד הבנק וכנגד יו"ר הדירקטוריון להתקבל – קלושים.

ג. בחודש דצמבר 2007 הוגשה לבנק דרישת תשלום על סך של 10 מיליון דולר, בקשר עם פעילות בשוק ההון של מיופה כוח בחשבון ("הדרישה"). הדרישה הוגשה על-ידי הנאמן בפשיטת רגל על נכסי מיופה הכוח. עיקר הטענות כפי שפורטו בדרישה הינן בקשר להתנהלות מיופה הכוח בחשבונות הבנק הרלבנטיים. לטענת הנאמן, הבנק הפר את אמון לקוחות הבנק ואת חובת הזהירות כלפי לקוחותיו של מיופה הכוח והפר חובות חקוקות שאפשרו למיופה הכוח לבצע מעשי מרמה המיוחסים לו כלפי לקוחותיו. לאחר שהבנק דחה את הדרישה, הגיש הנאמן בפשיטת רגל של מיופה הכוח דוח לביהמ"ש, ובו העלה טענות כנגד הבנק בקשר

לניהול החשבונות, ובכללן כי הבנק הפר חובות זehירות ונאמנות המוטלות עליו כבנק, והפר הוראות הנוגעות לאיסור הלבנת הון ו/או למיסוי. בדוח האמור לא נתבקש סעד כספי כנגד הבנק אלא הבנק נתבקש להגיב על הדוח, ולהמציא דוחות ומסמכים ספציפיים שונים. הבנק הגיש תגובה מטעמו ולאחר מכן הוגשו תגובות חוזרות, הן של הנאמן והן של הבנק. עפ"י החלטת ביהמ"ש, על הבנק להמציא לנאמן דוחות ומסמכים הקשורים לחשבונות של מיופה הכוח עצמו (ככל שאלה קיימים) ולא לחשבונות אחרים כלשהם. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, בהיעדר ביסוס לחבות של הבנק ובהיעדר פירוט ו/או כימות לטענות ולאופן בו הן מבססות זכות לסעד, לא ניתן עדיין להעריך את סיכויי התממשות החשיפה לסיכון בעניין זה.

ד. התחייבות תלויה בקשר עם הבנק והחברה המאוחדת - חברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ (להלן "החברה"): ביום 22 ביוני 2009 הוגש בבית המשפט המחוזי במחוז מרכז כתב תביעה מתוקן נגד הבנק ונגד החברה על ידי שתי חברות אמריקאיות (האחת מהן בפירוק בישראל), בטענה לשחרור מטעני פלדה אשר יובאו לישראל עבור צד ג' וזאת מבלי שצד ג' ישלם עבורם. כתב התביעה המתוקן הוגש לאחר דיונים ממושכים בהליכי פטור מאגרה. סכום התביעה המצוין בו הוא כ-155 מיליון דולר ארה"ב, אך הועמד לצרכי אגרה על 10 מיליון ש"ח. בימים אלה הוגשה בקשה מחודשת להגדלת סכום התביעה לכ-22 מיליון דולר בצרוף ריבית מיום 7 באוגוסט 1992 בשיעור שלטענת התובעות נקבע בהסכם בין התובעות לבנק ולחברה לנאמנות של בנק אגוד לישראל בע"מ, הן הנתבעות, ולמתן פטור מאגרה לסכום המוגדל. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת מהיועצים החיצוניים המטפלים בתביעה, המסתמכת על העובדות הידועות להם, הערכת סיכויי התביעה להתקבל קלושים. כמו כן לבנק הסדר עם מבטחיו בקשר לכיסוי חלק עיקרי מהסכומים העלולים להיות משולמים על ידו בגין התביעה, לרבות הוצאות משפטיות בגין ניהולה. פרטים נוספים ראה בבאור 18.ג.(18).ה.2 לדוחות הכספיים ובחוות הדעת של רואי החשבון המבקרים.

ה. ביום 29 לאוקטובר 2009 הוגשה בבית המשפט המחוזי - מרכז, על ידי זאבי תקשורת אחזקות בע"מ (בכינוס) וזאבי תקשורת - מימון וניהול בע"מ (בכינוס), תובענה לסעד הצהרתי נגד הבנק ושישה בנקים אחרים שעניינה, על פי הנטען בה, ניסיון של הבנקים לגבות מהמבקשות הפרשים בגין מה שמכונה בתובענה "ריבית הפרה" על הלוואה שניתנה להן על ידי הבנקים ואשר מניות "בזק" שימשו לה כבטוחה. ההפרשים מצטברים על-פי הטענה, נכון ליום הגשת התובענה, לסכום של כ-840 מיליון ש"ח לכל הבנקים (להלן: "סכום ההפרש בגין ריבית הפרה"), מעבר לריבית ההסכמית כהגדרתה בתובענה. אין בתובענה התייחסות ל"חלקו" של כל אחד מהבנקים בסכום ההפרש בגין ריבית הפרה, אך מצויינים אחוזי ההשתתפות של הבנקים במימון, כאשר חלקו של הבנק הוא 4%. בחודש ינואר 2010 נתקבלה החלטת בית המשפט המורה על ברור התובענה בדרך של תביעה כספית רגילה, בגינה על התובעת לשלם אגרה מלאה בתוך המועד שקצב להן בית המשפט וזו הוגשה לבית המשפט במהלך חודש פברואר 2010. לפי חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק, ניתן להניח כי חלקו של כל אחד מהבנקים בהפרש הנטען הוא כאחוז ההשתתפות שלו במימון. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציו המשפטיים החיצוניים המטפלים בתובענה, על יסוד המידע והנתונים הידועים להם, הערכת סיכויי התובענה להתקבל קלושים. פרטים נוספים ראה בבאור 18.ג.(18).ג.

ו. ביום 31 לאוקטובר 2010 הוגש בבית המשפט המחוזי בתל-אביב על ידי לקוחות הבנק כתב תביעה נגד הבנק וכן הוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, בסכום כולל של כ-7.9 מיליון ש"ח. בכתב התביעה נטען כי הבנק אינו נוהג להוסיף ריבית והפרשי הצמדה לסכומים בהם חייב ביתר בניגוד לדין או בניגוד למוסכם, בעת שהוא מזכה את הלקוחות בהשבת כספים אלו, ובכך מתעשר שלא כדין על חשבונם. בתביעה נטענות גם טענות

רשלנות, הפרת חובת הנאמנות ותום הלב. סכום התביעה הייצוגית מושתת על הנחות עובדתיות והשערות המועלות בכתב התביעה, שטרם נבדקו. בתביעה מבוקש תשלום לחברי הקבוצה, אם במישרין ואם באמצעות פיצוי לטובת הציבור. כמו כן מתבקש ביהמ"ש להורות לבנק מכאן ולהבא לשלם ללקוחות ריבית והפרשי הצמדה בגין כל סכום בו הינו חייב ביתר. לדעת הנהלת הבנק, הואיל והתובענה האמורה נמצאת עדיין בשלביה המוקדמים ביותר ואף טרם נדונה הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, אין בידי הנהלת הבנק בהסתמך על היועצים המשפטיים, להעריך בשלב זה את תוצאות התובענה.

רכוש קבוע ומתקנים

העלות המופחתת של בניינים וציוד הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2010 ב-380 מיליון ש"ח לעומת 364 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009. פרטים בדבר הרכב ההשקעה בבניינים וציוד ראה בבאור 7 לדוחות הכספיים. עסקי הבנק מתנהלים באתרים שונים, בחלקם בבעלות הבנק (או בבעלות חברות בנות) ובחלקם בשכירות. תפעול אתרי הנדל"ן של הבנק מתבצע באמצעות חברת אגודים בע"מ (חברה בת בבעלות מלאה אשר דוחותיה הכספיים מופיעים כחלק מהדוחות הכספיים של הבנק). הבנק מיישם את תקן חשבונאות מספר 15 של המוסד לתקינה בחשבונאות הקובע את הטיפול בירידת ערך נכסים.

השטח הכולל של המקרקעין המצוי בבעלות הבנק או שהבנק שוכר לשימוש, מסתכם ליום 31 בדצמבר 2010 בכ- 33,925 מ"ר, כמפורט בטבלה שלהלן:

שטח כולל	בשכירות	בבעלות	סוג הנכס
מ"ר ברוטו	מ"ר ברוטו	מ"ר ברוטו	
19,565	9,292	10,273	סניפים ברחבי הארץ
9,426	2,285	7,141	משרדים ומחסן
4,934	1,507	3,427	נכסים נוספים
33,925	13,084	20,841	סך הכל

סך כל ההשקעות בבניינים וציוד הבנק ליום 31 בדצמבר 2010 הינן (במיליוני ש"ח):

שיעורי הפחתה ב-%	יתרה להפחתה	פחת שנצבר	עלות	
2-10	228	176	404	בניינים ומקרקעין
7-15	27	145	172	ציוד, ריהוט וכלי רכב
14-33	125	301	426	מחשבים
	380	622	1,002	סך הכל

בבעלות הבנק מספר נכסי מקרקעין, בהם הוא מחזיק בעצמו או באמצעות חברת הבת שלו, חברה מאוחדת בבעלות מלאה של הבנק, אגודים בע"מ. נכסים אלה משמשים לאכלוס משרדי הנהלת הבנק, יחידות המטה השונות שלו, משרדי חברות הבת וחלק מסניפיו. חלק מהסניפים פועלים בנכסים השכורים על-ידי הבנק (או על-ידי אגודים בע"מ) בשכירות לתקופות שונות. מעת לעת קונה הבנק ומוכר (בעצמו או באמצעות אגודים בע"מ) נכסי מקרקעין, בהתאם לצרכיו המשתנים.

מערכות המידע והמחשוב בבנק

הפעילות הבנקאית המבוצעת על-ידי הבנק נשענת במידה רבה על ההתאמה והאיכות של מערכות המידע והמחשוב בהן נעשה שימוש לצורך ביצוע פעילות זו, ובתפקודן התקין. הבנק, הכפוף בנושא טכנולוגיית המידע להוראות המפקח כמפורט להלן, משקיע משאבים רבים ברכישה של מערכות מידע ומחשוב תוכנה וחומרה לשימוש, בבנייתן ובהתאמתן של אלה לצרכים ההולכים והגדלים של פעילותו. כמו גם ביצירת מערך אבטחת מידע הולם. יחד עם זאת, מערכות מידע ומחשוב, ככל מערכת טכנולוגית מורכבת, אינן יכולות להיות נקיות לחלוטין מתקלות. הבנק עוקב כל העת, באמצעות מערך מערכות מידע ומערך אבטחת מידע ולוגיסטיקה, אחר חידושים ועדכונים בתחום, ומשקיע משאבים רבים בשיפור

ושדרוג המערכות הללו ובטיפול מיטבי באיתור תקלות ותיקון. תקציב השקעות המחשוב של הבנק, לשנת 2010 הסתכם בסך 59 מיליון ש"ח והוצאות המחשב השוטפות לשנת 2010, הסתכמו ב-71 מיליון ש"ח. בנק לאומי ("לאומי") הנו הספק המרכזי והמהותי של הבנק בקשר עם שירותי מחשוב במיקור חוץ, כשאת עיקר השירותים בתחום זה מקבל הבנק ממנו, ואת השאר מבצע בעצמו או באמצעות ספקים אחרים של שירותים אלה. לפירוט נרחב של הסכם לאומי ותנאיו ראה פרק "הסכמים מהותיים".

מסגרת הפעילות בתחום

תחום טכנולוגיות המידע מאופיין, בין היתר, בתהליכים חוצי ארגון, שיש להם השפעה משמעותית על התנהלות הבנק.

פעילות המחשוב בבנק מתבססת על מסמך מדיניות ניהול טכנולוגיות המידע של הבנק ("המסמך"), הנגזר מהוראות המפקח (הוראה מס' 357) כמצויין לעיל, לבנק התקשרות מהותית ורבת שנים עם לאומי בנוגע למתן שירותי מחשוב ותפעול לחלק ניכר ממערכות הליבה הבנקאיות, אשר תנאיה העדכניים נקבעו במסגרת תוספת להסכם, אשר נחתמה בחודש דצמבר 2007, וחלה רטרואקטיבית מיום 1 בינואר 2007 ("הסכם לאומי"). עיקרי התוספת שנחתמה הנם: א. הארכת הסכם לאומי לתקופה של 10 שנים (עד ליום 31 בדצמבר 2016); ב. עדכון מודל ההתחשבות בין הצדדים, כולל הסדרים בקשר למערכות ספציפיות; ג. שיפור רמת השירות לבנק תוך עיגונה בהסכם (Service Level Agreement) מפורט.

על רקע הפקת לקחים מכשלים ותקלות שאירעו במערכת הבנקאית, הנחה המפקח על הבנקים את הבנקים לנקוט בצעדים שיצמצמו את פוטנציאל התממשות הסיכונים הנובעים מכשלים במערך טכנולוגיית המידע. כמו כן, הנחה המפקח על הבנקים את הבנקים לבחון מחדש תהליכים של ניהול שינויים וניהול תקלות, על מנת לחזק את התהליכים ולשפרם. הבנק נערך ופועל באופן שוטף עפ"י הנחיות אלו.

בחלק ניכר מהתהליכים העסקיים המהותיים שמתקיימים בו, נשען הבנק על שירותי המחשוב של בנק לאומי. סניפי הבנק, כמו גם יחידות הביצוע והמטה, מקושרים לסביבת מחשוב ייעודית עבור הבנק במסגרת קריית שירות בנקאי (קש"ב) של לאומי, כאשר הפעילות השוטפת בסניפי הבנק מבוצעת כמעט במלואה במסגרת זו. על מנת להעריך את הבקורות המשולבות במסגרת שירותי התפעול הניתנים ע"י לאומי לבנק מבוצעות בדיקות הן ע"י הבנק והן ע"י לאומי. בהתייחס לבקורות המשולבות במערכות לאומי מקבל הבנק מלאומי דו"ח שנתי הנערך ע"י מבקרים בלתי תלויים על הבקורות ששולבו במערך התפעול של לאומי ובדיקות על אפקטיביות הבקורות. בנוסף, מקבל הבנק מלאומי דו"ח על בדיקות שנעשו ע"י מבקרים בלתי תלויים, במסגרת נהלים מוסכמים עם הבנק, בדבר קיומן של בקורות מסוימות במערך הבקרה הפנימית של לאומי המיושמות בתהליכי המחשוב של לאומי בהתייחס לנתוני הבנק. במקביל קיימת גם רשת תקשורת פנימית בבנק. כן קיימות מערכות ליבה בנקאיות נוספות, שאינן נכללות במסגרת הסכם לאומי, המטופלות ומצויות באחריות מערך מערכות המידע של הבנק וביניהן: מערכות מסחר ני"ע ומט"ח, מערכת ניהול משכנתאות, מערכת ניהול עסקי יהלומנים, מערכת ניהול קשרי לקוחות, מערכות ה-BACK OFFICE (מערך אחורי) ומערכות ניהול ובקרה שוטפות של הבנק.

הבנק פועל כיום, הן על-ידי שילוב מערכות מחשוב ואבטחת מידע חדשות ומתקדמות יותר והן על-ידי שדרוג ותחזוקת המערכות הקיימות, במטרה לשפר ולייעל את תפקודן של מערכות המחשוב ואבטחת המידע ולהקטין את הסיכונים הנובעים מקיומן של תקלות פוטנציאליות בהן, ככל האפשר. כאמור לעיל, מדובר על מערכות מורכבות ורגישות טכנולוגית, אשר לא ניתן להקטין לחלוטין את הסיכונים הנובעים מקיום תקלות בהן.

בין היתר פועל הבנק בעניין זה למתן פתרונות מחשוב מתקדמים בהתאמה לצרכים העסקיים, התפעוליים והניהוליים

השונים, בכלל זאת בתחום ניהול הסיכונים, תוך עמידה בדרישות הרגולציה, בדגש על הנחיות באזל 2, על כלל נדבכיהן והמודלים הרלוונטיים הנדרשים ליישום על-פיהן.

בשל היותם עתירי עלויות ומשאבים ניהוליים ומקצועיים, מבוצעים תהליכים אלה על-ידי הבנק בהדרגה, על-פי סדרי עדיפויות הנגזרים, בראש ובראשונה, מהחובה לעמוד בדרישות הרגולטוריות הרלוונטיות, וכן מהצורך ליצור יתרון עסקי ומשיקולי עלות תועלת.

תשתיות

הבנק פועל ליישום פתרונות מתקדמים בתחומי תוכנה, חומרה ותקשורת, ומתבסס בעיקר על תשתיות MICROSOFT לסביבות ההפעלה והפיתוח המרכזיות שאינן נכללות במסגרת הסכם לאומי.

בהתאם להוראות הרגולטוריות החלות עליו בעניין זה, חייב הבנק להבטיח קיומם של מערכי גיבוי ותוכניות המשכיות עסקית בכל עת. ב-2010 עודכנה מדיניות הבנק בנושא המשכיות עסקית בעת חירום. מדיניות זו תואמת להנחיות החדשות של בנק ישראל בנושא הערכות לחרום ולהוראות רגולטוריות שונות המתייחסות לחשיבות המשכיות העסקית של ארגונים פיננסיים וליכולתם לשרוד ולהמשיך לתפקד בעיתות חרום. בהתאם לעקרונות אלו, תכנון המשכיות עסקית מתייחס לכלל משאבי הבנק ולהכנתם כך שימשיכו לפעול, בצורה מלאה או מוגבלת, בשעת חרום ובחזרה לשגרה, תוך צמצום הנזק הישיר והעקיף העלול להיגרם.

יישום המדיניות מבוצע במערכות המידע של הבנק באמצעות מערכות המעניקות גיבוי מיידי למערכות המחשב המרכזיות של הבנק ומערכות אחרות המאפשרות גיבוי מדורג לאורך ציר הזמן בהתאם לרמת חשיבות ומהותיות המערכת שבה ארעה התקלה. מערכות הגיבוי ממוקמות הן במתקן הגיבוי המרכזי של הבנק, המצוי במתחם מתקן הגיבוי של לאומי והן במתקן הגיבוי של הבנק הצמוד לאחד מסניפי הבנק במרכז הארץ. במערכות לאומי חלה על פי "הסכם לאומי", מדיניות המשכיות עסקית של בנק לאומי.

ספקים עיקריים ותלות בספקים

לבנק מספר ספקים בתחום מערכות המידע והמחשוב, ואלה העיקריים שבהם. בצד שמו של כל ספק שיש לבנק תלות בו, צוין הדבר במפורש:

- א. **בנק לאומי** – ספק מערכות הליבה הבנקאיות ושירותי התפעול בקשר אליהן. לבנק תלות בלאומי, היות ולא קיימת חלופה מיידיית זמינה למערכות המסופקות על-ידו, ונזק להן עלול לגרום לבנק לחשיפה או נזק מהותי.
- ב. **חברת FMR** – ספקית שירותי תוכנה לביצוע ובקרת מסחר בניירות ערך. קיימת לבנק תלות בנוגע לשירות אותו החברה מספקת, בשל היותה ספק מהותי בישראל של שירות זה.
- ג. **חברת מטריקס** – ספקית מערכת ניהול קשרי לקוחות (Customer Relation Management) ושירותי תחזוקה ופיתוח של מערכת המשכנתאות של הבנק, וכן של מערכת הבקרה של החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ.
- ד. **חברת רויטרס** – ספקית מערכות מסחר במט"ח, מידע פיננסי וניהול עסקאות ריבית.
- ה. **חברת טלדור** – הפעלת מוקד שירות, תמיכה, חומרה וכספומטים ומוקד הרשאות למשתמשים.
- ו. **חברת סיברון** – ספקית שירותי תוכנה לביצוע מסחר בני"ע.
- ז. **חברת אי & אי מערכות תוכנה פיננסיות** – ספקית שירותי תוכנה לביצוע מסחר בני"ע.

פעילות חברות מוחזקות

להלן תיאור כללי של עיקר עיסוקיהן של חברות מוחזקות של הבנק, רווחיהן לפני הפרשה למס ואחריה, וכן פרטים בדבר דיבידנד, ריבית, דמי ניהול או תשלום אחר אותם זכאי הבנק לקבל:

אגוד השקעות וייזום (א.ש.י.) בע"מ ("א.ש.י.")

אשי הוקמה ב-1998 ומשמשת כזרוע ההשקעות הריאליות של הבנק, בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק על פיה יופנה חלק מההון הפנוי שלו להשקעות ריאליות, זאת בכפוף למגבלות שנקבעו בדין לגבי שעורי ההשקעה המותרים בתאגידים ריאליים, ובכפוף לסכומי ההשקעה המרביים שנקבעו על-ידי דירקטוריון הבנק לעניין זה. ככזו, היא בוחנת, מבצעת ועוקבת אחר השקעות העונות על הקריטריונים הבסיסיים שנקבעו בקשר עם ביצוע השקעות ריאליות אלה. כמו כן, עוסקת א.ש.י. במתן ייעוץ לבנק בקשר עם רכישת חברות ופעילויות בתחומי פעילות משלימים לפעילות הבנקאית. היקף תיק ההשקעות של אשי עומד על כ-130 מיליוני ש"ח, בתחומי השקעות שונים. א.ש.י. מאתרת חברות מתאימות להשקעה ומבצעת, בעצמה ובאמצעות מומחים חיצוניים את בדיקות הנאותות הנדרשות בקשר אליהן. במסגרת חלק מעסקאות ההשקעה שומרת לעצמה א.ש.י. את הזכות למנות נציג מטעמה המשמש כדירקטור או כמשקיף בדירקטוריון החברה בה בוצעה ההשקעה. א.ש.י. מחזיקה בחברת הבת, אגוד שוקי הון והשקעות בע"מ ובחברה הנכדה אגוד חיתום ופיננסים בע"מ, שפרטים ביחס אליהן מפורטים להלן. רווחיה של א.ש.י. בשנים 2010 ו-2009 היו 7,175 ו-10,469 אלפי ש"ח, בהתאמה, לפני הפרשה למס, ו-5,142 ו-9,079 אלפי ש"ח, בהתאמה, אחרי הפרשה למס.

אגוד שוקי הון והשקעות בע"מ ("אגוד שוקי הון")

אגוד שוקי הון הוקמה בשנת 1965, ועסקה עד ליום 21 בנובמבר 2010 בעיקר בפעילות הפצה וחיתום, כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (חיתום) תשס"ז-2007 (להלן "תקנות החיתום"). ביום 21 בנובמבר 2010, החליט דירקטוריון אגוד שוקי הון על הפסקת פעילותה כחתם בהתאם לתקנה 3 (ה) לתקנות החיתום ובעקבות כך, החברה עברה למעמד "לא פעיל" כהגדרתו בתקנות החיתום. ביום 10 בינואר 2010 הוקמה חברה בת לאגוד שוקי הון, אגוד חיתום ופיננסים בע"מ (בעבר ועד לשינוי שמה ביום 15 בדצמבר 2010- אגוד ייעוץ להנפקות (2010) בע"מ). החל ממועד הפיכתה של אגוד שוקי הון לחתם במעמד "לא פעיל", הועברה הפעילות בה עסקה אגוד שוקי הון לאגוד חיתום ופיננסים בע"מ שפרטים לגביה מופיעים להלן.

רווחיה (הפסדיה) של אגוד שוקי הון בשנים 2010 ו-2009 היו 2,419 ו-(34) אלפי ש"ח, בהתאמה, לפני הפרשה למס ו-1,815 ו-(15) אלפי ש"ח, בהתאמה, אחרי הפרשה למס.

אגוד חיתום ופיננסים בע"מ

אגוד חיתום ופיננסים בע"מ הוקמה ביום 10 בינואר 2010 כחברת בת של אגוד שוקי הון. ביום 9 בנובמבר 2010 נרשמה אגוד חיתום במרשם החתמים. החברה יצרה שיתוף פעולה עם גורמים בעלי מומחיות ומוניטין בתחומי פעילותה, במסגרת שיתוף פעולה זה יוחדו לנותני השירותים אחזקות מסויימות המהוות מיעוט ממניות החברה האמורה, בשעור שלא יעלה על 30%. מתוך שעור זה הוקצו עד כה 15% לנותן שירותים שהתקשר עם החברה כאמור וכן בינואר 2011 התחייבה אגוד חיתום להקצות 5% נוספים ממניותיה לנותן שירותים נוסף שהתקשר עם החברה ובהתקיים תנאים מסויימים שנקבעו בהסכם עם נותן השירותים הנוסף, עשויים להיות מוקצים לו 5% נוספים ממניות אגוד חיתום.

אימפקט ניהול תיקי השקעות בע"מ ("אימפקט ניהול")

אימפקט ניהול הוקמה בשנת 1996. החברה עוסקת ביעוץ ובניהול תיקי השקעות עבור לקוחות מוסדיים, עסקיים ופרטיים. רווחיה של אימפקט ניהול בשנים 2010 ו-2009 היו 3,393 ו-3,049 אלפי ש"ח, בהתאמה, לפני הפרשה למס ו-2,538 ו-2,427 אלפי ש"ח, בהתאמה, אחרי הפרשה למס.

חברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ ("החברה לנאמנות")

החברה לנאמנות עוסקת במתן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות (על-פי חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994), למחזיקי ניירות ערך הנסחרים בבורסה, להנפקות פרטיות, וכן במתן שירותי נאמנות פרטיים (נאמנויות כספיות, שמירת מניות ועוד). ביום 8 ביולי 2009 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק (בהמשך לאישור ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק מיום 19 במרס 2009 ומיום 31 במאי 2009, בהתאמה) התקשרות של החברה לנאמנות להעברת שירותי הנאמנות לחלק מסדרות תעודות התחייבות, כהגדרתן בסעיף 35א. לחוק ניירות ערך, תשכ"ח – 1968 ("חוק ניירות ערך") לרבות תעודות התחייבות שהונפקו בהנפקה פרטית על ידי תאגידים שונים להם נותנת החברה לנאמנות שירותי נאמנות, לכלל פיננסים נאמנויות בע"מ (להלן: "כלל נאמנויות"), שהינה בשליטת איש קשור. לפירוט ראה פרק- "עסקאות עם בעלי שליטה".

רווחיה של החברה לנאמנות בשנים 2010 ו-2009 היו 5,651 ו-2,971 אלפי ש"ח, בהתאמה, לפני הפרשה למס ו-4,745 ו-2,166 אלפי ש"ח, בהתאמה, אחרי הפרשה למס.

אגוד ליסינג בע"מ ("אגוד ליסינג")

אגוד ליסינג הוקמה בשנת 1996, והיא עוסקת במימון כלי רכב וציוד בשיטת הליסינג המימוני ללקוחות הבנק וללקוחות אחרים. יתרת המימון שהעמידה אגוד ליסינג ללקוחותיה ביום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה ב-304 מיליון ש"ח, לעומת 326 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009. רווחיה של אגוד ליסינג בשנים 2010 ו-2009 היו 8,839 ו-10,795 אלפי ש"ח, בהתאמה, לפני הפרשה למס ו-6,600 ו-7,997 אלפי ש"ח, בהתאמה, אחרי הפרשה למס.

אגוד הנפקות בע"מ ("אגוד הנפקות")

אגוד הנפקות הוקמה בשנת 2005 על מנת לעסוק בהנפקה של כתבי התחייבות נדחים ותעודות התחייבות והפקדת תמורתן בבנק. אגוד הנפקות הנה תאגיד מדווח כמשמעו בחוק ניירות ערך, וזאת כל עוד יוחזקו בידי הציבור ניירות ערך שהונפקו על-ידיה.

בחודש אוגוסט 2009 פרסמה אגוד הנפקות תשקיף מדף להנפקת סדרות של אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון ובחודש ספטמבר 2009 פרסמה דו"ח הצעת מדף במסגרתו הנפיקה שתי סדרות של שטרי הון נדחים בסך של כ-357 מיליון ש"ח.

ביום 24 במרס 2010 פרסמה החברה הצעת מדף במסגרת תשקיף על פיה הונפקו (בדרך של מכרז) אגרות חוב (סדרה ד') בדרך של הרחבת סדרה סחירה, במסגרתה הונפקו 80,000 יחידות של 1,000 ש"ח ערך נקוב תמורת כ-84 מיליון ש"ח.

ביום 17 ביוני 2010 פרסמה החברה דו"ח הצעת מדף על פי תשקיף מדף של אגוד הנפקות שפורסם ביום 31 באוגוסט 2009, על פי דו"ח הצעת המדף הונפקו (בדרך של מכרז על שיעור הריבית) 300,000 יחידות אגרות חוב (סדרה ה') כשהרכב כל יחידה הינו 1,000 ש"ח ערך נקוב והתמורה ברוטו בגין הסתכמה ב-300 מיליון ש"ח.

ביום 20 בספטמבר 2010 פרסמה החברה דו"ח הצעת מדף על פי תשקיף מדף של אגוד הנפקות שפורסם ביום 31 באוגוסט 2009. על פי דו"ח הצעת המדף הונפקו (בדרך של מכרז על שיעור הריבית) 115,000 יחידות כתבי

התחייבויות נדחים (סדרה יז') כשהרכב כל יחידה הינו 1,000 ש"ח ערך נקוב והתמורה ברוטו בגינן הסתכמה ב- 115 מיליון ש"ח.

ביום 21 בדצמבר 2010 פרסמה החברה דו"ח הצעת מדף על פי תשקיף מדף של אגוד הנפקות שפורסם ביום 31 באוגוסט 2009. על פי דו"ח הצעת המדף הונפקו (בדרך של מכרז על שיעור הריבית) 235,000 יחידות כתבי התחייבות נדחים (סדרה יח') כשהרכב כל יחידה הינו 1,000 ש"ח ערך נקוב והתמורה ברוטו בגינן הסתכמה ב-235 מיליון ש"ח.

רווחיה (הפסדיה) של אגוד הנפקות בשנים 2010 ו-2009 היו 495 ו-616 אלפי ש"ח, בהתאמה. בהתאם להסדר עם נציבות מס הכנסה, החברה לא נישומה לצורכי מס והכנסותיה ו/או הוצאותיה לצרכי מס נכללות במסגרת הכנסות ו/או הוצאות לצורכי מס של הבנק.

אגוד כספים בע"מ (לשעבר אגוד קרנות נאמנות (א.ק.ן) בע"מ) ("אגוד כספים")

אגוד כספים הוקמה בשנת 1995 והחלה את פעילותה העסקית בשנת 1996. אגוד כספים עסקה בניהול קרנות להשקעות משותפות בנאמנות. פעילות אגוד כספים נמכרה למנורה קרנות נאמנות בע"מ בשנת 2006 והינה כיום תאגיד עזר של הבנק. נכון לתאריך הדוח לאגוד כספים אין פעילות עסקית והיא עוסקת אך ורק בהחזקת כספים שהתקבלו ממכירת נכסיה, החזקת כספי הונה העצמי וביצוע השקעות של כספים אלה ותשלומים המתייחסים להשקעות כאמור. רווחיה של אגוד כספים לשנים 2010 ו-2009 היו 404 ו-395 אלפי ש"ח, בהתאמה, לפני הפרשה למס, ו-273 ו-271 אלפי ש"ח, בהתאמה, אחרי הפרשה למס.

אגוד עודפים בע"מ (לשעבר אגוד ניהול קופות גמל בע"מ) ("אגוד עודפים")

אגוד עודפים הוקמה בשנת 1996 ועסקה בניהול קופות גמל (לרבות קרנות השתלמות) וקופות פיצויים למעבידים. פעילותה נמכרה לאיילון חברה לניהול קופות גמל בע"מ, חברה בשליטת איילון חברה לביטוח בע"מ, בשנת 2006 והיא כיום תאגיד עזר של הבנק. נכון לתאריך הדוח לאגוד עודפים אין פעילות עסקית והיא עוסקת אך ורק בהחזקת כספים שהתקבלו ממכירת נכסיה, החזקת כספי הונה העצמי וביצוע השקעות של כספים אלה ותשלומים המתייחסים להשקעות כאמור. רווחיה של אגוד עודפים לשנים 2010 ו-2009 היו 220 ו-506 אלפי ש"ח, בהתאמה, לפני הפרשה למס, ו-104 ו-365 אלפי ש"ח, בהתאמה, אחרי הפרשה למס.

כרמל אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ ("כרמל")

בנק כרמל למשכנתאות והשקעות בע"מ ("בנק כרמל") עסק בתחום המשכנתאות. בשנת 2001 נחתם הסכם בין הבנק לבין קבוצת כרמל השקעות בע"מ, על-פיו רכש הבנק את מרבית הנכסים, ההתחייבויות והפעילות הבנקאית של בנק כרמל ובמקביל בוטל רישיון הבנק של בנק כרמל. בעקבות הביטול, שונה שמו של בנק כרמל לשמו הנוכחי. בעקבות רכישת הפעילות הבנקאית על-ידי הבנק, נרשמה בכרמל יתרת חוב אשר נושאת ריבית והפרשי הצמדה. רווחי כרמל נובעים בעיקר מיתרת חוב זו. רווחיה של כרמל בשנים 2010 ו-2009 היו 10,708 ו-13,235 אלפי ש"ח, בהתאמה, לפני הפרשה למס ו-6,985 ו-8,720 אלפי ש"ח, בהתאמה, אחרי הפרשה למס. כרמל אינה עוסקת בפעילות חדשה אלא מתחזקת את תיק ההלוואות שרכש הבנק.

אגודים סוכנות לביטוח (1995) בע"מ ("אגודים סוכנות לביטוח")

אגודים סוכנות לביטוח עוסקת בביטוח חיים ללווים או בביטוח דירות מגורים הנעשים אגב הלוואה לדיור ללקוחות הבנק בהתאם לסעיף 11(ב)2 לחוק הבנקאות. רווחיה של אגוד סוכנות לביטוח לשנים 2010 ו-2009 היו 243 ו-202 אלפי ש"ח, בהתאמה, לפני הפרשה למס, ו-183 ו-107 אלפי ש"ח, בהתאמה, אחרי הפרשה למס.

ליבלוב סוכנות לביטוח (1993) בע"מ ("ליבלוב")

ליבלוב הייתה בבעלות מלאה של בנק כרמל בעת שנרכש על-ידי הבנק בשנת 2001. ליבלוב עוסקת בביטוח דירות מגורים הנעשה אגב הלוואה לדיור ללקוחות כרמל – בהתאם לסעיף 11(ב)2 לחוק הבנקאות. ליבלוב אינה עוסקת בפעילות חדשה, אלא מתחזקת את הפעילות הקיימת עד לסיימה. נתוניה הכספיים של ליבלוב מאוחדים באלה של כרמל ראה לעיל.

אגודים בע"מ ("אגודים")

אגודים עוסקת ברכישה והשכרה וכן באחזקה, ניהול ובינוי של נכסי הנדל"ן של הבנק, עבור הבנק ועבור חברות הבת שלו. נתוניה הכספיים של אגודים מאוחדים באלה של הבנק.

אגוד מערכות בע"מ ("אגוד מערכות")

אגוד מערכות עוסקת במתן שירותי מחשוב לבנק ולחברות הבת שלו. נתוניה הכספיים של אגוד מערכות מאוחדים באלה של הבנק.

רשומי בנק אגוד לישראל בע"מ

הוקמה בשנת 1954. נכון למועד הדיווח לא מתנהלת במסגרתה כל פעילות עסקית.

ככר ציון 23 בנתניה בע"מ

החברה החזיקה נכס מקרקעין בנתניה, אשר שימש בעבר כסניף הבנק ונמכר ב-2007. החזקתו היוותה את כל פעילותה העסקית של החברה. נכון למועד הדיווח לא מתנהלת בחברה כל פעילות עסקית נוספת.

אחוזת יהודה בע"מ

החברה החזיקה נכס מקרקעין בתל אביב אשר שימש בעבר כסניף הבנק ונמכר במהלך שנת 2009. החזקתו היוותה את פעילותה העסקית. נכון למועד הדיווח לא מתנהלת בחברה כל פעילות עסקית נוספת.

חברת כספות הבנקים

הוקמה ב-1968 למטרת רכישה, החזקה, ניהול ומכירה של כספות בבניין הבורסה ליהלומים ברמת גן, לצורך השכרת הכספות ללקוחות או לגופים אחרים. הבנק מחזיק ב-25% ממניות החברה והמחזיקים הנוספים הם בנק דיסקונט לישראל בע"מ (50%) ובנק לאומי לישראל בע"מ (25%). נכון למועד הדיווח לא מתנהלת בחברה כל פעילות עסקית.

חברה מוחזקת

בנוסף, מחזיק הבנק בכ-14% מהון המניות בחברה המהווה איגוד מקרקעין כהגדרתו בחוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה), התשכ"ג-1963, אשר בבעלותה חטיבת קרקע במרכז הארץ ("איגוד המקרקעין"). שיעור אחזקותיו של הבנק באיגוד המקרקעין עשויות לגדול מעבר לשיעור הקיים, אולם בשום מקרה לא יעלו על 20% מהון המניות של איגוד המקרקעין, כל עוד עומדת בתוקפה המגבלה בדבר שיעור אחזקות מקסימאלי בתאגידים ריאליים בהתאם לפרק ג' לחוק הבנקאות. לפרטים נוספים בדבר אחזקה זו ראה באור 8 לדוח הכספי.

תשואת הבנק על השקעות בחברות מוחזקות אלה ביום 31 בדצמבר 2010 הייתה 5.6% לעומת 6.8% ביום 31 בדצמבר 2009.

להלן פירוט חברות המוחזקות של הבנק, בציון מספר המניות לסוגיהן ושוויין הנקוב שהבנק מחזיק¹, עלותן, מחירן הרשום בספרי הבנק, יתרת הלוואות ופירוט השקעות אחרות בהן (נכון ליום 31 בדצמבר 2010):

שם חברה	מספר המניות המוחזקות וערך נקוב	עלות	מחיר בספרים ²	יתרת הלוואות ושטרי הון	השקעות אחרות
במיליוני ש"ח					
אגוד השקעות וייזום (א.ש.י.) בע"מ ("א.ש.י.")	8,622,074 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת.	9	45	139	-
אגוד לסינג בע"מ	999,999 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת.	1	44	248	-
חברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ ³	9,599,999 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ערך נקוב כל אחת.	2	20	-	*-
אגוד הנפקות בע"מ	100 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת.	-	*-	16	-
כרמל אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ ("כרמל אגוד")	11,625,041 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת.	149	152	-	-
אגודים סוכנות לביטוח (1995) בע"מ	99 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת.	-	*-	-	-
ליבלוב סוכנות לביטוח (1993) בע"מ ⁴	100 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת.				מאוחד בכרמל אגוד ⁴
אגוד כספים בע"מ (לשעבר אגוד קרנות נאמנות (א.ק.ן) בע"מ)	1,699,999 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת.	2	38	-	-
אגוד עודפים בע"מ (לשעבר אגוד ניהול קופות גמל בע"מ)	850,000 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת.	1	39	-	-
אימפקט ניהול תיקי השקעות בע"מ	2,999,999 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת.	5	17	5	*-
אגוד שוקי הון והשקעות בע"מ ⁵	1,750,002 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת.				מאוחדת בא.ש.י. ⁵
אגוד חיתום ופיננסים (2010) בע"מ ⁸	2,550,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א				מאוחדות באגוד שוקי הון.
אגודים בע"מ	15,978,087 מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח ערך נקוב כל אחת.				מדווח בדוחות סולו של הבנק

השקעות אחרות	יתרת הלוואות ושטרי הון	מחיר בספרים ²	עלות	מספר המניות המוחזקות וערך נקוב	שם חברה
במיליוני ש"ח					
			מדווח בדוחות סולו של הבנק	99 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ערך נקוב כל אחת.	אגוד מערכות בע"מ
			חברה ללא פעילות עסקית	98 מניות בנות 0.0001 (שקל ישן) ערך נקוב כל אחת.	רשומי בנק אגוד לישראל בע"מ
			חברה ללא פעילות עסקית	2 מניות בכורה ניתנות לפדיון בנות 0.0001 (שקל ישן) ערך נקוב כל אחת ⁶	ככר ציון 23 בנתניה בע"מ ⁶
			חברה ללא פעילות עסקית	1,000 מניות רגילות בנות 0.0001 (שקל ישן) ערך נקוב כל אחת. ⁷	אחזת יהודה בע"מ ⁷
			חברה ללא פעילות עסקית	150,000 מניות רגילות ב' בנות 0.01 ש"ח ערך נקוב כל אחת.	חברת כספות הבנקים

* סך הנמוך מ-500 אלפי ש"ח.

הערות לטבלה:

1. בחלק מהמקרים מוחזקות, בנוסף למניות המוחזקות על-ידי הבנק ומהוות לפחות 99% מההון המונפק של החברה המפורטת, מניות בודדות באותה חברה על-ידי חברות בת אחרות של הבנק.
2. השקעה הרשומה בספרים על בסיס שווי מאזני.
3. ביום 8 ביולי 2009 אישרה האסיפה הכללית של הבנק התקשרות להעברת שירותי נאמנות לסדרות תעודות ההתחייבות כהגדרתן בסעיף 35א. לחוק ניירות ערך, לכלל פיננסים נאמנויות בע"מ.
4. אחזקה באמצעות כרמל - אגוד למשכנתאות בע"מ (99 מניות) וחברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ (1 מניה) - חברות בת בבעלות מלאה.
5. אחזקה באמצעות א.ש.י. (1,750,001 מניות) ורשומי בנק אגוד לישראל (1).
6. מניה נוספת מסך 3 המניות הקיימות של החברה, מוחזקת על-ידי רישומי בנק אגוד לישראל בע"מ.
7. מוחזקות באמצעות רישומי בנק אגוד בע"מ (999 מניות רגילות) ואגודים בע"מ (1 מניה רגילה).
8. מוחזקת באמצעות אגוד שוקי הון.

דיבידנד, ריבית ודמי ניהול שקיבל הבנק

להלן פרטים בדבר דיבידנד, ריבית, דמי ניהול והכנסות מימון (נטו) שקיבל הבנק או שהוא זכאי לקבל, מחברות הבת או החברות הקשורות שלו, לשנים 2010 ו-2009 באלפי ש"ח:

הכנסות מימון (נטו)		דמי ניהול והשתתפות בהוצאות		דיבידנד		שם החברה
2009	2010	2009	2010	2009	2010	
-	-	54	54	-	-	אגוד השקעות ויזום (א.ש.י.)
-	(47)	48	48	-	-	אגוד שוקי הון והשקעות*
33	(72)	90	90	-	-	חברה לנאמנות של בנק אגוד
104	128	90	90	-	-	אימפקט - ניהול תיקי השקעות
-	(285)	-	-	-	-	אגוד כספים
-	-	-	-	-	-	אגוד עודפים
14,516	8,938	42	42	-	-	אגוד ליסינג
-	-	-	-	11,105	8,720	כרמל אגוד למשכנתאות והשקעות
-	-	44	43	-	-	אגוד הנפקות
-	-	952	1,214	-	-	אגודים סוכנות לבטוח
מאוחד בדוחות סולו של הבנק						אגודים
מאוחד בדוחות סולו של הבנק						אגוד מערכות
מאוחד בכרמל אגוד למשכנתאות והשקעות						ליבלוב סוכנות לביטוח
מאוחד בדוחות של אגוד שוקי הון והשקעות						אגוד חיתום ופיננסים
* מאוחד בדוחות הכספיים של אגוד השקעות ויזום.						

הסכמים, עסקאות ותשלומים בין חברות הקבוצה

א. הסכמי פקדונות עם אגוד הנפקות

ביום 12 באפריל 2005 נחתם בין הבנק לבין אגוד הנפקות בע"מ (להלן: "חברת הבת") הסכם פקדונות בקשר לתשקיף מדף שפורסם על ידי חברת הבת ביום 13 באפריל 2005 (להלן: "התשקיף מ-2005"), ביום 18 בדצמבר 2006 נחתם בין הבנק לבין חברת הבת הסכם פקדונות (כפי שתוקן ביום 1 בינואר 2007), בקשר לתשקיף מדף שפורסם על ידי חברת הבת ביום 7 בינואר 2007 (להלן: "תשקיף המדף מ-2007") וביום 27 באוגוסט 2009 נחתם בין הבנק לבין חברת הבת הסכם פקדונות נוסף בקשר לתשקיף מדף שפורסם על ידי חברת הבת ביום 31 באוגוסט 2009 (להלן: "תשקיף המדף מ-2009") ובקשר לתמורות ההנפקה על פי דוחות הצעת המדף להנפקת תעודות התחייבות על פי התשקיפים הנ"ל. לפירוט ראה ביאור ג.18.ג. (16) לדוחות הכספיים.

ב. הסכמי התחשבות

הבנק מספק באופן שוטף שירותים ניהוליים ותפעוליים לחברות הבת שלו, כגון: שירותים משפטיים, שירותי משרד, הנהלת חשבונות ובקורת פנימית של חברות הבת. על מנת להסדיר את היחסים החוזיים בינו לבין החברות כאמור, התקשר הבנק בהסכמים לפיהם משלמות חברות הבת לבנק סכומים מסוימים בגין השירותים או משפות אותו על ההוצאות התפעוליות ששולמו על-ידו בגין מתן השירותים כאמור לעיל.

ג. שטרי הון

בין השנים 2000 ל-2005, העמיד הבנק לחברות הבת שלו שטרי הון כנגד העמדת הון עצמי בתנאים שלהלן:

1. א.ש.י. – הוסכם, כי שטר ההון מוצא כנגד סכום של 139 מיליון ש"ח, אותו יעביר הבנק לא.ש.י. בשיעורים ובמועדים עליהם יוסכם בין א.ש.י. לבין הבנק מפעם לפעם, וזאת על-ידי זיכוי חשבונה של א.ש.י. בסניף

הראשי של הבנק. כל אחד מהסכומים כאמור יועמד לפירעון לפי דרישת הבנק, לא לפני חלוף שנה מתום השנה בה הועמד הסכום. שטר ההון יעמוד בדרגת פירעון עדיפה לפני כל החובות האחרים של א.ש.י. הוסכם כי הסכום כאמור לא יישא ריבית ולא יהיה צמוד בכל אופן שהוא.

2. **אגוד הנפקות** – הוסכם, כי שטר ההון מוצא כנגד סך של 16 מיליון ש"ח אותו יעביר הבנק לאגוד הנפקות, וזאת בדרך של זיכוי חד פעמי של חשבונה של אגוד הנפקות במלוא הסכום. הוסכם כי הסכום כאמור לא יישא ריבית ולא יהיה צמוד בכל אופן שהוא. עוד הוסכם כי שטר ההון יועמד לפירעון אך ורק בעת פירוקה של אגוד הנפקות ורק לאחר פירעון כל התחייבויותיה לכל נושיה האחרים.

3. **אימפקט ניהול** – הוסכם, כי שטר ההון מוצא כנגד סכום של 5.2 מיליון ש"ח (נכון להיום), אותו יעביר הבנק לאימפקט בשיעורים ובמועדים עליהם יוסכם בין אימפקט לבנק מפעם לפעם, וזאת על-ידי זיכוי חשבונה של אימפקט בסניף הראשי של הבנק, כאשר מספר שטרי ההון יהיה שווה לסה"כ מספר השקלים החדשים שיעמיד הבנק לאימפקט. כל סכום מהסכומים, שנגדם מוצאים שטרי הון, יעמוד לפירעון, לפי דרישת הבנק, שתוכל להיות מוגשת לא לפני שחלפה שנה מהמועד בו הועמד אותו סכום. לחלופין, הבנק יחא רשאי לדרוש להמיר שטרי הון אלו או חלקם למניות במספר השווה למספר שטרי ההון המומרים. שטרי ההון לא יהיו ניתנים לפירעון מוקדם ותנאיהם לא יהיו ניתנים לשינוי. הוסכם כי הסכום כאמור לא יישא ריבית ולא יהיה צמוד בכל אופן שהוא.

לפרטים נוספים בדבר שטרי ההון ראה באור 6 לדוח הכספי.

ד. **כתבי שיפוי**

דירקטוריון הבנק אישר מתן כתבי שיפוי בלתי חוזרים ובלתי מותנים שנכנסו לתוקף מיום 30 ביוני 2009 לחברות המאוחדות, לפירוט ראה ביאור 18.ג.(14).

ה. **הסכמים בקשר לעובדים**

ביום 4 באוגוסט 1996 נחתם הסכם קיבוצי שהבנק ואגוד מערכות הנם צד לו, ועל-פיו התחייב הבנק להעסיק בחוזים אישיים רק עובדים במקצועות מסוימים במסגרת אגוד מערכות.

ו. **התקשרויות נוספות**

הבנק מקבל על בסיס קבוע ושוטף, ובתמורה, שירותים מחברות הבת שלו, כדלקמן:

1. אגודים (אחזקה, השכרה, ניהול ובינוי נכסי הנדל"ן של הבנק);

2. אגוד מערכות (שירותי מחשוב).

מתן השירותים של חברות אגודים ואיגוד מערכות לבנק מהווה את עיקר פעילותן.

בנוסף, מקבל הבנק שירותי ייעוץ, מעת לעת, בנושאים שונים, מאגוד השקעות וייזום.

ז. **מסגרות אשראי לחברות הבת**

הבנק מעמיד מפעם לפעם לחברות הבת בקבוצה, מסגרות אשראי לצורך ביצוע פעילותן השוטפת. נכון ליום 31 בדצמבר 2010, העמיד הבנק מסגרות אשראי לחברות הבת בהיקף של כ-329 מיליון ש"ח, בין כמימון ובין כערבות פיננסית.

הון אנושי

להלן פרטים בדבר התפתחות מצבת כח האדם:

ממוצע משרות * שנתי		משרות * ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	2009	2010	
1,148	1,167	1,143	1,191	הבנק
33	34	32	36	חברות מאוחדות
1,181	1,201	**1,175	**1,227	

* משרה - משרה מלאה לרבות שעות נוספות ספציפיות, שעות עבודה של עובדי קבלן ואחרים.
 ** מזה מנהלים ומורשי חתימה נכון ליום 31 בדצמבר 2010 - 244 (ליום 31 בדצמבר 2009 - 225).

- יחסי העבודה ושכר העובדים מוסדרים בהסכמי עבודה קיבוציים מול העובדים וועדי עובדי הבנק, ועד מנהלים וועד פקידיים. שכר העובדים בבנק כפוף להסכמי עבודה - ראה פירוט בפרק "הסכמים מהותיים".
- בחודש נובמבר 2010 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בדבר תוספת שכר לפקידיים בגין שנת עבודה 2009. לפירוט ראה פרק "הסכמים מהותיים". כמו כן, בחודש יוני 2010 נחתמו הסכמי מענקים עם ועד המנהלים ומורשי החתימה ועם ועד הפקידיים לשנים 2009 עד 2012. נוסחת גובה המענקים מבוססת על רווחיות הבנק וכפופה להשגת שיעור תשואה העולה על 6%.
- במהלך שנת 2010 שולם ליו"ר הבנק, למנכ"ל ולחברי ההנהלה מענק שנתי בגין שנת 2009. לפירוט ראה פרק- "תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה", וכן ראה דיווחים מיידיים שהוציא הבנק מיום 6 ביולי ו- 1 ביולי 2010 (אסמכתא מספר 2010-01-545913 ו- 2010-01-539460, בהתאמה).
- ביום 5 באפריל 2009 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידיים הבנקאיים בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי. במסגרת המכתב הונחו התאגידיים הבנקאיים ותאגידיים שבשליטתם לאמץ מדיניות תגמול הולמת לכלל עובדיהם זאת במטרה להפחית סיכונים הנובעים ממבני תמריצים בלתי נאותים. הדירקטוריון קיים ביום 7 בדצמבר 2009 דיון וקבע מדיניות בהתבסס על הנחיות המפקח שעיקריהן כדלהלן:
 1. תמריצי התגמול יותאמו לרווחיות כלל ארגונית ולמטרות ארוכות טווח של התאגיד הבנקאי.
 2. תמריצי התגמול לא יעודדו לקיחת סיכונים מעבר לתיאבון הסיכון של התאגיד הבנקאי.
 3. תשלום של תמריצי תגמול יתבסס על רווח מותאם לסיכון ולעלות ההון.
 4. תמריצים לתגמול יכללו מרכיב שישקף את השפעת התרומה של היחידה העסקית לערך הכולל של יחידות עסקיות אחרות ולא יתייחסו ליחידה העסקית במנותק מהתאגיד הבנקאי בכללותו.

5. תמריצים לתגמול יכללו מרכיב שישקף עמידה ביעדים כלליים של התאגיד הבנקאי בתחום ניהול הסיכונים ובתחום הציות לחוקים, הוראות רגולטוריות ונהלי התאגיד הבנקאי.

6. הסכמים המסדירים תשלומים בגין פרישה לחברי הנהלה בכירה ייקחו בחשבון את הביצועים בפועל על פני זמן ואת סיבת הפרישה.

מדיניות זו מיועדת ליישום בשנים הקרובות והינה כפופה להסכמי השכר החלים בבנק ולהסכמות עם ועדי העובדים והמנהלים בבנק.

ביום 12 בספטמבר 2010 החליט דירקטוריון הבנק להקים ועדת אד הוק של הדירקטוריון שתפקידה וסמכויותיה הינם לגבש ולהמליץ בפני ועדת השכר, ועדת הביקורת והדירקטוריון על נוסחת תגמול המבוססת על מדיניות התגמול שקבע הדירקטוריון בנובמבר 2009. הנוסחה אמורה לחול על יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל, חברי הנהלת הבנק ונושאי משרה נוספים במעמד חברי הנהלה. הועדה מורכבת מחברי דירקטוריון שהם דחצי"ם לפי חוק החברות ולפי נוהל בנקאי תקין. לקראת סוף הרבעון הראשון של 2011, או סמוך לאחר מכן, עתידות המלצות ועדת התגמול לבוא לאישור דירקטוריון הבנק.

- בשנת 2010 המשיך הבנק לתת דגש מיוחד על הכשרת עובדים ופיתוח המשאב האנושי ברמות השונות. הדרכות והכשרות מקצועיות מתבצעות רובן ככולן במרכז ההדרכה של הבנק וכן במקומות העבודה וניתנות באמצעות עובדיו המקצועיים. סגל המרצים הפנימיים ומומחי התוכן מונה כ-60 מרצים מקרב עובדי הבנק ומנהליו. הדרכות והכשרות בתחומי הניהול, המכירות, פיתוח הנהלה ותרבות ארגונית מתבססות על מנחים ויועצים ארגוניים חיצוניים. ההוצאות בגין הדרכה הסתכמו בשנת 2010 בסך של 2.6 מיליון ש"ח. הנושאים העיקריים בהם התמקדה ההדרכה בשנת 2010 היו: פיתוח והכשרת עבודה ניהולית קליטה והטמעת מערכות מידע, שוק ההון, כמו כן התקיימו הדרכות בנושאים רגולטורים שונים.

- קוד אתי הינו מכלול של ערכים וכללי התנהגות, המהווים מצפן להתנהגות אתית לכל העובדים והמנהלים. עקרונות הקוד אמורים לספק מסגרת להתנהגות אתית ראויה. הקוד גובש ונכתב בבנק בשנת 2009 בתהליך מקיף תוך שיתוף גורמים שונים, בהם בעלי מניות, דירקטורים, מנהלים, עובדים, לקוחות וספקים, ומתוך הבנה עמוקה של אחריות הבנק מעצם היותו בנק וכארגון הפועל בתוך החברה בישראל. הקוד אתי מורכב מחמישה ערכים מובילים והם: מקצועיות, שירות, מצוינות, הוגנות ויושרה, כבוד הדדי ויחס אישי.

בשנת 2010 החל שלב הטמעת הקוד אתי בקרב כל עובדי הבנק ובהתאם לתוכנית העבודה. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2010 בוצע סבב הדרכה בבנק של הטמעת ערך "הוגנות ויושרה" ו"מקצוענות".

- בשנת 1997 נחתם הסכם בין המנהלים ומורשי החתימה לבין הבנק בו נקבע בין היתר כי המנהלים ומורשי החתימה הותיקים של הבנק, (הזכאים לפנסיה תקציבית במתכונת מסוימת שהונהגה בבנק עד אותו זמן (להלן - "הפנסיה המחייבת"), יקבלו פנסיה מקרן הפנסיה "עמית" עימה התקשרו הבנק והעובדים ומהבנק, באופן משולב, כאשר ההסכם קובע את נוסחת השילוב. על נוסחת שילוב זו קיימת מחלוקת בין ועד המנהלים ומורשי החתימה לבין הבנק. עמדת הבנק היא שחבות הבנק לגמלאי היא בגובה הפרש שבין סכום הפנסיה הראשונה שהגמלאי יקבל מ"עמית", עם צאתו לגמלאות, לבין סכום הפנסיה המחייבת (ככל שיתקיים הפרש כזה באותו מועד), ואשר

אותו יהיה על הבנק לשלם לגמלאי מידי חודש, כשהוא צמוד במלואו למדד המחירים לצרכן. עמדת המנהלים היא שחבות הבנק לגמלאי היא בגובה הפרש (ככל שיתקיים כזה), בין סכום הפנסיה שהגמלאי יקבל מעמית לבין סכום הפנסיה המחייבת, כפי שיהיה אותו הפרש מידי חודש (סכומי הפרש שעל הבנק לשלם כאמור להלן – "סכומי ההשלמה"). ועד המנהלים והבנק ניהלו בעניין זה הליך של יישוב המחלוקת מחוץ לכותלי בית המשפט. ההליך הוקפא על ידי הצדדים. להערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציו המשפטיים, לא ניתן לכמת כיום את מידת והיקף הסיכון באשר לחבות אפשרית של הבנק בתשלום סכומי ההשלמה, הן נוכח קיומה של המחלוקת האמורה לעיל בקשר לפרשנות נוסחת השילוב, והן כיוון שלא ניתן לצפות את תדירותם או היקפם של המצבים בהם ייווצר הפרש כלשהו בין סכום הפנסיה המחייבת לבין סכום הפנסיה המשולם על ידי קרן "עמית" ("ההפרש"), אשר עלול לחייב תשלום של סכום ההשלמה כאמור. אם תתקבל פרשנותם של העובדים הזכאים, וככל שאכן ייווצר ההפרש, עלול הבנק להיות מחויב בתשלום סכומי ההשלמה בכל מקרה של היווצרות ההפרש כאמור. נציין כי נכון למועד הדוחות הכספיים, לא קיים פער מהותי בין יתרת ההפרשה האקטוארית בהתאם לעמדת הבנק לבין יתרתה בהתאם לעמדת המנהלים, וזאת בהתבסס על הערכות אקטואר הבנק (רלוונטי לאוכלוסיה של כ- 130 איש נכון לסוף שנת 2010).

- בבאור 15(ב), ניתנו פרטים על העתודות בגין פיצויי פיטורין, פרישה ופנסיה. העתודה לפנסיה הכלולה ב"סכום העתודות, נטו" מחושבת לפי הערכות אקטואריות. כמו כן, בבאור 15 (ג) ניתן פירוט להתחייבות למענקים בגין ותק עובדים ("מענקי יובל"). גם התחייבות זו מחושבת לפי הערכה אקטוארית. להלן פירוט התנועה בעתודות אלו בשנת 2010 ו-2009 כמו כן, להלן פירוט לתנועה ב"סכום היעודות" לאותן השנים בהתאמה:

שינוי בערך נוכחי של ההתחייבויות בגין פנסיה ומענקי יובל - בשנת 2010 (באלפי ש"ח):

סך הכל	מענקי יובל	פנסיה	
178,938	14,167	164,771	ערך נוכחי של ההתחייבות 1.1.2010
4,010	3,083	927	עלות שירות שוטף (1)
13,936	912	13,024	הוצאות ריבית (2)
(12,637)	(1,589)	(11,048)	הטבות ששולמו (3)
15,422	225	15,197	הפסד אקטוארי (4)
<u>199,669</u>	<u>16,798</u>	<u>182,871</u>	ערך נוכחי של ההתחייבות 31.12.2010

שינוי בערך נוכחי של ההתחייבויות בגין פנסיה ומענקי יובל - בשנת 2009 (באלפי ש"ח):

סך הכל	מענקי יובל	פנסיה	
164,789	11,939	152,850	ערך נוכחי של ההתחייבות 1.1.2009
3,500	2,624	876	עלות שירות שוטף (1)
4,068	254	3,814	הוצאות ריבית (2)
(9,534)	(1,008)	(8,526)	הטבות ששולמו (3)
16,115	358	15,757	הפסד אקטוארי (4)
<u>178,938</u>	<u>14,167</u>	<u>164,771</u>	ערך נוכחי של ההתחייבות 31.12.2009

- עלות שירות שוטף הינה עלות הזכויות הפנסיוניות ועלות מענקי היובל אותם רכשו העובדים תמורת שירותם בשנת המאזן. עיקר הגידול בסעיף זה נובע מצירופם של עובדים חדשים לקבוצת הזכאים למענקי יובל.
- הוצאות ריבית מהוות את הגידול בערך הנוכחי של ההטבה, הנובע מכך שמועד סילוק ההטבה הפך קרוב יותר בשנה. הגידול בסעיף זה נובע מגידול באינפלציה החזויה לשנת 2010 לעומת האינפלציה שהיתה חזויה ב-2009.
- סעיף זה כולל תשלומי פנסיות לגמלאים, תשלומי מענקי יובל ותשלומים לעובדים שפרשו וויתרו על הפנסיה. עיקר הגידול נובע מתשלומים לעובדים שפרשו וויתרו על פנסיה ומגידול בהיקף תשלומי מענקי יובל.
- הפסד אקטוארי נובע מתיאומים על בסיס ניסיון (השפעות ההבדלים בין ההנחות האקטואריות לבין מה שהתרחש בפועל) וכן מהשפעות של שינויים בהנחות אקטואריות. ההפסדים בשנת 2009 נבעו מהפער בין האינפלציה החזויה לזו שהיתה בפועל ומפרישות מוקדמות עם זכויות פנסיה. עיקר ההפסדים בשנת 2010 נבעו משינוי בהנחת שיעור העזיבה, בהתבסס על עזיבות העובדים בשנים האחרונות וציפיות ההנהלה - ראה פירוט בפרק "מדיניות חשבונאית קריטית ואומדנים חשבונאיים קריטיים".

שינוי ביעודות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח):

2009	2010	
75	95	יתרת פתיחה
*-	*-	הפקדות
(1)	(2)	משיכות
21	8	רווח **
<u>95</u>	<u>101</u>	יתרת סגירה

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

** רווח הנובע כתוצאה משערוך הקופה המרכזית לפיצויים, אשר נרשם בהתאם לאישור יתרה המתקבל מהגוף החיצוני בו מופקדים הכספים.

תיאור מצב המיטוי

- א. ב-14 ביולי 2009 אישרה הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית לשנות המס 2009 ו-2010 במסגרת החוק אושרו, בין היתר, הוראות בדבר הפחתת שיעור מס החברות בשנים 2011 עד 2016, בהדרגה עד שיעור מס של 18%. על פי תיקון 147 לפקודה מס הכנסה, שנקבע כאמור בחוק ההתייעלות הכלכלית יחולו שיעורי המס הבאים: בשנת 2010-25%, בשנת המס 2011 – 24%, בשנת המס 2012 – 23%, בשנת המס 2013 – 22%, בשנת המס 2014 – 21%, בשנת המס 2015 – 20%, ובשנת המס 2016 ואילך יחול שיעור מס חברות של 18%.
- בנוסף לכך, ב-1 ביולי 2009 אישרה הכנסת את העלאת שיעור המע"מ במסגרת צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עסקה ועל יבוא טובין) (הוראת שעה) התשס"ט-2009 וצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה) התשס"ט-2009 לפיו יוגדל שיעור המע"מ מ-15.5% ל-16.5% וזאת בתקופה המתחילה ב-1 ביולי 2009 ועד ה-31 בדצמבר 2010.
- בהמשך לכך, ביום 31 בדצמבר 2009 אישרה הכנסת תיקון לצווים כאמור, צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עסקה ועל יבוא טובין) (הוראת שעה) (תיקון) התש"ע-2009 וצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה) (תיקון) התש"ע-2009 לפיו שיעור המע"מ לתקופה המתחילה ביום ה-1 בינואר 2010 ועד ה-31 בדצמבר 2010 יהיה 16%, ולא 16.5%. בעקבות התיקונים האמורים קטנה יתרת נכס המס הנדחה ונרשמו בשנת 2009 הוצאות מס של כ-10 מיליון ש"ח.
- ביום 29 בדצמבר 2010 אישרה מליאת הכנסת, במסגרת התקציב הדו שנתי, כי שיעור המס ערך המוסף יישאר על 16% בשנים 2011 ו-2012. כמו כן, אושר שיעור המס על שכר וריווח המוטל על מוסדות כספיים גם כן בשיעור של 16% עד תום שנת 2012. בעקבות התיקון קטנה יתרת נכס המס הנדחה ונרשמו בשנת 2010 הוצאות מס של כ-1 מיליון ש"ח.
- בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידים בנקאיים והם יעמדו על השיעורים כדלקמן: בשנת המס 2010 – 35.34%, בשנת המס 2011 – 34.48%, בשנת המס 2012 – 33.62%, בשנת המס 2013 – 32.47%, בשנת המס 2014 – 31.60%, בשנת המס 2015 – 30.74% ובשנת המס 2016 ואילך, יחול שיעור מס של 29.00%.
- ב. לבנק שומות סופיות או נחשבות כסופיות עד וכולל לשנת המס 2006. לחברות המאוחדות שומות סופיות (או נחשבות כסופיות) עד וכולל שנות מס 2005-2008.
- ג. במסגרת ביקורת שנערכה על ידי רשות המיסים (מחלקת ביקורת מע"מ) בחברה בת של הבנק – אגוד מערכות בע"מ, חברה פרטית העוסקת במתן שירותים בתחום המחשוב לבנק ("להלן – "החברה"), נבחנה פעילותה של החברה כעוסק לצרכי מע"מ. ביום 18 ביוני 2008 התקבלה בחברה שומת מס עסקאות לתקופות חיוב ספטמבר 2005 עד מרס 2008. לפירוט נוסף ראה באור 18.ג. (19) לדוחות הכספיים.
- ד. הבנק הינו בעל מעמד של מתווך מורשה (Q.I) כהגדרתו בכללי רשויות מס הכנסה בארה"ב. משמעות מעמד זה הינה כי הבנק התקשר בהסכם עם רשויות המס בארה"ב לפיו ינכה הבנק מס במקור בגין פעילות לקוחותיו בניירות ערך אמריקאיים.
- ה. פרטים נוספים לגבי מדיניות רישום המיסים בבנק והפרשה למיסים ראה ביאורים 1.1 ו-28 לדוחות הכספיים.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

האבחנה בין המגזרים משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות על המדיניות העסקית ולניתוח התוצאות העסקיות של הבנק. אפיון המגזרים מתבסס בעיקר על פי סוגי הלקוחות ותחומי פעילות הכלולים בכל מגזר ומגזר. נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים". כללי החשבונאות שישומו בעריכת המידע הינם אלה המתוארים בבאור 30 לדוחות הכספיים.

• פעילות הבנק מתמקדת במגזרי פעילות כמפורט להלן:

מגזר פרטי – מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית וללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי, לרבות שירותי ייעוץ להשקעות. כמו כן כולל המגזר עסקים קטנים בעלי אובליגו של עד 400 אלף ש"ח אשר מנוהלים במסגרת אגף קמעונאות, ואת פעילות המימון לדיור.

מגזר עסקי – המגזר מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים ממגוון ענפי משק – לרבות ענפי הבניה והנדל"ן ושוק ההון.

מגזר יהלומים – המגזר כולל לקוחות פעילים בענף היהלומים אשר רובם חברים בבורסת היהלומים ברמת גן.

מגזר ניהול פיננסי - כולל את פעילות הבנק על חשבון עצמו בתחום ניירות הערך, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול סיכוני השוק הנזילות והסליקה, פעילות חדרי העסקאות של הבנק ופעילות החברה המאוחדת אגוד השקעות וייזום (א.ש.י), המהווה את זרוע ההשקעות הריאליות של הבנק. תוצאות המגזר כוללות גם את השפעת הרישום של מכשירים פיננסיים נגזרים לפי שוויים ההוגן.

אחרים והתאמות - כולל פעילויות אשר לא ניתן לשייכן באופן ספציפי למגזרים.

• להלן הכללים העיקריים שישומו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

רווח מפעילות מימון – במגזרים בהם הפעילות מתמקדת בלקוחות נכלל בסעיף זה המרווח הפיננסי על ההלוואות והפקדונות של הלקוחות. המרווח מחושב ככלל מעל מחיר מעבר המייצג את עלות המקורות בהתאם למשך חיים ממוצע ובהתייחס לאפיק ההצמדה הרלוונטי. כן כלולה בסעיף זה ריבית חסרת סיכון על ההון המשוקלל המחושב לצורך תשואה על ההון המיוחס למגזר. ההון מיוחס על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מגזר (על פי כללי באזל 2).

הכנסות תפעוליות ואחרות – מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח.

הפרשה לחובות מסופקים – הפרשה לחובות מסופקים נזקפת למגזר אליו משתייך הלקוח אשר כנגד חבותו נרשמה הפרשה.

הוצאות תפעוליות ואחרות – ההוצאות הישירות מיוחסות למגזר הספציפי, יתרת ההוצאות מיוחסות על סמך פרמטרים המבוססים על אומדנים שונים.

מיסים על ההכנסה – ההפרשה למס על התוצאות העסקיות של כל מגזר פעילות חושבה ככלל על פי שיעור המס האפקטיבי של הבנק, למעט במקרים מסויימים בהם ניתן לבצע ייחוס ספציפי.

תשואה להון – מהווה את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון העצמי המוקצה למגזר. ההון העצמי המוקצה למגזר הינו מכפלה של יחס ההון הראשוני ביתרות הממוצעות היחסיות של רכיבי סיכון במגזר (על פי כללי באזל 2).

סיווג מחדש - מודל הנתונים המשמש לצורכי הדיווח על תוצאות מגזרי הפעילות של הבנק הינו בתהליך מתמשך של טיוב הנתונים, ובהתאם חל מעת לעת סיווג מחדש של התוצאות במידת האפשר.

להלן תמצית התפתחות הרווח הנקי וסך הנכסים לפי מגזרי פעילות:

א. רווח נקי (הפסד) לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2009	2010	
מיליוני ש"ח		
13**	14	מגזר פרטי
57	61	עסקי
2	14	יהלומים
47**	53	ניהול פיננסי
(4)	*(-)	אחרים והתאמות
115	142	סך הכל

* סכום נמוך מ- 500 אלפי ש"ח.
** סווג מחדש

ב. סך הנכסים (יתרה ממוצעת) לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2009	2010	
מיליוני ש"ח		
5,399	6,588	מגזר פרטי
12,374	13,073	עסקי
1,545	1,455	יהלומים
11,663	11,572	ניהול פיננסי
354	363	אחרים והתאמות
31,335	33,051	סך הכל

המגזר הפרטי

מבנה המגזר

במגזר זה מסופקים מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית וללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי, לרבות שירותי ייעוץ להשקעות. כמו כן כולל המגזר עסקים קטנים בעלי אובליגו של עד 400 אלף ש"ח אשר מנוהלים במסגרת אגף קמעונאות, ואת פעילות המימון לדיור.

מגזר לקוחות פרטיים מנוהל על ידי אגף קמעונאות נכסי לקוחות ויעוץ. מגזר זה כולל את מכלול הפעילויות הקשורות בלקוחות הפרטיים. השירותים ללקוחות המגזר ניתנים באמצעות סניפי הבנק, באמצעות מרכזי בנקאות פרטית - אגוד Premium וכן באמצעות ערוצי הבנקאות הישירה - האינטרנט והמוקד הטלפוני של הבנק (אגוד ישיר). מוצרים עיקריים של המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, יעוץ פיננסי, יעוץ פנסיוני, שירותי השקעות בניירות ערך, פקדונות, מוצרים מובנים, כרטיסי אשראי, אשראי ומתן הלוואות לרכישה, חכירה, הרחבה, שיפוץ או בניה של דירת מגורים ומתן הלוואות לכל מטרה, המובטחות על ידי משכון דירות מגורים. כמו כן כלולים במגזר פעילות חברות בנות בתחום ניהול תיקים ושירותי נאמנות ללקוחות פרטיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

במסגרת התוכנית האסטרטגית לשנים 2011-2013, אמור הבנק להמשיך את מדיניות ההתרחבות הקמעונאית תוך התמקדות בגיוס לקוחות פעילים והעמקת פעילות עם לקוחות קיימים, להגדיל את פעילות המשכנתאות ולאתר מקורות צמיחה חדשים לצורך יצירת שינוי הדרגתי בתמהיל הכנסות הבנק על ידי הגדלת משקל הכנסות מלקוחות קמעונאיים. להלן הפעילויות והיעדים המתוכננים לשנת 2011:

- צמיחה במספר הלקוחות הפרטים, בדגש על גידול בלקוחות מעבירי משכורת באמצעות מאמצי השיוק של "חשבון הפוך" ונגזרותיו.
- התמקדות בהרחבת מספר הלקוחות הפעילים בבנק באמצעות העמקת פעילות, הגדלת הכנסות מלקוח, צמצום מימדי הנטישה והטמעת תרבות ארגונית שירותית, מוכרת ויוזמת.
- המשך הרחבת מערך הסינוף על ידי פתיחת סניפים חדשים באזורים אורבניים המאוכלסים במסה קריטית של קהל היעד שהוגדר, במקביל לטיוב הפריסה הקיימת, על פי מדיניות הסינוף שאושרה במסגרת התוכנית האסטרטגית.
- המשך הרחבת היקף האשראי הקמעונאי, בדגש על הלוואות מגובות בטחונות, בין היתר באמצעות יצירת שיתופי פעולה ורכישת פעילויות סינרגטיות.
- המשך גידול בפעילות המשכנתאות של הבנק בדגש על גיוס לקוחות מקבלי משכורת לבנק אגב ביצוע משכנתא, באמצעות הצעות ערך אטרקטיביות.
- הרחבת הפעילות בשוק ההון על ידי התמקדות בלקוחות פרטיים בפלח הביניים, חיזוק תשתית הייעוץ ושימוש במערכות מסחר מתקדמות, תוך יישום תהליכי בקרה נאותים.
- ביסוס המעמד, התדמית והמודעות של הבנק תוך חיזוק מיצובו של הבנק בזירת הבנקאות הקמעונאית.

המידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק בתחום השיוק והמחשוב, ועל הערכות הגורמים העסקיים בבנק באשר לסיכויים ולאפשרויות להשיג מטרות ולבצע פעילויות בתחומים אלו. המידע בפסקה נשען בין השאר, על ההערכות המקרו כלכליות הרלוונטיות של בנק ישראל וכן של ענף מחקר ומוצרים של הבנק. המידע והצפי לגביו עשויים שלא להתממש, כולם או חלקם, או להתממש באופן שונה

מהותית מהצפוי, בעיקר בשל הגורמים שלהלן: מידת ההצלחה בגיוס לקוחות חדשים, הסיכוי להשיג שיפור ביכולת הטכנולוגית (בין השאר בתחום האינטרנט). גורמים עיקריים נוספים העשויים להשפיע על התממשות המידע הינם: שינויים מקרו כלכליים, שינויים רגולטורים, מידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו הפנים ארגוניות, הצלחת מאמצי השיווק והצלחת השיפורים הטכנולוגיים המתוכננים.

מגבלות חקיקה, פיקוח תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על המערכת הבנקאית בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עיסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. ראה פירוט בפרק "עדכוני חקיקה" בין היתר בדבר מכתבי המפקח על הבנקים בנושאים: הלוואת ממונפות לדיור בריבית משתנה, התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור וקבוצות רכישה וכן חוזר המפקח בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח.

התפתחות בשווקים של המגזר

בשנת 2010 הואט קצב ההתרחבות של המשק הישראלי. במהלך השנה נרשמה מגמת התאוששות בשוק העבודה, כפי שבאה לידי ביטוי בירידה בשיעור הבלתי מועסקים מכוח העבודה האזרחי. מגמה זו נעצרה לקראת סוף השנה. חל גידול בהיקף הרכישות בכרטיסי אשראי על ידי צרכנים פרטיים וברכישות ברשתות השיווק. המשך התאוששות השווקים הפיננסיים הביאה להגדלת חלקו של הציבור בשוק ההון וההערכה היא שמגמה זו תימשך. לאורך השנה העלה בנק ישראל את הריבית, באופן איטי ומדורג, עד לשיעור של 2.25% בסוף חודש ינואר 2011. על פי התחזית תהליך זה צפוי להמשיך ולהשפיע לחיוב על מרווחי הבנקים.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על הערכות מקרו כלכליות של בנק ישראל ושל ענף מחקר ומוצרים של הבנק. הצפי לעניין הרכב תיק הנכסים ומרווחי הבנקים מבוססים על הערכות הגורמים העסקיים בבנק. המידע עשוי שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, במידה והערכות המקרו, כולל לגבי הצפי לעליית ריבית בנק ישראל, לא יתממשו.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

בשנת 2010 נמשכה הטמעת מערכת ניהול קשרי הלקוחות, מערכת אשר הבנק רואה בה מערכת אסטרטגית ומרכזית שצפויה לרכז את כלל ממשקי הלקוח עם הבנק. במהלך השנה הוכנסו כלים נוספים לניתוח פעילות לקוח לצורך הפחתת סיכונים מחד והגדלת מיצוי הפוטנציאל מאידך. במהלך שנת 2011 צפויים להיכנס כלים נוספים לשיפור תהליכי המכירה וייעול התהליכים כמו כן, המערכת צפויה להשתלב ביחידות נוספות של מטה הבנק. במהלך שנת 2010 המשיך הבנק בהטמעת התשתית האינטרנטית החדשה בתחומי הפעילות בניירות ערך, ביצוע פעולות בנקאיות וסחר חוץ. במהלך שנת 2011 צפוי הבנק להרחיב את מגוון השירותים הניתנים במסגרת הערוצים הישירים. החל במחצית 2011 צפוי הבנק להטמיע בשלבים את מערכות "ארב"ל", מערכות אשר נוגעות למרבית פעילות הליבה הבנקאית (חשבונות עו"ש, דוגמאות חתימה, סריקת מסמכים, בטחונות, ערוצים ישירים ועוד) וצפויות לסייע בקיצור ושיפור התהליכים מול לקוחות, כמו גם להפחתת כמות הניירת בסניף.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק. הצפי עלול שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, בעיקר כתוצאה ממידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו הפנים ארגוניות ולהטמיע את המערכות הטכנולוגיות השונות.

גורמי הצלחה קריטיים למגזר - מחסומי כניסה ויציאה העיקריים של המגזר

- מגוון מוצרי בנקאות והתאמתם ללקוח, ביניהם מוצרים ושירותים ייחודיים שלא מוצעים על ידי המתחרים.
- פריסת סניפים התואמת את האסטרטגיה העסקית של הבנק ופיתוח ערוצים ישירים.
- גיוס והכשרת כח אדם מתאים.
- הקמה ותחזוקה של מערכות מידע וטכנולוגיה, העונות על צרכי האסטרטגיה של המגזר.
- הקצאת תקציבי שיווק ופרסום לחיזוק המותג הקמעונאי.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

התחרות מצד גופים חוץ בנקאיים קיימת במרבית המוצרים והשירותים הבנקאיים, יחד עם זאת גופים אלו אינם מתחרים בשירותי העו"ש, בשירותי מערך התשלומים ובקבלת מכלול השירותים הפיננסיים תחת קורת גג אחת. כתחליף לאשראי הצרכני הבנקאי מועמדות מסגרות אשראי ללקוחות הפרטיים באמצעות חברות כרטיסי האשראי וחברות נישה נוספות בתחום ההשקעות, התחרות קיימת מצד בתי השקעות, ברוקרים פרטיים וחברות ביטוח. במהלך שנת 2010, בעקבות ההתאוששות שנרשמה בשוק ההון ועל רקע סביבת הריבית הנוכחית, נמשך הגידול במעורבות הציבור בשוק ההון, כפי שבא לידי ביטוי בגידול במחזורי הפעילות בבורסה.

מבנה התחרות במגזר

התחרות בתחום הלקוחות הפרטיים גברה במהלך השנים האחרונות וההערכה היא כי מגמה זו תימשך גם בשנת 2011, כאשר משתתפים בה כל הבנקים בישראל. התחרות באה לידי ביטוי, בין השאר, באמצעות פתיחת סניפים חדשים ומתן הטבות בעיקר ללקוחות חדשים. הבנק מתחרה במגזר זה מול כלל המערכת הבנקאית. ההערכה היא כי מרבית נתח השוק מוחזק על ידי שני הבנקים הגדולים וכי ניידות הלקוחות במגזר נמוכה יחסית. בתחומים מסויימים קיימת תחרות מול בתי השקעות, ברוקרים פרטיים וחברות ביטוח. במהלך השנים האחרונות בוצעו שינויים חקיקתיים ורגולטורים בתחומי הפעילות בשוקי ההון והכספים על מנת להגביר ניידות הלקוחות ולהסיר חסמי מעבר. במקביל הבנק נוקט בצעדים שיווקיים מגוונים לגיוס לקוחות כמפורט בהמשך בתת פרק "שיווק והפצה", תוך יצירת בידול לעומת המתחרים כמענה לתחרות בענף. הצפי הוא שצעדים אלו יאפשרו לבנק להגדיל את נתח פעילות המגזר בבנק.

בתחום המשכנתאות התעצמה התחרות בשנים האחרונות בעקבות ההכרה של הבנקים במוצר זה כמוצר עוגן ומנוף לגיוס לקוחות לפעילות בתחומים קמעונאיים נוספים.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על הערכות פנימיות של הגורמים העסקיים בבנק. המידע והצפי הללו עשויים שלא להתממש, כולם או חלקם, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, בעיקר עקב הגורמים שלהלן: התגברות עוצמת התחרות במגזר לקוחות זה, מידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו הפנים ארגוניות ומידת הצלחת הצעדים השיווקיים הננקטים על-ידי הבנק, וכן שינויים רגולטוריים.

שירותים ומוצרים חדשים במגזר

גיוס לקוחות חדשים והגדלת נתח פעילות הלקוחות מתבצעים, בין היתר, באמצעות פיתוח מוצרים חדשים והתאמת פעילות על פי צרכי הלקוחות.

- פיתוח שירותים:

הבנק פועל להרחבת הפריסה הסניפית, הרחבת פעילויות, הרחבת תשתיות ומערכות מחשוב, וכל זאת על מנת להעמיק את הפעילות בקרב הלקוחות הפרטיים:

פריסת הסניפים – במסגרת האסטרטגיה התלת שנתית לשנים 2011-2013 שאושרה בדירקטוריון הבנק ביום ה-31 באוקטובר 2010, עודכנה מדיניות הסינוף, במסגרתה הוחלט בין השאר, על המשך הרחבת מספר סניפי הבנק במרחבים אורבניים בעלי אופי פעילות קמעונאי, סמוך לקהלי היעד של הבנק ותוך שמירה על השקעה ועלות נמוכים יחסית.

אגוד Premium – בתחום הבנקאות הפרטית הבנק פועל באמצעות מרכזי Premium – ברמת גן ובחיפה. פעילות מרכזי הפרימיום תומכת בהרחבת פעילות והתמקדות בקרב לקוחות הבנקאות הפרטית בעלי עושר פיננסי מעל 1 מיליון ש"ח, תוך הענקת שירותים ברמה גבוהה ביותר ללקוחות. למרכזי הפרימיום גיוס מיטב היועצים המקצועיים להענקת שירות מקצועי, אישי וגמיש. במוקד הטיפול בלקוח עומדת תפיסה של מתן מענה יזום למכלול צרכיו של הלקוח, כולל התאמת מוצרים פיננסיים מתקדמים – פקדונות מובנים, עסקאות מורכבות במט"ח. במתן שירות ללקוחות המגזר מושם דגש מיוחד על יצירת מערכת יחסים הדוקה וארוכת טווח.

מרכז יעוץ ארצי - במהלך שנת 2010 נפתח מרכז ייעוץ אשר נותן ייעוץ יזום ללקוחות באמצעות הטלפון. המרכז מטפל באוכלוסיית היעד שהוגדרה ומהווה שירות משלים ליועץ בסניף. בשלב הראשון ניתן השירות כפיילוט בו השתתפו מספר סניפים ובשנת 2011 מתוכננת הרחבת השירות לסניפים נוספים.

פרויקט מיקוד לקוח – בשנת 2010 המשיך הבנק בהטמעת הפרויקט בסניפים כחלק מהאמצעים להרחבת ושימור בסיס הלקוחות והגדלת נפח פעילות הלקוח החל הבנק בהטמעת נושא מעטפת השירות, שמטרתו המשך שיפור רמת השירות ללקוחות באמצעות הגדרת קריטריונים מחייבים להבטחת מגע שוטף עם הלקוח. בשנת 2011 כוונת הבנק להשלים את המהלך ולבנות מעטפה מתאימה לצוותי הבנקאות הקמעונאית תוך מיקוד באוכלוסיות היעד שהוגדרו בתוכנית העבודה. המשך פיתוח והטמעת מערכת ניהול קשרי הלקוחות יוסיף להוות נדבך משמעותי במתן תמיכה לתהליכי השיווק והמכירה.

אתרי האינטרנט ומערכות מסחר - במהלך שנת 2010 שודרגה תשתית האינטרנט של הבנק והושק אתר האינטרנט החדש לביצוע פעולות בנקאיות. בשנת 2011 תימשך הטמעת אפליקציות נוספות, לצד שימוש בתשתית המשודרגת.

עמדות מידע חכמות – במהלך שנת 2010 הבנק החל בהטמעת עמדות מידע חכמות המאפשרות ללקוחותיו לבצע מספר רב של פעילויות בנקאיות הכוללות בין היתר הפקדת שיקים, הפקדות לפקדונות ועוד. בשנת 2011 מתכנן הבנק להשיק שירותים וכלים חדשים נוספים לשיפור השירות ללקוחותיו.

- פיתוח מוצרים:

הבנק מפתח ומשווק **מוצרים חדשניים**, בתחום הפקדונות בכלל ובתחום הפקדונות המובנים, המאפשרים גיוון השקעות ופיזור סיכונים, בפרט.

הבנק ממשיך בתהליך רחב היקף לגיוס לקוחות פרטיים, במסגרתו מוצעים מבצעי "חשבון הפוך", המתעדכנים מעת לעת, המעניקים חבילה ייחודית וכוללת של הטבות בנקאיות בניהול חשבון עו"ש למעבירי משכורת. להערכת הבנק החבילות נותנות מענה מיטבי לצרכי הלקוחות: פטור מריבית חובה, ריבית זכות אוטומטית ופטור מעמלות מרכזיות. ההטבות מותנות בהעברת משכורת בסכום מינימלי ובהיקף הפעילות בחשבון. מהלך זה הינו ייחודי ונוגע בליבת פעילות הלקוח הפרטי עם הבנק ומהווה שלב נוסף ביישום האסטרטגיה העסקית של הבנק. בתחום המשכנתאות, הבנק פועל להרחבה של תיק המשכנתאות תוך שימוש במבצעים בהתאם למצב השוק ולצרכי הלקוחות. בנוסף מפעיל הבנק את "חשבון הבית" שהנו חשבון עו"ש המשלב הטבות של "חשבון הפוך" ביחד עם הטבות בריבית המשכנתא. ההטבות נועדו לקשור בין תחום המשכנתאות לבין תחום לקוחות המשכורת.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק, הנערכות בהתאם להערכת הגורמים העסקיים בבנק וכוללות, בין השאר, הסתמכות על פילוח נתוני הבנק. המידע עלול שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, כתלות בגורמים העיקריים שלהלן: תנאי המקרו של השוק, שינויים רגולטורים המשפיעים על הכנסות מגזר זה ומידת ההצלחה של הבנק בהגשמת תוכניותיו הפנים ארגוניות.

שיווק והפצה

בשנת 2010 המשיך הבנק להשקיע מאמצי שיווק ומשאבים לגיוס לקוחות חדשים, בעיקר בקרב אוכלוסיית לקוחות מקבלי המשכורת והבנקאות הפרטית.

במהלך שנת 2011 יינתן דגש על שימור לקוחות וטיפוח נאמנות הלקוחות לבנק, המשך פיתוח ערוצי הבנקאות הישירה לשם הגדלת הזמינות של שרותי הבנק.

השיווק מתבצע באמצעות מהלכי שיווק המקבלים ביטוי בפרסום באמצעי המדיה: עיתונות, שלטי חוצות, טלוויזיה, רדיו, אינטרנט. בנוסף השיווק מתבצע על ידי ערוצי המגזר: בין השאר תוך כדי שימוש שיווקי במסכים אלקטרוניים ועלוני מידע בסניפים. בנוסף ננקטות פעילויות מקומיות באזורי המיקום של הסניפים, אגוד Premium, אתר אינטרנט של הבנק, דיוור ישיר ללקוחות.

אגוד ישיר מנוהל כשתי זרועות: ערוץ שיווקי מכירתי משלים לפריסת הסניפים של הבנק וכערוץ תפעולי בנקאי. במהלך שנת 2010 נמשכה התמיכה של המוקד השיווקי במבצעי גיוס הלקוחות, המכירות והגברת הפעילות. במהלך שנת 2011 מתוכננת הגברת פעילות המוקדים מתוך כוונה להפכם לזרוע יוזמת בתחומי המכירות, השירות והטיפול בלקוח והפעילות העסקית. במקביל לפעילות הסניפים בתחום הבנקאות הישירה שודרגה תשתית האינטרנט והושק אתר האינטרנט החדש לביצוע פעולות בנקאיות.

המידע לגבי יעדי הבנק, המופיע בפסקה זו, הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר מבוסס על תוכנית העבודה של הבנק, ועל הערכות הגורמים העסקיים בבנק. המידע עלול שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, כתלות בגורמים העיקריים שלהלן: שינויים רגולטורים המשפיעים על הכנסות מגזר זה, מידת ההצלחה של הבנק בהגשמת תוכניותיו הפנים ארגוניות ויישומן של המערכות הטכנולוגיות.

הון אנושי

בשנת 2010 הסתכם מספר המשרות הממוצע שעלותן הועמסה על המגזר ב-599 משרות. במהלך השנה מבוצעת הכשרה שוטפת והדרכה בתחום המכירות, השיווק, השירות, וכן בתחומים מקצועיים אחרים. כמו כן, הבנק שם בשנת 2010 דגש על עיבוי תשתית ההדרכה, פיתוח ויישום תוכניות לחיזוק ידע. כמו כן, הבנק רואה את מגזר הלקוחות הפרטיים כמוקד מרכזי לפיתוח פעילות בשוק ההון בשנים הקרובות. לצורך כך הבנק השקיע ומשקיע בהנחיה, הדרכה, הכשרה ורישוי יועצי השקעות לרבות. בנוסף נמשך תהליך הטמעת ערכי הקוד האתי וחיזוק המודעות לערכי הבנק.

בשנת 2011, במסגרת היעדים להתרחבות בתחום הקמעונאי, מתכוון הבנק להמשיך בקליטת עובדים איכותיים נוספים והכשרתם, וזאת במקביל לבניית מאגר העתודה הניהולית.

הליכים משפטיים

פרטים נוספים בדבר הליך משפטי הנוגע לפעילות מימון לדיור ראה בפרק "הליכים משפטיים" ובחוות דעת רואי החשבון המבקרים.

הסכמים או הסדרים מיוחדים

ראה פירוט בפרק "הסכמים מהותיים" תת פרק "שירותים ותחומי פעילות המעוגנים בהסכמים או הסדרים מיוחדים" – בדבר כרטיסי אשראי, ייעוץ פנסיוני ורכישת זכויות בתיק הלוואות צרכניות.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר לקוחות פרטיים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

*2009					2010					
סך פרטיים במיליוני ש"ח	שוק ההון (1)	מימון לדיור	עו"ש עסקי (2)	לקוחות פרטיים	סך פרטיים במיליוני ש"ח	שוק ההון (1)	מימון לדיור	עו"ש עסקי (2)	לקוחות פרטיים	
194	1	47	13	133	224	-	56	16	152	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
** -	-	-	-	** -	** -	-	-	-	** -	- מחיצוניים
141	4	14	13	110	140	5	14	12	109	- בינמיגזרי
** -	-	-	-	** -	** -	-	-	-	** -	הכנסות תפעוליות ואחרות:
335	5	61	26	243	364	5	70	28	261	- מחיצוניים
12	-	-	1	11	11	-	4	2	5	- בינמיגזרי
302	3	48	25	226	332	3	52	28	249	סך כל ההכנסות
21	2	13	-	6	21	2	14	(2)	7	הפרשה לחובות מסופקים
8	1	5	-	2	7	1	5	(1)	2	הוצאות תפעוליות ואחרות
13	1	8	-	4	14	1	9	(1)	5	- מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
13	1	8	-	4	14	1	9	(1)	5	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
										רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
										רווח נקי (הפסד)
3.9%	-	3.1%	-	5.7%	3.6%	** -	4.6%	-	3.0%	תשואה להון
5,399	-	4,350	81	968	6,588	-	5,348	79	1,161	יתרה ממוצעת של נכסים
15,554	-	54	2,352	13,148	15,012	-	191	2,649	12,172	יתרה ממוצעת של התחייבויות
3,853	-	2,882	159	812	4,318	10	2,135	143	2,030	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽³⁾
7,140	-	-	1,388	5,752	10,484	-	-	2,342	8,142	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
318	318	-	-	-	402	402	-	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך מנוהלים
										מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
73	-	30	5	38	98	-	45	5	48	מרווח מפעילות מתן אשראי
88	-	-	8	80	106	-	-	11	95	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
33	1	17	-	15	20	-	11	-	9	אחר
194	1	47	13	133	224	-	56	16	152	סך הכל רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

* סווג מחדש.

** סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח (או מ- 0.05%).

(1) מתן שירותים בתחום שוק ההון.

(2) לקוחות עסקיים בעלי אובליגו עד 400 אלפי ש"ח.

(3) 2010 - לפי הוראת נדבך 1 של באזל 2 (כולל סיכון תפעולי), 2009 - לפי הוראת באזל 1.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי הסתכם בשנת 2010 ב-14 מיליון ש"ח לעומת 13 מיליון ש"ח בשנת 2009, גידול של כ-8%. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי בשנת 2010 הייתה 3.6% לעומת 3.9% בשנת 2009 (התשואה בשנת 2010 מחושבת על הון מוקצה לפי נכסי סיכון בנדבך 1 של באזל 2. 2009 – לפי נכסי סיכון באזל 1).

הכנסות המגזר הסתכמו בשנת 2010 ב-364 מיליון ש"ח לעומת 335 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של כ-9%. הכנסות המימון הסתכמו ב-224 מיליון ש"ח לעומת 194 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ-15%, הנובעת בעיקרה מעליה בהכנסות המימוניות בתחום הפקדונות והאשראי, העלייה בתחום האשראי נובעת משיפור במרווחים ומגידול בהיקף האשראי, העלייה בתחום הפקדונות נובעת בעיקר משיפור במרווחים, בין היתר בעקבות עליית הריבית השקלית. ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-140 מיליון ש"ח לעומת 141 מיליון ש"ח בשנת 2009. ההוצאות הסתכמו ב-332 מיליון ש"ח לעומת 302 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 10%, בין היתר כתוצאה מאסטרטגיית הבנק להרחבת תשתית הפעילות הקמעונאית ומגידול בהוצאות השכר, אשר נובע הן מהערכה מחודשת של ההתחייבות לזכויות פנסיה והן מכך שבתקופה המקבילה אשתקד נרשמה עלות תוספות שכר נמוכה מהמקובל בשנים האחרונות ונרשמו הכנסות גבוהות מהקופה המרכזית לפיצויים, (ראה פירוט בפרק "רווח ורווחיות"). ההפרשה לחובות מסופקים במגזר הסתכמה בשנת 2010 ב-11 מיליון ש"ח, לעומת 12 מיליון ש"ח בשנת 2009.

ההיקף הממוצע של התחייבויות המגזר (שעיקרם פקדונות הציבור), הסתכם בשנת 2010 ב-15.0 מיליארד ש"ח לעומת 15.6 מיליארד ש"ח בשנת 2009. ההיקף הממוצע של נכסי המגזר (שעיקרם אשראי לציבור) הסתכם בשנת 2010 ב-6.6 מיליארד ש"ח לעומת 5.4 מיליארד ש"ח בשנת 2009.

מימון לדיור – הרווח הנקי הסתכם בשנת 2010 ב-9 מיליון ש"ח לעומת 8 מיליון ש"ח לשנת 2009. ההכנסות הסתכמו בשנת 2010 ב-70 מיליון ש"ח לעומת 61 מיליון ש"ח בשנת 2009, גידול בשיעור של כ-15%, אשר נובע בעיקרו מגידול בהיקף התיק וכן מגידול במרווחים. מנגד, חל גידול של כ-8% בהוצאות הנובע בעיקרו מגידול בשכר כמפורט לעיל. ההפרשה לחובות מסופקים בשנת 2010 הסתכמה ב-4 מיליון ש"ח, מתוכם כ-2 מיליון ש"ח נובעים מהפרשה נוספת לחובות מסופקים (לפירוט ראה פרק "עדכוני חקיקה" בדבר מכתב של המפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאיים מיום 11 ליולי 2010 בנושא התפתחות בסיכונים בגין הלוואות לדיור), בשנת 2009 לא נרשמה הפרשה לחובות מסופקים.

יתרת האשראי המאזני הלוואות לדיור הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2010 בכ-5.9 מיליארד ש"ח (לרבות משכנתאות לקבוצות רכישה), גידול בשיעור של כ-18% לעומת 31 בדצמבר 2009.

לקוחות פרטיים – הרווח הנקי הסתכם בשנת 2010 ב-5 מיליון ש"ח לעומת 4 מיליון ש"ח בשנת 2009. ההכנסות הסתכמו ב-261 מיליון ש"ח לעומת 243 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ-7%. העלייה נובעת בעיקרה מגידול בהכנסות המימון הודות לגידול בהיקף האשראי ולשיפור במרווחי הפקדונות. מנגד חל גידול של כ-10% בהוצאות, כמפורט לעיל. ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה ב-5 מיליון ש"ח לעומת 11 מיליון ש"ח בשנת 2009.

מידע על הלוואות חדשות שבוצעו לרכישת דירת מגורים בבטחון משכנתא והיקפי מיחזור הלוואות

סך הלוואות החדשות שבוצעו בשנת 2010 הסתכם בכ- 2 מיליארד ש"ח לעומת כ- 1.6 מיליארד ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של כ-25%.

בשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		הלוואות שבוצעו
2009	2010	
מיליוני ש"ח		
1,352	1,848	כספי הבנק
4	1	כספי האוצר
*-	*-	הלוואות עומדות
1,356	1,849	סה"כ הלוואות חדשות
220	123	הלוואות שמוחזרו
1,576	1,972	סה"כ הלוואות שבוצעו

* סכום נמוך מ-500 אלפי ש"ח.

המגזר העסקי

מבנה המגזר

המגזר העסקי של הבנק מטופל על ידי אגף עסקים וכולל לקוחות עסקיים במגוון ענפי המשק השונים. הלווים המשתייכים למגזר זה הינם בעלי היקף אשראי החל מ-400,000 ש"ח ועד למאות מיליוני שקלים. הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ללקוחות העסקיים, כאשר ענפי המשק העיקריים בהם המגזר מתמחה הינם: בניה ונדל"ן (בדגש על ליווי בניה למגורים), לקוחות פעילי שוק הון, תעשייה ומסחר.

שירותי הבנקאות ללקוחות המגזר ניתנים ברוב סניפי הבנק, המוצרים והשירותים של מגזר זה מותאמים לצרכי הלקוחות וכוללים בעיקר: מימון פעילות שוטפת, מימון השקעות, ליווי פרויקטים בענף הנדל"ן בעיקר למגורים, שירותים פיננסיים, פעולות סחר-חוץ, עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, שירותי יעוץ בהשקעות בסניפים ובחדרי העסקאות של הבנק ופעילות לסינג על ידי חברת הבת אגוד לסינג בע"מ.

בכוונת הבנק לבצע במהלך שנת 2011 בחינה של המבנה הארגוני של האגף במטרה לשפר את יכולותיו לעמוד ביעדים שנקבעו לשנים הבאות.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

במהלך המחצית השניה של שנת 2010 הרחיב הבנק את בסיס ההון באמצעות גיוס הון משני תחתון לצורך מינוף להרחבת תיק האשראי, באופן הדרגתי, תוך שמירה על עמידה בתיאבון וסיבולת הסיכון כפי שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק.

במסגרת התוכנית האסטרטגית לשנים 2011-2013, בכוונת הבנק להמשיך בהרחבת בסיס ההון באמצעות גיוס הון משני תחתון נוסף, על פי הפוטנציאל המקסימאלי להנפקה תוך עמידה במגבלות הרגולאטוריות המחייבות. הרחבה זו נועדה לאפשר את המשך ההגדלה ההדרגתית של תיק האשראי, לרבות בתחומי הליבה, תוך שמירה על איכותו של התיק ופיזורו ותוך בחינת תחומי התמחות עסקיים נוספים ושיתופי פעולה עם גופים אחרים. להלן הפעילויות והיעדים המתוכננים לשנת 2011:

- הגדלת תיק האשראי העסקי באופן מבוקר והדרגתי על פני השנה.
- שמירה על מעמדו של הבנק בתחום העסקי.
- המשך חיזוק תחומי הליבה של הבנק תוך בחינת התרחבות לתחומים נוספים, במטרה להגדיל את הפיזור בתיק בהיבט הענפי וגודל הלווה. ניהול נכסי הסיכון תוך התאמת התשואה לסיכון והגדלת חלק הבנק בתחומים בעלי תשואות גבוהות וזאת לאחר ביצוע הערכת סיכון נאותה ותוך שמירה על תיאבון הסיכון שנקבע על ידי דירקטוריון הבנק.
- הטמעה ויישום של כללי ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי.
- שיפור תהליכי הדירוג.

המידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק, ועל הערכות הגורמים העסקיים בבנק באשר לסיכויים ולאפשרויות להשיג מטרות ולבצע פעילויות בתחומים אלו. המידע בפסקה נשען בין השאר, על ההערכות המקרו כלכליות הרלוונטיות של בנק ישראל וכן של ענף מחקר ומוצרים של הבנק. המידע והצפי לגביו עשויים שלא להתממש, כולם או חלקם, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, בעיקר בשל הגורמים שלהלן: תנאי המקרו של השוק, רמת הריבית במשק, מידת התחרות במשק, שינויים רגולטורים המשפיעים על הכנסות מגזר זה ומידת הצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו הפנים ארגוניות.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים ורשות ניירות ערך. האמור להלן משקף מגבלות ספציפיות החלות על המגזר: על פי הוראת ניהול בנקאי תקין חלה מגבלה על גובה החבות המותרת ללווה בודד, לקבוצת לווים, לסך החבות הכוללת לשש קבוצות הלווים הגדולות בבנק וללקוחות המוגדרים כ"אנשים קשורים" לבנק, לחבות בגין עסקות למימון רכישת אמצעי שליטה בתאגידים וכן מוגבלת החבות המותרת לכל ענף משק. למגבלות אלו עלולה להיות השלכה על אופן והיקף פעילות המגזר העסקי בבנק עם אותם לקוחות. יתרת האשראי וסיכון האשראי המיוחסים ללקוחות מגזר זה, רגישים לשינויים חיצוניים, כגון: רמת הצמיחה העולמית והמקומית, משברים בענפים מסוימים, תנודות בשער החליפין של המטבעות הזרים, מדד המחירים לצרכן, התפתחות בשיעורי הריבית, מיזוגים ורכישות של חברות, שינויים בהסכמים בין בעלי מניות לגבי מאפייני השליטה שלהם בחברות, עסקות משותפות ושותפויות בין גורמים שונים וכיוצ"ב.

היקפי הפעילות במגזר מושפעים גם מתאבון הסיכון וסיבולת הסיכון, כפי שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. לפרטים ראה פרק "חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" תת פרק "סיכונים אשראי".

החל מיום ה-1 בינואר 2011 על התאגידים הבנקאיים ליישם את הוראת בנק ישראל בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" כאשר בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 על התאגידים הבנקאיים לפרסם גילוי המתייחס להשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים, במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום 31 בדצמבר 2010. יישום ההוראה צפוי להגדיל את היקף החובות אשר בגינם לא יירשמו הכנסות ריבית באופן שוטף, אלא רק על בסיס גביה בפועל, כתוצאה מהגדרתם כחובות פגומים וזאת, בין היתר, בגין חובות המוגדרים כיום כחובות מסופקים בחלקם ונושאים הכנסה, ובגין חובות המוגדרים כיום כחוב בפיגור זמני, וכן בגין חובות העומדים בתנאי מחיקה חשבונאית בגינם לא בוצעו הפרשות בשנים קודמות. יישום דרישות ההוראה חייב שדרוג ו/או הקמה של מערכות תשתית מיכוניות. הבנק נסמך על המערכות הממוכנות של בנק לאומי ועוקב, באופן הדוק, אחר השינויים שבוצעו במערכות המיכוניות על מנת להתאימם לתהליכי העבודה הנדרשים. הבנק ביצע בדיקות נאותות ושלמות הנתונים ונכונות החישובים המבוצעים במערכות אלה. כמו כן, הגדיר הבנק את השינויים הנדרשים במערכות העצמאיות לצורך חישוב ההפרשה הספציפית וההפרשה הקבוצתית, כנדרש בהוראה. מעבר לכך הבנק התארגן מבחינת נהלי עבודה והדרכות ליישום ההוראה במועד. ראה פירוט נוסף בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" תת הפרק "סיכונים אשראי" וכן באור 2 לדוחות הכספיים.

לגבי מגבלות חקיקה נוספות - ראה פירוט בפרק "עדכוני חקיקה".

ההתפתחות בשווקים של המגזר

פעילות המגזר העסקי של הבנק מושפעת מקצב הצמיחה במשק, מהמדיניות המוניטארית והפיסקאלית, מרמת הביקושים בשוק המקומי והעולמי, מהמצב הביטחוני ומאירועים ביטחוניים המשפיעים על ענף התיירות בעיקר, ועל השקעות תושבי חוץ. בשנת 2010 נרשמה התרחבות בפעילות המשק הישראלי, כפי שבאה לידי ביטוי בפרמטרים הכלכליים המרכזיים ובהם הגידול בתוצר, העליה בצריכה הפרטית, בהשקעה בנכסים קבועים, ביצוא הסחורות והשירותים ובמדד המשולב למצב המשק והירידה בשיעור האבטלה. כל זאת במקביל להתחזקות בשערו של השקל מול הדולר, העלאת ריבית בנק ישראל בנקודת האחוז במהלך שנת 2010, עלייה במחירי האנרגיה והסחורות, שהינם

שינויים בעלי השלכות על ההתפתחויות במגזר. לפרטים נוספים ראה פרק "התפתחויות כלכליות". התחזית המאקרו-כלכלית של בנק ישראל לשנת 2011 הינה צמיחה בתוצר המקומי הגולמי בשיעור של 3.8 אחוזים וירידה בשיעור האבטלה לממוצע שנתי של 6.0%.

העלאת הריבית הנומינלית לאורך שנת 2010 בשיעור מצטבר של נקודת האחוז הביאה לגידול במרווחי הבנקים על פקדונות הציבור ולעליה קלה במרווחים על האשראי לציבור.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על הערכות מקרו כלכליות של בנק ישראל ושל ענף מחקר ומוצרים של הבנק. המידע עשוי שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, במידה והערכות המקרו לא יתממשו, בין השאר כתוצאה משינויים בכלכלה המקומית והעולמית.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מערכות המידע המשמשות את המגזר העסקי מיועדות לסייע בתהליכי ניתוח, בקרה ושיווק. המגזר העסקי עוסק באופן שוטף בשיפור ועדכון המערכות הטכנולוגיות המשמשות אותו.

בשנת 2010 המשיך הבנק את היערכותו ליישום הוראת חובות פגומים, באמצעות יישום מערכת ממוכנת ופיתוח מודלים להפרשה קבוצתית, כפי שצוין. ראה פירוט בפרק "חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" תת פרק "סיכוני אשראי". במהלך שנת 2011 ככוננת הבנק לאמץ מערכת דירוג לזווים חדשה, האמורה להחליף את זו הקיימת ובהדרגה לשלב בה מודולים חדשים המאפשרים את הרחבת האוכלוסייה המדרגת מעבר לזו המטופלת כיום. בנוסף יבחן שילוב מערכת ניהול קשרי לקוחות במגזר בעסקי לשם הקניית כלים למיצוי הפוטנציאל העסקי.

בתחום הפעילות בשוק ההון נערך הבנק לפיתוח ויישום מערכת חדשה לבקרת לקוחות שוק ההון, שמטרתה שיפור האפקטיביות בבקרת פעילות האשראי ללקוחות הפעילים בתחומי שוק ההון וכמו כן יפעל הבנק להפעלה ושדרוג פלטפורמות מסחר נוספות, תוך שיפור תשתית הבקרה והאוטומציה.

החל במחצית 2011 צפוי הבנק להטמיע בשלבים את מערכות "ארב"ל", מערכות אשר נוגעות למרבית פעילות הליבה הבנקאית (חשבונות עו"ש, דוגמאות חתימה. סריקת מסמכים, בטחונות, ערוצים ישירים ועוד).

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק. הצפי עלול שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, בעיקר כתוצאה ממידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו הפנים ארגוניות, וכן בהצלחת השיפורים הטכנולוגיים המתוכננים.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר/ מחסומי כניסה ויציאה העיקריים של המגזר

- ניהול ובקרת סיכוני אשראי לרבות מדד סיכון לקוח – סיכון האשראי הינו גורם הסיכון המשמעותי בפעילות במגזר, ניהול ובקרה מושכלים של סיכוני האשראי חיוניים למזעור הסיכונים ולהשגת רווחיות נאותה למגזר.
- השגת תשואה מהלקוח הנגזרת מריתוק ההון הנדרש בגינו.
- עמידה במגבלות הרגולטוריות החלות על המגזר.
- מערכת קשרים ארוכת טווח עם הלקוחות.
- גיוס והכשרת כוח-אדם מתאים.
- הקמה ותחזוקה של מערכות וטכנולוגיה.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

לאשראי בנקאי קיימים מקורות מימון אלטרנטיביים המוצעים על ידי גופים פיננסיים חוץ בנקאיים: הנפקות ציבוריות ופרטיות של מניות, אגרות חוב וניירות ערך אחרים בשוקי ההון בארץ ובחו"ל וכן אשראי ישיר שמוענק על ידי חברות ביטוח וגורמים מוסדיים. בסיכום שנת 2010 גויסו בשוק המניות המקומי, בהנפקות ובהקצאות פרטיות, כ-12.8 מיליארד ש"ח, מתוכם כ-2 מיליארד ש"ח על ידי חברות נדל"ן, לעומת כ-6.5 מיליארד ש"ח בכל שנת 2009. בשוק אגרות החוב נמשכו גיוסי ההון על ידי החברות ובסיכום שנת 2010 גייס הסקטור העסקי, מהציבור וממשקיעים מוסדיים, כ-43 מיליארד ש"ח באמצעות הנפקות והקצאות פרטיות של אג"ח-18% יותר מהשנה הקודמת. הסקטור הבנקאי וחברות הנדל"ן בלטו עם גיוסים בהיקף של כ-15.3 וכ-8.5 מיליארד ש"ח בהתאמה, כ-40% ו-20% בהתאמה, מסך הגיוס באגרות החוב הסחירות.

מבנה התחרות במגזר

הבנק מתחרה במגזר זה בעיקר מול הבנקים הפועלים בישראל. חלק ניכר מהלקוחות העסקיים מנהלים חשבונות במספר בנקים. על רקע זה, התאוששות הפעילות הכלכלית במשק הביאה לחידוש התחרות במגזר הבנקאות העסקית שגרמה לפגיעה במרווחי הריבית. מאידך, עליית ריבית בנק ישראל לאורך שנת 2010 בשיעור מצטבר של נקודת האחוז קיזזה באופן חלקי את הירידה הנ"ל. בשנים האחרונות ניכרת מעורבות מוגברת של גופים מוסדיים במגזר זה כחברות ביטוח וקרנות פנסיה, וקיימת תחרות על רקע תחליפי האשראי באמצעות הנפקות ציבוריות ופרטיות של אג"ח.

שיווק והפצה

פעילות המגזר העסקי מול לקוחותיו מרוכזת על-ידי אגף עסקים והסניפים, הנמצאים בקשר רצוף עם הלקוחות, לצורך התאמת פתרונות מימון לעסקות שונות, מתן מענה לצרכים הבנקאיים ושיווק מוצרי הבנק. כמו כן הבנק עורך כנסים תקופתיים ללקוחות הענף.

הון אנושי

בשנת 2010 הסתכם מספר המשרות הממוצע שעלותן הועמסה על המגזר ב-490 משרות. העובדים עוברים באופן שוטף הכשרה מקצועית מתאימה בבנק, בכלל זה הכשרה בתחום ניתוח הדוחות הכספיים בעקבות יישום תקני דיווח כספי בינלאומיים – IFRS, השתלמויות בנושא הטמעת באזל 2 בדגש על השלכות של ההתנהלות העסקית והאשראית בבנק ברמת סגמנט הלקוח, נכסי הסיכון והתשואה וכן הדרכה בנושא הוראת חובות פגומים. במסגרת העבודה נדרשים העובדים ליכולת אנליטית, התמודדות עם עסקות מורכבות תוך הקפדה על רמת הבקרה במקביל למתן רמת שירות גבוהה ללקוחות המגזר. בתחום שוק ההון ובתחום האשראי הפעילות מצריכה ידע והיכרות מעמיקים. על רקע ההתמקצעות הגוברת בתחום, קיימת תחרות על העובדים המתמחים המגזר, בהתאם מושקעים משאבים לטיפולם ושימורם.

הליכים משפטיים

פרטים נוספים בדבר הליך משפטי הנוגע לפעילות החברה לנאמנות ראה בפרק "הליכים משפטיים" ובחוות דעת רואי החשבון המבקרים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר העסקי לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

*2009				2010				
סך	שוק	בניה	לקוחות	סך	שוק	בניה	לקוחות	
הכל	ההון (1)	ונדל"ן	עסקיים	הכל	ההון (1)	ונדל"ן	עסקיים	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
284	34	89	161	338	44	97	197	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
9	8	-	1	13	12	-	1	- מחיצוניים
								- בינמיגזרי
149	25	15	109	109	25	20	64	הכנסות תפעוליות ואחרות:
(3)	(3)	-	-	** -	1	1	(2)	- מחיצוניים
439	64	104	271	460	82	118	260	- בינמיגזרי
61	16	20	25	74	-	17	57	סך כל ההכנסות
								הפרשה לחובות מסופקים
265	45	50	170	300	53	58	189	הוצאות תפעוליות ואחרות
113	3	34	76	86	29	43	14	- מחיצוניים
56	7	13	36	26	7	14	5	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
								הפרשה למיסים על הרווח
57	(4)	21	40	60	22	29	9	מפעולות רגילות
-	-	-	-	1	1	-	-	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
57	(4)	21	40	61	23	29	9	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
								רווח נקי (הפסד)
5.4%	(2.1%)	5.6%	8.2%	4.8%	12.9%	7.1%	1.3%	תשואה להון
12,374	2,006	3,329	7,039	13,073	1,670	3,214	8,189	יתרה ממוצעת של נכסים
12,751	5,358	1,275	6,118	14,743	5,501	1,850	7,392	יתרה ממוצעת של התחייבויות
12,012	1,915	4,378	5,719	14,284	2,011	4,576	7,697	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾
22,083	18,305	613	3,165	23,622	18,946	949	3,727	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
271	271	-	-	324	324	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך מנוהלים
								מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
235	18	76	141	253	21	70	162	מרווח מפעילות מתן אשראי
34	5	5	24	45	11	8	26	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
24	19	8	(3)	53	24	19	10	אחר
293	42	89	162	351	56	97	198	סך הכל רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

* סווג מחדש.

** סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

(1) פעילות בניירות ערך.

(2) 2010 - לפי נדבך 1 של באזל 2 (כולל סיכון תפעולי), 2009 - לפי הוראת באזל 1.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי הסתכם בשנת 2010 ב-61 מיליון ש"ח, לעומת 57 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של כ-7%. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי בשנת 2010 הייתה 4.8% לעומת תשואה של 5.4% בשנת 2009 (התשואה בשנת 2010 מחושבת על הון מוקצה לפי נכסי סיכון נדבך 1 של באזל 2. 2009 – לפי נכסי סיכון באזל 1).

הכנסות המגזר הסתכמו בשנת 2010 ב-460 מיליון ש"ח לעומת 439 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של כ-5%. ההכנסות המימוניות הסתכמו בשנת 2010 ב-351 מיליון ש"ח לעומת 293 מיליון ש"ח בשנת 2009. גידול של כ-20%, הנובע מעליה בהכנסות המימוניות הן בתחום האשראי והן בתחום הפקדונות. ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-109 מיליון ש"ח לעומת 146 מיליון ש"ח בשנת 2009, קיטון בשיעור של כ-25%, הנובע מכך שבשנת 2009 נרשמו הכנסות בסך של כ-45 מיליון ש"ח ממכירת מניות ודיבידנד בזק. בנטרול הכנסות חריגות אלו, חל גידול של כ-8% לעומת שנת 2009. ההוצאות הסתכמו בשנת 2010 ב-300 מיליון ש"ח לעומת 265 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של כ-13%, בין היתר, כתוצאה מעליה בהוצאות השכר, הנובעת הן מהערכה מחודשת של ההתחייבות לזכויות פנסיה והן מכך שבשנת 2009 נרשמה עלות תוספות שכר נמוכה מהמקובל בשנים האחרונות ונרשמו הכנסות גבוהות מהקופה המרכזית לפיצויים (ראה פירוט בפרק "רווח ורווחיות").

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בשנת 2010 ב-74 מיליון ש"ח, לעומת 61 מיליון ש"ח בשנת 2009.

ההיקף הממוצע של נכסי המגזר (שעיקרם אשראי לציבור) הסתכם בשנת 2010 ב-13.1 מיליארד ש"ח לעומת 12.4 מיליארד ש"ח בשנת 2009. ההיקף הממוצע של התחייבויות המגזר (שעיקרם פקדונות הציבור) הסתכם בשנת 2010 ב-14.7 מיליארד ש"ח לעומת 12.8 מיליארד ש"ח בשנת 2009.

בניה ונדל"ן – הרווח הנקי בפעילות בתחום הבניה והנדל"ן הסתכם בשנת 2010 ב-29 מיליון ש"ח לעומת 21 מיליון ש"ח בשנת 2009, גידול של כ-38%. ההכנסות הסתכמו בשנת 2010 ב-118 מיליון ש"ח לעומת 104 מיליון ש"ח ב-2009, עליה בשיעור של כ-13%. ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה ב-17 מיליון ש"ח לעומת 20 מיליון ש"ח בשנת 2009.

היקף האשראי המאזני בענף זה הסתכם ביום 31 בדצמבר 2010 ב-3.1 מיליארד ש"ח בדומה ליום 31 בדצמבר 2009 (לא כולל אשראי לקבוצות רכישה). היקף הערבויות הסתכם ביום 31 בדצמבר 2010 ב-2.3 מיליארד ש"ח לעומת היקף של 1.7 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009.

שוק ההון – הרווח הנקי הסתכם בשנת 2010 ב-23 מיליון ש"ח לעומת הפסד של 4 מיליון ש"ח בשנת 2009, שנבע בעיקר מההפרשה לחובות מסופקים כאמור בהמשך. הכנסות המגזר הסתכמו ב-82 מיליון ש"ח לעומת 64 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 28%. הגידול נובע בעיקרו מעליה בהכנסות המימון של המגזר, בעיקר כתוצאה מגידול במרווחי הפקדונות. בשנת 2010 לא נרשמה הפרשה לחובות מסופקים לעומת הפרשה של 16 מיליון ש"ח בשנת 2009.

לקוחות עסקיים – הרווח הנקי הסתכם בשנת 2010 ב-9 מיליון ש"ח, לעומת 40 מיליון ש"ח בשנת 2009. הירידה ברווח נובעת בעיקרה מכך שבשנת 2009 נרשמו הכנסות חריגות בסך של כ-45 מיליון ש"ח ממכירת מניות ודיבידנד

בזק. כמו כן ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בשנת 2010 ב- 57 מיליון ש"ח (מרבית הסכום בגין קבוצת לווים אחת), לעומת 25 מיליון ש"ח בשנת 2009. ירידות אלו קוזזו בחלקן על ידי גידול בהכנסות המימוניות בתחום האשראי.

מגזר היהלומים

מבנה המגזר

המגזר כולל לקוחות פעילים בענף היהלומים אשר רובם חברים בבורסת היהלומים ברמת גן, הפעילות מתבצעת בסניף הבנק ברמת גן, כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר הפעילות. המוצרים והשירותים של מגזר זה מותאמים לצורכי הלקוחות: פעילות סחר חוץ, מימון השקעות, שירותים פיננסיים במסגרת הסניף וחדרי העסקות של הבנק.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

מדיניות הבנק הינה להיות גורם דומיננטי בתחום מימון הענף. עם זאת הבנק מתאים את מדיניות האשראי והיקף האשראי למגזר היהלומים באופן שוטף בהתאם לסיכונים הנגזרים מהענף והסביבה הכלכלית בה הוא פועל. חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר מבוסס בין השאר, על נתוני יבוא ויצוא בענף היהלומים במהלך שנת 2010, על הערכות מקרו כלכליות של קרן המטבע הבינלאומית העולמי והתאוששות הכלכלה העולמית, ועל הערכות הגורמים העסקיים בהתאם לניסיון שנצבר בבנק בתחום זה. המידע עשוי שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, במידה ויחולו שינויים מהותיים בתנאי המקרו של השווקים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד הפיקוח על הבנקים, והמפקח על היהלומים ממשד המסחר והתעשייה. ראה פירוט בפרק מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר בסקירת מגזר הלקוחות העסקיים לעיל.

התפתחויות בשווקים של המגזר

במהלך שנת 2010 נמשך הגידול בפעילות, שהחל כבר במחצית השניה של שנת 2009, תוך עלית מחירם של היהלומים (גלם ומלוטש). ההתאוששות בפעילות נתמכה מהגידול בביקוש ליהלומים מלוטשים במזרח, במקביל לעליה ההדרגתית בביקוש בארה"ב. ההערכות בענף הן שבשנת 2011 מחירי היהלומים (גלם ומלוטש) ימשיכו במגמת עלייה לנוכח המחסור במקורות הגלם והעליה בביקוש ליהלומים ולתכשיטים שמקורה בשיפור ההדרגתי בכלכלת ארה"ב במקביל לצמיחה הגבוהה בהודו ובסין שצפויה להביא לגידול ברמת החיים וביקוש למוצרי מותרות דוגמת יהלומים. העלייה בפעילות העולמית בענף באה לידי ביטוי גם בפעילות של ענף היהלומים הישראלי כך שבסיומ השנתי נרשמה עלייה בשיעור של כ-53% ביצוא ו-68% ביבוא היהלומים המלוטשים והגולמיים לעומת שנת 2009.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר/ מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- הכרות מעמיקה עם ענף היהלומים בארץ ובעולם.
- ניהול ובקרת סיכונים.
- גיוס והכשרת כוח-אדם מתאים.
- הקמה ותחזוקה של מערכות מידע.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

לא קיימים תחליפי אשראי חוץ בנקאי למגזר.

מבנה התחרות וההתפתחויות במגזר

בתקופות שבהן נמצא הענף בשגשוג עוצמת התחרות בין הבנקים המממנים את הענף הייתה גבוהה. הבנק מתחרה בעיקר מול בנק דיסקונט ובנק לאומי. התחרות הגבוהה באה לידי ביטוי הן בהיקפי האשראי הניתנים על ידי הגורמים המתחרים. בשנה האחרונה ולנוכח ההתאוששות בפעילות הכלכלית חל גידול בביקוש לאשראים בענף ובמקביל הבנקים החלו להגדיל בהדרגה את חשיפתם לענף.

היקף האשראי לענף ממערכת הבנקאות בישראל מוערך בסוף שנת 2010 בסך של כ-1.6 מיליארד דולר בדומה לסוף שנת 2009. חלקו של הבנק באשראי לענף היה לומים מתוך סך האשראי במערכת עמד על כ-24% בסוף 2010 בדומה לסוף שנת 2009.

מדיניות הבנק בתחום האשראי לענף היהלומים מותאמת באופן שוטף לסביבה העסקית בה פועל הענף ולתאבון וסיבולת הסיכון שנקבעה על ידי הדירקטוריון ביחס להרכב הענפי של תיק האשראי של הבנק. נכון לסוף חודש דצמבר 2010 עומד שיעור האשראי הכולל ליהלומים מכלל האשראי בבנק על כ-5% לעומת כ-6% בדצמבר 2009.

שיווק והפצה

פעילות מגזר היהלומים מרוכזת בסניף רמת גן. עובדי המגזר נמצאים בקשר רצוף עם הלקוחות לצורך התאמת פתרונות מימון ושירותי בנקאות משלימה. הבנק עורך ומשתתף בכנסים תקופתיים ללקוחות הענף ונמצא בקשר רצוף עם הלקוחות בארץ ובחו"ל.

הון אנושי

בשנת 2010 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב-48 משרות שעלותן הועמסה על המגזר. במסגרת העבודה נדרשים העובדים ליכולת אנליטית בניתוח בקשות מימון וחוסן פיננסי של לקוחות תוך הקפדה על בקרה שוטפת והדוקה, התמודדות עם עסקות מורכבות וכן מתן רמת שירות גבוהה מתוך שאיפה לספק ללקוח את מכלול השירותים בנקודת מגע אחת עם הסניף. במהלך 2010 הועמק הידע המקצועי. בין היתר התקיימו השתלמויות בנושא הטמעת באזל 2 הנדרשת והשלכותיה על ההתנהלות העסקית והאשראית בבנק ברמת פילוח הלקוח ונכס הסיכון וכן הדרכה בנושא יישום הוראת חובות פגומים. כמו כן בוצעו שיפורים בתמיכת מערכות המידע בתהליכי העבודה הנדרשים, תוך הוספת בקורות רוחביות על פעילות המחלקה, ושידרוג נהלי העבודה בתחום.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי הסתכם בשנת 2010 ב-14 מיליון ש"ח לעומת רווח נקי של 2 מיליון ש"ח בשנת 2009. תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות על ההון העצמי בשנת 2010 הייתה 11.2% לעומת 2.4% בשנת 2009.

הכנסות המגזר הסתכמו בשנת 2010 ב-49 מיליון ש"ח לעומת 51 מיליון ש"ח בשנת 2009. חלה ירידה בהכנסות המימוניות בתחום האשראי ומנגד חל גידול בהכנסות מעמלות יבוא יצוא. ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בשנת 2010 ב-2 מיליון ש"ח לעומת 22 מיליון ש"ח בשנת 2009.

היקף האשראי המאזני ליהלומים הסתכם ביום 31 בדצמבר 2010 ב-1.1 מיליארד ש"ח, לעומת 1.0 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. היקף סיכון האשראי החוץ מאזני הסתכם ביום 31 בדצמבר 2010 ב-0.9 מיליארד ש"ח, לעומת 1.1 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009.

מגזר ניהול פיננסי

מבנה המגזר

פעילות מגזר זה הינה באחריות האגף לניהול פיננסי המרכז את כלל ניהול הנכסים וההתחייבויות בבנק בשקלים ובמט"ח. בהתאם, הכנסות המגזר כולל את פעילות הנוסטרו של הבנק באמצעות השקעות בניירות ערך (בעיקר אגרות חוב), פקדונות בבנקים, עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, עשיית שוק, ניהול חשיפות שוק ונזילות אשר הבנק חשוף אליהן מחמת עסקיהם של לקוחותיו, פעילות חברת הבת אגוד השקעות ויזום בע"מ.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

מגזר זה ימשיך לעסוק בניהול הנכסים וההתחייבויות, סיכוני השוק והנזילות בהתאם לתיאבון הסיכון וסיבולת הסיכון שהוגדרו על ידי הדירקטוריון, כפי שמפורט בפרק "חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם". בנוסף, המגזר ימשיך לתת שירותים לבנק ולסניפים בתחומי חדרי עסקאות, שוק ההון, גיוס פקדונות וכיו"ב. להלן הפעילויות והיעדים המתוכננים לשנת 2011:

- המשך הרחבת בסיס הפקדונות בבנק, תוך נקיטת מדיניות שמטרתה להקטין לאורך זמן את ההישענות על מפקידים גדולים והגברת הפיזור, וזאת לצורך הגדלת היקף תיק האשראי הצפוי,
- המשך הטמעת תהליכים לניהול הנזילות, תוך התייחסות לתקני הבנק הבינלאומי לסליקה, ה-BIS (Bank of international settlements).
- במסגרת פעילות הנוסטרו - הרחבת הפעילות בתחום האג"ח הקונצרני, בנקים ומדינות זרות לצורך שמירה על רמה יציבה של הכנסות בסביבת הריבית הנוכחית.

המידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק, ועל הערכות הגורמים העסקיים בבנק באשר לסיכויים ולאפשרויות להשיג מטרות ולבצע פעילויות בתחומים אלו. המידע בפסקה נשען בין השאר, על ההערכות המקרו כלכליות הרלוונטיות של בנק ישראל וכן של ענף מחקר ומוצרים של הבנק. המידע והצפי לגביו עשויים שלא להתממש, כולם או חלקם, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, בעיקר בשל הגורמים שלהלן: תנאי המקרו של השוק, רמת הריבית במשק, מידת התחרות במשק, שינויים רגולטורים המשפיעים על הכנסות מגזר זה ומידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו הפנים ארגוניות.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות, החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות ניירות ערך ועוד.

התפתחות בשווקים של המגזר

בשנת 2010 נרשמה התאוששות בשוקי ההון בארץ ובעולם, על אף התנודתיות רבה שמקורה בחוסר הוודאות באשר להמשך מגמת וקצב התאוששות השווקים מהמשבר העולמי שהחל בשנת 2008. התאוששות זו באה לידי ביטוי בעלויות שערים בכל המדדים המובילים, גידול במחזורי המסחר במניות, עלויות שערים בשוק איגרות החוב הן בסקטור הממשלתי והן בסקטור הקונצרני והתעוררות מחודשת בתחום ההנפקות וגיוס ההון. לפרטים ראה פרק "התפתחויות כלכליות".

המשבר הכלכלי העולמי, הוכיח את הצורך בשמירה על מדיניות שמרנית הכוללת, בין היתר, רמת נזילות התואמת את הצרכים והסיכונים בפניהם עומדת המערכת הבנקאית וכן בחינה פרטנית של הבנקים הזרים והמדינות מולם פועל הבנק. דירקטוריון הבנק קובע את תיאבון הסיכון ומדיניות ניהול סיכון הנזילות תוך קביעת מגבלות על יחס נזילות מינימלי המחושב על פי מודל פנימי.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

לא היו שינויים טכנולוגיים מהותיים בשנת 2010 ולא צפויים כאלו בשנת 2011.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק. הצפי עלול שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, בעיקר כתוצאה ממידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו הפנים ארגוניות.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר/ מחסומי הכניסה העיקריים

- הכרת השוק, אבחון צרכי הלקוחות והתאמת פעילות בהתאם, ויכולת לתגובה מהירה לשינויים בשוק.
- גיוס והכשרת כוח-אדם מתאים.
- מערכות ממוחשבות ברמה גבוהה, הן בתחום ביצוע עסקות והן בתחום המידע, הניתוח ובקרת סיכונים.
- קשרים עם בנקים ומוסדות פיננסיים ברחבי העולם. קשרים אלו מאפשרים למגזר לשרת מגוון לקוחות ולבצע פעילויות בהיקף נרחב.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

קיימים תחליפים לרוב המוצרים והשירותים שמספק המגזר.

מבנה התחרות וההתפתחויות במגזר

המגזר מתחרה עם חדרי העסקות של בנקים הפועלים בארץ. כמו כן קיימת תחרות מצד בנקים וגורמים פיננסיים בחו"ל המאפשרים ללקוחות לפעול באופן ישיר. נתחי השוק של הבנק במונחי מחזורי פעילות לשנת 2010, גבוהים יחסית לגודלו של הבנק.

הון אנושי

בשנת 2010 הסתכם מספר המשרות הממוצע שעלותן הועמסה על המגזר ב-46 משרות במגזר הניהול הפיננסי נדרש כח אדם איכותי. קיימת תחרות משמעותית על שירותיהם של העובדים, תחרות מהבנקים המקומיים והזרים, מגופים פיננסיים אחרים ומחברות עסקיות בהתאם לכך הבנק משקיע בטיפול ובפיתוח המשאב האנושי של המגזר.

הסכמי שיתוף פעולה

במהלך העסקים השוטף מקיים הבנק, ובמסגרתו המגזר לניהול פיננסי, קשרים ענפים עם הבנקים ובתי ההשקעות המובילים בעולם. הקשרים העסקיים בין הבנק לגופים אלו מושתתים, בין היתר, על הסדרים בינלאומיים סטנדרטיים: הסכמי מסגרת התומכים בפעילות חדרי העסקאות (ISDA). הבנק שואף להגדיל את מספר הבנקים עמם הוא קשור בהסכמים מסוג זה ובהסכמי הבטחות הנלווים להם דוגמת הסכמי CSA. כמו כן פועל הבנק באמצעות מסלוקה בינ"ל (CLS) אשר מטרתה המרכזית מזעור סיכוני סליקה בעסקות במטבע חוץ. הבנק מרכז את מרבית פעילות סליקת

ניירות הערך בבורסות ארה"ב בבנק אחד המשמש כנותן שירותי המשמורת המרכזי. תכליתה העיקרית של התקשרות זו הינה מיזעור סיכוני סליקה תוך העלאת רמת השירות ללקוחות.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברוח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בשנת 2010 ב- 53 מיליון ש"ח לעומת רווח של 47 מיליון ש"ח בשנת 2009. הכנסות המגזר הסתכמו ב- 130 מיליון ש"ח, לעומת 127 מיליון ש"ח בשנת 2009. חל גידול של כ- 20 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש והתאמת ערך של אגרות חוב, וכן קיטון של כ- 17 מיליון ש"ח בהפרשות לירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני באגרות חוב קונצרניות. מנגד, חל קיטון בהכנסות המימוניות כתוצאה מקיטון בהיקף תיק ניירות הערך הממוצע, וכן נרשמו הוצאות מימון בסך של כ- 5 מיליון ש"ח כתוצאה מהצגת פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים על פי שווים ההוגן, לעומת הכנסה של כ- 19 מיליון ש"ח בסעיף זה בשנת 2009.

היקף תיק ניירות הערך הממוצע לשנת 2010 בהסתכם בכ- 4.7 מיליארד ש"ח לעומת 5.1 מיליארד מיליון ש"ח בשנת 2009. היתרות בסעיף זה משקפות את מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק בעיקר על רקע סביבת הריבית הנמוכה.

סכומים שלא הוקצו והתאמות

המגזר כולל פעילויות אשר לא ניתן לשייכן באופן ספציפי למגזרים. בשנת 2009 נכלל הפסד נטו מפעולות בלתי רגילות בסך של 2 מיליון ש"ח - ראה פירוט בפרק "רווח ורווחיות". בשנת 2010 הסכום נמוך מ- 500 אלפי ש"ח.

הלימות ההון

הלימות ההון של תאגיד בנקאי הינה מרכיב מרכזי בהערכת יציבותו של התאגיד. הלימות ההון נבחנת באמצעות היחס בין ההון לבין הסכום המשוקלל של רכיבי הסיכון בעסקי הבנק (כהגדרתם בהוראה).

באזל 2

מסגרת העבודה למדידה והלימות ההון, פורסמה על ידי המפקח על הבנקים בדצמבר 2008 (להלן הוראת באזל 2). הוראת באזל 2 שמה דגש על ניהול הסיכונים תוך קישור בין פרופיל הסיכונים של הבנק ואיכות ניהולם לבין הקצאת ההון הנדרשת. חישוב נכסי הסיכון ונתוני הלימות ההון מבוצעים על פי עקרונות הגישה הסטנדרטית בבאזל 2.

עיקרי הוראות באזל 2 - הוראות באזל 2 הינן מערך מפורט של הנחיות הנוגעות למדידת יחס ההון של התאגידים הבנקאיים, אשר פורסמו במהלך השנים האחרונות על ידי וועדה במסגרת ה-BIS (Bank of International Settlements), וסוכמו בשנים 2004-2006. מסקנות הוועדה אומצו על ידי רשויות פיקוח רבות, לרבות בישראל. ביום 31 בדצמבר 2008 פרסם הפיקוח על הבנקים את הגרסה המחייבת של "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (הוראות באזל 2 במתכונת הוראת שעה של המפקח). ההוראה נצמדת ברובה ללשון ההוראה הבינלאומית המקורית, למעט בסוגיות בהן המערכת הבנקאית, על פי כללי מערכת הפיקוח הישראלית, נוהגת באופן שונה מהבנקים האירופיים. בסוגיות אלו נתקבלו החלטות ספציפיות של המפקח (National Discretion). ביום ה-20 ביוני 2010 מוזגה הוראת השעה בהוראות ניהול בנקאי תקין (הוראות 201-211).

ההוראה נשענת על 3 נדבכים:

- א. נדבך 1: הקצאת הון מזערי כנגד סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, בשיטה חדשה הקושרת את היקף החשיפות לסיכונים השונים לדרישת ההון הרגולטורית.
- ב. נדבך 2: דרישת הון בגין סיכונים פוטנציאליים נוספים להם חשוף התאגיד הבנקאי, מעבר לדרישת ההון המזערית שבנדבך 1. במסגרת זו קיימת הרחבה ושכלול מנגנוני הפיקוח, הבקרה וניהול הסיכונים, ודרישה להקצאת הון פנימי בהתאם לתהליך ההערכה הפנימי של נאותות הלימות ההון - ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).
- ג. נדבך 3: הרחבת הדיווח והגילוי לציבור בנושא ניהול הסיכונים והבקורות. הוראות באזל 2, ובנק ישראל בעקבותיהן, מאפשרות שלוש גישות להקצאת הון בגין סיכונים אשראי: הגישה הסטנדרטית ושתי גישות דרוגים פנימיים: הבסיסית - FIRB והמתקדמת - AIRB. בגישה הסטנדרטית, הקצאת ההון נקבעת לפי משקולות שקבע הרגולטור בהתאמה לרמות הסיכון, כאשר ניתן להישען על דרוגים של סוכנויות דרוג חיצוניות מאושרות. בגישות הדרוגים הפנימיים הבנקים אומדים את סיכון האשראי ללווה הבודד על בסיס מודלים. בגישת FIRB הבנק בונה אומדן של ההסתברות לחדלות פרעון של הלקוח (PD). בגישת AIRB הבנק בנוסף בונה אומדן של ההפסד בהינתן חדלות פרעון (LGD) והיקף החשיפה במועד חדלות הפרעון (EAD). מנתונים אלו גוזר הבנק את היקף ההון הרגולטורי שעליו להחזיק בגין חשיפת האשראי ללווה נתון. על פי הנחיית המפקח על הבנקים, על התאגידים הבנקאיים להבטיח עמידתם בדרישות הגישות הסטנדרטיות של הנדבך הראשון ובדרישות הנדבך השני והשלישי של הוראות נוהל בנקאי תקין 201-211.

היישום בבנק - דירקטוריון הבנק רואה בהטמעת תהליכי באזל 2 בבנק, בהיבט הכמותי והאיכותי, יעד מרכזי לשנים הקרובות כמו גם הזדמנות למיציאת תועלות עסקיות ולשדרוג תהליכי הבקרה וניהול הסיכונים. הדירקטוריון הנחה את הנהלת הבנק לפעול ליישום הגישה הסטנדרטית בתחומי סיכון האשראי וסיכון השוק, וגישת האינדיקטור הבסיסי עבור סיכונים תפעוליים. במקביל נמשך תהליך פיתוח ועדכון מודלים פנימיים לדירוג לזוים. יישום ההוראה מונחה על ידי וועדת היגוי בראשות ד"ר עקיבא שטרנברג, ראש אגף בקרות וניהול סיכונים, המוגדר גם כמנהל הסיכונים הראשי בבנק – CRO.

מסגרת העבודה של באזל 2 מיושמת על בסיס מאוחד וחלה על הבנק וחברות הבנות שלו (לפירוט בדבר החברות המוחזקות העיקריות ותחום פעילותן ראה פרק "פעילות חברות מוחזקות"). כמו כן, לגבי החברות המוחזקות להן הבנק העמיד כתב שיפוי בהתאם להוראות באזל 2, לא קיים ולא חזוי מכשול להעברה מיידית של מקורות או לביצוע החזר התחייבויות של החברות המוחזקות על ידי הבנק.

נדבך 1 - בהתאם להוראת המפקח על הבנקים והנחיית הדירקטוריון, מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית לסיכונים אשראי, בה הקצאת ההון נקבעת לפי משקולות שקבע המפקח על הבנקים בהתאמה לרמות סיכון של קבוצות נכסים.

במסגרת **נדבך 2** נדרש הבנק לקיים תהליך פנימי להערכת הסיכונים והקצאת הון על מנת להבטיח כי הבנק מקצה הון מספיק כנגד מכלול הסיכונים (להלן ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח כי הבנק יחזיק הון שיתאים לאופי והיקף הסיכונים הגלומים בעסקיו וכן שיפוחו וינקטו על ידו תהליכים נאותים לניהול, ניטור, מדידה ומעקב אחר הסיכונים. במסגרת תהליך זה, הבנק בוחן האם הוקצה הון מספיק לסיכונים אשר זוהו בנדבך ה-1 וכן מבצע תהליך של זיהוי סיכונים שלא נכללו בנדבך ה-1 והערכת ההון הנדרש בגינם. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

במסגרת תהליך ה-ICAAP הבנק מבצע תהליך יזום של זיהוי והערכת כל אחד מהסיכונים המהותיים בכל אחת מהפעילויות המרכזיות בבנק. כמו כן נסקרים במסגרת זו מרכיבי המדיניות והמגבלות הקיימות, כלי המדידה והניטור, מערכות הדיווח, תהליכים ומוצרים עיקריים ומרכיבי הממשל התאגידי. ההערכה מסתייעת בסקירה איכותית וניתוח הנתונים הכמותיים, תוך בחינת יכולת הישענות על מודלים פנימיים.

התפיסה שאומצה בבנק רואה ב-ICAAP שני תהליכים עיקריים:

א. תהליך פנימי לזיהוי, מדידה, ניהול ודיווח על הסיכונים המרכזיים אליהם חשוף הבנק כיום, ועלול להיות חשוף אליהם בעתיד.

ב. תהליך פנימי לקביעת יעד ההון, כך שיבטיח יחס הון נאות, בהתחשב בפרופיל הסיכון של הבנק, לרבות תכנון וניהול ההון.

תהליך ה-ICAAP הנו מקיף ונוגע לרבדים שונים של תהליכי ניהול הסיכונים, תמחור עסקאות וניהול ההון. לפיכך צפוי כי יישום הנדבך השני יבוצע בשלבים, והטמעתו המלאה תיפרס על פני מספר שנים. תהליך ה-ICAAP משולב באסטרטגיה התלת-שנתית של הבנק לשנים 2011 עד 2013 ובתוכנית העבודה לשנת 2011.

כחלק מתהליך היישום ובהתאם להנחיית המפקח על הבנקים, הוגש לבנק ישראל ביוני 2010, דוח ICAAP על בסיס נתונים מאוחדים לסוף שנת 2009. לדוח זה צורפה סקירה בלתי תלויה של הביקורת הפנימית. ביום ה-12 בספטמבר 2010 התקבלה מבנק ישראל התייחסות ל-ICAAP שהוגש (טייטה לדיון) וכן התקיים דיון עם נציגי הפיקוח על הבנקים באשר לאמור בטייטת מכתב זה. ביום 20 בפברואר 2011 התקבלה התייחסות סופית מבנק ישראל. הבנק יתייחס לאמור במכתב בנק ישראל במסגרת יישום מסמך ה-ICAAP, שיוגש למפקח על הבנקים עד אמצע מאי 2011, על בסיס דוחות ליום 31 בדצמבר 2010.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2010 פרסם המפקח על הבנקים הנחיה בנושא תיקוף מודלים. מטרת הנחיה זו למזער את הסיכונים הגלומים בפיתוח ותחזוקת מודלים באמצעות תהליך מבוסס של בניית מודל ונהלים קפדניים לתיקוף מודלים. בהנחיה זו נקבעו לוחות זמנים לגיבוש המדיניות עד סוף הרבעון הראשון של שנת 2011 (כולל מיפוי מלא של המודלים הקיימים בשימוש הבנק, דירוג המודלים לפי חשיבות וקביעת תכנית עבודה ליישום ההנחיה). הבנקים נדרשו להשלים את תהליכי תיקוף המודלים לכלל המודלים, באופן מדורג, עד ליום ה-30 ליוני 2013. הבנק נערך ליישום האמור בהוראה זו.

דרישות הגילוי בהתאם ל**נדבך 3** מיושמות במלואן החל בדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2009. נקבעה מדיניות גילוי לפי נדבך 3, אשר אושרה בהנהלה ובדירקטוריון הבנק, הכוללת התייחסות לגישת הבנק בדבר הגילוי בדוחות הכספיים (לרבות תדירות הגילוי ומיקומו בדוחות, וכן בקרות פנימיות על תהליך הגילוי).

להלן טבלת הפניות לגילויים האיכותיים והכמותיים הנדרשים במסגרת הנדבך השלישי, בהתאם למדיניות שנקבעה, כאמור לעיל:

גילויים איכותיים:

עמוד	תת פרק	פרק	מיקום	נושא משנה	נושא
8		פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו	דו"ח דירקטוריון	תאור תמציתי של הישגיות בקבוצה	תחולת היישום
79	באזל 2	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	מגבלות על העברת כספים או הון פיקוחי בתוך הקבוצה	
84	יחס ההון על פי באזל 2	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	תנאים ותניות של מכשירי ההון	מבנה ההון
84	יחס ההון על פי באזל 2	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	גישת התאגיד להערכת הלימות ההון שלו	הלימות ההון
94		החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	דו"ח דירקטוריון	מדיניות ניהול הסיכונים לגבי כל תחום סיכון נפרד	חשיפת סיכון והערכתו
97	סיכוני אשראי	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	דו"ח דירקטוריון	גילוי איכותי כללי	סיכון אשראי
86	באזל 2	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית	
87	סיכון אשראי בגישה הסטנדרטית	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	הפחתת סיכון אשראי	
90	סיכון אשראי בגישה הסטנדרטית	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	סיכון אשראי של צד נגדי	
111	סיכוני שוק	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	דו"ח דירקטוריון	גילוי איכותי כללי	סיכון שוק
122	סיכון תפעולי	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	דו"ח דירקטוריון	גילוי איכותי כללי, לרבות שימוש בביטוחים להפחתת הסיכון	סיכון תפעולי
119	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	דו"ח דירקטוריון	גילוי איכותי כללי	מניות בתיק הבנקאי
139	השקעות בתאגידים ריאליים	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדים חשבונאיים קריטיים	דו"ח דירקטוריון	מדיניות חשבונאית להערכת שווי	
116	סיכוני שוק / סיכון ריבית	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	דו"ח דירקטוריון	גילוי איכותי כללי	סיכון ריבית בתיק הבנקאי (IRBB)

גילויים כמותיים:

עמוד	תת פרק	פרק	מיקום	נושא משנה	נושא
84	יחס ההון על פי באזל 2	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	פירוט מבנה ההון על רבדיו	מבנה ההון
246		ביאור 14 – יחס הון מזערי	דו"ח כספי		
84	יחס ההון על פי באזל 2	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	נכסי סיכון ודרישות הון	הלימות ההון
107	סיכוני אשראי	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	דו"ח דירקטוריון	סך חשיפות וחשיפה ממוצעת	סיכון אשראי
106-107	סיכוני אשראי	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	דו"ח דירקטוריון	התפלגות התיק לפי צד נגדי / יתרת תקופה חוזית	
235	סיכוני אשראי	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	דו"ח דירקטוריון	התפלגות התיק לפי איזור גיאוגרפי	
88		ביאור 5.ג	דו"ח כספי	תנועה ביתרות הפרשה לחובות מסופקים	
91	סיכון אשראי בגישה הסטנדרטית	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	הפחתת סיכוני אשראי בגישה הסטנדרטית	
94	סיכון אשראי בגישה הסטנדרטית	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	סיכון אשראי של צד נגדי	
84-85	יחס ההון על פי באזל 2	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	דרישת ההון	
92	סיכון אשראי בגישה הסטנדרטית	הלימות ההון	דו"ח דירקטוריון	יתרת השקעה לרבות דרישת ההון	מניות בתיק הבנקאי
114	סיכוני שוק / סיכון ריבית	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	דו"ח דירקטוריון	גידול / קיטון ברווחים או בשווי הכלכלי כתוצאה משינוי בשיעורי הריבית	סיכון ריבית בתיק הבנקאי (IRBB)

יחס ההון על פי באזל 2

בבאור 14 לדוחות הכספיים ניתן מידע מפורט בדבר מדידת ההון ושקלול הסיכונים. הגילוי על יחס ההון ליום 31 בדצמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2009, מוצג בהתאם להוראת באזל 2.

להלן תמצית¹ הנתונים מתוך הבאור:

<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	
<u>באזל 2</u>	<u>באזל 2</u>	
	במיליוני ש"ח	
1,885	1,968	הון רובד 1
1,137	1,427	הון רובד 2 ²
-	-	הון רובד 3 ²
<u>3,022</u>	<u>3,395</u>	סה"כ הון
*20,200	21,363	נכסי סיכון אשראי
259	249	נכסי סיכון שוק
<u>1,541</u>	<u>1,589</u>	נכסי סיכון תפעולי
<u>22,000</u>	<u>23,201</u>	סה"כ נכסי סיכון

- * בעקבות מכתב המפקח על הבנקים לתאגידים בנקאיים מיום 25 במרס 2010 בנושא סיווג קבוצת רכישה כנדל"ן (ראה פירוט בפרק "עדכוני חקיקה") הוצגו מחדש מספרי השוואה על מנת לאפשר השוואה בין התקופות.
1. לפירוט נוסף ראה באור 14.
 2. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, סך הון רובד 2 והון רובד 3 לא יעלו על 100% מסך הון רובד 1, לאחר הניכויים הנדרשים מהון רובד זה בלבד. בנוסף, כתבי התחייבות נדחים או מכשירי הון אחרים הכלולים בהון רובד 2 תחתון לא יעלו על 50% מהון רובד 1 שאינו מוקצה לסיכונים שוק, לאחר הניכויים הנדרשים מהון רובד 1 בלבד.

להלן פירוט ליחס ההון בבנק לפי באזל 2:

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 בדצמבר 2010	
נכסי סיכון	דרישת הון ³ (9%)	נכסי סיכון	דרישת הון ³ (9%)
117	11	104	9
119	11	199	18
1,024	92	1,068	96
*15,553	*1,400	15,903	1,431
181	16	176	16
*662	*59	988	89
-	-	131	12
*1,907	*172	2,133	192
637	57	661	60
<u>20,200</u>	<u>1,818</u>	<u>21,363</u>	<u>1,923</u>
118	10	72	6
40	4	38	3
83	7	72	6
18	2	67	5
<u>259</u>	<u>23</u>	<u>249</u>	<u>20</u>
<u>1,541</u>	<u>139</u>	<u>1,589</u>	<u>143</u>
<u>22,000</u>	<u>1,980</u>	<u>23,201</u>	<u>2,086</u>
<u>3,022</u>		<u>3,395</u>	
*13.74%		14.63%	
*8.57%		8.48%	
9.0%		9.0%	

סיכון אשראי

חובות של ריבניות
 חובות של ישויות סקטור ציבורי
 חובות של תאגידים בנקאיים
 חובות של תאגידים*
 חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
 חשיפות קמעונאיות ליחידים
 עסקים קטנים
 משכנתאות לדיור
 נכסים אחרים

סיכונים שוק¹

סיכון ריבית
 סיכון מניות
 סיכון שער חליפין של מטבע חוץ
 סיכון אופציות

סיכון תפעולי²

סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
 סך בסיס ההון
 יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
 יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
 יחס ההון הכולל המינימאלי הנדרש לפי המפקח על הבנקים³

* בעקבות מכתב המפקח על הבנקים לתאגידים בנקאיים מיום 25 במרס 2010, סווגו קבוצות רכישה כנדל"ן – חובות של תאגידים (ראה פירוט בפרק "עדכוני חקיקה"). מספרי ההשוואה הוצגו מחדש על מנת לאפשר השוואה בין התקופות.
 נכון ליום 31 בדצמבר 2010 השלכת סווג קבוצות הרכישה כנדל"ן גרמה לקיטון של כ-0.28 נקודות האחוז ביחס ההון הכולל ולקיטון של כ-0.16 נקודות האחוז ביחס הון רובד 1, לעומת קיטון של 0.2 נקודות האחוז וקיטון של 0.13 נקודות האחוז נכון ליום 31 בדצמבר 2009, בהתאמה.

1. סיכונים שוק מחושבים בהתאם לגישה הסטנדרטית וחלה על העסקאות בתיק למסחר של הבנק כאשר הקצאת ההון הינה בגין סיכונים ריבית, שערי חליפין, אופציות ומניות.
2. סיכונים תפעוליים מחושבים לפי גישת האינדיקטור הבסיסי, על בסיס ההכנסה הגולמית של הבנק, כהגדרתה בהוראה.
3. דרישת ההון בגין נדבך 1 הינה 8.0% ובגין נדבך 2 מינימום של 1.0% ובסה"כ יחס ההון המינימאלי הנדרש לפי המפקח על הבנקים הינו 9.0%.

הלימות ההון על פי באזל 2

על פי הוראת בנק ישראל יחס ההון הנדרש הינו 8% בגין הנדבך הראשון ותוספת הון בגין הנדבך השני על פי הערכה פנימית של הבנק את פרופיל הסיכון שלו, ובלבד שלא יפחת מ-1% מנכסי הסיכון, כפי שחושבו בנדבך הראשון.

באוקטובר 2009, במסגרת הדיון על התוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2010-2012, קבע הדירקטוריון את תאבון הסיכון וסיבולת הסיכון להלימות ההון. היעד שנקבע ליחס ההון הכולל, בהתבסס על תאבון הסיכון במונחי באזל 2, היה- 12.5% ובנוסף, נקבע יעד ליחס ההון הראשוני של 7%.

בעקבות המשבר הפיננסי העולמי התגבשה הכרה עולמית בצורך להעלות את רמת ואיכות ההון במערכת הבנקאית, ובדצמבר 2009 פרסמה ועדת באזל טיוטת המלצות בנושא. על סמך טיוטת ההמלצות של ועדת באזל, פרסם הפיקוח על הבנקים ביום ה-30 ביוני 2010 מסמך שנושא "מדיניות הון לתקופת ביניים", לפיו על התאגידים הבנקאיים לעמוד בדרישות הבאות:

- על התאגיד הבנקאי לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2010 ליחס הון ליבה. על היעד להיקבע בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. בהיעדר אישור מראש מהמפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי לא יחלק דיבידנד אם אינו עומד ביעד ליחס הון הליבה או אם חלוקת הדיבידנד תגרום לכך שלא יעמוד ביעד.
- על התאגידים הבנקאיים להביא בחשבון כי יש סבירות גבוהה שהנפקות חדשות של מכשירי הון מורכבים לא יוכרו בעתיד לצורך הלימות ההון. כמו כן, ייתכן וייקבעו הוראות מעבר לגבי המשך ההכרה בהון של מכשירים כאמור אשר הונפקו קודם למועד פרסום הטיוטה (דצמבר 2009).

בהתאם למסמך זה, קבע דירקטוריון הבנק ביום ה-1 באוגוסט 2010 יעד להון ליבה בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. בנוסף, קבע הדירקטוריון יעד להון ליבה בתרחישי קיצון בשיעור של 6.5%. על רקע האמור לעיל, בוטלה באוקטובר 2010 דרישת הפיקוח מבנק אגוד ליחס מינימאלי של הון ללא כתבי התחייבות נדחים בשיעור של 6.75%.

ביום ה-21 בספטמבר 2010, הנחה הדירקטוריון את הנהלת הבנק לשמור על יחס הון כולל שלא יפחת מ-13% החל מיום ה-31 באוקטובר 2010, ולהכין את התוכנית האסטרטגית התלת שנתית ותוכנית העבודה לשנת 2011 על בסיס ההנחה של יחס הון כולל שלא יפחת מ-13.0%, יחס הון ליבה בטווח של 7.50%-8.00% ויחס הון ליבה בתרחישי קיצון בטווח של 6.50%-6.00%.

ביום 31 באוקטובר 2010, במסגרת הדיון על התוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2011-2013, אושרו יעדים אלו לאותן השנים.

יש לציין כי בבנק אגוד כל ההון הראשוני מהווה הון ליבה.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק בכל הקשור לעמידה בדרישות ולשיפור יחס הלימות ההון והרכבו, לרבות הקטנת רכיבי סיכון, או הגדלת ההון הראשוני באמצעות צבירת רווחים ו/או הנפקת הון משני. המידע עשוי שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, כתלות בעיקר בגורמים אלה: שינויים רגולטורים שיחולו (ככל שיחולו) בנושא דרישות יחס ההון בו על הבנק לעמוד, פגיעה ברווחיות הבנק ומידת ההצלחה של הבנק לגייס הון באמצעות ביצוע הנפקות.

מכשירים הנכללים בבסיס ההון

להלן ההתניות והתנאים של מכשירי ההון המרכיבים את בסיס ההון של הבנק:

הון רובד 2 עליון – ביום 9 בספטמבר 2009 השלימה אגוד הנפקות, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן: "החברה") גיוס כספים בסך של כ-357 מיליון ש"ח באמצעות הנפקת שטרי הון נדחים. הגיוס בוצע בשתי סדרות.

ביום 30 בספטמבר 2009 קיבלו שתי הסדרות שהונפקו את אישורו של המפקח על הבנקים להיכלל כחלק מההון המשני העליון של הבנק, כהגדרתו בסעיף 2(א)(1) בנספח א' להוראת ניהול בנקאי תקין 311 "יחס הון מזערי" וכפי שעודכן במסמך הפיקוח על הבנקים מיום 10 ביוני 2009 בנושא "קריטריונים להכרה במכשירי הון מורכבים".

הון רובד 2 תחתון - נכון ליום 31 בדצמבר 2010 כתבי התחייבות נדחים בסך של 955 מיליון ש"ח לפי החלוקה הבאה:

1. כתבי התחייבות נדחים סחירים בסך של 826 מיליון ש"ח שהונפקו במספר סדרות על ידי אגוד הנפקות.
2. כתבי התחייבות נדחים לא סחירים בסך של 129 מיליון ש"ח שהונפקו במספר סדרות על ידי הבנק.

כתבי התחייבות אלו קיבלו את אישורו של המפקח על הבנקים להיכלל כחלק מההון המשני של הבנק, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 311 "יחס הון מזערי" ותקפות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון – רכיבי ההון".

סיכון אשראי בגישה הסטנדרטית

הסיכון להפסד כספי כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה באיכות האשראי של לווים אשר לא יעמדו בהתחייבויותיהם כלפי הבנק, והעדר בטחונות נאותים לכיסוי חובות של לקוחות אלו.

הקצאת ההון בנדבך הראשון בגין סיכון האשראי בתיק מחושבת בהתאם לגישה הסטנדרטית. סיכון הריכוזיות מוערך במסגרת הנדבך השני.

לצרכי שווי הוגן, הבנק מבצע הערכת שווי אג"ח לא סחיר, המבוסס בין היתר, על דירוג סוכנויות דרוג כפי שמתפרסם במקורות מידע ציבוריים.

לצרכי עמידה בנדבך הראשון של הוראות באזל 2, על פי הגישה הסטנדרטית, הבנק משתמש בדירוגי מדינות ובנקים בלבד, מתוך מקורות מורשים המציגים את דירוגי סוכנויות דירוג בינלאומיות מוכרות עפ"י ההוראה. הבנק אינו משתמש במידע מסוכנויות אשראי ליצוא.

להלן חשיפת האשראי לפי הגישה הסטנדרטית בחלוקה למשקלות הסיכון¹:

ליום 31 בדצמבר 2010				
סך הכל חשיפה ברוטו ²				
חשיפה בניכוי בטחונות פיננסיים כשירים ⁵	בטחונות פיננסיים כשירים	חשיפה חוץ מאזנית ⁴		משקל סיכון
		חשיפה מאזנית ³	במיליוני ש"ח	
7,524	-	-	7,524	0%
1,410	-	76	1,334	20%
5,446	-	98	5,348	35%
2,381	-	470	1,911	50%
2,666	220	1,456	1,430	75%
24,000	⁶ 3,947	⁶ 12,113	15,834	100%
230	8	-	238	150%
43,657	4,175	14,213	33,619	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2009				
סך הכל חשיפה ברוטו ²				
חשיפה בניכוי בטחונות פיננסיים כשירים ⁵	בטחונות פיננסיים כשירים	חשיפה חוץ מאזנית ⁴		משקל סיכון
		חשיפה מאזנית ³	במיליוני ש"ח	
5,359	-	-	5,359	0%
2,143	-	36	2,107	20%
4,141	-	*202	*3,939	35%
1,769	7	317	1,459	50%
2,234	198	*1,034	*1,398	75%
23,025	10,804	*19,668	*14,161	100%
374	48	16	406	150%
39,045	11,057	21,273	28,829	סך הכל

* סווג מחדש בעקבות מכתב המפקח על הבנקים בנושא קבוצות רכישה מיום 25 במרס 2010.

1. בהתאם למשקל הסיכון הסופי של החשיפה.
2. חשיפה ברוטו לאחר קיזוזים חשבונאיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, ובלי להביא בחשבון את ההשפעות של שיטות הפחתת סיכון אשראי, לדוגמה ביטחון וקיזוז.
3. לא כולל תיק למסחר ושוי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, אשר לא נכללים בחשיפת אשראי מאזנית לפי הגישה הסטנדרטית.
4. כפי שחושבה לצורך הגישה הסטנדרטית.
5. לפני הכפלה במקדמי המרה.
6. הירידה אל מול נתוני דצמבר 2009 נובעת בעיקרה מצמצום מסגרות מותנות בבטחונות כשירים ללקוחות הפעילים בשוק ההון. ראה גם הערה 2 בטבלה הבאה.

הערכת שווי וניהול בטחונות – במסגרת באזל 2 ניתן להכיר בביטחונות על פי "הגישה המקיפה" כהגדרתה בהוראה. בגישה זו, ערך הביטחון נטו מופחת בהתאם למקדמים לפי סוג הנכס, התאמת מטבע או תקופה לפירעון.

מפורטים להלן סוגי הביטחונות הפיננסיים הכשירים בהם הבנק עושה שימוש לצורך חישוב הלימות ההון ואופן הערכתם לצרכי הפחתת סיכון:

- ניירות ערך – ניירות ערך אשר שועבדו לטובת בעליהם או לטובת צד ג'. על מנת שנייר ערך יהיה כשיר לשמש כמפחית סיכון עליו להיות נייר ערך חוב שהונפק על ידי ממשלה או בנק או נייר מדורג הרשום למסחר בבורסה מוכרת ועל מניות להשתייך למדד מניות מוכר, כמפורט בהוראה. הערכת השווי לביטחון מבוססת על מחיר השוק של נייר הערך בפיקדון ניירות הערך המשועבד ומקדמי ההפחתה משווי הביטחון מושפעים בין היתר ממספר ימי ההחזקה ואופי פעילות הלקוח. שיעור ההפחתה המיושם בבנק, עד עתה היה 50% בהתאם לחלופה בסעיף 151 א.ג' להוראת ניהול בנקאי תקין 203. בדיווח לוסף שנת 2010 מיושם מנגנון להפחתה בשיעורים ספציפיים לפי פעילות הלקוח, בהתאמה להסכמים, בכפוף לתנאים המצוינים בסעיף 151 א.ב' להוראה.
- פיקדונות ותוכניות חיסכון – אמצעים נזילים שניטלו כבטוחה על דרך של כתב קיזוז או שעבוד, לפי הצורך, ולא ניתן למשכם כל עוד לא הפסיקו לשמש כבטוחה. שווי הבטוחה נקבע לפי השערך בגין משיכה טרם מועד הפירעון הנקוב שלה.
- ערבויות בנקאיות (בנקים ישראלים ובנקים זרים) – ערבויות שניתנו על ידי בנקים כנגד חשיפה של לקוח. עם מתן הערבות הבנקאית, הבנק הערב הופך להיות הצד הנגדי לחשיפה כך שמשקל הסיכון בגין החשיפה משתנה. ערבות מסוג זה מאפשרת את הפחתת נכסי הסיכון הנובעים מהחשיפה, בהתאם לדירוג הבנק הערב (הנגזר מדירוג המדינה בה התאגד). לגבי ערבות שניתנה על ידי בנקים בחו"ל כנגד חשיפות הלקוח, השימוש מבוצע בכפוף לבדיקה משפטית פרטנית לגבי תקפות הערבות לפי הדין החל עליה (על פי רוב, דין מדינת התאגדות הבנק מנפיק הערבות).

להלן חשיפת האשראי שהמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר ו/או ערבויות או נגזרי אשראי:

ליום 31 בדצמבר 2010					
חשיפת אשראי ברוטו ^{1,2}	סך החשיפה המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר ⁴	סך הכל סכומים שנוספו ³	סך החשיפה המכוסה על ידי ערבויות שנגרעו ³	חשיפת אשראי נטו	
7,825	-	-	-	7,825	חובות של ריבוניות
621	-	-	-	621	חובות של ישויות סקטור ציבורי
2,736	-	72	-	2,664	חובות של תאגידים בנקאיים
23,073	(3,933) ⁵	-	(72)	527,078	חובות של תאגידים
177	(21)	-	-	198	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
2,043	(171)	-	-	2,214	חשיפות קמעונאיות ליחידים
287	(50)	-	-	337	עסקים קטנים ⁶
6,024	-	-	-	6,024	משכנתאות לדירור
871	-	-	-	871	נכסים אחרים
43,657	(4,175)	72	(72)	47,832	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2009

חשיפת אשראי נטו	סך החשיפה המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר ⁴	סך הכל סכומים שנוספו ³	סך החשיפה המכוסה על ידי ערבויות שנגרעו ³	חשיפת אשראי ברוטו ^{1,2}
במיליוני ש"ח				
5,724	-	-	-	5,724
376	(7)	-	-	383
2,992	-	17	-	2,975
21,021	(10,833)	-	(17)	31,871
182	(16)	-	-	198
2,222	(201)	-	*	2,423
5,703	-	-	-	5,703
825	-	-	-	825
39,045	(11,057)	17	(17)	50,102

חובות של ריבוניות
חובות של ישויות סקטור
ציבורי
חובות של תאגידים בנקאיים
חובות של תאגידים
חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
חשיפות קמעונאיות ליחידים
משכנתאות לדיור
נכסים אחרים
סך הכל
* מספר הנמוך מ-500 אלף ש"ח.

1. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
2. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת Netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
3. סכום החשיפה המכוסה על ידי ערבויות המועבר לחובות הצד הנגדי שנתן את הערבות.
4. לאחר, כאשר רלוונטי, קיזוז מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (haircuts), כולל התאמות חיוביות שנוספו לחשיפה.
5. הירידה אל מול נתוני דצמבר 2009 נובעת בעיקרה מצמצום מסגרות מותנות בביטחונות כשירים ללקוחות הפעילים בשוק ההון (היקף זניח ביום 31 בדצמבר 2010 לעומת 7,883 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009).
6. עסקים קטנים בעלי אובליגו עד 400 אלף ש"ח המנוהלים במסגרת אגף קמעונאות.

סיכון אשראי של צד נגדי – הבנק חשוף לסיכון אשראי של צד נגדי כתוצאה מפעילות לקוחותיו בנגזרים מעבר לדלפק ונגזרי בורסה (לפירוט נוסף ראה פרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם"). ההון המוקצה בדיווח מחושב בהתאם לעקרונות המפורטים בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין 203.

מעבר להקצאה אשר בוצעה לסיכון אשראי צד נגדי בנדבך 1 בהתאמה להוראה הרגולטורית, הבנק בחן במפורט את הסיכון הכלכלי ואת הצורך לבצע הקצאת הון נוספת לסיכון זה במסגרת נדבך 2. חשיפות האשראי לצד נגדי מופו למספר מגזרים כלכליים ועבור כל מגזר נקבעה תקופת האחזקה המתאימה עד לסגירת הפוזיציה החשופה לאותו המגזר.

אמידת סיכון אשראי צד נגדי בוצעה בתרחישים פנימיים לזוגות המטבעות השונים. בשלב זה החישוב בוצע בסכימה שמרנית, וללא קיזוז חשיפות צד נגדי בין זוגות המטבעות. בהתאם, הוגדרה הקצאת הון נוספת על סיכון אשראי צד נגדי בנדבך 2.

להלן חשיפות סיכון אשראי של צד נגדי בגישה הסטנדרטית:

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 בדצמבר 2010		
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
302		350		שווי הוגן ברוטו חיובי
243		257		ערך נקוב (לאחר המרה לאשראי)
108		204		בניכוי הטבות קיזוז
437		403		סך חשיפות האשראי לאחר קיזוז
135		111		בניכוי בטחונות
3		4		מזומנים ופקדונות
2		16		אגרות חוב ממשלתיות
				מניות (לרבות אג"ח להמרה)
297		272		סך חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים

להלן חשיפות סיכון אשראי של צד נגדי הנובעות ממכירה או רכישה של הגנות אשראי:

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 בדצמבר 2010		
הגנות שנמכרו	הגנות שנרכשו	הגנות שנמכרו	הגנות שנרכשו	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
* 132	-	* 124	-	ALM
-	-	-	-	חוזי החלפת כשל אשראי (CLN/CDS)
-	-	-	-	חוזי החלפה של תשואה כוללת (TRS)
-	-	-	-	אופציות אשראי
-	-	-	-	אחר
-	-	-	-	פעילות תיווך
-	-	-	-	חוזי החלפת כשל אשראי (CLN/CDS)
-	-	-	-	חוזי החלפה של תשואה כוללת (TRS)
-	-	-	-	אופציות אשראי
-	-	-	-	אחר
* 132	-	* 124	-	סה"כ נגזרי אשראי (ערך נקוב)

* נובע מ-CLN בלבד - בהם נמכרה הגנה כנגד סיכון מדינת ישראל.

קיזוז – נכון ליום 31 בדצמבר 2010 היקף הקיזוזים המאזניים (קיזוז בין נכסים להתחייבויות) אינו מהותי (בדומה ליום 31 בדצמבר 2009).

מניות בתיק הבנקאי – הבנק מחזיק במניות בתיק הבנקאי, כמפורט בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם". להלן הפוזיציות במניות בתיק הבנקאי:

ליום 31 בדצמבר 2009			ליום 31 בדצמבר 2010			
דרישות ההון (9%)	שווי הוגן ³	יתרה מאזנית במיליוני ש"ח	דרישות ההון (9%)	שווי הוגן ³	יתרה מאזנית במיליוני ש"ח	
6	68	68	7	83	83	מניות
-	-	-	-	-	-	תעודות סל על מניות
-	3	3	-	-	-	תעודות סל קרנות עוקבות מדד
-	-	-	-	-	-	קרנות גידור / הון סיכון / הון פרטיות
-	-	-	-	-	-	אחרים
<u>6</u>	<u>71</u>	<u>71</u>	<u>7</u>	<u>83</u>	<u>83</u>	נסחרות על ידי הציבור
2	21	21	2	19	19	מניות
-	-	-	-	-	-	תעודות סל על מניות
-	-	-	-	-	-	תעודות סל קרנות עוקבות מדד
¹ 4	34	34	4	35	35	קרנות גידור / הון סיכון / הון פרטיות ⁵
-	1	1	-	1	1	אחרים ²
<u>¹6</u>	<u>56</u>	<u>56</u>	<u>6</u>	<u>55</u>	<u>55</u>	מוחזקות באופן פרטי⁴

- 1 הוצג מחדש.
- 2 השקעה בחברה כלולה בסך של כ-1 מיליון ש"ח.
- 3 כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ומוצגים לפי עלות בסך 54 מיליון ש"ח (2009-55 מיליון ש"ח).
- 4 לא סחירים.
- 5 דרישת ההון בגין קרנות הון סיכון והון פרטיות מחושבת בהתאם לנכסי סיכון בהיקף של 150% מהשווי ההוגן של האחזקה.

תכנון ההון בתוכנית העבודה לשנת 2011

בתוכנית העבודה לשנת 2011 הוצג תכנון ההון לשנה זו, בהתאם ליעדי ההון שנקבעו, כאמור לעיל. במהלך 2011 בסיס ההון של הבנק צפוי לגדול הן כתוצאה מגידול צפוי בסעיף העודפים והן כתוצאה מהנפקה מתוכננת של הון משני תחתון, בהתאם לתשקיפי המדף שפורסמו במהלך אוגוסט 2009 (לפירוט נוסף ראה פרק "השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו"), וזאת עד לגובה ההנפקה המקסימאלית המתאפשרת מבחינה רגולטורית. הנפקה מתוכננת זו צפויה בין היתר להחליף שטרי הון משני תחתון בסך כולל של 125 מיליון ש"ח, הצפויים להיגרע מבסיס ההון במהלך שנת 2011 וכן על מנת לתמוך בגידול המתוכנן בנכסי הסיכון תוך עמידה ביעדי ההון (ראה פירוט בתת פרק "הלימות ההון על פי באזל 2"). תכנון בסיס ההון כלל התייחסות לחלוקת דיבידנד (לפירוט נוסף בנושא מדיניות חלוקת דיבידנדים ראה פרק "חלוקת דיבידנדים").

כפי שצוין, בשנת 2011 צפוי גידול בנכסי הסיכון של הבנק, כתוצאה מההרחבה הצפויה בפעילות העסקית בכל אחת מהיחידות העסקיות בבנק, בהתאם לאסטרטגיה של הבנק, ובכפוף לתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון ולמצב ותנאי השוק.

תנודתיות של הלימות ההון תיתכן הן עקב נכסי סיכון הנתונים לתנודתיות (כגון נכסים נקובים במט"ח) והן בצד בסיס ההון כתוצאה מתנודתיות ברווח הנקי ובקרבן ההון שנובעת מהתאמות לשווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה. במסגרת תכנון ההון של הבנק נבחנת מידת העמידה ביחס ההון הנדרש בתרחישי קיצון. במקרה של התממשות תרחיש קיצון, יפעל הבנק באופן אקטיבי להקטנת נכסי הסיכון ו/או ביצוע הנפקות הון נוספות על מנת לעמוד ביעד שנקבע על ידי הדירקטוריון. כמו כן, הבנק בוחן אפשרות להנפיק בשנת 2011 שטרי הון מעבר לכמות המוכרת לצורך

בסיס ההון, וזאת על מנת שבהתרחש אירוע קיצון תהיה לבנק כרית ספיגה הונית נוספת לשם שמירה על היעד ליחס ההון בתרחישי קיצון.

במסגרת מסמך ה-ICAAP (תהליך הערכה פנימית של נאותות הלימות ההון), ליום 31 בדצמבר 2009 בוצע תכנון ההון לשלוש השנים 2010-2012, כנדרש בהוראה, בהתבסס על האסטרטגיה התלת שנתית של הבנק. הבנק ידון בעדכון תכנון ההון לשלוש השנים הבאות, 2011-2013, במסגרת הדיון על מסמך ה-ICAAP ליום 31 בדצמבר 2010, שיוגש לבנק ישראל עד אמצע מאי 2011, בהתבסס על האסטרטגיה התלת שנתית המעודכנת של הבנק.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק ועל הערכותיו לגבי תנאי השוק, מידת היענות של הציבור להנפקה וכן לקיומם של תנאי שוק מתאימים להנפקה. המידע והצפי לגביו עשויים שלא להתממש, כולם או חלקם, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, כתלות בגורמים העיקריים הבאים: תנאי השוק, מידת היענות הציבור להנפקה, אי קיום תנאי השוק התומכים בהנפקה, פגיעה ברווחיות הבנק ושינויים רגולטורים בנושא יחס ההון.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

פעילותו העסקית של הבנק כרוכה בסיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים ובכללם סיכונים משפטיים וכן סיכונים מוניטין וסיכונים אסטרטגיים.

מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת לעמידה ביעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, תוך הטמעת תרבות ניהול סיכונים ובקרתם. מדיניות ניהול הסיכונים מסייעת לבנק לממש את יעדיו אלה, תוך הגדרת סוגי הסיכונים והיקפם, במסגרת תאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והפעלתם של מערכות דיווח ומנגנוני פיקוח ובקרה בהתאמה.

ממשל תאגידי

תהליכי ניהול הסיכונים והלימות ההון בבנק מוסדרים ומפוקחים באמצעות הדירקטוריון וועדותיו, מנכ"ל הבנק והנהלה, ועדות הנהלה, האגפים העסקיים יוצרי הסיכון, אגף בקרות וניהול סיכונים, המערך לייעוץ משפטי והביקורת הפנימית.

הדירקטוריון מתווה את האסטרטגיה העסקית ומדיניות הבנק, מנחה ומכוון את הנהלת הבנק בתחום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, היעדים והקווים העקרוניים לפעילות הבנק. הדירקטוריון קובע את תאבון וסיבולת הסיכון בכל תחומי הפעילות ואת מדיניות החשיפות לסיכונים ומפקח על ביצוע כל אלה תוך מעורבות רבה והקפדה על קיום הפרדה ברורה בהנהלה בין יוצרי הסיכון, מנהלי הסיכונים ותהליכי הבקרה הבלתי תלויים המתבצעים אודותיהם. את מדיניות החשיפה הכוללת מבטא הדירקטוריון במסגרת מסמך ה-ICAAP ומסמך החשיפות הרבעוני, על ידי הגדרת תאבון וסיבולת הסיכון, ובמסגרת מסמכי מדיניות ספציפיים נוספים.

בדירקטוריון ובוועדותיו נערכים דיונים אודות אופי ומאפייני הסיכונים השונים אליהם חשופה פעילות הבנק, הדרך לאמוד אותם ומידת אפקטיביות הפיקוח עליהם, לרבות דיונים לגבי הכלים ואופן השימוש בהם, אמידה, מדידה וניטור הסיכונים.

כמו כן, הדירקטוריון קובע את מדיניות הסיכונים של הבנק תוך דיון בתמהיל החשיפות המשקפות את פרופיל הסיכון של הבנק והיקף ההון הנדרש תוך הקצאתו לפעילויות העסקיות השונות. במסגרת תכנון פעילות הבנק לשנים הקרובות קבע דירקטוריון הבנק את תיאבון וסיבולת הסיכון בכל תחומי הפעילות והחשיפות לסיכונים. תחומים אלו כללו: יעדי ההון, סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכון נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים ריכוזיות. פותחו כלי מעקב לבחינה שוטפת של העמידה בתאבון וסיבולת הסיכון ובחינת התפתחות החשיפה לסיכונים לאורך זמן. מעקב אחר עמידה בתאבון וסיבולת הסיכון משולב במסגרת מסמך החשיפות הרבעוני הנדון בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובמליאת הדירקטוריון.

בנוסף, הדירקטוריון אישר מסגרת להפעלת תרחישי קיצון על החשיפות לסיכונים שוק, נזילות ואשראי והשפעותיהם על יחסי ההון תוך הגדרת העקרונות לקביעת תרחישי הקיצון והדיווח על תוצאותיהם.

ברבעון הראשון השנה נוספו 2 וועדות דירקטוריון קבועות חדשות - ועדה לניהול סיכונים וועדה למעקב תקציבי - לפירוט ראה פרק "הדירקטוריון".

ביום ה-29 בדצמבר 2010 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראה מס' 301 העוסקת בתפקידיו, סמכויותיו, הרכבו ודרכי פעולתו של הדירקטוריון. לפירוט ראה פרק "עדכוני חקיקה".

למנכ"ל הבנק, מעורבות בתהליכי ההגדרה והפיקוח של ניהול הסיכונים. הדירקטוריון הגדיר את תחומי האחריות והתפקידים של המנכ"ל אשר אחראי בין היתר, על יישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית של הבנק בהתאם למדיניות והעקרונות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, הניהול העסקי והארגוני השוטף של הבנק מתוך דאגה להבטחת יציבותו ורווחיותו, הכנת תכנית עבודה שנתית ותקציב שנתי ובכלל זה תקציב השקעות, הבאתם לדיון ואישור הדירקטוריון, קיום בקרה ניהולית על המערכת הארגונית של הבנק ועל ביצוע תכנית העבודה ועוד.

לצורך מימוש תפקידים, מקבלים המנכ"ל וחברי ההנהלה דיווחים יומיים ותקופתיים, המאפשרים מעקב אחר הסיכונים בבנק.

בנוסף, מקיימים מנכ"ל הבנק וחברי ההנהלה דיונים במסגרת פורומים וועדות שונות. בדיונים אלו משתתפים חברים קבועים על פי קביעתו של המנכ"ל ובעלי תפקידים נוספים על פי הצורך.

בבנק קיימת הפרדה בין מנהלי הסיכונים ויוצרי החשיפות לבין האחראים על הבקרה עליהם. חלק מחברי הנהלת הבנק הינם יוצרי הסיכונים השונים המממשים את מדיניות ותאבון הסיכון כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ניהול **חשיפות האשראי העסקי** בבנק, לרבות סיכונים האשראי ללקוחות הפעילים במגזר הפיננסי ובמגזר היהלומים, **סיכונים סביבתיים וסיכונים ריכוזיות האשראי** הינו באחריות ראש אגף עסקים, גב' שבי שמר, המשמשת בתפקידה החל מיום 1 בספטמבר 2010.

ניהול **חשיפות האשראי למגזר הצרכני ולמגזר המשכנתאות**, הינו באחריות ראש אגף קמעונאות, נכסי לקוחות וייעוץ, גב' עדנה פרס-לכיש, המשמשת בתפקידה החל מיום 1 בספטמבר 2010 (קודם לכן שימשה הגב' פרס-לכיש כראש אגף עסקים בבנק).

ניהול **החשיפות לסיכונים השוק והנזילות** הינו באחריות ראש האגף לניהול פיננסי, מר אפרים אברהם. יצירת החשיפות מתבצעת בעיקר באמצעות חדרי העסקות, היחידה לניהול נכסים והתחייבויות, ויחידת הנוסטרו באגף. בנוסף באחריות האגף ניהול סיכונים האשראי הנובעים מהשקעות הבנק **באג"ח קונצרני** וכן **סיכון אשראי בגין מדינות ובנקים וסיכון הסליקה**.

כמנהלת ה**סיכונים המשפטיים** משמשת היועצת המשפטית הראשית של הבנק, ד"ר מוריה הופטמן-דורון, עו"ד.

כמנהל **סיכון המוניטין והסיכון האסטרטגי** משמש מנכ"ל הבנק, מר חיים פרייליכמן.

בחודש דצמבר 2009 פרסם המפקח על הבנקים הנחיה בדבר "מנהל סיכונים ראשי ופונקציית ניהול סיכונים". בהתאמה להנחיה זו, הוחלט בבנק על שינוי ארגוני והקמה של **אגף בקרות וניהול סיכונים**, החל בינואר 2010, בו שולבו הפונקציות והתפקידים הקיימים של המערך לניהול סיכונים ושל אגף בקרות ורוכזו בו כל תהליכי הניהול ובקרת הסיכונים. לאגף אין מעורבות וסמכות בקבלת החלטות עסקיות. במסגרת זו מונה חבר הנהלת הבנק העומד בראש אגף

זה, ד"ר עקיבא שטרנברג, **כמנהל הסיכונים הראשי (CRO)**. בנוסף משמש ד"ר שטרנברג גם כמנהל הסיכונים התפעוליים.

מנהל הסיכונים הראשי הינו פונקציה עצמאית בעלת ראיית סיכונים רחבה, אשר מספקת לדירקטוריון ולהנהלה את כל המידע הרלוונטי לקיום פיקוח נאות על פרופיל הסיכון של הבנק לצורך הכוונת וניהול עסקיו.

פונקצית ניהול הסיכונים מעורבת ושותפה באופן אקטיבי, כבר מהשלבים המוקדמים בתהליכים הבאים:

- תכנון האסטרטגיה של הבנק ויעדיו
- תכנון מדיניות ופרקטיקות לניהול סיכונים
- תכנון ההון
- זיהוי וניתוח סיכונים בפעילות חדשה לרבות מוצרים חדשים ובעסקאות לא שגרתיות

פונקצית ניהול הסיכונים אחראית להבטיח, בין היתר, שהתהליכים הבאים יתקיימו בצורה אפקטיבית ועל הבאתם לדיון ואישור בהנהלה ובדירקטוריון:

- זיהוי סיכונים קיימים וסיכונים מתהווים
- המלצה על מגבלות לתיאבון ולסיבולת הסיכון
- קביעת מנגנוני בקרה לניהול הסיכונים ואיתור חולשות בבקרה
- ניטור פוזיציות כנגד מגבלות הסיכונים שאושרו
- דיווח על תוצאות ניטור הסיכונים

מערך ניהול הסיכונים - אחראי לזיהוי, הגדרה, מיפוי ומדידה של הסיכונים השונים וכן יצירת תמונת הסיכון הכוללת והדיווחים אודותיה להנהלת הבנק ולדירקטוריון. תפקידו כולל פיתוח ויישום מתודולוגיות ומודלים פנימיים למדידת והערכת הסיכונים השונים (למעט סיכונים משפטיים ואסטרטגיים). למערך אחריות מקצועית לניתוח ויישום הוראות באזל 2, ראש מערך ניהול הסיכונים הינו מר עמי שושני, המשמש גם כסגן ראש אגף בקרות וניהול סיכונים.

ענף בקרות - הענף אחראי על בקרת הסיכונים בבנק, לרבות בקרת אשראי ופעילות לקוחות בשוק ההון, בקרת סיכוני שוק ונזילות, בקרת חשיפות לחו"ל, בקרות על פעילויות היחידות הסוחרות של הבנק, בקרה ותיקוף מודלים וכן אחריות על פעילות קצין הציות.

בנוסף, ענף בקרות אחראי על ביצוע בקרת אשראי המקיפה את הלווים העיקריים של הבנק תוך הערכת טיב הלווה, טיב מסמכי היסוד והבטוחות בתיק הלקוח, איכות תיק האשראי ובחינת מהימנות דירוג האשראי בבנק. יחידת בקרת האשראי פועלת במסגרת תוכנית עבודה שנתית ורב שנתית המוגשת לאישור ועדת האשראי של הדירקטוריון. פעילות קצין הציות באגף בקרות וניהול סיכונים מונחית על ידי מסמך מדיניות הציות המאושר בדירקטוריון (ראה שינוי צפוי במבנה הארגוני בהמשך).

כחלק מההיערכות ליישום הוראות באזל 2, ובמסגרת יישום הנדבך ה-2, פרסם בנק ישראל סדרת מסמכים של ה-BIS הקובעים אמת מידה לניהול נאות של סוגי הסיכונים השונים בתאגיד הבנקאי. הבנק ביצע סקר פערים מעמיק באשר להתנהלות בפועל למול האמור במסמכים אלו. מהסקירה עולה כי ככלל הממשל התאגידי בבנק תואם את האמור במסמכי ה-BIS והפערים העיקריים שנותרו פתוחים אינם חושפים את הבנק לסיכונים נוספים משמעותיים. הבנק גיבש תוכנית ולוחות זמנים לסגירת מרבית הפערים שעלו מן הסקר.

למידע בדבר יישום הוראות באזל 2 – ראה פרק "הלימות ההון".

סיכוני אשראי

סיכון אשראי הינו הסיכון המשמעותי ביותר אליו נחשף הבנק במסגרת פעילותו, בעיקר מבחינת היקפו ביחס לסיכונים האחרים. סיכון זה יכול לגרום לבנק הפסד כספי כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה בכושר הפירעון של צד נגדי של הבנק לעסקה, תוך אי עמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו.

סיכון איכות תיק האשראי:

הסיכון להפסד כספי כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה באיכות האשראי של לווים אשר לא יעמדו בהתחייבויותיהם כלפי הבנק, והעדר בטחונות נאותים לכיסוי חובות של לקוחות אלו.

מדיניות האשראי נדונה ומאושרת על ידי הדירקטוריון מידי שנה, ומטרתה להגביל סיכון זה בהתאם לתיאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובאמצעות קביעת דרכים לניהולו.

במסגרת מדיניות זו נקבעים עקרונות וכללים להעמדת אשראי, ניהולו והבקרה עליו, על מנת לשפר את איכותו ולהקטין את הסיכון הגלום בניהולו. במסגרת זו נקבעים שיעורי ההסתמכות על בטחונות המתקבלים בבנק. בנוסף מציג מסמך המדיניות את המתודולוגיה להסדרת פעילות הבנק במתן אשראי לרבות היבטי תפעול, דיווח ובקרה, תוך שימת דגש לעקרונות לניהול סיכון אשראי המפורטות בהמלצת ועדת באזל. כמו כן, מפרטת המדיניות את אופן הטיפול בחובות בעייתיים והמתודולוגיה לחישוב ההפרשה לחובות מסופקים. במהלך השנה נבחנת העמידה במדיניות באמצעות דיווחים חודשיים ורבעוניים על מצב האשראי להנהלה ולדירקטוריון. במקביל מושקעים אמצעים ומאמצים רבים בעדכון ופיתוח כלי בקרה ממוכנים ובשיפור מערכות המידע בתחום האשראי, על מנת להתאימם לסביבה העסקית המשתנה ולהוראות הרגולטוריות.

במהלך הרבעון השני של 2010 התקיים דיון בדירקטוריון שבו נדונו ועודכנו מדיניות האשראי העסקי ומדיניות האשראי הקמעונאי של הבנק ובחודש אוקטובר 2010 צומצם תיאבון הסיכון לגבי פרמטרים שונים בתחום המשכנתאות. בהתאם למכתב המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור מיום 11 ביולי 2010, בוצעה בחינה של תיקי האשראי הקיימים, על מנת לוודא כי מדיניות הבנק בתחום זה אינה גורמת להגדלת החשיפה לסיכונים מעבר לתיאבון הסיכון שנקבע. תוצאות הבחינה הוצגו ונידונו בדירקטוריון הבנק. כמו כן, תוצאות הניתוח והממצאים העולים ממנו הועברו במהלך חודש ספטמבר 2010 לבנק ישראל. לפירוט בדבר הדרישות במכתב המפקח - ראה בפרק "עדכוני חקיקה".

• ניהול האשראי

השיקולים במתן אשראי מתבססים בעיקרם על טיב הלקוח, כושר ההחזר, חוסנו הפיננסי, נזילותו, מהימנותו, ותק בענף, ותק בבנק, טיב הביטחונות שהוא יכול להעמיד ועוד. הבנק פועל להתאים את סוג האשראי לצרכיו ופעילותו של הלקוח.

במסגרת היערכות הבנק ליישום מודלים פנימיים לשיפור הערכת סיכוני האשראי, משכלל הבנק את תהליכי הדירוג של הלקוחות העסקיים והלווים הקמעונאיים ופועל להתאמת המרווח לסיכון הלקוח והעסקה.

- סמכויות למתן אשראי:

מתן האשראי מבוסס על סמכויות אשראי ברמות השונות עד לדרג של ועדת האשראי של הדירקטוריון. החלטות למתן אשראי מעל סמכותם האישית של מנהלי הסניפים והנהלת אגף עסקים, מתבצעות ברמה של ועדות אשראי, במטרה למזער הסיכון של הסתמכות על שיקול דעת של אדם יחיד. במסגרת סמכויות האשראי נקבעו מגבלות על היקף האשראי ללא בטוחות אותו רשאי לאשר כל בעל סמכות.

- בקרה על האשראי:

הבנק מפעיל כלי בקרה ממוכנים רבים ומגוונים, הן בסניפים והן במטה, במטרה לאתר מוקדם ככל האפשר שינויים בהתנהגות הלקוח, היווצרותם של פערי בטחונות, חריגה ממסגרות האשראי המאושרות וחריגה מסמכות. הבנק משלב בכלי הבקרה מידע מגורמים חיצוניים במטרה לאתר פעילויות ואירועים העשויים להשפיע על יכולתו של הלקוח להחזיר את חובו. לצורך איתור מוקדם של בעייתיות אצל לקוחות הבנק, מופעלת בבנק מערכת ממוכנת המאתרת פוטנציאל לבעייתיות אצל לקוחות שאינם מסווגים כחובות בעייתיים. כמו כן, מתבצע ביחידת בקרת אשראי באגף בקרות וניהול סיכונים, תהליך של בדיקת לווים המתבסס על הוראות ניהול בנקאי תקין ובנוסף נבדקות אוכלוסיות לווים נוספות המוגדרות מעת לעת.

- הדרכה:

הבנק משקיע משאבים רבים בהכשרת העובדים העוסקים בתחום האשראי, ובכלל זה הכשרת עובדים חדשים בקורסים ייעודיים, קורסים מתקדמים לעובדים ותיקים בתחום, פורום של מנהלי מחלקות עסקיות, הפקת לקחים מאירועים שונים ועוד. כמו כן, מתבצעת הכשרה ומתקיימים מפגשי רענון בנושאי הרגולציה הקשורים לתחום האשראי, כדוגמת סקירת הוראות תקני דיווח בינלאומיים (IFRS), וכן מבוצעות הדרכות יישומיות אודות ההשלכות הרגולטוריות והעסקיות של הוראות באזל 2.

• **בטחונות**

במסגרת מדיניות האשראי נקבעו עקרונות וכללים באשר לסוגי הבטחונות והיקפם. דרישת הבטחונות ושיעורם נגזרים מרמת הסיכון שהבנק מוכן לקבל על עצמו בעת העמדת האשראי. דגש מיוחד ניתן לדירוג הלווים ולכושר ההחזר של הלקוח כקריטריון למתן האשראי בנוסף למשקל שניתן לבטחונות המקובלים. הבטחונות מותאמים לסוגי האשראי שהם אמורים להבטיח תוך התייחסות לטווח הזמן, סוג ההצמדה, אופי האשראי ומטרתו. קביעת השווי לביטחון של סוגי בטחונות שונים נגזרת מאופיים ונזילותם, איכותם ומהירות יכולת המימוש שלהם, לרבות שינויים בערכם כתוצאה ממצבי האטה או צמיחה בסביבה העסקית של הלווה. הבנק נוהג לבחון את שווי הבטחונות, על פי הצורך ועל פי אופי הבטחון, על ידי קבלת הערכות שמאי או הערכות שווי עדכניות.

בבנק קיימת מערכת ממוחשבת המאפשרת ניהול הבטחונות מבחינת שוויים, תוקפם, הפקת דוחות התראה למיניהם והפקת מידע אודותם.

• טיפול באשראי בעייתי וגביית חובות

ענף אשראים מיוחדים שבאגף עסקים מרכז את הטיפול במרבית הלקוחות הבעייתיים של הבנק. מטרת הטיפול, בראש ובראשונה, היא שיפור כושר ההחזר של הלקוח במטרה לשרת את חובו. בהעדר יכולת כזו פועל הענף לגביית החוב, תוך ניסיון להגיע להסדר עם החייב או הפעלת הליכי גבייה משפטיים לגביית החוב ומזעור הנזק לבנק. לצורך איתור מוקדם ככל האפשר של לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, מופעלת בבנק מערכת ממוכנת המאתרת פוטנציאל לבעייתיות אצל לקוחות שאינם מסווגים כחובות בעייתיים. הלקוחות המאתרים על ידי המערכת נבדקים באופן יסודי ומועלים לדיון בוועדה מיוחדת, הדנה בצעדים הנדרשים לטיפול בלקוחות ובוחנת את הצורך בסיווגם כחוב בעייתי, כולל את הצורך בביצוע הפרשה לחובות מסופקים בגינם.

בנוסף, הבנק עורך סקירה מקיפה של לווים/קבוצת לווים על פי רשימת הקריטריונים שגובשה, שמטרתה לבחון את איכות החוב ואת הצורך בחיזוק ביטחונות ועל סמך בחינה זו האם להגדירו ברשימת לקוחות במעקב (Watch list). הלקוחות אשר חובם יוגדר כחוב ברשימת מעקב בעקבות הסקירה, בתוספת לקוחות שהוכנסו לרשימה זו במסגרת ועדות אשראי שוטפות, יידונו בתדירות רבעונית בוועדת האשראי הרלוונטית, שבה ייבחנו מצבו של הלווה ודרכי הטיפול בו.

התנועה ביתרת ההפרשה לחובות מסופקים מפורטת בבאור 5.5 לדוחות הכספיים.

היערכות הבנק ליישום הוראות הדיווח לציבור של בנק ישראל - מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

חוזר בנק ישראל מיום 18 בפברואר 2010 קבע כי יישום ההוראה בפועל נקבע ליום 1 בינואר 2011. בנוסף תיקן החוזר את הוראת המעבר לשנת 2010 וקבע כי התאגיד הבנקאי יכלול בדוח דירקטוריון ובדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 גילוי המתייחס להשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים, במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום 31 בדצמבר 2010. לפירוט בדבר השפעת ההוראה אילו היתה מיושמת בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 ראה באור 2 לדוחות הכספיים.

בהתאם לתיקון הוראת המעבר לשנת 2011 מיום 18 בפברואר 2010 נקבע כי ההוראה לא מיושמת למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. כמו כן, התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2011 כתוצאה מדרישות ההוראה, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות התייעוד, יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי. לפירוט בדבר השפעת ההוראה, על פי הערכת הבנק, על סעיף העודפים בהון העצמי ליום ה-1 בינואר 2011 ראה באור 2, לוח 1 בדוחות הכספיים.

יישום ההוראה צפוי להגדיל את היקף החובות אשר בגינם לא יירשמו הכנסות ריבית באופן שוטף, אלא רק על בסיס גביה בפועל כתוצאה מהגדרתם כחובות פגומים (להלן: "נכסים לא מבצעים"). זאת, בין היתר, בגין חובות המוגדרים כיום כחובות מסופקים בחלקם ונושאים הכנסה, ובגין חובות המוגדרים כיום כחוב בפיגור זמני, וכן בגין חובות העומדים בתנאי מחיקה חשבונאית בגינם לא בוצעו הפרשות בשנים קודמות.

יישום דרישות ההוראה חייב שדרוג ו/או הקמה של מערכות תשתית מיכוניות על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי וחישוב וביצוע הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי באופן נאות. הבנק נסמך על המערכות הממוכנות של בנק לאומי ועקב, באופן הדוק, אחר השינויים שבוצעו במערכות המיכוניות על מנת להתאימם לתהליכי העבודה הנדרשים. הבנק ביצע בדיקות נאותות ושלמות הנתונים ונכונות החישובים המבוצעים במערכות אלה. כמו כן, הגדיר הבנק את השינויים הנדרשים במערכות העצמאיות לצורך חישוב ההפרשה הספציפית וההפרשה הקבוצתית, כנדרש בהוראה.

הבנק התארגן מבחינת נהלי עבודה והדרכות ליישום ההוראה במועד.

במסגרת ההיערכות ליישום ההוראה בוצעו בבנק המהלכים הבאים:

- סקירת ההוראה בפני הדירקטוריון והנהלת הבנק.
- הוקמה ועדת היגוי בראשות ראש אגף עסקים, והוקם צוות מקצועי המורכב מנציגי אגף עסקים, אגף חשבונאי ראשי ואגף משאבים לליווי הנושא, יישומו והטמעתו.
- היחידה המטפלת ביישום ההוראה בבנק תוגברה בכוח אדם מקצועי נוסף.
- סקירת ההוראה בפני הנהלות הסניפים והדרכה מקיפה לכל העובדים העוסקים בטיפול בחובות בעייתיים בבנק.
- עודכנה המתודולוגיה לחישוב הפרשה להפסדי אשראי בהתאם להוראה.
- מעקב הדירקטוריון אחר התקדמות יישום ההוראה.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים יאמץ הבנק החל מיום 1 בינואר 2011 את ההוראות הנ"ל. למידע בדבר המדיניות והשפעת האימוץ לראשונה של הוראה זו ביום 1 בינואר 2011 על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010, במידה והוראה זו הייתה מיושמת לראשונה מיום 31 בדצמבר 2010 ראה באור 2 לדוחות הכספיים (פרופורמה).

להלן התפתחות מדדי סיכון לפי ההוראות בדבר חובות פגומים:

- א. שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾ עמד ליום 31 בדצמבר 2010 על כ- 3.28%.
- ב. שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾ עמד ליום 31 בדצמבר 2010 על כ- 0.21%.
- ג. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾ עמד ליום 31 בדצמבר 2010 על כ- 1.67%.
- ד. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור ⁽¹⁾ פגום שאינו צובר הכנסות ריבית עמד ליום 31 בדצמבר 2010 על כ- 51%.
- ה. שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור ⁽²⁾ עמד ליום 31 בדצמבר 2010 על כ- 3.25%.

(1) לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

(2) מבוסס על תוספת ה' לסקירת הנהלה בדבר סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק.

במידה והוראה זו הייתה מיושמת לראשונה ביום 31 בדצמבר 2010, הייתה גורמת לקיטון של כ- 0.26 נקודות האחוז הן ביחס ההון הכולל והן ביחס הון רובד 1.

נכסים שאינם מבצעים, חובות פגומים צוברים הכנסות ריבית, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010 במיליוני ש"ח	
722	1. נכסים שאינם מבצעים:
-	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית:
54	שנבדק על בסיס פרטני
-	שנבדק על בסיס קבוצתי
776	איגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית (1)
(-)	חובות פגומים אחרים שאינם צוברים הכנסות ריבית (2)
776	סך הכל חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית
776	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
65	סך הכל נכסים שאינם מבצעים
1,011	2. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית
155	3. סיכון אשראי מסחרי בעייתי: (3)
1,166	סיכון אשראי מאזני בגין הציבור
-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין הציבור (4)
-	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור
-	סיכון אשראי מאזני בגין אחרים (2)
-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין אחרים (2),(4)
1,166	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין אחרים (2)
46	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי
31	4. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר
8	מזה: הלואות לדיור בגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור (5)
8	הלואות לדיור בגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור (5)

הערה: סיכון אשראי מאזני וחוך מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

- (1) איגרות חוב פגומות שאינן צוברות אינן נכללות בהפרשה להפסדי אשראי.
- (2) חובות אשראי בגין ממשלות ובנקים.
- (3) סיכון אשראי מאזני (אשראי, אג"ח, חובות אחרים שהוכרו במאזן ונכסים בגין מכשירים נגזרים) וסיכון אשראי חוץ מאזני שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, למעט סיכון אשראי מאזני וחוך מאזני בגין אנשים פרטיים.
- (4) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי, לפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי.
- (5) הלואות לדיור אשר הפרשה מזערית בגינן מחושבת לפי עומק הפיגור שנמצאות בפיגור מעל 3 חודשים ועד 6 חודשים, והלואות לדיור אחרות, שאינן פגומות, אשר הינן בפיגור של 90 ימים או יותר וההפרשה המזערית בגינן לא מחושבת לפי עומק הפיגור.
- (6) לפירוט נתוני האשראים הבעייתיים לפי הסיווגים שנקבעו בהוראת המפקח על הבנקים לפני יישום הוראת חובות פגומים ראה פרק, "רווח ורווחיות".

• תרחישי קיצון

הבנק מפעיל מגוון תרחישי קיצון על החשיפות לסיכונים אשראי תוך התייחסות לניתוחי רגישות ומבחני תרחישים מקרו כלכליים וספציפיים לקווי עסקים שונים. תרחישי קיצון אלו מסייעים לבנק בניתוח החשיפה לסיכונים ובתהליך תכנון ההון. במסגרת זו, הבנק בוחן את מידת רגישותו לאירועים בקווי העסקים השונים והשפעה של תרחישי הקיצון על היקף נכסי הסיכון וההכנסות במטרה לבחון את מידת החשיפה לתרחישים השונים והעמידה ביעדי ההון וההון הנדרש.

תכנון ההון הנכלל במסגרת התהליך המיושם של ה-ICAAP הינו תכנון תלת שנתי ובהתאם לכך תרחישי הקיצון מתייחסים אף הם לאופק של 3 שנים.

תוצאות תרחישי הקיצון מוצגות בתדירות רבעונית בהנהלה ובדירקטוריון. התרחישים המשמשים לצורך תכנון ההון, מוצגים בפירוט כדלקמן:

- הנחות היסוד בכל תרחיש
 - פירוט ההשפעה של התרחיש על הרווחיות בקווי העסקים
 - חישוב יחס ההון בתרחיש
 - מסקנות ניהוליות ועסקיות העולות מניתוח תרחישי הקיצון
- כמו כן, מוצגים נתוני רקע של הסביבה המקרו כלכלית על מנת לבחון האם מתפתחים תנאי משבר.

לצורך גיבוש הנחות היסוד בתרחישי הקיצון בוצעה בחינה של ההשפעות של המחזוריות הכלכלית בשנים 2000-2009 על איכות תיק האשראי ושיעורי הפרשה לחובות מסופקים (ברמת כלל הבנק וענפים שונים). תהליך זה מאפשר בחינת היקף ההון הנדרש תוך תכנון through the cycle ומהווה benchmark לכימות התרחישים וההון הנדרש בגינם.

כמו כן, עקב אי הוודאות לגבי עיתוי התממשות תרחישי הקיצון במהלך שלוש שנות התכנון, מבוצעת הערכה לגבי יחסי ההון בתרחישים המשמשים לצורך תכנון ההון עם הנחות שונות לגבי עיתוי תחילת התממשות התרחיש בכל אחד משנות התכנון (שלוש השנים הקרובות).

בנוסף לתרחישי הקיצון הנ"ל, הבנק חישב תרחיש קיצון הופכי אשר נועד לבחון את עוצמת האירועים אשר עלולים להביא לפגיעה בתוצאות הכספיות של הבנק כך שיחס הון הליבה ירד מתחת לתיאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו על ידי הבנק לתרחיש קיצון.

• חשיפה לאג"ח קונצרני

הבנק רואה בחלק מהשקעת הנוסטרו באג"ח קונצרני כתחליף למתן אשראי. מסגרת ההשקעה והכללים לביצועה נדונים ומאושרים בדירקטוריון, וכוללים את היקף החשיפה, סוגי האג"ח המותרים להשקעה, דירוגם, חשיפה מרבית למנפיק בודד, מגבלות פיזור ומרווח מינימלי לפי דירוג. תהליך קבלת ההחלטות לגבי השקעות בתחום זה מבוצע באגף ניהול פיננסי ובהתאם למדרג סמכויות. המגבלות לגבי ההשקעה באג"ח הקונצרני מבוקרות באופן שוטף ומדיניות הבנק בתחום זה מותאמת להתפתחות בשווקים. מידע נוסף בדבר הרכב תיק האג"ח הקונצרני, לרבות הרכב קרן ההון בגינו – ראה בפרק "התפתחות הנכסים וההתחייבויות" – בניתוח סעיף "ניירות ערך". כמו כן ראה התייחסות בפרק "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים" בדבר בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.

• סיכון אשראי צד נגדי

הסיכון שהצד הנגדי בעסקת OTC (Over the Counter) יכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה. הפסד ייגרם אם בעת כניסת הצד הנגדי לכשל, יהיו מול הלקוח עסקאות בעלות ערך כלכלי חיובי. חשיפות אלו מרוכזות בפעילות הבנק מול לקוחות, בנקים בארץ ובנקים בחו"ל. הפעילות מתבצעת לאחר קביעת מסגרת פעילות ללקוחות תוך מעקב שוטף אחר העמידה במסגרות אלו. מעקב זה כולל שיעור שוטף של עסקאות מול הלקוחות למחיר השוק (Mark to Market), אמידת הסיכון הפוטנציאלי בהתאמה לסוגי המכשירים והסיכונים בשווקים ודרישת בטחונות מתאימה. מתבצעת בדיקה שוטפת מול מסגרות ובטחונות. נקבעו נהלים וכללים לבקרה וטיפול בלקוחות. הבנק מיישם שיטת תרחישים היסטוריים ומודלים פנימיים נוספים, ברמת העסקה והלקוח, על פיהם נקבעת דרישת הבטחונות. תרחישים אלו עוברים תהליכי תיקוף תקופתיים, כגון בחינת עמידתם בתקופות של משברים פיננסיים. הפעילות במכשירים נגזרים מוצגת בבאור 19 לדוחות הכספיים. להלן פירוטים נוספים לסעיף "שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים" (מוצג במסגרת "נכסים אחרים" במאזן):

צד נגדי "בנקים", ליום 31 בדצמבר 2010:

סך כל היתרה בגין צד נגדי "בנקים" הינה בסך 163 מיליון ש"ח, כאשר היתרה הגבוהה ביותר לגוף בודד הינה בסך 22 מיליון ש"ח.

צד נגדי "אחרים", ליום 31 בדצמבר 2010:

סך כל היתרה בגין צד נגדי "אחרים" הינה בסך 302 מיליון ש"ח, כאשר היתרה הגבוהה ביותר לגוף בודד, מתחום המדיה, הינה בסך 90 מיליון ש"ח.

• הפעילות עם בנקים בחו"ל

חשיפת האשראי בפעילות עם בנקים בחו"ל נובעת בעיקרה מהפעילויות הבאות: הפקדת עודפי נזילות, קבלת ערבויות כבטחון ללקוחות, פעילות FX, פעילות בנגזרים, פעילות סליקה ורכישת אג"ח של בנקים. פעילות הבנק מול בנקים בחו"ל מבוססת על מסגרות המאושרות אחת לשנה והנבחנות באופן שוטף. הבנק פועל בעיקר מול בנקים עמם נחתמו הסכמי ISDA והסכמי CSA. לבנק הסדרי סליקה של עסקאות במטבע חוץ מול ה-CLS (Continuous Linked Settlement) באמצעות בנק בינלאומי גדול. בנוסף, ראה תת פרק "השלכות השינויים בסביבה העסקית על מדיניות וניהול הסיכונים".

• חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים¹ על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2010 (במיליוני ש"ח):

חשיפת אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי מאזני ²	דרוג אשראי חיצוני*
561	97	464	AAA עד AA-
531	5	526	A+ עד A-
5	-	5	BBB+ עד BBB-
4	1	3	ללא דרוג
1,101	103	998	סה"כ חשיפה

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים¹ על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2009 (במיליוני ש"ח):

חשיפת אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי מאזני ²	דרוג אשראי חיצוני*
1,800	145	1,655	AAA עד AA-
86	-	86	A+ עד A-
9	5	4	ללא דרוג
1,895	150	1,745	סה"כ חשיפה

1. מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
2. פקדונות ויתרות עו"ש בבנקים, השקעות באגרות חוב, ונכסים אחרים בגין שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים.
3. ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.

* הדרוג הינו ברמת קבוצה בנקאית מאוחדת.

הערות:

- א. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בבאור 4.א לדוחות הכספיים).
- ב. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה באור 19.ב לדוחות הכספיים.

סה"כ ערך נקוב בגין מכשירים פיננסיים נגזרים מול מוסדות פיננסיים זרים מסתכם ל- 1,314 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 868 מיליון ש"ח).

המוסדות הנכללים בטבלה לעיל הינם בנקים וברוקרים הפועלים במדינות OECD. עיקר החשיפות ליום 31 בדצמבר 2010 הינן למוסדות הפועלים בארצות הברית, שוויץ, גרמניה, קנדה ובריטניה. לבנק אין חשיפה מהותית לבנקים הפועלים ביוון, אירלנד, פורטוגל וספרד. ראה גם פרק "השלכות השינויים בסביבה העסקית על מדיניות וניהול הסיכונים".

לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים זרים העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בדבר יחס הון מזערי.

הבנק עוקב אחר שינויים בדירוגים של מוסדות אלו המתפרסמים על ידי סוכנויות הדרוג Moody's ו-S&P. לאור המשבר הפיננסי וההתפתחויות המהירות במצבם של מוסדות פיננסיים שונים, הבנק עוקב אחר פרמטרים נוספים המצביעים על מצבם של מוסדות אלו. פרמטרים אלו כוללים שינויים מהירים במחירי המניות, שינויים במרווחי

אג"ח ו-Credit Default Swaps, עלויות גיוס מקורות ומידע נוסף המתפרסם אודות המוסדות הפיננסיים. על בסיס מכלול המידע הנאסף, הבנק מתאים את היקף החשיפה למוסדות הפיננסיים השונים. הבנק קבע מגבלות חשיפה למוסדות הפיננסיים השונים תוך התייחסות לחשיפת אשראי ישירה, לחשיפה הנובעת ממכשירים פיננסיים נגזרים ולסיכון סליקה. מגבלות חשיפה אלו מתעדכנות על פי ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים ומצבם של המוסדות הפיננסיים השונים. חשיפת האשראי הישירה הינה ברובה לטווח קצר ומהווה חלק מניהול עודפי הנזילות של הבנק במטבע חוץ. החשיפה ממכשירים פיננסיים נגזרים נובעת בעיקר מפעילות עם לקוחות והינה ברובה לטווחים של עד שנה.

כאמור לעיל, חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים לפי הגדרתם הינה רובה ככולה כנגד בנקים. לא קיימת לבנק חשיפה ליום 31 בדצמבר 2010 לחברות ביטוח זרות, גופים מוסדיים זרים וגופים זרים בשליטת הגופים הללו.

בתוספת ה' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק, בענף "שירותים פיננסיים" - לא נכללות חשיפות לבנקים. לאור זאת אין זהות בין שני הדיווחים.

• מימון ממונף

הבנק מעמיד מעת לעת אשראי ללקוחותיו למימון רכישת אמצעי שליטה בתאגידים, המתאפייין לעיתים בסכומים או שיעורי מימון גבוהים, כאשר יכולת פירעון האשראי מבוססת בעיקרה על התאגיד הנרכש. האשראי הניתן מאפשר בין היתר, מימון של מיזוגים ורכישות, התרחבות עסקית וכד'. כל בקשה לאשראי מסוג זה נבחנת לגופה, תוך התחשבות בטיב הלקוח, יכולת ההחזר והביטחונות המוצעים. ככלל מקפיד הבנק לקבוע שיעור מימון ביחס לשווי שוק שמעליו נדרש הלקוח להשלים ביטחונות. מתן אשראי זה הינו בכפוף למגבלות רגולטוריות.

להלן התפלגות החשיפה לעסקאות מימון ממונף לפי ענפי משק ולפי אזור גיאוגרפי (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2009			ליום 31 בדצמבר 2010			
חוץ מאזני ⁽¹⁾	ח"כ ⁽²⁾	סה"כ	ח"כ ⁽²⁾	ח"כ ⁽¹⁾	סה"כ	
153	-	153	54	-	54	ישראל:
-	-	-	149	-	149	בינוי ונדל"ן
-	-	-	169	-	169	מכירת כלי רכב מנועיים
127	-	127	150	-	150	תקשורת
104	-	104	98	-	98	מסחר
384	-	384	620	-	620	שירותים עסקיים
						סה"כ
						אירופה ⁽³⁾ :
79	-	79	69	-	69	תיווך פיננסי
79	-	79	69	-	69	סה"כ
463	-	463	689	-	689	סה"כ מימון ממונף*

⁽¹⁾ יתרה מאזנית נטו לאחר ניכוי ביטחונות נזילים, המותרים לניכוי לפי סעיף 5 בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.

⁽²⁾ יתרת חבות נטו העולה על סכום החבות המפורט בסעיף 2 (א) בהוראת ניהול בנקאי תקין 323 - בסך של 25 מיליון ש"ח, צמוד למדד יוני 1998.

⁽³⁾ אין חשיפה למדינות פורטוגל, אירלנד, יוון או ספרד.

* לא קיימות הפרשות לחובות מסופקים בגין החשיפות הנ"ל.

• התפתחות החשיפות בתיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון¹ :

ליום 31 בדצמבר 2010				
סה"כ	מעל חמש שנים ³	מעל שנה עד חמש שנים	עד שנה	
במיליוני ש"ח				
21,791	7,176	3,470	11,145	חשיפות מאזניות אשראי (לציבור ⁵ ולממשלה)
7,132	21	157	6,954	פקדונות בבנקים
4,397	2,010	1,248	1,139	ניירות ערך ²
415	-	-	415	ניירות ערך שנשאלו
952	165	49	738	שווי הוגן נגזרים ⁶
2,390	1,476	176	738	חשיפות חוץ-מאזניות⁴ ערביות
9,633	141	1,367	8,125	התחייבות למתן אשראי
2,631	447	136	2,048	נגזרים סיכון אשראי חוץ מאזני ⁶
49,341	11,436	6,603	31,302	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2009				
סה"כ	מעל חמש שנים ³	מעל שנה עד חמש שנים	עד שנה	
במיליוני ש"ח				
19,318	6,007	2,896	10,415	חשיפות מאזניות אשראי (לציבור ⁵ ולממשלה)
4,188	134	82	3,972	פקדונות בבנקים
5,399	1,794	1,177	2,428	ניירות ערך ²
274	-	-	274	ניירות ערך שנשאלו
567	88	64	415	שווי הוגן נגזרים ⁶
2,185	1,298	175	712	חשיפות חוץ-מאזניות⁴ ערביות
12,065	-	1,535	10,530	התחייבות למתן אשראי
1,883	290	222	1,371	נגזרים סיכון אשראי חוץ מאזני ⁶
45,879	9,611	6,151	30,117	סך הכל

1. בטבלה זו מוצגת יתרת המוצרים בהתאם למועד הפירעון החוזי הסופי של המוצר.
2. אינם כוללים פריטים שאינם כספיים.
3. לרבות יתרות ללא תקופה לפרעון.
4. כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
5. בנטרול הפרשה כללית ונוספת בסך 78 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 78 מיליון ש"ח).
6. לרבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.

• התפלגות החשיפות בתיק לפי מוצרים וצד נגדי:

ממוצע רבעוני ⁴	ליום 31 בדצמבר 2010				חשיפות מאזניות
	סה"כ	ציבור ³	בנקים	ממשלות ² במיליוני ש"ח	
20,765	21,791	21,791	-	-	אשראי
5,969	7,132	-	1,358	5,774	פקדונות בבנקים
5,032	4,397	764	1,055	2,578	ניירות ערך ¹
359	415	-	-	415	ניירות ערך שנשאלו
985	952	362	590	-	שווי הוגן נגזרים ⁷
					חשיפות חוץ-מאזניות⁵
2,315	2,390	2,390	-	-	ערביות
9,835	9,633	9,633	-	-	התחייבות למתן אשראי
2,367	2,631	936	1,695	-	נגזרים סיכון חוץ מאזני ⁷
47,627	49,341	35,876	4,698	8,767	סך הכל
ממוצע רבעוני ⁴	ליום 31 בדצמבר 2009				חשיפות מאזניות
	סה"כ	ציבור ³	בנקים	ממשלות ² במיליוני ש"ח	
19,019	19,318	⁶ 19,130	-	188	אשראי
5,478	4,188	-	2,050	2,138	פקדונות בבנקים
5,090	5,399	788	355	4,256	ניירות ערך ¹
163	274	-	-	274	ניירות ערך שנשאלו
713	567	273	294	-	שווי הוגן נגזרים ⁷
					חשיפות חוץ-מאזניות⁵
2,019	2,185	2,185	-	-	ערביות
10,947	12,065	12,065	-	-	התחייבות למתן אשראי
1,940	1,883	721	1,162	-	נגזרים סיכון חוץ מאזני ⁷
45,369	45,879	35,162	3,861	6,856	סך הכל

1. אינם כוללים פריטים שאינם כספיים.
2. ממשלות ובנקים מרכזיים.
3. מבוסס על תוספת ה' לסקירת ההנהלה בדבר סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק.
4. ממוצע רבעוני לתקופה.
5. כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
6. בנטרול הפרשה כללית ונוספת בסך 78 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 78 מיליון ש"ח).
7. לרבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.

סיכון ריכוזיות תיק האשראי:

סיכון ריכוזיות הינו אחד מסוגי הסיכון העומדים בפני תאגיד בנקאי בפעילותו העסקית. בניגוד לרכיבי הסיכון האחרים המוגדרים בד"כ ברמת עסקה בודדת, או ברמת צד נגדי יחיד, החשיפה לסיכון הריכוזיות נובעת מהרכב תיק נכסי הסיכון של הבנק או מהרכב החשיפות שלו.

ניתן לחלק את סיכון התיק לשני רכיבים: סיכון שיטתי (systematic risk factor) וסיכון ספציפי אקראי (idiosyncratic risk factor).

הסיכון השיטתי מייצג השפעת אירועים מקרו-כלכליים ופיננסיים על איכות תיק הנכסים של תאגיד בנקאי ובפרט על איכות תיק האשראי שלו. ייתכן כי רגישות הלווים לאירועים מקרו-כלכליים תהיה שונה, אך ההנחה הבסיסית הינה שאין לווה בעל חסינות מוחלטת בפני אירוע מהסוג הזה. כתוצאה מכך, הסיכון השיטתי הינו בהגדרה בלתי נמנע ולא ניתן להפחתה על ידי ניהול או גידור יעיל.

לעומתו, ה**סיכון הספציפי** מוגדר ברמת לווה ספציפי ותלוי ברמת הניהול ובביצועים העסקיים של הפירמה. כתוצאה מכך, ככל שמשקלה היחסי של החשיפה ללווה בודד פוחתת, כך פוחת הרכיב הספציפי בסיכון התיק. ככל שתיק האשראי מפוזר יותר, חשיפת הבנק לסיכון הספציפי הולכת ופוחתת, מאידך חשיפתו לסיכון השיטתי נשארת ללא שינוי.

מדיניות האשראי של הבנק מבוססת על פיזור סיכונים אשראי וניהולם באופן מבוקר. הדבר מתבטא בשאיפה לפיזור תיק האשראי בין ענפי המשק השונים ובין מספר גדול של לוויים ובמגזרי הצמדה שונים. הבנק קבע תיאבון סיכון לריכוזיות האשראי במימדים שונים.

• ריכוזיות ענפית

ככלל, מדיניות האשראי של הבנק מתבססת על פיזור תיק האשראי בין ענפי המשק השונים. בדירקטוריון הבנק נערכים דיונים בנושא אשראי לענפים מסוימים, בפרט אלו הרגישים לתנודות ואלו בהם הסיכון הענפי גבוה ביחס לענפי משק אחרים, ונקבעת מדיניות בהתבסס על ההתפתחויות החזויות בענפים אלה. אשראי לענפים בהם ממקד הבנק את פעילותו, כמו נדל"ן למגורים, פיננסים ויהלומים מטופל על ידי יחידות מקצועיות המתמחות בענפים אלה. לענפים אלה נקבעו נהלי עבודה ספציפיים ובקורות מיוחדות, בנוסף לנהלים והבקורות הרגילים, המיועדים להתמודד עם סיכונים אשראי המיוחדים להם. הבנק עומד בהוראות בנק ישראל לעניין מגבלות אשראי לענף ספציפי, ומנהל בצורה אקטיבית את ריכוזיות החשיפה לענפים, תוך התאמת היקף האשראי בכל ענף למפת הסיכונים המשתנה. יש לציין כי החל מה-30 ביוני 2010 מסווגות קבוצות רכישה לענף הנדל"ן. סיווג זה לא הביא לחריגה מהמגבלות הענפיות. ראה פירוט נוסף בפרק "עדכוני חקיקה".

דירקטוריון הבנק קבע תיאבון וסיבולת סיכון לריכוזיות ולמדד ריכוזיות לענפי משק. ראה גם תוספת ה' לסקירת הנהלה בדבר סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי המשק.

• ריכוזיות לוויים

ההנחיות בנוהל בנקאי תקין 313 קובעות כי סך האשראי ללווה בודד לא יעלה על 15% מהון הבנק, סך האשראי לקבוצת לוויים לא יעלה על 30% מהון הבנק והחשיפה לששת קבוצות הלוויים הגדולות לא תעלה על 135% מהון הבנק כאשר דירקטוריון הבנק קבע תיאבון סיכון הכולל שמירת מרווח מסוים ממגבלות בנק ישראל אלה. הבנק

עומד בהנחיות אלה ואינו חורג מהן. כמו כן, הבנק בוחן את מידת ריכוזיות האשראי באמצעות מדדים ותרמישים שונים והדירקטוריון קבע מגבלות על רמת הריכוזיות, לפי קבוצת לווים, במסגרת מסמך תאבון וסיבולת הסיכון.

להלן פירוט יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני ללוים שיתרת חבותם מעל 200 מיליון ש"ח, לפי ענפי משק, ליום 31 בדצמבר 2010:

<u>ענף</u>	<u>מספר לווים</u>	<u>אשראי מאזני*</u> (מיליוני ש"ח)	<u>סיכון אשראי חוץ מאזני</u> (מיליוני ש"ח)	<u>סה"כ</u>
תעשייה	3	287	537	824
בניה ונדל"ן	2	316	206	522
פיננסים	6	1,597	111	1,708
שירותים ציבוריים קהילתיים	1	13	190	203
סך הכל	12	2,213	1,044	3,257

* אשראי לציבור, ונכסים הנובעים ממכשירים פיננסיים נגזרים.

הערות:

1. האשראי המאזני וסיכון האשראי החוץ מאזני סווגו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, חושב בהתאם להגדרות שהינן לצורך חישוב מגבלות חבות של לווה.
3. הנתונים מוצגים לפני ניכוי הביטחונות המותרים בקיזוז לצורך מגבלת לווה בודד וקבוצת לווים.

ריכוזיות בטחונות

סיכון ריכוזיות בטחונות מוגדר כסיכון להפסדים פוטנציאליים בתיק האשראי הנובעים מריכוז יתר או תלות של הרכב תיק בטחונות של הבנק, במספר קטן של נכסים ספציפיים או סוגי בטחונות. במסגרת יישום הנדבך השני של באזל 2, הבנק החל בבחינת סיכון ריכוזיות הבטחונות במהלך הרבעון הרביעי של השנה ומתכנן לסיים בחינה זו במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011, לצורך שילובו במסמך ה-ICAAP לסוף 2010.

ריכוזיות גיאוגרפית

עיקר פעילות האשראי של הבנק הינה ללקוחות בישראל. לבנק אין סניפים מחוץ לישראל. הבנק לא העמיד אשראי ישיר ללקוחות אשר עיקר פעילותם במדינות LDC (ארצות פחות מפותחות), אשר לגביו הוא נסמך על נכסים במדינות אלה כמקור סילוק לאשראים. כמו כן לא קיימת חשיפה ללקוחות אשר עיקר פעילותם במדינות יוון, פורטוגל, ספרד ואירלנד - ראה התייחסות גם בתת הפרק "השלכות השינויים בסביבה העסקית על מדיניות וניהול הסיכונים".

להלן התפלגות החשיפה לפי אזורים גיאוגרפיים לפי סיכון סופי של הלקוח^{1,2} (ראה גם תוספת ו' לסקירת הנהלה בדבר חשיפה לסיכון מדינות):

ליום 31 בדצמבר 2010					
ישראל	ארה"ב	שוויץ	אחרות ^{4,6}	סה"כ	
במיליוני ש"ח					
20,909	111	106	665	21,791	אשראי ³
6,433	240	240	219	7,132	פקדונות בבנקים
4,280	113	-	160	4,553	ניירות ערך
415	-	-	-	415	ניירות ערך שנשאלו
817	34	9	92	952	שווי הוגן נגזרים ⁵
2,386	3	-	1	2,390	ערבויות
9,277	49	-	307	9,633	התחייבות למתן אשראי
1,309	302	144	876	2,631	נגזרים סיכון חוץ מאזני ⁵
<u>45,826</u>	<u>852</u>	<u>499</u>	<u>2,320</u>	<u>49,497</u>	

ליום 31 בדצמבר 2009							
ישראל	ארה"ב	בריטניה	צרפת	שוויץ	אחרות ⁴	סה"כ	
במיליוני ש"ח							
18,463	119	58	140	220	318	19,318	אשראי ³
2,850	276	494	188	96	284	4,188	פקדונות בבנקים
5,272	125	31	-	-	117	5,545	ניירות ערך**
274	-	-	-	-	-	274	ניירות ערך שנשאלו
430	14	85	8	10	20	567	שווי הוגן נגזרים ⁵
2,185	*-	*-	*-	*-	*-	2,185	ערבויות
11,309	329	5	62	1	359	12,065	התחייבות למתן אשראי
1,002	259	252	41	98	231	1,883	נגזרים סיכון חוץ מאזני ⁵
<u>41,785</u>	<u>1,122</u>	<u>925</u>	<u>439</u>	<u>425</u>	<u>1,329</u>	<u>46,025</u>	

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.
** סוג מחדש.

1. הנתונים מבוססים על תוספת ו', תוך השלמה של חשיפות בישראל.
2. ההקצאה לאזורים גיאוגרפיים בוצעה בהתאם לסיכון הסופי לחשיפה, כמפורט בהוראות תוספת ו' בהוראות הדיווח לציבור לרבעון.
3. בנטרול הפרשה כללית ונוספת בסך 78 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 78 מיליון ש"ח).
4. לא קיימות חשיפות למדינות: יוון, אירלנד, פורטוגל וספרד.
5. לרבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.
6. כולל בריטניה וצרפת אשר ליום 31 בדצמבר 2010 החשיפה להן נמוכה מ-1% מסך נכסי המאזן המאוחד.

השלכות השינויים בסביבה העסקית על מדיניות וניהול הסיכונים

לאורך שנת 2010 נמשך תהליך ההתאוששות בכלכלה העולמית, אם כי עדיין נותרה אי וודאות בנוגע להמשך המגמה, בין היתר לנוכח משבר החוב של חלק ממדינות אירופה. האינדיקציות השונות מצביעות על עליה בקצב ההתאוששות בארה"ב, בין היתר הודות למדיניות המוניטארית והפיסקאלית המרחיבה שנוקטים הממשל והבנק המרכזי. עם זאת לא חל שיפור ברמת התעסוקה והאבטלה עדיין נותרה ברמה גבוהה. גוש האירו ממשיך להתמודד עם בעיות של חוסר איזון בין המדינות החברות בו, הגירעונות הכבדים ושיעור האבטלה הגבוה. לצד זה ממשיכות מדינות רבות לנקוט בקיצוצים פיסקאליים נרחבים ונמשכת המדיניות המוניטארית המרחיבה של הבנק המרכזי של הגוש האירופי. השלכות המשבר ניכרות בעיקר באירלנד, פורטוגל ויוון לנוכח החששות כי הסקטור הממשלתי במדינות אלו לא יעמוד בהחזר

חובותיו הגבוהים ויגיע לכדי חדלות פירעון, חשש שהוביל להורדת דירוגי האשראי של מדינות אלו. בסין נמשכה הצמיחה המואצת וזאת על אף הצעדים המרסנים שהממשל נוקט באמצעות העלאת דרישת הלימות ההון על השקעות שונות והעלאת שיעור הריבית לאור האצת האינפלציה. ביתר שוקי מזרח אסיה, ובהם הודו, נמשכת גם כן הצמיחה הגבוהה שמקורה הן בגידול בביקושים המקומיים והן מהמשך זרימת הון המשקיעים למשקים אלו. על רקע זה ממשיכות הממשלות והבנקים המרכזיים המקומיים במדינות אלו לנקוט במהלכים רגולטורים ומוניטאריים מתוך מטרה למתן את זרם תנועות ההון הנכנסות וההאצה בקצב האינפלציה.

לקראת סוף חודש ינואר 2011 נפתחה חזית נוספת המהווה איום על המשך מגמת ההתאוששות, המהומות שהחלו בתוניסיה והתפשטו לעבר מצרים. אירועים אלו עוררו את החששות כי חוסר יציבות שלטונית תגרם במדינות נוספות במזרח התיכון ותביא לעליה במחירי האנרגיה ולחוסר יציבות כלכלית. בתגובה לכך הגיבו השווקים בעולם ובישראל בירידות שערים ושערו של הדולר התחזק.

פעילות המשק הישראלי התרחבה אף היא בשנת 2010. אך תוך האטה בקצב ההתרחבות. לאיתנות המשק תרמו יציבות המערכת הפיננסית והעליה בצריכה הפרטית, בהשקעה בנכסים קבועים וביצוא הסחורות והשירותים. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות בשווקים וחשיפתו למוסדות הבנקאיים הפועלים ו/או החשופים למדינות שדירוגיהן הורדו, וכן בוחן את חשיפתם של לקוחות הבנק אל מול שווקים אלו. נכון למועד פרסום הדוח הכספי לבנק אין חשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד ואירלנד.

סיכוני שוק

סיכונים לפגיעה בהכנסות הבנק ובהונו העצמי כתוצאה משינויים של מחירים ושערים בשווקים הפיננסים, ובעיקר שינויים בשערי הריבית, בשערי החליפין, באינפלציה, בשערי המניות וברמת התנודתיות של השערים בתחומים השונים.

דירקטוריון הבנק קובע את מדיניות החשיפה לסיכוני שוק הכוללים גם את תאבון הסיכון וסיבולת הסיכון לסיכוני השוק (בסיס, ריבית, אופציות ומניות). תיאבון הסיכון לסיכון שוק (ללא קיזוזים) במונחי VAR שקבע הדירקטוריון לא יעלה על 100 מיליון ש"ח. בנוסף, מתקיים בוועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון (ראה גם פרק "הדירקטוריון") דיון רבעוני מפורט על מסמך החשיפות, תאבון וסיבולת הסיכון, גבולות ומסגרות לחשיפה לסיכוני שוק והתפתחות הסיכונים במהלך התקופה שתוצאותיו מובאות לאישור הדירקטוריון. כמו כן, מקיימת הוועדה דיון רבעוני על תוצאות מבחני ה-backtest, תרחישי הקיצון ומבחני ההכנסה לעומת הסיכון. בנוסף, הדירקטוריון מקבל דווח תקופתי על תוצאות תהליך בדיקת כלל המודלים בבנק, ובכללם המודלים לניהול סיכוני שוק.

ראש אגף ניהול פיננסי, מר אפרים אברהם, מנהל את החשיפות לסיכוני השוק של הבנק.

תמונת סיכון השוק נבחנת במפורט אחת לשבוע בפורום ההנהלה לעניינים פיננסיים אשר בראשותו של ראש אגף ניהול פיננסי ובהשתתפות חברי הנהלה ובעלי תפקידים נוספים רלוונטיים. במסגרת זו מתקיים דיון במכלול חשיפות השוק, חשיפות הריבית וחשיפות הנזילות של הבנק וכן בחינה ואישור של מוצרים פיננסיים חדשים או פעילויות חדשות. כמן כן, הפורום קובע מסגרות פנימיות למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון. דיוני הפורום והחלטותיו מובאים לאישור הנהלת הבנק. ביצוע ההחלטות הינו רק לאחר דיון ואישור בפורום ההנהלה השבועי בראשות מנכ"ל הבנק ובמקרה הצורך לאחר דיון ואישור בדירקטוריון הבנק. חברי ההנהלה אחראים ליישום ההחלטות (כל אחד בתחום אחריותו).

יצירת החשיפות לסיכוני שוק נעשית באגף לניהול פיננסי בעיקר על ידי חדר עסקות ועל ידי יחידת הנוסטרו, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון. כמו כן, יחידת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק מבצעת פעולות אשר מטרתן טיפול בפוזיציות הנוצרות מהפעילות הבנקאית השוטפת של הבנק.

חדר עסקות יוצר חשיפות שוק (בסיס, ריבית, אופציות) על בסיס המגבלות שהדירקטוריון קבע.

יחידת הנוסטרו באגף הינה יחידה המשפיעה בצורה מהותית על סיכוני השוק של הבנק, בעיקר לנושא פוזיציות הבסיס המדדית סיכוני ריבית וסיכוני מניות. פעולת יחידה זו נבחנת בתדירות יומית על ידי אגף בקרות וניהול סיכונים ואחת לשבוע במסגרת הפורום לעניינים פיננסיים.

יחידת הנ"ה אחראית על קביעת ופרסום מחירי המעבר (Benchmark) בשקלים במגזר הצמוד והלא צמוד וניהול הפער (חשיפה) בין הנכסים להתחייבויות הנובע מפעילויות הבנק השוטפות.

ענף בקרות באגף בקרות וניהול סיכונים מרכז את בקרת סיכוני השוק הכוללת בין השאר בדיקת העמידה והתאמת הפעילות והחשיפות של אגף ניהול פיננסי במגבלות החשיפה שנקבעו ואושרו על ידי הדירקטוריון (הכוללות גם את חשיפות הנ"ה).

תוצאות המדידות מועברות למנכ"ל ולחברי הפורום לעניינים פיננסיים.

מערך ניהול הסיכונים אחראי לזיהוי, הגדרה ומיפוי של סיכוני השוק וכן יצירת תמונת הסיכון הכוללת והדיווחים אודותיה לפורום ההנהלה לעניינים פיננסיים. כולל פיתוח המודלים הפנימיים למדידת הסיכונים בכל מגזרי סיכון השוק.

הבנק מודד את סיכוני השוק, בין השאר, באמצעות מודל הערך שבסיכון (VAR) אשר מציג את הסיכון הפוטנציאלי (ירידה אפשרית בשווי בתקופת זמן נתונה). החישוב מבוצע בשיטה הפרמטרית לתקופת אחזקה של 10 ימים וברמת ביטחון של 99%.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות VAR לכל אחד מהרכיבים של סיכון השוק (סיכון בסיס, סיכון ריבית וסיכון אופציות), כמפורט בהמשך.

יודגש כי כל בדיקות ה-VAR מבוצעות ברמה יומית ובתחומים מסוימים (לרבות באופציות), ברזולוציה תוך-יומית. במהלך שנת 2010 לא נצפו חריגות ממגבלות ה-VAR פרט ל-VAR ריבית צמודת מדד (נצפה ערך מירבי של 43 מיליון ש"ח בתחילת ינואר 2010) ול-VAR אופציות מט"ח/מט"ח בו נצפה ערך מירבי יומי של 791 אלף דולר (לעומת מגבלה של 500 אלף דולר). החריגה ב-VAR אופציות מט"ח/מט"ח נצפתה בדצמבר 2010 ונסגרה עד סוף החודש.

הבנק מפעיל מגוון תרחישי קיצון (Stress) על סיכוני השוק. תרחישי קיצון אלו נוגעים למגוון סיכוני השוק וכוללים התייחסות לסיכוני בסיס, סיכוני ריבית וסיכוני אופציות ומתבססים על תנודות במטבעות והשווקים בהם הבנק פועל. התרחישים מתבססים גם על משברים בשווקים הפיננסיים שהתרחשו בעבר, כולל המשבר שהתרחש בשנת 2008. במהלך שנת 2010 לא נצפו חריגות בתרחישי הקיצון. בתחום סיכוני השוק הבנק מפעיל 4 תרחישים שוטפים:

1. תרחיש משבר אוקטובר 1998 (מתבסס על תצפית של שינויים שחלו בשווקים במשך כחודש במהלך המשבר).
2. תרחיש משבר 2008 (מתבסס על תצפית של שינויים שחלו בשווקים הפיננסיים במשך כשלושה חודשים במהלך המשבר).
3. תרחיש של משבר נזילות בשווקים הפיננסיים.
4. תרחיש המורכב מהאירוע הגרוע ביותר בכל סוג של חשיפה בכל אחד מהאירועים לעיל (1 עד 3).

רשימת התרחישים מתעדכנת בתדירות של אחת לשנה לפחות, וכן מתעדכנת מעת לעת על רקע התפתחויות בשווקים (בשנת 2008 התעדכנה פעמיים, פעם אחת במסגרת עדכון שנתי שגרתי ובפעם השנייה על רקע המשבר של 2008). התרחישים מובאים לדיון בהנהלה ובדירקטוריון לצורך בחינה ואישור, בהתאם לצורך ולפחות אחת לשנה. הרצת התרחישים מתבצעת בתדירות יומית ואחת לרבעון מתקיים דיון בפורום לעניינים פיננסיים, בהנהלה ובדירקטוריון על:

- רשימת תרחישי הקיצון

- ערכי התרחישים

- תוצאות התרחישים בפועל תוך השוואה לעומת המגבלות שנקבעו.

- מסקנות ניהוליות ועסקיות העולות מהתרחישים

כמו כן, מוצגים נתונים על מגמות ב-market risk factors אשר יכולים להצביע על מגמות בשוק ואפשרות להתפתחות תרחיש קיצון העלול להשפיע על ערך פוזיציות השוק של הבנק. כהשלמה לבדיקות ה-VAR, מבצע הבנק בדיקות Back test. מטרת בדיקות אלו לבחון את הלימות ואמינות מודל ה-VAR למדידת סיכונים, וזאת באמצעות התאמת תוצאות חיזוי מודל ה-VAR לשינויים שנצפו בפועל, על פני תקופה. בחודש ספטמבר 2010 העלה הדירקטוריון את רמת הביטחון למדידת סיכונים בסיס במטבעות מ-99% ל-99.75%.

סיכון בסיס - מתייחס לאפשרות של הפסד הנובע משינויים בשערי המטבע, בסיס הצמדה או מניות, כאשר אין הקבלה בין הבסיס אליהם צמודים הנכסים לבין בסיס ההתחייבויות. ניהול סיכונים הבסיס נועד, בין השאר, למקסם את רווחיות הבנק תוך ניצול הזדמנויות בשווקים השונים. במסגרת זו יוצר הבנק חשיפות בשווקי המטבע המקומיים והבינלאומיים וכן חשיפות בשוק הצמוד למדד. מדיניות ההנהלה היא לנהל באופן מבוקר את הסיכונים הנובעים מחשיפות הבסיס במסגרת תאבון הסיכון שהגדיר הדירקטוריון. תאבון הסיכון לסך חשיפות הבסיס במגזר הצמוד מדד ובמטבעות עיקריים במט"ח מוגבל לערך בסיכון בסך 28 מיליון ש"ח.

א. **חשיפות מט"ח**: פעילות הבנק כעושה שוק בתחום המט"ח מחייבת חשיפה לסיכון שער חליפין במהלך המסחר. נקבעו נהלי עבודה ומגבלות לגבי היקפי החשיפות ואופן ניהולן במהלך המסחר. בנוסף, מעת לעת, מתקבלות החלטות להיכנס לחשיפות על פי הערכות להתפתחויות במחירים היחסיים של המטבעות השונים. החשיפות מתבצעות בתוך המסגרות שנקבעו על ידי הדירקטוריון תוך קביעת מגבלות הפסד מרביות. לבנק מערכת ממוחשבת המצביעה על חשיפות המט"ח הכוללות בכל רגע נתון. מגבלת הדירקטוריון לסך החשיפה מט"ח/ש"ח לסוף יום נקבעה במונחי ערך בסיכון לסך של 13 מיליון ש"ח. החשיפה בפועל ביום 31 בדצמבר 2010 היתה ערך בסיכון של 1.3 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009 – 1.3 מיליון ש"ח). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך שנת 2010 היה 4.2 מיליון ש"ח (בשנת 2009 – 5.8 מיליון ש"ח). פעילותו של הבנק במטבעות חוץ מתבצעת בעיקר במטבעות דולר ארה"ב, יורו, יין, ליש"ט ופר"ש. בנוסף, נקבעו מגבלות נוספות לערך בסיכון למט"ח - שקל (ללא דולר) ולמטבעות שאינם עיקריים ומגבלות פוזיציה במהלך יום ובסוף יום. כמו כן נקבעה מגבלה כמותית של עודף/חוסר נכסים על התחייבויות בהיקף של 40 מיליון דולר, מזה במט"ח ללא מטבע דולר – 15 מיליון דולר, ובמטבעות שאינם עיקריים – 10 מיליון דולר (המטבעות העיקריים הינם: דולר, יורו, ליש"ט, פר"ש, יין).

ב. חשיפת מדד: מגבלת חשיפת בסיס המדד במונחי ערך בסיכון הינה 15 מיליון ש"ח. כמו כן נקבעה מגבלה כמותית של עודף נכסים על התחייבויות בהיקף של 1000/+750- מיליון ש"ח. החשיפה בפועל ליום 31 בדצמבר 2010 הייתה ערך בסיכון של 1.3 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 1.1 מיליון ש"ח). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך שנת 2010 היה 5.05 מיליון ש"ח (בשנת 2009 – 5.7 מיליון ש"ח).

להלן הרגישות לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ והמדד במיליוני ש"ח (סוגריים מייצגים הפסד):
(המדידה כוללת הן את הפעילות המאזנית והן את החוץ מאזנית)

<u>ליום 31 בדצמבר 2010:</u>							
<u>מדד</u>	<u>דולר</u>	<u>יורו</u>	<u>ליש"ט</u>	<u>יין</u>	<u>פר"ש</u>	<u>מט"ח אחר</u>	
18.2	0.2	1.1	2.0	(0.9)	(0.8)	0.3	עליה של 5%
36.5	6.7	5.4	3.9	(1.8)	(1.6)	0.6	עליה של 10%
(18.2)	(0.6)	0.4	(1.7)	0.9	0.8	(0.3)	ירידה של 5%
(36.5)	(8.0)	4.2	(2.8)	1.8	1.6	(0.6)	ירידה של 10%
<u>ליום 31 בדצמבר 2009:</u>							
<u>מדד</u>	<u>דולר</u>	<u>יורו</u>	<u>ליש"ט</u>	<u>יין</u>	<u>פר"ש</u>	<u>מט"ח אחר</u>	
(4.6)	(1.4)	6.2	-	(0.2)	0.1	0.3	עליה של 5%
(9.2)	(6.1)	19.2	(0.1)	(0.3)	0.2	0.6	עליה של 10%
4.6	1.9	(3.2)	-	0.2	(0.1)	(0.3)	ירידה של 5%
9.2	5.1	(9.8)	0.1	0.3	(0.2)	(0.6)	ירידה של 10%

להלן תמצית מאזני ההצמדה במיליוני ש"ח:

ליום 31 בדצמבר 2010:				
סה"כ	פריטים לא כספיים	מט"ח כולל צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד
35,293	804	5,555	5,080	23,854
33,243	245	6,754	4,293	21,951
2,050	559	(1,199)	787	1,903
		801	(472)	(329)
		401	-	(401)
		*3	315	1,173

* מזה: דולר – (8) מיליון ש"ח, יורו – 14 מיליון ש"ח, מטבעות אחרים – (3) מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2009:				
סה"כ	פריטים לא כספיים	מט"ח כולל צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד
30,323	711	6,123	4,627	18,862
28,378	216	6,986	3,959	17,217
1,945	495	(863)	668	1,645
		857	(553)	(304)
		62	-	(62)
		*56	115	1,279

* מזה: דולר – (27) מיליון ש"ח, יורו – 79 מיליון ש"ח, מטבעות אחרים – 4 מיליון ש"ח.

פרטים נוספים בדבר חלוקת הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

ג. חשיפת בסיס מניות ותעודות סל: לבנק אחזקות במניות בתיק הבנקאי ובתיק למסחר. חלק מהשקעות הבנק נמצאות בתעודות סל על מניות או ETF (קרנות עוקבות מדד).

הבנק חשוף לסיכון במידה שאירעו תנודות בשערי המניות. דירקטוריון הבנק הגדיר מגבלות סיכון נפרדות במונחי היקף ובמונחי VAR הן עבור מדד המעו"ף, תעודות סל ישראליות ומניות, והן עבור תעודות סל על מדדי חו"ל או ETF.

תאבון הסיכון על מדד המעו"ף, תעודות סל ישראליות ומניות ישראליות נקבע לערך בסיכון של 20 מיליון ש"ח. נכון ליום 31 בדצמבר 2010 הניצול בפועל היה ערך בסיכון של 3 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009 – 5.4 מיליון ש"ח). תאבון הסיכון על תעודות סל וקרנות עוקבות מדד (ETF) בשווקי חו"ל נקבע לערך בסיכון של 20 מיליון ש"ח (לעומת 18 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009). נכון ליום 31 בדצמבר 2010 הניצול בפועל היה ערך בסיכון של 1.5 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009 – 2.1 מיליון ש"ח).

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות VAR נוספות ברמת ETF בודד וברמת תיקי ETF ובחלוקה למגזרים ולשווקים.

סך תאבון הסיכון לחשיפת מניות בשווקים ובמכשירים אשר אושרו על ידי הדירקטוריון הוגבלו לערך בסיכון כולל בסך 40 מיליון ש"ח.

סיכון ריבית – נובע מהשפעתם האפשרית של שינויים בעקומי ריבית על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות.

סיכוני הריבית לתיק הכולל של הבנק מהווים את סיכון השוק העיקרי אליו חשוף הבנק.

המכשירים המרכיבים את סיכון הריבית בבנק נחלקים בין מוצרים בתיק הבנקאי בהם אין לבנק כוונת מסחר ובין מוצרים בתיק למסחר, כאשר בתיק זה המכשירים המוחזקים הינם עם כוונת מסחר או במטרה לגדר רכיבים אחרים בתיק למסחר. האחזקות בתיק זה הינן ברמת נזילות גבוהה יותר מאשר בתיק הבנקאי.

הבנק מודד ומנהל את סיכון הריבית על התיק הכולל המשלב את המכשירים בתיק הבנקאי ובתיק למסחר תוך התייחסות לסיכונים הנובעים מפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות ופעילות הנוסטרו.

מדיניות ניהול חשיפת הריבית מכוונת להשגת רמות חשיפה רצויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה אליהם חשוף הבנק, בהתאמה לתחזיות בשווקים ולרמות הסיכון הרצויות ועל סמך המגבלות שנקבעו על-ידי הדירקטוריון. החשיפות העיקריות נלקחות במגזר השקלי ובמגזר צמוד מדד. קיימות חשיפות ריבית שאינן מהותיות במטבעות החוץ העיקריים. חשיפת הריבית נמדדת בתדירות יומית למטבעות העיקריים: ש"ח לא צמוד, צמוד מדד, דולר, יורו, יין, פר"ש וליש"ט. מדידת חשיפת הריבית מתבצעת בעזרת שתי טכניקות מדידה עיקריות:

א. $DV1\%$ (Delta Value 1%) - מייצג את השינוי האפשרי בתיק בהינתן שינוי מקביל בעקום הריבית של 1%.

ב. VAR (Value at Risk) - מודל "ערך בסיכון" מודד את הסיכון הפוטנציאלי בתיק ברמת בטחון 99% ולתקופת אחזקה של 10 ימים.

במגזר צמוד המדד מדידת חשיפת הריבית מביאה בחשבון, בין השאר, הנחות עבודה לשיעורי הפירעונות המוקדמים במשכנתאות בריבית קבועה והנחות עבודה לשיעורי המשיכות בנקודות היציאה בתכניות חסכון. הנחות אלו מתבססות על סמך ניסיון העבר.

חשיפת הריבית במגזר השקלי מביאה בחשבון הנחות עבודה למח"מ באג"ח מסוג גילון, פירעונות מוקדמים למשכנתאות בריבית קבועה והנחות עבודה לעניין היקף ומח"מ מוצרי עו"ש ללא תאריך פירעון מוגדר (קיום יתרה יציבה של חלק מחשבונות העו"ש כאשר החלק האחר של חשבונות העו"ש מוגדר ללא תאריך פירעון ומחושב כבעל מח"מ של יומיים). אין התאמות ייחודיות למגזר המט"ח.

ההנחות המפורטות לעיל מאושרות בדירקטוריון, ומהוות מרכיב בשיטת חישוב החשיפה.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות במונחי ערך בסיכון לגבי ההשפעה האפשרית של שינויים בשיעורי הריבית. נקבעה מגבלה לגבי סה"כ סיכוני הריבית ולגבי כל בסיס הצמדה לרבות כל מטבע חוץ בנפרד. עבור מגזרי המטבעות שקל צמוד מדד ושקל לא צמוד, נקבעה, בנוסף למגבלת VAR , גם מגבלה במונחי $DV1\%$. פירוט המגבלות והחשיפה בפועל ליום המאזן מוצג בטבלה להלן.

החשיפה בפועל ביום 31 בדצמבר 2010 הייתה ערך בסיכון של 24 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2009 – 43 מיליון ש"ח). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) בשנת 2010 היה 43 מיליון ש"ח (בשנת 2009 – 43 מיליון ש"ח).

להלן תיאבון הסיכון והחשיפה בפועל במיליוני ש"ח:

בפועל		מגבלה	סוג מגבלה	מגזר
31.12.2009	31.12.2010	31.12.2010		
43.0	23.8	70	VAR ריבית מקוזז*	סה"כ
37.0	20.1	40	VAR	צמוד מדד
39.7	36.7	60	DV1%	
11.1	6.1	30	VAR	לא צמוד
25.5	11.0	90	DV1%	
3.8	2.6	25	VAR לכל המטבעות	מט"ח

* בחישוב הסה"כ מובאים בחשבון הקטנות סיכוני הריבית בגין מתאמים (קורלציות) בחשיפות הריבית בין מטבעות שונים על פי התקופות.

מפורט להלן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשערי ריבית):

31.12.2010					
סך הכל	מטבע חוץ ²		מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
34,416	660	879	3,794	5,126	23,957
31,839	5,802	3,016	10,591	321	12,109
32,443	506	1,257	4,724	4,289	21,667
32,016	5,969	2,612	9,637	929	12,869
1,796	(13)	26	24	229	1,530

¹ נכסים פיננסיים
³ סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים
¹ התחייבויות פיננסיות
³ סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים
 שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31.12.2009					
סך הכל	מטבע חוץ ²		מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
29,176	588	639	4,582	4,615	18,752
23,439	5,231	3,002	7,617	105	7,484
27,785	555	1,495	4,628	4,089	17,018
23,537	5,256	2,063	7,610	737	7,871
1,293	8	83	(39)	(106)	1,347

¹ נכסים פיננסיים
³ סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים
¹ התחייבויות פיננסיות
³ סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים
 שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

לפירוט נוסף בדבר ההנחות והפרמטרים ששימשו לחישוב השווי ההוגן – ראה באור 20 בדוחות הכספיים.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

31.12.2010

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴							
		מטבע חוץ ²					מטבע ישראלי		
		סך הכל	השפעות מקזזות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
סך הכל במיליוני ש"ח	סך הכל במיליוני ש"ח	סך הכל	מקזזות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד במיליוני ש"ח	
(5.8%)	(104)	1,692	-	(14)	13	9	194	1,490	השינוי בשיעורי הריבית גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.6%)	(10)	1,786	-	(13)	26	13	226	1,534	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
6.5%	117	1,913	-	(12)	41	19	278	1,587	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

31.12.2009

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴							
		מטבע חוץ ²					מטבע ישראלי		
		סך הכל	השפעות מקזזות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
סך הכל במיליוני ש"ח	סך הכל במיליוני ש"ח	סך הכל	מקזזות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד במיליוני ש"ח	
(3.6%)	(46)	1,247	-	6	80	(40)	(124)	1,325	השינוי בשיעורי הריבית גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	-	1,293	-	7	84	(39)	(106)	1,347	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
5.0%	65	1,358	-	8	90	(36)	(77)	1,373	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים, לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בבאור 20 בדוחות הכספיים.
4. שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של המכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
- * האופציות הגלומות במכשירים המובנים (31.12.2010 - בשווי של כ- 9 מיליון ש"ח, 31.12.2009 - 11 מיליון ש"ח) וכן אופציה מסוג FLOOR (31.12.2010 - בשווי של כ- 90 מיליון ש"ח, 31.12.2009 - 63 מיליון ש"ח) הוצגו ביתרתם המאזנית, ללא פתיחה לרגליים חוץ מאזניות, לאחר שהתקיימו בהן התנאים המפורטים בסעיף קטן 11(ב) להוראה.

הערה: לא ארע בעשר השנים האחרונות שינוי שבועי מצטבר אשר לו היה מתרחש במועד הדיווח היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה בבסיס עריכת הדוחות הכספיים.

סיכון תיק אופציות - עיקר פעילות הבנק באופציות מט"ח/מט"ח נעשה תוך התכסות Back To Back במסחר וללא יצירת סיכונים שוק לאורך זמן. תיק זה נכלל במסגרת "נגזרים אחרים" בבאור 19 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 (הערך הנקוב הסתכם לסך של 6,316 מיליון ש"ח ויתרת השווי ההוגן לסך של 109 מיליון ש"ח והוצגה הן תחת סעיף נכסים אחרים והן תחת סעיף התחייבויות אחרות).

באופציות מט"ח/ש"ח, ובמידה מוגבלת באופציות מט"ח/מט"ח, הבנק מנהל את תיק האופציות ובכך נחשף גם לסיכונים של שינויים בתנודתיות בין המטבעות שונים. במסגרת תיק זה נכללת גם פעילות מסוימת באופציות לצורך התכסות על חשיפות בסיס, המהווה חלק קטן מהתיק. תיק זה נכלל במסגרת "נגזרים ALM" בבאור 19 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010.

להלן התפלגות התיק לפי מטבעות ליום 31 בדצמבר 2010 (במיליוני ש"ח):

ערך נקוב							
סך הכל	ליש"ט/דולר	ליש"ט/ש"ח	דולר/פר"ש	דולר/ש"ח	יורו/דולר	יורו/ש"ח	
4,396	94	114	91	1,872	599	1,626	אופציות שנקנו
4,316	104	54	70	2,323	615	1,150	אופציות שנכתבו
8,712	198	168	161	4,195	1,214	2,776	סך הכל

שווי הוגן							
סך הכל	ליש"ט/דולר	ליש"ט/ש"ח	דולר/פר"ש	דולר/ש"ח	יורו/דולר	יורו/ש"ח	
62	1	1	2	29	11	18	אופציות שנקנו
59	*	1	1	23	11	23	אופציות שנכתבו

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

בחינת הסיכונים של תיק האופציות המנוהל על ידי הבנק נעשית באמצעות מודל הערך בסיכון (VAR) המתבסס על תרחישים סימולטניים לשערי המטבעות והתנודתיות. תרחישים אלו מבוססים על סימולציה היסטורית של שינויים בתנודתיות ובשערי החליפין שנה אחורה על פני 10 ימי עסקים, ומציאת האחוזון ה-99%. ניהול תיק האופציות מבוצע באמצעות מערכת ממוחשבת המאפשרת ניתוח ובחינת הסיכונים בתיק על פי השינויים המתרחשים בשוק. המגבלה הכוללת במונחי ערך בסיכון לניהול תיק האופציות כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון היא 10 מיליון דולר. החשיפה לסיכון זה בפועל ביום 31 בדצמבר 2010 הייתה ערך בסיכון של 0.52 מיליון דולר (ביום 31 בדצמבר 2009 – 1 מיליון דולר). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך שנת 2010 היה 2.8 מיליון דולר (בשנת 2009 – 2.8 מיליון דולר). כמו כן מתוך מסגרת ה-VAR לאופציות נקבעה מסגרת פעילות באופציות אקזוטיות של 2 מיליון דולר במונחי VAR ומסגרת לפעילות באופציות מט"ח/מט"ח של 0.5 מיליון דולר. הערך בסיכון לסוף הרבעון הרביעי של שנת 2010 בגין פעילות באופציות אקזוטיות עמד על 96 אלפי דולר, ובגין אופציות מט"ח/מט"ח על 95 אלפי דולר.

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי - נכון ליום 31 בדצמבר 2010 לבנק שני סוגי אחזקה עיקריים במניות בתיק הבנקאי: א. השקעה במגוון מניות סחירות בבורסה הישראלית באמצעות יחידת הנוסטרו של הבנק במסגרת התיק הזמין למכירה. פעילות זו מתבצעת תחת המגבלות והיקף מסגרות שאושרו בדירקטוריון הבנק, ותכליתן שיפור בתשואת הבנק. השקעה זו רשומה במאזן ליום 31 בדצמבר 2010 בסך של 15 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 16 מיליון ש"ח).

ב. השקעות דרך חברת הבת - אגוד השקעות וייזום (א.ש.י.), המשמשת כזרוע ההשקעות הריאליות של הבנק. החברה מתמקדת בשיפור התשואה על ההון העצמי של הבנק, על ידי השקעה בחברות העוסקות בתחומי פעילות שונים, שאינם בתחום הבנקאות ותחומים משלימים לו. בהתאם, מבצעת החברה השקעות מתוך כוונה להשתתף ברווחי החברות לאורך זמן ובמקרים מסוימים לממשן ברווח תוך תקופה של מספר שנים (על ידי הנפקתן או מכירתן לצד שלישי). ההשקעות מתבצעות בהתאם למדיניות השקעות ותכנית העבודה, בה נקבעו מסגרות ויעדים, כולל תחומים מועדפים. המגבלות הקבועות בחוק הינן עד 20% מההון של חברה בודדת, ועד 15% מהון הבנק בהשקעות ריאליות (בכריגים מסוימים).

נכון להיום קיימת החלטת דירקטוריון לפיה השקעת הבנק בתאגידים ריאליים לא תעלה על 195 מיליון ש"ח. כמו כן,

הגביל דירקטוריון הבנק את סמכות החברה לגבי השקעה בודדת לסכום של 12 מיליון ש"ח. כל השקעה בודדת מעל לסכום זה טעונה בנוסף גם אישור דירקטוריון הבנק.

כתוצאה ממכירת חברה כלולה, חל קיטון ביתרה המאזנית של ההשקעה בחברות כלולות ליום 31 בדצמבר 2010. סך ההשקעה הסתכם בסך של 1 מיליון ש"ח, בדומה ליום 31 בדצמבר 2009. היתרה המאזנית של ההשקעה בחברות אחרות באמצעות א.ש.י (אשר מסווגות במסגרת מניות בתיק הזמין למכירה) ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה בסך 122 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 105 מיליון ש"ח).

לפירוט בדבר עקרונות חשבונאיים לשיטות מדידה ראה באור 1 לדוחות הכספיים – עיקרי המדיניות החשבונאית (ז). לפירוט נוסף בדבר פוזיציות במניות בתיק הבנקאי ראה גם פרק "הלימות ההון".

סיכון נזילות

הסיכון שהבנק לא יוכל לממן את נכסיו בטווח הקצר או לא יוכל לאפשר ללקוחות למשוך את פקדונותיהם על פי דרישה. סיכון זה יכול להתפתח כתוצאה מתהליכי ניהול ושליטה פנימיים אשר אינם מביאים בחשבון את כל גורמי הסיכון או מעריכים בצורה לא נאותה את רמת הנזילות של נכסים או את זמינותם של מקורות ומפקידים במצבי שוק שונים. בנוסף, סיכון הנזילות יכול להתממש כתוצאה משינויים בהערכות של בעלי פקדונות באשר לסיכון הבנק או כתוצאה משינויים בהערכותיהם לגבי הסיכון של המערכת הבנקאית והפיננסית כולה.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכונים הנזילות, על בסיס הנדרש מהוראות נוהל בנקאי תקין 342 "ניהול סיכונים נזילות". בהתאמה להוראה זו, הדירקטוריון קובע את תאבון הסיכון ומדיניות ניהול סיכון הנזילות ומוודא כי קיימת התשתית הניהולית לביצוע תהליכי הניהול, הבקרה והניטור של סיכון זה.

הדירקטוריון קובע את תיאבון הסיכון ומדיניות ניהול סיכון הנזילות תוך קביעת מגבלות על יחס נזילות מינימלי הנדרש על פי המודל הפנימי ומבנה המקורות.

מדיניות ניהול סיכון הנזילות המאושרת בדירקטוריון נועדה להשיג את המטרות המרכזיות המפורטות להלן:

- מימון שוטף של פעילות הבנק.
- הבטחה כי לקוחות יוכלו למשוך פקדונות במהלך עסקים רגיל ובמצבי קיצון מסוימים.
- שמירה על רמת פיזור פקדונות, הן מבחינת גודל והן מבחינת טווחי פירעון.

כמו כן, מוגדרים במסגרת המדיניות תהליכים הנדרשים בעת שינויים קיצוניים במצב הנזילות או התפתחות של משבר נזילות.

אחת לרבעון מוצג מסמך החשיפות (אשר מתייחס בין השאר לסיכון הנזילות) בפני הדירקטוריון ומתקיים דיון אודות מצב הנזילות ומבנה המקורות ביחס למגבלות שנקבעו והתפתחות יחס הנזילות במהלך הרבעון. כמו כן, הדירקטוריון מקיים דיונים על מצב הנזילות הכולל וניהול הנזילות במט"ח על פי ההתפתחויות בשווקים והצורך הנגזר מכך, כולל קביעת מסגרות כוללות ופרטניות לניהול עודפי הנזילות בבנקים במט"ח.

אגף ניהול פיננסי אחראי לניהול הנזילות היומית השוטפת, דיווח על מצב הנכסים הנזילים ובחינת מגמות במצב הנזילות על מנת לוודא החזקה של הון הולם על-ידי הבנק. במסגרת זו אחראי האגף על ניהול היתרות בבנק ישראל, גיוס מקורות והשתתפות במכרזי אשראי או מכרזי פקדונות של בנק ישראל, השקעת עודף הנזילות של הבנק (פקדונות בבנקים, בנק ישראל או רכישת אג"ח לטווח קצר) וחישוב מצב הנזילות היומי והחודשי המצטבר.

אגף חשבונאי ראשי אחראי לדווח על נתונים לאגף ניהול פיננסי לגבי חובת הנזילות האמורה להיות מופקדת בבנק ישראל. ראה גם פרק "עדכוני חקיקה" - הוראת בנק ישראל (נכסים נזילים), בדבר חובת נזילות של 10% על עסקאות בנגזרים על ידי משקיעים זרים.

אגף בקרות וניהול סיכונים אחראי על פיתוח מודל הנזילות הפנימי, לרבות תיקוף המודל ופיתוח תרחישי קיצון. באגף מבוצעת מדידה יומית של יחס הנזילות לפי המודל, תוך בחינת העמידה במגבלות הנזילות שנקבעו, וכן מעקב חודשי אחר מגמות במבנה המקורות. יחס הנזילות ומבנה המקורות מדווחים להנהלה ולפורום לעניינים פיננסיים באופן שוטף.

מודל הנזילות הפנימי

הבנק מנהל את רמת הנזילות שלו על פי מודל פנימי, הנגזר ממדיניות ניהול סיכון הנזילות. המודל מעריך את היקף ההתחייבויות הצפויות להיפרע אל מול היקף הנכסים הנזילים העומדים לרשות הבנק לצורך פירעון התחייבויות אלה. הנחות היסוד של מודל הנזילות נקבעות באופן שמרני, תוך התייחסות ליכולת המימוש של נכסים שונים, לאחר דיון בפורום לעניינים פיננסיים, ההנהלה והדירקטוריון, ונבחנות לפחות אחת לחצי שנה על פי ההתפתחויות בשווקים ו/או בבנק ובמידת הצורך מובאות לדיון ואישור בדירקטוריון. המודל מעודכן מעת לעת ומרכיביו מובאים לאישור דירקטוריון הבנק, כנדרש בהוראת המפקח על הבנקים.

מטרת מודל הנזילות הפנימי הינה לבדוק את יכולת העמידה של הבנק בפירעון פקדונות, גם כאשר לא נוספים מפקידים חלופיים או כאשר קיים קושי במימוש נכסים. מתבצע חישוב של היחס בין הנכסים הנזילים שניתן לממשם בפועל בכל המגזרים לבין ההתחייבויות הצפויות להיפרע תוך חודש. המודל לוקח בחשבון את המזומנים בקופה, יכולת המימוש בפועל של תיק האג"ח של הבנק, את יכולת הדרישה לפירעון ("קריאה") של אשראי On Call, ומניח תחזית משיכות על סמך היסטוריית משיכות, תוך אבחנה בין סוגי האג"ח ונזילותם ותוך התחשבות ברמת הריכוזיות שבתיק הפקדונות ומאפייני הפעילות של המפקידים.

יחס הנזילות על פי המודל הפנימי נמדד ומדווח בתדירות יומית להנהלת הבנק, נבחן באופן שבועי על ידי פורום ההנהלה לעניינים פיננסיים ונכלל בדיווח החודשי לדירקטוריון בנוסף לדיווח החודשי בדבר ריכוזיות הפקדונות ושינויים מהותיים במצב הנזילות. בנוסף, מבוצעות בדיקות של עמידה במגבלות לתרחישי הקיצון. נקבעה מגבלת דירקטוריון ליחס הנזילות בגובה של 2 חודשי נזילות לפחות וכן מגבלות לגבי תרחישי קיצון, הבנק עומד במגבלות אלו.

בנוסף ליעדים באשר ליחס הנזילות, קבע הבנק מספר יעדים ומגבלות למבנה המקורות על מנת לוודא כי ניהול הנזילות מתאים לתאבון הסיכון של הבנק. בין היתר נקבעו מגבלות לעניין היקף הנזילות העסקית, ריכוזיות מפקידים, משקל פקדונות קצרי טווח, משקל מפקידים פרטיים, היקף מימון המאזן באמצעות מט"ח, מדיניות השקעת עודפי הנזילות במט"ח ועוד. בעקבות הגידול בהיקף הנכסים, כתוצאה מהגדלת ההון שבוצעה בסוף 2009, נוצרה חריגה זמנית בחלק מיעדים אלו במהלך 2010. מבנה המקורות והעמידה במגבלות נדון בפורום ההנהלה לעניינים פיננסיים בתדירות חודשית ומדווח ונדון בדירקטוריון במסגרת מסמך החשיפות הרבעוני.

תרחישי קיצון

הבנק בודק את סיכון הנזילות בין היתר באמצעות בחינת השפעת תרחישי קיצון שונים על מודל הנזילות הפנימי. תרחישי הקיצון כוללים תרחישים מערכתיים ותרחישים ממוקדי בנק. במסגרת יישום הנדבך השני של באזל 2, הורחבו התרחישים והם כוללים תיאור עסקי, כימות השפעות התרחישים על תזרימי המזומנים ויחס הנזילות, האחריות לזיהוי

התפתחות מצב משברי ודרכי ההתמודדות במקרה של התממשותו של תרחיש קיצון. תרחיש קיצון אלה נמדדים בתדירות שבועית ומוצגים לפרום לעניינים פיננסיים כחומר רקע בישיבתו השבועית. כמו כן, אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה ובדירקטוריון על רשימת תרחיש קיצון, ערכיהם והשוואת תוצאות התרחישים בפועל למגבלות שנקבעו.

התרחישים המערכתיים כוללים קשיים בשוק הבינבנקאי ובהם חוסר מוכנות של בנקים לסחור בנזילות הבינבנקאית, חוסר נזילות בשווקים מתערורים במט"ח, ירידות חריפות במחירי האג"ח, חוסר יכולת לגייס מקורות במט"ח (בעיקר דולר) בכדי לממן את המאזן במט"ח והתערעות אמון המשקיעים ביציבות המערכת הבנקאית אשר תוביל למשיכת פקדונות (העברה לבנקים בחו"ל או רכישת אג"ח ממשלתי ומק"מ לטווח קצר כתחליף לפקדונות).

התרחישים ממוקדי הבנק כוללים ירידה בדירוג או ציפיה של משקיעים לאפשרות של הפחתת הדירוג של הבנק, שינוי לרעה בהערכת מצבו הפיננסי ויציבותו של הבנק, משיכה מהירה של התחייבויות (בשונה מהתנהגות המפקידים בעבר) וניצול מהיר של מסגרות לא מנוצלות.

כמו כן, נבחן מצב הנזילות הכולל של הבנק ומדדים המצביעים על התפתחות אפשרית של תנאי משבר ביחס לבנק או המערכת הבנקאית.

לבנק תוכנית חירום במסגרתה מתוארות דרכי הפעולה להתמודדות עם התממשות תרחיש קיצון, לרבות פעולות שונות שיינקטו על ידי הנהלת הבנק והסניפים. בנוסף, נקבעו מגבלות ליחס הנזילות בתרחיש קיצון לכלל תרחיש קיצון.

בנוסף להגדרת תרחיש קיצון, קביעת האחריות לזיהוי התפתחות תרחיש קיצון, הגדרת העקרונות לתכניות חירום ומדידת התרחישים בפועל, הבנק מבצע הערכה של עלות ההתמודדות עם תרחיש קיצון וישלב עלות זו בתכנון ההון העתידי של הבנק בתרחיש קיצון.

יחס הנזילות בתרחיש קיצון, לרבות עמידה במגבלות לתרחישים אלו מדווח באופן שוטף להנהלה ולפרום לעניינים פיננסיים, ומתנהל דיון לגביהם בדירקטוריון במסגרת הדיון במסמך החשיפות הרבעוני. בשנת 2010 יחס הנזילות בפועל לא ירד מהמגבלה של 2 חודשי נזילות. הבנק ממשיך לבחון את חשיפתו באופן שוטף בהתאם להתפתחויות בשווקים השונים. בנוסף, מתבצע מעקב תקופתי על מבנה המקורות בהתייחס לסוג ואופי המפקידים השונים.

בספטמבר 2008 פרסם הפיקוח על הבנקים תרגום של מסמך ועדת באזל בנושא ניהול נאות ופיקוח על סיכון הנזילות. ככלל, הבנק מנהל את סיכון הנזילות על פי האמור במסמך. יחד עם זאת ישנם מספר נושאים הדורשים התאמה והתייחסות. הבנק פעל ופועל במסגרת תכנית העבודה לשנת 2011 לצמצום פערים אלו, תוך גיבוש ויישום של תהליכים, נהלים, מערכות מחשב ותוכניות חירום. ועדת היגוי בראשות ראש אגף ניהול פיננסי עוקבת אחר נושא זה.

בספטמבר 2010 אישר הדירקטוריון מסמך מדיניות מעודכן לניהול סיכון הנזילות.

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה כולל סיכון משפטי, סיכונים הלבנת הון וציות, אך אינו כולל סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין.

ראש אגף בקרות וניהול סיכונים הינו מנהל הסיכונים התפעוליים בבנק. ניהול הסיכון התפעולי כולל אחריות לגיבוש המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים, ביצוע מיפוי תקופתי של הסיכונים לפי קווי העסקים וסוגי סיכונים, הנחיית היחידות השונות וביצוע מעקב אחר תוכנית העבודה לטיפול בפערים שאותרו והסדרת נהלי מעקב, דיווח ובקרה. לאור הרגישות בתהליכים הקשורים בניהול מערכות המידע, אבטחת מידע, בטחון וגיבויים נקבע כי לאגף משאבים אחריות ישירה לניהול הסיכונים בפעילויות אלו.

דירקטוריון הבנק אישר מסמך מדיניות ניהול הסיכון התפעולי, לרבות סיכונים מעילות והונאות. במדיניות הוגדרו העקרונות לניהול הסיכון, חלוקת התפקידים והסמכויות לטיפול במיפוי ומזעור הסיכונים התפעוליים בבנק. מדיניות הבנק הינה למזער את הסיכונים התפעוליים ככל שניתן, תוך הפקת לקחים מאירועי כשל בפועל לצורך הקטנת הסיכון להישנות אירועי כשל בעתיד. על בסיס המדיניות שנקבעה, גובשו נהלי עבודה לניהול הסיכון התפעולי תוך הגדרת המבנה הארגוני, סמכויות, תהליכי הערכה ודיווח.

במסגרת הדיון על תאבון הסיכון הכולל של הבנק, הוגדרו תאבון וסיבולת הסיכון לסיכונים תפעוליים תוך התייחסות לסוגי הפעילויות והחשיפות האפשריות.

כמו כן, ההנהלה קובעת סדרי העדיפויות להפחתת הסיכונים שעלו מסקר הסיכונים. סדרי העדיפות להפחתת הסיכון הינם על פי העקרונות שנקבעו בדירקטוריון באפריל 2010. כמו כן נקבעו סדרי עדיפויות לטיפול בסיכון השיורי ותהליך הטיפול בסיכונים עם סיכון שיורי גבוה ובינוני.

ההנהלה מקבלת דיווחים על היקף הנזקים המצטברים מאירועי הכשל בפועל. אירועי כשל מעל 100 אלף ש"ח מדווחים גם לדירקטוריון הבנק.

על מנת לתת תמונה מלאה של החשיפה לסיכונים תפעוליים ובמסגרת ההיערכות להוראות באזל 2 והעמידה באמור במסמך Sound Practices for the Management and Supervision of Operational Risk, בוצע במהלך השנים 2009-2010 תהליך מקיף של מיפוי הסיכונים התפעוליים בבנק ובחברות הבנות, כולל פירוט התהליכים, תיאור סוגי הסיכונים, הבקרות, הערכת הסיכון השיורי (לאחר הפעלת הבקרות) והמלצות לשיפור או הוספת בקרות נוספות לצורך מזעור סיכונים. תהליך המיפוי בוצע על בסיס מתודולוגיה שגובשה יחד עם יועצים חיצוניים ואשר אושרה בהנהלת הבנק ובדירקטוריון. במסגרת הסקר תועדו התהליכים העסקיים העיקריים, הבקרות והערכת חומרת הסיכונים ואיכות הבקרות. במהלך הסקר התקיימו מפגשי הדרכה על מנת להעמיק את המודעות של נציגי היחידות השונות באשר למהות הסיכון התפעולי, תהליך ביצוע הסקר ומשמעותו.

תוצאות הסקר רוכזו במערכת מחשב ייעודית אשר מאפשרת בחינה של מכלול הסיכונים והצגת מפת הסיכונים התפעוליים הכוללת של הבנק ונדונו בהנהלה ובדירקטוריון ונקבעו יעדים וסדרי עדיפות לטיפול בממצאיו. במסגרת העמקת המודעות למניעת התממשות סיכונים תפעוליים ושיתוף אגפי הבנק בהקטנת רמת הסיכונים השיוריים, הוקם פורום לניהול הסיכון התפעולי, כאשר בפורום מועלים בתדירות חצי שנתית אירועי כשל ממחצית השנה שהסתיימה ומוצגת התקדמות הטיפול בממצאי סקר הסיכונים.

בשנת 2007 הגדיר הבנק והתחיל לבחון מדדי KRI's (key risk indicators) בתחומי הפעילות העסקיים. Key Risk Indicators הינם מדדי ביצוע המצביעים על התפתחויות בפעילות בבנק העלולים להשפיע על החשיפה לסיכונים תפעוליים. מדדים אלו נקבעים בהתאם למגמות בפעילות העסקית תוך התייחסות לסיכונים התפעוליים האפשריים הנובעים מכך. על סמך התוצאות של מדידת ה-KRI's, מתבצעת בדיקה מדגמית של תהליכים תפעוליים. תהליך מדידת ה-KRI's עודכן ושופר במהלך 2010 בהתאמה לתוצאות סקרי הסיכונים התפעוליים שבוצעו בבנק.

מיפוי הסיכונים של התהליכים העסקיים ושל מערכות ה-IT שבניהול הבנק הסתיים במהלך הרבעון השני של 2010. בנוסף לסקר זה, אושרו במהלך 2009 תוצאות סקר סיכונים לאבטחת מידע במערכות העצמאיות של הבנק. במקביל, מתקיים בבנק תהליך של איסוף נתונים לגבי התממשות בפועל של סיכונים תפעוליים תוך בחינת מהות האירוע, הנזקים הכספיים ובחינת הסיבות להתממשות אירועים. תוצאות סקר הסיכונים התפעוליים מסייעות להנהלת הבנק להעריך את מידת החשיפה לסיכונים אלו וכן לקבוע את היקף ההון הנדרש במסגרת תהליך ה-ICAAP והערכת ההון הנדרש בנדבך ה-2. בנוסף, בוצעו במהלך השנים האחרונות סקרי אבטחת מידע שנועדו לבחון את מידת החשיפה של המערכות של הבנק לסיכונים (פנימיים וחיצוניים). כמו כן, בוצע סקר לגבי היתכנות להמשכיות עסקית במקרה של פגיעה במטה הבנק (תכנית התאוששות מאסון), לרבות מיפוי התהליכים והמערכות המרכזיות של הבנק תוך קביעת סדרי עדיפויות להתאוששות מאסון.

אגף בקרות וניהול סיכונים מפעיל **תרחישי קיצון** על החשיפה לסיכון תפעולי אשר מתייחס בעיקר ל-3 סקרי סיכונים אשר נערכו בבנק בשנים האחרונות וכן לתרחישי קיצון נוספים הנוגעים למערכות המידע ותהליכים אחרים. ביום 28 במרס 2010 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידי הבנקאיים בנושא סיכונים מעילות והונאות. במכתב נקבע, כי מן הראוי שניהול נאות של סיכונים מעילות והונאות, יכלול, בין היתר, התייחסות להיבטים הבאים: מדיניות כוללת בסיכונים מעילות והונאות, קוד אתי הכולל כללים להתנהלות נושאי משרה מול לקוחות ובדיקת מהימנות האורגנים בממשל התאגידי, גורם בתאגיד הבנקאי אשר יהיה אחראי לטיפול בנושא, מעורבות של ביקורת פנימית וחיצונית באמצעות ערכת ביקורת ייעודיות בנושא, אמצעי הטמעת ידע וחזק מודעות בקרב העובדים בנושא ועוד. ככלל, הבנק פועל על פי האמור במכתב זה.

על מנת להעמיק את המודעות לציות ולתהליכי בקרה נוספים, גיבש ואימץ הבנק **קוד אתי**. הקוד האתי כולל ערכים ותרומם להתנהגויות כלפי מחזיקי העניין, אשר מנחים את הבנק בכל פעילותו. הקוד האתי מביא לידי ביטוי את ערכי הליבה המנחים את הבנק בפעילותו העסקית לאורך שנות קיומו. הקוד מהווה מצפן לעבודה היומית, ונועד להנחות ולכוון את התנהגות העובד מול מחזיקי העניין, במצבים של דילמות ושאלות לגבי ההתנהגות הראויה והנכונה מבחינה ערכית ומקצועית.

המשכיות עסקית - היערכות למצבי חרום

אירועים מסוגים שונים עלולים לפגוע או להשבית פעילויות מהותיות של הבנק ולקוחותיו, לפגוע בהמשכיות עסקיו, לחשוף את הבנק לסיכונים שונים ולגרום לבנק ו/או ללקוחותיו נזקים משמעותיים. בנק ישראל, המתאם את פעילות המערכת הפיננסית בשעת חרום במסגרת מל"ח (משק לשעת חרום), הציב קווים מנחים חדשים לגיבוש מדיניות שתאפשר המשכיות עסקית של מערכת הבנקאות בקרות אירוע אסון. קווים אלה מפורטים בהוראה 357 לניהול בנקאי תקין, באמנת באזל 2 ובדרישות ספציפיות המופצות לבנקים על ידי בנק ישראל מעת לעת.

הבנק נמצא בתהליך של היערכות להתמודדות עם אירועים מעין אלו, ובכלל זה: היערכות למצבי אסון פוטנציאליים מסוגים שונים כך שתאפשר המשכיות עסקית מוגדרת גם כאשר מתרחש אירוע חרום, היערכות לתהליך התאוששות מאסון כאשר האסון מתרחש, על-מנת לחזור ביעילות ובל"ז קצר לשגרת עבודה רגילה, וניהול תקין של נכסי טכנולוגיית המידע אשר תומכים בתהליכים בעלי השפעה מהותית על התנהלות עסקי הבנק.

לצורך כך השלים הבנק בסוף הרבעון השני של שנת 2010, תוך הסתייעות בייעוץ חיצוני, עריכת סקר מקיף למיפוי הפערים המרכזיים במוכנות הבנק. בדצמבר 2010 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות עדכנית להיערכות להמשכיות עסקית בחרום. כמו כן, נקבעו לוחות זמנים ומתווה עבודה. מר חמי מורג, סמנכ"ל בכיר, ראש אגף משאבים, נקבע כאחראי לפעילות בחרום. ניהול פרויקט היערכות מבוצע במסגרת מערך אבטחת מידע, רכש ולוגיסטיקה באגף משאבים. ראש מערך אבטחת מידע ולוגיסטיקה מונה כאחראי על יישום מדיניות הבנק ובמסגרת זו הוקמה יחידה ייעודית לטיפול בנושא.

סיכון משפטי

על פי הגדרות בנק ישראל, סיכון משפטי הוא סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם. העדר אפשרות זו, כאמור, יכולה לנבוע מסיבות שונות כדוגמת העדר פרטים מהותיים ונחוצים בהסכמים, חוסר סמכות של צד להסכם וליקויים משפטיים נוספים.

המקורות העיקריים להיווצרותם של סיכונים משפטיים הינם פעילות של הבנק, ככל שאינה תואמת הוראות דין ורגולציה לסוגיהן, ולרבות פסיקת ערכאות שיפוטיות מוסמכות, פעילות של הבנק מול צדדים עמם לבנק התקשרויות חוזיות, ובכלל זה, לקוחות, מתקשרים עסקיים אחרים, ספקים, יועצים ונותני שירותים שונים, אם הפעילות אינה נתמכת בייעוץ משפטי, או בהסכם הניתן לאכיפה מלאה.

המערך המשפטי של הבנק אחראי לניהול הסיכון המשפטי בבנק ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות הבנק וקבוצתו, והיעצת המשפטית הראשית משמשת כמנהלת הסיכון המשפטי של הבנק.

במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף מאת המערך לייעוץ משפטי לאורגנים המוסמכים בבנק, ליחידותיו השונות ולחברות הבנות שלו בנושאים השונים הכרוכים בפעילות הבנק, בהכנת מסמכי התקשרות והסכמים בנקאיים, בכתיבתם של נהלים בתחומים המצויים באחריותו של המערך לייעוץ משפטי, ובתמיכה משפטית בהכנתם ובעדכוןם של נהלים המצויים באחריות אחרים בבנק, בניהול הידע המשפטי בבנק, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלבנטיים בארגון בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת הבנק, במתן הדרכה שוטפת בנושאים משפטיים מגוונים, לרבות הפקת לקחים מאירועים שונים, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה, ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש הבנק ככלל, ובריכוז התביעות נגד הבנק והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם הבנק. התייחסות הבנק לסיכונים המשפטיים הינה על דרך ההרחבה ולפיכך נוקט הבנק, לרבות בקרב חברות הבת שלו, פעולות על מנת למזער סיכונים הנובעים מן המקורות השונים, על מנת למנוע את התממשותם של סיכונים אלה.

בחודש מאי 2010 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית לניהול הסיכון המשפטי.

בראשית הרבעון השני של שנת 2010, ועל פי מתווה התוכנית, החל המערך לייעוץ משפטי, בתיאום עם מנהל הסיכונים הראשי במהלך של מיפוי ואיתור הסיכון המשפטי בבנק, על מנת להציג את מפת הסיכונים המשפטיים, בדומה לנעשה לגבי סיכונים התפעוליים האחרים.

המיפוי הבסיסי מצוי בשלבי השלמה, ותוצריו צפויים להיות מובאים בפני האורגנים המוסמכים בבנק במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011.

בחודש דצמבר 2010 אישרה ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון את מסמך מדיניות ניהול הסיכון המשפטי של הבנק, והוא אושר על ידי הדירקטוריון בחודש ינואר 2011.

כאחראית על יישום חוק **איסור הלבנת הון** וחוק איסור מימון טרור בבנק משמשת היועצת המשפטית הראשית ד"ר מוריה הופטמן-דורון, עו"ד. במסגרת תפקידה ממונה האחראית על היחידה לאיסור הלבנת הון ומימון טרור של הבנק. היחידה פועלת להטמעת מדיניות הבנק בנושא בקרב כלל עובדי הבנק והחברות הבנות, הן באמצעות פעילות הדרכה ענפה, הן באמצעות עדכון נהלים וחוזרים והן באמצעות ביצוע מבחן שנתי ולומדות ממוחשבות ייעודיות לנושא.

כחלק מהליכי הבקרה והמעקב שמבצעת היחידה לאיסור הלבנת הון, נעזרת היחידה במערכות מיכוניות המשמשות לאיתור פעולות חריגות, כמו כן פועלת היחידה להטמעת פיתוחים חדשים במערכות המיכוניות של הבנק, כחלק מיישום הוראות הדין.

נושא איסור הלבנת הון משולב בתכנית העבודה הרב שנתית של הביקורת הפנימית, אשר מבצעת בקרות בסניפים השונים על מנת לוודא עמידה בהוראות הדין.

על מנת לקיים את אחריות הבנק למלא אחר דרישות החוק והתקנות האחרות בתחום הצרכני וכפועל יוצא מהוראת המפקח על הבנקים פועל בבנק **קצין ציות**. תפקידו הוא לסייע לעובדי הבנק ומנהליו לקיים את אחריותם לציית לכל ההוראות בתחום הצרכני. קצין הציות פועל בהתאם למדיניות ציות שאושרה בדירקטוריון. פעילות קצין הציות ועיקרי תוכנית העבודה של קצין הציות מתבצעות במסגרת אגף בקרות וניהול סיכונים. הבנק בוחן שינוי במבנה הארגוני בכל הקשור לפונקציית הציות בבנק.

במהלך הרבעון השלישי בשנת 2010, הושלם סקר תשתיות הציות לבחינת התאמת הנהלים להוראות הצרכניות. הסקר נדון ואושר בדירקטוריון הבנק ברבעון הרביעי של השנה ובמסגרתו הוחלט על יישום תוכנית לסגירת הפערים שעלו ממנו.

הבנק מיישם **מדיניות אבטחת מידע** ובכלל זה מקיים מגוון רחב של פעילויות בתחומים טכנולוגיים, תפעוליים ותהליכיים. מדיניות אבטחת המידע הותאמה לתקן אבטחת מידע ISO 27001 ונבחנה על-ידי מכון התקנים הישראלי אשר העניק תו תקן לבנק. מכלול פעילות אבטחת המידע בא לתת מענה למתאר האיומים הדינאמי, המאפיין את הסביבה הטכנולוגית בה פועלות מערכות מידע בנקאיות מודרניות וכן לאפשר עמידה בהוראות רגולטוריות.

מערך אבטחת המידע של הבנק מתבסס על המרכיבים הבאים:

- מיפוי וניהול סיכוני אבטחת מידע באופן רציף ומתמשך - המתודולוגיה של הבנק בנושא נגזרת במישרין מההוראות הרגולטוריות החלות על הבנק לעניין זה, ובעיקר מהוראה 357 להוראות המפקח;
- פיתוח, התקנה ותחזוקה של מגוון כלים ממוכנים לאבטחת מערך המחשוב והנתונים של הבנק (הן ברמת התוכנה והן ברמת החומרה), באמצעות כלים לניתוח, בקרה ואיתור אירועים חריגים בתחום אבטחת המידע;
- הגברת והטמעת המודעות לאבטחת מידע בקרב הבנק באמצעות הדרכות לעובדי הבנק ולקוחותיו;
- ביצוע תהליך רציף של הפחתת סיכוני אבטחת מידע באמצעות טיפול הדרגתי בליקויים שמפויים מבוצע במסגרת סקרים המבוצעים על-ידי גורמים מקצועיים חיצוניים, בחינה מחודשת וטיפול בליקויים אלה לאורך זמן.

סיכון מוניטין

סיכון מוניטין מוגדר כסיכון הנובע מתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עשויה להשפיע לרעה על אמון הציבור בבנק ועל יכולתו של הבנק לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים וליהנות מנגישות רציפה למקורות מימון (כגון באמצעות שווקים בין-בנקאיים או שוקי איגוח). סיכון מוניטין מאופיין ברב ממדיות ומשקף את תפיסתם של משתתפים אחרים בשוק. יתרה מכך, הוא מתקיים בכל רוחב הארגון ובמהותו הוא פונקציה של הלימות תהליכי ניהול הסיכונים הפנימיים של הבנק, כמו גם של האופן והיעילות של תגובות ההנהלה להשפעות חיצוניות על עסקאות הקשורות לבנק. הבנק עושה כל מאמץ לשמר את המוניטין החיובי הקיים. תיאבון סיכון המוניטין הוא אפס וסיבולת הסיכון קטנה במיוחד.

סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי מוגדר כסיכון של ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על רווחים, הון, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה הינו פונקציה של התאימות בין היעדים האסטרטגיים של התאגיד הבנקאי, האסטרטגיות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו, איכות היישום והבקורות על תהליכי העבודה בבנק. בחודש אוקטובר 2010 אישר הדירקטוריון תכנית אסטרטגית לשלוש השנים 2011-2013 תוך דיון ביעדי ההון של הבנק ותיאבון וסיבולת הסיכון לסוגי החשיפות ומרכיבי הסיכון השונים. יעדי ההון שהוצגו לקחו בחשבון את הצורך בשמירה על יציבות ונזילות והשגת רווחיות לבעלי המניות לאורך זמן תוך התייחסות למגבלות תיאבון וסיבולת הסיכון שאושרו.

הדירקטוריון מתווה קווים עיקריים ומנחים לקביעת התוכנית האסטרטגית. קווים אלה, שהופכים לתוכנית מפורטת בידי ההנהלה על בסיס דיונים פנימיים שמתקיימים. התוכנית המפורטת מובאת לאישור הדירקטוריון וממנה נגזרת תוכנית העבודה השנתית.

מנכ"ל הבנק אחראי לניהול הסיכון האסטרטגי. במסגרת אחריות זו, התכנית האסטרטגית גובשה על בסיס דיונים פנימיים שהתקיימו בפורום אסטרטגיה בראשות המנכ"ל ובשיתוף נציגים של האגפים העסקיים ואגף חשבונאי ראשי. גיבוש התכנית התבסס על הערכת העוצמות והחולשות של הבנק מול המתחרים וכן הערכת ההתפתחויות הצפויות במערכת הבנקאית בשנים הקרובות.

התוכנית האסטרטגית של הבנק אינה כוללת פעילויות החורגות ממהלך העסקים הנוכחי, כך שהסיכונים האסטרטגיים הגלומים ביעדי התוכנית הנם נמוכים, כמו גם הסיכון האסטרטגי הנגזר מתוכנית זו.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. בנקים יכולים להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותם וסיכונים אלו עלולים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כמו: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון הנזילות) תיתכן גם חשיפה לסיכון מוניטין כתוצאה מהאפשרות שייחוס לבנק קשר לגורם היוצר מפגע סביבתי.

בחודש יוני 2009 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעניין הסיכונים הסביבתיים בתאגידים בנקאיים. צוין כי התאגיד הבנקאי נדרש להכיר בכך שזיהוי הסיכון הסביבתי הינו חלק מתהליך נאות להערכת הסיכונים בתאגיד הבנקאי וכי עליו לפעול להטמעת ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי במכלול הסיכונים, לרבות נהלים לזיהוי סיכון מהותי בעת מתן אשראי ולשילוב הערכת הסיכון בהערכה התקופתית של איכות האשראי שהועמד. הדירקטוריון קיים דיון בנושא במהלך

המחצית הראשונה של שנת 2010. לאור מורכבות הנושא, תהליך היישום של ניהול סיכונים סביבתיים צפוי להיות מדורג ולהתפרס על פני מספר שנים. ועדת היגוי בראשות ראש אגף עסקים, תגדיר את היעדים המרכזיים להשגה במהלך השנים הקרובות תוך פירוט המשימות בתכנית העבודה השנתית ותדווח להנהלה ולדירקטוריון. דו"ח ראשון של ועדת ההיגוי נדון ואושר על ידי הנהלת הבנק ברבעון האחרון של השנה. הנהלת ודירקטוריון הבנק עוקבים אחר התקדמות הטיפול בניהול החשיפה לסיכונים סביבתיים בהתאם להנחיית החוזר.

להלן מפורטת הערכת הבנק בדבר השפעת גורמי הסיכון בבנק ליום 31 בדצמבר 2010:

גורם הסיכון	השפעת הסיכון (גדולה, בינונית, קטנה)
1	השפעה כוללת של סיכוני האשראי*
1.1	סיכון בגין איכות לווים ובטחונות
1.2	סיכון בגין ריכוזיות ענפית
1.3	סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים
2	השפעה כוללת של סיכוני שוק
2.1	סיכון ריבית
2.2	סיכון אינפלציה
2.3	סיכון שערי חליפין
2.4	סיכון מחירי מניות
3	סיכון נזילות
4	סיכון תפעולי
5	סיכון משפטי
6	סיכון מוניטין
7	סיכון סליקה
8	סיכון אסטרטגי
9	ממשל תאגידי

* השפעה כוללת של סיכוני האשראי נקבעה ע"פ הערכת הסיכון הגבוהה ביותר מבין סיכון בגין איכות לווים ובטחונות, סיכון בגין ריכוזיות ענפית וסיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים.

הערה: הערכת דרגות ההשפעה של הסיכונים הינה הערכה סובייקטיבית ולכן איננה ניתנת להשוואה בין הבנקים השונים.

אופן ביצוע הערכת הסיכון עודכן החל מיום ה-30 ביוני 2010 בהתבסס על הגישה שנקבעה במסמך ה-ICAAP של הבנק שאושר בדירקטוריון. הערכת סיכון זו מתבססת על שאלונים מובנים לפי קווי עסקים בהם מוצגים בכל קו עסקים נושאים המשקפים את הסיכונים הגלומים בקו העסקים.

גיבוש השאלות נעשה במסגרת דיונים אשר התקיימו עם האחראים לניהול הסיכונים בקווי העסקים השונים. התשובות לשאלות התבססו על המידע הקיים בבנק ונסקרו אף הם על ידי המנהלים בקווי העסקים השונים.

הערכת הסיכון הכוללת ברמת הבנק שוקללה בהתאם לסוג הסיכון. עדכון התשובות לשאלונים מבוצע בתדירות רבעונית, ומהווה בסיס גם להערכת הסיכון במסמך החשיפות של הבנק וכן כבסיס לקביעת תוכנית העבודה ולהערכת הסיכון במסמך ה-ICAAP. השינויים בהשוואה להערכת השפעת גורמי הסיכון כפי שדווחה ביום ה-31 במרס 2010, לפני העדכון לפי גישת ה-ICAAP, הם: הערכת סיכון בגין איכות לווים ובטחונות – ירדה מבינונית לקטנה, הערכת סיכון בגין ריכוזיות ענפית – ירדה מבינונית לקטנה. כמו כן, סיכון סליקה, סיכון אסטרטגי וסיכון ממשל תאגידי לא הופיעו בדוחות ליום 31 במרס 2010.

לא חל שינוי בטבלת גורמי הסיכון ליום 31 בדצמבר 2010 לעומת 30 בספטמבר 2010.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

כללי החשבונאות המשמשים לעריכת הדוחות הכספיים של הבנק מפורטים בבאור 1 לדוחות הכספיים. ישום כללים אלה על ידי הנהלת הבנק כרוך בהנחות ובאומדנים שונים המשפיעים על ערכם של הנכסים, ההתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) והתוצאות העסקיות של הבנק. כל הנחה, הערכה ואומדן, הינם מטבעם "מידע הצופה פני עתיד", קיימת אפשרות, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. להלן יפורטו נושאים אשר האומדנים וההערכות ששימשו בהכנתם רגישים לשינויים במשתנים שונים העלולים להשפיע על התוצאות העסקיות. הנהלת הבנק סבורה כי האומדנים וההערכות שישמשו בהכנת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

א. הפרשה לחובות מסופקים

ההפרשות לחובות מסופקים כוללות הן הפרשות ספציפיות והן הפרשה כללית ונוספת, שמטרתן הינה עדכון ערך תיק האשראי לתאריך המאזן, וזאת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ובהתאם לעקרונות חשבונאיים מקובלים. ראה פירוט סכומי ההפרשות בבאור 5ג' לדוחות הכספיים.

ההפרשות הספציפיות משקפות את ההפסד הגלום בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ מאזניים. הבנק בוחן באופן שוטף את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל האפשר, לווים לגביהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה. לצורך האיתור המוקדם מופעלת בבנק מערכת ממוכנת המתרת פוטנציאל לבעייתיות אצל לקוחות שאינם מסווגים כחובות בעייתיים. לקוחות שאותרו על ידי המערכת נבחנו באופן פרטני ומועלים לדיון בועדת אשראי מיוחדת, שבה נקבע אופן הטיפול ובכלל זה סיווגם כחובות בעייתיים, הצורך בהפרשה ו/או מעקב מיוחד וליוי צמוד במטרה לשפר מצבם.

בנוסף, הבנק עורך סקירה מקיפה של לווים/קבוצת לווים על פי רשימת הקריטריונים שגובשה אשר מטרתה לבחון את הגדרתו של הלווה מהיבט איכות החוב ואת הצורך בחיזוק ביטחונות. הלקוחות אשר חובם יוגדר כחוב ברשימת מעקב (watch list) בעקבות הסקירה יידונו בתדירות רבעונית בועדת האשראי הרלוונטית, שבה ייבחנו מצבו של הלווה ודרכי הטיפול בו.

חישוב נאותות ההפרשה מתבסס על הערכת יכולת הלקוח להמשיך לפעול ולשרת את חובו, הערכת היכולת למימוש הביטחונות (תוך הסתמכות בעת הצורך על הערכת שמאי) והערכת יכולת הגבייה מהחייב, וזאת על פי מתודולוגיה מוסדרת שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק.

קביעת סכומי ההפרשה ועדכון הפרשות שנעשו בעבר מבוצעים באופן שוטף ועל סמך הערכות מחודשות (הנעשות אחת לרבעון), בתיקי החובות הבעייתיים בבנק. החלטות אלה מאושרות על-ידי ראש אגף עסקים ומנכ"ל הבנק ונדונות אחת לרבעון בועדת לבחינת דוחות כספיים של דירקטוריון הבנק.

כחומר רקע לדין המתקיים בועדה זו משמשים נתוני החובות, הביטחונות וההליכים הננקטים לגביית החוב של הלקוחות העיקריים לגביהם נדרשת הפרשה או שבוצעה הפרשה במהלך השנה השוטפת. ההפסדים בפועל יכולים להתברר כשונים מההפרשות הספציפיות שנעשו.

יתרת ההפרשה הספציפית במאזן ליום 31 בדצמבר 2010 הינה 936 מיליון ש"ח, לעומת 901 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009.

הפרשה ספציפית לפי עומק הפיגור מהווה את ההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור. נוסחת ההפרשה נקבעה בהוראות הפיקוח על הבנקים. עומק הפיגור בהחזר הלוואה הוא נתון אובייקטיבי, אולם מקדמי ההפרשה הינם נוסחא, כאמור, שקבע המפקח על הבנקים. הנוסחא מבוססת על שיעור ההפרשה ההולך ועולה ככל שתקופת הפיגור גדלה. תקופת הפיגור הראשונה אשר בגינה יש ליצור הפרשה הינה מעל 6 חודשים ושיעור ההפרשה הינו 8% ובפיגור מעל 33 חודשים יגיע שיעור ההפרשה ל-80%. שינוי במקדמי הנוסחא עלול לגרום לשינוי בגובה ההפרשה לחובות מסופקים, כמו כן ההפסד, בפועל, ככל שיהיה, יכול להתברר כשונה מההפרשות שנעשו על פי נוסחת עומק הפיגור.

יתרת ההפרשה לפי עומק הפיגור במאזן ליום 31 בדצמבר 2010 הינה 22 מיליון ש"ח, בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2009.

בעקבות מכתב המפקח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2011 ירחיב הבנק את תחולת שיטת חישוב הפרשות לפי עומק פיגור על כל אוכלוסיית הלוואות לדיור כהגדרתה בנוהל בנקאי תקין מספר 204. למידע בדבר התאמת המעבר והשפעתו ראה באור 1.כז. (4) לדוחות הכספיים.

ההפרשה הנוספת מתבססת על סכומי אשראי חריגים ומאפייני סיכון בתיקי לווים, כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 315. בין מאפייני הסיכון שנקבעו ניתן לציין: חובות שמסווגים כבעייתיים לפי קטגוריית הסיווג שהוגדרו על ידי המפקח על הבנקים, היעדר מידע כספי על לווה, אשראי לאנשים קשורים לבנק, ריכוזיות אשראי ענפית ואשראי ללווה או לקבוצת לווים החורגים ממגבלות חבות של "לווה בודד" ושיעור מימון העולה על 60% בהלוואות לדיור.

הקריטריונים לסווג חובות בעייתיים והחלוקה לקבוצות שונות (השגחה מיוחדת, פיגור זמני, ארגון מחדש ואינו נושא הכנסה) הינם כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 314. החובות נבחנים באופן שוטף באמצעות מערכות ממוכנות הבוחנות בין היתר חריגות, פיגורים/פיגורים זמניים ופוטנציאל לבעייתיות (כמפורט בסעיף הדן בהפרשה ספציפית), וכן, הסדרים שנחתמים עם לקוחות לארגון חובם מחדש. ההחלטות לסיווג החובות מתקבלות בד בבד עם בחינת ההפרשה הספציפית ומובאות יחדיו לאישור ראש אגף עסקים ומנכ"ל הבנק ונידונות אחת לרבעון בועדת לבחינת דוחות כספיים של דירקטוריון הבנק. שינוי בשיטת סיווג החובות ושינוי במקדמים עלולים לגרום לשינוי בגובה ההפרשה הנוספת כמו כן נציין כי ההפרשה נוספת אינה מוכרת לצורכי מס, והשפעתה על הרווח הנקי היא במלוא סכום ההפרשה. יתרת ההפרשה הנוספת במאזן ליום 31 בדצמבר 2010 הינה 26 מיליון ש"ח, בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2009.

ההפרשה הכללית לחובות מסופקים הינה בסכום קבוע שהינו שיעור של 1% מסך חבויות הלקוחות ליום 31 בדצמבר 1991 והיא הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ב-52 מיליון ש"ח.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים יאמץ הבנק החל מיום 1 בינואר 2011 את ההוראות בנושא "**מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי**". גם בישום הוראה זו קיימת מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאים קריטיים. למידע בדבר השפעת האימוץ לראשונה של הוראה זו ביום 1 בינואר 2011 על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010, במידה והוראה זו הייתה מיושמת לראשונה מיום 31 בדצמבר 2010 ראה דוח דירקטוריון בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" - תת פרק "סיכוני אשראי" וגם מידע מפורט בבאור 2 (פרופורמה) לדוחות הכספיים.

הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של אגרות חוב זמינות למכירה:

לגבי אגרות חוב המסווגות כזמינות למכירה, ההפרש בין שוויין ההוגן לבין העלות המופחתת שלהן נזקף, בהתאם לכללי החשבונאות, לקרן הון. כאשר מדובר בקרן הון שלילית, הבנק בוחן את הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך לרווח והפסד, על פי כללי חשבונאות מקובלים, לרבות בהתייחס לפרסומים של התקינה האמריקאית בנושא (FAS 115).

כללים אלה מחייבים את הבנק לבחון האם ירידת הערך של אגרות החוב הינה בעלת אופי אחר מזמני. בהתאם למדיניות הבנק, שהינה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, מוכרת ירידת ערך של ניירות ערך כבעלת אופי אחר מזמני לגבי כל נייר ערך המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

1. נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור.
2. נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר.
3. נייר ערך אשר חלה לגביו ירידת דירוג משמעותית בין דירוג האג"ח במועד שבו היא נרכשה לבין דירוגה במועד פרסום הדוח. ירידת דירוג משמעותית תחשב ירידה של לפחות 3 דרגות כאשר הדרגה החדשה הינה מתחת (BBB) Investment Grade.
4. נייר ערך אשר סווג על ידי הבנק לאחר רכישתו כבעייתי.
5. נייר ערך אשר לגביו חל כשל בתשלום שהתרחש לאחר הרכישה.
6. נייר ערך אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת הדיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הינו נמוך משמעותית מהעלות המתואמת, זאת אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלבנטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

לצורך כך נקבעו בבנק קריטריונים שונים, שכאשר הם מתקיימים, מבוצעת לגבי אותם ניירות ערך בחינה מעמיקה שלאחריה נערך דיון ספציפי לגביהם בועדות פנימיות בבנק. הקריטריונים העיקריים הנבחנו הינם:

- ניירות ערך אשר ירידת השווי ההוגן הינה מעל 20% ומעבר לשנה של ירידה מתחת לעלות המתואמת.
 - ניירות ערך בהם ירידת השווי ההוגן הינה 30% ומעלה והתשואה לפדיון עולה על 10%.
 - ניירות ערך בהם ירידת השווי ההוגן הינה בין 20% ל 30%, בתנאי שסכום ירידת הערך עולה על 5 מיליון ש"ח והתשואה לפדיון עולה על 10%.
- הבדיקה המעמיקה מבוססת על מתודולוגיה פנימית שאושרה על ידי הדירקטוריון.

הדיונים בדבר הצורך בביצוע הפרשות מתקיימים במסגרת ועדות פנימיות שהוקמו לצורך כך: ועדת משנה בראשות ראש אגף ניהול פיננסי, אשר ממליצה על ביצוע הפרשות בהתבסס בין היתר, על מתודולוגיה פנימית לניתוח פרטני של החברה המנפיקה. ההמלצות מוגשות לוועדה בראשות מנכ"ל הבנק. המלצות מובאות לדיון בועדה לבחינת דוחות כספיים של הדירקטוריון. כחומר רקע לדיון מוגש כל המידע הרלוונטי לגבי אגרות החוב, כולל תמצית הניתוח הפרטני שנעשה על בסיס המתודולוגיה הפנימית.

סך ההפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בשנת 2010 הסתכם ב- 4 מיליון ש"ח, שנזקפו כהוצאה לרווח מפעולות מימון (שנת 2009 – 21 מיליון ש"ח).

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים – מדידה ובקרה

חלק מהמכשירים הפיננסיים בהם פעיל הבנק - ניירות ערך בתיק הזמין למכירה, ניירות ערך בתיק למסחר ומכשירים פיננסיים נגזרים, נרשמים במאזן לפי שווי הוגן כאשר ההפרשים בין השווי ההוגן לעלות בספרים נזקפים לקרן הון או לרווח והפסד. השווי ההוגן של מכשיר פיננסי מוגדר כסכום שבו אפשר לרכוש או למכור נכס (ליטול או לפרוע התחייבויות) בעסקה שוטפת בין צדדים הפועלים בהתאם לרצונם, כלומר בעסקה שאינה מכירה כפויה או מכירה במהלך פירוק. מחירי שוק המצוטטים בשווקים פעילים הינם הראיה הטובה ביותר לשווי הוגן. אם אין ציטוט של מחיר שוק, אומדן השווי ההוגן צריך להתחשב במחירים של נכסים דומים, או התחייבויות דומות ובתוצאות של שיטות הערכה.

לגבי מכשירים פיננסיים בהם פועל הבנק ששוויים ההוגן אינו נקבע לפי מחירים מצוטטים משוק פעיל, בוצעה חלוקה לשני סוגים:

1. קבוצת המכשירים הפיננסיים ששוויים ההוגן נקבע לפי תמחור מקובל/סטנדרטי (כגון: מודל B&S לאופציות, היוון תזרימים עתידיים, וכו').
2. קבוצת המכשירים הפיננסיים ששוויים ההוגן נקבע על פי תמחור מורכב.

קביעת השווי ההוגן על פי תמחור מקובל/סטנדרטי:

מעריך ניהול הסיכונים באגף בקרות וניהול סיכונים אחראי לבחירת המודל המתאים בו יש לעשות שימוש בכל אחד מסוגי המכשירים בקבוצה זו, ואילו חישוב ערכי השווי ההוגן בפועל מתבצע באגף החשבונאי הראשי או ביחידת הבקרה בענף בקרות באגף בקרות וניהול סיכונים, לרבות בדיקות סבירות ובדיקות מדגמיות לגבי ערכי השווי ההוגן. תיקוף קביעת מערך ניהול הסיכונים בדבר המודל המתאים הינו באחריות ענף בקרות.

קביעת השווי ההוגן על פי התמחור המורכב:

קביעת מתודולוגית התמחור וחישוב ערכי השווי ההוגן מבוצעים על ידי המערך לניהול סיכונים. המתודולוגיה מתוקפת על ידי ענף בקרות, שמהווה פונקציה בעלת רמה מקצועית נאותה והינו גורם בלתי תלוי בפונקצית החישוב. כמו כן ענף בקרות מעיר את הערותיו לגבי סבירות ערכי השווי ההוגן המתקבלים בפועל. לגבי אגרות חוב קונצרניות ישראליות לא סחירות מועבר השווי ההוגן שחושב על ידי מערך ניהול הסיכונים לבחינה נוספת במסגרת ועדה פנימית המייעצת בנושא השווי ההוגן, אשר דנה בתוצאות ערכי השווי ההוגן המתקבלים כתוצאה מהפעלת המודל הפנימי. ועדה זו כוללת נציגים מאגפים שונים בבנק, בעלי רמה מקצועית נאותה לתיקוף האמידה של ערכי השווי ההוגן.

- במקרים בהם נמצא כי התהליך הפנימי אינו מאפשר לקבוע ברמה סבירה של בטחון את השווי ההוגן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, המערך לניהול סיכונים בוחן את מהותיות היקף המכשירים הפיננסיים הללו. קביעת המהותיות נעשית הן ביחס לערך הנקוב והן ביחס לשווי ההוגן ונמדדת אחת לרבעון. בהתאם לתוצאות בחינת המהותיות נקבעות מגבלות לפעילות הבנק בתחומים האלו. נכון לימים 31 בדצמבר 2010 ו-31 בדצמבר 2009, היקף המכשירים הפיננסיים הנ"ל הוערך כלא מהותי, כמו כן נתקבלה החלטה להימנע מהגדלת היקף הפעילות במכשירים אלו בשלב זה.
- במידה ונוצרת מחלוקת בין מערך ניהול הסיכונים לבין הגורם המתקף (ענף בקרות), היא מועלית לדיון עם ראש אגף בקרות וניהול סיכונים ובהמשך להכרעה למנכ"ל הבנק. לגבי אגרות חוב קונצרניות ישראליות לא סחירות - המחלוקת מובאת תחילה לדיון לוועדה המייעצת בדבר השווי ההוגן שהוזכרה לעיל, ובמידה ובכל זאת לא התקבלה החלטה, מובא הנושא לראש אגף בקרות

וניהול סיכונים ולאחר מכן להכרעה למנכ"ל. סיכום דיון מהליך בירור זה מדווח לוועדת לבחינת דוחות כספיים ולדירקטוריון.

- המדיניות ותהליך העבודה המתוארים לעיל, כולל מודלים פנימיים שבשימוש, אושרו על ידי ועדת לבחינת דוחות כספיים והדירקטוריון.

- תהליך קביעת השווי ההוגן למוצרים חדשים אשר נמדדים בדוחות הכספיים לפי שווי הוגן נבחן על ידי המערך לניהול סיכונים ומתוקף על ידי ענף הבקורות, באופן שוטף ומבא לאישור ועדת לבחינת דוחות כספיים והדירקטוריון.

בקביעת ההנחות והאומדנים שמשמשים את הבנק בתהליך שווי הוגן ובתיקוף ערכי השווי ההוגן עושה הבנק שימוש בפרמטרים רבים. פרמטרים אלו יכולים להשתנות עקב שינויים אפשריים, בעיקר בשיעורי הריבית וסטיות תקן בשווקים השונים. הבנק ממשיך לבחון ולשדרג את מתודולוגיית התמחור שלו באשר למכשירים השונים.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים יאמץ הבנק החל מיום 1 בינואר 2011 את ההוראות בנושא "**מדידות שווי הוגן, חלופת שווי הוגן**". הוראת המפקח מאמצת את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקנים אמריקאיים 157 ו-159 בהתייחס למדידת נכסים והתחייבויות לפי שווי הוגן לרבות הגדרת שווי הוגן, יישום טכניקות הערכת שווי לגבי נכסים והתחייבויות הנמדדים לפי שווי הוגן, קביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. למידע בדבר השפעת אימוץ לראשונה ופרטים נוספים ראה באור 1.כז. (5) לדוחות הכספיים.

להלן פירוט השווי ההוגן לסוף שנת 2010 ולסוף שנת 2009, של הנכסים הפיננסיים וההתחייבויות הפיננסיות שנמדדים במאזן ו/או ברווח והפסד לפי שווי הוגן:

שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2010 (במיליוני ש"ח):

סה"כ	אחר		מחירים מצוטטים משוק פעיל	נכסים
	תמחור מורכב	תמחור סטנדרטי/מקובל		
2,578	489	-	2,089	אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
1,811	582	-	1,229	אגרות חוב ומלוות של אחרים
102	5	-	97	מניות וניירות ערך של אחרים
4,491	1,076	-	3,415	סה"כ ניירות ערך
5	-	5	-	חוזי ריבית שקל - מדד
102	-	102	-	חוזי ריבית אחר
263	-	210	(1) 53	חוזי מטבע חוץ
576	9	-	(1) 567	חוזים בגין מניות
7	-	7	-	חוזי סחורות ואחרים
953	9	324	620	סה"כ נגזרים פיננסיים
5,444	1,085	324	4,035	סה"כ נכסים

סה"כ	אחר		מחירים מצוטטים משוק פעיל	התחייבויות
	תמחור מורכב	תמחור סטנדרטי/מקובל		
2	-	2	-	חוזי ריבית שקל - מדד
137	-	137	-	חוזי ריבית אחר
408	-	355	(1) 53	חוזי מטבע חוץ
576	9	-	(1) 567	חוזים בגין מניות
7	-	7	-	חוזי סחורות ואחרים
1,130	9	501	620	סה"כ התחייבויות

(1) לרבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.

שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2009 (במיליוני ש"ח):

סה"כ	אחר		מחירים מצוטטים משוק פעיל	נכסים
	תמחור מורכב	תמחור סטנדרטי/מקובל		
4,256	723	-	3,533	אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
1,135	513	-	622	אגרות חוב ומלוות של אחרים
91	-	-	91	מניות וניירות ערך של אחרים
5,482	1,236	-	4,246	סה"כ ניירות ערך
4	-	4	-	חוזי ריבית שקל - מדד
76	-	76	-	חוזי ריבית אחר
249	-	242	7 ⁽¹⁾	חוזי מטבע חוץ
229	11	* -	218 ⁽¹⁾	חוזים בגין מניות
12	-	12	-	חוזי סחורות ואחרים
570	11	334	225	סה"כ נגזרים פיננסיים
6,052	1,247	334	4,471	סה"כ נכסים

סה"כ	אחר		מחירים מצוטטים משוק פעיל	התחייבויות
	תמחור מורכב	תמחור סטנדרטי/מקובל		
-	-	-	-	חוזי ריבית שקל - מדד
121	-	121	-	חוזי ריבית אחר
306	-	299	7 ⁽¹⁾	חוזי מטבע חוץ
229	11	-	218 ⁽¹⁾	חוזים בגין מניות
12	-	12	-	חוזי סחורות ואחרים
668	11	432	225	סה"כ התחייבויות

* נמוך מ-500 אלפי ש"ח.

(1) לרבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.

ד. חישובים אקטואריים להתחייבויות בנושא זכויות עובדים

במסגרת חישוב התחייבויות הבנק הקשורות לזכויות עובדים, נעזר הבנק באקטואר חיצוני בשני נושאים עיקריים, (פרטים בדבר זכויות העובדים נמצאים בבאור 15 לדוחות הכספיים):
זכויות פנסיה – מתייחסות הן לאוכלוסיית המנהלים ומורשי החתימה הותיקים של הבנק הזכאים לפנסיה תקציבית בפרישה (אוכלוסיה המונה 109 עובדים "פעילים"), והן ולמנהלים שפרשו ובחרו במסלול פנסיוני (אוכלוסיה המונה 48 "גמלאים"). ראה גם ביאור 15.א. (3) ופרק "הון אנושי" בדו"ח הדירקטוריון.
מענקים בגין ותק עובדים (מענקי יובל) – חלים על כל העובדים הקבועים בבנק מוחי"ם, מנהלים ופקידים. ראה גם באור 15(ג).

החישובים האקטואריים נערכו בשיטת "הערכת הטבות נצברות צפויות" (Accrued Benefit Cost Method) המשקפת את סה"כ ההטבה שנצברה עד למועד המאזן, כאשר סה"כ ההטבה הצפויה בעת הזכאות העתידית נפרסת ליניארית על פני תקופת העבודה.

החישובים האקטואריים כוללים הנחות לגבי: שיעור עליית השכר הראלית, לוחות תמותה, שיעורי נכות, שיעורי עזיבה, שיעורי הבוחרים בפנסיה, שיעורי ניצול הפנסיה, וכו'. על אף שהנחות אלו נקבעות בשמרנות ובמקצועיות ראוייה, שינוי בכל אחת מהן או בכמה מהן, ו/או שינוי בשיעור ההיוון יביא לשינוי בגובה ההתחייבות של הבנק.

החישובים האקטואריים רגישים, בעיקר לשינוי בשיעור ההיוון, בשיעור החזוי של תוספות השכר הראליות, בשיעור העזיבה ובשיעור הבוחרים בפנסיה:

- הערך הנוכחי של ההתחייבויות הנ"ל מחושב על ידי האקטואר לפי שיעור היוון של 4%, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.
לדוגמא: גידול / קיטון בשיעור של חצי נקודת האחוז בשיעור ההיוון היה מקטין / מגדיל את ההתחייבויות בהתאמה בהיקף של כ-12.5 מיליון ש"ח.
- בחישוב הערך הנוכחי נלקחת בחשבון תחזית עליית השכר הראלית העתידית של העובדים - בזכויות פנסיה – 2%, במענקי יובל – 3%, על פי הערכת הנהלת הבנק ובהתאם לשונות בין האוכלוסיות הללו.
לדוגמא: גידול/קיטון בשיעור של חצי נקודת האחוז בשיעור עליית השכר הראלית היה מגדיל/מקטין את ההתחייבויות בהתאמה בהיקף של כ-7.3 מיליון ש"ח.
- בחישוב הערך הנוכחי נלקחת בחשבון תחזית לשיעורי עזיבה של העובדים. בזכויות פנסיה – 2% בכל שנה על פי הערכת הבנק (ראה פירוט בהמשך להערכה מעודכנת שבוצעה השנה), במענקי יובל – שיעורי עזיבה כמקובל בענף הבנקאות. לדוגמא: גידול / קיטון של 10% בשיעורי העזיבה (שיעורי העזיבה הוכפלו ב-1.1) היה מקטין/מגדיל את ההתחייבות בהתאמה בהיקף של כ-1.2 מיליון ש"ח.
- בחישוב הערך הנוכחי בהתחייבות בגין זכויות פנסיה "פעילים" נלקחת בחשבון תחזית לשיעור ניצול זכויות הפנסיה (72% בוחרים בפנסיה, כאשר אלה מנצלים 61% מזכויות הפנסיה שלהם, בהתבסס על הנתונים בבנק בשנים האחרונות).
לדוגמא: גידול/קיטון של 10% בשיעור ניצול זכות הפנסיה (שיעור ניצול זכות הפנסיה הוכפל ב-1.1) היה מגדיל/מקטין את ההתחייבות בהתאמה בהיקף של כ-3.6 מיליון ש"ח.

- החישובים האקטואריים רגישים גם ללוחות תוחלת החיים. נעשה שימוש בטבלת תמותה ישראלית עם שיפור עתידי בתוחלת חיים ועם מרווח בגין סיכון תוחלת החיים, על פי הנחיות אגף שוק ההון במשרד האוצר משנת 2007. לשינוי בלוחות אלה יש בדרך כלל השפעה מהותית. בשנים 2005, 2006, ו-2007 נרשמו הוצאות בסך של כ-9 מיליון ש"ח, 5 מיליון ש"ח ו-5 מיליון ש"ח בהתאמה, כתוצאה מאימוץ לוחות חדשים - בעלי תוחלת חיים ארוכה יותר.

בדוחות לשנת 2009 בוצעה הערכה מעודכנת לגבי שיעור העובדים הצפויים לבחור במסלול פנסיה ושיעור הניצול הצפוי בפועל של הפנסיה. השפעת השינוי על הדוחות הכספיים של הבנק לא היתה מהותית.

בדוחות לשנת 2010 בוצעה הערכה מעודכנת לגבי שיעורי העזיבה בגין חישוב ההתחייבות לזכויות פנסיה "פעילים". עד 2009 נלקחו שיעורי עזיבה כמקובל בענף הבנקאות. היות ומדובר באוכלוסיה סגורה של 109 מוח"ם ומנהלים ותיקים אשר הולכת ופוחתת, והיות ושיעורי העזיבה תלויים בגיל העובד, ובהתבסס על כך שמספר שנים ברציפות העזיבות שנרשמו באוכלוסיה זו אכן נמוכות מהעזיבות המקובלות בענף, הוחלט להשתמש בשיעור עזיבה ללא זכות פנסיה לפני גיל פרישה של 2% לשנה (בהתבסס על העזיבות באוכלוסיה זו בשנים האחרונות וציפיות ההנהלה לעתיד).
הערכה מעודכנת זו גרמה לגידול של 15 מיליון ש"ח בהוצאות השכר בשנת 2010.

ראה פירוט ליתרות ולתנועות בהתחייבויות הנ"ל בשנים 2010 ו-2009 בפרק "הון אנושי".

פרטים בדבר ההערכה האקטוארית עליה מתבסס הבנק לגבי זכויות העובדים כמפורט לעיל, ראה בהערכת האקטואר מר דן הרשקוביץ שצורפה למערכת גילוי נאות אלקטרוני (מגנ"א) של רשות ניירות ערך.

ה. מכשירים פיננסיים נגזרים

לבנק פעילות ענפה במכשירים פיננסיים נגזרים, הן במסגרת פעילותו עבור לקוחותיו והן במסגרת מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות (סגירת או יצירת חשיפות שוק).

מכשירים אלה כוללים בין השאר: *swaps, forward, futures* ואופציות, בגין: ריבית, מטבע, מניות, סחורות ואחרים. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים נמדדים כל הנגזרים לפי שווי הוגן.

בביאור 19 לדוחות הכספיים ניתן מידע מקיף לפעילות הבנק במכשירים אלו. בסעיף (א) (2) לביאור 19 ניתן מידע בדבר השווי ההוגן של מכשירים אלו, לפי סוגי מכשירים.

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים אשר מבוצעת במסגרת מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות, יוצרת פערי מדידה בין המדידה הכלכלית מצד אחד, המשמשת לצורכי ניהול סיכונים, לבין המדידה החשבונאית מצד שני שאינה עונה על כללי הגידור החשבונאי.

הכנסות המימון בשנת 2010 על פי הכללים החשבונאיים נמוכות בכ- 5 מיליון ש"ח לעומת החישוב הכלכלי (2009- גבוהות בכ- 19 מיליון ש"ח).

ו. תביעות תלויות

הטיפול בתביעות התלויות מתבצע על פי הוראות בנק ישראל בנושא. על פי הנחיות אלה מסווגות התביעות התלויות בהתאם להסתברות החשיפות לסיכון של הפסד בתביעה, בהתבסס על חוות דעת של היועצים המשפטיים של הבנק, כלהלן:

סיכון צפוי (Probable) - ההסתברות מעל 70% - נדרשת הפרשה מלאה.

סיכון אפשרי (Reasonably Possible) – ההסתברות מעל 20% וקטנה או שווה ל-70% - לא נדרשת הפרשה. קיימת חובת גילוי אם התביעות מצטברות לסכום מהותי.

סיכון קלוש (Remote) – ההסתברות קטנה או שווה ל-20% - לא נדרשת הפרשה. קיימת חובת גילוי של ההפסד המירבי באם הוא מהותי ביותר.

הנהלת הבנק כללה בדוחות הכספיים הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התביעות, וזאת בהתבסס על הערכות של היועצים המשפטיים. ההערכות של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם בהתחשב בשלב שבו מצויים ההליכים ובנסיין המשפטי שנצבר. יחד עם זאת יש לקחת בחשבון כי ייתכן שתוצאות התביעה בפועל תהיינה שונות מההערכות שנקבעו כאמור לעיל ואשר על פיהן נבחן הצורך בביצוע הפרשה בדוחות הכספיים וכי ההשפעה עלולה להיות מהותית.

למידע נוסף ראה פירוט בביאור 18.ג. (18) לדוחות הכספיים.

ז. השקעות בתאגידים ריאליים

השקעות הבנק בתאגידים ריאליים מתבצעות באמצעות חברת הבת אגוד השקעות וייזום (א.ש.י) בע"מ. חברות ששיעור ההחזקה בהן נמוך מ-20% מוצגות על בסיס העלות. השקעה בחברות כלולות מוצגת על בסיס שיטת השווי המאזני בהתבסס על הדוחות הכספיים של חברות אלה. עודף עלות השקעה על שווים הנאות של נכסי החברה נזקק למוניטין ומופחת במשך 10 שנים ממועד הרכישה - ראה באורים 1ה, ו-1א לדוחות הכספיים. בכדי להבטיח שההשקעות הריאליות אינן מוצגות בסכום העולה על סכום בר השבחה שלהן, מיישם הבנק את הנהלים כנדרש בתקן חשבונאות מספר 15. פרטים נוספים ראה בבאור 1כג לדוחות הכספיים. פרטים בדבר השקעת הבנק בחברות כלולות ראה בבאור 6 לדוחות הכספיים.

סך ההפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בשנת 2010 הסתכם ב-3 מיליון ש"ח, שנזקפו כהפסד מהשקעה במניות (שנת 2009 – 5 מיליון ש"ח).

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים יאמץ הבנק החל מיום 1 בינואר 2011 את תקני הדיווח הכספי הבינלאומי IAS 28 (השקעה בחברות כלולות) ו-IAS 36 (ירידת ערך נכסים) לרבות הפרשנויות המחייבות והעדכונים שפורסמו, ליישום לראשונה של תקני הדיווח הכספי הבינלאומי IAS 28 ו-IAS 36 לא קיימת השפעה על הבנק. לפירוט ראה באור 1 לדוחות הכספיים.

ח. בניינים וציוד

בניינים וציוד במאזן מוצגים לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפרשות לירידת ערך, באם קיימים. הבנק מיישם את תקני חשבונאות 27 (רכוש קבוע) ו-30 (נכסים בלתי מוחשיים), למעט בנושאים בהם קבע המפקח על הבנקים הוראות ספציפיות. ראה פירוט בבאור 1ט לדוחות הכספיים. אחוזי הפחת מבוססים על אומדן אורך החיים הכלכלי של הנכס. לצורך כך נעזר הבנק במידע הטוב ביותר הזמין העומד לרשותו, כולל התבססות על ניסיון העבר. כמו כן, נעזר הבנק בבדיקת סבירות המתבצעת על ידי יועץ חיצוני.

עלויות פיתוח תוכנות מחשב לשימוש עצמי מהוונות להשקעות בציוד לאחר סיום שלב התכנון ההתחלתי, ומופחתות ממועד הפעלתן בהתאם להערכת משך השימוש בהן.

הבנק מיישם נהלים על מנת להבטיח שערך הנכסים במאזן אינו עולה על ערכם הנאות. במידת הצורך רושם הבנק ירידת ערך. המבחן לירידת ערך הנכסים הינו השוואת עלות הנכס בספרים לשווי בר ההשבה שלו, שהינו הגבוה מבין מחיר המכירה של הנכס לבין שווי השימוש שלו (שהינו הערך הנוכחי לאומדן תזרימי מזומנים העתידיים הצפויים מהשימוש בנכס), ראה פירוט בבאור 1 כג לדוחות הכספיים בדבר יישום תקן חשבונאות 15 (ירידת ערך נכסים). בהתאם להוראות המפקח על הבנקים יאמץ הבנק החל מיום 1 בינואר 2011 את תקני הדיווח הכספי הבינלאומי IAS 16 (רכוש קבוע) IAS 38 (נכסים בלתי מוחשיים) ו-IAS 36 (ירידת ערך נכסים) לרבות הפרשנויות המחייבות והעדכונים שפורסמו, ליישום לראשונה של תקני הדיווח הכספי הבינלאומי IAS 16, IAS 36, IAS 38 לא קיימת השפעה על הבנק. לפירוט ראה באור 1.כז. (2). לדוחות הכספיים.

ט. מיסים נדחים

מיסים נדחים נרשמים בגין הפרשים זמניים בין ערכם של נכסים והתחייבויות במאזן לבין ערכם לצורכי מס. במקרים בהם מועד ההכרה בהכנסה או בהוצאה לצורכי מס מאוחר ממועד רישום ההכנסה או הוצאה בספרים, מחושבות יתרות המיסים הנדחים לפי שיעורי המס הצפויים לחול כאשר תוכר ההכנסה או ההוצאה לצרכי מס, כפי שהם ידועים סמוך לתאריך אישור הדוחות הכספיים. לפיכך בעת רישום מיסים נדחים לקבל נדרש הבנק לבצע הערכות ואומדנים לגבי אפשרויות מימושם בעתיד.

בהתאם לפירוט בבאור 28 לדוחות הכספיים יתרת המיסים הנדחים, נטו, ליום 31 בדצמבר 2010 הינה בסכום של כ-92 מיליון ש"ח לעומת 78 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009.

עדכוני חקיקה

האמור בפרק זה של הדוח הכספי הינו מבלי לגרוע מהאמור ביתר פרקי וסעיפי הדוח, מקום שקיימת בו התייחסות נוספת לעדכוני החקיקה שלהלן ולעדכוני חקיקה אחרים. עדכוני חקיקה אשר התקבלו במהלך שנת 2010 ואשר פורסמו במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2009, אינם מופיעים בפרק זה.

עדכוני חקיקה וניהול בנקאי תקין במערכת הבנקאית:

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 - מסירת מידע באמצעים אלקטרוניים

הוראה שפרסם המפקח על הבנקים ביום 7 לפברואר 2011. ההוראה מאפשרת לתאגידים הבנקאיים לשלוח ללקוחותיהם הודעות (שסוגן מפורט בהוראה) באמצעות דואר אלקטרוני או באמצעות אתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי בתנאי שהתקיימו תנאים של אבטחת מידע המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 357 – ניהול טכנולוגיות המידע – ובתנאי שהלקוחות ביקשו לקבל את ההודעות בדרך זו ולא בדואר הרגיל. ההוראה נכנסה לתוקפה עם פרסומה. הבנק בוחן את השלכות ההוראה לגביו.

תיקון הוראת ניהול בנקאי מס' 357 - ניהול טכנולוגיית המידע

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 357, ניהול טכנולוגיית המידע, שמטרתו להתאים את ההוראה לשינויים הטכנולוגיים שחלו מאז מועד עדכונה האחרון (בשנת 2003). התיקון פורסם ביום 7 לפברואר 2011.

התיקון עוסק, בין היתר, בנושאים המפורטים להלן:

1. נקבע, כי המפקח על הבנקים יתיר, במקרים חריגים, למנהל טכנולוגיות המידע ולמנהל אבטחת המידע בתאגיד הבנקאי לשמש בתפקידים גם בתאגידים הנשלטים על ידי התאגיד הבנקאי.
 2. נקבע, כי תאגיד בנקאי יחיל אמצעי מעקב ואבטחה מסוימים לעניין הקישוריות לאינטרנט על כלל אתרי הבנק, לרבות האתר השיווקי שלו.
 3. נקבע, כי ניתן יהיה לעדכן פרטים אישיים המשמשים להעברת מידע ללקוח באמצעות בנקאות בתקשורת.
 4. הותר לבצע הסכם מקוון גם באמצעות הטלפון, בכפוף לקיום התנאים המפורטים בהוראה.
- ההוראה נכנסה לתוקפה עם פרסומה. הבנק בוחן את השלכות ההוראה לגביו.

חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011

החוק, פורסם ברשומות ביום 27 לינואר 2011. מטרת החוק היא לייעל את האכיפה בשוק ההון, לקצר את משך הזמן שבין ביצוע הפרות של חוקי ניירות ערך ובין הטלת העונש ולהתאים את עוצמת הענישה לעוצמת ההפרה, כך שהשימוש בהליך פלילי יעשה רק במקרים חמורים.

לשם הגשמת החוק מצוינים בו שלושה ערוצי אכיפה מקבילים: הליך אזרחי, אשר נועד לטפל בהפרות של חוקי ניירות ערך שהינן קלות יחסית לבירור ואשר במסגרתו רשאית הרשות להטיל עיצום כספי על המפר, הליך אכיפה מנהלי שמאפשר לוועדת אכיפה מנהלית שתוקם לשם כך לטפל, באמצעים מנהליים כדוגמת הטלת עיצום כספי, ביטול או התליה של רישיון, אישור או היתר או הטלת איסור לכהן כנושא משרה בכירה בגוף מפקח-בהפרות של חוקי ניירות ערך שהיסוד הנפשי בהן הוא של רשלנות, והליך פלילי שעל-פי תפישת הרשות לניירות ערך יועד לטיפול בעבירות חמורות יותר.

במסגרת החוק הוחמרו העונשים הקבועים בסעיפי התרמית ואיסור השימוש במידע פנים והוגדלו סכומי העיצום הכספי המרבי שניתן להטיל על מפרים של החוק.

החוק חל על הבנק הן בהיותו חברה ציבורית והן מכח פעילותו בתחומי הבנקאות בשוק ההון במישרין ובאמצעות חברות הבת שלו. מועד התחולה של החוק הינו 30 ימים מיום פרסומו, למעט נושאים שלגביהם נקבעו מועדי תחולה אחרים, כמפורט בחוק.

הבנק מקיים ומתחזק מערכת נהלים הנוגעת לתחומי פעילותו השונים, ובכלל זה, לפעילות בשוק ההון, ככלי מרכזי למניעת הפרתן של הוראות הדין והנוהל לסוגיהן. בבנק גופי ציית, בקרה וניהול סיכונים, התומכים בקיומם השוטף של הסטנדרטים החוקיים והנהלים המחייבים, ובאכיפתם של אלה. הבנק לומד את עיקרי החוק ונערך ליישום.

הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים)(תיקון), התשע"א-2011

ביום 20 לינואר 2011 פורסם תיקון להוראות הנזילות לפיו החל מיום 27 לינואר 2011 תחול חובת נזילות של 10% על עסקאות עתידיות (Forward) ועסקאות החלפה (Swap) שתבוצענה על-ידי משקיעים זרים בישראל. החובה להחזיק את הנכסים הנזילים הוטלה בפועל על הבנקים. ההוראה אינה חלה על תושבי ישראל או על חברות ישראליות. הבנק פועל בהתאם להוראה החדשה, החל מהמועד האמור.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 – דירקטוריון

ביום 29 לדצמבר 2010 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראה מס' 301 העוסקת בתפקידיו, סמכויותיו, הרכבו ודרכי פעולתו של הדירקטוריון.

מועד התחילה של רובם המכריע של התיקונים להוראה יהיה לא יאוחר מיום 1 בינואר 2012. לתיקון השלכות על סדרי עבודת הדירקטוריון ולפיכך, הבנק נערך ליישום ההוראה ועדכון נוהלי עבודת הדירקטוריון בהתאם לה, במועדים המתחייבים מההוראה.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314 - טיפול בחובות בעייתיים

ביום 27 לדצמבר 2010 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המתקן את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314 - "טיפול בחובות בעייתיים". בהתאם לחוזר, התאגידים הבנקאיים מונחים להרחיב את תחולת שיטת חישוב הפרשות לפי עומק פיגור על כל אוכלוסיית "הלוואות לדיר", כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 204, כך שקבוצת הלוואות שתיכלל בתוכה תהא רחבה יותר. מועד כניסת התיקונים לתוקף נקבע החל מיום 1 בינואר 2011 ואילך. התאמות המעבר, שנובעות מיישום התיקון להוראה לראשונה החל מיום 1 בינואר 2011, תכללנה ישירות בסעיף עודפים בהון העצמי. השפעת ההוראות על יתרת העודפים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010, נאמדת בקיטון של כ-3 מיליון ש"ח, לאחר מס.

צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מנהל תיקים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התש"ע-2010

ביום 30 לנובמבר 2010 פורסם צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מנהל תיקים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התש"ע-2010. צו זה מחליף את הצו הקודם שפורסם בשנת 2001. עיקרי השינויים בצו החדש הינם:

1. קביעת חובה לקיים הליך של הכרת הלקוח, בירור עיסוקו, מעמדו הציבורי, נסיבות פתיחת החשבון והפעילות המתוכננת בו.
 2. קביעת חובה לקבוע מדיניות, כלים וניהול סיכונים בנושא איסור הלבנת הון, לרבות בנושא "הכר את הלקוח".
 3. קביעת חובות דיווח ספציפיות בתחום של מניעת מימון טרור.
 4. הוספת חובת בדיקת פרטי זיהוי אל מול רשימה מרוכזת של גורמי טרור מוכרזים.
 5. הסרת חובת דיווח בנוגע לפעולות רגילות, תוך הרחבת חובת הדיווח של פעולות בלתי רגילות.
- הצו חל על חברת ניהול התיקים של הבנק, אימפקט ניהול תיקי השקעות בע"מ, והוא ייכנס לתוקף בסוף חודש מאי 2011. החברה נערכת לפעול בהתאם לאמור בו.

מכתב המפקח על הבנקים בנושא הקלות לאוכלוסיה בחירום

ביום 17 לנובמבר 2010 שלח המפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאיים מכתב בנושא "הקלות לאוכלוסיה בחירום". במכתב צוין, כי במסגרת ההיערכות לשעת חירום נוצר הצורך לבחון מתן הקלות זמניות בהוראות ניהול בנקאי תקין, מתוך מטרה להקל על האוכלוסייה בקבלת שירותים בנקאיים בעיתות חירום. אי-לכך, במסגרת המכתב, פורטו הקלות במספר הוראות ניהול בנקאי תקין, כדוגמת הוראה מס' 325 – "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב", הוראה מס' 357 – "ניהול טכנולוגיות המידע" והוראה מס' 358 – "ניהול עסקים מחוץ למשרדי התאגיד הבנקאי", אשר תכנסנה לתוקפן אך ורק עם הכרזת המפקח על הבנקים על שעת חירום או על מצב מיוחד בעורף. הבנק נערך להפעלת ההקלות האמורות, אם וככל שיוכרז מצב חירום כאמור לעיל.

הוראות לבעלי רישיון בקשר לבירור צרכיו והנחיותיו של הלקוח, התאמת השירות לצרכים והנחיות אלו לפי סעיף 12 לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 ורישום הפרטים לפי סעיף 13 לחוק (נוסח חדש – 2010)

הוראות שפורסמו על-ידי רשות ניירות ערך (להלן: "הרשות"), ביום 17 לנובמבר 2010, לאחר שאושרו במליאתה. ההוראות שפורסמו מחליפות הוראות והנחיות קודמות שפורסמו על ידי הרשות בקשר לבירור צרכיו והנחיותיו של הלקוח ונכנסו לתוקף בשנים 2008 ו-2009. ההוראות חלות על בירור צרכים והנחיות של לקוחות שהם יחידים בלבד ועל מנהלי תיקים, משווקי השקעות ויועצי השקעות.

ההוראות מתירות לבצע את הליך בירור צרכיו של הלקוח בשיחה טלפונית מוקלטת, אשר מתקיימים לגביה תנאים מסוימים. כמו כן, ההוראות מסדירות, בין היתר, את תוכן בירור צרכי הלקוח, קובעות כיצד יש לאפיין את הלקוח, כיצד יש לקבוע את מדיניות ההשקעה בתיק, קובעות חובה לתעד את המידע שהתקבל מהלקוח ומסדירות את אופן הפעולה במקרה שבו מסרב הלקוח למסור פרטים.

ההוראה המתירה את ביצוע הליך הבירור בשיחה טלפונית מוקלטת, נכנסה לתוקפה עם פרסום ההוראה, ואילו יתר ההוראות תכנסנה לתוקפן ביום 31 במאי 2011, שהינו מועד כניסתו לתוקף של צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מנהל תיקים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"א-2010. הבנק נערך לפעול בהתאם להוראות החדשות.

מכתב המפקח על הבנקים בנושא תיקון חוזים בנקאיים בהתאם לפסיקת בית הדין לחוזים אחידים ובית המשפט העליון

ביום 5 לדצמבר 2010 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידי הבנקאיים בנושא "תיקון חוזים בנקאיים בהתאם לפסיקת בית הדין לחוזים אחידים ובית המשפט העליון". בהתאם למכתב, נדרשים הבנקים לתקן את החוזים הנהוגים אצלם, שעניינם תנאים כללים לניהול חשבונות עו"ש, לגבי לקוחות חדשים, זאת עד ליום 1 במרץ 2011 (במכתב נוסף שנשלח ניתנה ארכה לתיקון החוזים עד ל- 1 באפריל 2011).

כמו כן, הבנקים נדרשו לתקן גם את חוזה ההלוואה לדיור הנהוגים אצלם, לגבי לקוחות חדשים, בהתאם לעקרונות שהתוו בפסק-דין של בית הדין לחוזים אחידים בעניינו של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, זאת עד ליום 1 במאי 2011.

הבנק פועל לשם ביצוע התיקונים הנחוצים בתאריכים שנקבעו במכתב המפקח, כאמור לעיל.

מכתב המפקח על הבנקים בנושא הלוואות ממונפות לדיור בריבית משתנה

ביום 28 לאוקטובר 2010 שלח המפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאיים מכתב בנושא "הלוואות ממונפות לדיור בריבית משתנה". בהתאם למכתב, התאגידי הבנקאיים מונחים לרתק הון בשיעור של 100% בגין הלוואות לדיור שניתנו בשיעורי מימון גבוה (מעל 60%) ובריבית משתנה (כאשר היחס בין חלק ההלוואה לדיור שהועמד בריבית משתנה לבין סך ההלוואה לדיור שהועמדה ללווה שווה ל- 25% או יותר). ריתוק ההון בשיעור של 100% יהיה בגין חלק ההלוואה שהועמד בריבית משתנה. ההנחיה של בנק ישראל חלה על הלוואות שיאושרו מיום 26 באוקטובר 2010 ואילך ואינה חלה על הלוואות לדיור בהן סכום ההלוואה שאושרה ללווה נמוך מ- 800 אלפי ש"ח ובהלוואות לדיור שניתנו לזכאי משרד השיכון. ההשפעה בשנת 2010 על נכסי הסיכון אינה מהותית.

מכתב המפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאיים בנושא הסדר לפי סעיף 3(ג) לצו איסור הלבנת הון לפתיחת חשבון למבקשי מקלט בישראל ולנהנים מהגנה זמנית

מכתב ששלח המפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאיים ביום 15 לאוגוסט 2010 אשר קובע הסדר לטיפול בפתיחת חשבונות למבקשי מקלט בישראל, זאת במקום ההסדר הקודם שנקבע בשנת 2007. בין היתר, המכתב מסדיר את אופן זיהוי מבקשי המקלט (רישום פרטים ואימותם) וקובע חובה להחתים את מבקש המקלט על הצהרה כי זהו חשבון היחיד. לאחראי על איסור הלבנת הון בתאגיד הבנקאי הוקנתה הסמכות להגביל את סכום היתרה בחשבונות מבקשי המקלט בישראל בהתייחס לסיכון הלבנת הון ומימון טרור.

חוזר הממונה על שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר בנושא השקעת גופים מוסדיים באגרות חוב לא ממשלתיות (דו"ח ועדת חודק)

ביום 14 ליולי 2010 פורסם חוזר הממונה על שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר, אשר מתבסס על המלצות ועדת חודק, שפורסמו בחודש פברואר 2010.

החוזר בא להסדיר את אופן השקעתם של הגופים המוסדיים באגרות חוב לא ממשלתיות, תוך גיבוש פרמטרים איכותיים, כמותיים ומשפטיים שלגביהם ידרשו הגופים המוסדיים להתייחס לפני שיעניקו אשראים ללווים בדרך של רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות המונפקות לציבור או בהנפקה פרטית לגופים המוסדיים.

כך למשל, נקבע בחוזר, כי הגוף המוסדי יקבל לידייו את חומר ההנפקה שבעה ימי עסקים לפני ההנפקה המתוכננת, יבצע אנליזה מקיפה של ההשקעה וסיכונה ויקבל את אישור ועדת השקעות להשקעה מעבר לסף מסוים. זאת ועוד, המלצת הועדה היא לקבוע תנאים מינימאליים, תניות חוזיות ואמות מידה פיננסיות, שיחולו על הגופים המוסדיים ובהן

גם עילות לפירעון מידי של אגרת החוב, כאשר אחת מהן היא הפרת התחייבות המנפיק לאי יצירת שעבודים ("שעבוד שלילי").

לעניין רכישת אגרות חוב של תאגיד בנקאי ומבטח, לרבות חברה בשליטתם אשר נועדה להנפיק תעודות התחייבות בלבד, כדוגמת חברת אגוד הנפקות בע"מ, נקבע בחוזר הממונה על שוק ההון, כי גוף מוסדי יהא רשאי לקבוע לגביהן מדיניות השקעות נפרדת. תחילתן של הוראות החוזר נקבעו ליום 1 באוקטובר 2010 ואילו יישומן של ההוראות לעניין רכישת אגרות חוב של תאגיד בנקאי או מבטח נקבעו ליום 1 בינואר 2013. הבנק נערך להטמעת משמעות החוזר בתהליכי מתן האשראי.

מכתב המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור

מכתב ששלח המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים, ביום 11 ליוני 2010, בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור. במכתב צוין, כי התפתחויות שחלו לאחרונה בשוק הדיור עלולות לגרום לכרסום באיכות תיקי האשראי לדיור של התאגידים הבנקאיים ולגידול בסיכון של כלל תיקי האשראי שלהם. בהתאם לכך, התאגידים הבנקאיים הונחו לבצע בחינה מחדשת של תיקי האשראי הקיימים שלהם ושל מדיניות האשראי בתחום המשכנתאות, ולודא כי מדיניות זאת אינה גורמת להגדלת החשיפה לסיכונים מעבר לתיאבון הסיכון של כל בנק. ממצאי הבדיקה יועברו על-ידי התאגידים הבנקאיים לפיקוח על הבנקים, בתוך חודשיים ממועד קבלת המכתב. במכתב נקבע עוד, כי לאור הגידול בסיכון במתן הלוואות לדיור, הרי שכל תאגיד בנקאי יחזיק הפרשה נוספת בשיעור של 0.75% לפחות בגין יתרת הלוואות לדיור, אשר ניתנו החל מיום 1 ליוני 2010 ואשר היחס המתקיים לגבי כל אחת מהן, בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת הלוואה, הינו גבוה מ- 60%. הבנק יישם את המכתב האמור לעניין בחינת מדיניות האשראי, ראה פרק "חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" תת פרק "סיכוני אשראי- סיכון איכות תיק האשראי". כמו כן, נרשמה בשנת 2010 הפרשה נוספת בסך של כ- 2 מיליון ש"ח כתוצאה מיישום האמור במכתב.

מכתב המפקח על הבנקים בנושא קבוצות רכישה

מכתב ששלח המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים ביום 25 למרס 2010, בנושא קבוצות רכישה. במכתב נקבע, כי בשל הסיכונים הקיימים בפעילות קבוצות הרכישה, הן לחברי הקבוצה והן לתאגיד הבנקאי הממן את פעילותה, קיים חשש לפגיעה מהותית באיכות האשראי ובמוניטין התאגיד הבנקאי בשל פוטנציאל התממשות אחד מהסיכונים דלעיל. לפיכך, ועל מנת להתמודד עם הסיכונים האמורים קובע המפקח במכתב, בין היתר, כי יהא על הבנקים לסווג אשראי (מאזני וחופץ מאזני) שהועמד לקבוצת רכישה, המיועד לבניית עשר יחידות דיור ומעלה, כחבות של תאגיד בענף הנדל"ן. כן נקבע כי האשראי הנ"ל ישוקלל לפי משקל סיכון של 100% בחישוב הלימות ההון. עוד נקבע, כי יהא על התאגידים הבנקאיים לקבוע נהלים לטיפול באשראי לפרויקטים של קבוצות רכישה.

מועד התחולה ליישום הקבוע במכתב הינו לא יאוחר מהדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני 2010. משמעות ההנחיות המופיעות במכתב הינה החמרת דרישות ההון שיידרש הבנק לרתק כנגד האשראי שיעמיד לפרויקטים של קבוצות רכישה. הבנק יישם את ההוראה החל מהדוחות הנוכחיים.

משמעות שינוי הסיווג נכון ליום 31 בדצמבר 2010 הינה גידול של כ-0.4 מיליארד ש"ח בהיקף האשראי המאזני לענף הנדל"ן ובנוסף גידול של כ- 1.7 מיליארד ש"ח בהיקף המסגרות הלא מנוצלות לענף זה. שינוי סיווג זה אינו גורם לחריגה ממגבלת ריכוזיות חבויות ענפית. אין השפעה על תוצאות הפעילות לפי מגזרי הפעילות (קבוצות הרכישה משויכות למגזר הפעילות הרלוונטי לפי סוג הלקוח ולא בהכרח לפי ענף המשק שלו). ההשפעה על יחס ההון הכולל של הבנק על פי באזל 2 ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה בקיטון של כ-0.28 נקודות האחוז. כמו כן, מספרי השוואה ליום 31 בדצמבר 2009 סווגו מחדש על מנת לאפשר השוואה.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 336 בנושא מגבלות על שעבוד נכסי תאגיד בנקאי

על רקע יוזמות הרחבת מערכת האשראי והביטחונות שמעמיד בנק ישראל לתאגידים בנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 27 ליוני 2010 תיקון להוראה לפיו תאגיד בנקאי יהא רשאי לשעבד נכסים שונים להבטחת אשראי שקיבל מבנק ישראל, ולא רק מילואות מדינה הנסחרים בבורסה, לרבות מילווה קצר מועד, כפי שהיה קיים ערב התיקון.

חוק החוזים האחידים (תיקון מס' 3), התש"ע-2010

ביום 3 ליוני 2010 פורסם התיקון לחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982 (להלן: "החוק"), ברשומות. פירוט אודות עיקרי החוק ראה תחת הצעת חוק החוזים האחידים (תיקון - חובת ציון אישור ותנאים מהותיים), התשס"ט-2009 אשר התפרסמה בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2009 – בפרק "עדכוני חקיקה". בשונה מהצעת החוק שביקשה לתקן את סעיף 39 לחוק, באופן שההסדר החדש שנקבע בחוק יחול אף על תאגידים בנקאיים, הרי שהתיקון לחוק שהתקבל בסופו של יום ערך תיקון עקיף לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, באופן שמרחיב את הסמכות שיש לנגיד בנק ישראל לקבוע רשימה של תנאים מהותיים שיש צורך להבליטם במסגרת ההסכם שבין התאגיד הבנקאי ללקוח, להגדיר את אופן ניסוחם של אותם תנאים ולקבוע במידת הצורך את החובה להוסיפם להסכם במסמך נפרד. טרם פורסמו הנחיות לתאגידים הבנקאיים מטעם נגיד בנק ישראל בעניין זה.

חוזר המפקח בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח

ביום 25 למרס 2010 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח. החוזר מתקן את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 כדי ליצור מנגנון יעיל ככל הניתן לטיפול בלקוחות אשר עוברים לבנק אחר ונדרשים להחליף את כרטיס החיוב שברשותם בכרטיס חיוב חדש. עד למועד פרסום החוזר הוטל על הלקוח הנטל לפנות לכל ספק שלו הוא נתן הרשאה לחייב את חשבונו באמצעות כרטיס החיוב שלו ולמסור לו את פרטי כרטיס החיוב החדש שהונפק לו. כדי לייעל את התהליך נקבע, כי המנפיק המעביר (כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432) יהא זה שיפעל להעברת הפעילות האמורה למול הספקים השונים, במקום הלקוח. התיקונים שפורטו לעיל בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 נכנסו לתוקפם ביום 1 לדצמבר 2010. הבנק פועל על-פי החוזר, החל מיום כניסת התיקונים לתוקף.

חוק בנק ישראל, התש"ע-2010

ביום 24 למרס 2010 פורסם ברשומות תיקון לחוק בנק ישראל, תשי"ד-1954. השינויים שנערכו בחוק עוסקים, בין היתר, בקביעה ברורה של יעדי הבנק המרכזי, בתפקידיו ובמתן עצמאות לבנק. בין היתר, נקבע בחוק, כי על המנהל הכללי של תאגיד בנקאי תחול חובת פיקוח על כך שהתאגיד הבנקאי ועובדיו אינם מפרים את הוראות החוק, והנגיד יוסמך אף להטיל עיצום כספי על המנהל הכללי (ובמקרים מסוימים אף להורות על הפסקת כהונתו), במקרים שבהם התאגיד הבנקאי או מי מעובדיו ביצע הפרה כאמור.

יוזמות חקיקה והסדרה:

טיטת צו בנק ישראל (מידע בעניין התפתחויות בשוק מטבע החוץ בישראל – עסקאות בנגזרות במטבע חוץ ובמכשירי חוב לטווח קצר), התשע"א-2011

ביום 19 לינואר 2011 הפיץ בנק ישראל טיטת צו הקובע חובת דיווח על פעילות בשוק נגזרות המט"ח, בשוק המק"מ והאג"ח הממשלתיות הקצרות, להערות הבנקים, המתווכים פיננסיים והציבור. במסגרת הצו, נקבעה חובת דיווח על

תושבי ישראל ועל תושבי חוץ שביצעו עסקאות החלפה (Swap) שקל-מט"ח ועסקאות עתידיות (Forward) במט"ח, בסכומים של 10 מיליון דולר ומעלה ביום אחד. כמו כן, נקבעה חובת דיווח על תושבי חוץ שביצעו עסקאות במק"מ ובאג"ח ממשלתיות קצרות בסכומים של 10 מיליון ש"ח ומעלה ביום אחד. בטיטה נקבע, כי חובת הדיווח תכנס לתוקפה זמן קצר לאחר שתתקבלנה ההערות לגביה.

הצעת חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011

הצעת חוק מטעם הממשלה שפורסמה ביום 5 לינואר 2011. הצעת החוק באה להתאים את חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 ואת פקודת הבנקאות, 1941 למקרה של תאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה. כמו כן, במסגרת ההצעה שולבו הוראות הרלבנטיות לכלל התאגידים הבנקאיים, אף לאלו שבהם קיים גרעין שליטה, כדוגמת הבנק, ושעיקרן הוראות לעניין מינוי דירקטורים.

הצעת חוק החוזים האחידים (תיקון מס' 4), התשע"א-2010

הצעת חוק מטעם הממשלה שפורסמה ביום 24 לנובמבר 2010. ההצעה מבקשת לערוך שינוי בחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982, בין היתר, בנושאים הבאים:

1. תיקון והוספת תנאים אשר חזקה כי הם מקפחים- לדוגמא, מוצע להוסיף חזקה לפיה תנאי הקובע, כי הלקוח מאשר כי קרא או הסכים לחוזה או לתנאיו, או תנאי לפיו נדרש הלקוח להצהיר על דבר מה, ייחשב כתנאי מקפח.
2. החלפת הליך אישורו של חוזה אחיד בהליך בחינה- מוצע להחליף את ההליך הקיים היום ולהחליפו בבקשה לבחינת קיומם של תנאים מקפחים בחוזה אחיד. בית הדין יאשר קיומה של בחינה זו רק אם מצא כי קיים אינטרס מיוחד לקיום הליך הבחינה.
3. תחולת החלטותיו של בית הדין לחוזים אחידים לגבי ביטול או שינוי תנאי מקפח- מוצע לשנות את הכלל הקיים כיום ולקבוע כי בדרך כלל תנאי שבית הדין ביטל אותו בשל היותו מקפח ייחשב כתנאי בטל בכל חוזה שנכרת על-פי אותו חוזה אחיד אף לפני מועד החלטתו של בית הדין. הבנק לומד את עיקרי ההצעה.

הצעת חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 11), התשע"א-2010

הצעת חוק מטעם הממשלה שפורסמה ביום 1 לנובמבר 2010, שמטרתה להתמודד עם כשל תחרותי אשר נגרם בענפי משק רבים שבהם פועלות "קבוצות ריכוז". הצעת החוק מעניקה לממונה על ההגבלים העסקיים סמכות להכריז על קבוצות חברות ממגזר מסוים כ"קבוצות ריכוז" תוך שימוש בעילות רחבות ותוך הרחבת סמכויות הפיקוח שלו. במסגרת ההצעה, הוסמך הממונה על ההגבלים העסקיים, לבצע פעילות הסדרתית לשם "מניעת פגיעה בתחרות" ולשם "קידום התחרות". בנוגע למערכת הבנקאית, נקבע בהצעה, כי הממונה על ההגבלים העסקיים יודיע לנגיד בנק ישראל ולמפקח על הבנקים על כוונתו להכריז על קבוצת ריכוז בתחום הבנקאות ואלו יהיו רשאים להתנגד לקביעה (זכות וטו), בתנאי שהקביעה תסכן את יציבותו של תאגיד בנקאי זה או אחרת או את יציבותה של המערכת הבנקאית כולה. הבנק לומד את עיקרי ההצעה.

תזכיר חוק איסור שימוש בלתי הוגן במידע על ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010

תזכיר חוק מתוקן שפורסם מטעם רשות ניירות ערך ביום 1 לנובמבר 2010 להערות הציבור (התזכיר המקורי הופץ בתאריך 20 לאוקטובר 2009). התזכיר עוסק בשני נושאים:

1. **איסור הטרמה** - התזכיר מבקש למנוע פעולת הטרמה על ידי מנהלי כספי אחרים ועובדיהם. הטרמה משמעותה פעולה בנייר ערך לאור ידיעה מוקדמת על פעולה צפויה של אחר בניירות ערך, מתוך ציפייה להפקת רווחים כתוצאה מהפעולה הצפויה. בדרך כלל מבוצעת פעולת הטרמה על-ידי מתווך פיננסי (לרבות על-ידי תאגיד בנקאי) ומוצע לקבוע כי היא תהווה עבירה פלילית.

2. **מגבלות על החזקת ניירות ערך וביצוע עסקאות בהם** - התזכיר יוצר הסדר אחיד ביחד להגבלות על החזקה ועשיית עסקאות בניירות ערך, הגבלות אשר קבועות כיום בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 ובחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994. אם וככל שלא יערכו שינויים נוספים בנוסח התזכיר, אשר הופץ כאמור להערות הציבור, יהא בו כדי להביא לביצוע התאמות בנהלי עבודה שונים של הבנק.

הצעות חוק הגברת התחרותיות וצמצום סיכונים בפעילות קבוצות עסקיות, התש"ע-2010

הצעות חוק פרטיות שהונחו על שולחן הכנסת ביום 19 ליולי 2010 ואשר קובעת, כי שליטת בעלים בחברות באמצעות מנגנון אחזקות פירמידאלי תצומצם באמצעות מיסוי מוגדל על חלוקת דיבידנדים של החברות לחברות האם שלהן. מבחינת המערכת הבנקאית, ההצעה אוסרת על תאגידים פיננסיים, ביניהם הבנקים, להחזיק בתאגידים ריאליים, כהגדרתם בהצעה, בשיעור של למעלה מ-4.9%, זאת בשונה מהשיעור הקיים כיום לתאגידים הבנקאיים – 20%. ביום 13 לאוקטובר 2010 הודיע ראש הממשלה על הקמת וועדה להגברת התחרותיות במשק, שאחד מיה יהיה שיפור ושמירה על יציבות המערכת הפיננסית בכלל והמערכת הבנקאית בפרט. בין חברי הוועדה שהוקמה נמצא אף המפקח על הבנקים.

הצעות חוק הלוואות לדיור (תיקון – חובת הפניה לוועדה המיוחדת ולוועדת חריגים לפני הגשת בקשה לביצוע משכנתה), התשע"א-2010

הצעות חוק פרטיות שהונחו על שולחן הכנסת ביום 17 למרס 2010 ו-11 לאוקטובר 2010. הצעות החוק קובעות, כי זכותו של תאגיד בנקאי לפתוח בהליכי ביצוע משכנתא תהא כפופה למתן הזדמנות מהותית ללווה לפנות בבקשת סיוע לוועדה המיוחדת, זאת בניגוד למצב הנוהג כיום לפיו זכותו של הלווה לפנות לוועדה המיוחדת מנותקת מבחינה פרוצדוראלית מזכותו של הבנק לפתוח בהליכי ביצוע המשכנתא בהוצאה לפועל. כמו כן, מוצע להחיל את ההסדר, בשינויים המחוייבים, אף במקרים בהם הלווה קיבל הלוואה שאינה מקופת המדינה ולקבוע עיגון בדין לנוהג של הפעלת וועדות חריגים אשר פועלות ממילא בתאגידים הבנקאיים. הבנק לומד את עיקרי ההצעה.

הצעת חוק הלוואות ללא זכות חזרה, התש"ע-2010

הצעת חוק פרטית שהונחה על שולחן הכנסת ביום 15 למרס 2010 אשר קובעת, כי הבטוחה לפירעון הלוואה לרכישת דירת מגורים יחידה, הינה הנכס המשועבד להבטחת הלוואה בלבד. בתוך כך, לווה אשר נטל הלוואה מסוג זה לא יחויב בסכום העולה על התמורה שתתקבל ממכירת הנכס המשועבד. עוד נקבע בהצעה, כי בהלוואות מסוג זה לא יהא המלווה רשאי לדרוש ערבות כתנאי להענקתה.

אם וככל שהצעת החוק תתקבל, יהא על הבנק לשקול מחדש את התנאים העסקיים שבהם יעמיד הלוואות מסוג זה ללקוחותיו.

טיטת הצעת חוק להסדרת המתווכים בהשקעות, התש"ע-2010

טיטת שפורסמה ביום 22 לאוגוסט 2010 על-ידי מחלקת השקעות ברשות לניירות ערך, להערות הציבור. מטרתה של טיטת הצעת החוק היא לתקן ולשנות חלק מן ההסדרים הקיימים כיום בנוגע ליועצי השקעות, משווקי השקעות ומנהלי תיקים (במסגרת חוק הסדרת העיסוק ביועץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995), כמו גם להרחיב את תחולתו של החוק החדש כלפי מתווכים נוספים בתחום ההשקעות. החוק חדש יחול על יועצי השקעות, משווקי השקעות, מנהלי תיקים, אנליסטים, ברוקרים, דילרים והעוסקים בשירותי משמורת ניירות, כאשר לגבי פעילותם של התאגידיים הבנקאיים בשלושת התחומים האחרונים תהיה למפקח על הבנקים סמכות דומה לסמכות יו"ר הרשות לניירות ערך. במסגרת הטיטת מוצע, בין היתר, כי בחוק החדש תקבע חובת אמן והוגנות כלפי הלקוחות וחובה למתן מידע הוגן, בהיר ולא מטעה, כאשר הסדרה מפורטת שתחול ספציפית על כל אחד מהעיסוקים דלעיל תקבע בחקיקת משנה. הבנק, אשר פעיל במסגרת העיסוקים שפורטו לעיל, לומד את עיקרי הטיטת.

הצעות חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – ריבית על יתרת זכות), התש"ע/התשע"א-2010/2011

הצעות חוק פרטיות שהונחו על שולחן הכנסת ביום 15 למרס 2010 וביום 25 לינואר 2011 שתכליתן לחייב את הבנקים לשלם ריבית על סכומים הנצברים בחשבון העובר ושב של לקוחותיהם.

הצעת חוק החברות (תיקון מס' 12) (ייעול הממשל התאגידי), התש"ע-2010

הצעת חוק מטעם הממשלה שפורסמה ביום 10 למרס 2010 ואושרה בקריאה ראשונה במליאת הכנסת ביום 15 למרס 2010. הצעת החוק באה ליישם את המלצות ועדת גושן לבחינת קוד ממשל תאגידי בישראל. הלכה למעשה, המדובר בשורה של תיקונים מתחום הממשל התאגידי, כאמור לעיל, לרבות שינוי כללי הכשירות וההכרעה בנוגע למינויו של דירקטור חיצוני, קביעה כי ועדת הביקורת היא האורגן המוסמך לקבוע האם עסקה הינה "עסקה חריגה", חיוב דירקטורים בהפעלת שיקול דעת עצמאי בעת ההצבעה בדירקטוריון ובוועדותיו, הרחבת הנושאים שבהם רשאים בעלי מניות בחברה ציבורית להצביע באמצעות כתב הצבעה, ועוד. הבנק, כחברה ציבורית, לומד את הצעת החוק והשלכותיה לגביו.

תזכיר חוק ניירות ערך (תיקון מס' ...) (החזקות בעלי עניין), התש"ע-2010

תזכיר חוק שפורסם על-ידי משרד האוצר, ביום 2 למרס 2010, להערות הציבור. תזכיר החוק עוסק, בין היתר, בתיקון מספר מונחים בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כדוגמת: "בעל עניין", "החזקה" ו"רכישה". הגדרת המונח "בעל עניין" הורחבה באופן שמצבים נוספים יכללו במסגרתה, זאת בשל החשיבות שהמחוקק מעניק למתן הגילוי לציבור על שינויים בהחזקות בעלי עניין.

בתוך כך, נקבע בתיקון לחוק, כי יראו נושה (כדוגמת תאגיד בנקאי) כמחזיק בניירות ערך ששועבדו לטובתו החל מהמועד שבו פעל לראשונה למימוש השעבוד או החל מהמועד שבו עשה לראשונה שימוש בזכויות ההצבעה הנלוות לניירות הערך המשועבדים לו.

תזכיר חוק החברות (תיקון – הבראת חברות), התש"ע-2010

תזכיר חוק שפורסם להערות הציבור מטעם משרד המשפטים ביום 11 לינואר 2010. מטרת התזכיר להסדיר את תחום הבראת החברות, בין היתר בנושאים הבאים: סמכות לכפות הסדר נושים על סוג נושים שהתנגד לו, אישור מהיר ויעיל על-ידי בית-המשפט להסדר נושים שגובש מחוץ לכתליו, מתן כלים להפעלת החברה עד לגיבוש ההסדר, מניעה מבעלים של נכס מכוח תניית שימור בעלות לקבל חזקה על נכס הדרוש להפעלתה השוטפת של החברה, מינוי נושאי משרה בחברה לבעלי תפקיד הממונים על ניהולה בתקופת הקפאת ההליכים.

עסקאות עם בעלי שליטה

א. הגדרת עסקאות חריגות וזניחות עם בעלי שליטה:

הגדרת עסקה "חריגה" ועסקה "זניחה"

ביום 6 באוגוסט 2008 נכנס לתוקפו תיקון לתקנות ניירות ערך (דו"חות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 ("התיקון"), במסגרתו, בין היתר, הוחלה החובה לדווח דיווח מידי ולכלול בדוחות התקופתיים, פרטים בדבר כל עסקה עם בעל שליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה ("עסקאות עם בעלי שליטה"). בהתאם לתיקון, חובת הדיווח אינה חלה ביחס לעסקה אשר לגבי עסקאות מסוגה, נקבע בדוחות הכספיים של הבנק כי הן זניחות.

1. "עסקה חריגה" -

בהתאם לדין, הבנק ידווח דיווח מידי ותקופתי על כל עסקה חריגה שתבוצע על-ידו. לפי עמדת הבנק "עסקה חריגה" עם בעל שליטה או שלבעל שליטה יש בה עניין אישי תוגדר כעסקה העונה לקריטריונים המפורטים להלן:

עסקה שאינה במהלך העסקים הרגיל של הבנק, או שאינה בתנאי שוק, או עסקה העשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכוש או התחייבויותיו. עסקה העשויה להשפיע על הרווחיות, הרכוש או ההתחייבויות תחשב "עסקה מהותית" בהתאם לקריטריונים המפורטים להלן.

לעניין זה – "תנאי שוק" – תנאים שאינם מועדפים על התנאים בהם נעשות עסקאות דומות מסוגה של העסקה, על-ידי הבנק עם אנשים או עם תאגידים שאינם בעלי שליטה בבנק או עם אנשים שלבעל שליטה אין בעסקאות עימם עניין אישי. לעניין תנאי שוק בעסקאות בנקאיות, תבחן העסקה ביחס לעסקאות או פעולות מאותו סוג בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקאות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות המפקח ("הוראה 312"). לעניין תנאי שוק בעסקאות שאינן בנקאיות תבחן העסקה ביחס לעסקאות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים או צדדים שלישיים אחרים לפי העניין, או ביחס לתנאי ההצעות להתקשרות של ספקים או צדדים שלישיים מולם נבחנו תנאי ההתקשרות בעסקה. במקרה בו קיים לבנק קושי לקבל הצעות מקבילות לתנאי ההתקשרות בעסקה יבחנו תנאי השוק על סמך חוות דעת יועץ מקצועי בתחום נשוא ההתקשרות, שישווה את תנאי העסקה או ההצעה להתקשרות לעסקאות דומות בהן ניתן להתקשר בשוק הרלוונטי באותו מועד. יובהר, כי ההתייחסות הינה לעסקה הנעשית במהלך העסקים הרגיל של הבנק וכי לעסקאות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקאות דומות.

הקריטריונים של תנאי שוק, המפורטים ברישא של ההגדרה של "תנאי שוק", כפי שאומצו על-ידי הבנק, נקבעו על-ידי המפקח במסגרת הוראה 312 לעניין אנשים קשורים לבנק וחלים גם ביחס לבעלי השליטה בבנק. בנוסף, עסקאות עם אנשים קשורים מאושרות בועדת הביקורת של הבנק, ועל ועדת הביקורת לקבוע כי העסקה היא בתנאי שוק, על-פי הקריטריונים שפורטו לעיל.

הקריטריונים שנקבעו על-ידי המפקח מתאימים לבחינת עמידתן של עסקאות בתנאי שוק בניסיונות דנן.

היקף כספי לעניין "עסקה חריגה" - לפי עמדת הבנק, עסקה שהיקפה הכספי שווה או עולה על ההיקף הכספי המפורט להלן, לפי העניין, תחשב "עסקה מהותית".

2. לעניין עסקאות בנקאיות -

2.1 עסקת אשראי, לרבות אשראי חוץ מאזני, שהינה עסקה מהותית:

לעניין זה "עסקה מהותית" תהווה עסקת אשראי העולה על 3.33% מהון התאגיד הבנקאי כהגדרתו בהוראה 311 להוראות המפקח - יחס הון מזערי; "עסקת אשראי" הינה העמדת אשראי או מסגרת אשראי (כולל עסקאות הכרוכות באשראי והמהוות סעיפים חוץ מאזניים, כגון: עסקאות בנגזרות, ערבויות, התחייבות למתן אשראי), ולרבות רכישת אג"ח המהווה תחליף אשראי, אשר היקפה לצורך זה נקבע לפי הגדרת "חבות" בהוראה 312. המדידה לעניין זה נעשית לפי סך האשראי הכולל של כל אחד מבעלי השליטה (לעניין בעל השליטה הרלוונטי יילקחו בחשבון סך האשראי הכולל גם אשראי לחברות שלבעל השליטה החזקות של מעל 10% בהן ואשראי לקרובי אותו בעל השליטה).

2.2 עסקת הפקדת פקדון שהינה עסקה מהותית:

כל הפקדת פקדון או חידושו תהווה לעניין זה עסקה נפרדת. לעניין זה "עסקה מהותית" תהווה עסקה שסכומה שווה או עולה על 2% מסך פקדונות הציבור לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק שפורסמו לפני ביצוע העסקה ("הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים").

2.3 עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח (שאינן עסקאות אשראי או עסקאות הפקדת פקדון כמפורט לעיל) שהינה עסקה מהותית:

לעניין זה "עסקה מהותית" הינה עסקה בניירות ערך או עסקת מט"ח שסכום העמלה הנגבית בגינה שווה או עולה על 2% מהסך השנתי של ההכנסות התפעוליות (בניכוי הכנסות מהשקעה במניות) לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק.

2.4 "עסקה זניחה" – בהתאם להנחיית רשות ניירות ערך שניתנה לבנק (לקראת אישור התשקיף בספטמבר 2009) - לעניין עסקאות בנקאיות שאינן חריגות עם בעלי שליטה, הבנק ידווח במסגרת התשקיף וכן בדיווח תקופתי בלבד שיתייחס אך ורק ליתרות האשראי וליתרות הפקדונות, על-פי המתכונת המופיעה בטבלאות להלן, נכון ליום הדיווח המצוין לצד כל אחת מהטבלאות. בנוסף, יידרש הבנק, החל מהדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2009, לגלות את היתרה הגבוהה לתקופה, של פקדונות כל אחד מבעלי השליטה (לעניין זה, בעל שליטה לרבות חברות המוחזקות על-ידו בשיעור העולה על 10% וקרובי בעל השליטה ("קבוצת בעל השליטה") וכן, ככל שהדבר יידרש על-ידי רשות ניירות ערך, יפוצל בטבלת האשראי הגילוי של יתרת האשראי של קרובי בעל השליטה (במצטבר).

3. לעניין עסקאות שאינן בנקאיות -

3.1 "עסקה מהותית" – שאינה בנקאית הינה עסקה חד פעמית; או עסקה מתמשכת (מספר עסקאות זהות במהותן עם אותה חברה) או מספר עסקאות המבוצעות בהתאם להסכם מסגרת, אשר

סכומן המצטבר במשך שנה קלנדרית שווה או עולה על 2% מהסך השנתי של ההוצאות התפעוליות והאחרות לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים.

3.2 "עסקה זניחה" לפי הגדרת הבנק הינה עסקה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק שסכומה אינו עולה על הסכומים שלהלן:

עסקה חד פעמית שסכומה אינו עולה על 0.1% מהון הבנק כהגדרתו בהוראה 312, בהתאם לדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק שפורסמו לאחרונה לפני ביצוע העסקה; או עסקה מתמשכת (מספר עסקאות זהות במהותן עם אותה חברה) או מספר עסקאות המבוצעות בהתאם להסכם מסגרת, אשר סכומן המצטבר במשך שנה קלנדרית אינו עולה על 0.75% מהסך השנתי של ההוצאות התפעוליות והאחרות לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק.

ב. פירוט העובדות, הנימוקים וההסברים לקביעת ההגדרות והפרמטרים לעניין "עסקה זניחה":

באשר להיקף הכספי של עסקאות לא בנקאיות, הרי לעניין עסקאות חד פעמיות, ההיקף שנקבע תואם את הסכום המזערי שנקבע בהוראה 312. לעניין עסקאות שיש להביאן לאישור ועדת הביקורת או לאישור הועדה לעסקאות עם אנשים קשורים, ולעניין עסקאות מתמשכות או עסקאות על פי הסכם מסגרת, נוכח העובדה כי מדובר בעסקאות במהלך העסקים הרגיל, ולא בעסקאות ייחודיות, השוואת משקלן או חלקן ביחס לסך ההוצאות הרלוונטיות על פני תקופה בבנק הינה הקריטריון הרלוונטי ביותר לעניין זה, לגישת הבנק.

בהמשך לאמור לעיל, להלן ריכוז הנתונים בעניין עסקאות בנקאיות שהינן עסקאות עם בעלי שליטה:

1. עסקאות אשראי¹

נתונים ליום 31 בדצמבר 2010 (באלפי ש"ח)²

פרטים	יתרת אשראי מאזני	מסגרת לא מנוצלת	נכסי סיכון הנובעים מפעילות בנגזרים	ערבויות בנקאיות	השקעות הנוסטרו של הבנק באג"ח שהונפק על-ידי חברה שבשליטת בעל שליטה	סך הכל חבות	ערבויות לצד ג' שהוציא בעל שליטה לטובת חברות שבשליטתו
אליהו שלמה וחברות פרטיות בשליטתו	1,123	72,856	-	-	-	73,979	-
חברות ציבוריות בשליטתו	21	-	-	-	-	21	-
סה"כ קבוצת אליהו	1,144	72,856	-	-	-	74,000	-
קבוצת לנדאו ישעיהו וחברות פרטיות בשליטתו	73,279	813	-	-	-	74,092	24,447
*חברות ציבוריות בשליטתו- קבוצת גרנית הכרמל	-	-	-	-	-	-	-
*גרנית אינה בשליטת ישעיהו לנדאו אך נכללת בהגדרת אנשים קשורים עקב אחזקה מעל 10%	-	-	-	-	-	-	-
סה"כ קבוצת לנדאו ישעיהו	73,279	813	-	-	-	74,092	24,447
קבוצת מנור וחברות פרטיות בשליטתה	-	4,014	-	19,216	-	23,230	-
חברות ציבוריות ופרטיות בשליטתה (קבוצת אי.די.בי)	20,630	3,814	12,556	1,704	64,469	103,173	-
סה"כ קבוצת מנור	20,630	7,828	12,556	20,920	64,469	126,403	-

* היקף ערך נקוב במונחים נומינליים 121,684 אלפי ש"ח.

1 יצוין, כי מסגרת האשראי או האשראי הספציפי מאושרים פרטנית לכל בעל שליטה והתנאים נקבעים, בין היתר, לפי סוג העסקה והיקפה. אין אשראי בעייתי או אשראי בגינו בוצעה הפרשה במסגרת האשראים המפורטים בטבלאות להלן.

2 הנתונים המפורטים לעיל, הינם בהתאם להגדרת "חבות" בהוראה 312.

2. עסקאות בפקדונות

יתרות הפקדונות בבנק של כלל בעלי השליטה הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2010 ב- 418 מיליוני ש"ח, לפי החלוקה לקבוצות בעלי השליטה כדלקמן: קבוצה א' 232 מיליוני ש"ח, קבוצה ב' 187 מיליוני ש"ח וקבוצה ג' בסך כ- 0.1 מיליון ש"ח.

היתרה הגבוהה במהלך שנת 2010 כדלקמן: קבוצה א' 448 מיליוני ש"ח, קבוצה ב' - 202 מיליוני ש"ח וקבוצה ג' בסך 1 מיליון ש"ח.

הסכומים אינם כוללים את הפקדונות שמתנהלים על-ידי גופים מוסדיים בשליטת בעלי השליטה בבנק עבור מבוטחים, קופות גמל וקרנות נאמנות.

עיקרי הסכומים של הפקדונות מתוך היתרות הנקובות לעיל ליום 31 בדצמבר 2010 מופקדים בפקדונות מהסוגים המפורטים להלן ובטווחי הריביות המינימאליים והמקסימאליים המצוינים לצידם:

סוגי הפקדונות המשמעותיים ביותר

שם דגם	מאפיינים	ריבית שנתית מינימאלית	ריבית שנתית מקסימאלית
פקדון צמוד מדד שנה + ¹	לשנה ומעלה צמוד	5.75	6.25
פקפ מיוחדים	יומי-שבועי, ריבית שקלית קבועה	1.87	1.87
פק"מ 7-95 יום מיוחדים	בריבית שקלית קבועה	1.72	2.7

3. עסקאות בנקאיות אחרות

להלן הטבות בשיעורי העמלות המרכזיות בגין קבוצות בעלי השליטה²:

ריכוז העמלות המרכזיות

שם העמלה	גובה העמלה נכון ליום 31 בדצמבר 2010 (בהתאם לתעריפון הבנק)	שיעור הטבה מקסי'	שיעור הטבה מינימ'
דמי טיפול ובדיקת מסמכים בגין אשראי ובטחונות	מעל 8,000,000 ש"ח - 0.1%, מקסימום 27,500 ש"ח.	60%	0%
חליפין מט"י ומט"ח	0.175%, מינימום – במט"י \$6.3 לפעולה – במט"ח	50%	0%
הפקדת שיק דחוי	10.90 ש"ח לשיק	70%	0%
העברה לחשבון בבנק אחר	43 ש"ח	75%	0%

1. פיקדונות אורכי טווח שהופקדו בשנים קודמות. יצוין, כי שיעור הריבית נגזר משיעור הריבית שהיה נהוג במועד פתיחת הפיקדון.

2. שיעורי ההטבה אינם בתנאים עדיפים על שיעורי ההטבה הניתנים ללקוחות דומים אחרים שאינם נמנים על קבוצות בעלי השליטה. הבנק מאשר אישור תקופתי את שיעורי ההטבות בעמלות. שיעורי ההטבות המאושרים נכון למועד הדיווח מופיעים בטבלת העמלות לעיל.

פירוט עסקאות חריגות עם בעלי שליטה ועסקאות נוספות שנעשו עם בעלי השליטה :

1. ביום 27 באוקטובר 2010 אישרה האסיפה הכללית של הבנק רכישת פוליסת ביטוח נושאי משרה (D&O) (לרבות בגין דירקטורים שהינם בעלי שליטה בבנק או קרוביהם) בגבולות אחריות של 85 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ולתקופה, יחד עם רכישת פוליסת ביטוח בנקאית שגבולות האחריות במסגרתה הינם בסכום זהה לאירוע ולתקופה, וזאת לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 15 בספטמבר 2010 ועד 14 בספטמבר 2011. לפירוט ראה באור 18.ג.(17).

הפוליסות תירכשנה אצל קונסורציום של מבטחים בלונדון, כאשר הפניקס חברה לביטוח בע"מ תעניק לבנק "שירותי חזית" בגין הפוליסות. הפרמיה הכוללת שישלם הבנק בגין רכישת פוליסת נושאי המשרה (כולל התמורה בגין "שירותי החזית") הינה בסך כולל שלא יעלה על 340,000 דולר. אישור האסיפה הכללית לעסקה, התקבל לאחר אישור ועדת הביקורת ולאחר מכן אישור דירקטוריון הבנק ביום 12 בספטמבר 2010. לבעלי השליטה ששמותיהם מפורטים להלן עניין אישי או בעסקה מתוקף היותם ו/או היות קרוביהם בהתאם למפורט להלן, דירקטורים בבנק ובחברות הבנות, המבוטחים על פי פוליסת הביטוח: מר ישעיהו לנדאו, בעל השליטה בישיבה לנדאו אחזקות (1993) בע"מ, הנמנית על בעלי השליטה בבנק – ביחס לרכישת פוליסת הביטוח לעצמו ולמר יגאל לנדאו (בנו); גב' רות מנור, בעלת השליטה בנכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ונכסי שרודר בע"מ, הנמנות על בעלי השליטה בבנק - ביחס לרכישת פוליסת הביטוח למר יצחק מנור (בעלה של גב' רות מנור)

לפרטים נוספים בדבר העסקה ראה דוחות מיידים שפרסם הבנק ביום 13 בספטמבר 2009, ביום 21 ספטמבר 2009 וביום 27 באוקטובר 2010.

2. ביום 8 בפברואר 2010 אישרה האסיפה הכללית של הבנק לדירקטורים החיצוניים בבנק (להלן: הדח"צים") וליתר חברי הדירקטוריון, למעט יו"ר הדירקטוריון, גמול זהה בסכומים כדלקמן: גמול שנתי בסך של 95,000 ש"ח וגמול השתתפות בישיבה בסך של 3,500 ש"ח. הסכומים הנ"ל יעודכנו ב-1 בפברואר וב-1 באוגוסט בכל שנה (להלן: יום השינוי) על פי שעור העלייה של המדד החדש שיפורסם לאחרונה לפני יום השינוי לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד אישור הגמול. הגמול להשתתפות בישיבה ישולם לחברי הדירקטוריון עבור השתתפותם בישיבות הדירקטוריון וועדות הדירקטוריון. בגין החלטה של הדירקטוריון או ועדותיו שתתקבל בלא התכנסות בפועל, ישולם לדירקטורים גמול השתתפות בישיבה בשיעור של 50% מגמול השתתפות בישיבה רגילה, דירקטור זכאי לגמול השתתפות בישיבה אם השתתף בישיבה כולה או ברובה. מועדי התשלום ישארו כמקובל בבנק, ובכפוף לאמור בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 (להלן: "תקנות הגמול לדח"צים").

הגמול לדירקטורים, כמפורט לעיל, אושר בוועדת הביקורת ובדירקטוריון ביום 3 בינואר 2010.

3. ביום 8 ביולי 2009 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק התקשרות של החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ (להלן: "החברה לנאמנות") להעברת שירותי הנאמנות לחלק מסדרות תעודות התחייבות, כהגדרתן בסעיף 35א. לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 לרבות תעודות התחייבות שהונפקו בהנפקה פרטית על ידי תאגידי שונים להם נותנת החברה לנאמנות שירותי נאמנות, לכלל פיננסיים נאמנויות 2007 בע"מ (להלן: "כלל נאמנויות") בכפוף להתקיימות תנאים מתלים שנקבעו בו. העברת שירותי הנאמנות של כל סדרת תעודות התחייבות, הוכפפה לתנאים המפורטים בשטרי הנאמנות שנחתמו בין החברה לנאמנות לבין החברה המנפיקה, ובמסגרת זו ניתן ביום 13 באפריל 2010 אישור בית המשפט המחוזי להתפטרות הנאמן

מכהונתו ולמינוי כלל נאמנויות כנאמן לסדרות בהן נדרש אישור בית המשפט כאמור. כמו כן, הוכפפה העברת שירותי הנאמנות בסדרות תעודות התחייבות מסוימות, אף לקבלת אישור החברה המנפיקה להחלפה ו/או אישור אסיפת מחזיקי תעודות התחייבות למינוי כלל נאמנויות כנאמן. התמורה בפועל בגין העברת סדרות תעודות התחייבות שנמכרו ואשר התקיימו לגבי העברתן התנאים המתלים (המהווה את הרוב המכריע של תמורת העסקה) הינה בסך של כ-1 מיליון ש"ח, אשר נרשמו ברבעון השני של 2010 בסעיף רווח מפעולות בלתי רגילות בסך של 0.7 מיליון ש"ח, לאחר מס, שתי סדרות בלבד שניתן להעבירן טרם הועברו בפועל והתמורה בגין תשולם בכפוף להעברתן. ההתקשרות להעברת שירותי הנאמנות, כמפורט לעיל, אושרה על ידי ועדת הביקורת ביום 19 במרץ 2009 ועל ידי דירקטוריון הבנק ביום 31 במאי 2009.

לגב' רות מנור, הנמנית על בעלי השליטה בבנק באמצעות חברות שבבעלותה, עניין אישי בעסקה בשל היותה חברה, יחד עם בעלה, מר יצחק מנור, בגרעין השליטה של אי.די.בי אחזקות בע"מ, שהיא בעלת השליטה בכלל פיננסים בע"מ, חברת האם של כלל נאמנויות. לפרטים נוספים בדבר העסקה ראה דוחות מיידיים שפרסם הבנק ביום 1 ביוני 2009 וביום 8 ביולי 2009.

4. ביום 22 ביוני 2009 אישרה האסיפה הכללית של הבנק עסקה להגדלת סכום ההתחייבות לשיפוי שניתנה למי שיהנו, מעת לעת, כנושאי משרה בבנק ובחברות הבת של הבנק (להלן: "נושאי המשרה"), במסגרת כתב התחייבות לשיפוי שאושר על ידי האסיפה הכללית של הבנק ביום 29 בדצמבר 2005 (להלן: "כתב ההתחייבות"), לעניין הצעה ו/או הנפקה של ניירות ערך באמצעות תשקיף, על כל הנובע מכך, כמפורט בסעיף (1) לנספח א' לכתב ההתחייבות וזאת בסך נוסף של 15 מיליון דולר (להלן: "סכום השיפוי הנוסף"), מעבר להתחייבות לשיפוי בסך של 35 מיליון דולר, הנקוב בכתב ההתחייבות האמור. סכום השיפוי הנוסף יוחד אך ורק לאירוע המפורט בסעיף (1) לנספח א' לכתב ההתחייבות הנ"ל (שענינו הצעה ו/או הנפקה של ניירות ערך באמצעות תשקיף). מובהר, כי השיפוי בקשר לאירועים הכלולים בסעיף (1) לנספח א' לכתב ההתחייבות יינתן תחילה מתוך סכום השיפוי הנוסף (15 מיליון דולר ארה"ב), וככל שיידרש שיפוי בגין אירוע מהסוג האמור העולה על סכום השיפוי הנוסף, ישופו נושאי המשרה גם מתוך סכום ההתחייבות לשיפוי הקיים בסך 35 מיליון דולר ארה"ב. הגדלת סכום ההתחייבות לשיפוי, כמפורט לעיל, אושרה על ידי ועדת הביקורת ביום 27 באפריל 2009 ועל ידי דירקטוריון הבנק ביום 30 באפריל 2009. לבעלי השליטה ששמותיהם מפורטים להלן עניין אישי בעסקה או היה עניין אישי בעסקה בעת אישורה בהתאם למפורט להלן עקב הגדלת סכום השיפוי ביחס לעצמם ו/או לקרוביהם, המכהנים כדירקטורים בחברה: מר ישעיהו לנדאו, בעל השליטה בישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ, הנמנית על בעלי השליטה בבנק - ביחס להגדלת ההתחייבות לשיפוי לעצמו ולמר יגאל לנדאו (בנו); גב' רות מנור וגב' דרורה זכאי*, בעלות השליטה בעת אישור העסקה בנכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ונכסי שרודר בע"מ, הנמנות על בעלי השליטה בבנק - ביחס להגדלת ההתחייבות לשיפוי למר יצחק מנור (בעלה של גב' רות מנור) ולמר חיים אלמוג (חתנה של גב' דרורה זכאי בעת אישור השיפוי). לפרטים נוספים בדבר עסקה זו ראה דוח מיידי מיום 14 במאי 2009 וכן דוח מיידי בדבר תוצאות האסיפה מיום 22 ביוני 2009.

* לעניין שינוי בעלי השליטה, יוער כי ביום 4 באוגוסט 2010 נמסרה לבנק הודעה לפיה ביום 4 באוגוסט 2010 הושלמה העברת המניות בחברת נכסי דוד לובינסקי (אחזקות) 1993 בע"מ ובחברת נכסי שרודר בע"מ, הנמנות על קבוצת בעלי השליטה בבנק, מן הגב' דרורה זכאי לבתה, ד"ר יעל אלמוג. כן נמסר, כי היתר השליטה ואחזקת אמצעי השליטה בבנק, על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, תוקן באופן בו במקום שמה של גב' דרורה זכאי יופיע בהיתר ובנספחיו שם בתה, ד"ר יעל אלמוג.

5. עסקאות בנקאיות שנתונין מופיעים במצטבר ולפי קבוצת בעל שליטה – ראה בסעיף ג' לפרק זה לעיל.

פעילות למען הקהילה ותרומות

עובדי הבנק, ההנהלה והדירקטוריון רואים עצמם מחויבים לפעילות תורמת לקהילה. פעילות זו מתבצעת הן במישור של תרומה כספית ייעודית והן במישור של מיזמי התנדבות, מעורבות וקידום פעילויות חברתיות, בעיקר בקרב אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים ורבדיה החלשים של החברה בישראל.

דירקטוריון הבנק והנהלתו קבעו מדיניות למתן תרומות. תרומות אלו שמעניק הבנק למגוון גופים מטרתם לסייע בתחומי חברה וקהילה, חינוך ובריאות.

מעורבותו של הבנק בקהילה באה לידי ביטוי בשיתוף פעולה של עובדי הבנק, בתחומים שונים כגון: איסוף והכנת סלי מזון לנזקקים בשיתוף עם עמותות סיוע שונות, תרומת כספים לארגונים נזקקים, השתתפות באירועים במוסדות המקדמים אוכלוסיות מיוחדות ועוד.

בשנת 2010 המשיך הבנק בפעילותו לקידום תחום לימודי המתמטיקה בשני מוסדות לילדים בסיכון. לאור הצלחת הפעילות התקבלה החלטה להמשיך בפעילות זו. כמו כן נרתמו עובדים להתנדבות אישית במוסדות אלה וכן הוזמנו ילדים מהמוסדות לקחת חלק באירועי רווחה של הבנק.

פרט למעורבות הבנק בתרומה ישירה של כספים לגופים שונים אלה, מסייע הבנק למוסדות ועמותות העוסקות בקידום אוכלוסיות מיוחדות תוך שהן מעסיקות ומייצרות מוצרים לצריכה, הבנק מקדם רכישת מוצרים המיוצרים על ידי גופים המסייעים בשיקום ומתן תעסוקה לנזקקים שונים, על מנת לסייע בידם להיות גורם תורם ומועיל ולהשתלב בחברה.

התרומה הכספית הכוללת בשנת 2010 הסתכמה בסך של כ- 500 אלפי ש"ח לעומת כ- 350 אלפי ש"ח בשנת 2009.

גילוי בדבר המבקר הפנימי

המבקר הפנימי הראשי של הבנק וחברות הבנות הוא מר יהודה אורבך, רואה חשבון. מר אורבך, המכהן בתפקידו החל מחודש נובמבר 2000, הינו בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים בכלכלה וחשבונאות ובעל ניסיון של כ-20 שנים בביקורת. בתפקידו הקודמים: מבקר פנימי בבנק הדואר (1988 – 1990) ומבקר חיצוני בבנק ישראל באותן שנים, המשנה לממונה על הכנסות המדינה במשרד האוצר, חבר הנהלה באגף מס הכנסה ומס רכוש (כיום רשות המיסים) ומנהל שע"מ – יחידת המחשב של מערכות המיסים (1990 – 1993), מנכ"ל חברה לשירותי ניהול באחד ממשרדי רו"ח המובילים בארץ (1993), סמנכ"ל, מנהל מחלקת חברים ופיקוח בבורסה לניירות ערך בתל אביב (1994 – 2000). מר אורבך מרצה בתחום ביקורת מערכות מידע ממוחשבות באוניברסיטת תל אביב ובבית הספר הגבוה לטכנולוגיה, פרסם מאמרים וספרים בהם ספר על מערכות מידע חשבונאיות ממוחשבות בהוצאת האוניברסיטה הפתוחה בשנת 2007. בנוסף משמש כיו"ר ועדת המשנה בנושא תקני ונוהלי ביקורת במערכות מידע ממוחשבות בלשכת רואי חשבון בישראל.

המבקר הפנימי הראשי הינו עובד הבנק ועומד בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) בחוק הביקורת הפנימית, סעיף 146(ב) בחוק החברות ובהוראות סעיף 8 לכללי בנקאות ואין לו קשרים עסקיים מהותיים או קשרים מהותיים אחרים עם הבנק או עם גוף קשור אליו. עובדי הביקורת הפנימית עומדים אף הם בהוראות סעיף 8 לכללי הבנקאות.

דרך מינוי וכפיפות ארגונית

וועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק והחברות הבנות של הבנק אישרו את מינויו של מר אורבך בשנת 2000. הממונה הארגוני על המבקר הפנימי הראשי הינו יו"ר דירקטוריון הבנק.

תכנית עבודת הביקורת הפנימית

בבנק קיימת תכנית עבודה רב שנתית של הביקורת בה מוצגים הגופים והנושאים שיבוקרו במהלך השנתיים הקרובות והשוואתם לביקורות שבוצעו בחמש השנים שקדמו. תוכנית העבודה הרב שנתית נסמכת על סקר סיכונים מקיף שערכה הביקורת הפנימית על כל יחידות הבנק. הסקר מעודכן באופן שוטף על ידי הביקורת הפנימית ומושווה גם עם סקרי סיכונים אותם עורכת הנהלת הבנק. תוכנית העבודה השנתית נסמכת על תוכנית רב שנתית של הביקורת, תוכנית עבודת הבנק, נושאים שנמסרו לבדיקה על ידי הדירקטוריון, ועדת הביקורת והנהלת הבנק וכן על דרישות רשויות ובהם בנק ישראל. תוכנית העבודה כוללת גם את החברות המאוחדות של הבנק.

תוכנית העבודה מאושרת על ידי יו"ר דירקטוריון הבנק לאחר שוועדת הביקורת דנה והמליצה ליו"ר הבנק לאשרה. אישור תוכניות העבודה מתבצע גם בחברות המאוחדות בהתאמה. תכנית העבודה מותירה בפני המבקר הפנימי הראשי, שיקול דעת לסטות ממנה בכפוף לאישור מראש של יו"ר דירקטוריון הבנק.

במסגרת הסכם למתן שירותי מחשוב ותפעול בין בנק לאומי לבנק אגוד, הביקורת הפנימית של הבנק מעיינת בדוחות הביקורת של בנק לאומי הנוגעים לשירותים הניתנים לבנק. כן נקבע תהליך של העברת מידע המתייחס לבנק באופן מיידי במקרים חריגים בהם הביקורת הפנימית של בנק לאומי מעבירה דיווח על כשלים וליקויים מהותיים לוועדת הביקורת של בנק לאומי.

עסקאות מהותיות, במידה וקיימות, מדווחות למבקר הפנימי הראשי ונבחנות בהתאם לתוכנית העבודה הרב שנתית.

מספר המשרות המקצועיות הממוצעות בשנת 2010

1	מבקר פנימי ראשי
13	עובדי הביקורת הפנימית בבנק
1	מבקרי חברות בנות
0.75	מיקור חוץ

בחישוב זה לא נספרו המשאבים המוקצים לביקורות בתחום טכנולוגיית המידע אשר מבוצעות על ידי לאומי על מערכות המופעלות על ידי לאומי והמשמשות את בנק אגוד.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי בנקאות (הביקורת הפנימית), הוראות ניהול בנקאי תקין, הנחיות פרטניות של הפיקוח על הבנקים והנחיות מקצועיות של לשכת המבקרים הפנימיים בישראל, הנחיות המושתתות על הנחיות בינלאומיות למבקרים פנימיים. ועדת הביקורת מקיימת, מעת לעת, דיונים במיפוי סיכונים ובנוהלי עבודת הביקורת הפנימית במטרה לוודא כי הביקורת מבוצעת בהיקפים ובתדירויות הנדרשים תוך עמידה בתקנים מקצועיים.

גישה למידע

למבקר הפנימי ניתנת גישה חופשית, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכת המידע של הבנק, לרבות לנתונים הכספיים.

דין וחשבון המבקר הפנימי הראשי

כל דוח ביקורת מוגש בכתב ליושב ראש הדירקטוריון, ליושב ראש ועדת הביקורת ולמנכ"ל. תמצית כל דוח מועלית לדיון בוועדת הביקורת המתכנסת בדרך כלל, אחת לחודש. במקרים של דוחות מהותיים או בעלי ממצאים חמורים במיוחד מובא הדוח במלואו לוועדה. לאחר סיום הדיון בוועדת הביקורת עוקב המבקר הפנימי הראשי אחר הליקויים עד לסיום הטיפול בהם. במסגרת המעקב הנושאים נדונים מדי כחצי שנה בהנהלת הבנק ולאחר מכן גם בוועדת הביקורת בהתאם לתהליך העבודה שנקבע בוועדה. כמו כן, בהתאם לכללי בנקאות (הביקורת הפנימית), מדווח המבקר הפנימי לוועדת הביקורת דוח ביצוע חצי שנתי ושנתי של תוכנית עבודת הביקורת, רשימה חצי שנתי ושנתית של כל דוחות הביקורת בשנה המדווחת ודוח סיכום הפעילות של הביקורת הפנימית. הדיונים בדוחות החצי שנתיים של 2010 נערכו בתאריכים: 18.07.2010 ו- 23.01.2011.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי הראשי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות פעילות המבקר הפנימי הראשי וצוותו ותוכנית עבודתו סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בבנק ובחברות המאחדות שלו.

תגמול

להלן פירוט התגמולים למבקר הפנימי הראשי לשנת 2010 (לפי הפירוט הנדרש בטבלת מקבלי התגמול הגבוה בבנק):

<u>אלפי ש"ח</u>	
	תגמולים עבור שירותים ⁽¹⁾ :
764	שכר - משכורת
249	- פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי ושווי שימוש
48	- השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון
190	מענק ⁽²⁾
<u>1,251</u>	סה"כ שכר
<u>22</u>	ערבויות שניתנו בתנאים רגילים

(1) סכומי התגמולים הינם במונחי עלות לבנק, לא כולל מס שכר. הסכומים נכללים בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות". לא קיימים תגמולים נוספים עבור שירותים - דמי ניהול, דמי יעוץ, עמלה ואחר.

(2) תשלום המענקים למבקר הפנימי נדון בועדת שכר ותעסוקה של דירקטוריון הבנק, בועדת הביקורת ובדירקטוריון, ונקבע על בסיס ביצועי הביקורת. בשנת 2010 אושר למר אורבך מענק בגין שנת 2009 בסך 190 אלפי ש"ח. מענק בגין שנת 2010 טרם נקבע.

(3) לא קיימים תגמולים אחרים שאינם עבור שירותים. לא ניתנו הטבות בגין ריבית על פקדונות, היות ושיעורי הריבית אינם עדיפים על אלה הניתנים ללקוחות אחרים של הבנק המפקידים פקדונות בסדרי גודל, תנאי הצמדה ותנאי פרעון דומים. לא נכללו הטבות בגין עסקאות בנקאיות אחרות, מאחר וסכומם של הטבות אלה אינו מהותי ואינו עולה על סך של 50 אלפי ש"ח לשנה והן מוענקות באותם תנאים ושיעורים לכל עובדי הבנק.

(4) מר אורבך מועסק בבנק על פי הסכם העסקה אישי בתוקף מיום 1 בנובמבר 2000. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות על פיו בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 ימים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה.

עם סיום העסקתו זכאי מר אורבך לתשלום בגין הגבלת תחרות בגובה 3 משכורות במקרה של פיטורין, ו-1.5 משכורות במקרה של התפטרות, למעט אם סיום העבודה היה בנסיבות בהן ניתן לשלול פיצויי פיטורין, באופן מלא או חלקי, או נסיבות בהן הבנק יוותר על תקופת הגבלת התחרות.

משכורתו של מר אורבך מתעדכנת מידי רבעון בגובה 80% מעליית מדד המחירים לצרכן. מעבר להצמדה זו לא חל שינוי בשכרו במהלך שנת 2009. מר אורבך ויתר על 7% משכרו ברוטו (למעט לעניין הפרשות ותנאים נלווים) למשך שנת 2009. בשנת 2010, מעבר להצמדה, קיבל מר אורבך תוספת שכר של 5.52%.

לדעת הדירקטוריון לתגמולים למבקר הפנימי הראשי אין השפעה על הפעלת שיקול דעתו המקצועי.

הדירקטוריון

להלן פרטים בדבר הדירקטורים בבנק:

זאב אבליס, יו"ר דירקטוריון הבנק - מונה בתאריך 1.11.1999.

משמש כיו"ר בוועדות הדירקטוריון הבאות: ועדת אשראי דירקטוריונית, ועדת ביטוח, הועדה לאישור אשראים דחופים, ועדת שגר ותעסוקה, ועדת אשראים ליהלומנים, הועדה לניהול סיכונים והועדה למעקב תקציבי. מועסק בתאגיד כיו"ר הדירקטוריון ואינו עובד של חברת בת של התאגיד או חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו. אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

רו"ח, בעל תואר B.A בכלכלה מהאוניברסיטה העברית ב-ים ותואר B.A בחשבונאות מאוניברסיטת ת"א. עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: יו"ר דירקטוריון בנק אגוד לישראל בע"מ.

משמש כדירקטור או נושא משרה בתאגידים הבאים:

יו"ר דירקטוריון חברת הבת אגוד השקעות וייזום (א.ש.י) בע"מ.

דירקטור בחברות הבאות: צפנת ייעוץ נכסים וניהול (2002) בע"מ, החברה לפיתוח חוף התכלת (ת"א-הרצליה) בע"מ, צור שמיר אחזקות בע"מ, אדגר השקעות ופיתוח בע"מ, מליסרון בע"מ, הרשות לפיתוח כלכלי תל - אביב יפו בע"מ, יו"ר הועד המנהל של האוניברסיטה הפתוחה (בהתנדבות).

ישעיהו לנדאו, סגן יו"ר דירקטוריון הבנק - מונה בתאריך 15.6.1993.

משמש כחבר בוועדות: ועדת אשראי דירקטוריונית, הועדה לאישור אשראים דחופים, הועדה למעקב תקציבי וועדת שגר ותעסוקה.

אינו עובד של התאגיד/חברת בת שלו/חברה קשורה שלו/של בעל עניין בו.

הינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

בעל כשירות מקצועית.

בעל השכלה תיכונית.

עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: מנהל חברות וסגן יו"ר דירקטוריון בנק אגוד לישראל בע"מ.

משמש כדירקטור או נושא משרה בתאגידים הבאים:

יו"ר דירקטוריון: חירם לנדאו בע"מ, חברת הבת אגודים בע"מ

חבר בחבר הנאמנים של הטכניון.

מנכ"ל ודירקטור בחברות הבאות: ישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ, ישעיהו לנדאו נכסים (1998) בע"מ, ריברטון קורפוריישן (שוויץ) בע"מ וקרלטון טריידינג (שוויץ).

דירקטור בחברות הבאות: סונול ישראל בע"מ, אלוך בע"מ, סופרגז בע"מ, ברטורא פיתוח בע"מ, קרלטון טריידינג (אוקראינה), פרוסיד קרן הון סיכון ניהול בע"מ, לנדלן בע"מ, חותם חירם ניהול (2002) בע"מ, לנגת פיתוח בע"מ, חירם אפסילון בע"מ, רציו חיפוש נפט בע"מ וגרנית הכרמל בע"מ וחברות הבת שלה ובחברות זרות בחו"ל.

חיים אלמוג – מונה בתאריך 25.9.2001.

משמש כחבר בוועדות: ועדת ביטוח, ועדת אשראים ליהלומנים והועדה למעקב תקציבי.

אינו עובד של התאגיד/חברת בת שלו/חברה קשורה שלו/של בעל עניין בו.

בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

בעל תואר B.A. בכלכלה מאוניברסיטת ת"א.

עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: מנהל עסקים.

משמש כדירקטור או נושא משרה בתאגידים הבאים:

מנכ"ל ודירקטור בחברות הבאות: ק.ו.ר.ל. החזקות (ח.א) 2007 בע"מ.

דירקטור בחברות הבאות: אגוד השקעות וייזום (א.ש.י.) בע"מ, דרור עד בע"מ, נכסי דוד לובינסקי אחזקות (1993) בע"מ, נכסי שרודר בע"מ ואלמוזלינו בע"מ.

עוזי ורדי-זר – מונה בתאריך 21.08.2005.

משמש כיו"ר ועדת ביקורת וחבר בוועדות: ועדת אשראי דירקטוריונית, הועדה לבחינת דוחות כספיים, ועדת תגמול, הועדה לניהול סיכונים והועדה לאישור אשראים דחופים.

דירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין ודירקטור בלתי תלוי לפי הוראות חוק החברות.

אינו עובד של התאגיד/חברת בת שלו/חברה קשורה שלו/של בעל עניין בו.

אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

בעל תואר B.A. בכלכלה ויחסים בינלאומיים מהאוניברסיטה העברית ב-ים ודיפלומה במנהל עסקים מהאוניברסיטה העברית ב-ים.

עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: יו"ר הדירקטוריון של שיכון ובינוי אחזקות בע"מ וחברות הבת שלה.

יו"ר דירקטוריון בחברות הבאות: אחזקות ליגת בע"מ וליגת תעשיות בע"מ. משמש כדירקטור או נושא משרה בתאגידים הבאים: גמול חברה להשקעות בע"מ, גמול נדל"ן בע"מ, חבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית ב-ים, נכסי האוניברסיטה העברית, חבר מועצת המנהלים של האוניברסיטה הפתוחה, הוועד הפועל של וועדת הכספים שלה, חבר מועצת המנהלים בקבוצת א. דורי בע"מ, א. דורי בנייה בע"מ וחברות בנות, דירקטור בחירון - מסחר השקעות ומבני תעשייה בע"מ, וחבר ועדת השקעות של קרן ריאליטי מאגד השקעות.

יגאל לנדאו – מונה בתאריך 15.06.1993.

משמש כחבר בוועדות: הועדה לניהול סיכונים וועדת אשראים ליהלומנים. אינו עובד של התאגיד/חברת בת שלו/חברה קשורה שלו/של בעל עניין בו. הינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. בעל תואר M.B.A. במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב ותואר BSC בהנדסה אזרחית מהטכניון בחיפה. עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: מהנדס, מנהל חברות. משמש כדירקטור או נושא משרה בתאגידים הבאים: מנכ"ל חירם לנדאו בע"מ ומנכ"ל ודירקטור בחברת רציו חיפוש נפט בע"מ. משמש כדירקטור בחברות הבאות: אגוד מערכות בע"מ, אגוד השקעות וייזום (א.ש.י.) בע"מ, פרוסיד קרן הון סיכון ניהול בע"מ, חותם חירם ניהול (2002) בע"מ, חירם אפסילון בע"מ, דליה אנרגיות בע"מ, לנגת בע"מ ולנדלן בע"מ, ח.א. מערכות סביבתיות בע"מ.

מירי לנט שריר - מונתה בתאריך 31.01.2006.

משמשת כחברה בוועדות: ועדת אשראי דירקטוריונית, ועדת ביקורת, הועדה למעקב תקציבי, הועדה לבחינת דוחות כספיים וועדת תגמול. דירקטורית חיצונית לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין ודירקטורית בלתי תלויה לפי הוראות חוק החברות. אינה עובדת של התאגיד/חברת בת שלו/של בעל עניין בו. אינה בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד. בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית. בעלת תואר B.A. בכלכלה ו-M.B.A. במימון וחשבונאות מאוניברסיטת תל-אביב. עיסוקה ב-5 השנים האחרונות: דירקטורית בחברות שונות ועוסקת בפעילות השקעות כמשקיע פרטי. משמשת כדירקטורית בחברות הבאות: תיא חברה להשקעות בע"מ, שומרה חברה לביטוח בע"מ, ברימא דיגיטל אייג' בע"מ, רוזבאד נדל"ן בע"מ, גפן השקעות ביומד בע"מ ומ. א. שריר ניהול בע"מ.

ד"ר יעקב ליפשיץ – מונה בתאריך 2.11.2008.

משמש כחבר בוועדות: הועדה לניהול סיכונים, ועדת ביקורת, ועדת ביטוח, ועדת אשראים ליהלומנים, הועדה לבחינת דוחות כספיים וועדת תגמול. דירקטור חיצוני לפי חוק החברות. אינו עובד של התאגיד/חברת בת שלו/חברה קשורה שלו/של בעל עניין בו. אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. בעל תואר B.A. בכלכלה ומדע המדינה ו-M.A. בכלכלה מהאוניברסיטה העברית בירושלים. בעל תואר PhD בפילוסופיה מאוניברסיטת בן גוריון בנגב. עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: דירקטור בחברות: קבוצת כרמל השקעות בע"מ, טסנת בדיקות תוכנה בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, דור-אלון טכנולוגיות גז בע"מ, אלביט מערכות בע"מ, ספרינג ניהול קרן פנסיה בע"מ. כמו כן, מורה מן החוץ באוניברסיטת בן-גוריון בנושא כלכלה ומדיניות ציבורית, מורה מן החוץ באוניברסיטת בר-אילן בנושא מדע המדינה, מורה מן החוץ בבית ספר למינהל עסקים ובמחלקה לכלכלה של המסלול האקדמי, המכללה למינהל וחבר הועדה הממנה של החברה לאיתור והשבת נכסים של נספי השואה בע"מ. משמש כדירקטור או נושא משרה בתאגידים הבאים: פועלים אי.בי.אי - ניהול וחיתום בע"מ, קלי - ניהול הסדרים פיננסיים, סוכנות ביטוח בע"מ.

יצחק מנור – מונה בתאריך 15.6.1993.

משמש כחבר בוועדות: ועדת אשראי דירקטוריונית, הועדה למעקב תקציבי וועדת שכר ותעסוקה. אינו עובד של התאגיד/חברת בת שלו/חברה קשורה שלו/של בעל עניין בו. הינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. בעל תואר MBA במנהל עסקים מהאוניברסיטה העברית בירושלים. עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: מנהל חברות.

יו"ר דירקטוריון בחברות הבאות: שרודר בע"מ, דוד לובינסקי בע"מ, עדמית תעשיות ושירות רכב בירושלים בע"מ, לובקס טריידינג בע"מ, פריים ליס ניהול ציי רכב בע"מ, לוביט סוכנות לביטוח (1997) בע"מ, עודית השקעות בע"מ, מנור אחזקות בי.איי בע"מ, קאר איסט יבוא רכב בע"מ, יורומן השקעות בע"מ, יורומן אוטומטיב בע"מ, די.טי.אמ.אס השקעות בע"מ, מנור השקעות אי.די.בי. בע"מ, ד.ל.ב. מוטוספורט בע"מ, אי.אמ.סי (יציקות) בע"מ, פריים-רנט השכרת רכב בע"מ, מורגן רימון ביני בע"מ, אוטו דינמיק ישראל בע"מ.

משנה ליו"ר הדירקטוריון של אי.די.בי, חברה לאחזקות בע"מ.

משמש כדירקטור או נושא משרה בתאגידים הבאים: נכסי דוד לובינסקי בע"מ (אחזקות) 1993 בע"מ, מוסך לובינסקי ת"א בע"מ, נכסי שרודר בע"מ, נשר מפעלי מלט ישראלים בע"מ, חברה לנכסים ובניין בע"מ, מפעלי נייר אמריקאים ישראלים בע"מ, כלל תעשיות והשקעות בע"מ, שופר-סל בע"מ, חברת השקעות דיסקונט בע"מ, משאב ייזום ופיתוח בע"מ, אי.די.בי חברה לאחזקות בע"מ, אי.די.בי חברה לפיתוח בע"מ, כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ, סלקום ישראל בע"מ, אולימפיה מורגן פרויקטים בע"מ, כור תעשיות בע"מ, מכתשים אגן תעשיות בע"מ, קבוצת מור נדל"ן בינלאומי בע"מ.

גיורא מורג – מונה בתאריך 29.10.2006.

משמש כחבר בוועדות: ועדת בקורת, הועדה למעקב תקציבי, ועדה לבחינת דוחות כספיים, ועדת תגמול, ועדת שכר ותעסוקה וועדת אשראים ליהלומנים.

דירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין ודירקטור בלתי תלוי לפי הוראות חוק החברות.

אינו עובד של התאגיד/חברת בת שלו/חברה קשורה שלו/של בעל עניין בו.

אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לימודי כלכלה ומדעי המדינה באוניברסיטה העברית ב-ים.

עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: יעוץ לחברות עסקיות ודירקטור בחברות.

ד"ר זלמן סגל - מונה בתאריך 8.2.2010

משמש כיו"ר ועדת תגמול והועדה לבחינת דו"חות כספיים, וחבר בוועדות: ועדת אשראים ליהלומנים, ועדת ביקורת, הועדה לניהול סיכונים, הועדה לבחינת דוחות כספיים וועדת ביטוח.

דירקטור חיצוני לפי חוק החברות.

אינו עובד של התאגיד/חברת בת שלו/חברה קשורה שלו/של בעל עניין בו.

אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

בעל תואר B.A בכלכלה ומדעי המדינה ודיפלומה במנהל עסקים באוניברסיטה העברית שלוחת ת"א, M.B.A במימון ו-Ph.D בבנקאות ושווק באוניברסיטת ניו יורק.

עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: דירקטור ויו"ר ועדת ביקורת ב-ALON USA {NYSE}; דח"צ בפיתקית מפעלי הדפסה בע"מ, יו"ר בנק לאומי רומניה, סגן יו"ר ומנכ"ל ראשי בנק לאומי USA ומנהל עסקים של קבוצת לאומי בחצי הכדור המערבי;

חבר הנאמנים מכללת תל חי

משמש כדירקטור בחברות הבאות: דירקטור ויו"ר ועדת ביקורת ב-ALON USA { NYSEC}, דח"צ בפיתקית מפעלי הדפסה בע"מ.

אלברטו גרפונקל - מונה בתאריך 7.12.2010

משמש כחבר בוועדות: ועדת אשראי דירקטוריונית, ועדת ביקורת, הועדה לניהול סיכונים והועדה לבחינת דוחות כספיים. דירקטור חיצוני לפי חוק החברות.

אינו עובד של התאגיד/חברת בת שלו/חברה קשורה שלו/של בעל עניין בו.

אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

בעל תואר BA בכלכלה מאוניברסיטת בן גוריון בנגב.

עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: חבר הנהלה ומנהל החטיבה הבינלאומית בבנק הפועלים בע"מ; מנכ"ל בנק הפועלים שוויץ.

יו"ר דירקטוריון בחברות הבאות:

Bank Hapoalim (Switzerland) LTD, Bank Hapoalim (Cyman) LTD, Poalim Asset Management (Ireland) Limited, Poalim Asset Management (Uk) Limited, Bank Hapolim (Luxemburg) S.A..

דירקטור וסגן יו"ר דירקטור בחברות הבאות: Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi

דירקטור בחברות הבאות: JSC Demir Kazakhstan Bank אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ, ביצור בע"מ,

תמורה חברה פיננסית בע"מ, תעודה חברה פיננסית בע"מ, תרשיש – החזקות והשקעות הפועלים בע"מ, הפועלים נכסים

(מניות) בע"מ, אופז בע"מ, זהר השמש להשקעות בע"מ, פועלים בתבונה בע"מ, בנעד חברה להשקעות בע"מ, שריון חברה

להשקעות בע"מ, תובל חברה להשקעות בע"מ,

Hapoalim International N.V., Hapoalim Fiduciary Services LTD, Hapoalim (Latin America) S.A.

ביום 16 בפברואר 2010 סיים מר מיכאל הרצברג כהונתו בבנק כדירקטור חיצוני בהתאם לחוק החברות.

במהלך שנת 2010 קיים הדירקטוריון 19 ישיבות במליאתו, וכן 93 ישיבות של ועדות הדירקטוריון השונות.

הדירקטוריון מינה ועדות בהתאם לנוהל עבודת הדירקטוריון לנושאים הבאים:

- א. ועדת אשראי דירקטוריונית - עוסקת באישור אשראים על פי סמכויות שנקבעו.
- ב. ועדת אשראים ליהלומנים - עוסקת באישור אשראים ליהלומנים על פי סמכויות שנקבעו.
- ג. ועדת ביקורת - דנה בתכנית העבודה של המבקר הפנימי של הבנק ומקיימת מעקב אחר ביצועה. כמו כן, דנה בדוחות הביקורת של רשויות מוסמכות שונות, של רואה החשבון המבקר ושל המבקר הפנימי ומנהלת מעקב אחר הטיפול בדוחות אלה. בנוסף, דנה בעסקאות עם "בעלי עניין" בהתאם לפרק החמישי לחוק החברות, תשנ"ט 1999 ובעסקאות עם "אנשים קשורים", בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין ועוסקת בנושאים נוספים כמתחייב מהדין ומהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.
- ד. הועדה לבחינת דוחות כספיים - עוסקת במכלול הנושאים הקשורים לדוחות הכספיים.
- ה. ועדה לנושאי שכר ותעסוקה - דיון בהסכמי שכר וכח אדם.
- ו. ועדת ביטוח - דנה בהצעות לביטוחי הבנק.
- ז. ועדה לאישור אשראים דחופים - עוסקת באישור אשראים שנקבע לגביהם שהם עניין דחוף, לפי סמכויות שנקבעו.
- ח. ועדה לניהול סיכונים - דנה ומקבלת החלטות בנושאים השונים בתחום ניהול הסיכונים, ובין היתר דיון במסמך החשיפות, אישור מודלים, דיון בתוצאות מבחני BACK TEST, דיון במגבלות על תרחישי קיצון ומעקב אחר העמידה במגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, וזאת בכפוף לאמור להלן.
- ט. למרות האמור לעיל, בנושאים לגביהם מחייב הדירקטוריון לדון ו/או להחליט בהתאם לנוהל עבודת דירקטוריון הבנק, הוראות המפקח על הבנקים או כל דין, יתקיים דיון ו/או תקבל החלטה בהתאם במליאת הדירקטוריון לאחר שהועדה תדון באותו נושא ותעביר המלצתה לגבי ההחלטה לדירקטוריון.
- י. ועדה למעקב תקציבי - דנה בנושאים הקשורים למעקב אחר עמידה בתקציב וביעדי הבנק ובכל נושא הנגזר או הקשור לכך, בהתאם לקביעת יו"ר הדירקטוריון.
- יא. ועדת תגמול - ועדת אד הוק שתפקידה לגבש ולהמליץ בפני ועדת השכר, ועדת הביקורת והדירקטוריון על נוסחת ועקרונות התגמול ליו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל, חברי הנהלת הבנק ונושאי משרה נוספים במעמד חברי הנהלה, המבוססים על מדיניות התגמול שקבע הדירקטוריון.

כמו כן, מוקמות מידי פעם ועדות אד-הוק.

דירקטוריון הבנק קבע, כי המספר המזערי של דירקטורים שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית בהתאם להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ועל פי הקריטריונים הקבועים בתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005 יעמוד על 25% ממספרם הכולל של הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון (להלן: "**השיעור המזערי**"). מספרם הנוכחי הכולל של חברי דירקטוריון הבנק, הינו אחד עשר ולכן בהתייחס לנתון זה, מסתכם מספר הדירקטורים המינימאלי הנדרש שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית בשלושה. עוד קבע הדירקטוריון כי המספר המזערי של דירקטורים שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית אשר יכהנו בועדת הביקורת ובוועדת המאזן של הבנק יעמוד על שניים.

בדירקטוריון מכהנים כיום עשרה דירקטורים שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית: ה"ה זאב אבליס, חיים אלמוג, עוזי ורדי-זר, יעקב ליפשיץ, יגאל לנדאו, מירי לנט-שריר, גיורא מורג, יצחק מנור, זלמן סגל ואלברטו גרפונקל.

העובדות ביחס לכל אחד מהדירקטורים בבנק ששמותיהם צוינו לעיל, ואשר מכוון יש לראותם כבעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית הינם כדלהלן:

מר זאב אבליס - ניסיונו המקצועי של מר אבליס כמפקח על הבנקים, חבר הנהלה בכירה בבנק ישראל, חבר הרשות לניירות ערך, חבר המוסד לתקינה חשבונאית, יו"ר החברה המרכזית לניירות ערך ויו"ר דירקטוריון הבנק מאז חודש נובמבר 1999. חברותו בדירקטוריונים של חברות שונות וכן השכלתו בכלכלה וחשבונאות והיותו רואה חשבון, מקנים לו הבנה בנושאים עסקיים ומאפשרים לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של הבנק ולעורר דיון בקשר לאופן הצגת הנתונים הכספיים של הבנק.

מר חיים אלמוג - ניסיונו המקצועי של מר אלמוג כמנהל בחברות שונות, וכדירקטור בחברות שונות כמו גם השכלתו הכוללת תואר בכלכלה, מקנים לו הבנה בנושאים עסקיים ומאפשרים לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של הבנק ולעורר דיון בקשר לאופן הצגת הנתונים הכספיים של הבנק.

מר יגאל לנדאו - ניסיונו המקצועי של מר לנדאו כמנהל חברות שונות, כגון היותו מנכ"ל חירם לנדאו בע"מ, רציו חיפוש נפט בע"מ, וכדירקטור בחברות שונות כמו גם השכלתו הכוללת תואר מוסמך במנהל עסקים, מקנים לו הבנה בנושאים עסקיים ומאפשרים עסקיים ומאפשרים לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של הבנק ולעורר דיון בקשר לאופן הצגת הנתונים הכספיים של הבנק.

מר יצחק מנור - ניסיונו המקצועי של מר מנור כמנכ"ל בחברת דוד לובינסקי בע"מ ובחברת שרודר בע"מ וכן כיו"ר דירקטוריון פעיל בחברות וכן כדירקטור בחברות שונות כמו גם השכלתו במנהל עסקים, מקנים לו הבנה בנושאים עסקיים ומאפשרים לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של הבנק ולעורר דיון בקשר לאופן הצגת הנתונים הכספיים של הבנק.

מר עוזי ורדי-זר - ניסיונו המקצועי של מר ורדי-זר כמשנה למנכ"ל בנק הפועלים בע"מ וכמנכ"ל שיכון ובינוי אחזקות בע"מ ויו"ר הדירקטוריון שלה ושל חברות נוספות, כמו גם השכלתו הכוללת תואר בכלכלה ובמנהל עסקים, מקנים לו את ההבנה העסקית והמיומנות הראויה הנדרשת על מנת להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של הבנק ולעורר דיון בקשר לאופן הצגת הנתונים הכספיים של הבנק.

גב' מירי לנט-שריר - ניסיונה המקצועי של גב' לנט-שריר כמנכ"ל בחברת אמפל בע"מ (חברת השקעות), כעוזרת מנכ"ל בשיכון ובינוי אחזקות בע"מ וכדירקטורית בחברות אחדות בתחום הפיננסים כמו גם השכלתה הכוללת תואר ראשון בכלכלה ותואר מוסמך במנהל עסקים, מקנים לה את ההבנה העסקית והמיומנות הראויה הנדרשת על מנת להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של הבנק ולעורר דיון בקשר לאופן הצגת הנתונים הכספיים של הבנק.

מר גיורא מורג - ניסיונו המקצועי של מר מורג בקבוצת בנק הפועלים, בין היתר כמנכ"ל סניפי הבנק באנגליה וכמנכ"ל בנק אמריקאי ישראלי, וכדירקטור בחברת דלתא תעשיות גליל בע"מ (עד אוקטובר 2009) וכיו"ר ועדת הביקורת שלה, כמו גם השכלתו בתחום הכלכלה מקנים לו את ההבנה העסקית והמיומנות הראויה הנדרשת על מנת להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של הבנק ולעורר דיון בקשר לאופן הצגת הנתונים הכספיים של הבנק.

ד"ר יעקב ליפשיץ - ניסיונו המקצועי של ד"ר ליפשיץ כמנכ"ל משרד האוצר, סמנכ"ל בכיר, הממונה על האשראי בבנק דיסקונט לישראל, חבר דירקטוריון בבנק דיסקונט למימון תעשייה וכן כיו"ר דירקטוריון וכחבר דירקטוריון בחברות נוספות, כמו גם השכלתו בתחום הכלכלה מקנים לו את ההבנה העסקית והמיומנות הראויה הנדרשת על מנת להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של הבנק ולעורר דיון בקשר לאופן הצגת הנתונים הכספיים של הבנק.

ד"ר זלמן סגל - ניסיונו המקצועי של ד"ר זלמן סגל כסגן יו"ר ומנכ"ל בנק לאומי USA, כיו"ר בנק לאומי רומניה ובתפקידי ניהול בכירים בקבוצת בנק לאומי וכן כחבר דירקטוריון בחברות שונות, כמו גם השכלתו בתחומי כלכלה ומנהל עסקים מקנים לו את ההבנה העסקית והמיומנות הראויה הנדרשת על מנת להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של הבנק ולעורר דיון בקשר לאופן הצגת הנתונים הכספיים של הבנק.

מר אלברטו גרפונקל - ניסיונו המקצועי של מר אלברטו גרפונקל כמנכ"ל בנק הפועלים שוויץ וכיו"ר דירקטוריון ודירקטור של בנקים וחברות בקבוצת בנק הפועלים, כמו גם השכלתו בתחום הכלכלה מקנים לו את ההבנה העסקית והמיומנות הראויה הנדרשת על מנת להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של הבנק ולעורר דיון בקשר לאופן הצגת הנתונים הכספיים של הבנק.

השיעור המזערי שנקבע על ידי הדירקטוריון מאפשר לבנק לעמוד בחובות המוטלות עליו בכלל ובחובות לעניין בדיקת מצבו הכספי של הבנק, לבדיקת הדוחות הכספיים ואישורם, וזאת נוכח הנימוקים הבאים:

1. יתר חברי דירקטוריון הבנק, אשר לא נכללו במנין הדירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית הינם בעלי ניסיון, כישורים ו/או השכלה כנדרש לגבי דירקטור בעל כשירות מקצועית - הכל כמפורט בתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ו-2005).
2. יציין, כי ביום 20 בינואר 2011 שונה הרכב הוועדה לבחינת דוחות כספיים, כמתחייב בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), תש"ע - 2010. כל חברי הוועדה הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לעניין תיקון הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין העוסקת בתפקידי, סמכויותיו, הרכבו ודרכי פעולתו של הדירקטוריון - ראה פרק תיקוני חקיקה.

הואיל וכל חברי הוועדה לבחינת דוחות כספיים הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ו-10 מתוך חברי הדירקטוריון הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, בדירקטוריון מספר דירקטורים מספק לצורך בחינה עניינית ומקצועית של הדוחות הכספיים. מספר זה מאפשר לקיים דיון ולקבל החלטה גם במקרה של חילוקי דעות.

ביום 20 לינואר 2011 שונה הרכב הוועדה לבחינת דוחות כספיים בהתאם למתחייב בתקנות נ"ע (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים) תש"ע 2010, כך שהיא מורכבת כיום משלושה דחיי"ם לפי חוק החברות ושלושה דחיי"ם נוספים בהתאם להוראת 301 לניהול בנקאי תקין שהינם דירקטורים בלתי תלויים.

חברי הנהלה ונושאי משרה בכירה

חברי הנהלה

- מר חיים פרייליכמן - מנהל כללי ראשי
- גב' עדנה פרס-לכיש - סמנכ"ל בכיר, ראש אגף קמעונאות, נכסי לקוחות ויעוץ בבנק
- מר אפרים אברהם - סמנכ"ל, ראש אגף ניהול פיננסי
- גב' נטע אברהמוב ביטן - סמנכ"ל, ראש אגף החשבונאי הראשי
- ד"ר עקיבא שטרנברג - סמנכ"ל בכיר, ראש אגף בקרות וניהול סיכונים
- מר חמי מורג - סמנכ"ל בכיר, ראש אגף משאבים
- גב' שבי שמר - סמנכ"ל, ראש אגף עסקים

נושאי משרה בכירה אחרים:

- ד"ר מוריה הופטמן, עו"ד - סמנכ"ל, יועצת משפטית ראשית
- מר יהודה אורבך - סמנכ"ל, מבקר פנימי ראשי
- גב' עירית מקוב, עו"ד - סגנית היועצת המשפטית ומזכירת הבנק

- ביום 1 בינואר 2010 החל ד"ר עקיבא שטרנברג לכהן כראש אגף בקרות וניהול סיכונים וכמנהל הסיכונים הראשי של הבנק.
- ביום 1 בספטמבר 2010 נכנס לתוקף מינויה של הגב' עדנה פרס-לכיש, כראש אגף קמעונאות, נכסי לקוחות ויעוץ בבנק. המינוי אושר על ידי דירקטוריון הבנק ביום 31 במאי 2010. קודם לכן שימשה הגב' עדנה פרס-לכיש כראש אגף עסקים בבנק.
- ביום 31 במאי 2010 אישר דירקטוריון הבנק את מינויה של הגב' שבי שמר כראש אגף עסקים. המינוי נכנס לתוקף החל מ- 1 בספטמבר 2010.
- ביום 31 במאי 2010 אישר דירקטוריון הבנק קידומם של חברי הנהלת הבנק ה"ה חמי מורג, עדנה פרס לכיש ועקיבא שטרנברג, ממעמד של סמנכ"ל למעמד של סמנכ"ל בכיר.

להלן פרטים בדבר חברי ההנהלה:

מר חיים פרייליכמן - מנהל כללי - מונה בשנת 2006.

מכהן כיו"ר חברת הבת אגוד מערכות בע"מ וכדירקטור בחברת הבת אגוד השקעות וייזום (א.ש.י) בע"מ. אינו בן משפחה של בעל עניין בתאגיד.

רו"ח, בעל תואר B.A בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת בר-אילן בר"ג, תואר M.A במנהל עסקים באוניברסיטת בר-אילן בר"ג.

עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: ייעוץ פיננסי, יו"ר קרדן נדל"ן ומנכ"ל התאגיד.

גב' עדנה פרס-לכיש - סמנכ"ל בכיר, ראש אגף קמעונאות, נכסי לקוחות ויעוץ – מונתה בשנת 2010.

מכהנת כיו"ר חברת הבת אגודים סוכנות לביטוח בע"מ, כרמל אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ, ליבלוב סוכנות לביטוח (1993) בע"מ, ודירקטורית בחברות הבת: אגודים בע"מ, אחוזת יהודה בע"מ וכיכר ציון 23 בנתניה בע"מ. אינה בת משפחה של בעל עניין בתאגיד.

בעלת תואר M.A במנהל עסקים ותואר B.A בכלכלה מאוניברסיטת ת"א.

עיסוקה ב-5 השנים האחרונות: ראש אגף עסקים של התאגיד וראש אגף קמעונאות, נכסי לקוחות ויעוץ של התאגיד.

מר אפרים אברהם - סמנכ"ל, ראש אגף ניהול פיננסי - מונה בשנת 2007.

מכהן כיו"ר חברת הבת אגוד כספים בע"מ (א.ק.ן לשעבר) וכדירקטור בחברות הבת: אגוד הנפקות בע"מ והחברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ.

דירקטור בדירקטוריון הבורסה ודירקטור חליף במסלקת מעו"ף של הבורסה.

אינו בן משפחה של בעל עניין בתאגיד.

בעל השכלה תיכונית.

עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: סגן ראש אגף השקעות בתאגיד וראש אגף ניהול פיננסי של התאגיד.

גב' נטע אברהמוב ביטן - סמנכ"ל, ראש אגף חשבונאי ראשי - מונתה בשנת 2007.

מכהנת כיו"ר בחברות הבת: אגוד הנפקות בע"מ, ודירקטורית בחברות הבת: אגוד מערכות בע"מ, ורישומי בנק אגוד בע"מ. אינה בת משפחה של בעל עניין בתאגיד.

רו"ח ובעלת תואר B.A במנהל עסקים מהמכללה למנהל בת"א.

עיסוקה ב-5 השנים האחרונות: חברת הנהלה ביובנק – חשבונאית ראשית ומנהלת חטיבת החשבות. ראש אגף חשבונאי ראשי של התאגיד.

ד"ר עקיבא שטרנברג, סמנכ"ל בכיר, ראש אגף בקורות וניהול סיכונים, מנהל סיכונים ראשי (CRO) – מונה בשנת 2007.

מכהן כדירקטור בחברות הבת: אגוד עודפים בע"מ, דירקטור במסלקת מעו"ף של הבורסה ודירקטור חליף בדירקטוריון הבורסה.

אינו בן משפחה של בעל עניין בתאגיד.

בעל תואר Ph.D במנהל עסקים מאוניברסיטת בר-אילן ר"ג, תואר M.S.M במנהל עסקים מ- BOSTON BEN- GURION UNIVERSITY ותואר B.A בכלכלה מ- THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY. עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: ראש אגף השקעות בתאגיד וראש אגף בקורות וניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי של התאגיד.

מר חמי מורג - סמנכ"ל בכיר, ראש אגף משאבים – מונה בשנת 2006.

מכהן כיו"ר חברת הבת אגוד עודפים בע"מ (אגוד קופ"ג לשעבר) ודירקטור בחברות הבת: אגודים בע"מ, כיכר ציון 23 בנתניה בע"מ ואגוד מערכות בע"מ. אינו בן משפחה של בעל עניין בתאגיד. בעל תואר M.A במדעי המדינה מאוניברסיטת חיפה, תואר B.A במדעי החברה מהאוניברסיטה הפתוחה, בוגר ביקורת פנימית במכללה למנהל ת"א ולימודי כלכלה וחשבונאות ב-MONTGOMERY MD. עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: מנכ"ל "קרן שמש" לעידוד יזמים צעירים, דירקטור באמפל – אמריקן ישראל קורפוריישן וראש אגף משאבים של התאגיד.

גב' שבי שמר - סמנכ"ל, ראש אגף עסקים – מונתה בשנת 2010

מכהנת כדירקטורית בחברת הבת: אגוד ליסינג בע"מ. אינה בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד. בעלת תואר M.A במנהל עסקים ותואר B.A בהנדסת תעשייה וניהול - מוסמך במדעים (B.S.C) באוניברסיטת בן גוריון, באר שבע. עיסוקה ב-5 השנים האחרונות: מנהלת קשרי לקוחות באגף העסקי, סקטור תעשייה ורשויות בבנק הפועלים בע"מ, מנהלת מרכז עסקים הנוגב, אגף מסחרי בבנק הפועלים בע"מ, מנהלת מרכז עסקים המרכז, אגף מסחרי בבנק הפועלים וראש אגף עסקים של התאגיד.

להלן פרטים בדבר נושאי משרה בכירה אחרים:

ד"ר מוריה הופטמן-דורון, סמנכ"ל, יועצת משפטית ראשית – מונתה בשנת 2009.

אינה בעלת עניין בתאגיד ואינה בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד. עו"ד, בעלת תואר B.A במשפטים מאוניברסיטת בר אילן ובעלת תואר Ph.D במסלול ישיר במשפטים באוניברסיטת בר אילן. עיסוקה ב-5 השנים האחרונות: יועצת משפטית לפעילות הבינלאומית מיזוגים ורכישות בבנק הפועלים בע"מ, יועצת משפטית ראשית של התאגיד.

מר יהודה אורבך, סמנכ"ל, מבקר פנימי ראשי – מונה בשנת 2000.

אינו בעל עניין בתאגיד ואינו בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד.

רו"ח, בעל תואר B.A. בכלכלה וחשבונאות מהאוניברסיטה העברית ב-י.ם.
עיסוקו ב-5 השנים האחרונות: מבקר פנימי ראשי של התאגיד ושל חברות הבת שלו.

גב' עירית מקוב-ירושלמי - סגנית יועצת משפטית ומזכירת הבנק - מונתה בשנת 2007.

אינה בעלת עניין בתאגיד ואינה בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד.
עו"ד, בעלת תואר B.A. במשפטים מאוניברסיטת ת"א ותואר M.A. במנהל עסקים מאוניברסיטת בר-אילן.
עיסוקה ב-5 השנים האחרונות: עורכת דין בכירה במערך לייעוץ משפטי בתאגיד, סגנית יועצת משפטית ראשית של התאגיד, מזכירת התאגיד.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו.

הדוחות הכספיים נערכים על ידי אגף חשבונאי ראשי בראשותה של גב' נטע אברהמוב ביטן, החשבונאית הראשית. במסגרת עריכת הדוחות הכספיים נערכים דיונים מקדימים עם חברי הנהלת הבנק ועובדים בכירים אחרים, ביחס לנושאים שבאחריותם. כמו כן, מתקיימים דיונים בטיטוט הדוחות עם המנכ"ל, מר חיים פרייליכמן ועם יושב ראש הדירקטוריון, מר זאב אבליס.

במסגרת יישום סעיף 302 של חוק "Sarbanes Oxley" (להלן: SOX) מופו תהליכי העיבוד והעריכה העיקריים של הדוחות הכספיים, וכן מופו הסיכונים והבקורות ביחס לתהליכים שמופו. החל מהדוחות השנתיים של 2008 נכנס לתוקף סעיף 404 של ה-SOX. סעיף זה קובע הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי (ראה פרק "בקורות ונהלים"). בסוף כל רבעון כל מבצעי הבקורות מאשרים למנהל ה-SOX באגף חשבונאי ראשי את ביצוע הבקורות. בנוסף, נושאי המשרה הרלוונטיים חותמים על הצהרה מול המנכ"ל והחשבונאית הראשית, כי בהתבסס על ידיעתם, הדיווחים שבתחום אחריותם אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסרים בהם מצגים של עובדות מהותיות הנחוצות כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדיווחים, וכי הדיווחים משקפים באופן נאות מכל הבחינות המהותיות את הנושאים הנכללים בהם.

בהתאם לצורך מתקיימות בתקופת עריכת הדוחות התייעצויות שוטפות עם רואי החשבון המבקרים. בנוסף, בכל רבעון מתקיימים דיונים בנוכחות רואי החשבון המבקרים, המנכ"ל, החשבונאית הראשית, ראש אגף עסקים וראש אגף ניהול פיננסי, בסוגיות מהותיות הרלוונטיות לרבעון.

עם סיום עריכת הדוחות מתכנסת "ועדת גילוי" המורכבת מחברי הנהלת הבנק ובכירים נוספים, אשר במסגרת הועדה מתקיים דיון מקדמי בטיטוט הדוחות. פרוטוקול משיבה זו מוגש לוועדה לבחינת הדוחות הכספיים בעת הדיון המקדמי המפורט בטיטוט הדוחות הכספיים כמפורט להלן.

מידי רבעון, לפני הדיון בדוחות במסגרת הדירקטוריון, מתכנסת הועדה לבחינת הדוחות הכספיים של הדירקטוריון לשתי ישיבות לפחות. הישיבה הראשונה מוקדשת בעיקר לדיון בהפרשות לחובות מסופקים, בהיקף החובות הבעייתיים, בשווי הוגן של מכשירים פיננסיים ובהפרשות לירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני של אג"ח קונצרניות בתיק הזמין למכירה. דיון זה נערך בהשתתפות המנכ"ל, ראש אגף עסקים, מנהלת מחלקת אשורים מיוחדים, ראש אגף ניהול פיננסי ו"ר הדירקטוריון ורואי החשבון המבקרים. כמו כן, אחת לשנה נדונה בוועדה זו גם המדיניות החשבונאית הקריטית ואומדנים חשבונאיים קריטיים ומדיניות הגילוי לפי נדבך 3 של באזל 2 (כאשר יש שינוי מתקיים דיון ברבעון בו חל השינוי).

הועדה לבחינת הדוחות הכספיים מתכנסת פעם נוספת לדיון מפורט בטיטוט הדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון, בבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי ובשלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים. הדיון נערך בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואי החשבון המבקרים וגורמים נוספים על פי הצורך.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים על ידי הועדה לבחינת הדוחות הכספיים והדירקטוריון, מועברות טיטות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם והערותיהם של הדירקטורים, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים חברים שישה דירקטורים, כאשר כולם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. הערות הועדה לבחינת הדוחות הכספיים, באם ישנן, מיושמות וטייטה סופית עולה לדיון בדירקטוריון. לפרטים בדבר הדירקטורים וחברותם בוועדות השונות ראה בפרק "הדירקטוריון".

בישיבת הדירקטוריון הדנה באישור הדוחות הכספיים הרבעוניים, משתתפים מלבד חברי הדירקטוריון גם המנכ"ל, החשבונאית הראשית, היועצת המשפטית ורואי החשבון המבקרים. בישיבה הדנה בדוחות הכספיים השנתיים משתתפים בנוסף גם כל חברי פורום ישיבות ההנהלה. בתום הדיון מתקבלת החלטה בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק, והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאית הראשית לחתום על הדוחות הכספיים.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, חותמים מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית, כל אחד בנפרד על הצהרה בנושא "הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי" בהתאם להוראות סעיף 302 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות הברית (להלן "הצהרה על הגילוי"). הוראה זו מתייחסת לאחריות ההנהלה על הגילוי בדוחות הכספיים ותחולתה היא מהדוח הכספי ל-30 ביוני 2005. הצהרה על הגילוי כאמור מתייחסת לבקורות ונהלים לגבי גילוי אשר נקבעו במטרה להבטיח, שמידע אשר הבנק נדרש לגלות בדוחותיו הכספיים נרשם, מעובד, מסוכם ומדווח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובהתאם להוראות דיווח נוספות. "בקורות ונהלים לגבי גילוי" נועדו בין השאר להבטיח שמידע זה, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד באופן הולם, על מנת לאפשר קבלת החלטת במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי.

סעיף 404 של ה-Sox Act אומץ על ידי המפקח על הבנקים בחוזר מחודש דצמבר 2005. בסעיף 404 נקבעו על ידי ה-SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח בחוזר הנ"ל קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיף 404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחו.
- החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2008 יכללו התאגידים הבנקאיים בדוחותיהם הצהרה בדבר אחריות ההנהלה להקמה ולתחזוקה של מערך נהלי בקרה פנימיים נאותים על הדיווח הכספי, וכן הערכה לסוף השנה של אפקטיביות נהלי בקרה אלו על הדיווח הכספי.
- במקביל, רואי החשבון המבקרים של התאגידים הבנקאיים יידרשו להמציא חוות דעת תוך יישום התקנים הרלוונטיים של ה-PCAOB.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מגודרת ומוכרת, ומודל COSO עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.
- יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית של בקורות פנימיות בבנק והליך פיתוחן של מערכות אלה מחייב את הבנק להיערך ולקבוע שלבים ויעדי ביניים עד ליישומן המלא.

הבנק יישם הוראה זו לראשונה בדוחות הכספיים ל-31 בדצמבר 2008 וזאת בסיוע של יועצים שנשכרו לביצוע הפרויקט. במסגרת יישום זה תועדו התהליכים המשפיעים על הדיווח הכספי, התקיימו דיונים מעמיקים בתוצרי התייעוד של כל תהליך במסגרת מינהלת SOX שהוקמה לצורך כך בבנק, הכוללת נציגים בכירים מכל האגפים בבנק במסגרת דיונים אלו.

במסגרת דיונים אלו כל תיעוד התהליכים אומת ותוקף על ידי אחראי התהליכים, הגורמים המעורבים בתהליכים וכל חברי המנהלת.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון דאגה להקמה ולתחזוקה של מערך בקרה פנימית על דיווח כספי וזו בין היתר על ידי הקמת מחלקת SOX בבנק, אישור תוכנית העבודה השנתית של מחלקת ה-SOX על ידי דירקטוריון הבנק וכן מעקב רבעוני שוטף הן של ההנהלה והן של הדירקטוריון על ההתקדמות ביישום תוכנית העבודה השנתית.

בנוסף נרכשה והוטמעה מערכת ממוחשבת ייעודית בבנק שמכילה את כל המידע שנצבר לגבי התהליכים העסקיים שנסקרו כאמור, לרבות: תיאור התהליך, הסיכונים האפשריים בתהליך, הבקורות הקיימות לגביו, ודירוג החשיפה

השיורית בהתחשב בבקורות הקיימות. המערכת משמשת ככלי מרכזי ליישום ההוראות והמעקב השוטף לגבי אפקטיביות הבקורות הפנימיות על דיווח כספי.

לדוחות הכספיים צורף דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי. הבנק מבצע בדיקות אפקטיביות שוטפות במהלך השנה, ובנוסף בסמוך למועד חתימת הדוחות הכספיים השנתיים מבוצעות בדיקות אפקטיביות נוספות. כמו כן, מיושם מהלך רבעוני של "מפל חתימות" בבנק לגבי כל בקרה המתועדת בתהליכים, החל ממבצע הבקרה דרך המנהל הישיר של מבצע הבקרה, ואחראי תהליך, הממונה על אחראי התהליך, חברי המנהלת הרלוונטים, חברי הנהלה ובכירים נוספים עד החשבונאית הראשית והמנכ"ל. מטרת מפל זה הינה להבטיח את יעילות הבקורות, שלמות ונכונות התהליכים.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון הרביעי המסתיים ביום 31 בדצמבר 2010 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

להלן פירוט התגמולים למקבלי התגמול הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה הבכירים בבנק לשנת 2010, באלפי ש"ח:

סה"כ	תגמולים אחרים ²	תשלום מבוסס מניות	סה"כ שכר	תגמולים עבור שירותים ¹			שעור החזקה בהון התאגיד	היקף משרה	פרטי מקבלי התגמולים	שם
				מענק ³	השלמת עתודות בגין הוצאות לזכות עקב שינויים בשכר ובתנאי פרישה בשנת החשבון	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, חופשה, יובלות, ביטוח לאומי, שווי שימוש				
4,252	-	-	4,252	1,200	158	846	4.01%	75%	יו"ר הדירקטוריון - (א)	ז. אבולס
4,023	-	-	4,023	1,200	38	686	5	100%	מנכ"ל ראשי - (ב)	ת. פריילימן
2,072	3	-	2,069	300	484	302	-	100%	סמנכ"ל בכיר, ראש אגף קמעונאות, נכסי לקוחות וייעוץ - (ג)	ע. פרס ליניש
1,997	4	-	1,993	300	311	407	-	100%	סמנכ"ל בכיר, ראש אגף בקרנות וניהול סיכונים - (ד)	ע. שטרנברג
1,600	6	-	1,594	230	366	230	-	100%	סמנכ"ל, ראש אגף ניהול פיננסי - (ה)	א. אברהם

1. סכומי התגמולים הינם במונחי עלות לבנק. לא כולל מס שכר. הסכומים נכללים בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות לזכות". לא קיימים תגמולים נוספים עבור שירותים – דמי ניהול, דמי ייעוץ, עמלה ואחר.
2. טור הריבית כולל סכומי הטבה בגין הנחות בשיעור הריבית על הלוואות שניתנו לנושאי המשרה ה"ל". תנאיהן ושיעוריהן של הטבות אלה זהים לאלה של כלל עובדי הבנק. ראה גם סעיף (ח) להלן. לא ניתנו הטבות בגין ריבית על פקדונות, היות ושיעור הריבית הניתנים לנושאי המשרה בקשר עם פקדונותיהם אינם עדיפים אל אלה הניתנים ללקוחות אחרים של הבנק המפקידים פקדונות בסדרי גודל, תנאי הצמדה ותנאי פירעון דומים. הטבלה אינה כוללת הטבות בגין עסקאות במקצאת אחרות לחן זכאים נושאי המשרה ה"ל מאחר וסכומן של הטבות אלה אינו מהותי, ואינו עולה על סך של 50 אלפי ש"ח לשנה לעובד, והן מוקנות באותם תנאים ושיעורים לכל עובדי הבנק.
3. מוצגים מענקים בגין שנת 2009 שאושרו בשנת 2010 - ראה פירוט בסעיף (ו) (3) להלן. מענקים בגין שנת 2010 טרם נקבעו – ראה פירוט בסעיף (ו) (4) להלן.
4. מחזיק ב- 3,500 מניות רגילות.
5. בדבר אופציות שהוענקו למנכ"ל ראה באור 15א.

תערות נוספות:

- לגבי פירוט הלוואות בתנאי הטבה ובתנאים רגילים – ראה סעיף (ז) להלן.
- לגבי תגמולים לבעלי עניין – ראה סעיף (ח) להלן.
- לגבי תגמולים למפקח הפנימי – ראה פירוט בדוח הדירקטוריון בפרק חזן במפקח הפנימי.

תנאי העסקת בכירים

- א. מר זאב אבלס - מועסק בבנק על-פי הסכם העסקה אישי מיום 1 בנובמבר 1999 לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות על-פיו בכל עת ולפי שיקול דעתו המוחלט, בהודעה מראש בת שישה חודשים. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר אבלס לפיצויי פרישה בשיעור של 100%, כפי שאושר על-ידי האסיפה הכללית של הבנק ביום 30 באפריל, 2006. בנוסף זכאי מר אבלס, על-פי הסכם העסקתו, לסכומים שנצברו בגין הפרשה לקופת גמל לפיצויים לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963. בפועל, מופקדים סכומים אלה לקופה מרכזית לפיצויים המתנהלת על שם הבנק, כאשר החל מ-1 בינואר 2011 מופקדים כספים אלו בקופה אישית. תקופת הגבלת תחרות – 6 חודשים מהמועד בו יפסיק היו"ר את עבודתו בפועל בבנק (בין בפיטורין ובין בהתפטרות). משכורתו של מר אבלס צמודה למדד המחירים לצרכן (מעודכנת אחת לשנה). למעט הצמדה זו לא חל שינוי בשכרו במהלך השנים 2009 ו-2010. מר אבלס ויתר על 10% משכרו ברוטו (למעט לעניין הפרשות ותנאים נלווים) למשך שנת 2009. לעניין זכאות למענקים ראה פירוט בסעיף ו' בהמשך.
- ב. מר חיים פרייליכמן - מועסק בבנק על-פי הסכם העסקה אישי, כאשר תקופת ההסכם מוארכת באופן אוטומטי בכל שנה. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות על-פיו בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך מתן הודעה מראש בת שישה חודשים. עם סיום העסקתו זכאי מר פרייליכמן למענק הסתגלות של 6 משכורות חודשיות. תקופת הגבלת התחרות – 6 חודשים מהמועד בו יפסיק המנכ"ל את עבודתו בפועל בבנק (בין בפיטורין ובין בהתפטרות). משכורתו החודשית של מר פרייליכמן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. למעט הצמדה זו לא חל שינוי בשכרו במהלך השנים 2009 ו-2010. מר פרייליכמן ויתר על 10% משכרו ברוטו (למעט לעניין הפרשות ותנאים נלווים) למשך שנת 2009. לעניין הזכאות למענקים – ראה פירוט בסעיף ו' בהמשך. לעניין אופציות שהוענקו למנכ"ל – ראה באור 15 לדוחות הכספיים.
- ג. גב' עדנה פרס-לכיש - מועסקת בבנק מיום 22 ביוני 1980. החל מיום 31 בדצמבר 2003, מועסקת על-פי הסכם העסקה אישי, בתוקף מאותו מועד, לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות על-פיו בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך מתן הודעה מוקדמת בכתב 3 חודשים מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה. עם סיום העסקתה בבנק זכאית גב' פרס-לכיש לפיצויי פיטורין מוגדלים בסך של 250% בפיטורין ובסך של 150% בהתפטרות. מסכומים אלו יופחת ערך פדיון הפיצויים בקרן הפנסיה אליה הפריש הבנק כספים לטובתה. בנוסף, גב' פרס-לכיש זכאית למענק הסתגלות בגובה 3 משכורות, הן בפיטורין והן בהתפטרות, אשר ישולמו במסגרת תשלום בגין הגבלת תחרות כמפורט להלן: תשלום בגין הגבלת תחרות – 6 תשלומים חודשיים בגובה משכורת, בתום כל חודש מניתוק יחסי העבודה (בין 10 חודשים בפיטורין ובין 6-ו בהתפטרות), ובלבד שבחודש הקודם עמדה בהגבלת התחרות. כל הנ"ל – למעט אם סיום העבודה היה בנסיבות בהן ניתן לשלול פיצויי פיטורים, באופן מלא או חלקי. משכורתה החודשית של גב' פרס לכיש צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. בשנת 2009 לא חל שינוי בשכרה של גב' לכיש מעבר להצמדה זו. גב' לכיש ויתרה על 7% משכרה ברוטו (למעט לעניין הפרשות ותנאים נלווים) למשך שנת 2009. בשנת 2010, מעבר להצמדה, קיבלה גב' לכיש תוספת שכר של 7.43%. לעניין זכאות למענקים – ראה פירוט בסעיף ו' בהמשך.

ד.

ד"ר עקיבא שטרנברג – מועסק בבנק מיום 1 באוגוסט 1987. החל מיום 16 בדצמבר 2003 מועסק על-פי הסכם העסקה אישי, בתוקף מאותו מועד, לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות על-פיו בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך מתן הודעה מוקדמת בכתב שלושה חודשים מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי ד"ר שטרנברג לפיצויי פיטורין מוגדלים בסך של 250% בפיטורין, ובסך של 100% בהתפטרות. מסכומים אלו יופחת ערך פדיון הפיצויים בקרן הפנסיה אליה הפריש הבנק כספים לטובתו. בנוסף, ד"ר שטרנברג זכאי למענק הסתגלות בגובה 3 משכורות, הן בפיטורין והן בהתפטרות, תוך חפיפה בין מענק ההסתגלות לבין התשלום בגין תקופת ההודעה המוקדמת, ככל שהבנק ינתק יחסי העבודה לפני תום תקופת ההודעה המוקדמת ויפדה את יתרתה. מענק זה ישולם במסגרת תשלום בגין הגבלת תחרות, כמפורט להלן: תשלום בגין הגבלת תחרות – 6 תשלומים חודשיים בגובה משכורת, בתום כל חודש מניתוק יחסי העבודה (בין בפיטורין ובין בהתפטרות) ואילך, ובלבד שבחודש הקודם עמד בהגבלת התחרות. כל הנ"ל – למעט אם סיום העבודה היה בנסיבות בהן ניתן לשלול פיצויי פיטורים, באופן מלא או חלקי. משכורתו החודשית של ד"ר שטרנברג צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. בשנת 2009 לא חל שינוי בשכרו של ד"ר שטרנברג מעבר להצמדה זו. מר שטרנברג ויתר על 7% משכרו ברוטו (למעט לעניין הפרשות ותנאים נלווים) למשך שנת 2009. בשנת 2010, מעבר להצמדה, קיבל ד"ר שטרנברג תוספת שכר של 7.03%. לעניין זכאות למענקים – ראה פירוט בסעיף ו' בהמשך.

ה.

מר אפרים אברהם – מועסק בבנק מיום 18 במאי 1978. החל מיום 1 ביולי 2007 מועסק על-פי הסכם העסקה אישי, בתוקף מאותו מועד, לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות על-פיו בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך מתן הודעה מוקדמת בכתב שלושה חודשים מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר אברהם לפיצויי פיטורין מוגדלים, במקרה של פיטורין בגובה של 250%. מסכומים אלו יופחת ערך פדיון הפיצויים בקופות השונות אליהן הפריש הבנק כספים לטובתו. בנוסף, מר אברהם זכאי למענק הסתגלות שנע מ-12 משכורות חודשיות נכון ליום 31 בדצמבר 2008, ועד 3 משכורות חודשיות, בהתאם למועד סיום העסקתו בבנק (כך שבתום 5 שנים מיום תחילת הסכם ההעסקה, מענק ההסתגלות יעמוד על 3 משכורות). מענק ההסתגלות ישולם במסגרת תשלום בגין הגבלת תחרות, כמפורט להלן. תשלום בגין הגבלת תחרות – בפיטורים עד 27 ביוני 2012 – 6 תשלומים חודשיים בגובה משכורת בתום כל חודש מניתוק יחסי העבודה (בין בפיטורין ובין בהתפטרות) ואילך, ובלבד שבחודש הקודם עמד בהגבלת התחרות. כל הנ"ל – למעט אם סיום העבודה היה בנסיבות בהן ניתן לשלול פיצויי פיטורים, באופן מלא או חלקי. משכורתו החודשית של מר אברהם צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. בשנת 2009 לא חל שינוי בשכרו של מר אברהם מעבר להצמדה זו. מר אברהם ויתר על 7% משכרו ברוטו (למעט לעניין הפרשות ותנאים נלווים) למשך שנת 2009. בשנת 2010, מעבר להצמדה, מר אברהם קיבל תוספת שכר של 8%. לעניין זכאות למענקים – ראה פירוט בסעיף ו' בהמשך.

1. יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל:

הסכם ההתקשרות עם יו"ר הדירקטוריון מסמיך את הדירקטוריון לקבוע מדי שנה, בשים לב לתוצאות העסקיות ולרווח הנקי של הבנק, אם יש מקום להעניק ליו"ר מענק שנתי ולקבוע את שיעורו ומועד תשלומו.

המנכ"ל זכאי בהתאם להסכם ההעסקה עימו למענק שנתי בגובה המשתנה בהתאם לתשואת הרווח הנקי על ההון של הבנק, כדלקמן: תשואה בין 7.5% ל-8.5% - מענק בגובה שלוש משכורות, תשואה בין 8.6% ל-9.5% - מענק בגובה חמש משכורות, תשואה בין 9.6% ל-10.5% - מענק בגובה שש משכורות, מעבר ל-10.5% - מענק בגובה 1% מהרווח הנקי.

ראה פירוט בסעיף 4 בהמשך לעניין מענקים לשנת 2010.

2. שלושת הבכירים המדווחים:

שלושת הבכירים המדווחים זכאים בהתאם להסכמי ההעסקה עימם למענק שנתי בגובה המשתנה בהתאם לתשואת הרווח הנקי על ההון של הבנק: תשואה בין 7% ל-7.9% - מענק בגובה משכורת אחת, תשואה בין 8% ל-8.9% - מענק בגובה שתי משכורות, תשואה מעל 9% - מענק בגובה שלוש משכורות.

ראה פירוט בסעיף 4 בהמשך לעניין מענקים לשנת 2010.

3. מענקים בגין שנת 2009:

ביום 30 ביוני 2010 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת ביום 21 ביוני 2010 והמלצת ועדת שכר של הדירקטוריון מיום 20 ביוני 2010, תשלום מענק בגין שנת 2009 למנכ"ל הבנק, מר חיים פרייליכמן ומענקים לחברי הנהלת הבנק בגין שנת 2009,

כמו כן, אישרה האסיפה הכללית של הבנק ביום 16 באוגוסט 2010, לאחר אישור הדירקטוריון בישיבתו מיום 6 ביולי 2010 ולאחר אישור ועדת הביקורת מיום 21 ביוני 2010 והמלצת ועדת שכר של הדירקטוריון מיום 20 ביוני 2010. מתן מענק ליו"ר הדירקטוריון של הבנק, מר זאב אבלס.

לפירוט נוסף לרבות בדבר הנימוקים למענקים ראה דיווחים מידיים שהוציא הבנק, מיום 1 ביולי ו-6 ביולי 2010 (אסמכתא מספר 2010-01-539460 ו-2010-01-545913, בהתאמה).

4. מענקים בגין שנת 2010:

ביום 12 בספטמבר 2010, החליט דירקטוריון הבנק להקים ועדת אד הוק של הדירקטוריון שתפקידה וסמכויותיה הינם לגבש ולהמליץ בפני ועדת השכר, ועדת הביקורת והדירקטוריון על נוסחת תגמול בגין שנת 2010 ואילך, המבוססת על מדיניות התגמול שקבע הדירקטוריון בשנת 2009. לפירוט נוסף - ראה בפרק "הון אנושי".

ז. להלן פירוט הלוואות בתנאי הטבה והלוואות שניתנו בתנאים רגילים למקבלי התגמול הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה הבכירים בבנק, באלפי ש"ח:

הלוואות* וערבויות שניתנו בתנאים רגילים	הלוואות שניתנו בתנאי הטבה (תנאי הטבה לכלל עובדי הבנק)			שם
	הטבה שניתנה במהלך השנה	תקופת ממוצעת לפרעון-בשנים	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	
-	-	-	-	ז. אבלס
796	-	-	-	ח. פרייליכמן
-	3	2	137	ע. פרס לכיש
585	4	4	233	ע. שטרנברג
1	6	6	125	א. אברהם

* לרבות משכנתאות

ח. פירוט תגמולים לבעלי עניין

להלן פירוט תגמולים שניתנו לכל בעלי העניין בבנק, שאינם נמנים על מקבלי התגמולים כמפורט לעיל, על-ידי הבנק או על-ידי חברה בשליטתו בשנת 2010:

בסך הכל שולם לדירקטורים בבנק סך של 3,573 אלפי ש"ח בגין השתתפות בישיבות הדירקטוריון וועדותיו. סכום זה נכלל בדו"ח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות. הסכום המשולם לדירקטורים שהם בעלי שליטה או קרוביהם של בעלי שליטה זהה לגמול המשולם לכל יתר הדירקטורים בבנק (למעט היו"ר).

מתוך הסכום הנ"ל שולמו לכל אחד מבעלי השליטה המכהנים כדירקטורים בחברה (או שקרוביהם מכהנים כדירקטורים בה) סכומים כדלקמן:

1. למר ישעיהו לנדאו – בעל שליטה בחברה – סך של 269 אלפי ש"ח;
2. למר יגאל לנדאו (בנו של מר ישעיהו לנדאו, בעל שליטה בחברה) – סך של 257 אלפי ש"ח;
3. למר יצחק מנור (בעלה של הגב' רות מנור, בעלת שליטה בחברה) – סך של 289 אלפי ש"ח;
4. למר חיים אלמוג (חתנה לשעבר של הגב' דרורה זכאי, בעלת שליטה בחברה) – סך של 153 אלפי ש"ח;

שכר רואה החשבון המבקר

להלן פרטים בדבר שכר רואי החשבון המבקרים של הבנק:

הבנק		מאוחד		
2009	2010	2009	2010	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,068	4,266	5,250	4,487	עבור פעולות ביקורת: (1) (2) (3)
-	-	*177	187	רואה החשבון המבקר
5,068	4,266	5,427	4,674	רואה חשבון מבקר אחר
				סה"כ
				עבור שירותים נוספים: (3)
782	540	828	545	שירותים הקשורים לביקורת:
-	-	7	-	רואה החשבון המבקר (4)
161	209	161	241	רואה חשבון מבקר אחר
				שירותי מס:
50	70	50	70	רואה החשבון המבקר
				שירותים אחרים:
993	819	1,046	856	רואה החשבון המבקר
				סה"כ
6,061	5,085	6,473	5,530	

* הוצג מחדש

- (1) שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתו וכן תשלומים על פי חוק מע"מ.
 (2) כולל ביקורת דוחות כספיים שנתיים וסקירת דוחות ביניים.
 (3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
 (4) בשנת 2009- לרבות שירותים שנתנו בקשר עם תשקיף הבנק וחברה מאוחדת שלו.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק, למנהלים ולכל צוות העובדים על עבודתם המסורה והמאמץ שהשקיעו לקידום הבנק ותרומתם לתוצאות העסקיות של הבנק.

חיים פרייליכמן
מנהל כללי ראשי

זאב אבלס
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 28 בפברואר 2011.

הנתונים והתוספות המצורפים מבוססים על הדוחות הכספיים של הבנק.

להלן פירוט הנתונים והתוספות הכלולים בסקירה:

נתונים נבחרים מהדוחות הכספיים	
תוספת א'	- מאזנים מאוחדים לסוף השנים 2006 - 2010
תוספת ב'	- דוחות רווח והפסד מאוחדים לשנים 2006 - 2010
תוספת ג'	- שיעורי הכנסה והוצאה
תוספת ד'	- החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
תוספת ה'	- סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
תוספת ו'	- חשיפות למדינות זרות
תוספת ז'	- מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני
תוספת ח'	- דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני

נתונים נבחרים מהדוחות הכספיים המאוחדים (במיליוני ש"ח)

שיעור השינוי %	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2009	2010	
15.5	620	716	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(8.4)	95	87	הפרשה לחובות מסופקים
19.8	525	629	רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
(13.6)	332	287	הכנסות תפעוליות ואחרות
4.2	259	270	מזה: عملות תפעוליות
10.0	643	707	הוצאות תפעוליות ואחרות
23.5	115	142	רווח נקי
	6.6%	7.0%	תשואת הרווח הנקי להון העצמי הממוצע

שיעור השינוי %	31 בדצמבר		
	2009	2010	
14.0	19,052	21,713	אשראי לציבור
(17.9)	5,545	4,553	ניירות ערך
16.2	24,985	29,040	פקדונות הציבור
5.4	1,945	2,050	הון עצמי
16.4	30,323	35,293	סך כל המאזן

		יחסים פיננסיים		
	שיעור השינוי %	2009	2010	
		6.4	5.8	הון עצמי לסך כל המאזן
		51.6	40.6	הכנסות תפעוליות ואחרות לסך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
		67.5	70.5	הוצאות תפעוליות ואחרות לסך כל ההכנסות
		0.50	0.40	הוצאות בגין הפרשה לחובות מסופקים מתוך האשראי לציבור
		13.70	14.6	יחס הון כולל לרכיבי סיכון
		8.6	8.5	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון

תוספת א'

מאזנים מאוחדים לסוף השנים סכומים מדווחים

2006	2007	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח					
					נכסים
4,024	4,710	5,146	4,188	7,132	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,287	8,051	6,920	5,545	4,553	ניירות ערך
-	-	11	274	415	ניירות ערך שנשאלו
17,270	17,503	18,539	19,052	21,713	אשראי לציבור
31	-	-	188	-	אשראי לממשלה
42	16	16	1	1	השקעה בחברות מוחזקות
328	327	356	364	380	בנינים וציוד
952	1,015	3,115	711	1,099	נכסים אחרים
<u>28,934</u>	<u>31,622</u>	<u>34,103</u>	<u>30,323</u>	<u>35,293</u>	סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
25,340	26,713	27,799	24,985	29,040	פקדונות הציבור
90	516	177	175	75	פקדונות מבנקים
35	2	1	2	2	פקדונות הממשלה
816	1,295	1,323	1,709	2,344	כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון
1,081	1,510	3,234	1,507	1,782	התחייבויות אחרות
<u>27,362</u>	<u>30,036</u>	<u>32,534</u>	<u>28,378</u>	<u>33,243</u>	סך כל ההתחייבויות
1,572	1,586	1,569	1,945	2,050	הון עצמי
<u>28,934</u>	<u>31,622</u>	<u>34,103</u>	<u>30,323</u>	<u>35,293</u>	סך כל ההתחייבויות והון

תוספת ב'

דוחות רווח והפסד מאוחדים לשנים

סכומים מדווחים

2006	2007	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח					
539	613	580	* 620	716	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
82	80	94	95	87	הפרשה לחובות מסופקים
457	533	486	525	629	רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
227	247	250	* 259	270	הכנסות תפעוליות ואחרות :
31	30	(3)	66	13	עמלות תפעוליות
7	6	4	7	4	רווח (הפסד) מהשקעות במניות, נטו
265	283	251	332	287	הכנסות אחרות
328	343	361	360	405	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות הוצאות תפעוליות ואחרות :
83	95	105	116	127	משכורות והוצאות נלוות
158	161	163	167	175	אחזקה ופחת בנינים וציוד
569	599	629	643	707	הוצאות אחרות
153	217	108	214	209	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
74	93	56	97	68	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
79	124	52	117	141	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
** -	(1)	2	** -	** -	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
79	123	54	117	141	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) נטו
42	3	** -	(2)	1	מפעולות רגילות של חברות מוחזקות לאחר מיסים
121	126	54	115	142	רווח נקי מפעולות רגילות
					רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
					רווח נקי
					רווח למניה רגילה (ש"ח)
					רווח בסיסי:
1.25	1.95	0.86	1.77	1.92	רווח נקי מפעולות רגילות
0.67	0.05	-	(0.04)	0.02	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
1.92	2.00	0.86	1.73	1.94	סך הכל
					רווח מדולל:
1.23	1.95	0.86	1.77	1.92	רווח נקי מפעולות רגילות
0.67	0.05	-	(0.04)	0.02	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
1.90	2.00	0.86	1.73	1.94	סך הכל

* סווג מחדש.
** סכום נמוך מ - 500 אלפי ש"ח.

שיעורי הכנסה והוצאה לפי בסיסי הצמדה - מאוחד (1)

סכומים מדווחים

2009				2010				
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	
ללא השפעת כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים (3)	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	ללא השפעת כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים (3)	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	
ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
	2.60 *	490 *	18,855		3.20	674	21,034	מטבע ישראלי לא צמוד
		37	1,831			38	1,992	נכסים (4)
2.55		527	20,686	3.09		712	23,026	השפעת נגזרים (3)
	(0.95)	(162)	16,986		(1.44)	(267)	18,499	סה"כ
		(25)	1,867			(40)	2,596	התחייבויות
(0.99)		(187)	18,853	(1.46)		(307)	21,095	השפעת נגזרים (3)
1.56	1.65			1.63	1.76			סה"כ
								פער ריבית
	7.79	347	4,452		5.98	290	4,848	מטבע ישראלי צמוד למדד
		11	68			20	239	נכסים (4)
7.92		358	4,520	6.09		310	5,087	השפעת נגזרים (3)
	(6.87)	(265)	3,856		(5.56)	(226)	4,068	סה"כ
		(73)	651			(61)	926	התחייבויות
(7.50)		(338)	4,507	(5.75)		(287)	4,994	השפעת נגזרים (3)
0.42	0.92			0.34	0.42			סה"כ
								פער ריבית
	3.10	208	6,717		(5.33)	(297)	5,577	מטבע חוץ (5)
		352	8,301			674	10,583	נכסים (4)
3.73		560	15,018	2.33		377	16,160	השפעת נגזרים (3)
	(2.26)	(167)	7,393		7.23	488	6,751	סה"כ
		(278)	7,827			(766)	9,309	התחייבויות
(2.92)		(445)	15,220	(1.73)		(278)	16,060	השפעת נגזרים (3)
0.81	0.84			0.60	1.90			סה"כ
(8)				(8)				פער ריבית

מטבע חוץ - נומינלי ב- \$ ארה"ב (5)

2009				2010				
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	
ללא השפעת כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים (3)	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	ללא השפעת כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים (3)	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	
ב- %	ב- %	במיליוני \$	במיליוני \$	ב- %	ב- %	במיליוני \$	במיליוני \$	
	2.23	38	1,705		2.55	38	1,492	מטבע חוץ (5)
		48	2,113			53	2,820	נכסים (4)
2.25		86	3,818	2.11		91	4,312	השפעת נגזרים (3)
	(0.96)	(18)	1,881		(0.50)	(9)	1,799	סה"כ
		(40)	1,992			(65)	2,481	התחייבויות
(1.50)		(58)	3,873	(1.73)		(74)	4,280	השפעת נגזרים (3)
0.75	1.27			0.38	2.05			סה"כ
								פער ריבית

- הערה:
- נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
 - הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
 - על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.
 - נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
 - א. מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב.
 - בשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 במגזר הלא צמוד נוכה סך של 16.9 מיליוני ש"ח, במגזר הצמוד מדד נוכה סך של 74.0 מיליוני ש"ח, ובמגזר מטבע חוץ נוסף סך של 23.3 מיליוני ש"ח. (בשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 במגזר הלא צמוד נוכה סך של 8.4 מיליוני ש"ח, במגזר הצמוד מדד נוכה סך של 6.4 מיליוני ש"ח ובמגזר מטבע חוץ נוסף סך של 2.4 מיליוני ש"ח).
 - ב. למעט מכשירים נגזרים.
 - לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 - לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
 - יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
 - מרווח המט"ח מושפע מתנודתיות בשער החליפין ומושוי הוגן של מכשירים נגזרים.

* סווג מחדש

תוספת ג' (המשך)

שיעורי הכנסה והוצאה לפי בסיסי הצמדה - מאוחד (1)
 סכומים מדווחים

2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת (2) במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת (2) במיליוני ש"ח
ללא השפעת כולל השפעת נגזרים (3) ב- %	ללא השפעת כולל השפעת נגזרים (3) ב- %			ללא השפעת כולל השפעת נגזרים (3) ב- %	ללא השפעת כולל השפעת נגזרים (3) ב- %		
	3.48	1,045	30,024		2.12	667	31,459
		400	10,200			732	12,814
3.59		1,445	40,224	3.16		1,399	44,273
	(2.10)	(594)	28,235		(0.02)	(5)	29,318
		(376)	10,345			(867)	12,831
(2.51)		(970)	38,580	(2.07)		(872)	42,149
<u>1.08</u>	<u>1.38</u>			<u>1.09</u>	<u>2.10</u>		
		27				15	
		118				174	
		620				716	
		(95)				(87)	
		525				629	
			30,024				31,459
			863				403
			13				289
			(72)				(78)
			<u>30,828</u>				<u>32,073</u>
			28,235				29,318
			997				556
			474				813
			<u>29,706</u>				<u>30,687</u>
			1,122				1,386
			760				702
			160				177
			<u>1,722</u>				<u>1,911</u>

סך הכל
 נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (4)
 השפעת נגזרים (3)
 סה"כ נכסים התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון
 השפעת נגזרים (3)
 סה"כ התחייבויות פער ריבית
 בגין אופציות עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות (6)
 רווח מפעולות מימון לפני ההפרשה לחובות מסופקים הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית ונוספת) רווח מפעולות מימון לאחר ההפרשה לחובות מסופקים

סך הכל
 נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (4)
 נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (7)
 נכסים כספיים אחרים הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים
 סך כל הנכסים הכספיים

סך הכל
 התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים (7)
 התחייבויות כספיות אחרות סך כל ההתחייבויות הכספיות
 סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות נכסים לא כספיים התחייבויות לא כספיות
 סך כל האמצעים ההוניים

תוספת ד'

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2010 - מאוחד

סכומים מרווחים

	2009				2010										
	מספר חיים ממוצע	שעור חיים ממוצע	סך הכל שווי הון	מספר חיים ממוצע	שעור חיים ממוצע	סך הכל שווי הון	ללא תקופת פלטון	מטל 20 שנים	מטל 10 שנים עד 20 שנים	מטל 5 שנים עד 10 שנים	מטל 3 שנים עד 5 שנים	מטל שנה עד 3 שנים	מטל חודש עד 3 חודשים	מטל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה על חודש
אפקטיב	פנימי	ב-1%	אפקטיב	פנימי	ב-1%	אפקטיב	פנימי	אפקטיב	פנימי	אפקטיב	פנימי	אפקטיב	פנימי	אפקטיב	פנימי
מטל חיים ממוצע	0.4	6.00	18,752	0.3	4.41	23,957	379	-	53	360	623	611	1,345	1,185	19,401
מטל חיים ממוצע	0.5	2,224	5,260	0.1	2,872	9,237	-	-	-	9	51	8	617	879	1,316
מטל חיים ממוצע	* -	-	-	* -	-	-	-	-	-	6	6	8	428	744	8,051
מטל חיים ממוצע	(א) 0.3	-	26,236	(ב) 0.2	-	36,066	379	-	53	360	638	670	2,390	2,808	28,768
מטל חיים ממוצע	0.2	3.06	17,018	0.3	3.01	21,667	136	-	9	144	741	795	1,363	1,250	17,229
מטל חיים ממוצע	0.5	2,564	5,307	0.2	3,224	9,645	-	-	-	52	139	3	630	911	1,492
מטל חיים ממוצע	* -	-	-	* -	-	-	-	-	-	6	6	3	648	857	8,131
מטל חיים ממוצע	(א) 0.2	-	24,889	(ב) 0.2	-	34,536	136	-	9	144	799	937	2,641	3,018	26,852
								-	44	216	(161)	(267)	(251)	(210)	1,916
								1,287	1,287	1,243	1,027	1,188	1,455	1,706	1,916

במיליוני ש"ח

מטבע ישראל, לא צמוד

נכסים פיננסיים מסומנים לקבל בגין מפשרים נגזרים

נכסים פיננסיים (א) (לתעט אויפזאח)

אויפזאח (במונחי ונס הביסס)

סך הכל שווי הון

בתמיכת פיננסיות מסומנים לשלם בגין מפשרים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (א) (לתעט אויפזאח)

אויפזאח (במונחי ונס הביסס)

סך הכל שווי הון

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במזר

החשיפה המצטברת במזר

מכשירים פיננסיים, נטו

מטבע ישראל, צמוד

נכסים פיננסיים מסומנים לקבל בגין מפשרים נגזרים

נכסים פיננסיים (א) (לתעט אויפזאח)

אויפזאח (במונחי ונס הביסס)

סך הכל שווי הון

בתמיכת פיננסיות מסומנים לשלם בגין מפשרים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (א) (לתעט אויפזאח)

אויפזאח (במונחי ונס הביסס)

סך הכל שווי הון

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במזר

החשיפה המצטברת במזר

מכשירים פיננסיים, נטו

נכסים פיננסיים מסומנים לקבל בגין מפשרים נגזרים

נכסים פיננסיים (א) (לתעט אויפזאח)

אויפזאח (במונחי ונס הביסס)

סך הכל שווי הון

בתמיכת פיננסיות מסומנים לשלם בגין מפשרים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (א) (לתעט אויפזאח)

אויפזאח (במונחי ונס הביסס)

סך הכל שווי הון

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במזר

החשיפה המצטברת במזר

מכשירים פיננסיים, נטו

נכסים פיננסיים מסומנים לקבל בגין מפשרים נגזרים

נכסים פיננסיים (א) (לתעט אויפזאח)

אויפזאח (במונחי ונס הביסס)

סך הכל שווי הון

בתמיכת פיננסיות מסומנים לשלם בגין מפשרים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (א) (לתעט אויפזאח)

אויפזאח (במונחי ונס הביסס)

סך הכל שווי הון

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במזר

החשיפה המצטברת במזר

מכשירים פיננסיים, נטו

נכסים פיננסיים מסומנים לקבל בגין מפשרים נגזרים

נכסים פיננסיים (א) (לתעט אויפזאח)

אויפזאח (במונחי ונס הביסס)

סך הכל שווי הון

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד
 סכומים מדווחים

ליום 31 בדצמבר 2010					
ההוצאה השנתית	סיכון	סיכון	סיכון		
יתרות חובות בעייתיים (3)	בגין הפרשה ספציפית לחובות מסופקים	אשראי כולל לציבור	אשראי חוץ מאזני (2)	אשראי מאזני (1)	
					במיליוני ש"ח
* -	* -	219	80	139	חקלאות
131	54	3,243	1,443	1,800	תעשייה
48	2	2,051	913	1,138	יהלומים
358	17	8,821	5,319	3,502	בינוי ונדל"ן ⁽⁶⁾
-	-	257	60	197	חשמל ומים
17	1	2,081	757	1,324	מסחר
56	* -	351	29	322	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
3	* -	349	134	215	תחבורה ואחסנה
16	1	479	150	329	תקשורת ושרותי מחשב
346	3	6,607	1,476	5,131	שרותים פיננסיים
30	2	1,443	414	1,029	שרותים עסקיים אחרים
2	* -	866	501	365	שרותים ציבוריים וקהילתיים
43	2	6,048	433	5,615	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
27	5	3,012	1,240	1,772	אנשים פרטיים - אחר
1,077	87	35,827	12,949	22,878	סך הכל בגין פעילות לווים בארץ
-	-	49	10	39	בגין פעילות לווים בחו"ל
1,077	87	35,876	12,959	22,917	סך הכל כללי

סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:

4	-	107	-	107	תנועות התיישבות ⁽⁴⁾
-	-	329	145	184	רשויות מקומיות ⁽⁵⁾

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

- (1) אשראי לציבור, כולל השקעות באיגרות חוב של הציבור בסך 764 מיליון ש"ח, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 362 מיליון ש"ח.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
- (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון אשראי חוץ מאזני.
- (4) קיבוצים ומושבים, ארגונים איזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
- (5) לרבות תאגידים בשליטתם.
- (6) כולל הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה בגין סיכון אשראי מאזני בסך 352 מיליון ש"ח ובגין סיכון אשראי חוץ מאזני בסך 1,673 מיליון ש"ח.

סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי הפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

תוספת ה' (המשך)

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד סכומים מדווחים

ליום 31 בדצמבר 2009					
סיכון אשראי מאזני (1)	סיכון אשראי חוץ מאזני (2)	סיכון אשראי כולל לציבור	ההוצאה השנתית בגין הפרשה ספציפית לחובות מסופקים	יתרות חובות בעייתיים (3)	
					במיליוני ש"ח
101	45	146	- *	1	חקלאות
1,642	1,717	3,359	12	102	תעשייה
1,019	1,106	2,125	24	217	יהלומים
** 3,436	** 4,499	7,935	18	596	בינוי ונדל"ן ⁽⁶⁾
52	15	67	-	-	חשמל ומים
1,332	812	2,144	10	18	מסחר
308	45	353	- *	1	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
212	172	384	2	5	תחבורה ואחסנה
208	142	350	1	9	תקשורת ושרותי מחשב
4,533	3,612	8,145	9	400	שרותים פיננסיים
1,052	358	1,410	2	26	שרותים עסקיים אחרים
340	324	664	- *	1	שרותים ציבוריים וקהילתיים
** 4,648	** 227	4,875	1	42	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
** 1,233	** 1,854	3,087	9	36	אנשים פרטיים - אחר
20,116	14,928	35,044	88	1,454	סך הכל בגין פעילות לווים בארץ
75	43	118	-	-	בגין פעילות לווים בחו"ל
20,191	14,971	35,162	88	1,454	סך הכל כללי

סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:

108	-	108	-	5	תנועות התיישבות ⁽⁴⁾
128	89	217	-	-	רשויות מקומיות ⁽⁵⁾

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

** סווג מחדש בהמשך למכתב המפקח על הבנקים בנושא קבוצות רכישה מיום 25 במרס 2010 - לפירוט ראה פרק "עדכוני חקיקה" בדוח דירקטוריון.

(1) אשראי לציבור, כולל השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 788 מיליון ש"ח, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 273 מיליון ש"ח.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

(3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

(4) קיבוצים ומושבים, ארגונים איזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות התיישבות.

(5) לרבות תאגידים בשליטתם.

(6) כולל הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה בגין סיכון אשראי מאזני בסך 296 מיליון ש"ח ובגין סיכון אשראי חוץ מאזני בסך 1,220 מיליון ש"ח.

תוספת ו' (המשך)

חשיפות למדינות זרות - מאוחד

סכומים מדוחים

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הונסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך

ליום 31 בדצמבר 2010:

אין לבנק חשיפה.

ליום 31 בדצמבר 2009:

מדינת חשיפה: קנדה

סך החשיפה המאזנית המצרפית בחלק זה הינו בסך 257 מיליון ש"ח.

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות (1),(2),(3):

יתרות מאזניות			
	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 בדצמבר	
	2009	2010	
טורקיה	הודו	טורקיה	הודו
4	42	4	4
(4)	(11)	-	(55)
2	17	- *	(2)
2	48	4	42

סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח

(1) במסגרת הגילוי האמור נכללו מדינות העונות על הקריטריונים המפורטים להלן:

א. מדינות שקיבלו סיוע מקרן המטבע הבינלאומית - (IMF).

ב. המדינות מדוחות CCC ומטה בסוכנות דירוג בינלאומית S&P.

ג. המדינה מסוגלת על ידי הבנק העולמי בקבוצת הנכסה נמוכה או בינונית.

(2) היות ועל פי כללי ההוראה הסיוע מסוגל על פי תשובות הערב נכללו בסכום זה חברות ישראליות אשר הערבים לחובן (במקרה זה הם גם הבעלים) בעלי דרכון ממדינות אלה. לגבי מדינות עם בעיות נזילות, הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על בטחונות אחרים כולל בטחונות שאינם נזילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או ממתן פרויקטים של מדינות עם בעיות נזילות.

(3) נכון ליום 31 בדצמבר 2010 אין לבנק חשיפה למדינות: יוון, פורטוגל, אירלנד וספרד.

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

תוספת ז'

תמצית מאזן מאוחד לוסוף כל רבעון בשנים 2009 - 2010
סכומים מדווחים

שנה	2009				2010				רבעון
	1	2	3	4	1	2	3	4	
	במיליוני ש"ח								
נכסים									
מזומנים ופקדונות בבתקים	5,541	6,274	5,910	4,188	5,332	6,259	5,152	7,132	
ניירות ערך	5,891	5,177	4,659	5,545	4,997	4,827	6,378	4,553	
ניירות ערך שנשאלו	47	40	336	274	161	309	551	415	
אשראי לציבור	18,892	18,218	19,013	19,052	19,225	20,399	21,265	21,713	
אשראי לממשלה	41	193	186	188	148	-	-	-	
השקעה בחברות מוחזקות	16	1	1	1	1	1	1	1	
בנינים וצווד	353	353	347	364	357	357	358	380	
נכסים אחרים	1,452	784	532	711	1,081	1,215	1,249	1,099	
סך כל הנכסים	32,233	31,040	30,984	30,323	31,302	33,367	34,954	35,293	
	התחייבויות והון								
פקדונות הציבור	27,163	26,414	25,801	24,985	25,710	26,997	28,631	29,040	
פקדונות מבתקים	244	246	277	175	233	394	64	75	
פקדונות הממשלה	2	1	1	2	1	3	7	2	
כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון	1,305	1,329	1,699	1,709	1,770	2,099	2,152	2,344	
התחייבויות אחרות	1,852	1,309	1,289	1,507	1,587	1,835	2,002	1,782	
סך כל ההתחייבויות	30,566	29,299	29,067	28,378	29,301	31,328	32,856	33,243	
הון עצמי	1,667	1,741	1,917	1,945	2,001	2,039	2,098	2,050	
סך כל ההתחייבויות והון	32,233	31,040	30,984	30,323	31,302	33,367	34,954	35,293	

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנים 2010 - 2009

סכומים מדווחים

2009				2010			
1	2	3	4	1	2	3	4
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
145	172	155	* 148	159	150	190	217
26	32	26	11	19	5	31	32
119	140	129	137	140	145	159	185
61	62	67	* 69	68	70	61	71
(1)	14	25	28	4	(1)	9	1
1	6	*,** -	** -	1	1	1	1
61	82	92	97	73	70	71	73
81	87	88	104	94	95	92	124
27	29	31	29	30	30	31	36
38	36	41	52	42	43	41	49
146	152	160	185	166	168	164	209
34	70	61	49	47	47	66	49
16	25	39	17	18	15	23	12
18	45	22	32	29	32	43	37
** -	** -	** -	** -	** -	** -	** -	** -
18	45	22	32	29	32	43	37
** -	** -	(2)	** -	** -	1	** -	** -
18	45	20	32	29	33	43	37

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הפרשה לחובות מסופקים רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים

הכנסות תפעוליות ואחרות: עמלות תפעוליות רווח (הפסד) מהשקעה במניות, נטו הכנסות אחרות סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות: משכורות והוצאות נלוות אחזקה ופחת בנינים וציוד הוצאות אחרות סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות רווח מפעולות רגילות לפני מיסים הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים חלקו של הבנק ברווחים נטו מפעולות רגילות של חברות מוחזקות לאחר מיסים רווח נקי מפעולות רגילות רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים

רווח נקי

רווח למניה רגילה (ש"ח)

0.29	0.71	0.34	0.43	0.39	0.43	0.59	0.50
-	-	(0.03)	-	-	0.01	-	-
0.29	0.71	0.31	0.43	0.39	0.44	0.59	0.50

רווח בסיסי: רווח נקי מפעולות רגילות רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים סך הכל

0.29	0.71	0.34	0.43	0.39	0.43	0.59	0.50
-	-	(0.03)	-	-	0.01	-	-
0.29	0.71	0.31	0.43	0.39	0.44	0.59	0.50

רווח מדולל: רווח נקי מפעולות רגילות רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים סך הכל

* סווג מחדש
** סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

הצהרה (Certification)

אני, חיים פרייליכמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2010 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיענו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "הדוח הדירקטוריון".

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

חיים פרייליכמן
מנהל כללי ראשי

28 בפברואר 2011

הצהרה (Certification)

אני, נטע אברהמוב ביטן, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2010 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיענו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

נטע אברהמוב ביטן
חשבונאית ראשית

28 בפברואר 2011

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן, "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2010, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק סומך חייקין, כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד מספר 205 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010.

נטע אברהמוב ביטן
חשבונאית ראשית

חיים פרייליכמן
מנהל כללי ראשי

זאב אבליס
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח לפרסום: 28 בפברואר 2011.

עמוד	תוכן העניינים
205	דוחות רואי החשבון המבקרים
	דוחות הכספיים
208	מאזנים
210	דוחות רווח והפסד
211	דוח על השינויים בהון העצמי
212	דוחות על תזרימי המזומנים
214	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אגוד לישראל בע"מ בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן - הבנק) ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 והדוח שלנו, מיום 28 בפברואר 2011, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת הלב לאמור בביאור 18.ה. בדוחות הכספיים בדבר התחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

28 בפברואר 2011

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אגוד לישראל בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן - הבנק) לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-0.10% וכ-0.22% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 בהתאמה, ורווחיהן מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים וההכנסות התפעוליות והאחרות הכלולים בדוחות הרווח וההפסד המאוחדים מהווים כ-1.21%, כ-0.96% וכ-1.17% מכלל הרווח המאוחד מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים וההכנסות התפעוליות והאחרות לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2009, 2010 ו-2008, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי חשבון אחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"ל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמאוחד לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמאוחד - לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 18.ג.18)ה. בדוחות הכספיים בדבר התחייבויות תלויות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 28 בפברואר 2011 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

28 בפברואר 2011

מאזנים ליום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים

הבנק		מאוחד		באור	
2009	2010	2009	2010		
					נכסים
4,187	7,131	4,188	7,132	3	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,356	4,399	5,545	4,553	4	ניירות ערך
274	415	274	415		ניירות ערך שנשאלו
18,986	21,657	19,052	21,713	5	אשראי לציבור
188	-	188	-		אשראי לממשלה
490	514	1	1	6	השקעות בחברות מוחזקות
364	380	364	380	7	בנינים וציוד
707	1,101	711	1,099	8	נכסים אחרים
30,552	35,597	30,323	35,293		סך כל הנכסים

זאב אבלס יושב ראש הדירקטוריון

ישעיהו לנדאו סגן יושב ראש הדירקטוריון

חיים פרייליכמן מנהל כללי ראשי

נטע אברהמוב ביטן חשבונאית ראשית

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 28 בפברואר 2011
 הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

<u>הבנק</u>		<u>מאוחד</u>		<u>באור</u>	
<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>		
				במיליוני ש"ח	
26,379	31,276	24,985	29,040	9	התחייבויות והון
175	75	175	75	10	פקדונות הציבור
2	2	2	2		פקדונות מבנקים
394	267	1,709	2,344	11	פקדונות הממשלה
1,657	1,927	1,507	1,782	12	כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון
					התחייבויות אחרות
<u>28,607</u>	<u>33,547</u>	<u>28,378</u>	<u>33,243</u>		סך כל ההתחייבויות
1,945	2,050	1,945	2,050	13	הון עצמי
<u><u>30,552</u></u>	<u><u>35,597</u></u>	<u><u>30,323</u></u>	<u><u>35,293</u></u>		סך כל ההתחייבויות וההון

דוחות רווח והפסד לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

הבנק			מאוחד			באור	
2008	2009	2010	2008	2009	2010		
במיליוני ש"ח							
549	591	687	580	* 620	716	22	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
93	93	84	94	95	87	ג.5	הפרשה לחובות מסופקים
456	498	603	486	525	629		רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
239	251	256	250	* 259	270	23	הכנסות תפעוליות ואחרות:
(5)	57	7	(3)	66	13	24	עמלות תפעוליות
1	4	1	4	7	4	25	רווח (הפסד) מהשקעה במניות, נטו
235	312	264	251	332	287		הכנסות אחרות
354	354	398	361	360	405		סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
104	116	126	105	116	127	26	הוצאות תפעוליות ואחרות:
163	162	173	163	167	175	27	משכורות והוצאות נלוות
621	632	697	629	643	707		אחזקה ופחת בנינים וציוד
70	178	170	108	214	209		הוצאות אחרות
44	87	57	56	97	68	28	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
26	91	113	52	117	141		רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
28	26	29	2	** -	** -	6	הפרשה למיסים על הרווח
54	117	142	54	117	141		מפעולות רגילות
** -	(2)	** -	** -	(2)	1	29	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
54	115	142	54	115	142		רווח נקי
רווח למניה רגילה (ש"ח)							
0.86	1.77	1.92	0.86	1.77	1.92	29א'	רווח בסיסי:
-	(0.04)	-	-	(0.04)	0.02		רווח נקי מפעולות רגילות
0.86	1.73	1.92	0.86	1.73	1.94		רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
0.86	1.77	1.92	0.86	1.77	1.92		סך הכל
-	(0.04)	-	-	(0.04)	0.02		רווח מדולל:
0.86	1.73	1.92	0.86	1.73	1.94		רווח נקי מפעולות רגילות
-	(0.04)	-	-	(0.04)	0.02		רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
0.86	1.73	1.92	0.86	1.73	1.94		סך הכל

* סווג מחדש.
** סכום נמוך מ - 500 אלפי ש"ח.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים

סך הכל הון עצמי	עודפים ⁽²⁾	הטבות בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן ⁽¹⁾	הון מניות ופרמיה	במיליוני ש"ח
1,586	739	27	17	803	יתרה ליום 1 בינואר 2008
54	54	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(1)	-	(1)	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות (3)
(150)	-	-	(150)	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
38	-	-	38	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
42	-	-	42	-	השפעת המס המתייחס
1,569	793	26	(53)	803	יתרה ליום 31 בדצמבר 2008
115	115	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
149	-	-	-	149	הנפקת מניות (4)
** -	-	** -	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות (3)
266	-	-	* 266	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(90)	-	-	* (90)	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(64)	-	-	(64)	-	השפעת המס המתייחס
1,945	908	26	59	952	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009
142	142	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(60)	(60)	-	-	-	דיבידנד ששולם (5)
130	-	-	130	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(97)	-	-	(97)	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(10)	-	-	(10)	-	השפעת המס המתייחס
2,050	990	26	82	952	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010

* סווג מחדש.
** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

- (1) ראה באור 1.ח.1(1).ג.
- (2) בהתייחס להגבלה בחלוקת דיבידנד ראה באור 13.ב.
- (3) ראה באור 15.א.
- (4) ראה באור 13.ג.
- (5) ראה באור 13.ב.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
54	115	142	54	115	142	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
						רווח נקי לשנה
						התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעולות:
						חלקו של הבנק בהפסדים בלתי מחולקים מפעולות רגילות של חברות מוחזקות
(28)	(26)	(29)	(2)	*	*	ירידת ערך בנינים וציוד
-	4	-	-	4	-	פחת על בנינים וציוד
37	43	51	37	43	51	הפרשה לחובות מסופקים
93	93	84	94	95	87	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה, נטו
(36)	(84)	(94)	(33)	(86)	(93)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר, נטו
1	(18)	(8)	1	(18)	(8)	רווח ממימוש בנינים וציוד
-	(2)	-	-	(2)	-	מיסים נדחים, נטו
(15)	-	(17)	(15)	5	(17)	הפרשי התאמה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
(136)	17	37	(112)	46	64	פצווי פרישה - קיטון בעודף
37	(7)	15	37	(7)	15	העתודה על היעודה
(2,051)	2,348	(384)	(2,043)	2,336	(381)	קיטון (גידול) בנכסים אחרים, נטו
1,680	(1,712)	241	1,676	(1,714)	246	גידול (קיטון) בהתחייבויות אחרות, נטו
(1)	-	-	(1)	-	-	הטבה בגין הקצאת אופציות
(365)	771	38	(307)	817	106	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת
						תזרימי מזומנים לפעילות בנכסים
(7,741)	(3,554)	(4,299)	(7,805)	(3,720)	(4,345)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
(11)	(263)	(141)	(11)	(263)	(141)	רכישת ניירות ערך שנשאלו תמורה ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה
8,508	3,505	4,705	8,533	3,633	4,734	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
814	1,068	434	846	1,076	493	פקדונות בבנקים, נטו
26	1	20	26	-	20	ניירות ערך למסחר, נטו
78	445	210	78	445	210	אשראי לציבור, נטו
(1,576)	(398)	(2,780)	(1,582)	(394)	(2,773)	אשראי לממשלה, נטו
-	(188)	188	-	(188)	188	תמורה ממימוש ומפדיון השקעות בחברות מוחזקות
-	-	-	2	15	-	רכישת בנינים וציוד
(55)	(63)	(53)	(55)	(63)	(53)	תמורה ממימוש בנינים וציוד
-	3	*	-	3	*	קבלת דיבידנד מחברה מאוחדת
10	11	9	-	-	-	
53	567	(1,707)	32	544	(1,667)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) בנכסים

דוחות על תזרימי המזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)

סכומים מדווחים

הבנק			מאוחד			תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
1,212	(2,438)	4,897	1,086	(2,814)	4,055	פקדונות הציבור, נטו
(339)	(2)	(100)	(339)	(2)	(100)	פקדונות מבנקים, נטו
(1)	1	-	(1)	1	-	פקדונות הממשלה, נטו
-	-	25	94	353	759	הנפקת כתבי התחייבות ותעודות פקדון
(98)	(6)	(129)	(103)	(6)	(129)	פדיון כתבי התחייבות ותעודות פקדון
-	149	-	-	149	-	הנפקת הון בדרך של זכויות
-	-	(60)	-	-	(60)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
774	(2,296)	4,633	737	(2,319)	4,525	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) בהתחייבויות ובהון
462	(958)	2,964	462	(958)	2,964	גידול (קטיון) במזומנים
4,406	4,868	3,910	4,406	4,868	3,910	יתרת מזומנים לתחילת השנה
4,868	3,910	6,874	4,868	3,910	6,874	יתרת מזומנים לסוף השנה

נספח א' - פעולות בנכסים ובהתחייבויות שלא במזומן:

שנת 2010

- א. הועברו ניירות ערך בסך 25 מיליון ש"ח, נטו, מאשראי לציבור לתיק הזמין למכירה עקב השאלת ניירות ערך במאוחד ובבנק.
- ב. נרכשו נכסים בסך של 19 מיליון ש"ח כנגד התחייבות לספקים.

שנת 2009

- א. הועברו ניירות ערך בסך 214 מיליון ש"ח, נטו, מהתיק הזמין למכירה לאשראי לציבור עקב השאלת ניירות ערך במאוחד ובבנק.
- ב. נרכשו נכסים בסך של 5 מיליון ש"ח כנגד התחייבות לספקים.

לשנת 2008

- א. הועברו ניירות ערך בסך 452 מיליון ש"ח, נטו, מאשראי לציבור לתיק הזמין למכירה עקב השאלת ניירות ערך במאוחד ובבנק.
- ב. נרכשו נכסים בסך של 11 מיליון ש"ח כנגד התחייבות לספקים.

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

- (1) בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בישראל. הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי של תאגיד בנקאי.
- (2) בחלק מסעיפי הדוחות הכספיים בהם אין שוני מהותי בין נתוני הבנק לבין הנתונים במאוחד, מתייחסים אותם באורים לדוחות הכספיים לנתונים המאוחדים בלבד.

ב. הגדרות

- (1) חברות מאוחדות - חברות, שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.
- (2) חברות כלולות - חברות, שהשקעת הבנק בהן כלולה, במישרין או בעקיפין, בדוחות הבנק על בסיס השווי המאזני.
- (3) חברות מוחזקות - חברות מאוחדות או חברות כלולות.
- (4) צדדים קשורים - כמשמעותם בגילוי דעת מספר 29 של לשכת רואי חשבון בישראל.
- (5) בעלי עניין - כמשמעותם בפסקה (1) להגדרת "בעל עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968.
- (6) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (7) סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003 בהתאם להוראות גילוי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.
- (8) סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
- (9) דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקנייה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי חשבון בישראל.

ג. דוחות כספיים בסכומים מדווחים

- (1) בחודש אוקטובר 2001 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים". בהתאם לתקן זה, ובהתאם לתקן חשבונאות מספר 17 שפורסם בחודש דצמבר 2002, הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה החל מיום 1 בינואר 2004. עד ליום 31 בדצמבר 2003, המשיך הבנק לערוך דוחות מותאמים, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים על בסיס הכללים שנקבעו בגילוי דעת 36 של לשכת רואי חשבון בישראל. הבנק מיישם את הוראות התקן ולפיכך הופסקה, כאמור, ההתאמה החל מיום 1 בינואר 2004.
- (2) הבנק ערך את דוחותיו הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי נומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות שבוצעו במהלך התקופה נכללו בערכים נומינליים. לפיכך, הדוחות הכספיים לתאריכים ולתקופות דיווח שאחרי 31 בדצמבר 2003 מוצגים בסכומים מדווחים בהתאם לתקני חשבונאות של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות והוראות המפקח על הבנקים.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

ג. דוחות כספיים בסכומים מדווחים (המשך)

- (3) סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.
- (4) בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.

ד. עקרונות הדיווח

- (1) מאזנים:
א. פריטים לא כספיים מוצגים בסכומים מדווחים.
ב. פריטים כספיים מוצגים במאזן בערכים נומינליים היסטוריים לתאריך המאזן.
ג. שוויין המאזני של השקעות בחברות מוחזקות נקבע על בסיס הדוחות הכספיים המדווחים של חברות אלו.
- (2) דוחות רווח והפסד:
א. חלק הבנק בתוצאות הפעילות של חברות מוחזקות נקבע על בסיס הדוחות הכספיים המדווחים של חברות אלו.
ב. הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא כספיים או מהפרשות הכלולות במאזן נגזרות מהתנועה בין הסכום המדווח ביתרת פתיחה לבין הסכום המדווח ביתרת סגירה.
ג. יתר מרכיבי דוח רווח והפסד מוצגים בערכים נומינליים.
- (3) דוח על השינויים בהון העצמי:
דיבידנד שהוכרז או שולם בפועל בתקופת הדיווח מוצג בערכים נומינליים.
- (4) נתונים של הבנק בערכים נומינליים היסטוריים לצורכי מס ניתנים בביאור 31.

ה. בסיס האיחוד

- (1) חברות בנות
חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. השליטה מתקיימת כאשר לבנק קיימת היכולת לקבוע את המדיניות הכספית והתפעולית של הישות בכדי להשיג הטבות ממשאביה ומפעילויותיה. השליטה מתקיימת כאשר הבנק מחזיק, במישרין או בעקיפין, מניות המקנות יותר מ- 50% מזכויות הצבעה בחברת הבת והזכויות למינוי מרבית חברי הדירקטוריון שלה, אלא אם כן קיימות נסיבות המונעות בעליל מהבנק יישום השליטה בפועל.
- הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים המבוקרים של הבנק ושל ישויות בהן מתקיימת שליטה של הבנק. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק.
- עודף עלות הרכישה של השקעה בחברה בת על חלקו של הבנק בשוויים ההוגן של נכסיה הניתנים לזיהוי (לרבות נכסים בלתי מוחשיים) בניכוי שוויין ההוגן של התחייבויותיה הניתנות לזיהוי (לאחר יחס מיסים) במועד הרכישה הוא מוניטין. מוניטין מופחת בקו ישר על פני 10 שנים. ראה גם סעיף יא להלן.
- הדוחות הכספיים סולו של הבנק כוללים בדרך של איחוד את הדוחות הכספיים של חברות נכסים ושירותי בבעלות מלאה של הבנק.
- (2) חברות כלולות
חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. ההשקעה כוללת מוניטין או מוניטין שלילי שחושב במועד הרכישה, במידה וקיים, ומוצגת בניכוי הפסדים מצטברים מירידת ערך. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקו של הבנק בהכנסות ובהוצאות של ישויות מוחזקות, המטופלות לפי שיטת שווי המאזני מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו פסקה להתקיים ההשפעה המהותית.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

ה. בסיס האיחוד (המשך)

המדיניות החשבונאית של חברות כלולות שונתה במידת הצורך על מנת להתאמה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק, למעט במקרים בהם הכלל החשבונאי שיושם על ידי החברה הכלולה הוא כלל חשבונאי מקובל בישראל או שהותר אחרת על ידי המפקח על הבנקים.

חלקו של הבנק בתוצאותיהן הכספיות של חברות כאמור מוצג לאחר הפחתת עודף העלות שנוצר ברכישתן. עודף העלות שיוחס לנכסים ולהתחייבות מופחת לאורך החיים השימושיים של הנכס. מוניטין ומוניטין שלילי מופחתים בקו ישר על פני 10 שנים.

כאשר חלקו של הבנק בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הבנק בחברה כלולה, הערך בספרים של אותן זכויות מופחת לאפס והבנק אינו מכיר בהפסדים נוספים, אלא אם ערב הבנק להתחייבויות החברה הכלולה או שיש לו מחויבות אחרת לתמיכה פיננסית בחברה הכלולה.

באשר לירידת ערך השקעות בחברות כלולות - ראה סעיף כג' להלן ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים.

(3) עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות הדדיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות, בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפיו בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד ההפסד לא שיקף ראייה לירידת ערך.

ו. מטבע חוץ והצמדה

(1) עסקאות במטבע חוץ:

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות לפי שער החליפין, אשר פורסם על ידי בנק ישראל, שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ בתאריך הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין היציג בתוקף לאותו יום. הפרשי שער מהתאמת נכסים והתחייבויות במטבע חוץ עקב שינויים בשער החליפין נכללים בדוח רווח והפסד. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ הנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן.

(2) נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, נכללו לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

(3) להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ועל מדד המחירים לצרכן ושיעור השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת			31 בדצמבר	31 בדצמבר	31 בדצמבר	שער החליפין של- הדולר של ארה"ב האירו
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
%	%	%	שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש	
(1.1)	(0.7)	(6.0)	3.802	3.775	3.549	
(6.4)	2.7	(12.9)	5.297	5.442	4.738	
			נקודות	נקודות	נקודות	
						מדד המחירים לצרכן - לחודש נובמבר (מדד "ידוע")
4.5	3.8	2.3	101.3	105.2	107.6	
3.8	3.9	2.7	101.2	105.2	108.0	לחודש דצמבר (מדד "בגין")

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

ז. בסיס הכרה בהכנסות ובהוצאות

(1) הכנסות והוצאות נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:

- הכנסות מימון על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם נושאי הכנסה, וריבית בגין סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור נזקפות לדוח רווח והפסד על בסיס גביה בפועל.
- הכנסות והוצאות מניירות ערך למסחר וממכשירים נגזרים, נרשמות לפי השינויים בשווי ההוגן.
- הכנסות מעמלות פירעון מוקדם של הלוואות, לאחר ניכוי חלק יחסי המתייחס להון הפיננסי, נכללו בדוח רווח והפסד בשיעורים שנתיים שווים במשך יתרת התקופה לפירעון האשראי או במשך שלוש שנים ממועד הפירעון המוקדם, לפי התקופה הקצרה ביותר.

(2) עמלות תפעוליות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה וסחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.

ח. ניירות ערך

(1) ניירות הערך של הבנק ניתנים לסיווג לשלושה תיקים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים כדלקמן:
א. "אגרות חוב מוחזקות לפדיון" - אגרות חוב שלבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד לפדיון, למעט אגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל השקעתו הרשומה. אגרות החוב מוצגות לפי עלותן ליום הדיווח המהווה את הערך הנקוב בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה או שער שנצברו וכן מרכיב הניכיון או הפרמיה שנוצר ברכישה וטרם הופחת ובניכוי הפסדים לירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני. ההכנסות מאגרות החוב לפדיון נזקפות לדוח רווח והפסד על בסיס צבירה.

ב. "ניירות ערך למסחר" - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למכורם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות הערך מוצגים לפי שווי הוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן, נזקפים לדוח רווח והפסד.

ג. "ניירות ערך זמינים למכירה" - ניירות ערך אשר לא סווגו בשתי הקטגוריות האחרות. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין הוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.

(2) הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

(3) הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת הדיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי איגרות חוב- העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

ח. ניירות ערך (המשך)

- בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:
- משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
 - שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
 - הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
 - במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
 - במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

- (4) לענין חישוב שווי הוגן – ראה סעיף יג. להלן.
- (5) בטוחות שהופקדו לטובת מסלקות בגין פעילות לקוחות - ניירות ערך בהם מחזיק הבנק, אשר הופקדו כבטוחות לטובת מסלקת המעוף ומסלקת הבורסה מוצגים במסגרת סעיף "ניירות ערך".
- (6) בחישוב רווחי מימוש ניירות ערך מחושבת העלות על בסיס ממוצע משקולל נע.
- (7) השקעותיו של הבנק בקרנות הון סיכון מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלות אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.

ט. בניינים וציוד

- (1) הכרה ומדידה
פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת הוצאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר עבודה ישיר, כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה, וכן עלויות אשראי שהווננו. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים ומוכרים נטו, בסעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות, לאחר מס" בדוח רווח והפסד.

- (2) עלויות עוקבות
עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

- (3) פחת
פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. נכסים חכורים מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. קרקעות שבבעלות הבנק אינן מופחתות.

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומותאמים בעת הצורך.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

ט. בניינים וציוד (המשך)

- (4) עלויות תוכנה מוצגות במאזן בסעיף בניינים וציוד. לגבי הטיפול החשבונאי בעלויות תוכנה - ראה סעיף יא' להלן.
- (5) לעניין ירידת ערך נכסים לא פיננסיים ראה סעיף כג' להלן.

י. נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה הוא נדל"ן (קרקע או מבנה - או חלק ממבנה - או שניהם) המוחזק לצורך הפקת הכנסות שכירות או לשם עליית ערך הונית או שניהם, ושלא לצורך:

1. שימוש בייצור או הספקת סחורות או שירותים למטרות מנהליות; או
2. מכירה במהלך העסקים הרגיל.

נדל"ן להשקעה נמדד לראשונה לפי עלות בתוספת עלויות עסקה. בתקופות עוקבות הנדל"ן להשקעה נמדד לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. פריטי הנדל"ן להשקעה מופחתים בקו ישר על בסיס משך השימוש המשוער בהם.

יא. נכסים בלתי מוחשיים

מוניטין

מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפחתה שנצברה והפסדים מירידת ערך. מוניטין בגין השקעות, המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נכלל בערך בספרים של ההשקעה. הפסד מירידת ערך בגין השקעות כאמור אינו מיוחס לאף נכס, לרבות מוניטין, המהווה חלק מהערך בספרים של ההשקעה.

עלויות תוכנה

- (1) תוכנה אשר נרכשה על ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.
- (2) עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויות הטבות כלכליות עתידיות; ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי כוללות עלויות ישירות של חומרים ושירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות אלו נמדדות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך ומוצגת בסעיף בניינים וציוד. עלויות תקורה שלא ניתן לייחסן באופן ישיר לפיתוח התוכנה ועלויות מחקר יוכרו כהוצאה עם התהוותן.
- (3) עלויות עוקבות
עלויות עוקבות בגין תוכנה מוכרות כנכס אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.
- (4) פחת
פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של התוכנה, החל מהתקופה בה התוכנה מוכנה לשימוש.

יב. מכשירים פיננסיים נגזרים

- (1) הבנק מבצע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים. בין השאר: עסקאות עתידיות, החלפות פיננסיות, אופציות וכו'.
- (2) בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "חשבונאות מכשירים נגזרים ופעילות גידור", מוצגים כל הנגזרים, כנכסים או כהתחייבויות במאזן, ויש למדוד אותם לפי שווי הוגן. השינוי בשווי ההוגן של מכשיר נגזר ידווח בדוח רווח והפסד או ייכלל בהון העצמי כמרכיב של רווח והפסד או ייכלל בהון העצמי כמרכיב של רווח כולל אחר, בהתאם לאופן הייעוד של המכשיר הנגזר.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

יב. מכשירים פיננסיים נגזרים (המשך)

השינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, יוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

(3) נגזרים משובצים- נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח, שינויים בשוויים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

יג. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן הינו הסכום שבו היה אפשר לרכוש או למכור נכס (ליטול או לפרוע התחייבות) בעסקה שוטפת בין צדדים הפועלים בהתאם לרצונם (willing parties), כלומר בעסקה שאינה מכירה כפויה או מכירה במהלך פירוק. הבנק קובע את השווי ההוגן כמפורט להלן:

(1) ניירות ערך
השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק. אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר. אומדן השווי ההוגן מתחשב במחירים של נכסים דומים או התחייבויות דומות ובתוצאות של שיטות הערכה שונות בהתאם למפורט בסעיף (3) להלן.

(2) מכשירים פיננסיים נגזרים
מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל מוערכים לפי שווי שוק, וכאשר קיימים מספר שווקים פעילים בהם נסחר המכשיר ההערכה נעשית לפי השוק הפעיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל מוערכים לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכדומה) בהתאם למפורט בסעיף (3) להלן.

(3) קביעת שווי הוגן בשווקים לא פעילים
הבנק מיישם את הבהרה FAS 157-3, קביעת שווי הוגן של נכס פיננסי בשוק לא פעיל. בהתאם לכך, בקביעת שווי הוגן של ניירות ערך ומכשירים פיננסיים נוספים הנסחרים בשוק לא פעיל לעתים נעשה שימוש משמעותי בשיקול דעת, לרבות בחינה האם עסקאות בוצעו בתנאי לחץ וכפיה. באותם מקרים בהם אין ציטוט זמין של מחירים בשוק פעיל, השווי ההוגן נקבע לפי מודלים מקובלים לתמחור, בהתבסס על מערכת עצמאית ומתוקפת של הבנק או בהתבסס על הערכות שהתקבלו ממומחים להערכת שווי של מכשירים פיננסיים. שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים, כגון עקומי ריבית, שערי מטבעות וסטיות תקן, ומתחשבות בהנחות אודות גורמים שונים.

(4) להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות ששמשו לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 20 בדבר יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

יד. הפרשה לחובות מסופקים

(1) הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים
הדוחות הכספיים כוללים הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים המשקפות בצורה נאותה, לפי הערכת הנהלה, את ההפסד הגלום בתיק האשראי לרבות חבויות בסעיפים חוץ מאזניים. בקביעת נאותות ההפרשות, התבססה הנהלה על הערכת הסיכון המתייחס לתיק האשראי על סמך המידע שבידה בדבר מצבם הכספי של החייבים, היקף פעילותם והערכת הבטחונות שנתקבלו מהם.

(2) הפרשה ספציפית בגין הלוואות לדיור שניתנו על ידי הבנק חושבה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, כאשר שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור.

(3) הפרשה הנוספת לחובות מסופקים מבוססת על איכות תיק חבויות הלקוחות, לפי מאפייני סיכון כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים. בגין כל אחד ואחד ממאפייני סיכון אלה נקבעו שיעורי הפרשה שונים. ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מחושבת על פי השיעורים שנקבעו למאפיינים השונים.

ההפרשה הכללית הינה בערכים מותאמים לתום שנת 2004, בסכום שהיווה 1% מסך החבויות שהיו באחריות הבנק וחברות מוחזקות בנקאיות ליום 31 בדצמבר 1991.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

יד. הפרשה לחובות מסופקים (המשך)

(4) מחיקת חובות אבודים נעשית כאשר הבנק הגיע למסקנה כי החוב אינו ניתן לגביה, בעקבות הליכים משפטיים שנקטו או כתוצאה מהסכמים והסדרים שנעשו, רובם במקרים בהם לא ננקטו הליכים משפטיים, והחובות אינם ברי גביה או מסיבות אחרות שבגללן החובות אינם ניתנים לגביה.

טו. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860-10), העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על ידי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (ASC 860-10), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתחייבים לנכסים המועברים האלה.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשכילים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק. לאור זאת, ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת או שנרכשו בתנאי מכירה חוזרת, ניירות ערך שנשאלו או שהושאלו, וכן מכשירים פיננסיים אחרים שהועברו או שהתקבלו על ידי הבנק, בהם הבנק לא איבד שליטה על הנכס המועבר או לא רכש שליטה בנכס שהתקבל, מטופלים כחוב מובטח. בנוסף לכך, על פי הנחיות של המפקח על הבנקים, ניירות ערך מסוימים שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת לבנק ישאלו מטופלים כחוב מובטח. מכשירים פיננסיים שהועברו בעסקאות כאמור, נמדדים לפי אותם עקרונות מדידה שיושמו לפני העברתם. כלומר, ניירות הערך כאמור לא נגרעים מהמאזן, וכנגדם מוצג הפיקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות ערך בסעיף "ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". ניירות ערך שהתקבלו בעסקאות כאמור, נרשמים לפי סכום המזומן שהתקבל על ידי הבנק במסגרת הסעיף "ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר". הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות ערך שהועברו בהסכמי רכישה ומכירה חוזרת על בסיס יומי ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת כהכנסות או כהוצאות מימון, בהתאמה.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר אם התקיים אחד מהתנאים הבאים: (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות; או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

טז. התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיות. מתכונת הגילוי על פי הוראות המפקח על הבנקים באופן שהתביעות סווגו בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון כמפורט להלן:

- א. צפוי (Probable) ההסתברות מעל ל-70% - נדרשת הפרשה מלאה.
- ב. אפשרי (Reasonably possible) ההסתברות מעל 20% וקטנה או שווה ל-70% - לא נדרשת הפרשה. קיימת חובת גילוי אם התביעות מצטברות לסכום מהותי.
- ג. קלוש (Remote) ההסתברות קטנה או שווה ל-20% - לא נדרשת הפרשה. קיימת חובת גילוי של ההפסד המירבי באם הוא מהותי ביותר.

במקרים נדירים קובע הבנק בדוח הכספי שלדעת הנהלת הבנק בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ותביעה שאושרה כייצוגית, וזאת בארבעה דוחות כספיים שפורסמו לאחר שהוגשה תביעה הכוללת בקשה להכרתה כתביעה ייצוגית. בבאור 18.ג.(18). (ה) הוצגו בנפרד תלויות אשר לגביהן אין אפשרות של אומדן סביר של החשיפה.

הבנק נתן גילוי להליכים משפטיים מהותיים המתנהלים כנגד הבנק וחברות מאוחדות.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

י.ז. פיצויים ופנסיה

- (1) בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד-מעביד קיימות עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות עתידיות בגין פנסיה ומענקי יובל מחושבות על ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של הטבות נצברות ובהתחשב בין היתר על בסיס הסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. שיעור התמותה מתבסס על הוראות עדכניות של הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון. שיעור עליית השכר בעתיד מוערך על ידי ההנהלה.
- (2) התחייבויות לפיצויי פרישה ופנסיה מכוסות בעיקרן על ידי הפקדות בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. בגין סכומי ההתחייבות אשר אינם מכוסים כאמור, נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ראה באור 15.
- (3) רווחים והפסדים שנצברו בגין קופות גמל לקצבה ופיצויים נזקפים לרווח והפסד.

י.ח. מיסים על ההכנסה

הוצאת מיסים על הכנסה כוללת מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון העצמי. במקרים אלו הוצאת המיסים על הכנסה נזקפת להון העצמי.

- (1) מיסים שוטפים
 המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה לתאריך המאזן, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.
 ההפרשה למיסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר של מוסדות כספיים נכלל בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

- (2) מיסים נדחים
 הבנק מכיר במיסים נדחים בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מיסים. ואולם, הבנק לא מכיר במיסים נדחים לגבי הפרשים הזמניים הבאים: ההכרה לראשונה במוניטין, ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאינה משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצרכי מס, הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין, וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים לא נרשמו מיסים נדחים בגין הפרשה כללית ונוספת לחובות מסופקים. המיסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן. הבנק מקזז נכסי והתחייבות מיסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מיסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה חברה נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מיסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המיסים מיושבים בו זמנית.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים ובגין זכות מועברת לקיזוז מס מוכר בספרים במקרים שמימוש המס האמור בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק. נכס מס נדחה בגין הפרשים זמניים יוכר כאשר קרוב לוודאי (probable) שיווצר לגביהם חיסכון במס בעת ההיפוך. יצירה של נכסי מיסים נדחים נטו לא תעלה על המיסים השוטפים בתקופת החשבון, אלא במקרים מיוחדים, בהם מימוש המס בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק.

הבנק עשוי להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנדים בגין חברות מוחזקות. תוספת מס זו לא נכללה בדוחות הכספיים, לאור מדיניות החברות המוחזקות שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לבנק, בעתיד הנראה לעין. במקרים בהם צפויה חברה מוחזקת לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לבנק, יוצר הבנק עתודה למס בגין תוספת המס שהוא עשוי להתחייב בה.

י.ט. תשלומים מבוססי מניות

השווי ההוגן במועד ההענקה של מענקי תשלום מבוסס מניות לעובדים נזקף כהוצאת שכר במקביל לגידול בהון העצמי על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית למענקים. הסכום שנזקף כהוצאה בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, המותנים בתנאי הבשלה שהינם תנאי שירות או תנאי ביצוע שאינם תנאי שוק, מותאם על מנת לשקף את מספר המענקים אשר צפויים להבשיל.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כ. רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח או ההפסד, המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור בגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות, הכוללות, בין היתר, שטרות הניתנים להמרה במניות וכתבי אופציה למניות שהוענקו לעובדים.

כא. דוח על תזרימי המזומנים

הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות בנכסים, ומפעילות בהתחייבויות ובהון. תזרימי המזומנים מפעילות בנכסים ובהתחייבויות ובהון מוצגים נטו, למעט תנועה בניירות ערך להשקעה ובנכסים לא כספיים. סעיף המזומנים ושווה המזומנים כולל מזומנים, פיקדונות בבנקים, תעודות פיקדון סחירות ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

כב. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

כג. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מיסים נדחים ולרבות נכסים כספיים שהם השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס.

הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה). בקביעת שווי השימוש, מהוונים תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מיסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד.

הפסדים מירידת ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

מוניטין המהווה חלק מחשבון השקעה בחברה כלולה אינו מוכר בנפרד, ולכן אינו נבחן בנפרד בבחינת ירידת ערך. לחילופין, נבחנת ירידת ערך ביחס להשקעה בכללותה, וזאת כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על ירידת ערך.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כד. קיזוז מכשירים פיננסיים

(1) הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.

(2) הבנק מקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

כה. נכסים חכורים

חכירות, בהן נושא הבנק באופן משמעותי בכל (Substantially all) הסיכונים והתשואות מהנכס בהתאם לספים כמותיים שנקבעו, מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן ודמי החכירה המינימאליים העתידיים. יתר החכירות מסווגות כחכירה תפעולית.

כו. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות המפקח על הבנקים

(1) שינוי בארגון התקינה החשבונאית האמריקאית

ב- 1 ביולי 2009, המוסד האמריקאי לתקינה בחשבונאות (FASB) ביצע שינוי בארגון התקינה החשבונאית. השינוי נקבע במסגרת תקן חשבונאות אמריקאי מספר 168, בנושא "הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים" (כיום ASC 105, כללי חשבונאות מקובלים) שפורסם על ידי ה-FASB. התקן קבע את ה- (ASC Accounting Standards Codification) FASB כמקור בלעדי של כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב אשר יחולו על תאגידים מדווחים שאינם גופים ממשלתיים), למעט ההנחיות של רשות ניירות ערך בארה"ב (SEC). החל מיום 1 בינואר 2010, בהתאם לעדכון לסעיף ההגדרות שנקבע בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידות שווי הוגן, חלופת שווי הוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר פורסם ביום 31 בדצמבר 2009, אימץ הבנק את ההיררכיה החדשה שנקבע בתקן חשבונאות אמריקאי מספר 168 "הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות" (ASC 105). ליישום הקודיפיקציה לא היתה השפעה על כללי החשבונאות שחלים על הבנקים, אלא רק לאופן בו הבנקים יתייחסו לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב הכוללים בעיקר כללי דיווח ומדיניות חשבונאית בדוחות כספיים ביניים ובדוחות כספיים שנתיים לתקופות המתחילות ב- 1 בינואר 2010 ואילך.

(2) העברות ושירות של נכסים פיננסיים ואיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות – אימוץ תקני חשבונאות אמריקאיים חדשים FAS 166 ו-FAS 167

בחודש יוני 2009 פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים- תיקון לתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860). FAS 166 מבטל את עקרון הישות הכשירה למטרה מיוחדת (QSPE) וכן את הישויות בעלות זכויות משתנות (VIEs) בהן מעורב הבנק, קובע תנאים מחמירים יותר לטיפול חשבונאי כמכירה בהעברת חלק של נכסים פיננסיים, כולל הבהרות לתנאים לגריעת נכסים פיננסיים, מתקן כללי מדידה בהכרה לראשונה של זכויות שנשמרו (retained interests) וכן מבטל כללי סיווג מחדש של איגוח משכנתאות בערבות (Guaranteed Mortgage Securitization). במקביל, פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 167, תיקון לפרשנות 46 מתוקנת (FIN 46(R) – איחוד ישויות בעלות זכויות משתנות) (ASC-810), המתקן כללים שנקבעו ב-FIN 46(R) בקשר לאיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות. FAS 167 מחייב לבחון חובת האיחוד לגבי כל הישויות שקודם לכן הוגדרו כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE), מעדכן קריטריונים לזיהוי ישויות בעלות זכויות משתנות VIEs, משנה את הגישה לקביעת זהות הנהנה העיקרי

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כ. יסום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות המפקח על הבנקים (המשך)

(2) העברות ושירות של נכסים פיננסיים ואיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות – אימוץ תקני חשבונאות אמריקאיים חדשים FAS 166 ו-FAS 167- (המשך)

(מהגישה המתבססת על מבחנים כמותיים לבחינה איכותית של זיהוי שליטה בזכויות פיננסיות) וכן, מחייב את התאגידים המדווחים לבצע בחינה מחדש של חובת איחוד ה-VIEs בתדירות גבוהה יותר. בנוסף, FAS 166 וכן FAS 167 קובעים דרישות גילוי חדשות אשר נדרש לכלול בדוחות הכספיים השנתיים וכן בדוחות כספיים ביניים. בהתאם לחוזר פיקוח על הבנקים מיום 6 בספטמבר 2009 תאגיד בנקאי נדרש ליישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 166 ו-FAS 167, לרבות דרישות הגילוי שנקבעו בהם מיום 1 בינואר 2010 ואילך בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקנים אלו. ככלל, בהתאם להוראות מעבר אלה נדרש:

- ליישם את דרישות ההכרה והמדידה בתקן לגבי העברות של נכסים פיננסיים שיבוצעו ביום 1 בינואר 2010 ואילך.
- לבחון ביום 1 בינואר 2010 ואילך האם נדרש לאחד בהתאם ל-FAS 167 ישויות שהוגדרו לפי הכללים הישנים כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE).
- ליישם לראשונה של FAS 166 ו-FAS 167 לא קיימת השפעה על הבנק.

(3) עדכון תקינה חשבונאית בדבר החרגה מתחולת FAS 133 (ASC 815) לגבי נגזרי אשראי משובצים

בינואר 2010, פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-11 בדבר החרגה מתחולת תקן חשבונאות אמריקאי FAS 133 (ASC 815-15) לגבי נגזרי אשראי משובצים הכולל הנחיות לגבי אופן הקביעה האם מאפיינים של נגזרי אשראי משובצים במכשירים פיננסיים, מחייבים טיפול חשבונאי של הפרדת הנגזר המשובץ. עדכון זה נועד להבהיר כי רק ריכוז של סיכון אשראי בצורה של נחיתות של זכויות על פי מכשיר פיננסי אחד ביחס לאחר לא ייחשבו כנגזר משובץ. כמו כן, העדכון מספק הנחיות בנוגע להערכה האם נגזר האשראי המשובץ מקיים קריטריון "קשור באופן ברור והדוק" (clearly and closely related). לאור ההבהרות שנקבעו בעדכון המצבים הבאים, בין היתר, לא ייחשבו ככשירים להחרגה מתחולת FAS 133 (ASC 815-15) וידרשו טיפול חשבונאי נפרד בהתאם לתקן או טיפול בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 155 (ASC 815-10):

- נגזר אשראי משובץ אשר חושף את המחזיק ברצועה (tranche) לתשלומים עתידיים אפשריים לא ייחשב כקשור באופן ברור והדוק לחוזה המארח;
 - אם במבנה איגוח סיכון אשראי חדש התווסף לזכויות מוטב באמצעות CDS שנכתב, אזי נגזר האשראי המשובץ, לרבות מאפיין הנחיתות של הרצועה, ייחשב כלא קשור באופן ברור והדוק לחוזה המארח.
- ההנחיות שנקבעו בעדכון יחולו החל מהתקופה הרבעונית הראשונה המתחילה לאחר 15 ביוני, 2010. ליישום לראשונה של העדכון לא קיימת השפעה על הבנק.

כז. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) תקן חשבונאות מספר 23, הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה -

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 23, "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה". התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו-1996, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנזקפה בעסקה ייזקף להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".

בחודש מאי 2008 הופץ מכתב על ידי המפקח על הבנקים בו צוין כי נערכת בחינה מחודשת של הכללים שיחולו על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לגבי הטיפול בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה. על פי המכתב, בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבוע כי על עסקאות בין תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי לבין בעל שליטה בהם ועל עסקאות בין תאגיד בנקאי לבין חברה בשליטתו יחולו הכללים הבאים:

- תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים;

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כז. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(1) תקן חשבונאות מספר 23, הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה (המשך)

- בהיעדר התייחסות ספציפית בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, יישמו כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב החלים על תאגידים בנקאיים בארה"ב, בתנאי שהם לא סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים;
- בהיעדר התייחסות בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב יש ליישם את הכללים בתקן 23, בתנאי שאינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים וגם את הכללים המקובלים בארה"ב כאמור לעיל.

למועד פרסום הדוחות טרם פורסמה הוראה סופית של המפקח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא ובנוגע לאופן יישומם לראשונה.

(2) תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" -

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים" (IFRS). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 ומחויבות לדיווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל עדיין על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים. בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה- IFRS הינו:

- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2011. ממועד זה ואילך ידרשו התאגידים הבנקאיים לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בתקנים הבינלאומיים החדשים שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.
- בנושאים בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר כוונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

בחוזר הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן ישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח. לפיכך, עד לתאריכי היעד לאימוץ תקני ה-IFRS כאמור לעיל, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי ימשיכו להיות ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ביום 31 בדצמבר, 2009 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים בנושא "מדידות שווי הוגן, חלופת השווי ההוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים". בהתאם לחוזר אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי. כמו כן, בחודש יולי 2010 פורסם חוזר נוסף בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים. בהתאם לחוזרים הנ"ל, בשלב זה, אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, בנושאים המפורטים להלן:

1. IFRS 2, תשלום מבוסס מניות;
2. IFRS 3, (2008), צירופי עסקים;
3. IFRS 5, נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו;
4. IAS 8, מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות;
5. IAS 10, אירועים לאחר תקופת הדיווח;
6. IAS 16, רכוש קבוע;
7. IAS 17, חכירות;
8. IAS 21, השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ;

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כז. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(2) תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" – (המשך)

9. IAS 27, (2008), דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים;
10. IAS 28, השקעות בחברות כלולות;
11. IAS 29, דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות;
12. IAS 31, זכויות בעסקאות משתפות;
13. IAS 33, רווח למניה;
14. IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים;
15. IAS 36, ירידת ערך נכסים;
16. IAS 38, נכסים בלתי מוחשיים;
17. IAS 40, נדל"ן להשקעה.

תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

תאגידי בנקאיים יישמו את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים המפורטים לעיל, ואת הפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) שמתייחסות ליישום תקנים אלה החל מיום 1 בינואר, 2011 ואילך. היישום לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים אשר אומצו בחוזר זה יבוצע בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בתקני דיווח כספי הבינלאומיים האלה, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה כאשר נדרש. ליישום לראשונה של תקני ה- IFRS בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי לא צפויה להיות השפעה מהותית על תוצאות פעילותו של הבנק.

(3) חוזר של המפקח על הבנקים בדבר "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"

בחודש דצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב (ASC310) 'ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סוג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו. הבנק יישם את הוראות החוזר החל מיום 1 בינואר 2011, בהתאם להוראות המעבר וההנחיות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים. כתוצאה מיישום ההוראה לראשונה תגדל ההפרשה להפסדי אשראי בסך של 61 מיליוני ש"ח, כנגד התאמת יתרת פתיחה של העודפים. בהתאם להוראת המפקח על הבנקים נדרש להציג בדוחות הכספיים ביאור פרופורמה המפרט את השפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2010, במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום זה. לפירוט בדבר אופן יישום ההוראות החדשות והשפעתן הצפויה ראה באור 2 להלן.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כז. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(4) חוזר של המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים-

בחודש דצמבר 2010 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. בהתאם לחוזר שונתה ההגדרה של הלוואות לדיור בגין מחויב הבנק להעריך הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור. בהתאם להנחיית הפיקוח הבנק יישם את התיקון באופן של מאן ולהבא החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011. לפי הערכת הבנק, כתוצאה מיישום החוזר לראשונה תגדל הפרשה להפסדי אשראי בסך של 3 מיליוני ש"ח לאחר מס, כנגד התאמת יתרת פתיחה של העודפים.

(5) אימוץ FAS 157 (ASC 820-10) - בנושא מדידות שווי הוגן, FAS 159 (ASC 825-10) - בנושא חלופת השווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

בחודש ספטמבר 2006 פרסם ה-FASB את ה-FAS 157, מדידות שווי הוגן (ASC 820-10), המגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. נתונים נצפים (observable inputs) מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים (unobservable inputs) משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
 - נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.
 - נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם לא נצפים.
- כמו כן, FAS 157 מרחיב את דרישות הגילוי למדידות שווי הוגן. יישום הכללים שנקבעו ב-FAS 157 (ASC 820-10) יחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי הוגן וכן יחליף את ההנחיות של EITF 02-3 (ASC 815-10), סוגיות בטיפול החשבונאי בחוזים נגזרים המוחזקים לצורך מסחר וחוזים בסחר באגרסיה ופעילויות ניהול סיכונים, האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי הוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה. בנוסף, התקן דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי הוגן של חוב, לרבות נגזרים, אשר הנופק על ידו וממדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע יכול לול את סיכון האשראי של התאגיד הבנקאי, אך לא יהיה מוגבל לסיכון זה בלבד.

FAS 157 (ASC 820-10) יחול מיום 1 בינואר 2011 ואילך, ויאומץ לראשונה במתכונת מוגבלת של יישום למפרע. לאור זאת, התקן ייושם מאן ולהבא, למעט מכשירים פיננסיים אשר נמדדו לפני יישומו לראשונה, באופן המפורט להלן:

- פוזיציות במכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל, שנמדדו בשווי הוגן תוך שימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor);
- מכשירים פיננסיים שנמדדים בשווי הוגן במועד ההכרה לראשונה על פי חלק א' להוראות הדיווח לציבור, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם להנחיות EITF 02-3 (ASC 815-10);
- מכשירים פיננסיים מעורבים הנמדדים בשווי הוגן במועד ההכרה לראשונה, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם לחלק א' להוראות הדיווח לציבור.

במועד היישום לראשונה, ההפרש בין היתרות המאזניות של המכשירים הפיננסיים הנ"ל לבין ערכי השווי הוגן של אותם מכשירים יוכר כהשפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 1 בינואר 2011, אשר תוצג בנפרד. על פי הערכת הבנק, ההשפעה האמורה על יתרת העודפים אינה מהותית.

דרישות הגילוי החדשות, לרבות הגילוי הנדרש בדוחות שנתיים בלבד, יישמו ברבעון הראשון של שנת 2011 ללא חובת יישום של דרישות הגילוי הנ"ל על דוחות כספיים לתקופות שהוצגו לפני יישום התקן לראשונה. בנוסף, בהתאם להוראות המעבר לשנת 2011, נקבעו הנחיות ספציפיות בנוגע לנתונים שימשו בחישוב השווי הוגן של מכשירים נגזרים לרבות מרכיב סיכון האשראי. כמו כן, נקבע כי בדוחות כספיים רבעוניים ושנתיים בשנת 2011, תאגיד בנקאי אינו נדרש להשתמש במודלים מורכבים הכוללים תרחישים שונים של חשיפה פוטנציאלית כדי למדוד את רכיב סיכון האשראי שנכלל בשווי הוגן של מכשירים נגזרים.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כז. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(5) אימוץ FAS 157 (ASC 820-10) - בנושא מדידות שווי הוגן, FAS 159 (ASC 825-10) - בנושא חלופת השווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות (המשך)

בהתאם להוראות המעבר הנ"ל ובהתאם להנחיות של המפקח על הבנקים, הבנק יישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 157 בהתאמות מסוימות בנוגע לאופן החישוב של מרכיב סיכון האשראי בשווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

בחודש פברואר 2007 פרסם ה-FASB את FAS 159 (ASC 825-10), חלופת השווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות – לרבות תיקון ל-FAS 115. מטרת FAS 159 (ASC 825-10) הינה לאפשר הפחתת תנודתיות ברווחים מדווחים, אשר נובעת ממדידה של נכסים מגודרים והתחייבויות מגודרות ומכשירים נגזרים מגדרים לפי בסיסי מדידה שונים.

FAS 159 (ASC 825-10) יאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי הוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי הוגן, ידווחו בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם תיבחר חלופת השווי הוגן יוכרו ברווח והפסד במועד התהוותן ולא יידחו. בחירת יישום חלופת השווי הוגן כאמור לעיל תיעשה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול. בנוסף, FAS 159 (ASC 825-10) קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

FAS 159 (ASC 825-10) יחול מיום 1 בינואר 2011 ואילך. ליישום לראשונה של FAS 159 (ASC 825-10) לא קיימת השפעה על הבנק.

באור 2 – השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי, והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסויימים ליום 31 בדצמבר 2010

בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, הבנק נדרש, החל מיום 1 בינואר 2011, ליישם את תקני חשבונאות אמריקאיים (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

בהתאם לכללים אלו הבנק נדרש לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון, פיקדונות בבנקים, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. בנוסף, הבנק נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות.

ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו כן, נדרש הבנק לבחון את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי – הבנק יבחן על בסיס פרטני כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות ביותר חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה בעיקרה מעל 500 אלפי ש"ח או יותר, וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי הבנק לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי. ההפרשה להפסדי אשראי תוכר לגבי כל חוב שסווג כפגום. חוב יסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי (probable) שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. בכל מקרה, חוב מסווג כחוב פגום כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית תוערך בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב.

הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם חושבה הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי Accounting for FAS 5 Contingencies, (ASC 450, Contingencies), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך אף היא בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450). החישוב בוצע על בסיס נוסחא שפורטה בהוראות שעה שקבע המפקח על הבנקים וזאת בתוקף עד 31 בדצמבר 2012. הנוסחא מתבססת על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים בחלוקה בין אשראי מסחרי בעייתי, אשראי פגום ונחות, ואשראי לא בעייתי בשנים 2008-2010 וכן על שיעורי המחיקות החשבונאיות נטו שירשמו בפועל בתקופות שלאחר מועד היישום לראשונה. ההפרשה על חשיפות חוץ מאזניות תחושב באופן דומה לחישוב האשראי המאזני בהתחשב במקדמי שיעור הניצול הצפוי של החשיפות החוץ מאזניות. בנוסף נקבע בהוראת שעה שהבנק לא נדרש לשמור הפרשה כללית ונוספת אולם בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא תפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת, ברטו ממס לאותו מועד.

הבנק לא יצבור הכנסות ריבית בגין חוב אשר סווג כפגום, למעט האמור להלן לגבי חובות מסויימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק יבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. חובות כאמור מוגדרים על ידי הבנק כחובות שאינם צוברים הכנסות ריבית. החוב ימשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. כמו כן, חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש, אך לאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים החוב יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית.

באור 2 – השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי, והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסויימים ליום 31 בדצמבר 2010 (המשך)

בנוסף, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני (הבנק יסווג את כל החובות שלו ופריטי אשראי חוץ מאזני בסיווגים: טוב, השגחה מיוחדת, נחות או פגום), וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטי שנחשב אינו בר גביה (uncollectible) ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (תקופה העולה על שנתיים). לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם (לרוב לאחר 150 ימים) והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדיור בגין נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2011 ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. במועד היישום לראשונה הבנק, בין היתר:

- ימחק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית;
- יסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור. לעניין זה יובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, הבנק לא יסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 בינואר 2007, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש;
- יבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים להגדרתו כחוב פגום.
- יבחן את הצורך בהתאמת יתרת מיסים שוטפים ומיסים נדחים לקבל ולשלם;
- יתאים את יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מאזני ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2011 לדרישות הוראה זו, ישירות בסעיף העודפים בהון עצמי.

ביאור הפרופורמה שלהלן, מפרט את ההשפעה הצפויה של יישום הוראה זו לראשונה ביום 1 בינואר 2011, ביאור זה לא כולל את ההשפעה על העודפים ליום 31 בדצמבר 2010 בעקבות החוזר של המפקח על הבנקים בגין הרחבת אוכלוסיית משכנתאות הנמדדת לפי עומק הפיגור- ראה באור 1.כז.4).

הפרשה להפסדי אשראי הינה אומדן חשבונאי קריטי, אשר בקביעתו נעשה שימוש במשתנים שונים ובהנחות עבודה שהשפעתם על התוצאות המפורטות להלן הינה משמעותית. אומדנים אלו כוללים, בין היתר: אופן סיווג חובות (טוב, השגחה מיוחדת, נחות ופגום), קביעת תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים להתקבל, קביעת שווי הוגן של בטחונות, קביעת שיעור הניצול הצפוי של אשראי חוץ מאזני, קביעת מקדמי הפרשה קבוצתית וקביעת מועד המחיקות החשבונאיות. יצוין עוד כי העקרונות שבבסיס ההוראה החדשה מהווים שינוי מרחיק לכת ביחס להוראות הקיימות בנושא סיווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי והם חייבו את הנהלת הבנק, בין היתר, לגבש מתודולוגיה בנושאים שונים על בסיס ההוראה והפרשנויות שנלוו לה, תוך שימוש בהנחות, אומדנים, שיקול דעת והטמעת מערכות מידע ייעודיות. להערכת הנהלה, הנתונים שנכללו בביאור הפרופורמה משקפים באופן נאות את המידע שיש לכלול בביאור זה. עם זאת, בשל השימוש בשיקול דעת ובעיקר בשל המורכבות ביישום לראשונה של הוראה זו, קיימת אפשרות שאופן התממשות הערכות והאומדנים יהיה שונה מכפי שהוערך בביאור זה.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 2 - השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים ליום 31 בדצמבר 2010 (המשך)

חלק א'- השפעת היישום לראשונה של ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים ליום 31 בדצמבר 2010

בחלק זה מוצגת השפעת היישום לראשונה של ההוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי, והפרשה להפסדי אשראי, במידה וההוראות החדשות היו מיושמות לראשונה ביום 31 בדצמבר 2010.

ההרכב המאוחד (1):

לוח 1- סיכום ההשפעה על העודפים ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)

31 בדצמבר 2010	
במיליוני ש"ח	
990	יתרת עודפים ליום 31 בדצמבר 2010 שנכללה בדוחות הכספיים השפעה מצטברת נטו ממס מיישום לראשונה של ההוראות החדשות ליום 31 בדצמבר 2010
(61)	מזה:
(118)	השינוי בהפרשה להפסדי אשראי
57	השפעת המס המתייחסת
<u>929</u>	יתרת העודפים ליום 31 בדצמבר 2010 לפי ההוראות החדשות

לוח 2- ההשפעה על האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי) ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)

31 בדצמבר 2010	
במיליוני ש"ח	
22,749	יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות לחובות מסופקים) ליום 31 בדצמבר 2010 שנכללה בדוחות הכספיים
(745)	<u>השפעת יישום לראשונה ליום 31 בדצמבר 2010 של ההוראות החדשות</u> מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 31 בדצמבר 2010
-	שינויים אחרים ביתרת האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2010
<u>22,004</u>	יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי) ליום 31 בדצמבר 2010 לפי ההוראות החדשות

(1) ראה באור 1.א.(2).

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 2 - השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזנים מסוימים ליום 31 בדצמבר 2010 (המשך)
חלק א' - השפעת היישום לראשונה של הוראות החדשות על הסעיפים מאזניים עקריים ליום 31 בדצמבר 2010 (המשך)

לוח 3- ההשפעה על הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מנשרי אשראי חוץ מאזניים ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)

הפרשה להפסדי אשראי		הפרשה להפסדי אשראי	
על בסיס קבוצתי *	על בסיס פרטי	על בסיס קבוצתי *	על בסיס פרטי
סך הכל	לפי עומק פיגור אחר	לפי עומק פיגור אחר	במיליוני ש"ח
(1) 1,040	(5), (4) 78	(3) 22	(2) 940
(745)	-	(745)	17
118	101	-	212
413	179	22	212

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2010 שנגללה בדוח הכספי

- השפעת היישום לראשונה של ההוראות החדשות
- מחיקות חשבונאות נטו שהוכרו ליום 31 בדצמבר 2010
- שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2010
- יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2010 לפי ההוראה החדשה
- * לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.
- (1) סכום זה מול "הפרשה לחובות מסופקים" כפי שמוצגת בבאור 2.5 והפרשה שלא נכתה מסעיף אשראי לציבור בסך של 4 מיליון ש"ח המוצגת בסעיף "התחייבויות אחרות".
- (2) סכום זה הוצג בבאור 2.5 ליום 31 בדצמבר 2010 בסעיף "הפרשה ספציפית אחרת" לרבות יתרת הפרשה שלא נכתה מסעיף אשראי לציבור בסך 4 מיליון ש"ח בגין אשראי חוץ מאזני המוצג בסעיף "התחייבויות אחרות".
- (3) סכום זה הוצג בבאור 2.5 ליום 31 בדצמבר 2010 בסעיף "הפרשה ספציפית לפי עומק פיגור".
- (4) סכום זה הוצג בבאור 2.5 ליום 31 בדצמבר 2010 בסעיף "הפרשה נוספת".
- (5) הסכום כולל הפרשה נוספת בסך של כ-2 מיליון ש"ח בהתאם למכתב המפקח על הבנקים מיום ה-11 ביולי 2010 בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיוור. על התאגיד הבנקאי להחזיק הפרשה נוספת בשיעור של 0.75% לפחות בגין יתרת הלוואות לדיוור, אשר ניתנו במיום 1 ביולי 2010 ואשר היחס המתקיים, בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת ההלוואה, היוו בשיעור גבוה מ-60%.

לוח 4- ההשפעה על יתרת נכסים אחרים בגין מסים נדרחים לקבל נטו ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)

31 בדצמבר	2010	31 בדצמבר	2010
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
92	51	92	51
143	143	143	143

יתרת נכסים אחרים בגין מסים נדרחים לקבל נטו ליום 31 בדצמבר 2010 שנגללה בדוחות הכספיים

השפעת יישום לראשונה ליום 31 בדצמבר 2010 של ההוראות החדשות

יתרת נכסים אחרים בגין מסים נדרחים לקבל נטו ליום 31 בדצמבר 2010 לפי ההוראות החדשות

הערבה: בתוסף קיימת השפעה על המסים השוטפים בסך של 6 מיליון ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 2 - השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים ליום 31 בדצמבר 2010 (המשך)

חלק ב'- פירוט נוסף לנתונים לפי ההוראות החדשות

כל יתרות המוצגות בחלק זה מוצגות לפי ההוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, במידה והן היו מיושמות לראשונה ביום 31 בדצמבר 2010.

ההרכב במאוחד (1):

לוח 5- יתרת האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2010 לפי ההוראות החדשות

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)			
יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב נטו	
15,013	327	14,686	(1) אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני
6,991	41	6,950	(2) אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי
<u>22,004</u> *	<u>368</u>	<u>21,636</u>	סך הכל אשראי לציבור
19	** -	19	מזה: התחייבויות לקוחות עבור קיבולים

1. לרבות אשראי שנבחן על בסיס פרטני ונמצא שהוא אינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי. לפירוט נוסף לגבי אשראי שנבחן על בסיס פרטני ראה לוח 6 להלן.
 2. אשראי שהפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי בשיטת עומק פיגור לפי נספח ההוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ואשראי אחר שלא נבדק פרטנית, אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי. ראה פירוט נוסף בלוח 7 להלן.
- * ראה פירוט נוסף בלוח 2 לעיל.
** סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

לוח 6- אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

1. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל:

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)			
יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב נטו	
787	204	583	(א) אשראי לציבור פגום
-	-	-	אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 יום או יותר (ב)
125	* -	125	(ב) אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
14,101	123	13,978	אשראי לציבור אחר שאינו פגום
14,226	123	14,103	סה"כ אשראי לציבור שאינו פגום
15,013	327	14,686	סה"כ אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

- א. אשראי פגום אינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראי מסויים בארגון מחדש כמצויין בסעיף קטן 4 להלן.
- ב. אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 2 - השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים ליום 31 בדצמבר 2010 (המשך)

חלק ב'- פירוט נוסף לנתונים לפי ההוראות החדשות (המשך)

לוח 6- אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני (המשך)

מידע נוסף על אשראי לציבור פגום שנבדק על בסיס פרטני

31 בדצמבר
2010 (מבוקר)
במיליוני ש"ח
656
131
787
235
552
787

2. אשראי לציבור פגום בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
סך הכל אשראי לציבור פגום

3. אשראי לציבור פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
אשראי לציבור פגום שנמדד לפי שווי הביטחון
סך הכל אשראי לציבור פגום

4. אשראי בעייתי בארגון מחדש במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי:

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)

יתרת חוב	הפרשה להפסדי	יתרת חוב
נטו	אשראי	רשומה
		במיליוני ש"ח
114	17	131
-	-	-
1	*	1
53	11	64
168	28	196

שאינו צובר הכנסות ריבית
צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר
צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
צובר הכנסות ריבית אחר
סך הכל (נכלל באשראי לציבור פגום)

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של אשראי בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2010 בסך 2 מיליון ש"ח.

באורים לזיכרון הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 2- השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים ליום 31 בדצמבר 2010 (המשך)
חלק ב'- פירוט נוסף לנתונים לפי ההוראות החדשות (המשך)

לוח 7- אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי

אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל:

1. הלוואות לדיור שבגין נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בקאי תקין מספר 314:

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)		עומק פיגור		בפיגור של יותר מ- 90 ימים		בפיגור של יותר מ- 90 ימים	
		בפיגור של 30 ימים עד 90 ימים		בפיגור של יותר מ- 90 ימים		בפיגור של יותר מ- 90 ימים	
		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
סך הכל	25	8	48	22	26	8	1
יתרת בגין הלוואות בפיגור שמוחזר (3)	2	8	39	2	6	8	1
סך הכל	23	16	87	24	32	16	2
סך הכל	2	8	39	2	6	8	1
סך הכל	23	16	87	24	32	16	2

(1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
(2) לא כולל יתרת הפרשה לריבית.
(3) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעון.

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

2. אשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר הפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי:

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)		הפרשה להפסדי יתרת חוב		יתרת חוב	
		אשראי		רשומה במיליוני ש"ח	
נטו	-	5	16	2	7
אשראי	-	16	6,951	*	16
יתרת חוב	-	11	6,967	17	6,968
סך הכל	-	11	6,977	19	6,991

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 2 - השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים ליום 31 בדצמבר 2010 (המשך)
חלק ב'- פירוט נוסף לנתונים לפי ההוראות החדשות (המשך)
לוח 8- הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)

הפרשה להפסדי אשראי	
על בסיס קבוצתי *	
סך הכל	
על בסיס פרטי	לפי עומק פיגור אחר
במיליוני ש"ח	
368	138
5	5
40	** 36
413	179
208	22
-	-
4	-
212	22

הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2010:

בגין אשראי לציבור
בין חובות שאינם אשראי לציבור
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)
סך הכל

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.
** בשלב זה, נעשה שימוש במקדמי המרה של הוראות באזל 2, וזאת בהיעדר סטטיסטיקה מבוססת של שיעור הניצול הצפוי.

לוח 9- פרטים נוספים על הלואות לדיוור ואופן הישוב ההפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)	
הלואות לדיוור	הלואות לדיוור פגומות או בפיגור
יתר מ- 90 ימים (1)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
סכום	אחרת (5)
בפיגור (3)	על בסיס קבוצתי
יתרת חוב	לפי עומק
רשומה	פיגור
במיליוני ש"ח	
25	-
5	-
13	*
43	-
6,001	(4) 22
4,372	22
1,475	7
154	16
34	9
	12
	*
	-
	3
	9
	3
	22

- הלואות לדיוור שחובו לחשב בגין את ההפרשה להפסדי אשראי
- לפי עומק הפיגור
- הלואות לדיוור "גדולות" (2)
- הלואות לדיוור אחרות
- סך הכל
- הלואות לדיוור פגומות והלואות לדיוור בפיגור יותר מ- 3 חודשים.
- הלואות לדיוור שיתרת כל אחת מהן עולה על 893 אלפי ש"ח.
- כולל ריבית על סכום הפיגור.
- כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך 3 מיליוני ש"ח.
- ניתן פירוט לסוגי האשראי שנכללו בקבוצה זאת בהתאם למדיניות החשבונאית של התאגיד הבנקאי.
- מדה: הלואות לדיוור בריבית משתנה בסך 538 מיליוני ש"ח.
- (6)

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 3 - מזומנים ופקדונות בבנקים

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד (1):

מאוחד		
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
במיליוני ש"ח		
2,138	5,774	מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
1,821	1,143	פקדונות בבנקים מסחריים (2)
229	215	פקדונות בתאגידים בנקאיים מיוחדים (3)
<u>4,188</u>	<u>7,132</u>	סך הכל
<u>3,910</u>	<u>6,874</u>	מזה - מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

- (1) ראה באור 1.א.(2).
- (2) מזה: יתרת הפיקדונות בבנקים בישראל ליום 31 בדצמבר 2010 הינה בסך 319 מיליוני ש"ח (2009-211 מיליוני ש"ח) והיתרה בגין מסלקת הבנקים הינה בסך של כ- 192 מיליוני ש"ח (2009-176 מיליוני ש"ח).
- (3) בישראל.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 4 - ניירות ערך

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד (1):

31 בדצמבר 2010				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן (3)
		רווחים	הפסדים	
במיליוני ש"ח				
1,836	1,797	43	(4)	1,836
1,806	1,761	58	(13)	1,806
<u>3,642</u>	<u>3,558</u>	<u>101</u>	<u>(17)</u>	<u>3,642</u>
137	99	38	*	137
<u>3,779</u>	<u>3,657</u>	<u>139</u>	<u>(7)</u>	<u>3,779</u>
במיליוני ש"ח				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (3)
742	743	*	(1)	742
13	13	*	*	13
<u>755</u>	<u>756</u>	<u>-</u>	<u>(1)</u>	<u>755</u>
19	22	1	(4)	19
<u>774</u>	<u>778</u>	<u>1</u>	<u>(5)</u>	<u>774</u>
במיליוני ש"ח				
<u>4,553</u>	<u>4,435</u>			<u>4,553</u>

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ומלוות -
ממשלתיים
של אחרים

מניות וניירות ערך אחרים -
של אחרים

סך כל ניירות הערך
הזמינים למכירה

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ומלוות -
ממשלתיים
של אחרים

מניות וניירות ערך אחרים -
של אחרים

סך כל ניירות הערך
למסחר

סך כל ניירות הערך

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

- (1) ראה באור 1.א.(2).
- (2) באשר לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה באור 22.ה. ובאשר לפירוט תוצאות הפעילות במניות-
ראה באור 24.
- (3) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך
בהיקפים גדולים.
- (4) לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה נכון ל-31.12.10 בסך 48 מיליון ש"ח.
- (5) לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה נכון ל-31.12.10 בסך 19 מיליון ש"ח.
- (6) כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עלות, בסך 54 מיליון ש"ח.
- (7) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (8) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (9) לענין שעבודים על אגרות חוב, ראה באור 18.ד.

באור 4 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד (1):

31 בדצמבר 2009				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן (3)
		רווחים	הפסדים	
במיליוני ש"ח				
3,318	3,293	28	(3)	3,318
1,126	1,094	59	(27)	1,126
<u>4,444</u>	<u>4,387</u>	<u>87</u>	<u>(30)</u>	<u>4,444</u>
125	92	33	*	(6) 125
<u>4,569</u>	<u>4,479</u>	<u>120</u>	<u>(30)</u>	<u>4,569</u>
במיליוני ש"ח				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (3)
938	940	*	(2)	938
17	17	*	*	17
<u>955</u>	<u>957</u>	<u>*</u>	<u>(2)</u>	<u>955</u>
21	22	2	(3)	21
<u>976</u>	<u>979</u>	<u>2</u>	<u>(5)</u>	<u>976</u>
<u><u>5,545</u></u>	<u><u>5,458</u></u>			<u><u>5,545</u></u>

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ומלוות -
ממשלתיים
של אחרים

מניות וניירות ערך אחרים -
של אחרים⁽¹⁰⁾

סך כל ניירות הערך
הזמינים למכירה

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ומלוות -
ממשלתיים
של אחרים

מניות וניירות ערך אחרים -
של אחרים

סך כל ניירות הערך
למסחר

סך כל ניירות הערך

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

- (1) ראה באור 1.א.(2).
- (2) באשר לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה באור 22.ה. ובאשר לפירוט תוצאות הפעילות במניות, ראה באור 24.
- (3) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (4) לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה נכון ל-31.12.09 בסך 64 מיליון ש"ח.
- (5) לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה נכון ל-31.12.09 בסך 18 מיליון ש"ח.
- (6) כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עלות, בסך 55 מיליון ש"ח.
- (7) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (8) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (9) לענין שעבודים על אגרות חוב, ראה באור 18.ד.
- (10) השקעה במניות "בזק" מומשה במלואה במהלך 2009, ראה פירוט גם בבאור 24. במהלך שנת 2009 התקבל בבנק דיבידנד בגין מניות "בזק" בסך של כ- 11 מיליון ש"ח. סכום זה נכלל במסגרת סעיף "דיבידנד ממניות זמינות למכירה, נטו", ראה באור 24.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 4 א - מכשירים פיננסיים מגובי נכסים

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

לבנק אגרות חוב מגובות נכסים (ABS) שפרעונם מתבסס על תזרים המזומנים מקבוצת נכסים ספציפית:

(א) להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

31 בדצמבר 2010				
שווי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן במיליוני ש"ח
	הפסדים (3)	רווחים		
4	(1)	-	5	4
57	(2)	7	52	57
61	(3)	7	57	61

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)

מגובה בפקדונות בבנקים⁽¹⁾

אחרים⁽²⁾

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

(1) 4 מיליון ש"ח - אגרות חוב בדרוג AAA שדורגה בשנת 2010, תמורת הגיוס הושקעה על ידי היישות המנפיקה בפקדונות בבנק בחו"ל.

(2) מזה:

- 10 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג A- שדורגה בשנת 2010, המגובה בתזרימי מזומנים ממכירת דירות.
- 17 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AAA שדורגה בשנת 2010, הנכסים המגבים הינם אג"ח דולריות של מדינת ישראל.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחיר בדרוג AA שדורגה בשנת 2008, מגובה בתזרים מזומנים מהחכרת כלי רכב.
- 19 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחיר בדרוג AA- שדורגה בשנת 2010, מגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחיר בדרוג A+ שדורגה בשנת 2010, מגובה בתזרים מזומנים מהשכרת נכסים.
- 5 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג בינלאומי BBB- שדורגה בשנת 2010 (במהלך ינואר 2011 עודכן הדרוג ל -BB+), המגובה בתזרים מזומנים ממכירת גז.

- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AA- שדורגה בשנת 2010, המגובה בתזרים מזומנים מהתפלת מים.

- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AA- שדורגה בשנת 2010 (במהלך פברואר 2011 עודכן הדרוג ל -A+), המגובה בעסקאות CLN.

- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AA שדורגה בשנת 2010, המגובה בתזרים מזומנים מאג"ח שהונפקו על ידי חברת תשתיות.

(3) פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש:

31 בדצמבר 2010			
12 חודשים ומעלה		פחות מ - 12 חודשים	
הפסדים	שווי הוגן	הפסדים	שווי הוגן
שטרם מומשו		שטרם מומשו	
(1)	4	-	-
(2)	10	*	1
(3)	14	*	1

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)

מגובה בפקדונות בבנקים

אחרים

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

להערכת הבנק, הפסדים אלו הינם בעלי אופי זמני ולכן ההפסדים שטרם מומשו נזקפו להון עצמי.

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 4 א - מכשירים פיננסיים מגובי נכסים (המשך)
סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009				
שווי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן במיליוני ש"ח
	הפסדים (3)	רווחים		
22	(4)	* -	26	22
55	(6)	5	56	55
77	(10)	5	82	77

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)

מגובה בפקדונות בבנקים⁽¹⁾

אחרים⁽²⁾

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

(1) אגרות חוב בדרוג AAA שדורגו בעיקרן בשנת 2008, תמורת הגיוס הושקעה על ידי היישויות המנפיקות בפקדונות בבנקים בחו"ל.

(2) מזה:

- 24 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA - שדורגה בשנת 2008 (במהלך ינואר 2010 עודכן הדירוג ל - A), המגובה בתזרימי מזומנים ממכירת דירות.

- 8 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AAA שדורגה בשנת 2008, הנכסים המגבים הינם אג"ח דולריות של מדינת ישראל.

- 1.5 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2008, מגובה בתזרים מזומנים מהחכרת כלי רכב.

- 18 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג +A שדורגה בשנת 2008 מגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.

- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA - שדורגה בשנת 2008, מגובה בתזרים מזומנים מהשכרת נכסים.

- 1.5 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג בינלאומי BBB- שדורגה בשנת 2009, מגובה בתזרים מזומנים ממכירת גז.

(3) פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו:

31 בדצמבר 2009			
12 חודשים ומעלה		פחות מ- 12 חודשים	
הפסדים		הפסדים	
שטרם מומשו	שווי הוגן	שטרם מומשו	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
(4)	19	-	-
-	-	(6)	24
(4)	19	(6)	24

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)

מגובה בפקדונות בבנקים

אחרים

סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

להערכת הבנק, הפסדים אלו הינם בעלי אופי זמני ולכן ההפסדים שטרם מומשו נזקפו להון עצמי.

(ב) להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק למסחר:

הבנק מחזיק כ- 1 מיליון ש"ח באגרת חוב בדרוג AA שדורגה בשנת 2009, תמורת הגיוס הושקעה על ידי היישויות המנפיקה בפקדונות בבנקים.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 5 - אשראי לציבור (בניכוי הפרשה לחובות מסופקים)

סכומים מדווחים

א. ההרכב במאוחד (1):

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
במיליוני ש"ח		
19,088	21,772	אשראי
42	19	התחייבות לקוחות עבור קיבולים
19,130	21,791	סך כל האשראי (2)
78	78	בניכוי הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים
19,052	21,713	סך הכל אשראי לציבור

- (1) ראה באור 1.א.(2).
 (2) הפרשה הספציפית לחובות מסופקים נכתה מסעיפי האשראי המתאימים.

ב. האשראי לציבור כולל:

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
במיליוני ש"ח	

(1) אשראי ללווים בעייתיים שאינם רשיות מקומיות
ושלגביהם לא נרשמה הפרשה לחומ"ס לפי עומק פיגור

74	124	(א) אשראי ללווים בעייתיים שאינו נושא הכנסה:
6	5	- במטבע ישראלי לא צמוד
31	15	- במטבע ישראלי צמוד מדד
		- במטבע חוץ (לרבות צמוד למט"ח)

(ב) אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת
 עם ויתור על הכנסות:

		לא צמוד
		- יתרה ליום המאזן
* -	1	

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באור 5 - אשראי לציבור (בניכוי הפרשה לחובות מסופקים) (המשך)

סכומים מדווחים

ב. האשראי לציבור כולל: (המשך)

<u>מאוחד והבנק</u>		
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	במיליוני ש"ח
		(1) <u>אשראי ללווים בעייתיים שאינם רשויות מקומיות</u> <u>ושלגביהם לא נרשמה הפרשה לחומ"ס לפי עומק פיגור (המשך)</u>
		(ג) אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת ללא ויתור על הכנסות:
14	15	- יתרה ליום המאזן - נקוב מט"ח
1	1	- יתרה ליום המאזן - צמוד מדד
58	105	- יתרה ליום המאזן - לא צמוד
		(ד) אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות:
*	*	- יתרה ליום המאזן - נקוב מט"ח
23	16	- יתרה ליום המאזן - צמוד מדד
5	8	- יתרה ליום המאזן - לא צמוד
		(ה) אשראי ללווים אשר לגביהם קיימת החלטה של הנהלת הבנק על ארגון מחדש של חבותם שטרם בוצע:
325	245	- יתרה ליום המאזן
		(ו) אשראי בפיגור זמני:
21	22	- יתרה ליום המאזן
4	2	- ריבית שנזקפה לדוח רווח והפסד בגין האשראי הנ"ל
		(ז) אשראי בהשגחה מיוחדת:
385	211	- יתרה ליום המאזן
		(2) <u>אשראי לרשויות המקומיות:</u>
128	150	- יתרה ליום המאזן
9	9	- ריבית בגין אשראי זה שנזקפה לדוח רווח והפסד

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 5 - אשראי לציבור (בניכוי ההפרשה לחובות מסופקים) (המשך)

ג. הפרשה לחובות מסופקים

	מאות (5)			2010 בדצמבר 31			2009 בדצמבר 31			2008 בדצמבר 31		
	הפרשה לפי עומק	הפרשה לפי עומק	סה"כ	הפרשה לפי עומק	הפרשה לפי עומק	סה"כ	הפרשה לפי עומק	הפרשה לפי עומק	סה"כ	הפרשה לפי עומק	הפרשה לפי עומק	סה"כ
יתרת הפרשה לתחילת השנה	22	901	78	1,001	24	901	71	996	25	878	67	970
הפרשות בשנת החשבון	5	99	* 5	109	6	102	9	117	9	103	5	117
הקטנת הפרשה	-	(12)	(5)	(21)	(6)	(12)	(2)	(20)	(9)	(12)	(1)	(22)
גביית חובות שנמחקו	-	(1)	-	(1)	-	(2)	-	(2)	-	(1)	-	(1)
בשנים קודמות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סכום שמקף לדוח רווח והפסד	1	86	-	87	-	88	7	95	-	90	4	94
מתקיות, נטו (4)	(1)	(51)	-	(52)	(2)	(88)	-	(90)	(1)	(67)	-	(68)
יתרת הפרשה לסוף השנה	** 22	936	78	1,036	** 22	901	78	1,001	** 24	901	71	996

- (1) בהלוואות שלגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפגור, לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפגור.
 (2) לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.
 (3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.
 (4) בניכוי גביית חובות שנמחקו השנה.
 (5) ראה באור 1 א. (2).

* בהתאם למכתב המפקח על הבנקים מיום ה- 11 ביולי 2010 בנושא התפתחויות הסיכונים בגין הלוואות לדיור, בוצעה הפרשה נוספת בסך של כ- 2 מיליון ש"ח.
 ** כולל יתרת הפרשה ספיציפית מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור ליום 31 בדצמבר 2010 בסך 3 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009 - 3 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2008 - 3 מיליון ש"ח).

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 5 - אשראי לציבור (בניכוי ההפרשה לחובות מסופקים) (המשך)
סכומים מדווחים

ד. הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה בגינן לחובות מסופקים לפי עומק פיגור
הרכב במאוחד (1) :

31 בדצמבר 2010					
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
עד 6 חודשים	עד 15 חודשים	עד 33 חודשים	עד 33 חודשים	עד 15 חודשים	עד 6 חודשים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

סכום הפיגור
מזה: ריבית על סכום הפיגור
יתרת ההפרשה לחובות מסופקים
לפי עומק הפיגור (2)
יתרת ההלוואות בניכוי ההפרשה

25	2	21	1	1	*
8	*	8	*	*	*
22	2	16	3	1	-
25	6	3	3	5	8

31 בדצמבר 2009					
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
עד 6 חודשים	עד 15 חודשים	עד 33 חודשים	עד 33 חודשים	עד 15 חודשים	עד 6 חודשים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

סכום הפיגור
מזה: ריבית על סכום הפיגור
יתרת ההפרשה לחובות מסופקים
לפי עומק הפיגור (2)
יתרת ההלוואות בניכוי ההפרשה

26	1	22	2	1	-
9	-	9	-	-	-
22	1	16	3	2	-
24	5	4	3	7	5

(1) ראה באור 1.א.(2).
(2) לא כולל הפרשה בגין ריבית על סכום הפיגור.

ה. פרטים על אופן חישוב ההפרשה הספציפית בהלוואות לדיור
הרכב במאוחד (1) :

31 בדצמבר 2010					
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגינן את
ההפרשה לפי עומק הפיגור
הלוואות "גדולות" *
הלוואות אחרות
סך הכל

22	-	22	25	25	4,350
2	2	-	6	5	1,472
3	3	-	13	13	145
27	5	22	44	43	5,967

מזה: בגין הלוואות לדיור שהועמדו
לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה

-	-	-	-	-	352
---	---	---	---	---	-----

31 בדצמבר 2009					
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגינן את
ההפרשה לפי עומק הפיגור
הלוואות "גדולות" *
הלוואות אחרות
סך הכל

22	-	22	26	24	3,882
2	2	-	7	8	1,004
3	3	-	13	13	58
27	5	22	46	45	4,944

מזה: בגין הלוואות לדיור שהועמדו
לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה

-	-	-	-	-	296
---	---	---	---	---	-----

* הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן עולה על 893 אלפי ש"ח (2009 - 873 אלפי ש"ח).
** סוג מחדש בעקבות מכתב המפקח על הבנקים מיום 25 במרס 2010 בנושא סיווג קבוצת רכישה כנדל"ן.
*** כולל ריבית על סכום הפיגור.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 5 - אשראי לציבור (בניכוי ההפרשה לחובות מסופקים) (המשך)

סכומים מדווחים

ו. מיון אשראי לציבור וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים לפי גודל אשראי של לווה בודד:

הרכב במאוחד (3) :

מאוחד 31 בדצמבר 2009			מאוחד 31 בדצמבר 2010			תקרת האשראי ללווה (באלפי ש"ח)	
סיכון אשראי (4)	אשראי (1) במיליוני ש"ח	מספר לווים (2)	סיכון אשראי (4)	אשראי (1) במיליוני ש"ח	מספר לווים (2)	מ-	עד-
	36	40	38	39	24,698	10	0
	76	68	92	82	12,123	20	10
	138	145	155	248	14,031	40	20
	295	343	311	474	14,083	80	40
	448	534	320	532	7,973	150	80
	454	1,030	188	1,076	5,868	300	150
	366	2,099	230	2,330	5,929	600	300
	926	1,902	339	2,265	3,244	1,200	600
	759	791	270	986	834	2,000	1,200
	439	981	531	1,083	584	4,000	2,000
	639	1,091	630	1,164	318	8,000	4,000
	1,410	1,821	1,297	1,989	258	20,000	8,000
	2,035	2,250	1,752	1,799	125	40,000	20,000
	4,967	4,334	5,762	5,873	149	200,000	40,000
	1,933	1,158	1,042	1,766	11	400,000	200,000
	50	(5) 816	2	(5) 447	1	466,000	400,000
	<u>14,971</u>	<u>19,403</u>	<u>12,959</u>	<u>22,153</u>	<u>90,229</u>		

(1) לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

(2) מספר לוויים לפי סך כל האשראי וסיכון אשראי.

(3) ראה באור 1.א.(2).

(4) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

(5) יתרות האשראי ליום 31 בדצמבר 2010 ו-ליום 31 בדצמבר 2009 מכוסות ברובן בבטחונות המותרים לקיזוז.

באורים לידוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 6 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה
סכומים מדוחים

פרטים על חברות מוחזקות עיקריות: (1)

		השקעות לפי שווי מארזי ליום 31 בדצמבר										
הפסדים (רפסדים)	חלק הבנק ברווחים (רפסדים)	סעיפים אחרים		דיבידנד שהתקבל		רווחים (הפסדים)		עלות הרכישה		חלק בהון וברכזיות האגעה	תחום פעילות עיקרי	
		שנצברו בהון העצמי (2)	שנצברו בהון העצמי (2)	ממועד הרכישה 2009	ממועד הרכישה 2010	ממועד הרכישה 2009	ממועד הרכישה 2010	ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח			ממיליוני ש"ח
2008	2009	2010	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	%	שם החברה	
		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח			
2	9	7	21	26	-	-	3	10	149	149	100	השקעות ראליות
2	2	2	1	1	-	-	9	11	10	100	ניהול תיקים	
1	*	*	-	-	-	-	35	36	2	100	אגוד כספים בע"מ (5)	
1	*	*	-	-	-	-	38	38	1	100	אגוד עודפים בע"מ (6)	
(1)	(1)	*	*	-	-	-	*	-	16	100	אגוד הנפקות בע"מ (7)	
7	3	5	-	-	(43)	(52)	30	35	138	138	100	קרמל-אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ
2	2	2	-	-	-	-	18	20	11	100	לבולב סוכנות לביטוח אגוד ליסינג בע"מ	
9	8	7	-	-	-	-	36	43	1	100	חברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ	
1	2	5	1	-	-	-	13	18	2	100	התנועים לגבי החברות המאוחזרות משקפים את השקעת הבנק בהן בניכוי השקעות כל חברה בחברות מוחזקות עיקריות אחרות בקבוצת הבנק. של כל חברה בתוצאות הפעילות של חברות מוחזקות עיקריות אחרות בקבוצת הבנק. כולל בעיקר בהתאמות בגין הצגת נכונות ערך זמינים למסירה של חברות מאוחזרות לפי שווי הון, נטו.	
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	(8)	קרן גידור

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

(2) חברות כלולות

הנך האדמונית שותפות מוגבלת (8)

(1) התנועים לגבי החברות המאוחזרות משקפים את השקעת הבנק בהן בניכוי השקעות כל חברה בחברות מוחזקות עיקריות אחרות בקבוצת הבנק. של כל חברה בתוצאות הפעילות של חברות מוחזקות עיקריות אחרות בקבוצת הבנק. כולל בעיקר בהתאמות בגין הצגת נכונות ערך זמינים למסירה של חברות מאוחזרות לפי שווי הון, נטו.

- (2) כולל בעיקר בהתאמות בגין הצגת נכונות ערך זמינים למסירה של חברות מאוחזרות לפי שווי הון, נטו.
- (3) ההשקעה בחברה המאוחזרת כוללת שטרי הון בסך 139 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 139 מיליון ש"ח).
- (4) ההשקעה בחברה המאוחזרת כוללת שטרי הון בסך 5 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 5 מיליון ש"ח).
- (5) לשעבר אגוד קרנות נאמנות (א.ק.י.) בע"מ. פעילות קרנות הנאמנות נמכרה בשנת 2006.
- (6) לשעבר אגוד קרנות נאמנות בע"מ. פעילות קרנות הנמל נמכרה בשנת 2006.
- (7) ההשקעה בחברה המאוחזרת כוללת שטרי הון בסך 16 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 16 מיליון ש"ח).
- (8) ההשקעה בשותפות המוגבלת נפדתה במלואה בשנת 2009.
- (9) אגוד חיתום פיננסיים (2010) בע"מ (להלן - "אגוד חיתום") הוקמה ביום 10 בינואר 2010 כחברת בת של אגוד שקיז' הון (מאוחזרת בחברת א.ש.י). ביום 9 בנובמבר 2010 נרשמה אגוד חיתום במרשם החתומים. החברה משתפת פעולה עם גורמים בעלי מומחיות ומוניטין בתחומי פעילותה, במסגרת שיתוף פעולה זה יוחדו לותני השירותים אחזקות מסוימות המהוות מיעוט ממניות החברה האמורה, בשעור שלא יעלה על 30%. מתוך שיעור זה הוקצו עד כה 15% לנותן השירותים שהתשקע עם החברה כאמור. בינואר 2011 התחייבה אגוד חיתום להקצות 5% נוספים ממוניות לנותן שירותים. נוסף שהתשקע עם החברה. בהתקיים תנאים מסוימים שתקבעו בהסכם עם נותן השירותים הנוסף, עשויים להיות מתקצים ל 5% נוספים ממוניות אגוד חיתום.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 7 - בנינים וציוד

סכומים מדווחים

א. ההרכב במאוחד ובבנק:

עלות

31 בדצמבר 2010	גריעות	רכישות	31 בדצמבר 2009 במיליוני ש"ח	שעור הפחת הממוצע 31 בדצמבר	
				2010 %	2009 %
404	6	6	404	3.3	3.2
598	-	61	537	18.7	17.8
<u>1,002</u>	<u>6</u>	<u>67</u>	<u>941</u>		

בנינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר) מחשוב ציוד וריהוט

סך הכל

פחת שנצבר

31 בדצמבר 2010	פחת בגין גריעות	פחת השנה	31 בדצמבר 2009 במיליוני ש"ח	שעור הפחת הממוצע 31 בדצמבר	
				2010 %	2009 %
* 176	6	11	* 171	3.3	3.2
446	-	40	406	18.7	17.8
<u>622</u>	<u>6</u>	<u>51</u>	<u>577</u>		

בנינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר) מחשוב ציוד וריהוט

סך הכל

יתרה להפחתה

31 בדצמבר 2010 במיליוני ש"ח	31 בדצמבר 2009 במיליוני ש"ח
228	233
152	131
<u>380</u>	<u>364</u>

בנינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר) מחשוב ציוד וריהוט

סך הכל

ב. בנינים ומקרקעין כוללים זכויות בדרך של חכירה בסך של 134 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 138 מיליון ש"ח).

ג. זכויות במקרקעין שיתרתם לאחר הפחתה 88 מיליון ש"ח, טרם נרשמו על שם הבנק בלשכת רשום המקרקעין (ליום 31 בדצמבר 2009 - 91 מיליון ש"ח).

ד. בנינים ומקרקעין כוללים נכסים שאינם בשימוש הבנק, יתרתם לאחר הפחתה ולאחר הפרשה לירידת ערך הינה בסך 11 מיליון ש"ח מזה סך של 3 מיליון ש"ח מיועדים למכירה. (ליום 31 בדצמבר 2009 - 12 מיליון ש"ח - מזה סך של 3 מיליון ש"ח בגין בנינים ומקרקעין המיועדים למכירה).

ה. היתרה המופחתת של היוון עלויות המחשוב הנכללת במסגרת סעיף רכוש קבוע, נטו הינה בסך 87 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 68 מיליון ש"ח).

* כולל הפרשה לירידת ערך בסך 7 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 11 מיליון ש"ח).

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 8 - נכסים אחרים

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד (1):

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
במיליוני ש"ח	
78	92
521	562
46	385
66	60
711	1,099

מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 28.ח)
 יתרות חובה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים⁽²⁾
 נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף⁽²⁾
 חייבים אחרים ויתרות חובה⁽³⁾
 סך הכל נכסים אחרים

- (1) ראה באור 1.א.2
 (2) ראה באור 12 - יתרות זכות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילות בשוק המעו"ף.
 (3) כולל סך של כ- 13 מיליון ש"ח, בגין הלוואה ללא זמן פרעון, שניתנה לחברה לפיתוח חוף התכלת (תל אביב - הרצליה) בע"מ, אשר הבנק מחזיק כ- 14% ממניותיה. הבנק ובעלי מניות אחרים בחברה נתנו הלוואות לכיסוי הוצאות פיתוח ואלו תוחזרה מתוך הסכומים שיעמדו לרשות החברה עם מימוש נכסיה (ליום 31 בדצמבר 2009 - 13 מיליון ש"ח).

באור 9 - פקדונות הציבור

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד (1):

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
במיליוני ש"ח	
6,988	7,355
17,867	21,613
130	72
24,985	29,040

פקדונות לפי דרישה
 פקדונות לזמן קצוב
 פקדונות בתוכניות חסכון
 סך הכל פקדונות הציבור

- (1) ראה באור 1.א.2

באור 10 - פקדונות מבנקים

סכומים מדווחים

ההרכב:

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
במיליוני ש"ח	
127	49
4	4
42	19
2	3
175	75

בנקים מסחריים:
 פקדונות לפי דרישה
 פקדונות לזמן קצוב
 קיבולים
 תאגידים בנקאיים מיוחדים:
 פקדונות לפי דרישה
 סך הכל פקדונות מבנקים

בדבר שעבודים ראה באור 18.ד.

באור 11 - כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון

סכומים מדווחים

א. ההרכב:

מאוחד		מאוחד	
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	משך חיים ממוצע (1)	שעור תשואה פנימי (2)
		31 בדצמבר 2010	ב- %
		בשנים	

כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון⁽³⁾

מאוחד		מאוחד		
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	משך חיים ממוצע (1)	שעור תשואה פנימי (2)	
199	434	6.9	4.4	כתבי התחייבות נדחים:
1,262	1,272	4.6	4.4	במטבע ישראלי לא צמוד
				במטבע ישראלי צמוד למדד
248	332	3.2	4.6	תעודות פקדון:
-	306	2.5	1.2	במטבע ישראלי לא צמוד למדד
				במטבע ישראלי צמוד למדד
1,709	2,344			סך הכל כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון

הבנק		הבנק	
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	משך חיים ממוצע (1)	שעור תשואה פנימי (2)
		31 בדצמבר 2010	ב- %
		בשנים	

כתבי התחייבות נדחים⁽³⁾,⁽⁴⁾

הבנק		הבנק		
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	משך חיים ממוצע (1)	שעור תשואה פנימי (2)	
394	267	3.1	5.0	במטבע ישראלי צמוד למדד
394	267			סך הכל כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב

- (1) משך חיים ממוצע הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שעור תשואה פנימי.
 (2) שעור תשואה פנימי הינו שעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוחות הכספיים.
 (3) כתבי ההתחייבות הנדחים ותעודות הפקדון אינם ניתנים להמרה במניית.
 (4) כתבי ההתחייבות הנדחים עומדים לפרעון בין השנים 2010 עד 2022.

ב. פרסום תשקיפי מדף

באוגוסט 2009 פרסמה אגוד הנפקות בע"מ, חברת בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן - "החברה") תשקיף מדף להנפקה של הסדרות הבאות:

- עד 12 סדרות של אגרות חוב (סדרות ה' עד טז') בדרגת פירעון רגילה, אשר תהיה שווה לדרגת הפירעון של כלל הפיקדונות המופקדים בבנק מעת לעת, ועד 12 סדרות של כתבי התחייבות נדחים (סדרות יז' עד כח'), אשר יעמדו בדרגת פירעון נדחית לאחר כל יתר התחייבויותיו האחרות של הבנק ושל החברה, אשר לא נקבעה להן דרגת פירעון שווה ו/או נחותה מזו של כתבי ההתחייבות מאותה סדרה.
 כל אחת מסדרות תעודות ההתחייבות תהיה בערך נקוב של עד 500,000,000 ש"ח. תעודות ההתחייבות מכל אחת מהסדרות שיונפקו כאמור תהיינה רשומות על שם, תעמודנה לפירעון במספר תשלומים שווים, אך לא יותר מתשלום אחד ברבעון. בסיס ההצמדה וסוג הריבית אותם תשא קרן תעודות ההתחייבות מכל אחת מהסדרות שיונפקו, יקבעו בדוח ההצעה על פיו תוצע לראשונה כל אחת מהסדרות. שיעור הריבית אותו תשא קרן תעודות ההתחייבות מכל אחת מהסדרות שיונפקו בהתאם לתשקיף המדף, או המרווח, מעל או מתחת לריבית הבסיס, לפי העניין, אותו תישא קרן תעודות ההתחייבות, יקבעו במכרז אשר על פיו תיערך הצעתן לראשונה של תעודות ההתחייבות שייקבעו בדוח מאותה סדרה או הצעת המדף הראשון של תעודות ההתחייבות מאותה סדרה.

באור 11 - כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון (המשך)

ב. פרסום תשקיפי מדף: (המשך)

- עד 500,000,000 ש"ח ערך נקוב כתבי התחייבות נדחים (סדרה ב'ג') רשומים על שם, שיוצעו בדרך של הרחבת סדרה סחירה, שהונפקה לראשונה באמצעות דוח הצעת מדף מיום 17 בינואר 2007 שפורסם בהתאם לתשקיף מדף של החברה מיום 7 בינואר 2007. כתבי ההתחייבות הנדחים עומדים לפירעון בשלושה תשלומים שנתיים שווים ביום 21 בינואר של כל אחת מהשנים 2015 עד 2017.
- עד 500,000,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה ד') רשומות על שם, שיוצעו בדרך של הרחבת סדרה סחירה, שהונפקה לראשונה באמצעות דוח הצעת מדף מיום 8 במרס 2007 שפורסם בהתאם לתשקיף מדף של החברה מיום 7 בינואר 2007. אגרות החוב (סדרה ד') עומדות לפירעון בשלושה תשלומים שנתיים שווים ביום 13 במרס של כל אחת מהשנים 2013 עד 2015 (כולל).
- עד 500,000,000 ש"ח ערך נקוב שטרי הון נדחים (סדרה 1 עד 5) מכל סדרה, רשומים על שם, העומדים לפירעון בתשלום אחד במועד שיקבע בדוח הצעת המדף הראשון של אותה סדרה שיהיה לפחות 49 שנים מיום הנפקתם לראשונה, אך יהיו ניתנים לפדיון מוקדם על ידי החברה בהתאם להוראה שתקבל לעניין זה מהבנק, ובכפוף להתקיימות תנאים מוקדמים מסוימים, וזאת החל מתום תקופה אשר תיקבע בדוח הצעת המדף ואשר בכל מקרה לא תפחת מ- 5 שנים. תנאי ההצמדה של שטרי ההון הנדחים יפורטו בדוח הצעת המדף. שטרי ההון הנדחים ישאו, עד לתום 10 שנים לפחות ממועד הנפקתם לראשונה (להלן: "התקופה הראשונית") ריבית בשיעור שיקבע במכרז או כפי שיקבע בדוח ההצעה הראשונה. לאחר תום התקופה הראשונית, ואם לא יפדו בפדיון מוקדם טרם מועד זה, עשויים שטרי ההון הנדחים לשאת, בתקופה שתחילתה בתום התקופה הראשונית, ריבית בשיעור משתנה שיקבע מראש בגין תקופות שיקבעו בדוח הצעת המדף, ואשר יהיה מבוסס על תשואת אגרות חוב ממשלתיות בעלות תנאי הצמדה זהים נסחרות, בתוספת שיעור ריבית כפי שייקבע בדוח הצעת המדף. הריבית תשולם בימים כפי שייקבע בדוח הצעת המדף בעד התקופה שתחילתה במועד הקודם של תשלום הריבית וסיומה יום לפני המועד האמור.

ג. גיוס לפי תשקיף מדף:

- (1) ביום 9 בספטמבר 2009 השלימה אגוד הנפקות, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן: "החברה") גיוס כספים בסך של כ- 357 מליון ש"ח באמצעות הנפקת שטרי הון נדחים, הגיוס בוצע בשתי סדרות כדלקמן:
 - שטר הון נדחה (סדרה 1) - הונפקו 260,006 יחידות, כל יחידה 1,000 ש"ח ערך נקוב תמורת ערכם הנקוב. שטר ההון הנדחה צמוד קרן וריבית למדד המחירים לצרכן. שטר ההון עומד לפירעון בתשלום אחד ביום 10 בספטמבר 2059 אלא אם כן עשתה החברה שימוש בזכותה לפדות את שטר ההון בפדיון מוקדם החל מ- 10 בספטמבר 2020. שטר ההון הנדחה נושא עד ליום 10 בספטמבר 2020 ריבית של 5.3% שנתי המשולמת כל רבעון. לאחר תאריך זה אם לא יפדו בפדיון מוקדם תקבע ריבית מדורגת על ידי הנאמן.
 - שטר הון נדחה (סדרה 2) - הונפקו 96,528 יחידות כל יחידה 1,000 ש"ח ערך נקוב תמורת ערכם הנקוב, שטר ההון הנדחה אינו צמוד למדד. שטר ההון עומד לפירעון בתשלום אחד ביום 10 בספטמבר 2059 אלא אם כן עשתה החברה שימוש בזכותה לפדות את שטר ההון בפדיון מוקדם החל מיום 10 בספטמבר 2020. שטר ההון הנדחה נושא עד ליום 10 בספטמבר 2020 ריבית משתנה בשיעור תשואת המק"מ לשנה בתוספת מרווח של 2.5% לשנה המשולמת כל רבעון. לאחר תאריך זה אם לא יפדו בפדיון מוקדם תקבע ריבית מדורגת על ידי הנאמן.
- (2) ביום 24 במרס 2010 פרסמה החברה הצעת מדף במסגרת תשקיף על פיה הונפקו (בדרך של מכרז) אגרות חוב (סדרה ד) בדרך של הרחבת סדרה סחירה, במסגרתה הונפקו 80,000 יחידות של 1,000 ש"ח ערך נקוב תמורת כ-84 מיליון ש"ח.
- (3) ביום 17 ביוני 2010 פרסמה החברה דו"ח הצעת מדף על פי תשקיף מדף של אגוד הנפקות שפורסם ביום 31 באוגוסט 2009, על פי דו"ח הצעת המדף הונפקו (בדרך של מכרז על שיעור הריבית) 300,000 יחידות אגרות חוב (סדרה ה') כשהרכב כל יחידה הינו 1,000 ש"ח ערך נקוב והתמורה ברוטו בגין הסתכמה ב- 300 מיליון ש"ח.

באור 11 - כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון (המשך)

ג. גיוס לפי תשקיף מדף: (המשך)

- (4) ביום 20 בספטמבר 2010 פרסמה החברה דו"ח הצעת מדף על פי תשקיף מדף של אגוד הנפקות שפורסם ביום 31 באוגוסט 2009. על פי דו"ח הצעת המדף הונפקו (בדרך של מכרז על שיעור הריבית) 115,000 יחידות כתבי התחייבויות נדחים (סדרה יז') כשהרכב כל יחידה הינו 1,000 ש"ח ערך נקוב והתמורה ברוטו בגין הסתכמה ב- 115 מיליון ש"ח.
- (5) ביום 21 בדצמבר 2010 פרסמה החברה דו"ח הצעת מדף על פי תשקיף מדף של אגוד הנפקות שפורסם ביום 31 באוגוסט 2009. על פי דו"ח הצעת המדף הונפקו (בדרך של מכרז על שיעור הריבית) 235,000 יחידות כתבי התחייבות נדחים (סדרה יח') כשהרכב כל יחידה הינו 1,000 ש"ח ערך נקוב והתמורה ברוטו בגין הסתכמה ב-235 מיליון ש"ח.
- ד. לעניין שטרי הון הנכללים ברובד 2 ראה באור 14.
- ה. במהלך שנת 2010 הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים לא סחירים בסך 25 מיליון ש"ח (2009) – לא הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים לא סחירים).
- ו. ביום 16 בדצמבר 2010 הודיעה חברת מידרוג כי דירוג הבנק ואופק הדירוג נותר ללא שינוי לעומת שנה קודמת והינו כדלקמן: פיקדונות לזמן ארוך של הבנק Aa3, פיקדונות לזמן קצר P-1, כתבי התחייבות נדחים A1 ושטרי הון נדחים A2, אופק הדירוג יציב. כמו כן, הודיעה חברת מדרוג על מתן דירוג A1 למסגרת גיוס כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון) בסך של עד 600 מיליון ש"ח ערך נקוב, שבכוונת הבנק לנצל באופן הדרגתי במסגרת תשקיף מדף. במהלך שנת 2010 ניצל הבנק מתוך המסגרת, 235 מיליון ש"ח, כמפורט בסעיף ג. (5) לעיל.
- ז. לעניין תשקיף מדף של בנק ראה באור 13.ד.

באור 12 - התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים

ההרכב :

הבנק		מאוחד		
31	31	31	31	
בדצמבר 2009	בדצמבר 2010	בדצמבר 2009	בדצמבר 2010	
				עודף העתודות לפיצויי פיטורין, פרישה
				ופנסיה על היעודות (ראה באור 15.ב.).
				עודף הפרשות למס על מקדמות ששולמו
				הכנסות מראש
				עובדים בגין שכר ונלוות
				יתרות זכות בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
				התחייבות בגין פעילות בשוק המעו"ף ⁽¹⁾
				זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
				יתרת סליקה נטו בקשר עם פעילות
				בניירות ערך
				מכירה בחסר של ניירות ערך
				זכאים אחרים ויתרות זכות
				סך הכל התחייבויות אחרות
1,657	1,927	1,507	1,782	

(1) ראה באור 8 – יתרות חובה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילות בשוק המעו"ף.

באור 13 – הון עצמי

א. הרכב הון המניות:

בערכים נומינליים

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	
90,000,000	90,000,000	הון מניות רשום מניות סטוק רגילות בנות 0.01 ש"ח
73,583,024	73,583,024	הון מניות מונפק ונפרע מניות סטוק רגילות בנות 0.01 ש"ח

המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב. כל מניה מקנה זכות לקול אחד באסיפה הכללית של הבנק. כל מניה מקנה זכות השתתפות בחלוקת רווחים וזכות השתתפות ביתרת נכסי הבנק במקרה של פירוק באופן יחסי לערכה הנקוב.

ב. ביום 31 באוקטובר 2010 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנדים לשנים 2011-2013, על פיה בכל שנה יחלק הבנק סך שיהווה לפחות 40% מהרווח הנקי של הבנק מפעולות רגילות בשנה שקדמה לחלוקה, ובלבד שתשואת הבנק בגין השנה שקדמה לחלוקה תהיה לפחות בשיעור של 6%, וזאת בכפוף להוראות הדין בעניין "חלוקה" ולעמידתו של הבנק לאחר החלוקה בהוראות רגולטוריות (לרבות הוראות הנובעות מדרישות הפיקוח על הבנקים כפי שתהיינה מעת לעת) ובמגבלות שתקבענה על ידי דירקטוריון הבנק מפעם לפעם בכל הנוגע לתאבון וסיבולת הסיכון של הבנק, והכל ככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או במצב המשק ו/או שינויים בסביבה הרגולטורית שיש בהם להשפיע לרעה על הבנק. אין באמור לעיל כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד. יובהר כי, כל חלוקת דיבידנד בפועל, כפופה לעמידה, בכל התנאים הדרושים לבנק על פי דין, למגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה, ולהחלטות ספציפיות של הדירקטוריון. בכל זה כפופה חלוקת דיבידנד בפועל, בין היתר, למגבלות שקבע המפקח על הבנקים לעניין חלוקת דיבידנדים, הכוללות: איסור על חלוקת דיבידנד, ככל שהנכסים הלא כספיים של הבנק עולים על ההון העצמי או ככל שחלוקת הדיבידנד תגרום למצב זה, איסור על חלוקת דיבידנד מתוך קרנות הון, או כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד ולקיום דרישות סעיף 23 א לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, לפיו נקבעה מגבלה לגבי שיעור ההון אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים, וכן לעמידה במגבלות שקבע המפקח על הבנקים בעניין מתן אשראי כשיעור מההון. בהתאם להיתר לרכישת אמצעי השליטה בבנק משנת 1993, נאסר על הבנק לחלק דיבידנד מרווחים צבורים מהתקופה שלפני הרכישה אלא לפי אישור מראש ובכתב של המפקח על הבנקים. סכום הרווחים הצבורים בגינם לא ניתן לחלק דיבידנד ליום 31 בדצמבר 2010 הינו 463 מיליון ש"ח. בנוסף, יצוין כי בהתאם לתנאי הנפקתם של שטרי הון משני עליון שהונפקו על ידי אגוד הנפקות בע"מ חברה בת של הבנק בשליטתו המלאה ("אגוד הנפקות") ביום 10 בספטמבר 2009 ובהתאם לתשקיף המדף של אגוד הנפקות מיום 31 באוגוסט 2009 ולתשקיף המדף של הבנק מיום 20 באוגוסט 2009 כפי שתוקן ביום 30 באוגוסט 2009 כל עוד לא שולמה ריבית שסילוקה נדחה בגין שטרי הון המורכבים שהונפקו, לא יוכל הבנק לחלק דיבידנד ולבצע חלוקה כמשמעות מונחים אלה בחוק החברות.

ביום 7 בדצמבר 2010 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את המלצת דירקטוריון הבנק מיום 31 באוקטובר 2010 לחלוקת דיבידנד במזומן בסך של 60 מיליון ש"ח על בסיס יתרת רווחי הבנק (כהגדרתם בסעיף 302 (ב) לחוק החברות). בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני 2010 (הדיבידנד בגין כל מניה רגילה בת 0.01 ש"ח ערך נקוב של הבנק הינו בסך 0.8154 ש"ח. הסכומים הנ"ל הינם לפני כל מס, לרבות מס במקור). ביום 29 בדצמבר 2010 בוצעה חלוקה בפועל של הדיבידנד בהתאם להחלטה המפורטת לעיל.

ג. ביום 14 בספטמבר 2009 השלים הבנק הנפקה של 14,711,462 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ע.נ. כל אחת של הבנק בתמורה לסך כולל של כ- 149,895,518 ש"ח וזאת במסגרת תשקיף אשר פורסם באוגוסט 2009. כל בעלי השליטה בבנק ניצלו את מלוא הזכויות שהוצעו להם על פי תשקיף מכוח אחזקותיהם במניות הבנק.

ד. באוגוסט 2009 פרסם הבנק תשקיף מדף על פיו ניתן להנפיק עד 5 סדרות של שטרי הון נדחים (סדרות 1-5) (לרבות בדרך של הרחבת סדרה) רשומים על שם (להלן: "שטרי הון" או "שטרי הון הנדחים") באופן שכל אחת מהסדרות האמורות תהיה בשווי של עד 500 מיליון ש"ח אשר יעמדו לפירעון בתשלום אחד, במועד שיקבע בדוח הצעת המדף שיוצא לכל סדרה בנפרד, אולם שלא יפחת מ- 49 שנים ממועד

באור 13 – הון עצמי (המשך)

הנפקת כל סדרה מסדרות שטרי ההון לראשונה. שטרי ההון הנדחים יהיו ניתנים לפדיון מוקדם על ידי הבנק בכפוף להתקיימות תנאים מוקדמים מסוימים, ולאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים מראש ובכתב, וזאת החל מתום תקופה אשר תקבע בדוח הצעת המדף ואשר בכל מקרה לא תפחת מ-5 שנים ממועד הנפקת כל סדרה מסדרות שטרי ההון לראשונה או ממועד הרחבתה, ובכל מקרה לא יהיו ניתנים לפדיון מוקדם ביזמת המחזיק. תנאי הצמדה (או העדר הצמדה) של שטרי ההון הנדחים (קרן ו/או ריבית) וכן סוג הריבית אותו תישא כל סדרה מסדרות שטרי ההון שיונפקו על פי תשקיף המדף, יהיו כפי שיפורט בדוח הצעת המדף על פיו תוצע לראשונה כל אחת מהסדרות האמורות. שטרי ההון הנדחים יישאו, עד לתום 10 שנים לפחות ממועד הנפקתה של כל סדרה מסדרות שטרי ההון לראשונה (להלן: "התקופה הראשונית"), ריבית בשיעור שייקבע במכרז או בדוח הצעת המדף של אותה סדרה. לאחר תום התקופה הראשונית, ואם לא ייפדו בפדיון מוקדם טרם מועד זה, עשויים שטרי ההון הנדחים לשאת, בתקופה שתחילתה בתום התקופה הראשונית, ריבית בשיעור משתנה שייקבע מראש בגין תקופות שייקבעו בדוח הצעת המדף.

בהתאם להסכם שנחתם ביום 16 באוגוסט 2009, בין בנק אגוד לפועלים שירותי נאמנות בע"מ (להלן: "הנאמן"), התחייב הבנק כלפי הנאמן לכשינפיק את שטרי ההון הנדחים לקיים את תנאיהם של שטרי ההון הנדחים שיוחזקו על ידי הציבור, הכול בהתאם לתנאי שטר הנאמנות על נספחיו (להלן: "שטר הנאמנות"). כמו כן, זכאי הנאמן לשיפוי מהבנק בגין הוצאות סבירות שהוציא בקשר לפעולות שביצע מכח חובתו על פי שטר הנאמנות ובכפוף לאמור בו.

ה. בדבר אופציות שהונפקו למנכ"ל הבנק ראה באור 15א.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 14 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (1)
סכומים מדווחים

א. בנתוני המאוחד:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
במיליוני ש"ח	
1,885	1,968
1,137	1,427
-	-
<u>3,022</u>	<u>3,395</u>

1. הון לצורך חישוב יחס ההון
הון רוברד 1, לאחר ניכויים
הון רוברד 2, לאחר ניכויים
הון רוברד 3
סה"כ הון כולל

במיליוני ש"ח	
* 20,200	21,363
259	249
1,541	1,589
<u>22,000</u>	<u>23,201</u>

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכוני אשראי
סיכוני שוק
סיכון תפעולי
סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים	
* 8.57%	8.48%
* 13.74%	14.63%
9.0%	9.0%

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון רוברד 1 לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
במיליוני ש"ח	
1,945	** 2,050
-	-
-	-
-	-
1	-
59	82
-	-
-	-
-	-
<u>1,885</u>	<u>1,968</u>
21	20

1. הון רוברד 1

הון עצמי
זכויות מיעוט בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות בת שאוחדו
מכשירי הון מורכבים
רכיבי הון רוברד 1 אחרים
בניכוי: מוניטין
בניכוי: רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך
זמינים למכירה
בניכוי: השקעות ברכיבי הון פיקוחי של תאגידים בנקאיים וחברות בת שלהם
בישראל, וכן השקעות צולבות בחו"ל
בניכוי: השקעות בחברות שאינן ריאליות ויש בהן השפעה מהותית
בניכוי: ניכויים אחרים מהון רוברד 1
סך הכל הון רוברד 1

מזה: הון רוברד 1 המוקצה בגין סיכוני שוק

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין "מדידה והלימות הון".

* בעקבות מכתב המפקח על הבנקים לתאגידים בנקאיים מיום 25 במרס 2010 בנושא סיווג קבוצת רכישה כנדל"ן הוצגו מחדש מספרי ההשוואה על מנת לאפשר השוואה בין התקופות.
נכון ליום 31 בדצמבר 2010 השלכת סווג קבוצת הרכישה כנדל"ן גרמה לקיטון של כ- 0.28 נקודות האחוז ביחס ההון הכולל ולקיטון של כ- 0.16 נקודות האחוז ביחס הון רוברד 1, לעומת קיטון של 0.2 נקודות האחוז וקיטון של 0.13 נקודות האחוז נכון ליום 31 בדצמבר 2009, בהתאמה.

** מזה: הון מניות רגיל נפרע-952 מיליון ש"ח, עודפים-990 מיליון ש"ח וקרנות הון-108 מיליון ש"ח - ראה דוח על השינויים בהון העצמי.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 14 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך) ⁽¹⁾
 סכומים מדווחים

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד) (המשך)

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
במיליוני ש"ח	
41	56
52	52
-	-
359	364
685	955
-	-
-	-
-	-
-	-
1,137	1,427

2. הון רובד 2

א. הון רובד 2 עליון
 45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס, בגין התאמות לשווי הוגן של ני"ע זמינים למכירה הפרשה כללית לחובות מסופקים מכשירי הון מורכבים רכיבי הון רובד 2 עליון אחרים

ב. הון רובד 2 תחתון
 כתבי התחייבות נדחים רכיבי הון רובד 2 תחתון אחרים

ג. ניכויים מהון רובד 2
 השקעות ברכיבי הון פיקוחי של תאגידים בנקאיים וחברות בת שלהם בישראל, וכן השקעות צולבות בחו"ל השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית ניכויים אחרים מהון רובד 2

סך הכל הון רובד 2

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין "מדידה והלימות הון".

באור 15 - זכויות עובדים

א. פיצויי פרישה ופנסיה

(1) התחייבויות הבנק והחברות המאוחדות שלו לתשלום פיצויי פרישה ופנסיה לעובדיו מכוסות בחלקן על ידי עתודות מתאימות אשר מופקדות בקופות גמל ופנסיה ועל ידי רכישת פוליסות בחברות בטוח. העתודה לפיצויי פרישה ופנסיה הכלולה במאזן מייצגת את יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות ו/או פוליסות ביטוח כאמור לעיל. ההתחייבות לפיצויים לעובדי הבנק מחושבת על בסיס משכורת של חודש אחד לכל שנת עבודה.

(2) בשנת 1996 נחתם הסכם עם הפקידים בבנק, אשר חברים בקרן הפנסיה של "עמית קופה לפנסיה ותגמולים בע"מ" (להלן - "עמית"), על פיו החל מיום 1 באפריל 1995 תשלומי הבנק לקרן הפנסיה יבואו במקום חובת תשלום מלוא פיצויי הפיטורין להם יכול הפקיד להיות זכאי על פי חוק פיצויי פטורין. בסכום העתודה לא נכללו סכומים בגין התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פרישה לפקידים אלה ובסכום היעודה לא נכללו הסכומים שהופקדו בעמית וזאת מהתאריך הנזכר לעיל.

(3) המנהלים ומורשי החתימה של הבנק זכאים לבחור בעת פרישתם מהבנק בין קבלת פנסיה תוך ויתור על זכויות הפיצויים וקופות הגמל שיש להם ובין קבלת פיצויי פרישה וכספי קופות הגמל. בחודש פברואר 1997 נחתם הסכם בין ארגון המנהלים ומורשי החתימה של הבנק לבין הבנק, המתייחס למו"חים אשר חברים בקרן הפנסיה עמית. על פי ההסכם, בתקופת העבודה עד למועד ההצטרפות כחבר בעמית יחולו על המו"ח התנאים שהיו מקובלים בבנק עד ליום החתימה על ההסכם. לגבי תקופת החברות בעמית, במקרה של פרישה במסלול פיצויים, יקבל המו"ח את הכספים בעמית אך לא פחות מהתחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין על פי החוק. במקרה של פרישה במסלול פנסיה, יקבל המו"ח כפנסיה את הכספים שנצברו לזכותו בעמית בגין תגמולים אך לא פחות מהתחייבות הבנק בהתאם לתנאים שהיו מקובלים עד כה, וכן פנסיה בגין הכספים שנצברו לו בעמית בגין פיצויים עד לסך התחייבות הבנק לתשלום פנסיה הנגזרת מפיצויי הפיטורין. הנ"ל יחול לגבי מו"ח ותיק (כהגדרתו בהסכם) בלבד. מו"ח חדש (כל מי שאינו מו"ח ותיק) אינו זכאי לפנסיה ותשלומי הבנק לעמית יבואו במקום מלוא פיצויי פיטורין להם יכול המו"ח להיות זכאי על פי החוק.

ההתחייבות לפנסיה למו"חים מבוססת על ערך נוכחי של ההתחייבות העולה על סכום ההתחייבות לפיצויים והיתרות בקופות גמל. הערך הנוכחי של ההתחייבות חושב על ידי אקטואר חיצוני בשיטת "הערכת הטבות נצברות צפויות" המשקפת את סך ההטבה שנצברה עד למועד המאזן, כאשר סך ההטבה הצפויה בעת הזכות העתידית נפרסת ליניארית על פני תקופת העבודה.

הערך הנוכחי של ההתחייבות חושב לפי שיעור היוון של 4% (כנ"ל בשנת 2009), בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. בחישוב הערך הנוכחי נלקח בחשבון גורם עליית השכר הריאלית העתידית עד למועד פרישתם הצפוי של העובדים מהבנק בשיעור של 2% לשנה (כנ"ל בשנת 2009), על פי הערכת הנהלת הבנק.

התחזית שנלקחת לשיעור העזיבה של העובדים הינה בשיעור של 2% בכל שנה, על פי הערכת הבנק. בדוחות לשנת 2010 בוצעה הערכה מעודכנת לגבי שיעורי העזיבה בגין חישוב ההתחייבות לזכויות פנסיה למוחי"ם. עד 2009 נלקחו שיעורי עזיבה כמקובל בענף הבנקאות. היות ומדובר באוכלוסיה סגורה של 109 מוחי"ם ומנהלים ותיקים אשר הולכת ופוחתת, והיות ושיעורי העזיבה תלויים בגיל העובד, ובהתבסס על כך שמספר שנים ברציפות העזיבות שנרשמו באוכלוסיה זו אכן נמוכות מהעזיבות המקובלות בענף, הוחלט להשתמש בשיעור עזיבה ללא זכות פנסיה לפני גיל פרישה של 2% לשנה בהתבסס על העזיבות באוכלוסיה זו בשנים האחרונות וציפיות הנהלה לעתיד. הערכה מעודכנת זו גרמה לגידול של כ-15 מיליון ש"ח בהוצאות השכר בשנת 2010.

נלקחת גם תחזית לשיעור ניצול זכויות הפנסיה- שיעור של 72% בוחרים בפנסיה, כאשר אלה מנצלים 61% מזכויות הפנסיה שלהם, בהתבסס על הנתונים בבנק בשנים האחרונות. בדוחות לשנת 2009 בוצעה הערכה מעודכנת לגבי שיעור זה. השפעת השינוי על הדוחות הכספיים של הבנק לא היתה מהותית.

כמו כן, החישובים האקטואריים כוללים הנחות לגבי לוחות תמורת. נעשה שימוש בטבלת תמורת ישראלית עם שיפור עתידי בתחולת החיים ועם מרווח בגין סיכון תוחלת החיים, על פי הנחיות אגף שוק ההון במשרד האוצר משנת 2007.

(4) התחייבות לפנסיה, לגבי עובדים שפרשו ובחרו בפנסיה מכוסה על ידי עתודה לפנסיה המחושבת על פי הערך הנוכחי של ההתחייבות כפי שחושב על ידי אקטואר לפי שיעור היוון של 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים (כנ"ל בשנת 2009).

באור 15 - זכויות עובדים (המשך)

ב. פרטים על העתודות והיעודות

סכומי העתודות והיעודות לפיצויי פיטורין, פרישה ופנסיה כמוצג במאזן הם כדלקמן:

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
249	270
95	101
154	169

סכום העתודות, נטו

סכום היעודות⁽¹⁾

עודף העתודות על היעודות, נטו⁽²⁾

הבנק אינו רשאי למשוך את כספי היעודה אלא לצורך תשלום פיצויי פרישה בלבד.

(1) סכום היעודות נרשם בהתאם לאישורי יתרות המתקבלים מהגופים החיצוניים בהם מופקדים הכספים.

(2) נכלל ב"התחייבויות אחרות" (ראה באור 12).

ג. מענקים בגין ותק עובדים

עובדי הבנק זכאים עם הגיעם ל- 20, 30 ו-40 שנות עבודה בבנק למענקים כספיים של מספר חודשי משכורת ("מענק יובל") ולחופשות מיוחדות. לתאריך המאזן יתרת הפרשה מסתכמת בסך של 17 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 14 מיליון ש"ח). ההתחייבות כלולה במסגרת "התחייבויות אחרות".

חישוב ההתחייבות נעשה על בסיס אקטוארי ומביא בחשבון, על בסיס ניסיון בענף הבנקאות, את ההסתברות שבתאריך הקובע יהיה העובד עדיין מועסק בבנק. החישוב נעשה לפי שיעור היוון של 4% (כנ"ל בשנת 2009), בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. בחישוב הערך הנוכחי נלקח בחשבון גורם עליית השכר הריאלית העתידית בשיעור של 3% (כנ"ל בשנת 2009), על פי הערכת הנהלת הבנק.

ד. הפרשה לחופשה

עובדי הבנק והחברות המאוחדות שלו זכאים לחופשה שנתית בתשלום בהתאם לחוק חופשה שנתית תשי"א - 1951 בכפוף להסכם קיבוצי מיוחד לעובדי הבנק ובהתאם למכסות המפורטות בהסכם. חישוב ההתחייבות נעשה על בסיס שכר אחרון בתוספת תשלומים נלווים. בדוחות הכספיים נכללה הפרשה בסך של 22 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 22 מיליון ש"ח) לימי חופשה שטרם נוצלו וכן לחופשות מיוחדות (ראה ג. לעיל) שמועד זכאותם הגיע. ההתחייבות כלולה במסגרת "התחייבויות אחרות".

ה. חוזים אישיים

(1) כל חברי הנהלה מועסקים בחוזים אישיים. לשלושה מחברי הנהלה חוזה אישי המעניק פיצויי פרישה מוגדלים במקרה של פיטורים על ידי הבנק. כמו כן, לאחד מחברי הנהלה חוזה אישי המבטיח תקופת העסקה מינימלית. סכום ההוצאה המרבית, שלא נרשמה בספרי הבנק מאחר ואין בכוונת הבנק לפטר חברי הנהלה אלה, מסתכם בסך של כ-7.4 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 4.1 מיליון ש"ח).

(2) מנכ"ל הבנק, מר חיים פרייליכמן מועסק בהסכם אישי מיום 2 באפריל 2006, אשר מוארך באופן אוטומטי בכל שנה, אלא אם הודיע אחד הצדדים שישה חודשים מראש על רצונו להפסקת ההסכם. במקרה של סיום התקשרות יהיה המנכ"ל זכאי למענק הסתגלות של 6 משכורות חודשיות. בהתאם להסכם העסקתו, זכאי המנכ"ל, בין השאר, למענק שנתי בסכום משתנה לפי שיעור תשואת הרווח הנקי של הבנק על ההון העצמי (ללא התחשבות ברווחי ההון) עד לשיעור של 1% מהרווח הנקי של הבנק. כמו כן נקבע בהסכם כי הבנק ינפיק למנכ"ל תוך 30 ימים מיום החתימה על ההסכם כתבי אופציה לרכישה של מניות הבנק, לעניין האופציות ראה ביאור 15א.

ביום 30 ביוני 2010 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת מיום 21 ביוני 2010 והמלצת ועדת שכר של הדירקטוריון מיום 20 ביוני 2010, תשלום מענק בגין שנת 2009 למנכ"ל הבנק, בסך של 1,200 אלפי ש"ח. מענקים לשנת 2010 יקבעו על בסיס המלצות ועדת התגמול.

באור 15 - זכויות עובדים (המשך)

(3) יו"ר הבנק, מר זאב אבליס מועסק בהסכם אישי מיום 1 בנובמבר 1999.

ביום 11 במאי 2008 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הענקת מענק ליו"ר דירקטוריון בגין שנת 2007 בסך של 900 אלפי ש"ח (ההוצאה בגין המענק נכללה בדוחות הכספיים של הבנק בשנת 2008).

ביום 16 באוגוסט 2010 לאחר אישור הדירקטוריון בישיבתו מיום 6 ביולי 2010 ולאחר אישור ועדת הביקורת מיום 21 ביוני 2010 והמלצת ועדת השכר של הדירקטוריון מיום 20 ביוני 2010, אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק מתן מענק בגין שנת 2009 ליו"ר הדירקטוריון של הבנק בסך של 1,200 אלפי ש"ח. מענקים לשנת 2010 יקבעו על בסיס המלצות ועדת התגמול.

1. המנהלים ומורשי החתימה של הבנק הזכאים לפנסיה תקציבית במתכונת מסוימת שהונהגה בבנק עד מועד ההצטרפות לקרן עמית בשנת 1997 (להלן - "הפנסיה המחייבת"), יקבלו פנסיה מקרן הפנסיה "עמית" עימה התקשרו הבנק והעובדים מהבנק, באופן משולב, כאשר ההסכם קובע את נוסחת השילוב. על נוסחת שילוב זו קיימת מחלוקת בין ועד המנהלים ומורשי החתימה לבין הבנק. עמדת הבנק היא שחבות הבנק לגמלאי היא בגובה הפרש שבין סכום הפנסיה הראשונה שהגמלאי יקבל מ"עמית", עם צאתו לגמלאות, לבין סכום הפנסיה המחייבת (ככל שיתקיים הפרש כזה באותו מועד), ואשר אותו יהיה על הבנק לשלם לגמלאי מידי חודש, כשהוא צמוד במלואו למדד המחירים לצרכן. עמדת המנהלים היא שחבות הבנק לגמלאי היא בגובה הפרש (ככל שיתקיים כזה), בין סכום הפנסיה שהגמלאי יקבל מ"עמית" לבין סכום הפנסיה המחייבת, כפי שיהיה אותו הפרש מידי חודש (סכומי הפרש שעל הבנק לשלם כאמור להלן - "סכומי ההשלמה"). ועד המנהלים והבנק ניהלו בעניין זה הליך של יישוב המחלוקת מחוץ לכותלי בית המשפט. ההליך הוקפא על ידי הצדדים. להערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציו המשפטיים, לא ניתן לכמת כיום את מידת והיקף הסיכון באשר לחבות אפשרית של הבנק בתשלום סכומי ההשלמה, הן נוכח קיומה של המחלוקת האמורה לעיל בקשר לפרשנות נוסחת השילוב, והן כיוון שלא ניתן לצפות את תדירותם או היקפם של המצבים בהם ייווצר הפרש כלשהו בין סכום הפנסיה המחייבת לבין סכום הפנסיה המשולם על ידי קרן "עמית" ("ההפרש"), אשר עלול לחייב תשלום של סכום ההשלמה כאמור. אם תתקבל פרשנותם של העובדים הזכאים, וככל שאכן ייווצר ההפרש, עלול הבנק להיות מחויב בתשלום סכומי ההשלמה בכל מקרה של היווצרות ההפרש כאמור. נציין כי נכון למועד הדוחות הכספיים, לא קיים פער מהותי בין יתרת ההפרשה האקטוארית בהתאם לעמדת הבנק לבין יתרתה בהתאם לעמדת המנהלים, וזאת בהתבסס על הערכות אקטואר הבנק (רלוונטי לאוכלוסיה של כ- 130 איש נכון לסוף שנת 2010).

באור 15א – עסקאות תשלום מבוסס מניות

א. פרטים על עסקאות תשלום מבוסס מניות

ביום 14 בספטמבר 2008 אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון, הקצאת 620,456 אופציות (לא רשומות למסחר) למנכ"ל, בלתי סחירות ובלתי עבירות ("האופציות"), שכל אחת מהן ניתנת למימוש למניה רגילה רשומה על שם בת 0.01 ש"ח ערך נקוב של הבנק ("המניות הרגילות"). אישורי הקצאת האופציות כאמור, הינם בהמשך לאישור הסכם העסקת המנכ"ל ותנאי העסקתו במרס 2006 כמפורט בבאור 15ה(2) לעיל, במסגרתו התחייב הבנק, בין היתר, להנפיק למנכ"ל ללא תמורה אופציות לרכישה של מניות של הבנק, כאשר בעקבותיו לא ננקטו בפועל כל הפרוצדורות להקצאת האופציות, ובכלל זה לא התקבלה החלטה על הקצאתן בפועל וכן לא נעשתה פנייה לבורסה לקבלת אישורה להקצאת האופציות (כמו גם שלא פורסם דוח הצעה פרטית בהתאם לתקנות). בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2007 צויין עקב טעות בתום לב, כי האופציות הוקצו בשנת 2006. כן נרשמה החל ברבעון השני של שנת 2006 הוצאה כנגד רישום קרן הון בגין האופציות האמורות וזאת במקום התאמת הוצאה זו מדי תקופה על פי השווי ההוגן של האופציות בתאריכי החתך הרלוונטיים (עקב אי קבלת ההחלטה על הקצאת האופציות בפועל). השפעת אי ביצוע ההתאמה כאמור על הדו"חות הכספיים של הבנק, אינה מהותית.

מחיר המימוש ומועדי המימוש של האופציות שאושרו ביום 14 בספטמבר 2008, כאמור, זהים לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה המקורי של המנכ"ל, ובכפוף לשינויים לפיהם "תקופות ההבשלה" (vesting) של האופציות המוענקות תהיה ביחס למחצית מכמות האופציות, עם הקצאתן והמחצית השנייה של האופציות תבשלה ביום 31 במארס 2009. תקופת המימוש לגבי מנת האופציות הראשונה תהא החל ממועד הקצאת האופציות ועד ליום 30 ביוני 2012, ולגבי מנת האופציות השנייה תהא החל מתום תקופת ההבשלה שלהן ועד ליום 15 באוקטובר 2012.

המניות שתנבענה למנכ"ל ממימוש האופציות תהווה כ-1.04% מהונו המונפק והנפרע של הבנק ומזכויות ההצבעה בו לתאריך 14 בספטמבר 2008. האופציות הוענקו למנכ"ל ללא תמורה ביום 23 באוקטובר 2008. כל אופציה תהיה ניתנת למימוש למניה רגילה אחת תמורת תשלום מחיר מימוש השווה ל-21.087 ש"ח כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן, כאשר מדד הבסיס הוא המדד האחרון הידוע במועד כניסת המנכ"ל לתפקידו בבנק (2 באפריל 2006), והמדד החדש יהא המדד האחרון הידוע במועד התשלום בפועל של מחיר המימוש.

האופציות הוקצו בהתאם להוראות מסלול רווח הון הקבועות בסעיף 102 (ב)(2) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) התשכ"א-1961 ("הפקודה") וכן בכפיפות לכללי מס הכנסה (הקלות מס בהקצאת מניות לעובדים), תשס"ג-2003. האופציות הופקדו בנאמנות אצל נאמן, אשר יחזיק בהם בנאמנות במשך התקופות הקבועות בסעיף 102 לפקודה (24 חודשים ממועד הענקת האופציות והפקדתן בידי נאמן) על מנת שההטבה הנובעת מהאופציה תחשב כרווח הון על פי מסלול רווח הון ותמוסה בהתאם. השווי ההוגן של תוכניות האופציות האמורה הסתכם לסך של 1.2 מיליון ש"ח כמפורט בסעיף ב, להלן. בשנת 2008 רשם הבנק הכנסה בסך של כ-0.6 מיליון ש"ח כנגד קיטון בקרן הון עקב אישור תוכנית האופציות האמורה. בשנת 2009 רשם הבנק הוצאה בסכום נמוך מ-0.1 מיליון ש"ח כנגד קרן הון.

ב. אומדן השווי ההוגן

סכום ההטבה התיאורטי, המחושב על פי נוסחת בלק ושולס, הגלום בכתבי האופציה הנ"ל מסתכם בסך של כ-1.2 מיליון ש"ח. חישוב סכום ההטבה התבסס על הפרמטרים העיקריים הבאים:

- סטיית התקן של התשואה השנתית של מניות הבנק בגין המנה הראשונה – 32.93%, ובגין המנה השנייה – 29.84%.
- שיעור ריבית צמודת מדד חסרת סיכון בגין המנה הראשונה – 2.48%, ובגין המנה השנייה – 2.44%.
- מחיר המניה נקבע לפי שער הסגירה ביום 11 בספטמבר 2008 – 14.72 ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 15א – עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ג. עסקאות תשלום מבוסס מניות מסוג אופציות למניות

מאוחד והבנק	
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש	מספר האופציות
בש"ח	באלפי ש"ח
22.37	620
22.99	620
23.51	620

קיימות במחזור ליום 1 בינואר 2009
 קיימות במחזור ליום 31 בדצמבר 2009
 קיימת במחזור ליום 31 בדצמבר 2010

באורים לדוחות הנספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמדה ולפי תקופות לפרעון (1)

סכומים מדווחים
ההרכב במאות (2) :

שעור תשואה חזוי	יממה מאזנת (4)	ללא תקופת סר הכל (5)	תדירות מחזוריים עתידיים צפויים												במיליוני ש"ח
			סר הכל תדומים	מער עשרים שנה	מער עשרים שנה	מער עשרים שנה	מער עשרים שנה	מער עשרים שנה	מער עשרים שנה	מער עשרים שנה	מער עשרים שנה	מער עשרים שנה	מער עשרים שנה	מער עשרים שנה	
5.24%	23,854	267	26,568	343	2,006	3,154	938	1,000	1,332	1,518	4,579	1,562	10,136	נכסים	
4.10%	21,951	91	22,290	2	17	616	496	391	431	464	1,592	1,165	17,116	התחייבויות	
	1,903	176	4,278	341	1,989	2,538	442	609	901	1,054	2,987	397	(6,980)	הפרש	
	(329)	-	(329)	-	-	-	-	-	-	-	(8)	(60)	(261)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
	(401)	-	(431)	-	-	-	-	-	-	5	(253)	(109)	(74)	אופציות (במנותי נכס הבסיס)	
3.55%	5,080	10	6,126	101	913	1,657	631	624	832	624	572	121	51	מטבעי ישראל צמוד למדד	
2.61%	4,293	-	4,607	14	79	947	253	384	443	1,201	706	273	307	נכסים	
	787	10	1,519	87	834	710	378	240	389	(577)	(134)	(152)	(256)	התחייבויות	
	(472)	-	(440)	-	-	-	(70)	(70)	(70)	(70)	(109)	-	(51)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אופציות (במנותי נכס הבסיס)	
4.51%	5,555	27	6,045	24	195	957	237	216	257	242	1,180	644	2,093	מטבעי חוץ (3)	
1.07%	6,754	-	6,868	-	-	138	16	20	17	25	1,075	1,310	4,267	נכסים	
	(1,199)	27	(823)	24	195	819	221	196	240	217	105	(666)	(2,174)	התחייבויות	
	801	-	769	-	-	-	70	70	70	70	117	60	312	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
	401	-	431	-	-	-	-	-	-	(5)	253	109	74	אופציות (במנותי נכס הבסיס)	
	804	669	135	-	-	-	-	5	5	-	-	2	123	פריטים לא נכספים	
	245	141	104	-	-	-	-	-	-	-	-	5	99	נכסים	
	559	528	31	-	-	-	-	5	5	-	-	(3)	24	התחייבויות	
														הפרש	
4.87%	35,293	973	38,874	468	3,114	5,768	1,806	1,845	2,426	2,384	6,331	2,329	12,403	סר הכל	
3.29%	33,243	232	33,869	16	96	1,701	765	795	891	1,690	3,373	2,753	21,789	נכסים	
	2,050	741	5,005	452	3,018	4,067	1,041	1,050	1,535	694	2,958	(424)	(9,386)	התחייבויות	
														הפרש	

(1) בבואר זה מוצגים תדירותי המזומנים העתידיים החזויים האפייניים בגין טעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי האמדה, בהתאם לתקופות המתכות למועד הפרעון החזוי של כל תדורים. הנחמים מוצגים בפיסי הפרשות לוחות מסופקים.
(2) ראה באור 1.א.2.
(3) כולל האמדה למטבעי חוץ.
(4) כפי שנכללה בבאור מס' 16 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
(5) נכסים ללא תקופות פרעון כולל נכסים בסך 126 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמדה ולפי תקופות לפרעון (1) (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד (2) :

סך הכל

31 בדצמבר 2009

(3)	יתרה מאזנות ללא תקופת סך הכל פרעון (4)	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל שנה	מעל עשר שנה	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים	מעל שתיים עד שלוש שנים	מעל שנה עד שנתיים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה ועד חודש חודשים	במיליוני ש"ח	
													נכסים	התחייבויות הפרש
30,323	* 1,274	32,853	373	2,680	4,625	1,162	1,240	1,676	2,713	* 6,972	* 2,277	* 9,135	נכסים	
28,378	181	29,067	13	452	1,267	736	715	966	1,022	2,929	2,477	18,490	התחייבויות	
1,945	1,093	3,786	360	2,228	3,358	426	525	710	1,691	4,043	(200)	(9,355)	הפרש	

* סווג מחדש.

(1) בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החזויים האצויים בגין טעפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי האמדה, בהתאם לתקופות הנתחמת למועד הפרעון החזוי של כל תזרים. הנתונים

מוצגים בגיסי הפרשות לחובות מסופקים.

(2) ראה באור 1, א. (2).

(3) לפי שנכללה בבאור מס' 16 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמדה", לרבות סכומים חוץ מאזויים בגין נזריים.

(4) נכסים ללא תקופות פרעון מילל נכסים בסך 112 מיליון ש"ח שזמן פירעונם עבר.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 18 - התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים

סכומים מדווחים

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
במיליוני ש"ח	

174	148
516	484
1,738	2,317
561	565
1,575	823
1,052	883
1,008	900
8,011	6,540
698	811

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

אשראי תעודות
ערבויות להבטחת אשראי
ערבויות לרוכשי דירות
ערבויות והתחייבויות אחרות
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
מסגרות חח"ד ואשראי שלא נוצלו בקשר ליהלומנים
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
התחייבויות להוצאת ערבויות

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה (1):

יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה (2)

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
במיליוני ש"ח	
570	485

מטבע ישראלי צמוד למדד

תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה

לימים בדצמבר 2009	לימים 31 בדצמבר 2010						
	סך הכל	מכל 20 שנים	מעל 10		מעל 5		מעל 3
			עד 20 שנים	עד 10 שנים	עד 5 שנים	עד 3 שנים	
סך הכל	סך הכל	מכל 20 שנים	עד 20 שנים	עד 10 שנים	עד 5 שנים	עד 3 שנים	עד שנה

47	40	* -	5	15	7	8	5
32	28	* -	2	9	5	7	5
28	26	* -	1	8	5	7	5

במגזר הצמוד למדד
תזרימים חוזיים עתידיים
תזרימים עתידיים צפויים
לאחר הערכת הנהלה
לפירעונות מוקדמים
תזרימים צפויים מהוונים
לאחר הערכת הנהלה
לפירעונות מוקדמים⁽³⁾

מידע על העמדת הלוואות במשך השנה

בשנת 2009	בשנת 2010
4	1
* -	* -

הלוואות מפקדונות לפי מידת הגביה
הלוואות עומדות

- (1) אשראים ופקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפקדונות) עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
 (2) הלוואות עומדות ופקדונות ממשלה שניתנו בגינם בסך 42 מיליון ש"ח (2009 - 53 מיליון ש"ח) לא נכללו בלוח זה.
 (3) ההיוון בוצע לפי שיעור 2.44% (2009 - לפי שיעור 2.8%).

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באור 18 – התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות:

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר	31 בדצמבר
2009 *	2010
במיליוני ש"ח	
16	17
15	16
14	15
13	13
10	10
37	31
105	102

- (1) דמי שכירות של מבנים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:
- בשנה ראשונה
 - בשנה שניה
 - בשנה שלישית
 - בשנה רביעית
 - בשנה חמישית
 - מעל חמש שנים

סך הכל

* סווג מחדש

(2) סכום ההתחייבות לרכישת מבנים וציוד ושיפוץ מבנים ליום 31 בדצמבר 2010 הינו בסך 22 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק (ליום 31 בדצמבר 2009 – 8 מיליוני ש"ח במאוחד ובבנק).

(3) חברה מאוחדת התחייבה להשקיע בתאגידים ריאליים נוספים ובקרן גידור סכום של 9 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 23 מיליון ש"ח) וזאת בהתקיים תנאים מסוימים כפי שנקבעו בהסכמים עם אותם תאגידים.

(4) הסכם לקבלת שירותי מחשוב מבנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "לאומי")

ביום 29 בספטמבר 2001 – נחתם הסכם תפעול ומחשוב עם לאומי לתקופה של 11 שנים, החל משנת 1998, לפיו מספק לאומי לבנק שירותי תפעול, בגין מערכות התשתית הבנקאיות זאת בנוסף לזכאות הבנק לקבל את מרבית מערכות המידע הפועלות בלאומי, אשר מרביתן הוטמעו בבנק (להלן: "ההסכם").

השירותים שלאומי מתחייב לבצע באמצעות מערך התפעול והמנהלה שלו או כל גוף שיבוא במקומו (להלן: "מת"מ") מתבססים על שירותי המחשוב שמת"מ מעניק ללקוחות מת"מ בתוספת שירותים אחרים כמפורט בהסכם. כן מספק לאומי לבנק שירותי תמיכה ותחזוקה שוטפים ומלאים ושירותי הדרכה בקשר עם המערכות המשמשות למתן השירותים ושירותי התפעול. שרותי תפעול, תחזוקה ופתוח מערכות מסופקים על ידי לאומי, ברמת שרות דומה לזו הניתנת ליחידות לאומי וסניפיו. לאומי מתחייב בהסכם להעביר לבנק מידע תפעולי המתייחס למערכות, לשמור על רמת אבטחת מידע גבוהה לנתוני הבנק, וכן, בכפוף לקבלת תמורה מיוחדת, להכין תשתית להסבת מערכות ולהגירה למערכות מחשוב עצמאיות במידה והבנק יחליט ליישמן. כמו כן, נטל לאומי על עצמו התחייבות הסכמית לשמירת סודיות באשר לנתוני הבנק. בסיס הנתונים של הבנק נפרד מבסיס הנתונים של לאומי.

ביום 31 בדצמבר 2007 נחתמה, לאחר שנבחנו על ידי הבנק חלופות, תוספת להסכם על-פיה הוארך תוקפו של ההסכם ב-10 שנים החל מיום 1 בינואר 2007 תוך שיפור תנאי ההסכם במישור הכספי – על דרך הקטנת עלות השירותים השוטפים וצמצום חוסר הודאות הקשורה לעליה בלתי מבוקרת של עלות השירותים בעתיד וכן במישור של רמת השירות – על דרך חתימת הסכם רמת שירות (SLA). המחיר השנתי של השירותים השוטפים יעמוד על פי התוספת להסכם על 37-40 מיליון ש"ח בשנתיים הראשונות ויעלה בהדרגה עד לסך של 42-45 מיליון ש"ח החל מן השנה השישית, וזאת בהתאם למכלול השירותים שהבנק זכאי להם על פי ההסכם. הסכומים צמודים למדד המחירים לצרכן של דצמבר 2006 ועשויים להשתנות בהתאם לשינוי בהיקף הפעילות של הבנק. במסגרת התוספת להסכם נכללו מערכות אשר עד כה לא עברו לשימוש הבנק ואשר יש בהן, בין היתר, כדי לסייע לבנק לעמוד בדרישות רגולטוריות שונות.

באור 18 – התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות: (המשך)

(5) ביום 1 ביולי 2010 נחתם הסכם בין הבנק לבין כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן "כאל") והסכם נוסף בין הבנק לבין חברת דיינרס קלוב ישראל בע"מ (להלן "דיינרס"), חברה בשליטת כאל (להלן "ההסכמים"). ההסכמים הינם לתקופה של 10 שנים, בכפוף לזכות ביטול של ההסכמים העומדת לכל אחד מן הצדדים מכח הוראות הדין, והינם מחליפים ובאים במקום הסכמי ההתקשרות בין הבנק לבין כאל ובין הבנק לבין דיינרס שהגיעו לסיימם במועד זה. במסגרת ההסכמים ינפיקו כאל ודיינרס כרטיסי אשראי, כרטיסי בנק וכרטיסים משולבים ללקוחות הבנק ויספקו ללקוחות את השירותים הכרוכים בהנפקת הכרטיסים ללקוחות והגלמים בשימוש בהם. ההסכמים מעגנים זכויות הצדדים וכן הסדרי תפעול ומתן שירותים על ידי כאל ו/או דיינרס לכרטיסי חיוב שיונפקו במסגרת ההסכם וכן את יתר התנאים הנוגעים לכך.

במסגרת ההסכם עם כאל, ניתנה לבנק, בכפוף לתנאים המתלים המפורטים להלן, אופציה בלתי עבירה, לרכוש מכאל 32,934 מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח של כאל, המהוות נכון למועד חתימת ההסכם 3% מהון המניות הרגילות המונפק והנפרע של כאל, בכפוף לאירועי התאמה שנקבעו בהסכם, וזאת במועד ההשלמה של הנפקה לציבור של ניירות ערך של כאל ובכפוף להשלמת ההנפקה (ככל שתבוצע). מחיר המימוש של האופציות משקף הנחה של 25% על מחיר המניה ברוטו כפי שיקבע בתשקיף ההצעה לציבור. לכאל זכות, לפי שיקול דעתה, להמיר את מניות האופציה בתשלום חד פעמי בסכום השווה למחיר המימוש במספר הכולל של מניות האופציה כאילו האופציה מומשה במלואה. המניות שתנבענה ממימוש האופציה, ככל שתמומש, לא תהיינה ניתנות להעברה למתחרה של כאל. תוקף האופציה במשך תקופת ההסכם מותנה בשורה של תנאים עסקיים כפי שנקבעו במסגרת ההסכם. האופציה תכנס לתוקף עם קבלת פטור מהסדר כובל מן הממונה על ההגבלים העסקיים בנוגע להוראות ההסכם המתייחסות לתנאי האופציה וכן עם קבלת אישור מאת המפקח על הבנקים המתייחס לבנק ולכאל, ככל שיידרש אישורים אלו.

בחודש דצמבר 2010 קיבל הבנק את החלטת הממונה על ההגבלים העסקיים ליתן פטור מאישור הסדר כובל למשך חמש שנים לאופציה שהוענקה על ידי כאל במסגרת התקשרות בין הבנק לבין כאל, ובהתייחס להסכם בין הבנק לכאל ולהסכם נוסף בין הבנק לבין דיינרס, חברה בשליטת כאל, מן הנימוקים שנמנו בהחלטה, וביסוס את החלטת הממונה, כי אין בתנית הבלעדיות הנכללת בהסכם לעניין האופציה בכדי לפגוע בתחרות פגיעה של ממש. נקבע עוד כי בתום תקופת חמש השנים, ניתן יהיה לשוב ולבקש להאריך את תקופת הפטור.

(6) ביום 3 בפברואר 2011 התקשר הבנק עם ישראל כרטיס בע"מ בהסכם לתקופה של חמש שנים, להנפקת כרטיסי חיוב של המותגים "ישראל כרטיס" ו-"מאסטרדקארד". ההסכם קובע, בין היתר, הוראות בקשר לחלוקת האחריות בין פועלים אקספרס בע"מ לבנק, נוכח הוראות חוק כרטיסי חיוב, וכן את התנאים העסקיים התפעוליים והמשפטיים הרלבנטיים להנפקה כאמור. תקופת ההסכם תוארך אוטומטית לתקופות נוספות בנות שנתיים כל אחת, אלא אם יודיע מי מן הצדדים למשנהו, בדרכים הקבועות בהסכם, כי הוא אינו מעוניין בהארכה כאמור.

באותו תאריך, התקשר הבנק עם פועלים אקספרס בע"מ בהסכם לתקופה של ארבע שנים, להנפקת כרטיסי חיוב של המותג "אמריקן אקספרס". ההסכם קובע, בין היתר, הוראות בקשר לחלוקת האחריות בין פועלים אקספרס בע"מ לבנק נוכח הוראות חוק כרטיסי חיוב, וכן את התנאים העסקיים, התפעוליים והמשפטיים הרלבנטיים להנפקה כאמור, תקופת ההסכם תוארך אוטומטית לתקופות נוספות בנות שנתיים כל אחת, אלא אם יודיע מי מן הצדדים למשנהו, בדרכים הקבועות בהסכם, כי הוא אינו מעוניין בהארכה כאמור.

(7) בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק, הכוללת שימת דגש על תחום הבנקאות הקמעונאית, התקשר הבנק ביום 14 בפברואר 2010 בהסכם מסגרת עם מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ (להלן "מימון ישיר"), במסגרתו הוסכם כי הבנק ירכוש ממימון ישיר בהמחאת זכויות והתחייבויות על דרך מכר, תיקי הלוואות שהועמדו על ידי מימון ישיר ללקוחות פרטיים לצורך רכישת כלי רכב וכן את כל הביטחונות שניתנו להבטחתם עד לסכום של 180 מיליון ש"ח (להלן "הסכם המסגרת", להלן "הסכום המירבי"). הסכם המסגרת נכנס לתוקף ביום 15 במרס 2010 למשך שישה חודשים מיום כניסתו לתוקף או עד להמחאת הסכום המירבי כאמור לעיל, לפי המוקדם מביניהם. ביצוע של עסקאות ההמחאה מכח הסכם המסגרת הוכפף לקיומם של תנאים שסוכמו במסגרת ההסכם ולכל דין. בחודשים אפריל-אוקטובר 2010 בוצעו המחאות על דרך המכר של כל הלוואות בהתאם להסכם המסגרת.

במועד רכישת הלוואות ממיומן ישיר, עם קיום התנאים להכרה בנכס פיננסי (על פי FAS 166), רושם הבנק את הלוואות הנרכשות בספריו בגובה התמורה קרי, שווי הוגן, למעט הלוואות אשר לגביהן לבנק יש זכות החזרה לתקופה שהוגדרה בהסכם אשר נרשמות כחוב מובטח למימון ישיר. הכנסות המימון בעסקה נרשמות בהתאם לריבית האפקטיבית של הלוואות הנרכשות.

ביום 6 בפברואר 2011 נחתם הסכם מסגרת נוסף בין הבנק לבין מימון ישיר, במסגרתו הוסכם כי הבנק ירכוש ממימון ישיר בהמחאת זכויות והתחייבויות על דרך מכר, תיקי הלוואות שהועמדו על ידי מימון ישיר ללקוחות פרטיים לצורך רכישת כלי רכב וכן את כל הביטחונות שניתנו להבטחתם עד לסכום נוסף של 180

באור 18 – התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות: (המשך)

- מיליון ש"ח. הסכם המסגרת יעמוד בתוקפו למשך שנה מיום חתימתו או עד להמחאת הסכום המירבי כאמור לעיל, לפי המוקדם מביניהם. ביצוען של עסקאות ההמחאה מכח הסכם המסגרת הוכפף לקיומם של תנאים שסוכמו במסגרת ההסכם ולכל דין.
- (8) סכום הערבויות לבתי משפט ואחרים ליום 31 בדצמבר 2010 הינו 20 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק (ליום 31 בדצמבר 2009 – 24 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק).
- (9) א. בהתאם לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי, וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים ועובדים בהם), התשנ"ו-1995, עד לרבעון השלישי של שנת 2010 נתן הבנק ערבויות על סך 7 מיליון ש"ח לטובת בעלי יחידות בקרנות נאמנות, שחברה מאוחדת של הבנק משמשת להן כנאמן, החל מהרבעון הרביעי של שנת 2010 המירה החברה את הערבות הבנקאית בפקדון על סך של 7 מיליון ש"ח שהופקדו בבנק.
- ב. חברה מאוחדת המשמשת כמנהלת תיקי השקעות מכוסה בביטוח אחריות מקצועית בהתאם לתקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות (הון עצמי וביטוח), התשנ"ז - 1997.
- ג. חברה מאוחדת העוסקת בחיתום מכוסה בביטוח אחריות מקצועית בהתאם לתקנות ניירות ערך (חיתום), התשנ"ז - 2007.
- (10) בהתאם להסכם שנחתם ביום 18 בדצמבר 2006, בין חברה מאוחדת לבין הבנק, התחייב הבנק כלפי הנאמנים לכתבי ההתחייבות הנדחים ולתעודות הפקדון שהנפיקה החברה המאוחדת למלא את כל תנאי התשלום כמצוין בכתבי ההתחייבות ובתעודות הפקדון. בקשר להתחייבות הבנק בעניין תשקיף מדף שפורסם על ידי חברה מאוחדת באוגוסט 2009 - ראה ביאור 11.ב.
- (11) הבנק, הנמנה על החברים במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ התחייב, ביחד עם יתר חברי הבורסה, לפצות הדדית את המסלקה של הבורסה אם יגרם לה נזק בקשר עם חוסר מלאי או חוסר כיסוי כספי של אחד מחברי הבורסה. במסגרת זו הקימה המסלקה קרן סיכונים בה ישתתפו כל חברי המסלקה ובכללם הבנק. דירקטוריון המסלקה החליט בנובמבר 2008 לתקן את הסעיף הדרוש במתן בטוחות על ידי החברים בגין קרן הסיכונים של המסלקה. בהתאם לתיקון כל חבר יפקיד להבטחת חלקו בקרן הסיכונים לפחות 25% בטוחות במזומן. חלקו של הבנק בקרן הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2010 הינו 27 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 28 מיליון ש"ח).
- (12) מסלקת מעו"ף בע"מ מופעלת על ידי הבורסה לניירות ערך בע"מ. עיסוקיה העיקריים של המסלקה הם הוצאת אופציות, העמדת כלים לסליקת עסקאות באופציות ומימושן ואספקת שירותים נלווים לחברי המסלקה ולמסחר באופציות. הבנק, הנמנה על החברים במסלקה, אחראי, ביחד עם יתר חברי המסלקה כלפי המסלקה, לכל חבות כספית המתחייבת מעסקאות באופציות המתבצעות בבורסה. לצורך כך הקימה המסלקה קרן סיכונים. חבר המסלקה אחראי כלפי המסלקה לחלקו בקרן הסיכונים, הנקבע בשיעור יחסי לפעילותו באופציות או לסך הבטוחות שעליו להעמיד למסלקה ובתנאים הנקבעים בידי דירקטוריון המסלקה מעת לעת.
- דירקטוריון מסלקת מעוף החליט בנובמבר 2008 לתקן את הסעיף הדרוש במתן הבטוחות על ידי החברים בגין קרן הסיכונים של המסלקה. בהתאם לתיקון כל חבר יפקיד להבטחת חלקו בקרן הסיכונים לפחות 25% בטוחות במזומן.
- לתאריך המאזן חלקו של הבנק בקרן הסיכונים הוא 83 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 30 מיליון ש"ח). חלקו של הבנק בקרן הסיכונים עלול לגדול אם אחד או יותר מהחברים האחרים במסלקה, לא יעמדו בהתחייבויותיהם.
- הבנק התחייב כלפי המסלקה לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות עבור לקוחותיו בגין כתיבת אופציות הנסחרות במסגרת המסלקה. סך הערבויות בגין עסקאות עבור לקוחות ליום 31 בדצמבר 2010 הינו 190 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 61 מיליון ש"ח). לעניין שעבוד בגין הנ"ל ראה סעיף ד(3) להלן.
- (13) כתב התחייבות לשיפוי נושא משרה בבנק: ביום 29 בדצמבר 2005 אושרה באסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק החלטה לפיה יעניק הבנק למי שיכנהו מעת לעת כנושאי המשרה בבנק ובחברות הבנות שלו (להלן "נושאי המשרה") התחייבות לשיפוי בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות, הקשורים לרשימת אירועים שצורפה לכתב ההתחייבות. הסכום המרבי של השיפויים אשר יינתנו לכל נושאי המשרה במצטבר, לא יעלה על סך של 35 מיליון דולר. השיפוי מותנה בקיומם של תנאים המפורטים בכתב ההתחייבות.
- ביום 22 ביוני 2009 אושרה באסיפה הכללית של הבנק עסקה להגדלת סכום ההתחייבות לשיפוי לטובת נושאי המשרה, במסגרת כתב התחייבות לשיפוי שאושר על ידי האסיפה הכללית של הבנק

באור 18 – התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות: (המשך)

ביום 29 בדצמבר 2005 (להלן: "כתב ההתחייבות"), לעניין הצעה ו/או הנפקה של ניירות ערך באמצעות תשקיף, על כל הנובע מכך, כמפורט בסעיף (1) לנספח א' לכתב ההתחייבות וזאת בסך נוסף של 15 מיליון דולר (להלן: "סכום השיפוי הנוסף"), מעבר להתחייבות לשיפוי בסך של 35 מיליון דולר, הנקוב בכתב ההתחייבות האמור. סכום השיפוי הנוסף יוחד אך ורק לאירוע המפורט בסעיף (1) לנספח א' לכתב ההתחייבות הנ"ל (שענינו הצעה ו/או הנפקה של ניירות ערך באמצעות תשקיף). מובהר, כי השיפוי בקשר לאירועים הכלולים בסעיף (1) לנספח א' לכתב ההתחייבות יינתן תחילה מתוך סכום השיפוי הנוסף (15 מיליון דולר ארה"ב), וככל שיידרש שיפוי בגין אירוע מהסוג האמור העולה על סכום השיפוי הנוסף, ישופו נושאי המשרה גם מתוך סכום ההתחייבות לשיפוי הקיים בסך 35 מיליון דולר ארה"ב.

(14) ביום 30 ביוני 2009 אישר דירקטוריון הבנק מתן כתבי שיפוי בלתי חוזרים ובלתי מותנים לחברות מאוחדות: אגוד שוקי הון בע"מ, אגוד הנפקות בע"מ, איגודים סוכנות לביטוח (1995) בע"מ, חברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ, אימפקט ניהול תיקי השקעות בע"מ, כרמל אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ וליבלוב סוכנות לביטוח (1993) בע"מ (וזאת בהמשך לכתבי שיפוי שניתנו בעבר לחברות אגודים בע"מ, אגוד מערכות בע"מ, אגוד השקעות ויזום בע"מ ואגוד ליסינג בע"מ, כאשר לעניין כתב השיפוי לאגוד ליסינג אישר דירקטוריון הבנק השמטת תניות מכתב השיפוי בתוקף מיום 30 ביוני 2009), בגין כל התחייבויותיהן (ללא הגבלה בסכום), לרבות אך לא רק בגין אשורים והלוואות שהוענקו לחברות על ידי הבנק או על ידי כל צד ג', ובגין כל התחייבות אחרת אשר תהייה לחברות המאוחדות וזאת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 311 (יחס הון מזערי) ו-313 (מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים), ובהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין 203 בדבר מסגרת עבודה ומדידה להלימות הון-גישה סטנדרטית סיכון אשראי (באזל 2).

(15) ביום 8 ביולי 2009 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק (בהמשך לאישור ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק מיום 19.3.09 ומיום 31.5.09, בהתאמה) התקשרות של החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ (להלן: "החברה לנאמנות") להעברת שירותי הנאמנות לסדרות תעודות התחייבות, כהגדרתן בסעיף 35א. לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 לרבות תעודות התחייבות שהונפקו בהנפקה פרטית על ידי תאגידים שונים להם נותנת החברה לנאמנות שירותי נאמנות, לכלל פיננסים נאמנויות 2007 בע"מ (להלן: "כלל נאמנויות") בתמורה לסך של 1.89 מיליון ש"ח, שישולם בגין ההתקשרות, ככל שתועברנה כל סדרות תעודות ההתחייבות המפורטות בהסכם ההתקשרות, ובכפוף להתקיימות תנאים מתלים שנקבעו בו. ככל ששירותי הנאמנות לסדרה מסיימת לא יועברו, בהתאם לתנאי הסכם התקשרות, עקב אי קיום תנאים שנקבעו בהסכם לעניין העברת כל אחת מהסדרות, ינוכה סכום התמורה המגיעה בגינה מהתמורה שנקבעה במסגרת הסכם התקשרות. העברת שירותי הנאמנות של כל סדרת תעודות התחייבות, כפופה לתנאים המפורטים בשטרי הנאמנות שנחתמו בין החברה לנאמנות לבין החברה המנפיקה, ובמסגרת זו ניתן ביום 13 באפריל 2010 אישור בית המשפט המחוזי להתפטרות הנאמן מכהונתו ולמינוי כלל נאמנויות כנאמן לסדרות בהן נדרש אישור בית המשפט כאמור. כמו כן, הוכפפה העברת שירותי הנאמנות בסדרות תעודות התחייבות מסיימות, אף לקבלת אישור החברה המנפיקה להחלפה ו/או אישור אסיפת מחזיקי תעודות ההתחייבות למינוי כלל נאמנויות כנאמן. התמורה בפועל בגין העברת סדרות תעודות ההתחייבות שנמכרו ואשר התקיימו לגבי העברת התנאים המתלים (המהווה את הרוב המכריע של תמורת העסקה) הינה בסך של כ-1 מיליון ש"ח, אשר נרשמו ברבעון השני של 2010 בסעיף רווח מפעולות בלתי רגילות בסך של 0.7 מיליון ש"ח, לאחר מס. שתי סדרות בלבד שניתן להעבירן טרם הועברו בפועל והתמורה בגין תשלום בכפוף להעברתן. לפרטים נוספים ראה באור 21.ה.2.

(16) ביום 12 באפריל 2005 נחתם בין הבנק לבין אגוד הנפקות בע"מ (להלן: "חברת הבת") הסכם פקדונות בקשר לתשקיף מדף שפורסם על ידי חברת הבת ביום 13 באפריל 2005 (להלן: "התשקיף מ-2005"), ביום 18 בדצמבר 2006 נחתם בין הבנק לבין חברת הבת הסכם פיקדונות (כפי שתוקן ביום 1 בינואר 2007), בקשר לתשקיף מדף שפורסם על ידי חברת הבת ביום 7 בינואר 2007 (להלן: "תשקיף המדף מ-2007") וביום 27 באוגוסט 2009 נחתם בין הבנק לבין חברת הבת הסכם פיקדונות נוסף בקשר לתשקיף מדף שפורסם על ידי חברת הבת ביום 31 באוגוסט 2009 (להלן: "תשקיף המדף מ-2009") ובקשר לתמורות ההנפקה על פי דוחות הצעת המדף להנפקת תעודות התחייבות על פי התשקיפים הנ"ל, במסגרתם, בין היתר, נקבע כדלקמן:

א. התמורה מהנפקת תעודות ההתחייבות שתונפקנה על פי התשקיפים הנ"ל תופקד על ידי החברה הבת בפיקדונות בבנק (להלן: "הפיקדונות"). כל פיקדון מבין הפיקדונות יהיה בתנאי פירעון והצמדה דומים לתנאי תעודות ההתחייבות המוצעות במסגרת התשקיפים הנ"ל ודוחות הצעת המדף, ובתנאי ריבית אשר יהיו תנאים זהים ו/או עדיפים מהם, ובתוספת מרווח בשיעור של 0.12%.

באור 18 – התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות: (המשך)

ב. כל פיקדון יהיה בדרגת פירעון זהה לדרגת הפירעון של תעודות ההתחייבות שתמורתן הופקדה בפיקדון.

ג. בנק נתן את הסכמתו העקרונית לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות שתוצענה, אשר תוחזקנה בידי הציבור, התחייבות הבנק אינה ניתנת לביטול או לשינוי, מאחר שתלויות בה זכויות צד שלישי, דהיינו זכויות בעלי תעודות ההתחייבות והנאמנים לתעודות ההתחייבות.

ד. ההסכמים יעמדו בתוקפם כל עוד תעודות ההתחייבות יהיו במחזור.

(17) ביום 27 באוקטובר 2010 אישרה האסיפה הכללית של הבנק רכישת פוליסת ביטוח נושאי משרה (D&O) (לרבות בגין דירקטורים שהינם בעלי שליטה בבנק או קרוביהם) בגבולות אחריות של 85 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ולתקופה, יחד עם רכישת פוליסת ביטוח בנקאית שגבולות האחריות במסגרתה הינם בסכום זהה לאירוע ולתקופה, וזאת לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 15 בספטמבר 2010 ועד 14 בספטמבר 2011. הפוליסות תירכשנה אצל קונסורציום של מבטחים בלונדון, כאשר הפניקס חברה לביטוח בע"מ תעניק לבנק "שירותי חזית" בגין הפוליסות. הפרמיה הכוללת שישלם הבנק בגין רכישת פוליסת נושאי המשרה (כולל התמורה בגין "שירותי החזית") הינה בסך כולל שלא יעלה על 340,000 דולר. אישור האסיפה הכללית לעסקה, התקבל לאחר אישור ועדת הביקורת ולאחר מכן אישור דירקטוריון הבנק ביום 12 בספטמבר 2010.

(18) א. נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות ועומדות תביעות משפטיות. לגבי תביעות אשר לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא תדחינה או תבטלנה, קיימות הפרשות מתאימות למרות שהתביעות הנ"ל מוכחות על ידו. לא נעשו הפרשות לגבי תביעות אשר לדעת הנהלת הבנק ויועציו המשפטיים סיכוייהן קלושים. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות תלויות שאפשרות התממשותן אינה קלושה הינו כ- 11 מיליון ש"ח.

ב. בחודש דצמבר 2007 הוגשה לבנק דרישת תשלום סך כולל של 10 מיליון דולר ארה"ב, בקשר עם פעילות שוק ההון של מיופה כוח בחשבון ("הדרישה"). הדרישה הוגשה על ידי הנאמן בפשיטת הרגל על נכסי מיופה הכוח. עיקר הטענות כפי שפורטו בדרישה הינן בקשר להתנהלות מיופה הכוח בחשבונות הבנק הרלבנטיים. לטענת הנאמן, הבנק הפר את אמונו לקוחות הבנק ואת חובת הזהירות כלפי לקוחותיו של מיופה הכוח והפר חובות חקוקות שאפשרו למיופה הכוח לבצע מעשי מרמה המיוחסים לו כלפי לקוחותיו. לאחר שהבנק דחה את הדרישה, הגיש הנאמן בפשיטת רגל של מיופה הכוח דוח לבימ"ש, ובו העלה טענות כנגד הבנק בקשר לניהול החשבונות, ובכללן כי הבנק הפר חובות זיהור ונאמנות המוטלות עליו כבנק, והפר הוראות הנוגעות לאיסור הלבנת הון ו/או למיסוי. בדוח האמור לא נתבקש סעד כספי כנגד הבנק אלא הבנק נתבקש להגיב על הדוח, ולהמציא דוחות ומסמכים ספציפיים שונים. הבנק הגיש תגובה מטעמו ולאחר מכן הוגשו תגובות חוזרות, הן של הנאמן והן של הבנק. עפ"י החלטת ביהמ"ש על הבנק להמציא לנאמן דוחות ומסמכים הקשורים לחשבונו של מיופה הכוח עצמו (ככל שאלה קיימים) ולא לחשבונות אחרים כלשהם. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, בהיעדר ביסוס לחבות של הבנק ובהיעדר פירוט ו/או כימות לטענות ולאופן בו הן מבססות סעד, לא ניתן עדיין להעריך את סיכויי התממשות החשיפה לסיכון בעניין זה.

ג. ביום 29 לאוקטובר 2009 הוגשה בבית המשפט המחוזי-מרכז, על ידי זאבי תקשורת אחזקות בע"מ. (כינוס) וזאבי תקשורת-מימון וניהול בע"מ (כינוס) תובענה לסעד הצהרתי נגד הבנק ושישה בנקים אחרים שעניינה, על פי הנטען בה, ניסיון של הבנקים לגבות מהמבקשות הפרשים בגין מה שמכונה בתובענה "ריבית הפרה" על הלואה שניתנה להן ע"י הבנקים ואשר מניות בזק- החברה הישראלית לתקשורת בע"מ שימשו לה כבטוחה. ההפרשים מצטברים על-פי הטענה, נכון ליום הגשת התובענה, לסכום של כ- 840 מיליון ש"ח לכל הבנקים (להלן: "סכום ההפרש בגין ריבית הפרה"), מעבר לריבית ההסכמית כהגדרתה בתובענה. בתובענה מתבקשים צוים הצהרתיים הקובעים כדלהלן:

- כי הבנקים אינם זכאים לחייב את המבקשות בהפרשים בגין ריבית הפרה, כהגדרתה בתובענה.
- כי סכום ההפרש בגין ריבית הפרה, יופחת לסך של כ-37 מיליון ש"ח.
- כי בהתאם לאמור לעיל, חובן הכולל של המבקשות הינו בסך של כ-176 מיליון ש"ח, נכון ליום הגשת התובענה (במקום סך של כ-981 מיליון ש"ח, כנטען על ידי הבנקים).
- לחלופין - כי הבנקים זכאים לחייב את המבקשות בתקופה שהחל ממאי 2003 ואילך, בהפרשים

באור 18 – התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות: (המשך)

בגין ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 בלבד, וזאת ביחס לחוב המבקשות שהצטבר עד למועד האמור; וכי בהתאם לכך חובן הכולל של המבקשות הינו בסך של כ- 459 מיליון ש"ח, נכון ליום הגשת התובענה.

התובענה מבוססת על מספר עילות עיקריות ביניהן: הטענות כי "ריבית הפרה" אינה אלא "פיצוי מוסכם", שבית המשפט רשאי להפחיתו וכי בחינתן של נסיבות המקרה מחייבת את המסקנה, כי יש הצדקה להפחתת הסכום; כי הפחתת הפרשי ריבית הפרה מתחייבת גם מפרשנות הסכם ההלוואה בהתאם לאומדן דעת הצדדים; כי חיוב המבקשות בריבית הפרה יהווה אכיפה בלתי צודקת של הסכם ההלוואה; כי עמידת הבנקים על חיוב המבקשות בריבית הפרה מהווה חוסר תום לב; וכי גבייתה תהווה עשיית עושר ולא במשפט על ידם. אין בתובענה התייחסות ל"חלקו" של כל אחד מהבנקים בסכום הפרש בגין ריבית הפרה, אך מצוינים אחוזי ההשתתפות של הבנקים במימון, כאשר חלקו של הבנק הוא 4%. בחודש ינואר 2010 נתקבלה החלטת בית המשפט המורה על ברור התובענה בדרך של תביעה כספית רגילה, בגינה על התובעת לשלם אגרה מלאה בתוך המועד שקצב להן בית המשפט וזו הגושה לבית המשפט במהלך חודש פברואר 2010.

לפי חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק טרם הגשת תביעה כספית, ניתן להניח כי חלקו של כל אחד מהבנקים בהפרש הנטען הוא כאחוז ההשתתפות שלו במימון.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציו המשפטיים החיצוניים המטפלים בתובענה, על יסוד המידע והנתונים הידועים להם, הערכת סיכויי התובענה להתקבל קלושים.

ד. ביום 31 לאוקטובר 2010 הוגש בבית המשפט המחוזי בתל-אביב על ידי לקוחות הבנק כתב תביעה נגד

הבנק וכן הוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, בסכום כולל של כ-7.9 מיליון ש"ח. בכתב התביעה נטען כי הבנק אינו נוהג להוסיף ריבית והפרשי הצמדה לסכומים בהם חייב ביתר בניגוד לדיון או בניגוד למוסכם, בעת שהוא מזכה את הלקוחות בהשבת כספים אלו, ובכך מתעשר שלא כדין על חשבונם. בתביעה נטענות גם טענות רשלנות, הפרת חובת הנאמנות ותום הלב. סכום התביעה הייצוגית מושתת על הנחות עובדתיות והשערות המועלות בכתב התביעה, שטרם נבדקו. בתביעה מבוקש תשלום לחברי הקבוצה, אם במישרין ואם באמצעות פיצוי לטובת הציבור. כמו כן מתבקש ביהמ"ש להורות לבנק מכאן ולהבא לשלם ללקוחות ריבית והפרשי הצמדה בגין כל סכום בו הינו חייב ביתר.

הואיל והתובענה האמורה נמצאת עדיין בשלביה המוקדמים ביותר ואף טרם נדונה הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, אין בידי הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, להעריך בשלב זה את תוצאות התובענה.

ה.1. תביעה נגד כרמל - אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (להלן: "החברה")

ביום 2 בנובמבר 1997 הוגש בבית המשפט המחוזי בתל-אביב כתב תביעה נגד כרמל- אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (לשעבר בנק כרמל) (חברה בבעלות מלאה של הבנק) ושלושה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של כ- 500 מיליון ש"ח. כמו כן, נתבקשו סעדים הצהרתיים שונים כנגד הנתבעים והוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. בכתב התביעה נטען, בין היתר, כי הבנקים גבו מהלווים ומהעריבים שלא כדין עמלות בגין ביטוח חיי לוויים ונכסים המשועבדים לבנק וכי הם זכאים להשבת סכומי עמלות אלה. החברה וכן יתר הנתבעים הגישו בקשות לסילוק הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית על הסף. הבקשה טרם נדונה לגופה. במהלך דיון מוקדם שנתקיים בית המשפט המחוזי הוחלט לעכב את הדיון בתיק עד להכרעה סופית בגורלה של בקשה אחרת לאישור התובענה כתובענה ייצוגית המתבררת בבית המשפט העליון בעניין דומה ואשר החברה אינה צד לה (להלן: "הבקשה האחרת"). הכרעה בבקשה האחרת טרם ניתנה. כמו כן, הוחלט "להקפיא" את ההליכים בתיק התביעה עד להחלטה עקרונית שתתקבל בבית המשפט העליון בסוגיית תקנה 29 לתקנות סדר הדיון האזרחי, התשמ"ד-1984. החלטה עקרונית בסוגיה הנ"ל ניתנה על-ידי בית המשפט העליון ולפיה תקנה 29 אינה מאפשרת הגשת תובענות ייצוגיות. יצוין, כי התובעים מבקשים לאשר התביעה כתובענה ייצוגית גם מכוח חוקים אחרים הקובעים הסדרים להגשתן של תובענות ייצוגיות. לגבי ההליכים בתביעה הנסמכים על עילות אחרות, ההשהיה בעינה עומדת עד לקבלת הכרעה בבקשה האחרת, המתבררת כאמור בבית המשפט העליון. בנוסף לאמור לעיל, לפי חוות דעת יועציה המשפטיים של החברה, עילות מסוימות של התובעים, שהם לוויים של החברה התיישנו, גודל הקבוצה שהתובעים מבקשים לייצג בתביעה הייצוגית איננו ניתן להערכה ולאומדן, הסעד המבוקש בתביעה הייצוגית ובכללו אופן חישוב הנזק איננו ברור ואיננו ניתן להגדרה, רלבנות השאלה איזה חלק מן הסכום מיוחס לחברה. היועצים המשפטיים סבורים, כי בנסיבות אלה, חוסר הוודאות הכרוך בהליך, הן עובדתית והן משפטית, הוא רחב במידה כזו שלא ניתן לתת הערכת סיכון בגין התביעה. הואיל והתובענה האמורה נמצאת עדיין בשלביה המוקדמים ביותר ואף טרם נדונה הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, אין בידי הנהלת החברה והבנק, בהסתמך על חוות הדעת של יועציה המשפטיים, להעריך בשלב זה את תוצאות התובענה.

באור 18 – התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות: (המשך)

2. תביעה נגד חברה לנאמנות של הבנק אגוד בע"מ (להלן "החברה")

ביום 22 ביוני 2009 הוגש לבית המשפט המחוזי, נגד הבנק ונגד חברת הבת בבעלותו המלאה החברה לנאמנות של בנק אגוד לישראל בע"מ ("הבנק"), על ידי רד-רוק הולדינגס לימיטד, שהיא חברה אמריקאית ועל ידי חברת הבת שלה, רד-רוק קומודיטיס ("קומודיטיס"), שהיא חברה אמריקאית המצויה בהליכי פירוק בישראל ("התובעות"), כתב תביעה מתוקן על סך של 10 מיליון ש"ח. הסכום שהיה נקוב בכתב התביעה לפני תיקונו עמד על סך של כ- 178 מיליון דולר ארה"ב (להלן: "הסכום הראשוני"). התובעות ביקשו פטור מתשלום אגרה בגין הסכום הראשוני, אך בקשתן נדחתה. לאחר מכן ביקשו התובעות לתקן את כתב התביעה לסכום של 10 מיליון ש"ח (לצרכי אגרה) (להלן: "הסכום המתוקן") ובקשתן אושרה, כמו כן ביקשו התובעות להפחית את תשלום האגרה ולשלם אגרה בהתאם לסכום המתוקן, על אף שבמסגרת החלטה קודמת נפסק כי עליהן לשלם אגרה גבוהה בהרבה. בקשה זו אושרה ובעקבותיה שולמה האגרה והוגשה התביעה כאמור לעיל. בכתב התביעה המתוקן ציינו התובעות, כי סכום התובענה הוא כ- 155 מיליון דולר ארה"ב ולצרכי אגרה הינו 10 מיליון ש"ח. טענות התובעות בתמצית הינן בקשר לאירועים משנת 1992 כי הבנק אפשר שחרור לידי צד ג' של מטעני פלדה אשר יובאו לישראל עבורו, וזאת מבלי שצד ג' ישלם עבור מטעני הפלדה. התובעות טוענות כי בכך הפר הבנק הסכם נאמנות שנכרת בינו ובין החברה אמריקאית שבמסגרתו התחייב הבנק לבדוק ולוודא שמטעני הפלדה מאוחסנים ושומרים בנמל. מאחר ולטענת התובעות הבנק לא קיים התחייבות זו, הוא חייב לשלם לתובעות את הסכום אשר הגיע להן מאותו צד ג' בגין מטילי הפלדה, בצירוף ריבית. לחילופין, טוענות התובעות, כי הבנק הציג כלפיהן מצגי שווא רשלניים, הפר חובות זהירות שהוא חב להן כביכול, הפר חובות על פי חוק השומרים, הפר חובות על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח) והפר התחייבות לבטח את מטעני הפלדה. בימים אלה הוגשה בקשה מחודשת להגדלת סכום התביעה לכ-22 מיליון דולר בצרוף ריבית מיום 7 באוגוסט 1992 בשיעור שלטענת התובעות נקבע בהסכם בין התובעות לבנק ולחברה לנאמנות של בנק אגוד לישראל בע"מ, הן הנתבעות, ולמתן פטור מאגרה לסכום המוגדל. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת מהיועצים המשפטיים החיצוניים המטפלים בתביעה, המסתמכת על העובדות הידועות להם, הערכת סיכויי התביעה להתקבל קלושים. כמו כן, לבנק הסדר עם מבטחיו בקשר לכיסוי חלק עיקרי מהסכומים העלולים להיות משולמים על ידו בגין התביעה, לרבות הוצאות משפטיות בגין ניהולה.

(19) במסגרת ביקורת שנערכה על ידי רשות המיסים (מחלקת ביקורת מע"מ) בחברה בת של הבנק – אגוד מערכות בע"מ, חברה פרטית העוסקת במתן שירותים בתחום המחשוב לבנק (להלן – "החברה"), נבחנה פעילותה של החברה כעוסק לצרכי מע"מ. ביום 18 ביוני 2008 התקבלה בחברה שומת מס עסקאות לתקופות חיוב ספטמבר 2005 עד מרס 2008. במסגרת השומה נטען כי החברה מסרה ציוד (חומרה ותוכנת מחשבים) לבנק והוסף מס עסקאות בגובה היתרה להפחתה של מס התשומות שנתבע עם רכישת הציוד בתוספת 10% והפרשי הצמדה וריבית (כ-7 מיליון ש"ח). ביום 17 ביולי 2008 הגישה החברה השגה על השומה הנ"ל. בחודש יוני 2009 התקבלה בחברה החלטת רשות המיסים בדבר דחיית ההשגה. במהלך חודש ינואר 2010 הגישה החברה ערעור על ההחלטה ומועד קדם המשפט נקבע לרבעון הראשון של שנת 2011. הערכת הנהלה, בהתבסס על הערכת יועציה המשפטיים, הינה כי סיכויי הערעור להתקבל סבירים. יובהר כי מכיוון שמדובר בהפרש עיתוי, הרי שגם אם הערעור יידחה, לא צפויה לכך השפעה מהותית על תוצאות פעילות החברה והבנק.

ד. שעבודים:

(1) להבטחת סליקת עסקאות אשראי תוך יומי שבנק ישראל מקצה או יקצה לבנק מעת לעת במסגרת פעולתו במערכת זה"ב (RTGS), המבצעת סליקה בזמן אמת ואשר נכנסה לפעולה במערכת הבנקאית בסוף יולי 2007, יצר הבנק בחודש יולי 2007, שעבוד שוטף לטובת בנק ישראל, ללא הגבלה בסכום, על מלאי אג"ח מדינה ומק"מים המוחזקים על ידו. על פי תנאי השעבוד, הוא בתוקף כל עוד מצויים אג"ח או מק"מים כאמור בחשבון ע"ש בנק ישראל ועבורו המנוהל במסלוקת הבורסה והמיועד להפקדה ו/או לרישום בטוחות לטובת בנק ישראל או בחשבון הבנק המתנהל בבנק ישראל ואשר מיועד לביצוע חיובים וזיכויים כספיים של מסלוקת הבורסה.

(2) להבטחת אשראי מכל סוג במט"י או במט"ח שמקבלים הבנקים ובכלל זה בנק אגוד, מפעם לפעם מבנק ישראל ככל שיועמד אשראי על ידי בנק ישראל- והתחייבויות הבנק מכוחו כלפי בנק ישראל, התקשר הבנק במהלך חודש אוגוסט 2010 בהסכם ליצירת שיעבוד קבוע מדרגה ראשונה והמחאה על דרך שעבוד, ללא הגבלה בסכום, על כל הנכסים והזכויות בכל חשבון המתנהל במסלוקת הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ וב- Euroclear Bank (להלן "חשבונות הבטוחות") לזכות ועל שם בנק ישראל, אשר נועד להפקדה ו/או לרישום בטוחות על ידי הבנק לטובת בנק ישראל, ובכלל זה על כספים וניירות ערך המופקדים או הרשומים או שיופקדו או ירשמו, בחשבונות הבטוחות, על פירותיהם והתמורה הכספית ממכירתם או מימושם. למען הזהירות, הנכסים המשועבדים שבחשבון הבטוחות

באור 18 – התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ד. שעבודים (המשך)

ב- Euroclear Bank, או בכל חשבון בטוחות אחר המתנהל במסלוקה מחוץ לישראל, ישועבדו בנוסף לשעבוד הקבוע בדרגה ראשונה, גם בשעבוד צף בדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום. השעבודים כמפורט לעיל ישמשו ערובה מתמדת ומתחדשת להתחייבויות המובטחות על ידי יעמדו בתוקפם עד למועד שבו יאשר בנק ישראל בכתב כי בוטל. בנוסף לאמור לעיל נתן הבנק זכות קזוז ועיכון על כל הנכסים המגיעים לו מבנק ישראל להבטחת פרעון ההתחייבויות המובטחות. ניהול הנכסים המשועבדים, לרבות לעניין ביצוע הפקדות ומשיכות כספים וניירות ערך בחשבונות הבטוחות ושערוכם, הינם כקבוע במסמכי ניהול הבטוחות של המסלוקה בה מתנהל חשבון הבטוחות. במסגרת המערכת ההסכמית הנדרשת לצורך תפעול השעבוד נכללת הסכמה לתפעול מערכת הבטוחות על ידי מסלוקת הבורסה עבור בנק ישראל בהתאם להסכם שנחתם ביניהם, והרשאה למסלוקת הבורסה לבצע הוראות בנק ישראל בקשר עם ניירות הערך הישראליים המופקדים ו/או שיהיו מופקדים מעת לעת בחשבון הבטוחות הרלוונטי המיועד להפקדת בטוחות על ידי הבנק וכן הסכם להסדרת הפן התפעולי הכרוך בניהול הבטוחות (ניירות הערך הזרים) ב- Euroclear Bank. נכון ליום 31 בדצמבר 2010 לא הועמדו בטוחות.

(3) הבנק חבר במסלוקת היורוקליר אשר סולקת ניירות ערך הנסחרים בשווקים הבינלאומיים. לצורך פעילותו זו של הבנק באמצעות המסלוקה הנ"ל ולהבטחת האשראי שמוצל על ידי הבנק בפועל באותה מסלוקה מעת לעת, שעבד הבנק כספים וניירות ערך. מסגרת האשראי כנגדה שועבדו ניירות הערך מסתכמת ב- 6 מיליון דולר של ארה"ב (31 בדצמבר 2009 - 6 מיליון דולר של ארה"ב).

(4) בהתאם להסכם של הבנק עם מסלוקת מעו"ף ומסלוקת הבורסה ועל-פי החלטות הדירקטוריון של מסלוקת המעו"ף וחוקי העזר והמתאר של מסלוקת המעו"ף, מפקיד הבנק בחשבון על שם מסלוקת המעו"ף ניירות ערך כבטוחות לטובת מסלוקת המעו"ף וכן מזומנים בחשבון שנפתח על שמה בבנק אחר, שיהוו תשלום למסלוקות על חשבון כל סכום שהבנק יהיה חייב להן בגין עסקות במעו"ף ובניירות ערך ישראלים, שהבנק יהיה אחראי להם כלפיהן, וזאת כנגד התחייבות המסלוקות להשיב לבנק סכום זה בהתאם להסכם. להבטחת חיובים אלה יצר הבנק ביום 31 במרס 2004 שעבוד קבוע ושעבוד צף בדרגה ראשונה ללא הגבלת סכום על החשבונות הללו לטובת מסלוקת המעו"ף. שווי הבטוחות שהופקדו לטובת המסלוקות נכון ליום 31 בדצמבר 2010 הינו 898 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009 - 526 מיליון ש"ח), הממוצע במהלך שנת 2010 הינו 756 מיליון ש"ח. היתרה המקסימלית שהופקדה הינה 990 מיליון ש"ח. פרטים נוספים ראה סעיפים ג'. 11 ו- ג'. 12 לעיל. לקוחות הבנק משעבדים נכסים מסוגים שונים בגין סך פעילותם בבנק, כולל פעילותם במעו"ף.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 19 - מכשירים פיננסיים נגזרים

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2010				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			אחר	שקל - מדד במיליוני ש"ח
-	-	11,299	-	710
-	121	4,316	852	-
-	121	4,396	852	-
-	-	-	1,329	-
-	242	20,011	3,033	710
-	-	-	1,141	-
-	1	3	-	-
-	9,630	358	-	-
2	9,630	358	-	-
775	-	3,212	-	-
684	118	3,104	-	-
1,461	19,379	7,035	-	-
124	-	-	-	-
-	-	2,824	-	-

א. נגזרים ALM (1) (2)

חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
Swaps
סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.

ב. נגזרים אחרים (1)

חוזי Futures
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
סה"כ

ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (2) (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

-	9	155	102	5
-	9	300	137	2

ב. נגזרים אחרים (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

7	225	65	-	-
7	225	65	-	-

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
(3) למעט נגזרי אשראי.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 19 - מכשירים פיננסיים נגזרים (המשך)

סכומים מדווחים

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2010					
ממשלות					
ובנקים / דילרים / ברוקרים					
בורסות	בנקים	ברוקרים	מרכזים	אחרים	סה"כ
במיליוני ש"ח					
103	163	2	-	300	568
-	1,695	23	-	853	2,571
103	1,858	25	-	1,153	3,139

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים (1) (2)
 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (3)
 סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2010				
מעל 3				
מעל שנה				
עד 3 חודשים	עד 5 חודשים	עד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
במיליוני ש"ח				
150	460	100	-	710
368	-	290	2,375	3,033
23,595	5,793	482	-	29,870
19,212	28	260	121	19,621
1,447	14	53	71	1,585
44,772	6,295	1,185	2,567	54,819

חוזי ריבית
 שקל - מדד
 אחר
 חוזי מטבע חוץ
 חוזים בגין מניות
 חוזי סחורות ואחרים
 סה"כ

- (1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 6 מיליון ש"ח.
 (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 562 מיליון ש"ח הכלולה בסעיף נכסים אחרים.
 (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 19 - מכשירים פיננסיים נגזרים (המשך)

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2009				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
-	-	6,161	-	300
* 47	* 107	* 3,090	906	-
* 47	* 107	* 2,816	906	-
-	-	-	1,452	-
94	214	12,067	3,264	300

א. נגזרים ALM (1) (2)

חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
Swaps
סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.

-	-	-	1,212	-
---	---	---	-------	---

ב. נגזרים אחרים (1)

חוזי Futures
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
סה"כ

-	21	3	-	-
-	* 5,792	* 353	-	-
-	* 5,774	* 353	-	-
430	-	4,372	-	-
408	-	4,371	-	-
838	11,587	9,452	-	-

ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

132	-	-	-	-
-	-	2,234	-	-

(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (2) (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

* 2	* 9	94	76	4
* 2	* 9	150	121	-

ב. נגזרים אחרים (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

12	* 173	* 154	-	-
12	* 173	* 155	-	-

ג. נגזרי אשראי

נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
שווי הוגן ברוטו שלילי

** -	-	-	-	-
------	---	---	---	---

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) למעט נגזרי אשראי.

* סווג מחדש.

** סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 19 - מכשירים פיננסיים נגזרים (המשך)

סכומים מדווחים

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2009					
ממשלות					
בורסות	בנקים	דילרים / ברוקרים	מרכזיים		סה"כ
			ובנקים	אחרים	
במיליוני ש"ח					
* 81	170	-	-	-	524
-	1,162	8	-	-	1,883
81	1,332	8	-	-	2,407

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים (1) (2)
 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (3)
 סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2009				
עד 3 חודשים	מעל 3 ועד 5 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים	מעל 10 ועד 15 שנים	סה"כ
-	200	100	-	300
50	734	260	2,220	3,264
* 19,040	* 4,256	53	404	23,753
* 11,508	* 202	89	2	11,801
* 837	* 95	57	75	1,064
31,435	5,487	559	2,701	40,182

חוזי ריבית
 שקל - מדד
 אחר
 חוזי מטבע חוץ
 חוזים בגין מניות
 חוזי סחורות ואחרים
 סה"כ

(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 3 מיליון ש"ח.
 (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 521 מיליון ש"ח הכלולה בסעיף נכסים אחרים.
 (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

* סווג מחדש.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 20 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים

א. יתרות על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2010				
שווי הוגן	יתרה בספרים			במיליוני ש"ח
	סה"כ	(2)	(1)	
7,127	7,132	6,721	411	נכסים פיננסיים
4,553	4,553	-	4,553	מזומנים ופקדונות בבנקים
415	415	-	415	ניירות ערך
21,930	21,713	20,171	1,542	ניירות ערך שנשאלו
957	957	-	957	אשראי לציבור
<u>34,982</u>	<u>34,770</u>	<u>26,892</u>	<u>7,878</u>	נכסים פיננסיים אחרים
				סך כל הנכסים הפיננסיים
				התחייבויות פיננסיות
29,157	29,040	27,988	1,052	פקדונות הציבור
68	75	41	34	פקדונות מבנקים
2	2	1	1	פקדונות הממשלה - מיועדים
2,470	2,344	2,344	-	כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון
1,485	1,485	-	1,485	התחייבויות פיננסיות אחרות
<u>33,182</u>	<u>32,946</u>	<u>30,374</u>	<u>2,572</u>	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
ליום 31 בדצמבר 2009				
שווי הוגן	יתרה בספרים			במיליוני ש"ח
	סה"כ	(2)	(1)	
4,175	4,188	3,660	528	נכסים פיננסיים
5,545	5,545	-	5,545	מזומנים ופקדונות בבנקים
274	274	-	274	ניירות ערך
18,953	19,052	* 18,383	* 669	ניירות ערך שנשאלו
189	188	188	-	אשראי לציבור
610	610	-	610	אשראי לממשלה
<u>29,746</u>	<u>29,857</u>	<u>22,231</u>	<u>7,626</u>	נכסים פיננסיים אחרים
				סך כל הנכסים הפיננסיים
				התחייבויות פיננסיות
25,188	24,985	* 24,366	* 619	פקדונות הציבור
175	175	69	106	פקדונות מבנקים
2	2	1	1	פקדונות הממשלה - מיועדים
1,831	1,709	1,709	-	כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון
1,257	1,257	-	1,257	התחייבויות פיננסיות אחרות
<u>28,453</u>	<u>28,128</u>	<u>26,145</u>	<u>1,983</u>	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן הינה אומדן לשווי הוגן ומכשירים פיננסיים המוצגים במאזן לפי שווי שוק.

(2) מכשירים פיננסיים אחרים עבורם חושב שווי הוגן (שווי הוגן מחושב גם למכשירים לתקופה מקורית של

עד 3 חודשים או על בסיס ריבית שוק משתנה בתדירות של עד 3 חודשים).

* סוג מחדש.

באור 20 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה ריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי ממומש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה בספרים לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואת ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ג. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

מזומנים – היתרה המאזנית הינה השווי הההוגן.
פקדונות בבנקים - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך – ניירות ערך שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. ניירות ערך שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק, למעט מניות לא סחירות אשר מוצגות לפי עלות (אשר הינה אומדן לשווי הוגן).

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכחים בשיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח. כל קבוצה פולחה לקטגוריות לפי בסיסי הצמדה ותקופות לפרעון. כמו כן, בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלו הונו בשיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

בנוסף, נעשתה חלוקה לקטגוריות נוספות שמשקפת את רמת הסיכון הגלומה באשראי שניתן לאוכלוסיות שונות, המשתקפת בשיעורי היוון שונים בהתאם למידת הסיכון.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים. בנוסף לכך, בוצעה גם בדיקת רגישות של אומדן השווי ההוגן של החובות הבעייתיים לשיעורי ריבית הניכיון. הבדיקה העלתה שתוספת של 1% לריבית הניכיון מוסיפה סך של כ-7 מיליון ש"ח מאומדן השווי ההוגן של החובות הבעייתיים בסוף 2010.

פקדונות הציבור, פקדונות מבנקים, פקדונות מהממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים במועד הדיווח.

כתבי התחייבות נדחים שאינם סחירים - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק יכול לגייס כתבי התחייבות דומים ביום הדיווח.

כתבי התחייבות נדחים סחירים – לפי שווי השוק בבורסה.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי, התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - לא חושב שווי הוגן. היתרה המוצגת בביאור 18 לדוחות הכספיים מהווה קירוב לשווי ההוגן.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב). ראה גם באור 19.

באורים לידחות הנכסיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים

סכומים מדווחים

א. יתרות עם צדדים קשורים

במאות:

31 בדצמבר 2010

בעלי עניין	צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנה		בעת		מי שהיה בעל עניין בעת		שנעשתה העסקה		היתרה הגבוהה		היתרה לתאריך		היתרה הגבוהה		היתרה לתאריך		היתרה הגבוהה		היתרה לתאריך		היתרה הגבוהה	
	מחזיקי מניות	בעלי שליטה	אחרים	היתרה הגבוהה	היתרה לתאריך	היתרה הגבוהה	היתרה לתאריך	היתרה הגבוהה	היתרה לתאריך	היתרה הגבוהה	היתרה לתאריך	היתרה הגבוהה	היתרה לתאריך	היתרה הגבוהה	היתרה לתאריך	היתרה הגבוהה	היתרה לתאריך	היתרה הגבוהה	היתרה לתאריך	היתרה הגבוהה	היתרה לתאריך	היתרה הגבוהה
נכסים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
פקדונות בבנקים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ייחתי ערך	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי לציבור	23	88	71	79	64	71	71	71	71	64	71	71	71	71	64	71	71	71	71	64	71	71
השקעות בחברות מוחזקות ⁽²⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות																						
פקדונות הציבור	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
פקדונות מבנקים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות אחרות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מניות (כלול בהון העצמי) ⁽⁴⁾	1,446	1,480	86	88	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
סכון אשראי במכשירים פיננסיים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
חוץ מאזימים ⁽³⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
פקדונות הציבור	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
פקדונות מבנקים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות אחרות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מניות (כלול בהון העצמי) ⁽⁴⁾	1,446	1,480	86	88	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
סכון אשראי במכשירים פיננסיים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
חוץ מאזימים ⁽³⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
פקדונות הציבור	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
פקדונות מבנקים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות אחרות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מניות (כלול בהון העצמי) ⁽⁴⁾	1,446	1,480	86	88	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
סכון אשראי במכשירים פיננסיים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
חוץ מאזימים ⁽³⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(1) על בסיס יתרות שרידי בסוף כל רבעון.
 (2) ראה באור 6.
 (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזימים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לוח.
 (4) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון הבנק.
 (5) יתרות של תאגיד שבעל עניין מוחזק %25 או יותר מהון המניות המופק או מכח החאבעה בו, או רשאי לזכות 25% או יותר מהדירקטורים שלו.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

סכומים מדווחים

ב. תמצית עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

במאחד:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010

צדדים קשורים המוחזקים על ידי הבנק	בעלי עניין				
	מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה	אחרים	דירקטורים ומנהל כללי	אחרים	מחזיקי מניות בעלי שליטה במיליוני ש"ח
חברות מוחזקות					
* -	-	(2)	* -	-	3
* -	-	2	* -	-	* -
-	-	-	-	-	-
-	* -	(7)	(10)	-	(1)
-	-	1	-	-	-
* -	* -	(6)	(10)	-	2

תוצאות פעילות מימון
 לפני הפרשה לחובות מסופקים⁽¹⁾
 עמלות תפעוליות
 הכנסות אחרות
 הוצאות תפעוליות ואחרות⁽²⁾
 רווח מפעולות בלתי רגילות
 סך הכל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009

צדדים קשורים המוחזקים על ידי הבנק	בעלי עניין				
	מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה	אחרים	דירקטורים ומנהל כללי	אחרים	מחזיקי מניות בעלי שליטה במיליוני ש"ח
חברות מוחזקות					
* -	9	4	* -	-	1
* -	-	2	* -	-	* -
-	-	-	-	-	-
-	(24)	(4)	(7)	-	* -
-	-	-	-	-	-
* -	(15)	2	(7)	-	1

תוצאות פעילות מימון
 לפני הפרשה לחובות מסופקים⁽¹⁾
 עמלות תפעוליות
 הכנסות אחרות
 הוצאות תפעוליות ואחרות⁽²⁾
 רווח מפעולות בלתי רגילות
 סך הכל

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

(1) ראה ג. להלן.

(2) ראה ד. להלן.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

סכומים מדווחים

ב. תמצית עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

במאחד:

צדדים קשורים המוחזקים על ידי הבנק	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008					תוצאות פעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים (1)
	בעלי עניין		דירקטורים ומנהל כללי		מחזיקי מניות בעלי שליטה אחרים	
	מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה	אחרים	אחרים	אחרים		
	חברות מוחזקות	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
* -	-	(12)	* -	45	* -	תוצאות פעילות מימון
1	-	2	* -	-	* -	לפני הפרשה לחובות מסופקים (1)
-	-	-	-	-	-	עמלות תפעוליות
-	-	(9)	(7)	(47) (3)	* -	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות (2)
1	-	(19)	(7)	(2)	* -	רווח מפעולות בלתי רגילות
						סך הכל

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

- (1) ראה ג. להלן.
 (2) ראה ד. להלן.
 (3) ראה באור 18 ג. (4).

ג. תוצאות פעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

במאחד:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			במיליוני ש"ח
2008	2009	2010	
4	5	6	בגין נכסים
4	* -	-	מאשראי לציבור
3	7	5	מפקדונות בבנקים
43	10	2	מאגרות חוב
			הכנסות (הוצאות) נטו ממכשירים פיננסיים נגזרים (ALM)
(21)	(8)	(12)	בגין התחייבויות
* -	* -	-	על פקדונות הציבור
			על פקדונות מבנקים
33	14	1	

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010
באור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)
 סכומים מדוחים

ד. הטבות לבעלי עניין (מהבנק ומחברות מוחזקות שלו)

במאות:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010				לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009			
מחזיקי מניות		דירקטורים ומנהל כללי		מחזיקי מניות		דירקטורים ומנהל כללי	
מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות
בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח
-	-	-	-	-	-	-	-
1	2	2	8	2	2	2	1
-	7	7	2	-	-	-	-
9	7	-	-	-	-	-	-
-	-	1	*	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
9	7	-	-	-	-	-	-
9	7	1	*	9	10	2	1

במאות:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009				לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008			
מחזיקי מניות		דירקטורים ומנהל כללי		מחזיקי מניות		דירקטורים ומנהל כללי	
מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות
בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח
-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	2	5	2	2	2	2
-	-	-	2	-	-	-	-
-	-	1	*	7	24	24	24
-	-	-	-	4	3	4	4
9	7	-	-	4	4	4	4
9	7	1	*	4	4	4	4

במאות:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008				לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007			
מחזיקי מניות		דירקטורים ומנהל כללי		מחזיקי מניות		דירקטורים ומנהל כללי	
מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות	מחזיקי מניות
בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה	בעלי שליטה
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח	מספר מקבלי מיליוני ש"ח
-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	2	6	2	2	2	2
-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	8	8	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
12	9	-	-	-	-	-	-
12	9	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
12	9	-	-	-	-	-	-
12	9	10	7	1	47	47	47
-	-	2	2	1	1	1	1

בעלי עניין המועסקים בבנק או מטעמו
 דירקטורים שאינם מועסקים בבנק
 בעלי עניין אחרים שאינם מועסקים בבנק
 סך הכל

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באור 21 – בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ה. פרטים נוספים:

1. ביום 8 בפברואר 2010 אישרה האסיפה הכללית של הבנק לדירקטורים החיצוניים בבנק (להלן: ה"דח"צים") וליתר חברי הדירקטוריון, למעט יו"ר הדירקטוריון, גמול זהה בסכומים כדלקמן: גמול שנתי בסך של 95,000 ש"ח וגמול השתתפות בישיבה בסך של 3,500 ש"ח. הסכומים הנ"ל יעודכנו ב-1 בפברואר וב-1 באוגוסט בכל שנה (להלן: "יום השינוי") על פי שעור העלייה של המדד החדש שיפורסם לאחרונה לפני יום השינוי לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד אישור הגמול. הגמול להשתתפות בישיבה ישולם לחברי הדירקטוריון עבור השתתפותם בישיבות הדירקטוריון וועדות הדירקטוריון. בגין החלטה של הדירקטוריון או ועדותיו שתקבל בלא התכנסות בפועל, ישולם לדירקטורים גמול השתתפות בישיבה בשיעור של 50% מגמול השתתפות בישיבה רגילה, דירקטור זכאי לגמול השתתפות בישיבה אם השתתף בישיבה כולה או ברובה. מועדי התשלום ישארו כמקובל בבנק, ובכפוף לאמור בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 (להלן: "תקנות הגמול לדח"צים"). הגמול לדירקטורים, כמפורט לעיל, אושר בועדת הביקורת ובדירקטוריון ביום 3 בינואר 2010.
2. מכירת שירותי נאמנות לכלל פיננסים נאמנויות 2007 בע"מ (להלן: "כלל נאמנויות") בתמורה לסך של 1 מיליון ש"ח. לגב' רות מנור, הנמנית על בעלי השליטה בבנק באמצעות חברות שבבעלותה, עניין אישי בעסקה בשל היותה חברה, יחד עם בעלה, מר יצחק מנור, בגרעין השליטה של אי.די.בי אחזקות בע"מ, שהיא בעלת השליטה בכלל פיננסים בע"מ, חברת האם של כלל נאמנויות. לפירוט ראה באור 18.ג.15).
3. לעניין אישור אסיפה כללית של הבנק לרכישת פוליסת ביטוח נושאי משרה (D&O) ראה באור 18.ג.17).
4. לעניין אישור האסיפה הכללית של הבנק לכתב שיפוי לנושאי משרה בבנק ראה באור 18.ג.13).

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 22 - רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים

ההרכב:

הבנק			מאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
1,146	748	577	1,161	762**	590	א. בגין נכסים
-	(4)	4	-	(4)	4	מאשראי לציבור
						מאשראי לממשלה
						מפקדונות בבנק
100	99	54	100	99	54	ישראל וממזומנים
(161)	9	(95)	(161)	9	(95)	מפקדונות בבנקים
331	173	105	333	176	109	מאגרות חוב
1	2	5	1	3	5	מניירות ערך שנשאלו
						ב. בגין התחייבויות
(659)	(578)	* -	(577)	(489)	112	על פקדונות הציבור
* -	* -	* -	* -	* -	* -	על פקדונות הממשלה
(2)	-	-	(2)	-	-	על פקדונות מבנק ישראל
(11)	9	9	(11)	9	9	על פקדונות מבנקים
(42)	(36)	(26)	(110)	(114)	(126)	על כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון
						ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
(297)	29	(133)	(297)	29	(133)	הכנסות (הוצאות) נטו, בגין מכשירים נגזרים ALM
						הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
28	22	13	28	22	13	
						ד. אחר
27	30	37	27	30	37	עמלות מעסקי מימון
88	88	137	88	88	137	הכנסות מימון אחרות ⁽¹⁾
* -	* -	* -	* -	* -	* -	הוצאות מימון אחרות
549	591	687	580	620	716	סך כל הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
7	32	55	7	32	55	מזה הפרשי שער, נטו

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.
** סווג מחדש.

(1) כולל גביות על חשבון הפרשות לריבית בגין חובות מסופקים בסך 23 מיליון ש"ח (2009 - 21 מיליון ש"ח, 2008 - 20 מיליון ש"ח).

באור 22 - רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב (המשך):

הבנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010	2008	2009	2010
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
298	158	75	300	161	79
33	15	30	33	15	30
331	173	105	333	176	109
95	74	98	95	74	98
(57)	(24)	(7)	(57)	(24)	(7)
13	7	5	13	7	5
51	57	96	51	57	96
382	230	201	384	233	205

ה. פירוט תוצאות הפעילות

בהשקעות באגרות חוב

הכנסות מימון על בסיס צבירה

מאגרות חוב:

זמינות למכירה

למסחר

סך הכל כלול ברווח מפעילות

מימון בגין נכסים

רווחים ממכירת אג"ח

זמינות למכירה

הפסדים ממכירת אג"ח

זמינות למכירה *

רווחים שמומשו וטרם

מומשו מהתאמות לשווי הוגן

של אג"ח למסחר, נטו

סך הכל כלול בהכנסות

מימון אחרות

סך הכל מהשקעות

באגרות חוב

* לרבות הפרשות לירידת ערך.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 23 - עמלות תפעוליות

סכומים מדווחים

ההרכב:

הבנק			מאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
67	** 69	68	67	** 69	68	ניהול חשבון
15	17	18	15	17	18	קרטיסי אשראי
55	68	67	56	68	67	פעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים מסוימים
9	9	10	11	11	14	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
-	-	-	5	4	7	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
33	** 25	31	35	** 27	34	טיפול באשראי
34	37	34	34	37	34	הפרשי המרה
15	12	14	15	12	14	פעילות סחר חוץ
4	** 5	4	4	** 5	4	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
7	** 9	10	8	** 9	10	עמלות אחרות
239	251	256	250	259	270	סך כל העמלות התפעוליות

** סווג מחדש.

באור 24 - רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

סכומים מדווחים

ההרכב:

הבנק			מאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
* -	34	3	* -	41	6	(1) רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
(2)	* -	-	(5)	(5)	(4)	(2) הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה
(14)	11	3	(14)	11	3	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו
11	12	1	16	19	8	מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו
(5)	57	7	(3)	66	13	דיבידנד ממניות זמינות למכירה (3)
						סך הכל מהשקעות במניות

(1) כולל רווח בסך 34 מיליון ש"ח ממכירת מניות בזק בשנת 2009.

(2) לרבות הפרשות לירידת ערך.

(3) כולל דיבידנד ממניות מבזק על סך 11 מיליון ש"ח לכל אחת מהשנים 2009 ו-2008.

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 25 - הכנסות אחרות

סכומים מדווחים

ההרכב:

הבנק			מאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
-	3	-	-	3	-	רווחים מקופת פיצויים
1	1	1	4	4	4	אחרות
1	4	1	4	7	4	סך כל ההכנסות האחרות

באור 26 - משכורות והוצאות נלוות

סכומים מדווחים

ההרכב:

הבנק			מאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
213	253	264	220	259	271	משכורות
(1)	* -	-	(1)	* -	-	הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות **
75	37	60	75	37	60	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, פנסיה, וחופשה
55	53	61	55	53	61	בטוח לאומי ומס שכר
12	11	13	12	11	13	הוצאות נלוות אחרות
354	354	398	361	360	405	סך כל המשכורות וההוצאות נלוות

* סכום נמוך מ - 500 אלפי ש"ח.

** סך ההוצאה (הכנסה) נובע מעסקאות המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, ראה באור 15א.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 27 - הוצאות אחרות

סכומים מדווחים

ההרכב:

הבנק			מאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
58	64	71	58	64	71	מחשב
35	32	35	32	30	34	שירותים מקצועיים
14	13	15	14	13	15	שווק ופרסום
12	11	11	12	11	12	משרדיות
10	9	9	10	9	9	תקשורת
5	6	6	5	6	6	ביטוח
9	10	11	9	10	11	עמלות
2	2	3	2	2	3	שכר חברי דירקטוריון והחזר
2	2	3	2	2	3	הוצאות לדירקטורים
16	13	9	19	20	11	הדרכה והשתלמויות
						אחרות
163	162	173	163	167	175	

באור 28 - הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

סכומים מדווחים

א. ההרכב:

הבנק			מאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
59	146	85	72	155	96	מיסים שוטפים - בגין שנת החשבון
-	-	(4)	(1)	-	(4)	בגין שנים קודמות
59	146	81	71	155	92	סך הכל מיסים שוטפים
(15)	(52)	(24)	(15)	(49)	(24)	מיסים נדחים - בגין שנת החשבון
-	(7)	* -	-	(9)	* -	בגין שנים קודמות
(15)	(59)	(24)	(15)	(58)	(24)	סך הכל מיסים נדחים
44	87	57	56	97	68	סך כל הפרשה למיסים על ההכנסה

* סכום נמוך מ- 500 אלפי ש"ח.

באור 28 - הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך)

סכומים מדווחים

ב. התאמה בין סכום המס התאורטי שהיה חל אילו הרווח מפעולות רגילות היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל, לבין הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

הבנק			מאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
36.80%	36.21%	35.34%	36.80%	36.21%	35.34%	שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי מס (חסכון במס) בגין: הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים הוצאות לא מוכרות בניכוי הכנסות פטורות והכנסות בשיעור מס שונה השפעת שינוי בשיעור המס * ניצול הפסדים משנים קודמות בגינם לא נרשמו מיסים נדחים ניכוי בשל אינפלציה ותאום פחת מס רווח על מס שכר, נטו מיסים בגין שנים קודמות אחרים
26	63	60	40	77	74	
2	3	** -	2	3	** -	
7	2	** -	4	2	(3)	
4	10	1	4	10	1	
-	-	-	-	(3)	-	
(1)	(1)	** -	(1)	** -	** -	
2	-	-	2	-	-	
-	-	(4)	(1)	(1)	(4)	
4	10	** -	6	9	** -	
44	87	57	56	97	68	הפרשה למיסים על ההכנסה

* ראה סעיף ג ו-ד להלן.
** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

ג. ביום 14 ביולי 2009 אישרה הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית לשנות המס 2009 ו-2010. במסגרת החוק אושרו בין היתר, הוראות בדבר הפחתת שיעור מס החברות בשנים 2011 עד 2016, בהדרגה עד שיעור מס של 18%. על פי תיקון 147 לפקודה, אשר תקף כיום, מס החברות הוא 25% בשנת 2010. על פי התיקון לפקודת מס הכנסה, שנקבע כאמור בחוק ההתייעלות הכלכלית, יחולו שיעורי המס הבאים: בשנת מס 2010 - 25%, בשנת מס 2011 - 24%, בשנת המס 2012 - 23%, בשנת המס 2013 - 22%, בשנת המס 2014 - 21%, בשנת המס 2015 - 20%, ובשנת 2016 ואילך יחולו שיעור מס חברות של 18%. בנוסף לכך - ב-1 ביולי 2009 אישרה הכנסה את העלאת שיעור המס ערך מוסף לפיו יוגדל שיעור המע"מ מ-15.5% ל-16.5% וזאת בתקופה המתחילה ביום 1 ביולי 2009 ועד ה-31 בדצמבר 2010.

בהמשך לכך, ביום 31 בדצמבר 2009 אישרה הכנסת תיקון לאמור לפיו שיעור מס ערך המוסף לתקופה המתחילה ב-1 בינואר 2010 ועד 31 בדצמבר 2010 יהיה 16% ולא 16.5%. בעקבות התיקונים האמורים קטנה יתרת נכס המס הנדחה ונרשמו בשנת 2009 הוצאות מס של כ-10 מיליון ש"ח.

ביום 29 בדצמבר 2010 אישרה מליאת הכנסת, במסגרת התקציב הדו שנתי, כי שיעור המס ערך מוסף יישאר על 16% בשנים 2011 ו-2012. כמו כן, אושר שיעור המס על שכר ורווח המוטל על מסדות כספיים גם כן בשיעור של 16% עד תום שנת 2012. בעקבות התיקון קטנה יתרת נכס המס הנדחה ונרשמו בשנת 2010 הוצאות מס של כ-1 מיליון ש"ח. בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על מוסדות כספיים והם יעמדו על השיעורים כדלקמן: בשנת המס 2010 - 35.34%, בשנת המס 2011 - 34.48%, בשנת המס 2012 - 33.62%, בשנת המס 2013 - 32.47%, בשנת המס 2014 - 31.60%, בשנת המס 2015 - 30.74% ובשנת המס 2016 ואילך 29%.

ד. ביום 6 במרס 2008 פורסם תיקון מס' 20 אשר ביטל את "חוק התיאומים" (חוק שמטרתו הייתה לנטרל את השפעות האינפלציה בחישוב ההכנסה החייבת של נישומים, כך שההכנסה שמתקבלת לאחר ביצוע ההתאמות תהיה במונחים ריאליים) החל משנת המס 2008 וזאת בשל שיעורי אינפלציה נמוכים בשנים האחרונות ומכיוון שהשפעת התיאום לאינפלציה בשיעורים כאלה שולית מעוותת ואינה מצדיקה את העלות והטרחה של קיום הוראות החוק. הבנק מיישם את החוק החל מתחילת שנת 2008. השפעת אי החלת החוק בעקבות התיקון על תוצאות פעולות הבנק לשנת 2008, הינה הקטנת הרווח הנקי בסך של 17.2 מיליון ש"ח.

כמו כן, במסגרת התיקון האמור תוקנו הגדרות "רווח" ו-"שכר" בחוק מע"מ. על פי ההגדרות החדשות מס רווח יחושב לאחר ניכוי מס שכר והגדרת שכר לצורך חישוב מס שכר תכלול גם את תשלום חלק המעביד בגין דמי ביטוח לאומי. השפעת תיקון ההגדרות הנ"ל על תוצאות הבנק לשנת 2008 הינה גידול ברווח הנקי (לאחר השפעת המס) בסך של כ-2.1 מיליון ש"ח.

באור 28 - הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך)

סכומים מדווחים

ה. לבנק שומות סופיות עד וכולל לשנת המס 2006. לחברות מאוחדות שומות סופיות (או הנחשבות כסופיות) עד וכולל שנות המס 2005-2008.

ו. חברה מאוחדת של הבנק הינה חברה שקופה לחלוטין לצורכי מס ולפיכך, הכנסותיה ו/או תקבוליה ו/או הוצאותיה תחשבנה כהכנסותיו ו/או תקבוליו ו/או הוצאותיו של בנק אגוד. בהתאם להסדר לא תהא כל פעילות שהיא בחברה כאמור, למעט הנפקת ו/או מכירת כתבי ההתחייבות הנדחים לבנק אגוד. מכאן לא תיווצר לחברה המאוחדת כל הכנסה חייבת או הפסד לצורכי מס מסוג שהוא. כמו כן, החברה המאוחדת לא תהא רשאית להחזיק נכסים או התחייבויות למעט כתבי ההתחייבות הנדחים ו/או פקדון. החברה המאוחדת לא תבצע כל פעילות שהיא, כמו כן, לא תרכוש כתבי התחייבות נדחים בבורסה בישראל.

ז. לעניין ביקורת שנערכה על ידי רשות המיסים (מחלקת ביקורת מע"מ) בחברה בת של הבנק - אגוד מערכות בע"מ ראה באור 18.ג.(19).

ח. יתרות של מיסים נדחים, לקבל נטו, בגין:

מאוחד			
31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010	
שיעור מס		שיעור מס	
ממוצע	יתרה	ממוצע	יתרה
% - ב	במיליוני ש"ח	% - ב	במיליוני ש"ח
29.00	44	29.00	49
33.11	12	32.11	13
35.34	34	34.48	43
19.30	(3)	18.80	(4)
35.34	(9)	34.48	(12)
34.77	*	33.52	3
	<u>78</u>		<u>92</u>

עודף עתודה לפיצויי פיטורין ופנסיה על היעודה
 הפרשות לחופשה ומענקי יובל
 הפרשה ספציפית לחובות מסופקים
 התאמת נכסים לא כספיים בני פחת
 ניירות ערך
 אחרים
 סך הכל

הבנק			
31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010	
שיעור מס		שיעור מס	
ממוצע	יתרה	ממוצע	יתרה
% - ב	במיליוני ש"ח	% - ב	במיליוני ש"ח
29.00	44	29.00	49
33.11	12	32.11	13
35.34	34	34.48	43
19.30	(3)	18.80	(4)
34.77	*	33.52	3
	<u>87</u>		<u>104</u>

עודף עתודה לפיצויי פיטורין ופנסיה על היעודה
 הפרשות לחופשה ומענקי יובל
 הפרשה ספציפית לחובות מסופקים
 התאמת נכסים לא כספיים בני פחת
 אחרים
 סך הכל

מימוש המיסים הנדחים מבוסס על תחזית של קיום הכנסות המתחייבות במס בעתיד הנראה לעין.

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 29 - רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים

סכומים מדווחים

ההרכב:

הבנק			מאוחד		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010	2008	2009	2010
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
* -	-	-	* -	-	-
-	-	-	-	-	1
-	(4)	-	-	(4)	-
-	2	* -	-	2	* -
* -	(2)	-	* -	(2)	1
* -	* -	* -	* -	* -	* -
-	(2)	-	-	(2)	1

רווח ממכירת חברה כלולה, ראה באור 6
 רווח ממכירת חלק משירותי נאמנות
 הפסד מירידת ערך בנינים
 רווח ממכירת בנינים וציוד
 רווח (הפסד) לפני מיסים
 מיסים שוטפים
 רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות,
 לאחר מיסים

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באור 29 א - רווח למניה רגילה

סכומים מדווחים

ההרכב:

מאוחד		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010
במיליוני ש"ח		
54	117	141
* -	(2)	1
54	115	142
54	117	141
* -	(2)	1
54	115	142
מאוחד		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010
63,025	66,104	73,583
63,025	66,104	73,583

רווח בסיסי
 רווח נקי מפעולות רגילות
 רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
 סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק

רווח מדולל
 רווח נקי מפעולות רגילות
 רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
 סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק

ממוצע משוקלל של מספר מניות (באלפים)

ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח הבסיסי
 ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח המדולל

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באור 30 - דיווח על מגזרי פעילות

אפיון המגזרים מתבסס בעיקר על פי סוגי הלקוחות ותחומי פעילות הכלולים בכל מגזר ומגזר. נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים".

פעילות הבנק מתמקדת במגזרי פעילות כמפורט להלן:

מגזר לקוחות פרטיים – מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית וללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי, לרבות שירותי ייעוץ בהשקעות. כמו כן כולל המגזר לקוחות עסקיים בעלי אובליגו עד 400,000 ש"ח, ואת פעילות המימון לדיוור.

מגזר לקוחות עסקיים – המגזר מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים ממגוון ענפי משק – לרבות ענפי הבניה והנדל"ן ושוק ההון, החל מחברות גדולות במשק ועד לקוחות עסקיים בעלי אובליגו מעל 400,000 ש"ח.

מגזר יהלומים – המגזר כולל לקוחות פעילים בענף היהלומים אשר רובם חברים בבורסת היהלומים ברמת גן.

מגזר ניהול פיננסי – כולל את פעילות הבנק על חשבון עצמו בתחום ניירות הערך, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול סיכוני השוק והנזילות, פעילות חדרי העסקאות של הבנק ופעילות החברה המאוחדת אגוד השקעות וייזום (א.ש.י), המהווה את זרוע ההשקעות הריאליות של הבנק.

אחרים והתאמות – המגזר כולל פעילויות אשר לא ניתן לשייך באופן ספציפי למגזרים.

להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

רווח מפעילות מימון – במגזרים בהם הפעילות מתמקדת בלקוחות נכלל בסעיף זה המרווח הפיננסי על ההלוואות והפיקדונות של הלקוחות. המרווח מחושב ככלל מעל מחיר מעבר המייצג את עלות המקורות בהתאם למשך חיים ממוצע ובהתייחס לאפיק ההצמדה הרלוונטי. כן כלולה בסעיף זה ריבית חסרת סיכון על ההון המשוקלל המחושב לצורך תשואה על ההון המיוחס למגזר. ההון מיוחס על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מגזר (בשנת 2010- על פי כללי באזל 2. בשנת 2009- על פי כללי באזל 1).

הכנסות תפעוליות ואחרות – מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח.

הפרשה לחובות מסופקים – ההפרשה לחובות מסופקים נזקפת למגזר אליו משתייך הלקוח אשר כנגד חבותו נרשמה ההפרשה.

הוצאות תפעוליות ואחרות – ההוצאות הישירות מיוחסות למגזר הספציפי, יתרת ההוצאות מיוחסות על סמך פרמטרים המבוססים על אומדנים שונים.

מיסים על ההכנסה – ההפרשה למס על התוצאות העסקיות של כל מגזר פעילות חושבה ככלל על פי שיעור המס האפקטיבי של הבנק, למעט במקרים מסויימים בהם ניתן לבצע ייחוס ספציפי.

תשואה להון – מהווה את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון העצמי המוקצה למגזר. ההון העצמי המוקצה למגזר הינו מכפלה של יחס ההון הראשוני ביתרות הממוצעות היחסיות של רכיבי סיכון במגזר (בשנת 2010- על פי כללי באזל 2. בשנת 2009- על פי כללי באזל 1).

יש לציין כי מודל הנתונים המשמש לצורכי הדיווח על תוצאות מגזרי פעילות של הבנק הינו בתהליך מתמשך של טיוב הנתונים, ובהתאם חל מעת לעת סיווג מחדש של התוצאות במידת האפשר (בשנת 2010 נעשה סיווג מחדש של תוצאות 2009 בלבד). במקביל, הבנק נמצא בעיצומו של תהליך קליטת מערכת בח"ן (בנקאי, חשבונאי, ניהולי) – מערכת של בנק לאומי הכוללת, בין השאר תמיכה ניהולית בפעילות לפי מגזרים ובחתיכים נוספים וכן את התאמת נתוני מערכות המידע לנתוני הספרים החל מרמת העסקה.

באור 30 - דיווח על מגזרי פעילות (המשך)
סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009*					
מגזר	לקוחות	מגזר	מגזר	מגזר	סך
לקוחות פרטיים	עסקיים	יהלומים	ניהול פיננסי	שלא הוקצו והתאמות	הכל
במיליוני ש"ח					
194	284	38	104	-	620
-	9	**	(9)	-	-
141	149	13	29	-	332
-	(3)	**	3	-	-
335	439	51	127	-	952
12	61	22	-	-	95
302	265	25	48	3	643
21	113	4	79	(3)	214
8	56	2	32	(1)	97
13	57	2	47	(2)	117
-	-	-	**	-	**
13	57	2	47	(2)	117

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
מגזר	לקוחות	מגזר	מגזר	מגזר	סך
לקוחות פרטיים	עסקיים	יהלומים	ניהול פיננסי	שלא הוקצו והתאמות	הכל
במיליוני ש"ח					
224	338	35	119	-	716
-	13	**	(13)	-	-
140	109	14	24	-	287
-	-	**	**	-	-
364	460	49	130	-	1,003
11	74	2	-	-	87
332	300	26	49	**	707
21	86	21	81	**	209
7	26	7	28	**	68
14	60	14	53	**	141
-	-	-	**	-	**
14	60	14	53	**	141

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
- מחיצוניים
- בינמיגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:
- מחיצוניים
- בינמיגזרי
סך כל ההכנסות
הפרשה לחובות מסופקים

הוצאות תפעוליות ואחרות
- מחיצוניים
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות מוחזקות

רווח נקי (הפסד) מפעולות רגילות
רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
רווח נקי (הפסד)

3.9%	5.4%	2.4%	15.2%	-	6.6%
5,399	12,374	1,545	11,663	354	31,335
-	-	-	5	-	5
15,554	12,751	268	1,369	-	29,942
3,853	12,012	1,143	3,594	-	20,602
7,140	22,083	31	-	-	29,254
318	271	-	-	-	589
73	235	30	-	-	-
88	34	1	-	-	-
33	24	7	-	-	-
194	293	38	-	-	-

3.6%	4.8%	11.2%	20.3%	-	7.0%
6,588	13,073	1,455	11,572	363	33,051
-	-	-	1	-	1
15,012	14,743	346	921	-	31,022
4,318	14,284	1,423	2,975	-	23,000
10,484	23,622	29	-	-	34,135
402	324	-	-	-	726
98	253	26	-	-	-
106	45	1	-	-	-
20	53	8	-	-	-
224	351	35	-	-	-

תשואת הרווח הנקי להון
יתרה ממוצעת של נכסים
מזה: השקעות בחברות כלולות
יתרה ממוצעת של התחייבויות
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון⁽¹⁾
יתרה ממוצעת של ניירות ערך
יתרה ממוצעת של ניירות ערך מנוהלים
מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
מרווח מפעילות מתן אשראי
מרווח מפעילות קבלת פקדונות
אחר

סך הכל רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

* סווג מחדש.
** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.
(1) 2010 - לפי נדבך 1 של הוראת באזל 2 (כולל סיכון תפעולי), 2009 - לפי הוראת באזל 1.

באור 30 - דיווח על מגזרי פעילות (המשך)
 סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008					
מגזר לקוחות פרטיים	לקוחות עסקיים	מגזר יהלומים	מגזר ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סך הכל
במילוני ש"ח					
205	293	49	33	-	580
-	18	-	(18)	-	-
121	119	15	(4)	-	251
-	(2)	-	2	-	-
326	428	64	13	-	831
9	61	24	-	-	94
300	264	24	39	2	629
17	103	16	(26)	(2)	108
9	54	8	(14)	(1)	56
8	49	8	(12)	(1)	52
-	-	-	2	-	2
8	49	8	(10)	(1)	54
* -	-	-	-	-	* -
8	49	8	(10)	(1)	54
3.1%	5.0%	6.5%	(3.4%)	-	3.4%
4,773	13,712	1,866	12,133	335	32,819
-	-	-	16	-	16
15,464	13,116	285	1,441	-	30,306
3,495	12,733	1,448	3,983	-	21,659
7,045	21,456	23	-	-	28,524
429	169	-	-	-	598
58	190	39	-	-	-
123	36	3	-	-	-
24	85	7	-	-	-
205	311	49	-	-	-

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:
 - מחיצוניים
 - בינמיגזרי
 סך כל ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

הוצאות תפעוליות ואחרות
 - מחיצוניים

רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
 הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
 חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות מוחזקות

רווח נקי (הפסד) מפעולות רגילות

רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
 רווח נקי (הפסד)

תשואת הרווח הנקי להון יתרה ממוצעת של נכסים מזה: השקעות בחברות כלולות יתרה ממוצעת של התחייבויות יתרה ממוצעת של נכסי סיכון⁽¹⁾ יתרה ממוצעת של ניירות ערך יתרה ממוצעת של ניירות ערך מנהלים

מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

מרווח מפעילות מתן אשראי
 מרווח מפעילות קבלת פקדונות
 אחר

סך הכל רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.
 (1) לפי הוראות באזל 1.

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 31 - נתונים בערכים נומינליים היסטוריים לצורכי מס - הבנק

- א. כללי חשבונאות ששימשו להצגת נתונים בערכים נומינליים היסטוריים לצרכי מס:
 1. דוחות כספיים אלה נערכו על בסיס העלות ההיסטורית.
 2. דוחות כספיים אלה כוללים את נתוני הבנק ושתי חברות בת המהוות תאגידי עזר שלו.
 3. דוחות כספיים אלה אינם כוללים הפרשות לירידת ערך בגין רכוש קבוע.

ב. מאזן נומינלי ליום 31 בדצמבר

2010	2009	
במיליוני ש"ח		
נכסים		
7,131	4,187	מזומנים ופקדונות בבנקים
4,397	5,354	ניירות ערך
415	274	ניירות ערך שנשאלו
21,657	18,986	אשראי לציבור
-	188	אשראי לממשלה
521	495	השקעות בחברות מוחזקות
354	342	בנינים וציוד
1,093	699	נכסים אחרים
<u>35,568</u>	<u>30,525</u>	סך כל הנכסים
התחייבויות והון		
31,276	26,379	פקדונות הציבור
75	175	פקדונות מבנקים
2	2	פקדונות הממשלה
267	394	כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון
1,927	1,657	התחייבויות אחרות
<u>33,547</u>	<u>28,607</u>	סך כל ההתחייבויות
2,021	1,918	הון עצמי
<u>35,568</u>	<u>30,525</u>	סך כל ההתחייבויות וההון

באורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

באור 31 - נתונים בערכים נומינליים היסטוריים לצורכי מס - הבנק (המשך)

ג. דוח רווח והפסד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

2008	2009	2010	
במיליוני ש"ח			
549	591	687	רווח מפעילות מימון לפני
93	93	84	הפרשה לחובות מסופקים
			הפרשה לחובות מסופקים
456	498	603	רווח מפעילות מימון לאחר
			הפרשה לחובות מסופקים
			הכנסות תפעוליות ואחרות
239	251	256	עמלות תפעוליות
(5)	57	7	רווח (הפסד) מהשקעה במניות, נטו
1	4	1	הכנסות אחרות
235	312	264	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
			הוצאות תפעוליות ואחרות
354	354	398	משכורות והוצאות נלוות
102	115	125	אחזקה ופחת בנינים וציוד
163	162	173	הוצאות אחרות
619	631	696	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
72	179	171	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
44	86	60	הפרשה למיסים על הרווח
28	93	111	מפעולות רגילות
			רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
28	26	29	חלקו של הבנק ברווחים, נטו
			מפעולות רגילות של חברות מוחזקות
			לאחר השפעת המס
56	119	140	רווח נקי מפעולות רגילות
* -	1	* -	רווח מפעולות בלתי רגילות
			לאחר מיסים
56	120	140	רווח נקי

* סכומים נמוכים - 500 אלפי ש"ח.

באור 31 - נתונים בערכים נומינליים היסטוריים לצורכי מס - הבנק (המשך)

ד. דוח נומינלי על השינויים בהון העצמי

הון מניות ופרמיה במיליוני ש"ח	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן (1)	הטבות בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	עודפים (2)	דיבידנד שהוצע לאחר תאריך המאזן	סך הכל הון עצמי	
501	17	25	1,009	-	1,552	יתרה ליום 1 בינואר 2008
-	-	-	56	-	56	רווח נקי בשנת החשבון
-	-	(1)	-	-	(1)	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות (3)
-	(150)	-	-	-	(150)	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	38	-	-	-	38	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	42	-	-	-	42	השפעת המס המתייחס
501	(53)	24	1,065	-	1,537	יתרה ליום 31 בדצמבר 2008
-	-	-	120	-	120	רווח נקי בשנת החשבון
149	-	-	-	-	149	הנפקת מניות (4)
-	-	**	-	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות (3)
-	* 266	-	-	-	266	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	* (90)	-	-	-	(90)	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	(64)	-	-	-	(64)	השפעת המס המתייחס
650	59	24	1,185	-	1,918	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009
-	-	-	140	-	140	רווח נקי בשנת החשבון
-	-	-	(60)	-	(60)	דיבידנד ששולם (5)
-	130	-	-	-	130	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	(97)	-	-	-	(97)	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	(10)	-	-	-	(10)	השפעת המס המתייחס
650	82	24	1,265	-	2,021	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010

* סווג מחדש.
** סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

- (1) ראה באור 1.ח.(1).ג.
- (2) בהתייחס להגבלה בחלוקת דיבידנד ראה באור 13.ב.
- (3) ראה באור 15.א.
- (4) ראה באור 13.ג.
- (5) ראה באור 13.ב.

**משרד ראשי
תל אביב**

נתניה

נתניה

פולג

רח' אחוזת בית 6-8

טל' 03-5191631

טלפקס 03-5191487

פתח תקוה

פתח תקוה

קרית אריה

סניפים

אלעד

אשקלון

באר שבע

בית שמש

בני ברק

בת ים

הוד השרון

חדרה

מודיעין

נהריה

נוה סביון

קרית גת

ראש העין

ראשון לציון

רחובות

רמת גן

רמת השרון

רעננה

תל אביב

סניף ראשי

גורדון

מיקדו

ירושלים

סניף ראשי

מבשרת

חיפה

סניף ראשי

מרכז הכרמל

הקריות

אשדוד

סניף ראשי

כוכב אשדוד

הרצליה

הרצליה

הרצליה פיתוח

אגוד ישיר טלפון: 022-1-700-700

www.unionbank.co.il